

TIGHT BINDING BOOK

UNIVERSAL
LIBRARY

OU_202131

UNIVERSAL
LIBRARY

OSMANIA UNIVERSITY LIBRARY

Call No **K181.7**

Accession No.

Call No. **A935**
Author **22**

1K 7597

Author
 10-10-86

Title నా ముద్రా 1953

This book should be returned on or before the date last marked below.

ಮುದ್ರಕರು :
ಶ್ರೀ. ಶಂ. ಬಾ. ಮನಗೋಳಿ
ಆರ್ದರ್ ಮುದ್ರಣ
ಇಂಥ, ಕಿಲ್ಲ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ

(ಎಲ್ಲ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನೂ ಕಾದಿರಿಸಲಾಗಿದೆ.)

ಬೆಲೆ : ೩ ರೂಪಾಯಿ

ಪ್ರಕಾಶಕರು :
ಶ್ರೀ. ನಾಡಿಗೇರ ಲಕ್ಷ್ಮಣರಾಯರು,
೨೬ ಅರವಿಂದ ಮತ್ತು ೨೬ ಮಾತಾ ಮಂಡಲ,
ದೇಶಪಾಂಚ ನಗರ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ.

ಪ ರಿ ವಿ ಡಿ

ವಿಭಾಗ ೧: ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರ ಲೇಖನಗಳು

ಸಂಖ್ಯೆ	ವಿಷಯ	ಲೇಖಕರು	ಪುಟ
ಈಶೋಪನಿಷತ್ತು (ಭಾಗ ೪)	ಅನು: ರಂ. ಶ್ರೀ. ಮುಗಳಿ	... ೧
ಸ್ವಪ್ನ	..	ಅನು: ಸಿಂಪಿ ಲಿಂಗಗ್ಗು ೩೪
ಸತ್	...	ಅನು: ರಾ. ಕೃ. ಪಾಳವೇಕರ ೪೩
ಸಾಧಕನು ಸದಾಕಾಲ ನೆನಪಿಡಬೇಕಾದುದು	...	ಅನು: ವಸಂತ ಕುಲಕರ್ಣಿ	... ೫೨
ಮಾನವ ಐಕ್ಯದ ಆದರ್ಶ (ಮುನ್ನುಡಿ)	...	ಅನು: ಸದಾನಂದ ನಾಯಕ	.. ೫೪

ವಿಭಾಗ ೨: ಶ್ರೀ ಮಾತೆಯವರ ಲೇಖನಗಳು

ಪ್ರಾರ್ಥನೆ.ಸಂಜೇತಗಳು	...	ಅನು: ಸ್ವ.ಸ್ವ. ಮಾಳವಾಡ	... ೬೫
ಶ್ರೀ ಮಾತೆಯವರ ಸ್ವನಿವೇದನೆ	ಅನು: ನಾರಾಯಣ ಸಂಗಮ	... ೬೯
ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿದ್ಯಾ ಕೇಂದ್ರ	...	ಅನು: ವಸಂತ ಕುಲಕರ್ಣಿ	... ೭೨
“ಮಾತೃವಾಣಿ”	...	ಅನು: ಸಿಂಪಿ ಲಿಂಗಗ್ಗು	... ೮೦
ಆಶ್ರಮದೊಳಗಿನ ಜಾಲಕರಿಗಾಗಿ	...	ಅನು: ಎನ್. ಕೆ. ಪಾಟೀಲಕುಲಕರ್ಣಿ	೮೭

ವಿಭಾಗ ೩: ಕವನಗಳು

ಮಹಾ ಪ್ರಸ್ಥಾನ	...	ಅಂಬಿಕಾತನಯದತ್ತ	... ೮೯
ಹಗಲು ಕನಸು	...	ಗೋವಿಂದ ಪೈ	... ೯೨
ದಿವ್ಯಜೀವನ ದರ್ಶನ	...	ಸದಾನಂದ ನಾಯಕ	... ೯೩
ಮೀರಾ ಮಾತೆ	...	ಹ. ಮ. ಬಬಲೇಶ್ವರ	... ೯೫
ಶ್ರೀ ಮಹಾ ತಾಯಿಯವರಿಗೆ	..	ಅದಮಸಾಹೇಬ	... ೯೬
ನಪೋದಯದ ಭಾಗ್ಯ	...	ಸದಾನಂದ ನಾಯಕ	... ೯೭
ಕಂಡೆ	...	ದೇಸಾಯಿ ದತ್ತಮೂರ್ತಿ	... ೧೦೪
ಮಹಾ ವಸಂತ ಮುಕ್ತಿ	.	ದೇವದತ್ತ	... ೧೩೩
ಗೋವಳಕೊಂಡದಲ್ಲಿಯ ತಾವರೆಗೊಳ	...	ವಿನಾಯಕ	... ೧೪೨

ವಿಭಾಗ ೪: ಸಂಕೀರ್ಣ ಲೇಖನಗಳು

ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರ ಸಂದೇಶ	...	ನಲಿನಿಕಾಂತ ಗುಪ್ತ ಅನು: ಎ. ವೆಂಕಪ್ಪ ಶಾಸ್ತ್ರಿ	...	೯೮
ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಕೇಂದ್ರ	...	ಮಾಧವರಾವ ಪಂಡಿತ ಅನು: ಪ್ರಲ್ಹಾದ ಸರೋಗಲ್ಲ	...	೧೦೫
ಪೂರ್ಣಯೋಗದ ಸ್ವರೂಪ	...	ನಾರಾಯಣ ಪ್ರಸಾದ್ ('ಬಿಂದು') ಅನು: ದೇಸಾಯಿ ವತ್ಸಮೂರ್ತಿ	...	೧೧೦
ಇಂದಿನ ದಾರ್ಶನಿಕರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರ ಸ್ಥಾನ	...	ಎಂ. ಯಾಮುನಾಚಾರ್ಯ	...	೧೧೫
ಭಾರತ ಇತಿಹಾಸ ದರ್ಶನ	..	“ಶಿಶು” ಮಧುರ ಚೆನ್ನ	...	೧೨೦
ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರೂ ರಸಶಾಸ್ತ್ರವೂ	...	ವಿ. ಕೃ. ಗೋಕಾಕ್ ಅನು: ಬಿ. ಎಚ್. ಶ್ರೀಧರ	...	೧೩೪
ಜಗನ್ನಾತೆ	...	ಅ.ದಮ ಸಾಹೇಬ	...	೧೪೦

SRI AUROBINDO

ಸಂ ದೇಶ

ಆಗಸ್ಟ್ ೧೫, ೧೯೫೩

ಎಲ್ಲರೂ ನೆನಪಿನಲ್ಲಿಡತಕ್ಕ ಸಂಗತಿಯೊಂದೇ: ಅದೆಂದರೆ, ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಯೋಗದ ಸಾಧನೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು; ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಮಾತೃಚೈತನ್ಯದಿಂದ ದಿವ್ಯ ಜೀವನವನ್ನು ಬೆಳೆಯಿಸುವಂತೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು. ಇಲ್ಲಿ ಜೀವನದ ನಿಯಮವು ತನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಹಾಗೂ ಅದರ ಕೆಲಸಗಳನ್ನೇ ಸಾಧಿಸುವೆಂಬ ದಟ್ಟವೆಂದಾಗಲಿ, ಅಥವಾ ತನ್ನ ಪ್ರಾಣಮಯ ಭಾವನೆಗಳ ಹಾಗೂ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳ ಆಳಿಕೆಗೊಳಗಾಗುವುದೆಂದಾಗಲಿ ಎಂದೂ ಆಗಲಾರದು. ಅವುಗಳಿಂದ ನಾವು ವಿಮುಖರಾಗಿ ನಿಲ್ಲಬೇಕಾಗುವುದು; ಅಂದರೇನೇ ಒಂದು ವಿರತಿ, ಅವುಗಳ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಉಚ್ಚ ತಮನಾದ ನಿಜವಾದ ಜ್ಞಾನವು ಲಭಿಸುವುದು. ಅಂತರಿಕ ಜ್ಞಾನದ ನಿಜವಾದ ಭಾವನೆಗಳು ಒಳಗಿಂದೊಳಗೇ ಸ್ಫುರಿಸುವುವು. ಮನಸ್ಸು ಪ್ರಾಣಗಳು ಶರಣಾಗತರಾಗದ ವಿನಹ ಹಾಗೂ ಸತ್ಯ, ಬಾಧ್ಯತೆ, ನ್ಯಾಯವೆಂದು ಅವು ಸಂಬೋಧಿಸುತ್ತಿರುವ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಅಜ್ಞಾನದ ವಿಷಯವಾಗಿ ತಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಅನುರಾಗವನ್ನು ತೊರೆದ ವಿನಹ ಅದು ಸಾಧಿಸಲಾರದು. ಅದರಿಂದಲೇ ಸದ್ಯದ ಎಲ್ಲ ತೊಡಕುಗಳೂ ಉದ್ಭವಿಸುವವು. ಅದನ್ನು ದಾಟಿದವೆಂದರೆ, ಜೀವನದ, ಕರ್ಮದ, ಸಾಮರಸ್ಯದ ಹಾಗೂ ಭಗವದೈಕ್ಯದ ನಿಜವಾದ ಮೂಲವು ಸದ್ಯದ ತೊಡಕು ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ಅಧಿಕಾಧಿಕವಾಗಿ ತೊಡೆದು ಹಾಕುವುದು.

—ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರು

ಈಲೋಪನಿಷತ್ತು (ಭಾಗ ೪)

೨ ನೆಯ ಚಲನ (೧)

ಈಶ

(ಪದ್ಯ ೮)*

ಅವನು

ತನ್ನ ಮೂರನೆಯ ಚಲನದಲ್ಲಿ, ಎರಡನೆಯ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಈ ಮೊದಲು ಹೇಳಿದ ಕರ್ಮಗಳ ಸಮರ್ಥನೆಯನ್ನು ಈ ಉಪನಿಷತ್ತು ಎತ್ತಿಹೊಳುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಬ್ರಹ್ಮನೆಂದರೆ ಈಶನೆಂಬ ಕಲ್ಪನೆಯ ಮೇಲೆ ಅದನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಯಥಾರ್ಥವಾಗಿ ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತದೆ. 'ಈಶ, ಈಶ್ವರ. ಪರ ಪುರುಷ, ಸಃ (ಅವನು)' ವ್ಯಕ್ತಿರೂಪಕ್ಕೆ ಕಾರಣನು. ತನ್ನ ಸ್ವಯಂಭೂಷಿತಿಯಲ್ಲಿ ಶಾಶ್ವತವಾದ ಕಾಲದಲ್ಲೆಲ್ಲ ತಾನು ಬಗೆದು ಸತ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿಗೆ ಇಳಿಸುವ ಜಗತ್ತುಗಳ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಹಾಗೂ ಚಲನದ ಲಯವನ್ನು ತನ್ನ ಕರ್ಮಸಂಬಂಧಿಯಾದ ನಿಯಮದಿಂದ ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತಾನೆ.

ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳು ನಿರ್ವ್ಯಕ್ತಿಕವಾದ (ನಿರ್ಗುಣ) ಮತ್ತು ನಿಷ್ಕ್ರಿಯವಾದ ಬ್ರಹ್ಮ ಅಂದರೆ ಗುಣ ಇಲ್ಲವೆ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲದ ನಿರ್ಗುಣ ಬ್ರಹ್ಮನೊಬ್ಬನೇ ನಿಜವಾಗಿ ಇರುವನೆಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತವೆಯೆಂದು ತಿಳಿಯುವುದು ತಪ್ಪಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ವ್ಯಕ್ತಿರೂಪ ಮತ್ತು ನಿರ್ವ್ಯಕ್ತಿರೂಪ ಈ ಎರಡೂ ಮುಖಗಳಲ್ಲಿ ಅಜ್ಞೇಯ ಶಕ್ತಿಯೊಂದು ನಮಗೆ ಪ್ರಕಟಗೊಳ್ಳುವದೆಂದು ಅವು ಸಾರುತ್ತವೆ. ಈ ಅಜ್ಞೇಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಅತ್ಯಂತ ವ್ಯಾಪಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾನ್ಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತಾಡಬೇಕೆಂದು ಅವು ಬಯಸಿದಾಗ, ನಪುಂಸಕ ಲಿಂಗವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಅದಕ್ಕೆ ತತ್ (ಅದು) ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಜಗತ್ತನ್ನು ನಿಯಾಮಿಸುವ ವಿಶ್ವವ್ಯಾಪಿಯಾದ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವಾತೀತವಾದ ವ್ಯಕ್ತಿರೂಪದ ಮುಖವನ್ನು ಈ ನಪುಂಸಕ ರೂಪವು ಹೊರಪಡಿಸುವುದಿಲ್ಲ. (ನೋ-ಕೇನೋ ಪನಿಷತ್ ೬) ಆದರೂ ಅವು ಯಾವಾಗ ಆ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸಬೇಕೆನ್ನುವವೋ ಆಗ ಪುಲ್ಲಿಂಗದ ಸಃ (ಅವನು) ಎಂಬ ರೂಪವನ್ನೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತವೆ ಅಥವಾ ದೇವ ಇಲ್ಲವೆ. ಸಚೇತನಪುರುಷ ಎಂಬುದನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತವೆ. ಪ್ರಕೃತಿ ಅಥವಾ ಮಾಯೆ ಆ ಸಚೇತನ ಪುರುಷನ ಕಾರ್ಯಪರವಾದ ಶಕ್ತಿಯೆಂದು ಹೇಳುತ್ತವೆ.

* ಅವನೇ ಸರ್ವತ್ರ ಹೋದವನು-ಶುಭ್ರ, ಅಶರೀರ, ಅಪೂರ್ಣತೆಯ ಕಲಂಕರಹಿತ, ಸಿರಗಿಲ್ಲದಾತ, ಶುದ್ಧ, ಪಾಶ ಇಲ್ಲವೆ ಕೆಡುಕಿನಿಂದ ಅವಿದ್ಯಾಜಾದ ಅವನು, ದ್ರವ್ಯ, ಮನಸ್ಸಿನ, ಪರಿಚ್ಛೇದ (ಸರ್ವತ್ರ ಅಗತತ್ವವನು), ಸ್ವಯಂಭೂತನಾದ ಅವನು ಶಾಶ್ವತವಾದ ಕಾಲದಿಂದ ಸ್ವಭಾವಕ್ಕೆ ಸುಗುಣವಾಗಿ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಿಧಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ಅನೇಕ ಅಂಗ ಮತ್ತು ರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತವಾಗುವ ಕೇವಲ ಸತ್ಯವೆಂದರೆ ಬ್ರಹ್ಮನು, ಈ ಬ್ರಹ್ಮನೆಂದರೆ ನಮ್ಮೊಳಗಿನ ಆತ್ಮನು, ಎಲ್ಲ ಪ್ರಪಂಚಗತ ವಸ್ತುಗಳು ಅವನ ಸತ್ತೆಯಿಂದ ಆಗುತ್ತವೆ, ಅವನನ್ನು ನಾವು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ, ಎಲ್ಲ ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲ ವಸ್ತುಗಳಾಚೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಬೇಕು ಎಂದು ಆತ್ಮನಿಷ್ಠ ವಾಗಿ ಹೇಳಿದ ಈ ರೋಪನಿಷತ್ತು ಅದೇ ಬ್ರಹ್ಮನನ್ನು ಈಶ, ಜಗತ್ತನ್ನು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿ ಅದರಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿರುವವನು ಎಂದು ಹೆಚ್ಚು ವಸ್ತುಗತವಾಗಿ ಸ್ಫುಟಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ.

ಆತನೇ

ಸರ್ವತ್ರ ಹೋದವನು. ಈ ಬ್ರಹ್ಮ, ಈ ಆತ್ಮ ಎಂದರೂ ಒಂದೇ, 'ಈಶಾವಾಸ್ಯಮಿದಂ' ಎಂಬ ಪ್ರಾರಂಭದ ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ ಈಶ ಎಂದರೂ ಒಂದೇ. ೧೭ ನೆಯ ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ 'ಯೋಸಾವ ಸೌಪುರುಷಃಸೋಹಮಸ್ಮಿ' (ಆ ಪುರುಷನೆಂದರೆ ನಾನೇ) ಎಂದು ಮುಂದೆ ಹೇಳಲಾದ ಸರ್ವಗತನಾದ ಪುರುಷನೆಂದರೂ ಅವನೇ. ಆತನೇ ಎಲ್ಲ ವಸ್ತು, ಎಲ್ಲ ಸತ್ತಿಗಳಾಗಿರುವವನು. ಅವನು ಚಿತ್ ಪುರುಷ, ಕೇವಲ ಸತ್ತೆ, ಸ್ವಯಂಭು, ತಾನು ಆಗಿರುವುದಿಲ್ಲದರ ಒಡೆಯನಾಗಿ ಅದನ್ನು ಭೋಗಿಸತಕ್ಕವನು. ಜಗತ್ತು ಎಂದು ನಾವು ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಕರೆಯುತ್ತೇವೆಯೋ ಅದು ಈಶ್ವರನ ಸಂಭೂತಿ (ಆಗಮಿಕೆ). ಈ ಸಂಭೂತಿಯ ಸ್ವರೂಪ, ಕ್ರಮ, ಸಾಮಾನ್ಯ ನಿಯಮ ಇವನ್ನು ಈ ಉಪನಿಷತ್ತು ಸೂತ್ರ ಬದ್ಧವಾಗಿ ಹೇಳಲು ಸಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ವ್ಯುತ್ಪತ್ತಿ ಮತ್ತು ಅವ್ಯುತ್ಪತ್ತಿ ಈ ಎರಡು ತುದಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವೈದಿಕಕಲ್ಪನೆ, ಅವಿದ್ಯೆಯ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಕಾರಣ, ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಕರ್ಮಗಳ ಸಮರ್ಥನೆ ಇವು ಈ ವಿಚಾರ ಇಲ್ಲವೆ ವಿಭಾವನನನ್ನು ಅನಲಿಂಬಿಸಿರುತ್ತವೆ.

ಸಂಕ್ರಮಣಾತ್ಮಕ ವಿಚಾರ

ದಿವ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿರೂಪ

ವ್ಯಕ್ತಿಗತ ಇಲ್ಲವೆ ಸಗುಣ ಈಶ್ವರನ ರೂಢಿಕಲ್ಪನೆಗಳೊಡನೆ ಆತ, ದೇವ, ಈಶ್ವರ, ಎಂಬಲ್ಲಿಯ ವೇದಾಂತಿಕ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಒಂದುಗೊಳಿಸಿ ಗೊಂದಲಿಸಬಾರದು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಿರೂಪವೆಂದರೆ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತಾರೆ. ವ್ಯಕ್ತಿಗತ ಈಶ್ವರನೆಂದರೆ ಆತನ ಸ್ವಭಾವವುಳ್ಳ ಮನುಷ್ಯನಂತೆ ದೊಡ್ಡದುಮಾಡಿದ ವ್ಯಕ್ತಿ, ಅದರೂ ಮನುಷ್ಯನಿಗಿಂತ ಬೇರೆ, ಹೆಚ್ಚು ವಿಶಾಲ ಮತ್ತು ಸರ್ವಶಕ್ತನೆಂದೂ ವಾಡಿಕೆಯ ಕಲ್ಪನೆಯಿರುತ್ತದೆ. ಮನುಷ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯನ ಸಲುವಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮನು ಪ್ರಕಟಗೊಳ್ಳುವನೆಂಬುದನ್ನು ವೇದಾಂತವು ಒಪ್ಪುತ್ತದೆ, ಆದರೆ ಅದು ಈಶ್ವರನ ನಿಜ ಸ್ವರೂಪವೆಂದು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ.

ದೇವನೆಂದರೆ ಸಜ್ಜಿದಾನಂದ. ಅನಂತ ಸತ್ತಾರೂಪದಲ್ಲಿ ದೇವನು ಪ್ರಕಟನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಅದರ ಸಾರಭೂತ ಅಂಶವೆಂದರೆ ಪ್ರಜ್ಞೆ, ಅತ್ಯಂತಮಲು, ಸ್ವಾನಂದ. ಅನಂದವು ತನ್ನ ವಿವಿಧತೆಯನ್ನು ತಾನು ಅರಿತು ಅದನ್ನು ಅರಸುತ್ತಲಿರುವಾಗಲೇನೂ ವಿಶ್ವವಾಗುವುದೆಂದೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇವು ಅಮೂರ್ತಪದಗಳು. ಅಮೂರ್ತಕಲ್ಪನೆಗಳು ತಮ್ಮಷ್ಟಕ್ಕೆ ಮೂರ್ತ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಲಾರವು. ಅವು ನಿರ್ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವಾದ ಅವಸ್ಥೆಗಳು, ನಿರ್ವ್ಯಕ್ತಿ ಅವಸ್ಥೆಗಳು ತಮ್ಮಷ್ಟಕ್ಕೆ ವ್ಯಕ್ತಿಪರವಾದ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಲಾರವು.

ಸಜ್ಜಿದಾನಂದದ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಹೇಗೆಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಇದು ಇನ್ನಷ್ಟು ಸ್ಫುಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಆನಂದವು ಪ್ರೇಮವಾಗಿ ಪರಿವರ್ತನಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ; ಪ್ರಜ್ಞೆ ಮಾನಸ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯ ಶಕ್ತಿ ಇವುಗಳ ಇಬ್ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ರೂಪಾಂತರವಾಗುತ್ತದೆ; ಸತ್ತೆ ಇದು ವ್ಯಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಪದಾರ್ಥ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಪ್ರೇಮ ಮತ್ತು ಪ್ರೇಮದ ವಸ್ತು ಇಲ್ಲದೆ ಪ್ರೇಮವು ಅಸೂರ್ಣವಾಗುತ್ತದೆ,

ಜ್ಞಾನವು ಜ್ಞಾನಿ ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನ ವಿಷಯವಿಲ್ಲದೆ ಅಪೂರ್ಣವಾಗುತ್ತದೆ, ಕರ್ಮ ಮತ್ತು ಕರ್ಮವಿಲ್ಲದೆ ಶಕ್ತಿ ಅಪೂರ್ಣವಾಗುತ್ತದೆ, ತನ್ನನ್ನು ಅರಿತು ರಚಿಸುವ ವ್ಯಕ್ತಿ ಇಲ್ಲದೆ ಸಾರವನ್ನು ಅಪೂರ್ಣವಾಗುತ್ತದೆ.

ಮೂಲವಸ್ತುಗಳೂ ಸಹ ಅವ್ಯಕ್ತಿಕವಾದ ಅನೂರ್ತುಭಾವಗಳೆಂಬುದು ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ. ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದದಲ್ಲಿ ಆನಂದ ಭೋಗಿ ಒಬ್ಬನಿರುತ್ತಾನೆ, ಬ್ರಹ್ಮ ಪ್ರಜ್ಞೆಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಚಿತ್‌ಪುರುಷನಿದ್ದಾನೆ, ಬ್ರಹ್ಮ ಸತ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಸತ್ತೆಯುಳ್ಳವನಿರುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಬ್ರಹ್ಮನ ಆನಂದ, ಪ್ರಜ್ಞೆಗಳ ಉದ್ದೇಶ ಮತ್ತು ಅದರ ಸತ್ತೆಯ ಮೂಲವಸ್ತು ಹಾಗೂ ನಾರ ಇವೆಲ್ಲವೂ ಅದೊಂದೇ ಬ್ರಹ್ಮ ಆಗಿರುತ್ತವೆ. ದಿವ್ಯ ಸತ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನ, ಜ್ಞಾನಿ ಮತ್ತು ಜ್ಞಾತ ಅಂತೇ ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಆನಂದ, ಭೋಗಿ ಮತ್ತು ಭೋಗ್ಯ ಎಲ್ಲವೂ ಒಂದೇ.

ಬ್ರಹ್ಮನ ಆತ್ಮಪ್ರಜ್ಞೆ ಮತ್ತು ಆತ್ಮಾನಂದಕ್ಕೆ ಅಂಶ ರಹಿತವು ಎರಡು ಪ್ರಕಾರಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಪ್ರಕೃತಿ ಅಥವಾ ಮಾಯೆಯೆಂಬ ಈ ಶಕ್ತಿ ತನ್ನಲ್ಲಿ ತಾನು ಲೀನವಾಗಿರುವುದರಲ್ಲಿ ಉತ್ಕಟವಾಗಿರುವುದೊಂದು, ತನ್ನನ್ನು ವಿಸ್ತರಗೊಳಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿರುವುದಿನ್ನೊಂದು. ರುದ್ಧ ಮತ್ತು ಶಾಂತಬ್ರಹ್ಮನಿಗೆ ಉತ್ಕಟ ಪ್ರಕಾರ ಉಚಿತವಾದರೆ ಸಕ್ರಿಯಬ್ರಹ್ಮನಿಗೆ ವ್ಯಾಪಕ ಪ್ರಕಾರ ಯೋಗ್ಯ. ಸ್ವಯಂಭವ ಆದ ಈಶ್ವರನು ತನ್ನ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಮೂಲವಸ್ತು ಮತ್ತು ಸಾರದಲ್ಲಿ ಹೊಂದುವ ವಿಸ್ತರಣೆಗೇ ನಾವು ಜಗತ್ತು, ಭುವನ, ಶಾಶ್ವತವಾದ ಚಲನ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತೇವೆ. ಬ್ರಹ್ಮನೇ ಆಗುತ್ತಾನೆ, ಅವನೇನು ಆಗುತ್ತಾನೋ ಅದೂ ಬ್ರಹ್ಮವೇ. ಪ್ರೇಮದ ಉದ್ದೇಶವೆಂದರೆ ಪ್ರೇಮಿಯ ಆತ್ಮ; ಕರ್ಮವೆಂದರೆ ಕರ್ಮನಿರತನ ಆತ್ಮರೂಪಣ; ವಿಶ್ವವೆಂದರೆ ಈಶನ ಶರೀರ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯ.

ಆದ್ದರಿಂದ ಆನಂತ ಸತ್ತೆಯ ಅನೂರ್ತು ಮತ್ತು ಅವ್ಯಕ್ತಿಕ ಅಂಗವನ್ನು ಪರಿವೀಲಿಸುವಾಗ 'ಆದು' ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ; ಸ್ವಯಂ ಪ್ರಜ್ಞವಾದ ಮತ್ತು ಸ್ವಾನಂದಿಯಾದ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಪರಿವೀಲಿಸುವಾಗ 'ಅವನು' ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ. ಎರಡರಲ್ಲಿ ಯಾವುದೂ ಕಲ್ಪನೆಯೂ ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಪೂರ್ಣವಲ್ಲ. ಬ್ರಹ್ಮನು ವ್ಯಕ್ತಿ-ಅವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ವಿಚಾರಗಳಾಚೆ ಇರುವ ಅಜ್ಞೇಯನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಅದನ್ನು ನಾವು 'ಅದು' ಎಂದು ಕರೆಯಬಹುದು. ಹೀಗೆ ಕರೆದರೆ ಎಲ್ಲ ತರದ ಲಕ್ಷಣ ಹೇಳುವುದನ್ನು ನಮ್ಮ ಮಾತಿನಿಂದ ನಾವು ಹೊರಪಡಿಸುತ್ತೇವೆ. 'ಅವನು' ಎಂದೂ ನಾವು ಕರೆಯಬಹುದು. ಹೀಗೆ ಕರೆಯುವಾಗಲೂ ಅದೇ ಒಂದು ನಿಷ್ಕರವಾದ ಬಹಿಷ್ಕರಣದ ಉದ್ದೇಶ ಏರಬೇಕು. ತತ್ (ಅದು) ಮತ್ತು ಸಃ (ಅವನು) ಇವು ಯಾವಾಗಲೂ ಒಂದೇ, ಲಕ್ಷಣವನ್ನು ವೀರಿದ ಒಂದು ವಸ್ತು.

ಒಂದುತನ ಮತ್ತು ದಲಿತತನ ಇವುಗಳ ನಿತ್ಯಸಂಬಂಧವು ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ವಿಶ್ವವ್ಯಕ್ತಿರೂಪ ಮತ್ತು ಅನೇಕ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು, ಏಕ ಮತ್ತು ಅನೇಕ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಅದು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಅನೇಕ ಎಂಬವು ಗಳೊಳಗೆ ಸಹ ಅನಂತವಾದ ಸಂಬಂಧಗಳ ವೈವಿಧ್ಯವಿರುವ ಸಂಬಂಧವಿರುತ್ತದೆ. ದಿವ್ಯಸತ್ತೆಯಾದ ಈಶ್ವರನು ತನ್ನ ಪ್ರಕಟವಾದ ಅವಾಸಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿ ನಡೆಸುವ ಲೀಲೆಯಿಂದ ಈ ಸಂಬಂಧಗಳ ನಿರ್ಣಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಮೊದಲು ವೈಯಕ್ತಿಕ ಜೀವಗಳಲ್ಲಿ ಸಜ್ಜಾನ ಸಂಬಂಧಗಳಾಗಿ ಅವು ಇರುತ್ತವೆ. ಅಮೇಲೆ ಏಕವಸ್ತುವಿನಕೂಡ ಸಜ್ಜಾನ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು ಸಾಧನವೆಂದು ಆ ಜೀವಗಳು ಅವನ್ನು ಬಳಸುತ್ತವೆ. ಏಕವಸ್ತುವಿನ ಕೂಡ ತರತರದ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದೇ ಧರ್ಮದ ಉದ್ದೇಶ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯವಾಗಿದೆ. ಈ ಮೂಲ ಭೂತವಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಎಲ್ಲ ಧರ್ಮಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸುತ್ತದೆ; ಎಲ್ಲ ಧರ್ಮಗಳು ಒಂದೇ ಸತ್ಯವನ್ನು ವಿವಿಧ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತವೆ, ಒಂದೇ ಗುರಿಯತ್ತ ವಿವಿಧ ಮಾರ್ಗಗಳಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತವೆ.

ದಿವ್ಯವ್ಯಕ್ತಿರೂಪವು ವೈಯಕ್ತಿಕ ಜೀವಕ್ಕೆ ಹಲವಾರು ನಾನುರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ನಾನುರೂಪಗಳು ಒಂದರ್ಥದಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯಪ್ರಜ್ಞೆಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದುವು; ಆದರೆ ಇನ್ನೊಂದು ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಅವು ದಿವ್ಯವು ಪ್ರಕಟಗೊಳಿಸಿದ ನಿತ್ಯಪ್ರತೀಕಗಳು. ಹೀಗೆ ಅದು ಮನೋರೂಪದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಪ್ರಜ್ಞೆಗೆ ತನ್ನನ್ನು ಮೂರ್ತಗೊಳಿಸಿ ತನ್ನ ವಿಕೃತಕ್ಕೆ ಅದು ತಿರುಗಿ ಬರುವಂತೆ ನೆರವಾಗುತ್ತದೆ.^೧

ಅನೇಕ ಸಾವೇಕ್ಷ ಪ್ರಜ್ಞೆಯಲ್ಲಿ ತನ್ನನ್ನು ಹರಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಪ್ರಜ್ಞೆಯು ಸಾಂತ ಮತ್ತು ವಿಕಾರಹೊಂದುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳ ಸಾಕಲ್ಯವು ಅಪ್ಪೇ ಅವಿಕಾರ್ಯ ಮತ್ತು ನಿತ್ಯವಾದ ಅನಂತವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ನಾವು ವಿಶ್ವ ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ. 'ಸಪರ್ಯಗಾತ್' ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ವಿಸ್ತರಣೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಅಂಗಗಳಿವೆ, ಒಂದು ಶುದ್ಧ, ಅನಂತ ಸಂಬಂಧ ರಹಿತವಾದ ಅವಿಕಾರ್ಯತೆಯದು, ಇನ್ನೊಂದು ಕಾಲದೀಶದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಕಾರಣ ಭಾವದಿಂದ ತಮ್ಮ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುವ ವಸ್ತುಗಳ ಸಾಕಲ್ಯದ್ದು. ಎರಡೂ ಬೇರೆಯಾಗಿದ್ದು, ಅದೇ ಆಜ್ಞೆಯವಾದ 'ಅವನ' ಅನ್ಯೋನ್ಯಪೋಷಕ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ.

ಅನಂತ ಅವಿಕಾರ್ಯತೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸಲು ಉಪನಿಷತ್ತು ನಪುಂಸಕಲಿಂಗದಲ್ಲಿಯೆ ವಿಶೇಷಣ ಮಾಲಿಕೆಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತದೆ; "ಶುಭ್ರ, ಅರೋರ, ಕಲಂಕರಹಿತ, ಸಿರಗಳಿಲ್ಲದಾತ, ಶುದ್ಧ, ಕೆಡುಕೆ ನಿಂದ ಅವಿದ್ವನಾದ". ಅದೇ ಕೇವಲವನ್ನು ವಸ್ತುಗಳ ಸಾಕಲ್ಯಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಆ ಸಾಕಲ್ಯದಲ್ಲಿಯೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಸ್ತುವಿಗೆ (ಭಗತ್ಯಾಂಜಗತ್)

ಕಾರಣ, ಈಶ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಲು ಉಪನಿಷತ್ತು ನಾಲ್ಕು ಪುಲ್ಲಿಂಗ ವಿಶೇಷಣಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತದೆ. "ದ್ರಷ್ಟಾ, ಮನೀಷಿ, ಪರಿಭು, ಸ್ವಯಂಭು"

'ಸಮಂ ಬ್ರಹ್ಮ' (ಭಗವದ್ಗೀತೆ) ಎಲ್ಲ ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಾನವಾಗಿ ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತವಾಗಿ ವಿಸ್ತರಣೆ ಹೊಂದಿದ ಲೀಲೆ ಮತ್ತು ಚಲನಕ್ಕೆ ಸ್ವಬ್ಧ ಮತ್ತು ಗುಪ್ತವಾದ ಅಧಿಷ್ಠಾನವಾಗಿ ಅವಿಕಾರ್ಯವಾದ ಸ್ವರೂಪವು ಇರುತ್ತದೆ. ಅದು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡದೆ ಅಧವಾ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲವಾದ ಭಾಗವನ್ನು ವಹಿಸದೆ ಎಲ್ಲದಕ್ಕೂ ತನ್ನ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡುತ್ತದೆ. ತನ್ನ ನಿತ್ಯವಾದ ಅವಿಕಾರ್ಯತೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವತಂತ್ರನೂ ಸ್ಥಿರನೂ ಆಗಿದ್ದು, ಲೀಲೆ ಚಲನಗಳಲ್ಲಿ ಈಶ್ವರನು ತನ್ನನ್ನು ಪರಿಸರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಹೀಗೆ ತನ್ನ ಸತ್ತೆಯಲ್ಲಿ ತನ್ನಲ್ಲಿಯೆ ದ್ರಷ್ಟಾರನು ಕಂಡದ್ದು ಮತ್ತು ಮನೀಷಿ ಬಗೆವದ್ದು ಎರಡೂ ಆಗುತ್ತಾನೆ: 'ಕವಿಮನೀಷೀ ಪರಿಭೂಃ ಸ್ವಯಂಭೂಃ'

ಶುದ್ಧ ಅವಿಕಾರ್ಯ

ಈಶನ ಶುದ್ಧ ಅವಿಕಾರ್ಯ ಸ್ವರೂಪವು 'ಶುಭ್ರ'ವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಶುದ್ಧ ಮತ್ತು ವಿಕಾಗ್ರವಾದ ಆತ್ಮ ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಪ್ರಭೆಯದು. ವಕ್ರೀಕರಣದಿಂದ ಅದು ಒಡೆದುದಲ್ಲ, ರೂಪ ವರ್ಣಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿಹಂಚಾದುದಲ್ಲ. ಅದು ಪುರುಷನ ಕೇವಲ ಆತ್ಮ ಜ್ಞಾನ, ಚಿದಾತ್ಮ. ಅದರ ಶಕ್ತಿ, ಕಾರ್ಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಅದರೊಳಗೆ ಆಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಸೇರಿರುತ್ತದೆ.

ಅದು ಅಶರೀರ, — ರೂಪವಿಲ್ಲದ್ದು ಅಭೇದ್ಯ, ಭೇದದ ತೋರಿಕೆ ಕೂಡ ಇಲ್ಲದ್ದು.

೧ ಈ ವಿಚಾರಗಳು ತಮ್ಮ ಸಾರದಲ್ಲಿ ತಾತ್ವಿಕ ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ತರುವಾಯದ ಸೇವಕಿಯೆಂದು ತಿಳಿಯುವುತೆ ತಪ್ಪಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದರ ಹಲವು ನಾಮರೂಪಗಳ ಕಲ್ಪನೆ ಮುಗ್ಧೇದದಲ್ಲಿಯೆ ಬಂದಿದ್ದು ಅಷ್ಟು ಪ್ರಾಚೀನವಾಗಿದೆ.

ಎಲ್ಲ ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿರುವ ಒಂದು ಸಮಾನ ಪುರುಷ, ಕಾಲದೇಶಾದಿ ವಿಭಾಗಗಳಿಂದ ಅಭಿನ್ನವಾದ, ಶುದ್ಧವಾದ, ಆತ್ಮ ಪ್ರಜ್ಞವಾದ ಕೇವಲತೆಯದು.

ಅದಕ್ಕೆ ಕಲಂಕವಿಲ್ಲ, ಅಂದರೆ ಅದು ದೋಷರಹಿತ, ಭಂಗ ಇಲ್ಲವೆ ಕೊರತೆಯಿಲ್ಲದ್ದು. ವಿಕಾರ್ಯತೆಗಳಿಂದ ಅದು ಅಸ್ಪೃಷ್ಠ ಮತ್ತು ಅಬಾಧಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಅವುಗಳ ಸಂಬಂಧಗಳ ತಿಕ್ಕಾಟಕ್ಕೆ ಅದು ಆಶ್ರಯಕೊಡುತ್ತದೆ. ಅವುಗಳ ಹೆಚ್ಚುಕಡಿಮೆ ವೃದ್ಧಿ ಚ್ಯುತಿ, ಅಭಿಯೋಗ-ಅನುಪವೇಶ ಇವಕ್ಕೆ ಆಧಾರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅದು ಸ್ವತಃ ಕರ್ಮರಹಿತವಾದುದು 'ಅಚಲಃ ಸನಾತನಃ' ಅದಕ್ಕೆ ಸಿರಗಳಿಲ್ಲ. ಕಲಂಕವಿಲ್ಲದೆ ಅದು ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೆಂದರೆ ಅದು ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೊರಚೆಲ್ಲುವುದಿಲ್ಲ, ಅನೇಕ ವಾಹಕಗಳಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಹರಿಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ, ಇಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಕಳೆದು, ಅಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಸಿ, ಹಾನಿಸುವುದು ತುಂಬಿಕೊಂಡು, ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಇಲ್ಲವೆ ಹಿಂಸೆಯಿಂದ ಅದರ ಪೂರಕ ಇಲ್ಲವೆ ಆಹಾರವನ್ನು ಹುಡುಕುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿಯ ನರಗಳಿಲ್ಲ. ಮಾತರಿಶ್ವ, ಪ್ರಾಣ, ಪ್ರಾಣಿಕ ಗತೀಲತೆಯ ಶಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅದು ತನ್ನನ್ನು ತೂರಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ.

ಅದು ಶುದ್ಧ, ಅಪಾವವಿಧ. ನಾವು ಪಾಪಇಲ್ಲವೆ ಕೆಡುಕು ಎಂದು ಯಾವುದನ್ನು ಕರೆಯುತ್ತೇವೆಯೋ ಅದು ಬರೀ ಹೆಚ್ಚುಕುಂದು, ತಪ್ಪಾದ ವಿನ್ಯಾಸ, ಅಸಂಗತವಾದ ಕ್ರಿಯೆ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ. ತನ್ನ ಸಮತ್ವದಿಂದ, ಕ್ರಿಯೆಗೆ ಆಧಾರವಾಗಿದ್ದಾಗಲೂ ಉಳ್ಳ ನಿಷ್ಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ, ಚಿದಾತ್ಮನು ತನ್ನ ಶಾಶ್ವತವಾದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಮತ್ತು ಶುದ್ಧತೆಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಯಾರಾದರೂ ಅದಕ್ಕೆ ಬದಲಾವಣೆಯಿಲ್ಲ. ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ಅದು ಪ್ರಕೃತಿಯಿಂದಾಗುವ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗ ವಹಿಸುವುದಿಲ್ಲ, ಅವುಗಳಿಂದ ತೊಡರು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ, ಅವುಗಳ ಸಂಸ್ಕಾರ ಪಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ, 'ನಲಿವ್ಯತೆ'

ಆತ್ಮನು ಅನನ್ಯ ಪರತಂತ್ರ

ಸಕ್ರಿಯ ಬ್ರಹ್ಮ ಮತ್ತು ಜೀವಾತ್ಮ ಇವಕ್ಕೂ ಈ ಶುದ್ಧ ಆಶ್ರಯ ವಸ್ತುವಿಗೂ ಸಂಬಂಧವೇನು? ಅವು ಸಹ ಅದೇ ಆಗಿರುತ್ತವೆ. ಕ್ರಿಯೆ ಆತ್ಮದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಬದಲಿಸುವುದಿಲ್ಲ, ಆದರೆ ವಿವಿಧರೂಪಗಳ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಬದಲಿಸುತ್ತದೆ. ಆತ್ಮನು ಯಾವಾಗಲೂ ಶುದ್ಧ, ಆನಂದಮಯ, ಪರಿಪೂರ್ಣವಾದುದು-ಅದು ಆಶ್ರಯವಾಗಿರಲಿ, ಕ್ರಿಯಾನಿರತವಾಗಿರಲಿ.

ಆತ್ಮನು ಎಲ್ಲ ವಸ್ತುಗಳಾಗಿದ್ದು ಅದನ್ನು ದಾಟಿರುತ್ತದೆ. ಮನಸ್ಸು ಯಾವುದರಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುತ್ತದೆಯೋ ಮತ್ತು ಯಾವುದನ್ನು ವಿಶಿಷ್ಟ ಕಾಲದೇಶದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಆಕೃತಿಯೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಆತ್ಮನು ಮೀರಿರುತ್ತದೆ. ಮೇರೆಯಿಲ್ಲದ ಇಡಿಯದು ಯಾವಾಗಲೂ ಪೂರ್ಣವಾದುದು. ವಸ್ತುಗಳ ಸಾಕಲ್ಯವು ಕ್ಷೇ-ಚ್ಯುತಿಗಳಿಲ್ಲದೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸಾಮರಸ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಬಿಡಿಯದನ್ನು ಇಡಿಯದಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ ಅಂದರೆ ಅಜ್ಞಾನವು ಒಡೆದ ಪ್ರತಿಬಿಂಬವಾಗಿ ಮಿತಿಮಾರ್ಯಾದೆಯ, ಅಪೂರ್ಣತೆಯ ಮತ್ತು ಅಪಸ್ವರದ ಅಂಶವನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತದೆ. ಬ್ರಹ್ಮನ ಲೀಲೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಅಜ್ಞಾನ ಇಲ್ಲವೆ ಅವಿದ್ಯೆಗೆ ಸ್ಥಾನವಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಮುಂದೆ ನೋಡುತ್ತೇವೆ, ಆದರೆ ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ಅದು ಕೇವಲ ಕೆಡುಕಿನ ಜನ್ಮದಾತೆಯೆಂದು ಮೊದಲಿಗೆ ತೋರುತ್ತದೆ.

ಮನಸ್ಸು—ಶರೀರ—ಪ್ರಾಣಗಳನ್ನು ಅವುಗಳ ಉಗಮವಾದ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದದಿಂದ ಬೇರ್ಪಡಿಸುವ ಪಡವಿಯೆಂದರೆ ಅಜ್ಞಾನ. ಹೀಗೆ ಮನುಷ್ಯಸಲಾದ ಮನಸ್ಸು ಅಜ್ಞಾನ ಹುಟ್ಟಿಸಿದ ಕೆಡುಕು ತನ್ನಲ್ಲಿ ನಟ್ಟಿದೆ

ಯೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಮನ, ರೋಗ, ಪ್ರಾಣಗಳ ರೂಪಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಸ್ವಯಂಭೂತಿಯಾಗಿ ಸೃಷ್ಟಿ
ದಾನಂದವು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಅದೇ ಯಾವಾಗಲೂ ಸಕ್ರಿಯ ಬ್ರಹ್ಮ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವೈಶ್ವಾತಗಳ
ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಅದು ಸೃಷ್ಟಿದಾನದ ರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಕೆಡುಕು ಅದರಲ್ಲಿ ಸೇರಲಾರದು.
ಯಾಕೆಂದರೆ ಅದು ಏಕವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲೆಡೆಗೆ ಏಕತ್ವವನ್ನು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅದು ಅಜ್ಞಾನದ ಆಳಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ತನ್ನ
ವಿಭಾವನದ ಒಂದು ಗೌಣಪದವೆಂದು ಅಜ್ಞಾನವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತದೆ. ಜೀವಾತ್ಮವು ಈಶನೊಡನೆ
ಒಂದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅದು ಸಹ ತನ್ನ ಪೂರ್ಣತೆಯಲ್ಲಿ ಅಜ್ಞಾನವನ್ನು ತನ್ನ ಸತ್ತೆಯ ಒಂದು ಗೌಣಪದವೆಂದು
ಬಳಸುವ ಸೃಷ್ಟಿದಾನದವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅದು ತನ್ನ ಈ ಗೌಣಪದದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ವಿಭಾವನಗಳನ್ನು ಚಾಚಿ
ಕೊಂಡು, ಮರ್ಯಾದಿತವಾದ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ತನ್ನ ದರ್ಶನದ ಕೇಂದ್ರ, ತನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿ
ಸುತ್ತದೆ. ಅಪೂರ್ಣತೆ ಮತ್ತು ತತ್ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ತೋರುವ ಕೊರತೆಯ ಭಾವ, ವರಸ, ಕಾಮನೆ, ವೇದನೆ
ಇವೆಲ್ಲ ತನ್ನವೆಂದು ಗ್ರಹಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ಗೊಂದಲವು ಒಂದಿರುವ ನೈಜಪುರುಷನನ್ನು ಬಾಧಿಸುವುದಿಲ್ಲ,
ಆದರೆ ತೋರಿಕೆಯ ಅಥವಾ ಹೊರಗಿನ ಪುರುಷನನ್ನು ಬಾಧಿಸುತ್ತದೆ. ತನ್ನ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಮರಳಿ
ಗಳಿಸಲು ಅದು ತನ್ನ ಪೂರ್ಣತೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕು. ಒಳಗಿದ್ದ ದಿವ್ಯ ಅಂತರ್ಯಾಮಿಯೊಡನೆ ಒಂದಾಗ
ಬೇಕು. ಅದೇ ಅದರ ನೈಜ ಮತ್ತು ಪೂರ್ಣ ಆತ್ಮ ಆಗಿ ಅದು ಈಶನಂತೆ ಕರ್ಮದ ಪರಿಣಾಮಗಳೊಡನೆ
ಒಂದೆಂಬ ಸುಳ್ಳು ಸಂಸ್ಕಾರವನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಪ್ರಕೃತಿಯ ವ್ಯಾಪಾರಗಳನ್ನು ನಡೆಸಬಲ್ಲದು. 'ಕರ್ಮವು
ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಅಂಟುವುದಿಲ್ಲ' ('ನಕರ್ಮ ಲಿಪ್ಯತೇನರೇ') ಎಂದು ಉಪನಿಷತ್ತು ಇದೇ ವಿಚಾರದ ಬಲದಿಂದ ಸಾರಿ
ಬೇಳುತ್ತದೆ.

ಈ ಗುರಿಯನ್ನು ಕಣ್ಣುಮುಂದಿರಿಸಿ ಜೀವಾತ್ಮವು ಒಳಗಿನ ರಾಂತಬ್ರಹ್ಮನನ್ನು ಮರಳಿಪಡೆಯ
ಬೇಕು. ಈಶನಿಗೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಎರಡು ಪದಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಅವನು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತರಿಸಿದ ವಿಶ್ವದ ಕರ್ಮವನ್ನು
ನಡೆಸುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ತನ್ನ ಕರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಅಸಕ್ತನಾಗಲಿ ಅದರಿಂದ ಪರಿಸೀಮಿತನಾಗಲಿ ಆಗಿರುವುದಿಲ್ಲ.
ಜೀವಾತ್ಮವು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ತೊದಲಿಕೊಂಡು ಪ್ರಕೃತಿವ್ಯಾಪಾರಗಳ ವೇಗದ ಪ್ರವಾಹದಿಂದ ತನ್ನ ದರ್ಶನ
ವನ್ನು ಮುಸುಕಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ, ತಾನು ಆ ಪ್ರವಾಹದ ಒಂದು ಅಂಗವೆಂದು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಅದರ ತೆರಿ
ತಿರುಗಣಿಗಳ ನೆಳೆತಕ್ಕೆ ಸಿಲುಕುತ್ತದೆ. ಪ್ರಕೃತಿಯ ಚಲನವಲನದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಸಂಭೂತಿ (ಆಗುವಿಕೆ) ಯಲ್ಲಿ
ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತಲೂ ತನ್ನಲ್ಲಿಯ ರಾಂತ ಬ್ರಹ್ಮನ ಕಡೆಗೆ ಅದು ತಿರುಗಿ ಹೋಗಬೇಕು. ಆಗ ರಾಂತ ಪುರುಷ
ನಂತೆ ಅದು ಸಾಕ್ಷಿ ಮತ್ತು ಆಧಾರವಾಗುವುದಲ್ಲದೆ ಪ್ರಕೃತಿಯು ಮತ್ತು ಅವರ ಕ್ರಿಯೆಗಳ ಈಶನೂ ಭೋಗಿಯೂ
ಆಗುತ್ತದೆ. ಒಳಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ರಾಂತಿ, ನಿವೃತ್ತಿ, ರುದ್ಧಿ, ಸಮತ್ವಗಳೂ ಹೊರಗೆ ಪರಮೋಚ್ಛವಾದ ಅವಿ
ಶ್ರಾಂತವಾದ ಚಟುವಟಿಕೆ ಎಂಬುದೇ ಬ್ರಹ್ಮನ ಸ್ವರೂಪವೆಂದು ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ಅದು ಪ್ರಕಟವಾದ ಬಗೆಯಲ್ಲಿ
ನಾವು ತಿಳಿಯುತ್ತೇವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಷ್ಟೇಶಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟೇಅಲ್ಲ,
ಈಶ್ವರನ ನಿವೃತ್ತಿ ಮತ್ತು ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಈ ಇಬ್ಬರೆಯಲ್ಲಿ ಆತ್ಮವು ಭಾಗವಹಿಸಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಸಮರಸವಾಗುವುದೇ
ಕರ್ಮಗಳಿಗೆ ಸಮರ್ಥನೆಯಾಗಿದೆ. ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ರಾಂತಿ, ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಇದು ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿಯ ದಿವ್ಯ
ಲಯದ ಸಮತೋಲತೆ.

ವಸ್ತುಧರ್ಮ

ವಸ್ತುಗಳ ಸಮೂಹವೆಂದರೆ (ಆರ್ಥಾನ) ತನ್ನ ಸತ್ತೆಯ ವಿಸ್ತರಣೆಯಲ್ಲಿ ಈಶ್ವರನ ಸಂಭೂತಿ
(ಆಗುವಿಕೆ). ಅದರ ತತ್ವ ಎರಡು ತೆರನಾಗಿದೆ, ಪ್ರಜ್ಞೆ ಇಲ್ಲವೆ ಚೈತನ್ಯವೊಂದಿರುತ್ತದೆ, ಸತ್ತೆಯೊಂದಿರುತ್ತದೆ.
ಚೈತನ್ಯವು ತನ್ನ ಸ್ವಯಂಭೂ ಸ್ಥಿತಿಯ ಮೇಲೆ ತಪಸ್ಸನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಿಸಿ ತನ್ನ 'ವಿಜ್ಞಾನ'ವನ್ನು ಅದಕ್ಕನುಗುಣ

ವಾದ ರೂಪಕರ್ಮಗಳನ್ನೂ ನಿರ್ಮಿಸುತ್ತದೆ. ಸ್ವ-ನಿರ್ಮಾಣ ಅಥವಾ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕಣ-ಇದೇ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಮೂಲ ಭಾರತೀಯ ಕಲ್ಪನೆಯಾಗಿತ್ತು. ಸತ್ತೆಯೆಂಬುದು ರೂಪದಲ್ಲಿರುವ ಅಂತರ್ಗತ ವಿಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಅನುಸರಿಸಿ ತನ್ನ ಅನಂತ ರೂಪಗಳನ್ನು ವಿಕಾಸಗೊಳಿಸಲು ಸ್ವಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತದೆ. ಇದು ಸಾಂಖ್ಯ ಮುಂತಾದ ಕೆಲವು ದರ್ಶನಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾದ ಭಾರತೀಯ ವಿಕಾಸವಾದ (ಪರಿಣಾಮ, ವಿಕಾರ, ವಿನರ್ತ) ವಾಗಿದೆ. ಅದೇ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಬೇರೆಬೇರೆಯಾಗಿ ಹೇಳಿದೆ.

ಕೆಲವು ತತ್ವಜ್ಞಾನಿಗಳ ವಿಚಾರವೆಂದರೆ ಜಗತ್ತು ಬಾಹ್ಯವಸ್ತುಗಳಂತೆ ಸತ್ಯವಲ್ಲ, ಅದು ಕೇವಲ ಆತ್ಮಕೇಂದ್ರೀಯವಾದ ವಿಕಾಸ ಅಂದರೆ ವಿನರ್ತ. ಬೇರೆ ಕೆಲವರ ಪ್ರಕಾರ ಅದು ಬಾಹ್ಯ ಸಂಗತಿ, ಸತ್ಯವಾದ 'ಪರಿಣಾಮ'. ಈ ಪರಿಣಾಮದಿಂದ ಆತ್ಮದ ಮೂಲ ಸ್ವರೂಪಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಬಾಧೆಯಿಲ್ಲ. ಎರಡೂ ವಿಚಾರಗಳು ಉಪನಿಷತ್ತನ್ನು ಪ್ರಮಾಣವೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತವೆ. ನಾವೀ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸುವಂತೆ ಪ್ರಾಚೀನ ವೇದಾಂತದಲ್ಲಿ ಯಾವುದನ್ನು ಒಂದಾಗಿ ಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿತ್ತೋ ಅದನ್ನು ಬೇರ್ಪಡಿಸುವುದರಿಂದ ಈ ವಿರೋಧ ಉಂಟಾಗಿದೆ.

ಬ್ರಹ್ಮನು ತನ್ನ ವಿಷಯ ಮತ್ತು ವಿಷಯ ಎರಡೂ ತಾನೇ. ತನ್ನ ರುದ್ದವಾದ ಸ್ವಯಂಭೂ ಸತ್ತೆಯಲ್ಲಿಲಿ ಅಥವಾ ವಿವಿಧವಾದ ಸ್ವಯಂ ಸಂಭೂತಿಯಲ್ಲಿಲಿ ಎರಡೂ ಅವನೇ. ತನ್ನ ಆತ್ಮ ಪ್ರಜ್ಞೆಗೆ ಅವನೇ ವಿಷಯ, ತನ್ನ ಸ್ವಸತ್ತೆಗೆ ಅವನೇ ಜ್ಞಾನಿ. ಇವೆರಡೂ ಅಂಗಗಳನ್ನು ಬೇರ್ಪಡಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಒಂದರೊಳಗೊಂದು ಅಡಗುವಂತೆ ಮತ್ತು ಒಂದರಿಂದೊಂದು ಹೊರಬೀಳುವಂತೆ ಅವು ತೋರಬಹುದು ಅಷ್ಟೆ. ಕೇವಲ ಆತ್ಮ ಕೇಂದ್ರೀಯದ ತೋರಿಕೆ ತನ್ನ ಆತ್ಮ ಕೇಂದ್ರೀಯತೆಯಲ್ಲಿಯೇ ತನ್ನನ್ನು ವಿಷಯವನ್ನಾಗಿಸಿ ಅಧ್ಯಾತ್ಮತನಾಗಿ ಇರಿಸಿರುತ್ತದೆ; ಹಾಗೇ ಕೇವಲ ವಸ್ತುಕೇಂದ್ರೀಯದ ತೋರಿಕೆ ತನ್ನ ವಸ್ತು ಕೇಂದ್ರೀಯ ದಲ್ಲಿಯೇ ತನ್ನನ್ನು ವಿಷಯಿಯಾಗಿ ಅಧ್ಯಾತ್ಮತನಾಗಿ ಧರಿಸಿರುತ್ತದೆ.

ಎಲ್ಲ ವಸ್ತು ಕೇಂದ್ರೀಯವಾದ ಸತ್ತೆಯಿಂದರೆ ಸ್ವಯಂಭೂ ಸತ್ತೆಯೇ, ಸ್ವಯಂ ಸಂಭೂತಿ, ತನ್ನ ಲ್ಲಿದ್ದ ಭಾವ ಬಲದಿಂದ ಸ್ವಯಂಭು ಸಂಭೂತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಭಾವವು ತನ್ನೊಳಗೇ ಇರುತ್ತದೆ, ಅದು ಆಗುವುದು ಸಂಗತಿ ಮಾತ್ರ. ಸ್ವಯಂಭು ತನ್ನನ್ನು ಸಂಗತಿಯ ಸಾರದಲ್ಲಿ ಕವಿಯಾಗಿ ತನ್ನನ್ನು ಕಾಣುತ್ತದೆ, ಮನೀಷಿಯಾಗಿ ತನ್ನ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳ ವಿಕಾಸವನ್ನು ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ತನ್ನೊಳಗಿಂದ ಆಲೋಚಿಸುತ್ತದೆ, ಪರಿಭೂ ಆಗಿ ದೇಶಕಾಲ ಪರಿಮಿತವಾದ ಚಲನದಲ್ಲಿ ಸ್ವ-ರೂಪವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಮೂರೂ ಸಾವೇಕ್ಷ, ಕಾಲಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ದೇಶಾತ್ಮಕ ಪ್ರಜ್ಞೆಗೆ ಅನುಕ್ರಮ ಬದ್ಧವೆಂದು ತೋರುವ ಒಂದೇ ಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿರುತ್ತವೆ.

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಸ್ತು ತನ್ನಲ್ಲಿ ರಾಶ್ವತವಾಗಿ ತನ್ನ ಆತ್ಮದ ನಿಯಮವನ್ನು ಧರಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ಇದರಿಂದ ಹೊರಡುತ್ತದೆ (ರಾಶ್ವತೀಭ್ಯಃ ಸಮಾಭ್ಯಾಃ). ವಸ್ತು ಸಮಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಎಲ್ಲ ಸಂಬಂಧಗಳು ಹೀಗೆ ಅವುಗಳ ಅಪರ್ಯಾಯ, ಸ್ವಯಂಭು, ಸ್ವಯಂಸಂಭೂತಿಯಿಂದ ನಿರ್ಣಯವಾಗುತ್ತವೆ. ಅವು ಏಕಮೇವ ಈಶನ ಸರ್ವವ್ಯಾಪಿತ್ವದ ಮೂಲಕವೂ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಗತ. ಆತ್ಮಕೇಂದ್ರೀಯ ಸತ್ಯವಾದ ಅತನ ಸ್ವದರ್ಶನದಿಂದಲೂ ಅನುರ್ಯಾದಸಾಧ್ಯತೆಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ವಸ್ತುಗತ ಸಂಗತಿಯಲ್ಲಿ ಆಗುವ ಅಪರಿಹಾರ್ಯ ವಿಕಾಸದ ನಿಯಮವಾಗಿರುವ ಅತನ ಸ್ವಯಂಸಂಭೂತಿಯಿಂದಲೂ ವಸ್ತುಗಳ ಮೂಲಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿರುತ್ತವೆ.

ಅದ್ದರಿಂದ ಎಲ್ಲ ವಸ್ತುಗಳು ತಮ್ಮ ಸ್ವಭಾವದಲ್ಲಿ ಹೇಗಿರಬೇಕೋ ಹಾಗೆ 'ಯಾಥಾತಥ್ಯತಃ.' ಅವನಿಂದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೊಳಪಟ್ಟಿರುತ್ತವೆ. ವ್ಯಕ್ತೀಕರಣದ ಭಾಸನೆಯ ವಿರಸಗಳನ್ನು ನಿಯಾಮಿಸುವ ಒಂದು ಅವಶ್ಯಭಾವಿಯಾದ ಸಾಮರಸ್ಯವು ಎಲ್ಲದರಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾದ ರೂಪಗಳ

ಮತ್ತು ಶಕ್ತಿಗಳ ಸಮೂಹಮಾತ್ರ ಇದ್ದರೆ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ರೂಪ ಮತ್ತು ಶಕ್ತಿ ಸ್ವಯಂಭುವಾದ ಸರ್ವವನ್ನು, ಈಶನನ್ನು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿ ತಾನೇ ದಿಟದಲ್ಲಿ ಅದಾಗಿರದಿದ್ದರೆ, ಆ ವಿರಸವು ನೈಜವಾದದ್ದಾಗಿ ನಿತ್ಯಪ್ರಲಯದಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸಬಹುದಾಗಿತ್ತು.

ಸೃಷ್ಟಿಪ್ರಕ್ರಿಯೆ

ಸೃಷ್ಟಿಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಸಾಪೇಕ್ಷಭಾವದಲ್ಲಿ ಈಶನು ನಮಗೆ ಮೊದಲು ಕವಿ, ಪ್ರಾಜ್ಞ, ದ್ರಷ್ಟಾ ಎಂದು ತೋರುತ್ತಾನೆ. ಕವಿ ಸತ್ಯವಿದ್ದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಾನೆ. ಅಂದರೆ ಸಂಭೂತಿಯಲ್ಲಿ, ಸತ್ಯದಲ್ಲಿ, ಸಾಧ್ಯತೆಯಲ್ಲಿ, ವಸ್ತುಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸತ್ಯವನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಾನೆ. 'ಸತ್ಯಂ ಋತಂ' ಎಂದು ಕರೆಯಲಾದ 'ವಿಜ್ಞಾನ' ದಲ್ಲಿ ಅವನು ಎಲ್ಲವನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಅವನದನ್ನು ಇದೆಯಾಗಿ ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತಾನೆ, ಬಿಡಿಬಿಡಿಯಾಗಿ ಅಲ್ಲ. ವಸ್ತು ಪ್ರಪಂಚದ ಸತ್ಯ ಮತ್ತು ಋತವು ಬೃಹತ್ತಾಗಿದೆ. ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ನೋಡಿದರೆ ವಿಜ್ಞಾನದ ರಾಜ್ಯವು ಪೂರ್ವನಿಶ್ಚಿತ ಪ್ರಾರಬ್ಧ, ಸಂಗ್ರಹದ, ಬಲಾತ್ಕಾರಯುಕ್ತ ಬೀಜಸ್ಥಿತಿಯ ರಾಜ್ಯವೆನಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಅದು ಗತಕಾಲದಲ್ಲಿಯೆ ನಿಶ್ಚಿತಿಯಲ್ಲ, ಶಾಶ್ವತಕಾಲದಲ್ಲಿಯೆ ನಿರ್ಧಾರ; ಆತ್ಮನಿಂದ ಒತ್ತಾಯಿಸಲಾದ ವಿಧಿ, ಆತ್ಮನನ್ನು ಒತ್ತಾಯಿಸುವಂಥದಲ್ಲ; ಕ್ರಿಯೆ ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಒತ್ತಾಯಿಸುವಂಥದು. ವಿಜ್ಞಾನದ ಸಂಗ್ರಹ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿಯೂ ಚಲನವಿಸ್ತರಣೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸಂನಿಧವಾದ ವಿಧಿಯದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಆತ್ಮವಿಷಯಕವಾದ ಸತ್ಯವೆಂದರೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಮತ್ತು ಪ್ರಭುತ್ವ, ಬಂಧನ ಮತ್ತು ದಾಸ್ಯವಲ್ಲ.

ಪುರುಷನು ಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನು ಆಳುತ್ತಾನೆ, ಪ್ರಕೃತಿ ಪುರುಷನನ್ನು ಒತ್ತಾಯಿಸುವುದಿಲ್ಲ. 'ನಕರ್ಮಲಿಪ್ಯತೇ ನರ'.

ಮನೀಷಿ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳ ಮೇಲೆ ತನ್ನ ನಿಲುವೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಅವನ ಹಿಂದೆ ಅನಂತದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ವಿರುತ್ತದೆ, ಸಾಂತದ ನಿರ್ಧಾರದಲ್ಲಿ ಅವನು ನನ್ನ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಾಗಿ ತರುತ್ತಾನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕ್ರಿಯೆ ವಿವಿಧ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳ ಸಮತೋಲನ ಮತ್ತು ಸಂಘರ್ಷದಿಂದ ಹೊರಪಡುವಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಯಾವುದು ಆಗತಕ್ಕದ್ದೋ ಅದರ ಋತದೊಡನೆ ಅರಿಯದ ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗದೆ ಇದ್ದರೆ ಇವು ಯಾವ ಕ್ರಿಯೆಗಳೂ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಲಾರವು. ಮನೀಷಿಯಲ್ಲಿ ಕವಿ ನಿಂತುಕೊಂಡು ಅವನ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಆಧಾರವಾಗಿರುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ನೋಡಿದರೆ ಮನೀಷಿಯ ರಾಜ್ಯವೆಂದರೆ ನಮನ ಶೀಲತೆಯ, ಇಚ್ಛಾ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ, ಶಕ್ತಿಗಳ ಅನ್ಯೋನ್ಯ ಪರಿಣಾಮದ ಒಂದು ಅವಸ್ಥೆಯೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿಯ ಇಚ್ಛಾ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿಯೆ ವಿಧಿಯನ್ನು ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸಂಧಿಸುವಂಥದು.

ಯಾಕೆಂದರೆ ಪರಿಭುವು ಸಂಭೂತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಮನೀಷಿಯ ಕ್ರಿಯೆಯಿರುತ್ತದೆ. ಪರಿಭು ಇಲ್ಲವೆ ವಿರಾಟನು ಸಂಭವನೀಯ ಘಟನೆಗಳಲ್ಲಿ ತನ್ನನ್ನು ಬಿತ್ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಸತ್ಯದಲ್ಲಿದ್ದು ದನ್ನ, ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಚಿಂತಿತವಾದ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಬರುವುದನ್ನು, ಹೊರಗಣ ಸಂಗತಿಯೆಂದು ನಮಗೆ ತೋರುವುದನ್ನು ಅವನು ನೆರವೇರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ವಿರಾಟದ ರಾಜ್ಯವೆಂದರೆ ತನ್ನಲ್ಲಿ ವಿಕಾಸಗೊಳ್ಳುವ ಎಲ್ಲ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಒತ್ತಾಯಗೊಳಿಸುವ ಒಂದು ಋತದ, ಪೂರ್ವ ನಿರ್ಣಿತದ, ಕರ್ಮದ ಕಬ್ಬಿಣ ಸರಪಳಿಯ, ಯಾಂತ್ರಿಕ ಅಗತ್ಯದ ನಿಯಮದ, ಗೂಢ ನಿಯಮದ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಯ ರಾಜ್ಯವೆಂದು ತೋರಬಹುದು.

ಈ ಶೋಧನಾಪತ್ರ

ಆದರೆ ವಿರಾಟದ ಸಂಭೂತಿ-ಯಾವಾಗಲೂ ಸ್ವಯಂಭೂ ಈಶನ ಸಂಭೂತಿ-‘ಪರಿಭೂ: ಸ್ವಯಂಭೂ:’ ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ಸಂಭೂತಿಯ ಸತ್ಯವನ್ನು ಕಾಣುವುದಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ಹಿಂದೆಹೋಗಿ ಹಿಂದೆ ನಿಂತಿರುವ ಎಲ್ಲವನ್ನು ಮರಳಿ ಅಂಗೀಕರಿಸಬೇಕು. ಸ್ವತಂತ್ರ, ಅನಂತ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದದ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸತ್ಯವನ್ನು ಮತ್ತೆ ಸೇರಬೇಕು.

ಇದು ಮೇಲಿನಿಂದ ಮತ್ತು ಏಕತೆಯ ನೆಲೆಯಿಂದ ನೋಡಿದ ಪ್ರಪಂಚ ಸತ್ಯ. ಇದು ದಿವ್ಯದೃಷ್ಟಿ. ಆದರೆ ಕೆಳಗಿನಿಂದ ಮೊದಲಾಗುವ ಮಾನವ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ನಾವು ಗಮನಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾನವ ದೃಷ್ಟಿ ಅಜ್ಞಾನದಿಂದ ಹೊರಡುತ್ತದೆ, ಈ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಅವಸ್ಥೆಗಳೆಂದು ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ, ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ ಗ್ರಹಿಸುತ್ತದೆ. ಸಚ್ಚಿದಾನಂದಕ್ಕೆ ಅನುಭವದಲ್ಲಿ ತಿರುಗಿ ಹೋಗುವುದೇ ಮಾನವತೆ. ಅದು ಕೆಳಗಿನಿಂದ ಅವಿದ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲಾಗಲೇ ಬೇಕು. ಆಗ ಜಡದಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸು ಮೈದಾಳಿ ಮನೋಬಾಹ್ಯಸಂಗತಿಯಲ್ಲಿ ಬದಲಾಗಿ ಅದರಿಂದ ಹೊರಬೀಳುವಂಥದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಬದಲಾದ ಮನೋವಿಷಯ ಮನುಷ್ಯ, ‘ಮನು’. ಅವನು ಮೃತ್ಯು—ಭೇದಗಳಿಂದ ಅರಂಭಿಸಿ ಅಮರತ್ವ, ಏಕತ್ವಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಭಾವವನ್ನು, ಸಾಪೇಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಕೇವಲವನ್ನು ಅವನು ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ವಸ್ತುಗತ ಅನೇಕತೆಯಲ್ಲಿ ಆತ್ಮ ಪ್ರಜ್ಞೆಯುಳ್ಳವನಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಬ್ರಹ್ಮನೇ ಅವನು. ಎಲ್ಲದರಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಮೀರಿದ್ದರಲ್ಲಿ ತನ್ನನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ವಿಶ್ವಗತ ಅಹಂತೆ ಅವನು.

೫ - ೩ ನೆಯ ಚಲನ (೨)

ವಿದ್ಯೆ ಮತ್ತು ಅವಿದ್ಯೆ

(ಪದ್ಯ ೯ - ೧೦)X

ವಿದ್ಯೆ ಮತ್ತು ಅವಿದ್ಯೆ

ವಿದ್ಯೆ ಮತ್ತು ಅವಿದ್ಯೆ ಇವೆರಡರಿಂದ ಎಲ್ಲ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಸಾಗುತ್ತದೆ. ವಿದ್ಯೆಯೆಂದರೆ ಏಕತ್ವದ ಪ್ರಜ್ಞೆ, ಅವಿದ್ಯೆಯೆಂದರೆ ಅನೇಕತ್ವದ ಪ್ರಜ್ಞೆ. ಅವೆರಡೂ ಮಾಯೆಯ ಎರಡು ಅಂಗಗಳು. ಮಾಯೆಯೆಂಬುದು ನಿತ್ಯ ವಸ್ತುವಿನ ರಚನಾತ್ಮಕವಾದ ಆತ್ಮದರಿವು.

X ೯ ಅವಿದ್ಯೆ ಇಲ್ಲವೆ ಅಜ್ಞಾನವನ್ನು ಯಾರು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಾರೋ ಅವರು ಅಂಧಕಾರಮಯವಾದ ಕತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರುತ್ತಾರೆ. ಯಾರು ವಿದ್ಯೆ ಇಲ್ಲವೆ ಜ್ಞಾನವೊಂದರಲ್ಲಿಯೇ ರತರಾಗಿರುತ್ತಾರೋ ಅವರು ಅದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಎಂಬಂತೆ ಸೇರುತ್ತಾರೆ.

೧೦ ವಿದ್ಯೆ ಇಲ್ಲವೆ ಜ್ಞಾನದಿಂದ ಬರುವಂಥದು ದಿಟವಾಗಿ ಬೇರೆ, ಅವಿದ್ಯೆ ಇಲ್ಲವೆ ಅಜ್ಞಾನದಿಂದ ಬರುವಂಥದು ಬೇರೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ಬುದ್ಧಿಗೆ ಇದು ಹೊಳೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಿದ ಜಾಣರಿಂದ ಈ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಸೆಡೆದಿದ್ದೇನೆ.

೧೧ ಒಂದರಲ್ಲಿ ಎರಡೆಂದು ವಿದ್ಯೆ, ಅವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಯಾವನು ತಿಳಿಯುತ್ತಾನೋ ಅವಿದ್ಯೆಯಿಂದ ಮೃತ್ಯುವನ್ನು ದಾಟಿ ವಿದ್ಯೆಯಿಂದ ಅಮೃತಪದವಿಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾನೆ.

ಏಕತ್ವವು ಶಾಶ್ವತವಾದ ಮೂಲಭೂತವಾದ ಸಂಗತಿ. ಅದಿಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲ ಅನೇಕತ್ವವು ಅಸತ್ಯವೂ ಅಶಕ್ಯವಾದ ಭ್ರಾಂತಿಯೂ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅಂತೇ ಏಕತ್ವದ ಪ್ರಜ್ಞೆಗೆ ವಿದ್ಯೆ, ಜ್ಞಾನವೆನ್ನುತ್ತಾರೆ.

ಅನೇಕತ್ವವು ಏಕತ್ವದ ಲೀಲೆ ಅಥವಾ ವಿವಿಧವಾದ ಆತ್ಮವಿಸ್ತರಣ. ಏಕತ್ವವು ತನ್ನ ಲಕ್ಷಣ ವಾಚಿಗಳನ್ನು ಬದಲಿಸುತ್ತ, ತನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಭೇದ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಬಲದಿಂದ ಏಕವು ಹಲವಾರು ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಸೇರುತ್ತದೆ, ವಿಶ್ವಚಲನದಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಶಕ್ತಿಯ ರಚನೆಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತದೆ. ಬಹುತ್ವವು ಏಕತ್ವದಲ್ಲಿ ಗುಪ್ತವಾಗಿ ಇಲ್ಲವೆ ಪ್ರಕಟವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅದಿಲ್ಲದೆ ಏಕತ್ವವು ಆಭಾವದ ಶೂನ್ಯ ವಾಗಲಿ ಅಥವಾ ವಿವೇಚನೆಯಿಲ್ಲದ ತಲ್ಲೀನತೆ ಇಲ್ಲವೆ ಶೂನ್ಯ ವಿಶ್ರಾಂತಿಗೆ ಹಾಕಿದ ದುರ್ಬಲ ಮತ್ತು ವೃಥಾ ಮರ್ಯಾದೆಯಾಗಲಿ ಆಗುತ್ತದೆ.

ಅನೇಕದಲ್ಲಿ ಮೂಲಭೂತ ಏಕತ್ವದ ಜ್ಞಾನದಿಂದ ಬೇರ್ಪಟ್ಟ ಬಹುತ್ವದವು ಅಂದರೆ ಬೇರೆ ಯಾದ ರೂಪ, ಮರ್ಯಾದಿತವಾದ ಕ್ರಿಯೆ ಇವುಗಳೊಡನೆ ತಾದಾತ್ಮ್ಯಹೊಂದುವ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಅಹಂತೆಯು ದೃಷ್ಟಿಕೋನ ಎಂಬುದು ಪ್ರಮಾದ ಮತ್ತು ಭ್ರಮೆಗಳ ಅವಸ್ಥೆ. ಬಹುತ್ವದವು ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿ ಈ ರೂಪವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಅಂತೇ ಅದಕ್ಕೆ ಅವಿದ್ಯೆಯೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಬ್ರಹ್ಮ-ಈಶನು-ಒಬ್ಬನೇ ಇದ್ದು ಸಂಪೂರ್ಣಸುಖಿಯಾಗಿರುತ್ತಾನೆ, ಆದರೆ ತನ್ನ ಏಕತ್ವದ ಬಂಧನದಿಂದ ಅವನು ಮುಕ್ತನು. ಅವನು ಸರ್ವಸಮರ್ಥನಾಗಿದ್ದು ಅನೇಕ ಕೇಂದ್ರಗಳಿಂದ ಅನೇಕ ರೂಪ ಗಳಲ್ಲಿ ತನ್ನನ್ನು ಬಗೆಯಬಲ್ಲನು. ಆ ಕೇಂದ್ರಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ಆ ರೂಪಗಳ ಮೇಲೆ ಅನೇಕ ಶಕ್ತಿಯ ಪ್ರವಾಹ ಗಳು ಹರಿಯುತ್ತವೆ. ಅವನ್ನು ನಾವು ಕ್ರಿಯೆ ಇಲ್ಲವೆ ಶಕ್ತಿಗಳ ಆಟ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಹೀಗೆ ಅನೇಕವಾಗಿ ಕಂಡರೂ ಅನೇಕತ್ವದ ಬಂಧನವು ಅವನಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳ ನಡುವೆ ತನ್ನದೇ ಆದ ಏಕತ್ವದಲ್ಲಿ ಅವನು, ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಇರುತ್ತಾನೆ. ವಿದ್ಯೆ-ಅವಿದ್ಯೆ ಎರಡರ ಈಶನನು. ಅವನ ಮಾಯೆಯ ಎರಡು ಬದಿಗಳವು, ಅವನ ಚಿತ್‌ಶಕ್ತಿಯ ಎರಡು ಶಕ್ತಿಗಳವು.

ಬ್ರಹ್ಮನು ತನ್ನ ಮಾಯೆಯ ಆಟದಲ್ಲಿ ಇದ್ದವನೂ ಮೀರಿದವನೂ ಆದ ಈಶನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಒಡೆಯ,ಅದರಿಂದ ಸ್ವತಂತ್ರ. ಆಟದಲ್ಲಿ ಇದ್ದವನಾದ ಮನುಷ್ಯನು ಅನೀಶನು, ಅಸ್ವತಂತ್ರ, ಅವಿದ್ಯೆಗೆ ಒಳಪಟ್ಟವನು. ಆದರೆ ಈ ಒಳಪಾಟವೂ ಅವಿದ್ಯೆಯ ಆಟವೇ, ಪರಮಾರ್ಥದಲ್ಲಿ ಅಸತ್ಯ, ವ್ಯವಹಾರ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ, ಚಿತ್ ಶಕ್ತಿಯ ಕ್ರಿಯೆಗಳ ಬಿತ್ತರಣೆಯಲ್ಲಿ ಸತ್ಯವಾದದ್ದು. ತನ್ನ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಮೂಲ ಸಂಗತಿಗೆ ಮರಳಿ ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ ಮನುಷ್ಯನು ಏಕತೆಯ ಅರಿವನ್ನು ಬ್ರಹ್ಮಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ತಿರುಗಿ ಸಂಪಾದಿಸಬೇಕು, ಬ್ರಹ್ಮನಲ್ಲಿ ಈಶನಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಒಂದುತನವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಬೇಕು. ತನ್ನ ಸ್ವತಂತ್ರತೆ ಯನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿ, 'ಸೋಹಮಸ್ಮಿ' ಎಂಬಂತೆ ಏಕಸತ್ತೆಯ ಸಂಭೂತಿಗಳೆಂದು ಎಲ್ಲ ಸತ್ತೆಗಳೊಡನೆ ತಾದಾತ್ಮ್ಯವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿ ಅವನು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ದಿವ್ಯ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಸಮರ್ಥನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಅವನು ಅವಿದ್ಯೆಗೆ ಆಗ ಒಳಪಟ್ಟಿರುವುದಿಲ್ಲ, ಯಾಕಂದರೆ ತನಗುಂಟಾದ ಜ್ಞಾನದಿಂದ ಸ್ವತಂತ್ರನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ.

ಆದ್ದರಿಂದ ವಿದ್ಯೆ ಅವಿದ್ಯೆಗಳ ನಡುವಣ ಮಿಗಿಲಾದ ಹೊಂದಿಕೆಯ ಮೂಲಕ ವ್ಯಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಆಗುವ ದಿವ್ಯದ ಸಂಪೂರ್ಣ ಆವಿರ್ಭಾವದಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯನ ಪರಿಪೂರ್ಣತೆಯಿರುತ್ತದೆ. ಅನೇಕತ್ವವು ತನ್ನ ತತ್ವದ ಅಂಶ ಪಡೆಯಬೇಕು, ಏಕತ್ವವು ತನ್ನ ಅನೇಕತ್ವವನ್ನು ಅಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ತುತ್ತತುದಿಯ ದಾರಿಗಳು

ಕೇವಲ ವಿದ್ಯೆಯೊಂದನ್ನೇ ಇಲ್ಲವೇ ಅವಿದ್ಯೆಯೊಂದನ್ನೇ ಅನುಸರಿಸುವುದರಿಂದ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಈಶ್ವರನ ಉದ್ದೇಶವು ಕೈಗೂಡಲಾರದು. ಯಾರು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬಹುತ್ವ-ಭೇದಗಳ ತತ್ವದಲ್ಲಿ ಅನುರಕ್ತರಾಗಿರುತ್ತಾರೋ ಮತ್ತು ಏಕತ್ವದಿಂದ ತಮ್ಮ ದಿಕ್ಕನ್ನು ಬೇರೆ ಕಡೆ ತಿರುಗಿಸುತ್ತಾರೋ ಅವರು ಅವಿದ್ಯೆಯ ಅಂಧತಮದಲ್ಲಿ ಹೊಗುತ್ತಾರೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಇದು ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಸಂಕೋಚದ ಮತ್ತು ಮಿತಿಸುರ್ಯಾದೆಯ ಪ್ರವೃತ್ತಿ. ಇದರಿಂದ ಅವರು ಜ್ಞಾನದ ಲಾಭಗಳನ್ನು ಹರಿಹಂಚುತ್ತಾರೆ, ಮತ್ತು ಪ್ರಕೃತಿಯ ಯಂತ್ರಬದ್ಧ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚೆಚ್ಚು ಒಳಗಾಗಿ ಕೊನೆಗೆ ಅವಳ ಭೇದಕಾರಕವಾದ ಆತ್ಮನಾಶಕಾರವಾದ ಶಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಆಧೀನರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಒಂದುತನದತ್ತಣದ ಪ್ರಗತಿಯಿಂದ ಮೊಗ ತಿರುಗಿಸುವುದೆಂದರೆ ಸತ್ತೆಯಿಂದ, ಬೆಳಕಿನಿಂದ ಮೊಗ ತಿರುಗಿಸಿದಂತೆಯೇ ಸರಿ

ಯಾರು ವಿವೇಚನೆಯಿಲ್ಲದ ಏಕತ್ವದ ತತ್ವಕ್ಕೆ ಅಂಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೋ ಮತ್ತು ಬ್ರಹ್ಮನ ಸಮಗ್ರತೆಯಿಂದ ತಮ್ಮನ್ನು ದೂರವಿರಿಸುತ್ತಾರೋ ಅವರು ತಮ್ಮಿಂದ ಜ್ಞಾನವನ್ನೂ ಪೂರ್ಣತೆಯನ್ನೂ ದೂರವಿರಿಸಿ ಇನ್ನೂ ದಟ್ಟವಾದ ಕತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಎಂಬಂತೆ ಹೊಗುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಅವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಅದೇ ಸಮಗ್ರವೆಂದು ಅವರು ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಪ್ರಜ್ಞೆಯಲ್ಲಿ ಹೊರತುಪಡಿಸಿದ್ದನ್ನು ಪ್ರಜ್ಞೆಯಲ್ಲಿ ಮೀರಿದ್ದೆಂದು ತಪ್ಪು ತಿಳಿಯುತ್ತಾರೆ. ಬೇರೆಯವರು ಪ್ರಮಾದದ ಒತ್ತಾಯದಿಂದ ಅಜ್ಞಾನಿಗಳಾಗುವಂತೆ ಇವರು ಜ್ಞಾನದ ಅಯ್ಯಯಿಂದ ತಡ್ಧರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ತಿಳಿದು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಮೀರುವುದು ಇದೇ ವಿದ್ಯೆಯ ಸರಿಯಾದ ದಾರಿ.

ಇನ್ನೊಂದಕ್ಕಿಂತ ಮೇಲಿನ ಅವಸ್ಥೆಯಾದರೂ, ಈ ಅಂಧತಮವು ಇನ್ನೂ ದಟ್ಟವಾದ ಕತ್ತಲೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಕಾರಣವೆಂದರೆ, ಕೆಳಗಿನದು ಅವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಅವಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ, ಅದರಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಹೊಂದಿದ ಪುನರ್ಘಟನೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಸಾಧ್ಯವಿರುತ್ತದೆ. ಮೇಲಿನದು ಶೂನ್ಯ ಇಲ್ಲವೇ ಅಸತ್ತಿನ ಭಾವನೆ, ಆತ್ಮದ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಅಭಾವದಲ್ಲಿ ಅವಸ್ಥೆಯಾಗಿದ್ದು ಅದರಿಂದ ಆತ್ಮಸಿದ್ಧಿಗೆ ವರಳುವುದು ಹೆಚ್ಚು ಕಠಿಣವಾಗಿದೆ.

ಎರಡೂ ಮಾರ್ಗಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಲಾಭಗಳು

ಕಡಿಮೆ ಸಮಗ್ರವಾದ ಅಸಕ್ತಿಯಿಂದ ಅನುಸರಿಸಿದರೆ ವಿದ್ಯೆ-ಅವಿದ್ಯೆಗಳ ಎರಡೂ ಮಾರ್ಗಗಳು ಮಾನವನಿಗೆ ತಂತಮ್ಮ ಯೋಗ್ಯಲಾಭಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಆವಿಷ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಪೂರ್ಣ ಮಾರ್ಗವಾಗಲಾರದು.

ವಿದ್ಯೆಯಿಂದ ಶಾಂತಬ್ರಹ್ಮ ಅಥವಾ ಅಕ್ಷರ ಸುರೂಪನ ಅವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಬಹುದು. ಅದರಿಂದ ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಭಾಗವಹಿಸದೆ ಅದನ್ನು ಗಮನಿಸುತ್ತ ಇರಬಹುದು. ಅಥವಾ ಸತ್ ದಲ್ಲಿ ಸಲೀಸವಾದ ಚಿತ್ ಅವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಬಹುದು. ಯಾವುದರಿಂದ ವಿಶ್ವ ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆದು ಅದರತ್ತ ತಿರುಗುತ್ತದೆ. ಇವೆರಡೂ ಅವಸ್ಥೆಗಳು ನಿರ್ಮಲತೆ, ಪೂರ್ಣತೆ ಮತ್ತು ಲೋಕ ದುಃಖಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ಗೊಂದಲಗಳಿಂದ ದೊರೆಯುವ ಬಿಡುಗಡೆ ಇವುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದವಾಗಿರುತ್ತವೆ.

ಆದರೆ ಮನುಷ್ಯನ ಉಚ್ಚತಮವಾದ ಗುರಿ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿ ಪಡೆಯುವ ಸಿದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಜಗತ್ತಿನಿಂದ ಸಿಡ್ಧಿವಿರುವ ಮೌನ ಸಿದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕ್ಷರ, ಅಕ್ಷರ ಇವೆರಡೂ ತನ್ನ ಸತ್ತೆಯ ಎರಡು ಪ್ರಕಾರಗಳೆಂದು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿ ಸರ್ವತ್ರ ಹೋಗುವ ಈಶ, ಉತ್ತಮ

ಪುರುಷನಲ್ಲಿದೆ. ಮನುಷ್ಯನ ಆತ್ಮ-ಜೀವಾತ್ಮವು-ವ್ಯಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಕ್ಕಾಗಿ ಏಕಮೇವ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಕಾಣುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಇಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ಅವಿದ್ಯೆಯಿಂದ ನಿರ್ಮಾಣವಾದ ಅಹಂಕಾರವು ಈ ಪರಮಸಿದ್ಧಿಗೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಸ್ಥಳವೆಂದು ವಿಶ್ವತತ್ವದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ನೆಲೆಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಬೇಕಾದ ಒಂದು ಅವಶ್ಯವಾದ ಯತ್ರ ಸಾಧನವಾಗಿದೆ.

ಅವಿದ್ಯೆಯಿಂದ ಒಂದುತರದ ಶಕ್ತಿ, ಆನಂದ, ಪ್ರಪಂಚಜ್ಞಾನ, ಸತ್ತೆಯ ವಿಸ್ತಾರ ಇವುಗಳ ಪೂರ್ಣತೆಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಬಹುದು. ಅದು ಟೈಟನ್ಸರು (ದೈತ್ಯರು), ದೇವತೆಗಳು, ಇಂದ್ರ, ಪ್ರಜಾಪತಿ ಇವರಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕತ್ವವನ್ನು ಮನವಾರೆ ಅಂಗೀಕರಿಸಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಆತ್ಮವಿಸ್ತರಣ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವವು ತನ್ನಲ್ಲಿ ತೊರುವ ಎಲ್ಲ ಸಾಧನಗಳಿಂದ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ನಿತ್ಯವಾದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಈ ಪಥದಲ್ಲಿ ಹೋದರೆ ಅವಿದ್ಯೆಯಿಂದ ದೊರೆಯುವ ಪೂರ್ಣತೆ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇದು ಸಹ ಮನುಷ್ಯನ ಗುರಿಯಲ್ಲ; ಯಾಕೆಂದರೆ ಇದರಿಂದ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಮಾನವ ಮರ್ಯಾದೆಗಳನ್ನು ಮೀರುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾದರೂ ವಿಶ್ವದ ಈಶನಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವದ ದಿವ್ಯ ಅತೀತವು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವಿದ್ಯೆಯಿಂದಂಟಾಗುವ ಗೊಂದಲವನ್ನು ಮೀರಬಹುದು, ಆದರೆ ವಿದ್ಯೆಯ ಮಿತಿ ಮರ್ಯಾದೆಯನ್ನಲ್ಲ; ದೇಹದ ಮರಣವನ್ನು ಮೀರಬಹುದು, ಆದರೆ ಸತ್ತೆಯ ಪರಿಮಿತಿಯನ್ನಲ್ಲ; ದುಃಖದ ಅಧೀನತೆಯನ್ನು ಮೀರಬಹುದು, ಆದರೆ ಸಂತೋಷದ ಅಧೀನತೆಯನ್ನಲ್ಲ; ಕೆಳಗಣ ಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನು ಮೀರಬಹುದು, ವೇಗಲಣ ಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನಲ್ಲ. ನಿಜವಾದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನೂ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾದ ಅಮರತ್ವವನ್ನೂ ಪಡೆಯಬೇಕಾದರೆ ನಿರಾಕರಿಸಿದ ಎಲ್ಲದರ ಬಳಿ ಇಳಿದುಹೋಗಿ ಮೃತ್ಯು, ದುಃಖ, ಅಜ್ಞಾನಗಳ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಉಪಯೋಗವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು.

ಬ್ರಹ್ಮನನ್ನು ಸಮಗ್ರ ಸ್ಮರಣಪದಲ್ಲಿ ಅರಿಯುವುದೇ ನಿಜವಾದ ಜ್ಞಾನ. ಒಂದು ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಇನ್ನೊಂದಕ್ಕೆ ಉತ್ಪುಕತೆಯಿಂದ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ, ಅವಿದ್ಯೆಗಿಂತ ವಿದ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಆಸಕ್ತವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ ಇದು ಧೀರರಾದ ಪ್ರಾಚೀನ ಋಷಿಗಳ ಜ್ಞಾನವಾಗಿತ್ತು. ಅವರು ತಮ್ಮ ವಿಚಾರದ ನೋಟದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರರಾಗಿದ್ದರು. ಅಂತೇ ಅವರು ಧೀರರು. ಆ ಬೆಳಕು ಈ ಬೆಳಕಿನಿಂದ ಪೂರ್ಣ ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಅವರು ಪರಾಜುಪ್ತರಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರ ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನವು ಅಂತೇ ಸಮಗ್ರವಾಗಿತ್ತು. ಸರ್ವಸಂಗ್ರಾಹಕವಾಗಿತ್ತು. ಅವರ ಬೋಧನೆಯೂ ಅಷ್ಟೇ ಸಮಗ್ರ ಮತ್ತು ಸರ್ವಸಂಗ್ರಾಹಕವಾದ ಜ್ಞಾನದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನಿಂತಿತ್ತು. (ಪಟಪ್ಪಿರೆ) ಈ ಪ್ರಾಚೀನರಿಂದ ಪರಂಪರೆಯಾಗಿ ಬಂದ ಜ್ಞಾನವನ್ನೇ ಈ ಉಪನಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಸಂಪೂರ್ಣ ಮಾರ್ಗ

ಬ್ರಹ್ಮನು ತನ್ನ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯೆ—ಅವಿದ್ಯೆ ಎರಡನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತಾನೆ. ಅವೆರಡೂ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯಲ್ಲದ್ದರೆ ಅವರ ಅಸ್ತಿತ್ವ ಮತ್ತು ಸಿದ್ಧಿಗೆ ಅವಶ್ಯವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ವಿದ್ಯೆ ಆಶ್ರಯಕೊಟ್ಟು ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅವಿದ್ಯೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಮಹತ್ತರವಾದ ಐಕ್ಯದತ್ತ ಆತ್ಮನನ್ನು ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಿ ಮುನ್ನಡೆಸಲು ಅವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ವಿದ್ಯೆ ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಒಂದಿಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೊಂದು ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಿದರೆ ಅವೆರಡೂ ಕೂಡಿ ಏನೋ ಒಂದು ಆಗಿ ಅಡಗಬಹುದು. ಅದೂ ಅಲ್ಲ, ಇದೂ ಅಲ್ಲ ಎಂಬಂತೆ ಆಗಬಹುದು.

ಅದೇನೋ ಒಂದು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ಆಚೆಯ ಕಲ್ಪನಾತೀತ, ವರ್ಣನಾತೀತವಾಗಿ ಫಲಿಸಬಹುದು ತೀರ ಕನಿಷ್ಠವಾದ ಅವಿದ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನದ ಏನಾವರೊಂದು ಅಂಶವಿರುತ್ತದೆ, ಏಕತ್ವದ ಯಾವುದಾದರೊಂದು. ಆಧಾರವಿರುತ್ತದೆ. ಅದು ಅವಿದ್ಯೆಯ ಪರಮಾವಧಿಯಾದ ಭೇದ, ಪರಿಮಿತಿ, ಅಸ್ಥುಖಿತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಶೂನ್ಯ

ದಲ್ಲಿ ಲಯಹೊಂದಿ ಇಲ್ಲದಂತಾಗುವದನ್ನು ತಡೆಯುತ್ತದೆ. ಅಸ್ತಿತ್ವದಿಂದ ನಷ್ಟವಾಗುವುದು ಅವಿದ್ಯೆಯ ಹಣೆಯ ಬರಹವಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅದರ ಮೂಲಾಂಶಗಳು ಪ್ರಕಾಶಿತವೂ ಏಕೀಕೃತವೂ ಆಗಬೇಕು, ಅವು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗೊಳಿಸಬೇಕೆನ್ನುವುದು ಹೊರಬರಬೇಕು, ಪೂರ್ತಿಗೊಳ್ಳಬೇಕು, ಈ ಪೂರ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ರೂಪಗಳ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಬೇಕು.

ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾದ ಅತ್ಯಂತ ಏಕತ್ವದಲ್ಲಿ ಅನೇಕತ್ವದ ವಿಷಯಗಳು ಅಂತರ್ಗತವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಬೇಕಾದ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಅವನ್ನು ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ಮುಕ್ತಗೊಳಿಸಬಹುದು. ಅವಿದ್ಯೆ ಎಂದಿಗೂ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಬಾರದಾಗಿದ್ದ ವಸ್ತುವೆಂಬಂತೆ ಅದನ್ನು ನಷ್ಟಗೊಳಿಸುವುದು ವಿದ್ಯೆಯ ಕಾರ್ಯವಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸತತವಾಗಿ ಅದನ್ನು ತನ್ನ ಕಡೆಗೆ ಎಳೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ವಿದ್ಯೆಯ ಕಾರ್ಯ. ಹಾಗೆ ಮಾಡುವಾಗ ಅದಕ್ಕೆ ಆಧಾರವಾಗಬೇಕು, ಅಜ್ಞಾನಗುಣದಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅದು ಬಿಡುಗಡೆಯೊಂದಲು ನೆರವಾಗಬೇಕು. ಮೂಲಭೂತ ಏಕತ್ವದ ವಿಸ್ಮರಣದಿಂದ ಹೊರಬೀಳಲು ಅದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯವಾಗಬೇಕು. ಆ ವಿಸ್ಮರಣದ ಮೂಲಕವೇ ಅದಕ್ಕೆ ಅವಿದ್ಯೆಯೆಂಬ ಹೆಸರು ಬಂದಿದೆ.

ವಿದ್ಯೆಯು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹೊರಳುವುದರಿಂದ ಸಿದ್ಧಿಹೊಂದುವ ಅವಿದ್ಯೆ ವ್ಯಕ್ತಿ-ವಿಶ್ವಗಳೆರಡೂ ಈಶನು ತನ್ನಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಆಗಿರಲು ಅನುಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ತನ್ನ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ಹಾಗೂ ಅನಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ಅರಿವುಳ್ಳವನಾಗಿ ಜನ್ಮ, ಅಜನ್ಮ ಎರಡಕ್ಕೂ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಈಶನು ತನ್ನಲ್ಲಿರುತ್ತಾನೆ.

ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿಯೂ ಅನೇಕತ್ವವು ಬುದ್ಧಿ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಈ ವಿದ್ಯಾ ಸಂಮುಖತೆ ಮತ್ತು ಸಿದ್ಧಿಗಳ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವುಳ್ಳದಾಗುವಂತಹಂತವನ್ನು ಮನುಷ್ಯನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತಾನೆ. ವಿದ್ಯೆಗೆ ಅವಿದ್ಯೆ, ಏಕತ್ವಕ್ಕೆ ಬಹುತ್ವ, ಸರ್ವಾಂತರ್ಯಾಮಿಗೆ ಅಹಂತೆ ಶರಣು ಹೋಗುವಂಥ, ಹಾಗೂ ವಿದ್ಯೆ ಅವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಸ್ವೀಕರಿಸುವಂಥ, ಏಕತ್ವ ಬಹುತ್ವದಲ್ಲಿ ಕೃತಾರ್ಥವಾಗುವಂಥ ವ್ಯಷ್ಟಿ ಸಮಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಏಕವು ಪ್ರಕಟವಾಗಿ ತನ್ನನ್ನು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಗೊಳಿಸುವಂಥ ಸಂಪೂರ್ಣ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಹಿಡಿಯುವುದರಿಂದ ಮನುಷ್ಯನು ತನ್ನ ಸ್ವಭಾವಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾದ ಸಿದ್ಧಿ ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ.

ಮರ್ತ್ಯತೆ—ಅಮೃತತ್ವ

ಮರ್ತ್ಯತೆ:— ಅವಿದ್ಯೆಯ ಪೂರ್ತಿಯಿಂದ ಮನುಷ್ಯನು ಮೃತ್ಯುವನ್ನು ದಾಟುತ್ತಾನೆ, ಅವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ವಿದ್ಯೆ ತನ್ನಲ್ಲಿ ಸ್ವೀಕಾರ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಅವನು ಅಮೃತತ್ವವನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಾನೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಮೃತ್ಯುವೆಂದರೆ ಸುಖದುಃಖ, ಒಳಿತು ಕೆಡಕು, ಸತ್ಯ-ಅಸತ್ಯ, ರಾಗದ್ವೇಷ, ಸಂತೋಷ-ಸಂಕಷ್ಟ ಈ ದ್ವಂದ್ವಗಳಿಗೆ ಕಟ್ಟುಬಿದ್ದ ಮರ್ಯಾದಿತ ಅಹಂತೆಯಾಗಿ ಜನನ ಮರಣಗಳ ಚಕ್ರದಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿರುವ ಮರ್ತ್ಯಾವಸ್ಥೆ. ಸರ್ವ ವ್ಯಾಪಿಯೂ ಸರ್ವಾತೀತವೂ ಆದ ಏಕಮೇವ ವಸ್ತುವಿನಿಂದ ತನ್ನ ಭೇದಮಾಡಿಕೊಂಡು ಪರಿಮಿತಗೆ ಒಳಗಾಗುವುದರಿಂದಲೂ ದೇಶ ಕಾಲದ ಪಡಿಯಚ್ಚಿನಲ್ಲಿ ದೇಹಮನ ಪ್ರಾಣಗ್ನ ಒಂದೇ ರಚನೆಯೆಂಬುದಾಗಿ ಆತ್ಮ ವಿಚಾರವನ್ನು ಅಂಜಿಸುವುದರಿಂದಲೂ ಈ ಮರ್ತ್ಯಾವಸ್ಥೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ತಾನು ದಿಟವಾಗಿ ಇದ್ದದ್ದನ್ನೆಲ್ಲ ಆತ್ಮವು ತನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮರೆಮಾಡುತ್ತದೆ. ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಅದರ ಮೇಲೆ ಪ್ರವಹಿಸುತ್ತಿರುವ ಮತ್ತು ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಮಾನಸಿಕ ಪ್ರಾಣಿಕ ಶಾರೀರಿಕ ರಚನೆಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳಿಂದ ಮರ್ಯಾದಿತವಾದ ಅನುಭವ ರಾಶಿಯೊಂದನ್ನೇ ಅದು ತನ್ನದೆನ್ನುತ್ತದೆ. ಈ

ಅನುಭವ ರಾಶಿಯನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯ ಅಹಂ ಕೇಂದ್ರದ ಸುತ್ತಲೂ ಅದು ಏರ್ಪಡಿಸುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ತಟಸ್ಥ, ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯ ಆದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ದ್ವಿವಿಧ ಕಾರ್ಯದಿಂದ ಆ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸಿ ತಿರುತಿರುಗಿ ಅನ್ನುತ್ತದೆ: “ಇದು ನಾನು ಇರುತ್ತೇನೆ”.

ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಪ್ರಕೃತಿ ಅಥವಾ ಚಿತ್‌ಶಕ್ತಿಯ ಲೀಲೆಯ ಒಂದು ಭಾಗವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಜೀವಾತ್ಮವು ತನಗೆ ಆರೋಪಿಸುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ಚೈತನ್ಯದ ಮಾರ್ಗಾದಿತ ಶಕ್ತಿ ಮಾತ್ರ ತನ್ನದೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ತನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದೂ ಪರಕೀಯ ಶಕ್ತಿಗಳ ದಾಳಿಯಿಂದೂ ತಾನು ತಿಳಿಯುವುದನ್ನೆಲ್ಲ ಈ ಮಾರ್ಗಾದಿತ ಶಕ್ತಿ ತಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಇದಿರುಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಲೀನವಾಗದಂತೆ ಇಲ್ಲವೆ ಪ್ರಕೃತಿ ತನ್ನ ಸ್ವಾಮಿಯಾಗದಂತೆ ತನ್ನ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವರಚನೆಯನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ವ್ಯಕ್ತಿರೂಪದಲ್ಲಿ ತನ್ನನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಮತ್ತು ಅದರ ಸಹಾಯದಿಂದ ತನ್ನಲ್ಲಿಯ ಈಶತ್ವದ ಸಹಜ ಗುಣವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿ ಜಗತ್ತನ್ನು ತನ್ನದಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಭೋಗಿಸಲು ಬಯಸುತ್ತದೆ.

ಆದರೆ ಅಹಂಕಾರದ ಲಕ್ಷಣದ ಮೂಲಕವೇ ಅದರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಮಾರ್ಗಾದಿತವಾದದ್ದು. ಪ್ರಕೃತಿಯ ಚಲನದಿಂದಂಟಾದ ರೂಪವೊಂದನ್ನು ಅದು ತಾನೆಂದು ಅಂಗೀಕರಿಸುತ್ತದೆ. ಒಟ್ಟಿನ ಪ್ರಸಂಚ ಪ್ರವಾಹದಲ್ಲಿ ಆರೂಪ ವುಳಿಯಲಾರದಂಥದು. ಚಲನದ ವಿಧಾನದಿಂದ ಆದನ್ನದು ರಚಿಸಬೇಕು ಇದೇ ಜನನ. ಅದರದೇ ವಿಧಾನದಿಂದ ಅದನ್ನದು ಕರಗಿಸುತ್ತದೆ. ಇದೇ ಮರಣ.

ತನ್ನ ಅನುಭವಗಳಲ್ಲಿ ತನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಕ್ಕೆ ಸರಿಹೋಗುವುದನ್ನೆಲ್ಲ ಅದು ತಿಳುವಳಿಕೆಯಿಂದ ತನ್ನದಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲದು. ಅದರ ಈ ರೀತಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಅಪೂರ್ಣವಾದದ್ದು ಮತ್ತು ಪ್ರಮಾದ ವಶವಾದದ್ದಿರಲೇಬೇಕು. ಯಾಕಂದರೆ ಅದು ಎಲ್ಲದರ ದೃಷ್ಟಿ ಅಥವಾ ಸರ್ವವ್ಯಾಪಿಯ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲ. ಅದರ ಜ್ಞಾನವೆಂದರೆ ಅಂರತಃ ಪ್ರಮಾದ. ಉಳಿದದ್ದನ್ನೆಲ್ಲ ಅದು ಅಲಕ್ಷಿಸುತ್ತದೆ.

ತನ್ನ ಅನುಭವಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಅದು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಸಮರಸಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲದು. ಯಾಕಂದರೆ ತಾನು ಅರಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಲುನಷ್ಟು ಈ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಅದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲದು. ಇದು ಅದರ ಅನಂದ, ಉಳಿದೆಲ್ಲ ದುಃಖ ಅಥವಾ ಉದಾಸೀನತೆ.

ತನ್ನ ದೇಹ, ನರಗಳು, ಮನಸ್ಸಿನ ಶಕ್ತಿಯ ಕೂಡ ಪರಕೀಯ ಶಕ್ತಿಗಳ ಆಘಾತಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವೊಂದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಅದು ಹೊಂದಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲದು. ಇದನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಅದಕ್ಕೆ ಸಂತೋಷದ ವಿಷಯ. ಉಳಿದದ್ದನ್ನು ಅದು ಸಂವೇದನೆಯ ಅಭಾವದಿಂದ ಅಥವಾ ನೋವಿನಿಂದ ಬರಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಆದ್ದರಿಂದ ಮರಣವೆಂದರೆ ಮನಸ್ಸು, ಪ್ರಾಣ, ಶರೀರಗಳ ವೈಯಕ್ತಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಅಹಂಕಾರವು ಸುಳ್ಳಾಗಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡ ಪರಿಮಿತಿಯನ್ನು ಸರ್ವಾಂತರ್ಯಾಮಿ ನಿರಂತರವೂ ಮಾಡುವ ನಿರಾಕರಣೆ.

ಪ್ರಮಾದವೆಂದರೆ ಸರ್ವ ತತ್ವದಿಂದ ಮಾರ್ಗಾದಿತ ಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಅಹಂತೆ ಪಡೆಯುವ ಸುಳ್ಳು ತೃಪ್ತಿಯ ನಿರಂತರ ನಿರಾಕರಣೆ.

ದೇಹ ಮನಸ್ಸುಗಳ ಸಂಕಷ್ಟವೆಂದರೆ ಪರಿಮಿತವಾದ ಮತ್ತು ಬೇರೆ ಯಾವುದನ್ನೂ ಒಲ್ಲದ ಭೋಗಗಳ ಅಸತ್ಯವಾದ ಮತ್ತು ಸ್ವಾರ್ಥನಿಷ್ಠವಾದ ರಚನೆಗೆ ವಿಶ್ವಾನಂದವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಹಾಕುವ ಅಹಂತೆಯ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಸರ್ವತತ್ವವು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಮಾಡುವ ನಿರಾಕರಣೆ.

ಸರ್ವಾಂತರ್ಯಾಮಿಯ ಏಕತೆಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದಲೇ ವ್ಯಕ್ತಿ ಈ ನಿರಂತರ ನಿರಾಕರಣೆಯಿಂದ ಪಾರಾಗಿ ಮೀರಿದ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಬಹುದು. ಆಗ ಸರ್ವಸತ್ತೆ, ಸರ್ವಶಕ್ತಿ, ಸರ್ವಪ್ರಜ್ಞೆ, ಸರ್ವಸತ್ಯ, ಸರ್ವಾನಂದ ಜೀವಾತ್ಮನ ವಶವಾಗುವವು. ಮರ್ತ್ಯತೆ ಅಮರತ್ವದಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಹೊಂದುವುದು.

ಮರ್ತ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಅವಿದ್ಯೆ

ವ್ಯಕ್ತಿ ರೂಪವನ್ನು ಪ್ರಕೃತಿ ಪ್ರವಾಹದಲ್ಲಿ ಸ್ವಂತವಾಗಿ ನಾಶಪಡಿಸುವುದಾಗಲಿ ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತವಾಗುವ ಸರ್ವಾತ್ಮನಲ್ಲಿ (ಅಕಾಲಿಕವಾಗಿ) ವಿಲೀನಗೊಳಿಸುವುದಾಗಲಿ ಅಮೃತತ್ವವನ್ನು ಹೊಂದುವ ಮಾರ್ಗವಲ್ಲ. ಮನುಷ್ಯನು ವಿಶ್ವವು ಸಾರ್ಥಕವಾಗುವ ಗುರಿಯ ಕಡೆಗೆ ಅದನ್ನು ಮೀರುತ್ತ ಸಾಗುತ್ತಾನೆ. ತನ್ನ ಜೀವಾತ್ಮವನ್ನು ಈ ಮೀರುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಸಾರ್ಥಕತೆಗಾಗಿ ಅವನು ಆಣಿಗೊಳಿಸಬೇಕು.

ಅವಿದ್ಯೆ ಮರ್ತ್ಯತೆಯ ಕಾರಣವಾದರೆ, ಮರ್ತ್ಯತೆಯಿಂದ ಹೊರಬೀಳುವುದಕ್ಕೆ ಅದು ಹಾದಿಯೂ ಆಗಿದೆ. ಜೀವಾತ್ಮನು ಪ್ರಕೃತಿ ಪ್ರವಾಹಕ್ಕೆ ಇದ್ದರಾಗಿ ತನ್ನನ್ನು ಗಟ್ಟಿಗೊಳಿಸಿ, ಮುಂದೆ ಅದನ್ನು ಮೀರಿ, ಅದರೊಡೆಯನಾಗಿ ಅದನ್ನು ಬದಲಿಸಬೇಕೆಂಬುದಾಗಿ ಈ ಪರಿಮಿತಿಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಹಂತೆಯ ಪರಿಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸತ್ತೆ, ಜ್ಞಾನ, ಆನಂದ, ಶಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಸವನೆ ತನ್ನನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಮನುಷ್ಯನ ಮೊದಲನೆಯ ಅಗತ್ಯ. ಹೀಗಾದರೆ ತನ್ನಲ್ಲಿ ಈ ಅಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಗತಿಪರವಾಗಿ ಪ್ರಕಟಗೊಳ್ಳುವ ಯಾವುದೋ ಒಂದಿದೆ ಎಂಬ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಅವನು ಬಂದು ನಿಲ್ಲುವನು. ಮತ್ತು ಪ್ರಕೃತಿಯ ವಿರೋಧಗಳನ್ನು ಇದುರಿಸಲು ಹೆಜ್ಜೆಚ್ಚು ಗಟ್ಟಿಗನಾಗುತ್ತ ತನ್ನಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಅಜ್ಞಾನ, ಸಂಕಷ್ಟ, ದೌರ್ಬಲ್ಯಗಳನ್ನು ಜ್ಞಾನ, ಆನಂದ, ಶಕ್ತಿಗಳಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಲು ಮರಣವನ್ನು ಸಹ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಸಾಧನವಾಗಿ ತಿದ್ದಲು ಬಲ್ಲವನಾಗುವನು.

ಈ ಆತ್ಮವಿಸ್ತರಣವು ಆ ಮೇಲೆ ತನ್ನನ್ನು ಮೀರಿದ ಯಾವುದೋ ಒಂದರ ಅರಿವನ್ನು, ವ್ಯಕ್ತಿಪರವಾದ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಮೀರಿದ್ದರ ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಸಬೇಕು. ತನ್ನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವನ್ನು, ಎಲ್ಲವನ್ನು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಕಾಣುವಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಮನುಷ್ಯನು ತನ್ನ ಆತ್ಮದ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಹಿಗ್ಗಲಿಸಬೇಕು (ಪದ್ಯ ೬) ಈ 'ನಾನು' ಎಂಬುದು ಎಲ್ಲವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡು ಎಲ್ಲದರಲ್ಲಿ ಒಳಸೇರಿ ವಿಶ್ವವ್ಯಾಪಿಯಾದ ಒಂದು ಎಂಬುದಾಗಿದೆ, ತನ್ನ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಅಹಂತೆಯಲ್ಲ ಎಂದು ಅವನು ಕಾಣಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ ಅವನು ತನ್ನ ಅಹಂತೆಯನ್ನು ಅಧೀನಗೊಳಿಸಬೇಕು, ಅದನ್ನು ತನ್ನ ಸ್ವಭಾವದಲ್ಲಿ ಅವನು ಇಳಿಸಿ ಅದಾಗಬೇಕು, ಅದರೆಲ್ಲ ರೂಪಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಚಲನಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಮಾನವಾದ ಆತ್ಮದಿಂದ (ಆತ್ಮಪ್ರಮೃದಿಂದ) ತನ್ನದಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ಭೋಗಿಸಬೇಕು.

ಈ ವಿಶ್ವವ್ಯಾಪಿಯಾದ ಒಂದು ಎಂಬುದು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅತೀತವಾದದ್ದು, ಕೇವಲ ಸತ್ತೆ ಯೆಂದೂ ವಿಶ್ವ ಮತ್ತು ಅದರೆಲ್ಲ ರೂಪ, ಕ್ರಿಯೆ, ಅಹಂತೆಗಳು ಆ ಸತ್ತೆಯ ಸಂಭೂತಿ ಮಾತ್ರವೆಂದೂ ಅವನರಿಯಬೇಕು (ಪದ್ಯ ೭). ಎಲ್ಲ ಸಂಭೂತಿಯ ಆಚೆ, ಕಾಲದೇಶಗಳಾಚೆ, ಮನಸ್ಸು ಪ್ರಾಣ ಶರೀರಗಳಾಚೆ ಇರುವುದನ್ನು ಕಾಲದೇಶಗತಿಯಲ್ಲಿ, ಮನಸ್ಸು ಪ್ರಾಣ ಶರೀರಗಳಲ್ಲಿಯ ಪ್ರಗತಿಯಿಂದ ಸತತವಾಗಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಗೊಳಿಸ ಬಯಸುವ ಸಂಭೂತಿಯೆಂದರೆ ಜಗತ್ತು.

ಹೀಗೆ ಅವಿದ್ಯೆ ವಿದ್ಯೆಯೊಡನೆ ಒಂದಾಗುತ್ತದೆ. ಅವಿದ್ಯೆಯಿಂದ ಮನುಷ್ಯನು ಮರಣ, ಯಾತನೆ, ಅಜ್ಞಾನ, ದೌರ್ಬಲ್ಯ ಇವನ್ನು ದಾಟಿ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ಇವು ಅವನು ಮೊದಲು ಇದುರಿಸಬೇಕಾದ ಸಂಗತಿ

ಗಳಾಗಿದ್ದುವು, ಏಕಮೇವ ವಸ್ತು ಅನೇಕತ್ವದ ನಿರ್ಬಂಧ ಮತ್ತು ಭೇದಗಳ ನಡುವೆ ಜನನದಲ್ಲಿ ತನ್ನನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಾಗಿನ ಮೊದಲಿನ ಆತ್ಮ ಸಮರ್ಪಣೆಗಳಾಗಿದ್ದುವು. ವಿದ್ಯೆಯಿಂದ ಈ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಸಹ ಅವನು ಅಮೃತತ್ವವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾನೆ.

ಅಮೃತತ್ವ

ಅಮೃತತ್ವವೆಂದರೆ ದೇಹ ನಾಶವಾದ ಮೇಲೆ ಆತ್ಮ ಇಲ್ಲವೆ ಅಹಂತೆಯ ಉಳಿವು ಎಂದರ್ಥವಲ್ಲ. ಆತ್ಮವು ಯಾವಾಗಲೂ ದೇಹನಾಶದ ತರುವಾಯ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಅದು ದೇಹಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚೆ ಇದ್ದಿತು. ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ಜನನವಿಲ್ಲ, ಮರಣವಿಲ್ಲ. ಅಹಂತೆಯ ಉಳಿವು ಇದು ಜೀವಾತ್ಮವು ಅವಿದ್ಯೆಯಲ್ಲಿಯೂ ತನ್ನ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಮುಂದರಿಸಿ ಸಂಬಂಧ ಜೋಡಿಸಲು ಅವಶ್ಯವಾದ ಮೊದಲನೆಯ ಸಮಯವಾಗಿದೆ. ಅಂದರೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಆತ್ಮವ್ರತದಿಂದ ಮತ್ತು ಪ್ರಭುತ್ವದಿಂದ ವಿದ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿಣತವಾಗುವ ಆತ್ಮವಿಸ್ತರಣದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಜೀವಾತ್ಮವು ಅನುಸರಿಸಬಲ್ಲದು.

ಅಮೃತತ್ವವೆಂದರೆ ಜನನಮರಣಗಳಾಚೆ ಇರುವ, ಕಾರ್ಯಕಾರಣ ಸಂಬಂಧದ ಆಚೆಯಿರುವ, ಬಂಧನ-ಪರಿಮಿತಿಗಳಾಚೆ ಇರುವ, ಮುಕ್ತ, ಅನಂದಮಯ, ಜಾಗೃತಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ವಯಂಭು ಆದ ಪ್ರಜ್ಞೆ; ಈಶ; ಪುರುಷೋತ್ತಮ, ಸಚ್ಚಿದಾನಂದದ ಪ್ರಜ್ಞೆ;

ಅಮೃತತ್ವ ಮತ್ತು ಜನ್ಮ

ಈ ಅನುಭೂತಿಯ ತಳಹದಿಯ ಮೇಲೆ ಮನುಷ್ಯನು ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಸ್ವತಂತ್ರ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಡೆಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಇಷ್ಟು ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾದ ಮೇಲೆ ಜೀವಕ್ಕೆ ಜನ್ಮ ಅಥವಾ ಕರ್ಮಗಳ ಅಗತ್ಯವೇನಿದೆ? ಸ್ವಂತಕ್ಕಾಗಿ ಏನೂ ಇಲ್ಲ; ಎಲ್ಲವೂ ದೇವರಿಗಾಗಿ, ವಿಶ್ವಕ್ಕಾಗಿ.

ವಿಶ್ವದಾಚೆಯ ಅಮೃತತ್ವವು ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿಯೂ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ಗುರಿಯಲ್ಲ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಅದು ಆತ್ಮದಲ್ಲಿ ಇದ್ದೇ ಇದ್ದಿತು. ತನ್ನ ಮೂಲಕ ಆತ್ಮವು ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಅಸಂಭೂತಿಯಲ್ಲಿ ಅಮರತ್ವವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಬೇಕೆಂದು ಮನುಷ್ಯನು ಜೀವಿಸುತ್ತಾನೆ.

ವೈಯಕ್ತಿಕ ಮೋಕ್ಷವೂ ಗುರಿಯಲ್ಲ; ಯಾಕೆಂದರೆ ಅದು ಅಹಂತೆಯ ಭವ್ಯ ಸ್ವರೂಪವಾಗಬಹುದು, ಎಲ್ಲದರಲ್ಲಿಯೂ ಈತನ ಮುಖಾಂತರ ಆತ್ಮ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರವಲ್ಲ.

ತನ್ನ ಅಮೃತತ್ವವನ್ನು ಪಡೆದ ವ್ಯಕ್ತಿ ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ದೇವರ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಪೂರೈಸುವುದಿರುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲ ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಾಣ, ಮನಸ್ಸು, ಶರೀರಗಳು ಪ್ರಗತಿಪರವಾಗಿ ಮರ್ತ್ಯತೆಯನ್ನಲ್ಲ, ಅಮೃತತ್ವವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಗೊಳಿಸುವಂತೆ ನೆರವಾಗುವುದಿರುತ್ತದೆ.

ಜನ್ಮ ಎಂದು ನಾವು ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಕರೆಯುತ್ತೇವೆಯೋ ಆ ಭೌತಿಕ ಶರೀರದಲ್ಲಿಯೂ ಆಗುವಿಕೆಯಿಂದ, ಬೇರೆ ಲೋಕದ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ನೆಲೆಯಿಂದ ಅಥವಾ ಜಗತ್ತಿನ ಆಚೆಯಿಂದ - ಇದೂ ಸಮಶಕ್ಯವಿದೆ - ಇದನ್ನು ಅವನು ಮಾಡಬಹುದು. ಆದರೆ ಅವಿದ್ಯೆಯ ತೀರ ಕೆಳಗಿನ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಜನನ ಚಕ್ರದಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿರುವಂಥವರಿಗೆ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಜನನವು ಮುಕ್ತಾತ್ಮರು ಕೊಡಬಲ್ಲ ಅತ್ಯಂತ ನಿಕಟ, ದಿವ್ಯ ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾದ ಸಹಾಯದ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

೬. ಮೂರನೆಯ ಚಲನ (೩)

ಸಂಭೂತಿ ಮತ್ತು ಅಸಂಭೂತಿ

(ಪದ್ಯ ೧೨-೧೪) ×

ಸಂಭೂತಿ ಮತ್ತು ಅಸಂಭೂತಿ

ಪ್ರಕೃತಿಯ ಹೊರಗಣ ಆತ್ಮವು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ; ಅದು ಅವಿಕಾರ್ಯವೂ ನಿತ್ಯವೂ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ರಕೃತಿಯೊಳಗಿನ ಆತ್ಮವು ಆಗುತ್ತದೆ, ತನ್ನ ರೂಪಗಳನ್ನು ಅದು ಬದಲಿಸುತ್ತದೆ. ಕಾಲಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ರೂಪ ಮತ್ತು ಅವಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶವೆಂದರೆ ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಜನ್ಮ.

ಆತ್ಮದ ಈ ಎರಡು ಅವಸ್ಥೆಗಳ ಮೂಲಕ, ಒಂದು ಪ್ರಕೃತಿಯೊಳಗಿನದು, ಇನ್ನೊಂದು ಹೊರಗಿನದು, ಒಂದು ಚಲನದಲ್ಲಿ ಚಲಿಸುವಂಥದು, ಇನ್ನೊಂದು ಚಲನದ ಮೇಲೆ ಅಧಿಷ್ಠಿತವಾದದ್ದು, ಒಂದು ವಿಕಾಸದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿ ಜೀವನ ವೃಕ್ಷದ ಫಲಗಳನ್ನು ತಿನ್ನುವಂಥದು ಇನ್ನೊಂದು ಉದ್ಯೋಗಶೀಲನಾಗದೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಗಮನಿಸುವಂಥದು, ಜಾಗೃತ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ವಿರುದ್ಧವಾಗಿದ್ದ ಮಾನವ ಜೀವನ ಎರಡು ಸಂಭಾವ್ಯ ಅವಸ್ಥೆಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಜನ್ಮದ ಅಥವಾ ಸಂಭೂತಿಯ ಅವಸ್ಥೆಯೊಂದು, ಅಜನ್ಮದ ಅಥವಾ ಅಸಂಭೂತಿಯ ಅವಸ್ಥೆ ಇನ್ನೊಂದು.

ಮನುಷ್ಯನು ಜನ್ಮದ ತ್ರಸ್ತಸ್ಥಿತಿಯಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡಿ ಅಜನ್ಮವೆಂಬ ಚಲನದಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಹೊಂದಿದ ಜಾಗೃತಜೀವನದ ಸಮಾಧಾನ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದು ಮುಟ್ಟುತ್ತಾನೆ. ಜನ್ಮದ ಗ್ರಂಥಿಯೆಂದರೆ ಅಹಂಭಾವ; ಅಹಂಭಾವದ ವಿನಾಶವು ಅಜನ್ಮಕ್ಕೆ ಒಯ್ಯುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಜನ್ಮವನ್ನು ವಿನಾಶವೆಂದು ಕರೆದಿದೆ.

ಜನ್ಮ ಮತ್ತು ಅಜನ್ಮ ಇವು ಮೂಲತಃ ದ್ವಿಹಿತ ಅವಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲ; ಆದರೆ ಆತ್ಮಿಕ ಅವಸ್ಥೆಗಳು. ಮನುಷ್ಯನು ಅಹಂಭಾವದ ಗ್ರಂಥಿಯನ್ನು ಭೇದಿಸಿಯೂ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಉಳಿಯಬಹುದು, ಆದರೆ ಅಹಂಭಾವವಿನಾಶದ ಅವಸ್ಥೆಯಮೇಲೆ ಅವನು ಲಕ್ಷ್ಯವನ್ನು ಏಕಾಗ್ರಗೊಳಿಸಿದರೆ ಅವನು ದೇಹದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಹುಟ್ಟಿ ಬರಲಾರನು. ಶರೀರಮನಸ್ಸುಗಳ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುವ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಸದ್ಯದ ಪ್ರೇರಣೆ ಸೋಪ ಹೋದೊಡನೆ ಅವನು ಜನ್ಮದಿಂದ ಮುಕ್ತನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಅದೇ ಅವನು ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿವಹಿಸುವವನಾದರೆ ಅವನಲ್ಲಿಯ ಅಹಂತತ್ವವು ತಿರುತಿರುಗಿ ಹೊಸ ಹೊಸ ಮಾನಸಿಕ ಮತ್ತು ಪಾರೀರಿಕ ರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ತನ್ನನ್ನು ಅವರಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಲು ಎಳಸುತ್ತದೆ.

× ೧೨. ಯಾರು ಅಸಂಭೂತಿಯನ್ನು ಅಂದರೆ ಜನ್ಮ ರಾಹಿತ್ಯ ಇಲ್ಲವೆ ಜನ್ಮಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಾರೋ ಅವರು ಅಂಧಕಾರಮಯವಾದ ಕತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಸಂಭೂತಿ ಅಥವಾ ಜನ್ಮವೊಂದರಲ್ಲಿಯೇ ಯಾರು ತೊಡಗುತ್ತಾರೋ ಅವರು ಇನ್ನೂ ಬೆಚ್ಚಿನ ಕತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಎಂಬಂತೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ.

೧೩. ಜನ್ಮದಿಂದ ಬರತಕ್ಕದ್ದು ದಿಟವಾಗಿ ಬೇರೆಯೆಂದು, ಜನ್ಮಮುಕ್ತಿಯಿಂದ ಬರತಕ್ಕದ್ದು ಬೇರೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಮತಿಗೆ ಇದು ಹೊಳೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಿದ ಜಾಣರಿಂದ ನಾವು ಪಡೆದ ಜ್ಞಾನವಿದು.

೧೪. ಜನ್ಮ ಮತ್ತು ಜನ್ಮಮುಕ್ತಿ ಇವೆರಡನ್ನೂ ಒಂದರಲ್ಲಿಯ ಎರಡೆಂದು ಯಾವನು ತಿಳಿಯುತ್ತಾನೋ ಅವನು, ಜನ್ಮಮುಕ್ತಿಯಿಂದ ಮೃತ್ಯುವನ್ನು ದಾಟಿ ಜನ್ಮದಿಂದ ಅಮೃತತ್ವವನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಾನೆ.

ಪರಮಾನಂದಿಗಳ ಕೆಡುಕು

ಅಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೆ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ಪೂರ್ಣಮಾರ್ಗವಲ್ಲ. ಯಾಕಂದರೆ ಎಲ್ಲ ಆಸಕ್ತಿ ಅಜ್ಞಾನದ ಕ್ರಿಯೆ, ಸತ್ಯದ ವೇಲೆ ಮಾಡಿದ ಅತ್ಯಾಚಾರ. ಅದರ ಕೊನೆಯೂ ಅಜ್ಞಾನವೇ, ಅಂಥತಮಸ್ಸಿನ ಅವಸ್ಥೆ.

ಅಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಏಕಮಾತ್ರ ಆಸಕ್ತಿ ಅವಿವೇಚಕವಾದ ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಶೂನ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿನಾಶ ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಇವೆರಡೂ ತಾನುಸೇ ಅವಸ್ಥೆಗಳು. ಯಾಕಂದರೆ ಶೂನ್ಯವು ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಅವಸ್ಥೆಯನ್ನು ವೀರುವ ಪ್ರಯತ್ನವಲ್ಲ, ಅದನ್ನು ತೊಡೆದುಹಾಕುವ ಪ್ರಯತ್ನ, ಮಾರ್ಯಾದಿತ ಜೀವನದಿಂದ ಅಮಾರ್ಯಾದ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಲ್ಲ, ಅದರ ಅಸ್ತಿತ್ವದಿಂದ ಅದರ ವಿರುದ್ಧದಿಶೆಗೆ ಹೋಗುವುದು. ಅಸ್ತಿತ್ವದ ವಿರುದ್ಧದಿಶೆಯೆಂದರೆ ಅಭಾವರೂಪ ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ರಾತ್ರಿ, ಅಜ್ಞಾನದ ಅವಸ್ಥೆ, ವಿವೇಚನೆಯದಲ್ಲ.

ಇತ್ತ ಶರೀರ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿಯ ಆಸಕ್ತಿಯೆಂದರೆ ಸತತವಾದ ಆತ್ಮಪರಿಮಿತಿ ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮ ಇಲ್ಲವೆ ಮುಕ್ತತೆಯಿಲ್ಲದೆ ಕೆಳಗಿನ ತರದ ಅಹಂಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಅಹಂಕಾರಿಕ ಜನ್ಮಗಳ ತೀರದ ಚಕ್ರದಲ್ಲಿ ಪರಿವರ್ತನ. ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದಕ್ಕಿಂತ ಇದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಂಧಕಾರ. ಯಾಕಂದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತತೆಯ ಪ್ರೇರಣೆ ಕೂಡ ತಿಳಿದಿರುವುದಿಲ್ಲ ಸತ್ಯದ ಆಕಲನದಲ್ಲಿ ಇದು ತಪ್ಪಲ್ಲ, ಅದರ ಕುರುಡುತನದಲ್ಲಿ ಕೊನೆಯ ವರೆಗಿನ ತೃಪ್ತಿಭಾವ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಒಳಿತನ್ನು ಇದು ಮುಂದೆಯೂ ತರಲಾರದು, ಯಾಕಂದರೆ ಇನ್ನೂ ಎತ್ತರದ ಸ್ಥಿತಿಯ ಕನಸನ್ನೇ ಇದು ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ.

ಪರಮಾನಂದಿಗಳ ಒಳಿತು

ಅದೇ ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಸಂಬಂಧ ತಿಳಿದು ಆಚರಿಸಿದರೆ ಇವೆರಡೂ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳಿಗೆ ತನ್ನ ಫಲ ಮತ್ತು ತನ್ನ ಹಿತ ಇರುತ್ತವೆ. ಜನ್ಮದ ದೈವಯವೆಂದೂ ಉಚ್ಚತರ, ಮೂರ್ಛಿತರ, ಸತ್ಯತರ ಜೀವನದ ಗುರಿಯೆಂದೂ ಅಜನ್ಮವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದಾಗ ಶಾಂತ ಬ್ರಹ್ಮನಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಅ-ಸತ್ತೆಯ ಕೇವಲ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದಲ್ಲಿ ಅದು ಕೊನೆಮುಟ್ಟಬಹುದು. ಪ್ರಗತಿ ಮತ್ತು ಆತ್ಮವಿಸ್ತರಣದ ಸಾಧನವೆಂದು ಅನುಸರಿಸಿದರೆ ಜನ್ಮವು ಹೆಚ್ಚು ವಿಶಾಲವಾದ, ಪೂರ್ಣವಾದ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಒಯ್ದು ಮುಟ್ಟಿಸಬಹುದು. ಅದು ತನ್ನ ಸರತಿಯಲ್ಲಿ ಅಂತಿಮ ಸಿದ್ಧಿಗೆ ಮಹಾದ್ವಾರವಾಗಬಹುದು.

ಪೂರ್ಣ ಮಾರ್ಗ

ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವೊಂದು ಪರಿಣಾಮವೂ ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ಪೂರ್ಣವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮಾನವತೆಯ ನಿಜವಾದ ಗುರಿಯೂ ಅದಲ್ಲ. ಒಂದರಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಪೂರ್ಣಗೊಂಡರೆ ಮಾತ್ರ ಮಾನವ ಆತ್ಮದ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾದ ಒಳಿತಿಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತನ್ನ ಉದ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಅಂಶವನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತದೆ. ಬ್ರಹ್ಮವಿದ್ಯೆ, ಅವಿದ್ಯೆ ಎರಡೂ, ಸಂಭೂತಿ, ಅಸಂಭೂತಿ ಎರಡೂ ಇರುತ್ತವೆ. ಆತ್ಮವು ಜನ್ಮರಹಿತವೆಂಬ ಅರಿವು, ಅನಂತ ಅತೀತ ಸತ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಜನನ ಮರಣಗಳ ಜೋಡಿನಾಚೆ ಇರುವ ಆತ್ಮದ ಸಮತ್ವ ಇವು ಇದ್ದರೇನೇ ಸಂಭೂತಿಯಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತ ಮತ್ತು ದಿವ್ಯಜೀವನವು ಸಾಧ್ಯ. ಒಂದು ಇನ್ನೊಂದಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಅಕ್ಷರ ಬಹುನ ಶುದ್ಧ ಏಕತೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದರೆ ಚಲನದ ಸೇವನೆಯಲ್ಲಿಯ ಮುಳುಗಿನಿಂದ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ಬಿಡುಗಡೆ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಬಿಡುಗಡೆ ಹೊಂದಿ, ಸಂಭೂತಿ ಅಸಂಭೂತಿಗಳು ಸ್ವಸತ್ತೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಗಳೆಂದಿರುವ ಈಶನೊಡನೆ ಅದು ಒಂದಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಸೃಷ್ಟಿಯ ಮಾಯಾ ಚಕ್ರದಲ್ಲಿ ತೊಡಕದೆ ಪ್ರಕಟ

ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಅಮೃತತ್ವವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತದೆ. ಜನ್ಮದ ಅಗತ್ಯ ಇಲ್ಲದಾಗುತ್ತದೆ, ಯಾಕಂದರೆ ಅದರ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಉದ್ದೇಶವು ಸಿದ್ಧಿಸಿದೆ. ಸಂಭೂತಿಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಉಳಿದಿರುತ್ತದೆ. ಯಾಕಂದರೆ ದಿವ್ಯಶಕ್ತಿ ತನ್ನ ನಿತ್ಯತೆಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹಾಗೂ ತನ್ನ ಸಂಭೂತಿಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಇವೆರಡನ್ನೂ ಸಮಾನವಾಗಿ ಮತ್ತು ಏಕ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಭೋಗಿಸುತ್ತದೆ.

ಸತ್ತೆಯ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನೇ ಪರಾತ್ಪರನಾದ ಅಸತ್ತೆಯಲ್ಲಿ ವಿಲೀನಗೊಳಿಸುವಂಥ ಜಾಗೃತ ಅನುಭವವು ಸತ್ತೆಯ ಸಂಪೂರ್ಣ ಮತ್ತು ಸ್ವತಂತ್ರತಮವಾದ ಒಡತನಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯಕವೆಂದೂ ಹೇಳಬಹುದು. ಅತ್ಯಂತ ವಿಶಾಲವಾದ ಅಥವಾ ಶುದ್ಧತಮವಾದ ಮೂಲ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಭಾವರೂಪ ಸತ್ತೆಯ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಮೀರಿ ನಿಲ್ಲಬೇಕೆಂಬ ಬೌದ್ಧ ಪ್ರಯತ್ನಕ್ಕೆ ಸಮನ್ವಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇದು ಸಮರ್ಥನೆಯಾಗಬಹುದು.

ಹೀಗೆ ಅಹಂಕಾರ ಮತ್ತು ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ಇವುಗಳ ವಿಲಯನದಿಂದ ಆತ್ಮವು ಮೃತ್ಯುವಿನಾಚಿ ದಾಟಿಹೋಗುತ್ತದೆ.; ದ್ವಂದ್ವಗಳ ಪರಿಮಿತಿಯಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ಮುಕ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದು ಸಂಭೂತಿಯನ್ನು ಪ್ರಕೃತಿಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯೆಂದು ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ಅಧೀನವಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಬಂಧನಕಾರಿಯಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಸ್ವತಂತ್ರ ಮತ್ತು ದಿವ್ಯ ಸಂಭೂತಿಯಿಂದ ಅಮೃತತ್ವವನ್ನು ಸವಿಯುತ್ತದೆ.

ಜೀವನದ ಸಮರ್ಥನೆ

ಹೀಗೆ, ಎರಡನೆಯ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಿಣಿ ವಿಧಿಸಲಾದ ಜೀವನ ಮತ್ತು ಕರ್ಮಗಳ ಸಮರ್ಥನೆಯಾಗಿ ಮೂರನೆಯ ಚಲನವು ಇರುತ್ತದೆ. ಕರ್ಮಗಳು ಜೀವನದ ಸಾರ. ಜೀವನವು ಬ್ರಹ್ಮದ ಅವಿಷ್ಕಾರ; ಬ್ರಹ್ಮನಲ್ಲಿ ಜೀವನತತ್ವವು ಜಾಗೃತಸತ್ತೆಯ ವಿಳುತತ್ವಗಳ ಸಾಮರಸ್ಯವನ್ನು ರಚಿಸುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಆ ಅವಿಷ್ಕಾರವು ತನ್ನ ನಿವರ್ತನ ಮತ್ತು ವಿವರ್ತನವನ್ನು ಅಗಿಸುತ್ತದೆ. ಬ್ರಹ್ಮನಲ್ಲಿ ಮಾತೃಕೃಪನು ದಿವ್ಯಜೀವನದ ಸಪ್ತವಿಧ ಚಲನವಾದ ತತ್ವಗಳನ್ನು (ಅಪಃ) ನೆಲೆಗೊಳಿಸುತ್ತಾನೆ.

ಆ ದಿವ್ಯಸತ್ತೆಯೇ ಚಲನದಲ್ಲಿ ಸರ್ವಗತನಾಗಿರುವ ಈಶನಾಗಿ ಪ್ರಪಂಚಸತ್ಯದ ದ್ರಷ್ಟಾರ (ಕವಿ) ಅವುಗಳ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳ ಪರ್ಯಾಲೋಚಕ (ಮನೀಷಿ) ಅವುಗಳ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಗಳ ಅನುಭವಿ (ಪರಿಭಾ) ಎಂಬ ಮೂರು ಪರಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವವನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿಡುತ್ತಾನೆ. ಎಲ್ಲ ವಸ್ತುಗಳ ಸ್ವಭಾವ, ವಿಕಾಸ ಮತ್ತು ಗುರಿಯನ್ನು ಶಾಶ್ವತ ಕಾಲದವರೆಗೆ ಸ್ವಾಯತ್ತವಾಗಿ ನಿರ್ಧರಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ಆ ನಿರ್ಧಾರವು ಅವನ ವಿದ್ಯೆ-ಅವಿದ್ಯೆ, ಮೂಲಭೂತ ಏಕತೆಯ ಅರಿವು, ಮತ್ತು ಪ್ರಪಂಚಗತ ಅನೇಕತೆಯ ಅರಿವು ಈ ಇಬ್ಬಗೆಯ ಶಕ್ತಿಯ ಮೂಲಕ ಆಗಬರುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ತುದಿಗೆ ಹೋದರೆ ಅನೇಕತ್ವವು ಅಜ್ಞಾನದ ಅಟವನ್ನು ಮೊದಲು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿರುವ ಮತ್ತು ಚಲನದ ರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿದ್ದ ಈಶ ಎಂದರೆ ಸಜ್ಜಾನ ವ್ಯಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಮೇಲೆ ತಿರುಗಿ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಅಮೋಲಿ ಅಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ವಿಕಾಸ ಹೊಂದಿದಂತೆ ಜ್ಞಾನಶಕ್ತಿಗೆ ಹಿಂದಿರುಗಿ ಜ್ಞಾನದಿಂದ ಅಮೃತತ್ವವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತದೆ.

ಮಾರ್ಯಾದಿತ ಅಹಂಕೆ ಮತ್ತು ಅದರ ಜನನ ಶೃಂಖಲೆ ಇವು ಜನ್ಮಮರಣರಹಿತವಾದ ಸರ್ವ ಸ್ವತಂತ್ರವೂ ನಿತ್ಯವೂ ಆದ ಈಶ ಪ್ರಜ್ಞೆಯಲ್ಲಿ ವಿಲೀನವಾಗುವುದರಿಂದ ಅಮೃತತ್ವ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ.

ದೈಹಿಕ ಸತ್ತೆಯನ್ನು ರಚಿಸಲು ಒಂದು ಮಧ್ಯಂತರವಿರಲೇಬೇಕು. ಈ ಮಧ್ಯಂತರದಲ್ಲಿ ಅದು ಅಚೆಯ ಅವಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲವೆ ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸಬೇಕು. ಅವು ಅದರ ಮುಂದಿನ ವಿಕಾಸಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಿರಬಹುದು, ಪ್ರತಿಕೂಲವಿರಬಹುದು. ಸೂರ್ಯನು ಸಂಕೇತವಾಗಿರುವ ಪರಾತ್ಪರ ಸತ್ಯದ ಬೆಳಕು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿರುವ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಅವು ಅನುಕೂಲವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಮಧ್ಯಕಾಲದಲ್ಲಿಯೆ ಅಜ್ಞಾನ ಇಲ್ಲವೆ ಕತ್ತಲೆಯ ಅವಸ್ಥೆಗಳು ಆತ್ಮದ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಬಾಧಕವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಮೂರನೆಯ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಂತೆ ಬೆಳಕಿಗೆ ವಿಮುಖ ರಾಗಿ ಆಧವಾ ತಮ್ಮ ವಿಕಾಸದ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಗತಿಯನ್ನು ವಿಕೃತಗೊಳಿಸಿ ತಮಗೆ ತಾವು ಯಾರು ಕೇಡುಬಗೆ ಯುತ್ತಾರೋ ಅವರಲ್ಲಿ ಅವು ಸೇರುತ್ತವೆ. ವೇದಾಂತಿಕ ಸ್ವರ್ಗಗಳೆಂದರೆ ಪ್ರಕಾರದ ಮತ್ತು ಆತ್ಮವಿಸ್ತಾರದ ಅವಸ್ಥೆಗಳು; ಕತ್ತಲೆ, ಆತ್ಮದ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ, ವಿಕೃತಿ ಇವು ಅದು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕಾದ ನರಕಗಳು.

ಆತ್ಮದ ವೈಯಕ್ತಿಕ ವಿಕಾಸದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅಚೆಯ ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿಯೆ ಜೀವನವು ಭೂಲೋಕ ದಲ್ಲಿಯೆ ಜೀವನದಂತೆ ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿರದೆ ಸಾಧನವಾಗಿದೆ. ಮುಕ್ತಿಯ ನಂತರ ದಿವ್ಯ ಆವಿಷ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಾಧನವೆಂದು ಭೌತಿಕ ಜನ್ಮದಂತೆ ಈ ಲೋಕಗಳನ್ನೂ ತನ್ನ ವಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಈ ಆವಿಷ್ಕಾರದ ಪೂರ್ಣತೆಗೆ ಅವು ಅವಶ್ಯ ಸಮಯಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಸುಸಂಘಟಿತವಾದ ಜಾಗೃತ ಸತ್ತೆಯ ಅವಸ್ಥೆಗಳ ಮಾಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಭಾಗವಾಗಿ ಇನ್ನುಳಿದುದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಆಧಾರ ವಾಗಿರುತ್ತವೆ.

ಪರಾತ್ಪರತೆ

ಪರಾತ್ಪರತೆ ಅಂದರೆ ಅತೀತಾವಸ್ಥೆ ವಿಕಾಸದ ಧ್ಯೇಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅದು ಅತೀತ ವಾದದ್ದರ ಒಡೆತನವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸುವುದಿಲ್ಲ ತನ್ನ ನಿರ್ಮೂಲನವೇ ಗುರಿಯಾಗುವಷ್ಟರವರೆಗೆ ಪರಾ ತ್ಪರತೆಯನ್ನು ಆತ್ಮವು ನುಗ್ಗಿಸಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ ನುಗ್ಗಿಸಬಾರದು. ನಿರ್ವಾಣವೆಂದರೆ ಅಹಂತೆಯ ಪರಮಿತಿಗಳ ವಿನಾಶ, ಎಲ್ಲ ಆವಿಷ್ಕಾರದ ಸಾಧ್ಯತೆಯ ವಿನಾಶವಲ್ಲ. ಯಾಕಂದರೆ ಶರೀರದಲ್ಲಿಯೂ ಅದನ್ನು ಪಡೆಯ ಬಹುದು.

ತನ್ನ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಆತ್ಮವು ಕೊನೆಯದಾಗಿ ತ್ಯಾಗಮಾಡಬೇಕಾದ ಕಾಮನೆ ಯೆಂದರೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಹೊರತುಪಡಿಸುವ ಮುಕ್ತಿ; ಜನ್ಮದಿಂದ ಅದು ಬದ್ಧವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ಅದು ಕೊನೆಯದಾಗಿ ನಾಶಗೊಳಿಸಬೇಕಾದ ಭ್ರಮೆ.

ಸೂರ್ಯ ಮತ್ತು ಅಗ್ನಿ

ಲೋಕಗಳ ಈ ಕಲ್ಪನೆಯ ತಳಹದಿಯ ಮೇಲೆ ಮತ್ತು ಈ ಎಲ್ಲ ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನ ಆತ್ಮಾವಸ್ಥೆಗಳ ಅನ್ಯೋನ್ಯಸಂಬಂಧದ ಕಲ್ಪನೆಯಮೇಲೆ ಪರಮದರ್ಶನ ಮತ್ತು ದಿವ್ಯ ಸೌಖ್ಯ ಇವಕ್ಕೆ ಒಯ್ದು ಮುಟ್ಟಿಸುವ ಜ್ಞಾನಕರ್ಮಗಳ ಎರಡು ದಾರಿಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಲು ಈ ಉಪನಿಷತ್ತು ಮುಂದೆ ಸಾಗುತ್ತದೆ. ಸೂರ್ಯ, ಅಗ್ನಿ ಈ ವೈದಿಕ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾಡಿದ ಆವಾಹನ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಸೂರ್ಯನು ಪರಾಸತ್ಯ ಮತ್ತು ಅದರ ಉದ್ದೀಪನಗಳ ಪ್ರತೀಕವಾಗಿದ್ದರೆ ಅಗ್ನಿ ಮಾನವ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಎತ್ತರಿಸಿ, ಹಸನುಗೊಳಿಸಿ ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸುವ ದಿವ್ಯಸಂಕಲ್ಪದ ಪ್ರತೀಕವಾಗಿದೆ.

ಸೂರ್ಯನ ಸ್ಥಾನ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತಿಳಿಯಬೇಕಾದರೆ ಸಪ್ತಲೋಕಗಳು ಮತ್ತು ಅವು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವ ಪ್ರಜ್ಞಾತತ್ವಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ವೈದಿಕ ವಿಚಾರವನ್ನು ಇನ್ನಷ್ಟು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಸರ್ಜಿತನ ಸತ್ತೆಯೆಲ್ಲ ಒಂದೇ ಇದ್ದು ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ಅಭೇದ್ಯವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಅವಿಷ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಅದು ಜಟಿಲವಾದ ಲಯ, ಸಾಮರಸ್ಯಗಳ ಕ್ರಮ, ಅವಸ್ಥೆಗಳ ಅಥವಾ ಚಲನಗಳ ತರತಮ ಶ್ರೇಣಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ನಾವು ಅವಸ್ಥೆಯೆಂದು ಯಾವುದನ್ನೂ ಕರೆಯುತ್ತೇವೆಯೋ ಅದು ಒಂದು ಜಟಿಲವಾದ ಚಲನದ ಸಂಘಟನೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ತರತಮಶ್ರೇಣಿ ಅವರೋಹದಲ್ಲಿರುವ ಅಥವಾ ನಿವರ್ತನ ಶೀಲವಾದ ಕ್ರಮದಿಂದ ಮತ್ತು ಆರೋಹದಲ್ಲಿರುವ ಅಥವಾ ನಿವರ್ತನ ಶೀಲವಾದ ಕ್ರಮದಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಚೈತನ್ಯ (ಆತ್ಮ) ಮತ್ತು ಜಡ ಇವೆರಡೂ ತೀರ ಮೇಲಿನ ಮತ್ತು ತೀರ ಕೆಳಗಿನ ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿರುತ್ತವೆ.

ಚೈತನ್ಯವೆಂದರೆ ಸತ್, ಶುದ್ಧ ಸತ್ತೆ ಶುದ್ಧಚಿತ್ತ, ಶುದ್ಧ ಆನಂದ. ಆದ್ದರಿಂದ ಚೈತನ್ಯವನ್ನು ಎಲ್ಲ ಸರ್ಜಿತನ ಸತ್ತೆಯ ಶ್ರದಲತಳಹದಿಯೆಂದು ತಿಳಿಯಬಹುದು. ಇಲ್ಲಿ ಮೂರು ಪದಗಳಿವೆ, ಆದರೆ ಅವು ನಿಜವಾಗಿ ಒಂದೇ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಎಲ್ಲ ಶುದ್ಧ ಸತ್ತೆ ತನ್ನ ಮೂರಾಂಶದಲ್ಲಿ ಶುದ್ಧ ಸ್ವಚಿತ್ತಾಗಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲ ಶುದ್ಧ ಸ್ವಚಿತ್ತೆಂಬುದು ಸಾ ನಂದವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅದೇ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಈ ಮೂರನ್ನು ವಿಚಾರ ಮತ್ತು ಶಬ್ದದಿಂದ ಬೇರ್ಪಡಿಸುವ ಶಕ್ತಿ ನಮ್ಮ ಪ್ರಜ್ಞೆಗಿರುತ್ತದೆ. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ತನ್ನ ಭೇದವುಳ್ಳ ಅಥವಾ ಮಾರ್ಯಾದಿತ ಚಲನಗಳಲ್ಲಿ ಅವುಗಳ ತೋರಿಕೆಯ ವಿರೋಧದ ಭಾವವನ್ನು ತನ್ನ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸೃಷ್ಟಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಶಕ್ತಿಯೂ ಅದಕ್ಕಿದೆ. ಸರ್ಜಿತನ ಸತ್ತೆಯ ಸ್ವರೂಪದ ಬಗ್ಗೆ ಸಮಗ್ರವಾದ ಸ್ಪೂರ್ತಿ ಜ್ಞಾನವು ದಿಟವಾಗಿ ಅದು ಒಂದು ಎಂದೂ ಅನಂತ ಹಾಗೂ ಶಕ್ತಿ ಗರ್ಭವಾದ ಜಟಿಲತೆ ಮತ್ತು ಸ್ಥಾನಭವದ ಅನೇಕತೆ ಇವುಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವ ನಾಮಧ್ಯವುಳ್ಳದೆಂದೂ ತೋರುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಈ ಶಕ್ತಿಗರ್ಭವಾದ ಜಟಿಲತೆ ಮತ್ತು ಅನೇಕತೆಗಳ ಕಾರ್ಯ ರೀತಿಗೇ ನಾವು ನಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅವಿಷ್ಕಾರ ಅಥವಾ ಜಗತ್ತು ಅಥವಾ ಭುವನ, ಭಾವ ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ. ಅದಿಲ್ಲದೆ ಜಗಜ್ಜೀವನವು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಸತ್ತೆ ಮತ್ತು ಸ್ವಚಿತ್ತೇ ಯಾವಾಗಲೂ ಈ ಆಗುವಿಕೆಯ ಕರ್ತನು. ತನ್ನೊಳಗಿನ ಜಟಿಲತೆಗಳನ್ನು ಸ್ವಚಿತ್ತ ತನ್ನಿಂದ ಹೊರಪಡಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ತಪಸ್ಸು, ಪಾಣಶಕ್ತಿ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತು ಅದು ಆತ್ಮ ಪ್ರಜ್ಞವಾಗಿರುವ ಕಾರಣ ಅದು ಸಂಕಲ್ಪರೂಪವಾಗಿರುವುದೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ನಾವು ತಿಳಿಯುವಂಥ ಸಂಕಲ್ಪವಲ್ಲ. ನಾವು ತಿಳಿದ ಸಂಕಲ್ಪವು ತನ್ನ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ಹೊರಗಾದುದು, ತನ್ನ ಕೃತಿಗಳಿಂದ ಬೇರೆಯಾದದ್ದು, ತನ್ನಿಂದ ಹೊರಗಿರುವ ಸಾಮಗ್ರಿಯ ಮೇಲೆ ಕೆಲಸಮಾಡುವಂಥದು ಇರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಆಸಂಕಲ್ಪ ಇಲ್ಲವೆ ಕ್ರತು ಸತ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಗತವಾದುದು, ಆಗುವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಗತವಾದುದು, ಬದುಕಿನ ಚಲನದಲ್ಲಿ ಒಂದಾದುದು ಅದು ಲತೃಪ್ರಜ್ಞವಾದ ಸಂಕಲ್ಪ. ತಾನುನೋಡಿ ತನ್ನಲ್ಲಿ ತಿಳಿದದ್ದು ತಾನಾಗುತ್ತದೆ. ತನ್ನ ಕೆಲಸದ ಶಕ್ತಿಯಾಗಿ ತೋರಿ ಅದರ ಫಲದಲ್ಲಿಯೂ ತನ್ನನ್ನೇ ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಈ ಸಂಕಲ್ಪದಿಂದ, ತಪಸ್ಸು ಇಲ್ಲವೆ ಚಿತ್ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಲೋಕಗಳು ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗುತ್ತವೆ.

ಮೇಲಿನ ಲೋಕಗಳು

ಶುದ್ಧ ಸತ್ತೆಯ ಏಕತೆಯನ್ನು ತನ್ನ ತಳಹದಿಯನ್ನಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವ ಚಿತ್ ಸ್ವರೂಪ ಸತ್ತಿನ ಎಲ್ಲ ಸಂಘಟನೆ ಅತ್ಯುಚ್ಛ ಸೃಷ್ಟಿಯ-ಪರಾರ್ಥದ-ಚಿತ್ ಲೋಕಗಳಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ

ಮೂರುಮುಖ್ಯ ರಚನೆಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಬಹುದು ತಪಸ್ಸು ಅಥವಾ ಸ್ವಚಿತ್ತಿನ ಶಕ್ತಿ ಸತ್ತನ್ನು ತಳಹದಿಯಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅದರಮೇಲೆ ನೆಲೆಸಿದಾಗ ಸತ್ಯಲೋಕ ಅಥವಾ ನೈಜಸತ್ತೆಯ ಲೋಕ ಫಲಿಸುತ್ತದೆ. ಸತ್ಯ ಲೋಕದಲ್ಲಿಯೆ ಆತ್ಮವು ತನ್ನೆಲ್ಲ ಆವಿಷ್ಕಾರಗಳೊಡನೆ ಮೂಲಾಂಶದಲ್ಲಿಯೆ ಏಕತೆಯಿಂದ ಒಂದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅಂತೇ ಸ್ವಚಿತ್ತಿನಲ್ಲಿ, ಸ್ವಚಿತ್ತಿನ ಶಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಆನಂದದಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಚುರುಕಾದ ಚಿತ್ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ತಳಹದಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ತಪಸ್ಸು ಅದರ ಮೇಲೆ ನೆಲೆಸಿದಾಗ, ಸ್ವಚಿತ್ತಿನ ಶಕ್ತಿಯ ಅಂದರೆ ತಪೋಲೋಕವು ಫಲಿಸುತ್ತದೆ: ತಪೋ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಆತ್ಮವು ಈ ಶಕ್ತಿಯ ಎಲ್ಲ ಆವಿಷ್ಕಾರಗಳೊಂದಿಗೆ ತಾದ್ವ್ಯತ್ವ ಹೊಂದುತ್ತದೆ. ಅಂತೇ ಅವುಗಳ ಆನಂದ ಸಮಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ತಾತ್ಕಾಲಿಕತೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತದ್ದಲ್ಲದೆ ಅವುಗಳ ಮೂಲ ಐಕ್ಯವನ್ನು ಸಮಾನವಾಗಿ ತನ್ನದಿನಿಸುತ್ತದೆ.

ತಪಸ್ಸು ಸತ್ತೆಯ ಆನಂದವನ್ನು ತಳಹದಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅದರ ಮೇಲೆ ನೆಲೆಯೊಂದಿಗಾಗಿ, ಜನಲೋಕವು ಉದಯಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು ನಿರ್ಮಾಣ ಶೀಲವಾದ ಆನಂದದ ಲೋಕ. ಜನಲೋಕದಲ್ಲಿಯೆ ಆತ್ಮವು ಎಲ್ಲ ಆವಿಷ್ಕಾರಗಳೊಡನೆ ಸತ್ತೆಯ ಆನಂದದಲ್ಲಿ ಸಮರಸವಾಗಿ ಆ ಆನಂದದ ಮೂಲಕ ಸಪ್ತಜ್ಞವಾದ ಶಕ್ತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಸತ್ತೆಯ ಮೂಲಾಂಶದಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದಾಗುತ್ತದೆ. ಏಕತ್ವ ಮತ್ತು ಅನೇಕತ್ವಗಳು ಇನ್ನೂ ಒಂದರಿಂದೊಂದು ಅಗಲದೆ ಇರುವಂಥ ಪ್ರಜ್ಞಾವಸ್ಥೆಗಳು ಇವು. ಎಲ್ಲವೂ ಎಲ್ಲದರಲ್ಲಿ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಎಲ್ಲದರಲ್ಲಿ, ಪ್ರತಿಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವೂ, ವಿಚಾರದ ಪ್ರಯತ್ನ ಅಥವಾ ಅರಿವಿನ ಆಯಾಸವಿಲ್ಲದೆ ಅಂತರ್ಗತವಾಗಿ ಅಸಂಖ್ಯಾನ ಸತ್ತೆಯ ಮೂಲಕವಾಗಿ ಇರುತ್ತದೆ ಅಲ್ಲಿ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲ, ಮಸಕಿಲ್ಲ. ನಿಜವಾಗಿ ನೋಡಿದರೆ, ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಾಶಮಯಸೂರ್ಯನ ಪ್ರಭಾವ ಕಾರ್ಯವೂ ಇಲ್ಲ. ಯಾರೊಂದರೆ ಇಡೀ ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಸ್ವಪ್ರಕಾಶ ಯುತವಾಗಿದ್ದು ಅದಕ್ಕೆ ತನ್ನನ್ನುಳಿದು ಬೇರೆ ಬೇಕಿನ ಅಗತ್ಯವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಈಶ ಅಥವಾ ಪುರುಷನ ಏಕತೆಯಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯನ ಭಿನ್ನ ಅಸ್ತಿತ್ವವು ಕಳೆದುಹೋಗಿರುತ್ತದೆ. ಆ ಪ್ರಕಾಶಮಯವಾದ ಏಕತೆ ಸೂರ್ಯನ ಅತಿಶಯ ಪುಣ್ಯಶಾಲೆಯಾದ ಅಸ್ತಿತ್ವವೇ ಸರಿ.

ಕಳಗಣ ಸೃಷ್ಟಿ

ಕಳಗಣ ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಅನ್ನ (ಜಡ), ಪ್ರಾಣ ಮತ್ತು ಮನಸ್ಸು ಈ ಮೂರು ತತ್ವಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಸರ್ವ ಅಥವಾ ಶುದ್ಧ ಸತ್ತೆ ಅಲ್ಲಿ ವಿಸ್ತರಗೊಂಡ ವಸ್ತು ಅಥವಾ ಜಡವಾಗಿ ತೋರುತ್ತದೆ; ಸಂಕಲ್ಪ ಅಥವಾ ಶಕ್ತಿ ಪ್ರಾಣವಾಗಿ ತೋರುತ್ತದೆ; ಈ ಪ್ರಾಣವು ಮೂಲತಃ ನಿರ್ಮಾಣಶೀಲ ಇಲ್ಲವೆ ಶಕ್ತಿಯ ಆವಿಷ್ಕಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಆಶಕ್ತಿ ಮೂಲತಃ ಸ್ವಚಿತ್ತಕ್ಕೆ ಸಂಕಲ್ಪವಾಗಿದ್ದು ಸೃಷ್ಟಿಯ ರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ನಿವರ್ತನ ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ, ಅಸ್ಥಿಭವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕಾಮನೆ ಮತ್ತು ಸಂವೇದನೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಪ್ರಜ್ಞವಾಗಬೇಕೆಂದು ಹಾತೊರೆಯುತ್ತಿರುವ ಸತ್ತೆಯ ಆನಂದವು ಅದನ್ನು ನಿವರ್ತನ ಮತ್ತು ಅಸ್ಥಿಭವತೆಯಿಂದ ಮುಕ್ತಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಮನಸ್ಸು ಹೊರಹೊಮ್ಮುತ್ತದೆ. ಏರುತ್ತಿರುವ ಅಥವಾ ನಿವರ್ತನ ಶೀಲವಾದ ಜಲನದಲ್ಲಿ ಹೀಗಿರಬೇಕೆಂದು ಕನಿಷ್ಠ ನಮಗೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಜಡಇದ್ದಲ್ಲಿ, ಪ್ರಾಣ ಮತ್ತು ಅನ್ನ ಇವುಗಳಿಗೆ ಸೇರಿ ಇಲ್ಲವೆ ವಿಕಾಸಗೊಳ್ಳುತ್ತ ಸಂನಿಧವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಹಾಗೇ ಪ್ರಾಣ ಮತ್ತು ಮನಸ್ಸುಗಳ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಪೂರ್ವಸಮಯವಾಗಿ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ತರದ ಜಡರೂಪವು ಬೇಕು. ಭೇದಾಂಶವಾದ ಅನಿವ್ಯಯ ತತ್ವದ ವರ್ಚಿಸ್ತಿನ ಮೂಲಕ ಇವು ಮೂರು ಮುಪ್ಪುರಿಯಾಗಿ ಇಲ್ಲವೆ ತ್ರಿವಲವಾಗಿ ತೋರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮೂರರ ಗುಂಪಾಗಿ ಇಲ್ಲವೆ ತ್ರಯವಾಗಿ ತೋರುತ್ತವೆ.

ನಾವು ಸೇರಿದ ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಸಂಘಟನೆಯಲ್ಲಿ ತಪಸ್ಸು ಜಡವನ್ನು ತಳಹದಿನಾಡಿಕೊಂಡು ಅದರಲ್ಲಿ ನೆಲಸುತ್ತದೆ. ತನ್ನ ಶೋಧಕಿಯ ರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ವಿಸ್ತರಗೊಂಡ ವಸ್ತುವಿನ ಭೇದ್ಯತೆಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಪ್ರಜ್ಞೆ ನಿರ್ಧರಿಸುವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಭೂಲೋಕ, ಭೌತಿಕಜಗತ್ತು, ರೂಪನಿಷ್ಠವಾದ ಸಂಭೂತಿಯ ಲೋಕ.

ಆದರೆ ಗತೀಲವಾದ ಜೀವನಶಕ್ತಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿದ ಸಂವೇದನೆಯಿಂದ ಕೂಡಿ ತಳಹದಿಯಾಗಿ ಜಡದ ಸ್ಥೂಲ ಆತಂಕಗಳಲ್ಲದೆ ತಾನು ತಾಳುವ ರೂಪಗಳನ್ನು ಯಾವುದರಲ್ಲಿ ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಬಹುದೋ ಅಂಥ ಒಂದು ಲೋಕವನ್ನು ನಾವು ಕಲ್ಪಿಸಬಲ್ಲೆವು. ಈ ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಸಂಘಟನೆಗೆ ಸ್ವತಂತ್ರ, ಸಪ್ರಾಣ, ರೂಪ ಸಂಭೂತಿಯ ಲೋಕಗಳು-ಭುವಲೋಕವು-ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನೂ ಒಂದು ಸಂಘಟಿತ ಪ್ರಜ್ಞಾವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನಾವು ಕಲ್ಪಿಸಬಹುದು. ಅದರಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸು ಜಡದ ಸಂವೇದನೆಗಳ ದಾಸ್ಯದಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗಿ ವರ್ಚಸ್ವಿಯಾಗಿ, ಜೀವನ ವಿಕಾಸದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ತಾನು ಸಿಲುಕಿದ ರೂಪಗಳಿಂದ ನಿರ್ಧರಿಸುವುದರ ಬದಲು ತಾನೇ ತನ್ನ ರೂಪಗಳನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಈ ರೂಪಧಾರಣವೆಂದರೆ ಸ್ವಲೋಕ ಅಥವಾ ಸ್ವತಂತ್ರ, ಶುದ್ಧ ಮತ್ತು ಪ್ರಕಾಶಿತ ಮನೋರಚನೆ.

ಈ ಕೆಳಗಿನ ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಸರ್ವಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಒಡೆದು ಹಂಚಿರುತ್ತದೆ. ಸೂರ್ಯ ಪ್ರಕಾಶ ಅಂದರೆ ಸತ್ಯವು ಆವರ್ತನೆಯ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಸೆರೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ ಇಲ್ಲವೆ ಮರ್ಯಾದಿತ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿತವಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಶೋರುತ್ತದೆ ಇಲ್ಲವೆ ಆ ಕೇಂದ್ರಗಳಿಂದ ಅದರ ಕಿರಣಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಅವುಗಳ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸ್ವಭಾವಕ್ಕನುಸರಿಸಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ

ಮಧ್ಯಲೋಕ

ಇವೆರಡೂ ಸೃಷ್ಟಿಗಳ ನಡುವೆ ಅವನ್ನು ಜೋಡಿಸುವಂಥ ಲೋಕವೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಅದು ಪ್ರಪಂಚದ ಅನಂತ ಸತ್ಯವೇ ತಳಹದಿಯಾಗಿರುವ ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಸಂಘಟನೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ವರ್ಚಸ್ವಿಯಾದ ವ್ಯಕ್ತಿ ಕರಣವು ಸರ್ವವ್ಯಾಪಿಯಾದ ಆತ್ಮದ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ತಳಹದಿಯೆಂದರೆ ತನ್ನಲ್ಲಿಯೇ ವ್ಯಕ್ತೀಕೃತವಾದ ಚಲನಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಅದರ ಭವ್ಯವಾದ ಸಮಷ್ಟಿ. ಈ ಚಲನೆಗಳು ತಮ್ಮ ಸಮಗ್ರತೆಯನ್ನು ಅವನ್ನು ಮತ್ತು ಉಳಿದೆಲ್ಲರೊಡನೆ ಇರುವ ಸಂಪೂರ್ಣ ಐಕ್ಯದ ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ಎಂದೂ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಬಹುತ್ವವು ಎಂದಿಗೂ ತನ್ನ ವರ್ಚಸ್ಸು ಬೀರುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಭೇದಕಾರಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಅದರೆ ತನ್ನ ಚಲನೆಗಳ ಜಟಿಲತೆಯಲ್ಲಿಯೂ ನಿರಂತರವಾಗಿ ತನ್ನ ಮೂಲ ಐಕ್ಯ ಮತ್ತು ತನ್ನ ಸಮಗ್ರ ಸಮಷ್ಟಿಗಳನ್ನು ನೆನೆದಿರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಮಹಾಲೋಕ ಅಥವಾ ದೊಡ್ಡವಾದ ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಲೋಕ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

ಮಹಾಲೋಕದ ತತ್ವವೆಂದರೆ ವಿಜ್ಞಾನ ಆದರೆ ಈ ವಿಜ್ಞಾನ ಬೋಧಿ (ಸ್ಫುರಿತಜ್ಞಾನ) ಸ್ವರೂಪವಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಬೌದ್ಧಿಕವಾದ ಯೋಚನೆಯಲ್ಲ ಗೆ ಎರಡಕ್ಕೂ ಭೇದವೇನೆಂದರೆ ಬೌದ್ಧಿಕಯೋಚನೆ

೧ ಬೋಧಿ (ದಿವ್ಯದರ್ಶನ, ಸ್ಫೂರ್ತಿ, ಸ್ಫುರಿತಜ್ಞಾನ, ಸ್ಫುರಿತವೀಕ್ಷೆ) ಎಂದರೆ ಮನಸ್ಸಿನ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿರುವ ವಿಜ್ಞಾನ, ವಿಜ್ಞಾನ ಅಥವಾ ನಿಜವಾದ ಅತಿಮಾನಸವು ಮನಸ್ಸಿನ ಮೇಲಣ ಶಕ್ತಿ. ಅದು ತನ್ನದೇ ಆದ ನಿಯಮದಂತೆ ಕಾರ್ಯಮಾಡುತ್ತದೆ. ಆತ್ಮತಂತ್ರ ಪ್ರಕಾಶಮಯವಾದ ಪ್ರಯತ್ನವೂ ಇಲ್ಲದೆ ತನ್ನ ಕೇವಲ ಜ್ಯೋತಿಯ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ತನ್ನನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವ ಕೇವಲ ಸ್ವಪ್ರಜ್ಞವಾದ ಪರಾತ್ಪರ ಪುರುಷನ ಸತ್ಯ ಆ ಪುರುಷನಲ್ಲಿ ನೇರವಾದ ತಾದಾತ್ಮ್ಯವೊಂದಿರುವುದರ ಮೂಲಕ ಆ ಅತಿಮಾನಸ ಶಕ್ತಿ ಆ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ರೂಪದಕಡೆಗೆ ಒಲಿಯುತ್ತದೆ. ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ತನ್ನನ್ನು ವಿಚಾರದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಗೊತ್ತು ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಹಾಗೆ ಒಮ್ಮೆ ಗೊತ್ತಾದ ಮೇಲೆ ಉಳಿದ ಯೋಚನೆಗಳಿಂದ ತನ್ನನ್ನು ತೀಕ್ಷ್ಣವಾಗಿ ಬೇರ್ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಶುದ್ಧವಾದ ಬೋಧಿ ಅಥವಾ ವಿಜ್ಞಾನವು ತನ್ನನ್ನು ಸತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಹೇಗೋ ಹಾಗೆ ಸಂಭೂತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ರೂಪವನ್ನು ತನ್ನ ಪ್ರತೀಕವಾಗಿ ಹೊರಪಡಿಸುವ ಸತ್ತೆಯೊಡನೆ ಅದು ಒಂದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅಂತೆಯೆ ತನ್ನೊಂದಿಗೆ ಯಾವಾಗಲೂ ರೂಪದ ಹಿಂದಿನ ಸತ್ಯದ ಅರಿವನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತದೆ. ತನ್ನ ಸ್ವಭಾವದಲ್ಲಿ ಅದು, ತನ್ನ ಸಮಷ್ಟಿಯನ್ನು ನಿತ್ಯವೂ ಅರಿತಿರುವ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲ ಬದುಕಿನ ಸಮಷ್ಟಿಯಿಂದ ಆರಂಭಿಸಿ ನೇರವಾಗಿ ಅದರ ವಸ್ತುಜಾತವನ್ನು ಗ್ರಹಿಸುವ, ಏಕಮೇವ ವಸ್ತುವಿನ ಸತ್ತೆ, ಶಕ್ತಿಗಳ ಸ್ಪಟಿತಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅದರ ಸ್ವಭಾವ ದೃಷ್ಟಿ, ನೋಡುವಿಕೆ, ಬಗೆಯುವಿಕೆ ಅಲ್ಲ. ಒಂದೇ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಅದು ಮೂಲಾಂಶ ಮತ್ತು ರೂಪಕದ ದರ್ಶನವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ವೈದಿಕ ಸತ್ಯ, ಸೂರ್ಯನ ಆತ್ಮದೃಷ್ಟಿ ಮತ್ತು ಸರ್ವದರ್ಶನ ಎಂಬುದಾಗಿದ್ದು ಇದೇ ಬೋಧಿ ಅಥವಾ ವಿಜ್ಞಾನ.

ಸತ್ಯಧರ್ಮ

ಈ ಸತ್ಯದ ಮುಖವು ಝಗಝಗಿಸುವ ಧಾಲಿನಿಂದೆಂಬಂತೆ, ಬಂಗಾರದ ಮುಚ್ಚಳದಿಂದೆಂಬಂತೆ ಮುಚ್ಚಲಾಗಿದೆ; ಮುಚ್ಚಲಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ನಮ್ಮ ಮಾನವ ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ. ಯಾಕೆಂದರೆ ನಾವು ಮನೋನಿಷ್ಠ ಪ್ರಾಣಿಗಳು. ನಮ್ಮ ತೀರ ಎತ್ತರದ ಸಾಧಾರಣ ಬಗೆಗಣ್ಣು ಮನಸ್ಸಿನ ಯೋಚನೆಗಳಿಂದಲೂ ವಿಷಯ ಗ್ರಹಣದಿಂದಲೂ ಕೂಡಿದ್ದಾಗಿದೆ. ನಿಜವಾಗಿ ಅವು ಸತ್ಯವನ್ನರಿಯಲು ಸಾಧನೆಗಳು, ಸತ್ಯಕಿರಣಗಳು, ಆದರೆ ತಮ್ಮ ಸ್ವಭಾವದಲ್ಲಿ ಸತ್ತೆಯ ಸತ್ಯವಲ್ಲ, ರೂಪದ ಸತ್ಯಮಾತ್ರ. ಅವುಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ನಾವು ಪ್ರಪಂಚದ ತೋರಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೊಳಿಸಿ ಹಿಂದಿರುವ ಸತ್ಯವನ್ನು ಊಹಿಸಲು ಯತ್ನಿಸುತ್ತೇವೆ. ದಿಟವಾದ ಜ್ಞಾನ ನವೆಂದರೆ ಸತ್ತೆಯಜ್ಞಾನ, 'ಸತ್ಯ'; ಕೇವಲ ರೂಪ ಇಲ್ಲವೆ ತೋರಿಕೆಯಲ್ಲ. ಸೂರ್ಯನು ಯೋಚನೆ ಗ್ರಹಣಗಳ ಈ ಲಲಕಲಿಸುವ ಮುಚ್ಚಳವನ್ನು ತೆಗೆದು ದರ್ಶನ ಆತ್ಮ ದರ್ಶನ ಮತ್ತು ಸರ್ವದರ್ಶನ ಎಂಬುದನ್ನು ಇರಿಸುವುದರಿಂದಲೇ ನಾವು ನಿಜವಾದ ಸತ್ಯದ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತೇವೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಸತ್ಯದ ಧರ್ಮ ಮತ್ತು ಕರ್ಮಗಳು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತವಾಗುವದು ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ.

ನಮ್ಮಗಳು ಇದ್ದಂತೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಕಾಣಲು ನಾವು ಕಲಿಯಬೇಕು, ನಾವು ಇದ್ದಂತೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಕಾಣಬೇಕು. ಆತ್ಮಜ್ಞಾನ ನಮ್ಮ ಸಂಕಲ್ಪ ಇವು ಒಡೆದು ಹೋಳಾಗಿರುವಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸದ್ಯದ ಕರ್ಮವಿರುತ್ತದೆ. ಬೇರೆಯವರಿಂದ ನಮ್ಮ ಬಾಳು ಬೇರೆಯೆಂಬ ಮೂಲಭೂತವಾದ ಅಸತ್ಯದಿಂದ ನಾವು ಹೊರಡುತ್ತೇವೆ, ಬೇರಿತನದಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನಜೀವಿಗಳ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಅರಿತು ವೈಯಕ್ತಿಕ ಪ್ರಯೋಜನಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಅವಿನಾಶಿ ನಡೆಯುತ್ತೇವೆ. ನಾವು ನಮ್ಮ ಸಮಗ್ರ ಜೀವನವನ್ನು ಉಳಿದವರನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡರೆ, ಸಮಷ್ಟಿಯ ಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ಅದರ ರೂಪಗಳ ನಿರ್ವಾಣವಾಗಿ ಅದರ ಶಕ್ತಿಗಳು ಸಮಷ್ಟಿಯ ಕ್ರಿಯೆಯ ಮೂಲಕ ಕಾರ್ಯಪರವಾದರೆ ಸತ್ಯಧರ್ಮವು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡಬಹುದು. ನಮ್ಮ ಅಂತರಿಕ ಮತ್ತು ಬಾಹ್ಯ ಕರ್ಮವು ನಮ್ಮ ಸ್ವಸತ್ತೆಯಿಂದ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ನೇರವಾಗಿ, ತನ್ನ ಸ್ವಭಾವದಲ್ಲಿಯೆ ಸುಳ್ಳುಗೊಳಿಸುವ ಪಡಿನೆಳಲಾದ ಮಧ್ಯಂತರ ತತ್ವಕ್ಕೆ ಆಧೀನವಾಗಿ ಅಲ್ಲ, ನಮ್ಮಗತ ಸತ್ಯದಿಂದ ಹೊಮ್ಮಬಹುದು.

ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯಸಿದ್ಧಿ

ಆದರೂ ನಮ್ಮ ಸಾಮಾನ್ಯ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ನಮ್ಮನ್ನು ಮುಕ್ತಗೊಳಿಸುವ ಸತ್ಯದ ಪ್ರಾರಂಭ, ಕನಿಷ್ಠ ಬೀಜವಾದರೂ ಇರುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕರ್ಮ ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನದ ಹಿಂದೆ ಒಂದು ಬೋಧಿ ಒಂದು ಸತ್ಯ

ವಿರುತ್ತದೆ. ರೂಪದಲ್ಲಿ ಅದು ತಿರುತಿರುಗಿ ಸುಳ್ಳಾದರೂ ಮೂಲಾಂಶದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಕರ್ಮದಲ್ಲಿ ತನ್ನನ್ನು ಉಳಿಸಿ ಕೊಂಡು ಅವಿಷ್ಕಾರದಲ್ಲಿಯ ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಬೆಳಕು ಮತ್ತು ವಿಶಾಲತೆಯಿಂದ ನಮ್ಮನ್ನು ಒಯ್ಯುತ್ತದೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ಭೇದಪ್ರಸಂಚದ ಯಾತನೆಯ ಹಿಂದೆ ಒಂದು ಆಗ್ರಹ ಪೂರ್ವಕವಾದ ಏಕೀಕರಿಸುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಯಿರುತ್ತದೆ. ಅದು ಪರಿಣಾಮದಲ್ಲಿ ಆಗಾಗ ಸುಳ್ಳುನಾಡಲ್ಪಟ್ಟರೂ ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಬರುವ ಜ್ಞಾನ, ಸತ್ಯ, ಸಂಕಲ್ಪಗಳ ಸಮಗ್ರತೆಯತ್ತ ನಮ್ಮನ್ನು ಪಟ್ಟುಹಿಡಿದು ಕರೆದೊಯ್ಯುತ್ತದೆ.

ಸೂರ್ಯನು ಪೂಷನ್, ಪೋಷಕನು. ಭೇದಹತವಾದ ಆತ್ಮಪರಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಸಂಕಲ್ಪ ಕರ್ಮ ವನ್ನು ಸಮಗ್ರಸಂಕಲ್ಪ ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ವಿಸ್ತರಿಸುವುದು ಅವನ ಕೆಲಸ. ಅವನು ಕೇವಲ ದೃಷ್ಟಾರನು. ತನ್ನ ಒಂದುಗೊಳಿಸುವ ನೋಟದಿಂದ ಇತರ ಜ್ಞಾನರೂಪಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಿ ಕಟ್ಟಿಕಡೆಗೆ ಒಂದುತನವನ್ನು ಮುಟ್ಟಲು ನಮಗೆ ಶಕ್ತಿ ಕೊಡುತ್ತಾನೆ. ಈ ಸಮಗ್ರತೆಯ ಬೋಧಿಸುವರ್ಧನ, ಎಲ್ಲರಲ್ಲಿ ಒಂದು, ಒಂದರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವೆಂಬ ದರ್ಶನ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಯೋಗ್ಯಕರ್ಮದ ಧರ್ಮಶಾಸಕ, ಸತ್ಯಧರ್ಮವಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾಕಂದರೆ ಸೂರ್ಯನೇ ಯಮನು. ಧರ್ಮದ ಪ್ರಶಾಸಕನು, ನಿಯಾಮಕನು. ಹೀಗೆ ನಾವು ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯ ಪ್ರಕಾಶಕನ ಕರ್ಮಪೂರ್ಣತೆಯನ್ನು ಸೇರುತ್ತೇವೆ. ಋತಚೇತನೆಯ ಸಮಗ್ರತೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುತ್ತೇವೆ. ಆಗ ಸೂರ್ಯ ಸತ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಒಳಗೊಂಡ, ಲೋಕಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ವಿಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿರುವ, ಎಲ್ಲವೂ ಪುರುಷನ, ಸಚ್ಚಿದಾನಂದನ, ಎಲ್ಲ ಸಂಭೂತಿಯ ಈಶನ ಸತ್ತೆಯಲ್ಲಿಯ ಸಂಭೂತಿಯೆಂದು ನಾವು ತಿಳಿಯುತ್ತೇವೆ. ಎಲ್ಲ ಸಂಭೂತಿಗಳನ್ನು ವಿೂರಿ ಅವುಗಳ ಈಶನಾದ ಪ್ರಜಾಪತಿಯ ಸತ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಸಂಭೂತಿ ಜನಿಸುತ್ತದೆ.

ಸೂರ್ಯನ ದಿವ್ಯದರ್ಶನದಿಂದ ನಿಜವಾದ ಜ್ಞಾನವು ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಉಪ ನಿಷತ್ತು ಎರಡು ಅನುಕ್ರಮವಾದ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಮೊದಲನೆಯದು, ಸೂರ್ಯಕಿರಣಗಳ ಪ್ಯೂಹವನ್ನೇ ಅಂದರೆ ನಮ್ಮ ಯೋಚನೆ-ಭಾವನೆಗಳ ಹಿಂದೆ ಅಡಗಿದ ಸತ್ಯಗಳು ಚಿತ್ರದ ಬೇರೆಬೇರೆ ಬೋಧಿ ಗಳಿಂದಲೂ ಚಿತ್ರದ ಮೂಲಾಂಶದಿಂದಲೂ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡು ತಮ್ಮ ದಿಟವಾದ ಸಂಬಂಧಗಳಲ್ಲಿ ಜೋಡಣೆ ಹೊಂದುತ್ತವೆ. ಹೀಗೆ ನಾವು ಬೋಧಿಜ್ಞಾನದ ಸಮಗ್ರತೆಗಳನ್ನು ಮುಟ್ಟಿ ಕೊನೆಗೆ ಅದರಾಜಿಯ ಐಕ್ಯಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತೇವೆ. ಇದು ಸೂರ್ಯಪ್ರಕಾಶವನ್ನು ಸಮೂಹೀಕರಿಸುವ ಕ್ರಿಯೆ. ಮೂಲ-ಋತಚೇತನೆಯಂತೆ ಸಮಷ್ಟಿಯಿಂದ ಆರಂಭಿಸಿ ಒಳಗಿನಿಂದ ಅದರ ಆಶಯವನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗದ ನಮ್ಮ ಮನೋ ರಚನೆಯ ಮೂಲಕ ಈ ದ್ವಿವಿಧ ಚಲನವು ಅವಶ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಮೊತ್ತದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೆ ಶೂನ್ಯವಾದ ಅಮೂರ್ತ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಮನಸ್ಸು ಏಕತೆಯನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಬಲ್ಲದು. ಅದರಿಂದ ಅದರ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೆ ಅದನ್ನು ವಿೂರಿದ್ದರ ಕಡೆಗೆ ಮೆಲ್ಲಗೆ ಒಯ್ಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ತನ್ನ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ವ್ಯವಸ್ಥಾಕಾರ್ಯವನ್ನು ಉನ್ನತ ತರ ವಾದ ಶಕ್ತಿಯ ಸಹಾಯ ಮತ್ತು ಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ಅದು ನಡೆಸಬೇಕು ಅದರೆ ಇದು ಸ್ವೇಚ್ಛಾನುಸಾರವಾಗದೆ ಜೀವನ ಸತ್ಯದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಆಗತಕ್ಕದ್ದು. ಆಮೇಲೆ, ತನ್ನ ವಿಶಿಷ್ಟಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕ್ರಮೇಣ ಸುಧಾರಿಸಿಕೊಂಡು ಅದನ್ನೇ ಹೊಡೆದುರಳಿಸುವಲ್ಲಿ ಅದು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಬಲ್ಲದು, ಇನ್ನೂ ಒಂದು 'ಭಾಗ' ವಾಗಿದ್ದು ಒಂದು ಸತ್ಯ, ಅಸ್ತಿತ್ವವೆಂದು ತಪ್ಪುಭಾವಿಸಲಾದ ತೋರಿಕೆಯ ಇಡಿಯದರ ಬಿಡಿ ಅಸ್ತಿತ್ವಗಳಾಗಿ 'ಭಾಗಗಳನ್ನು' ತಪ್ಪುತಿಳಿದು ಹೊರಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ಇಡಿಯದರಿಂದ ಒಳಗಿನ ಆಶಯಕ್ಕೆ ಹೋಗಲು ಕಲಿಯಬೇಕು.^೧

ಏಕಮೇವ ಸತ್ತೆ

ಹೀಗೆ ಸೂರ್ಯನ ಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ಪರಮ ಅತಿ ಜೇತನದ ಬೆಳಕನ್ನು ನಾವು ಬಂದು ಮುಟ್ಟುತ್ತೇವೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ವಸ್ತುಗಳ ಸತ್ಯದ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಆಗುವ ಬೋಧೆ ಜ್ಞಾನವು ಸಹ ಸಮಗ್ರ ದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಅಧಿಷ್ಠಿತವಾಗಿ ಏಕಮೇವ ಸತ್ತೆಯ ಸ್ವಪ್ರಕಾಶಮಯ ಸ್ವದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಸರಿಯುತ್ತದೆ. ಏಕಮೇವ ಸತ್ತೆಯೆಂಬುದು ಸ್ವಾನುಭವದ ಎಲ್ಲ ಅನಂತ ಜಟಿಲತೆಗಳಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಏಕತೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿವೆ ತನ್ನ ಸ್ವಪ್ರಕಾಶಮಯತೆಯನ್ನು ಎಂದಿಗೂ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ಸೂರ್ಯನ ಅತ್ಯಂತದಿವ್ಯವಾದರೂಪ. ಯಾಕಂದರೆ ಅದು ಪರಮ ಪ್ರಕಾಶ, ಪರಮ ಸಂಕಲ್ಪ, ಪರಮಾನಂದ.

ಇದು ಈಶ, ಪುರುಷ, ಸ್ವಪ್ರಜ್ಞನಾದ ಸತ್ತೆ. ಈ ದರ್ಶನವು ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುವಾಗ, ಸಮಗ್ರವಾದ ಆತ್ಮಜ್ಞಾನವು, 'ಸೋಹಂ' ಎಂಬ ಉಪನಿಷತ್ತಿನ ಕೂಗಿನಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾದ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾದ ನೋಡಿಕೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಪುರುಷನೇ ಪುರುಷನು. ಅವನೇ ನಾನು. ಈಶನು ಚಲನಗಳಲ್ಲಿ ಅವಿಭವಿಸುತ್ತಾನೆ, ಅನೇಕ ರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಾನೆ, ಆದರೆ ಒಂದೆಂಬುದು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಸೇರಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಸ್ವಪ್ರಜ್ಞ ಸತ್ತೆ, ಈ ನಿಜವಾದ 'ನಾನು'—ಯಾವುದನ್ನು ರೂಪದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವಾದ ಮಾನಸಿಕ ಸತ್ತೆ ತನ್ನ ನಿಜವಾದ ಆತ್ಮವೆಂದು ಅರಿತಿರುತ್ತದೋ—ಅದೇ ಅವನು ಅದೇ ಎಲ್ಲವು; ಅದೇ ಎಲ್ಲವನ್ನು ನಿರೂಪಿಸುವಂಥದು.

೮ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಚಲನ (೨)

ಕರ್ಮ ಮತ್ತು ದಿವ್ಯಸಂಕಲ್ಪ

(ಪದ್ಯ ೧೭-೧೮)+

ಕರ್ಮದ ಪಕ್ಷ

ಹಾಗಾದರೆ ಸೂರ್ಯನ ಮುಖಾಂತರ, ಅದರಾಚೆ ಕಟ್ಟಿ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯ ಪ್ರಕಾಶ ವೃದ್ಧಿಯ ಮುಖಾಂತರ, ಮರ್ತ್ಯತೆಯಿಂದ ಅಮೃತ ಪದವಿಗೆ ಒಯ್ಯುವ ಮೊದಲನೆಯ ಪ್ರಗತಿಯ ತತ್ತ್ವ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಸೂರ್ಯ ದ್ವಾರದಿಂದ ೧ ವ್ಯಕ್ತಿ ಅಂದರೆ ಮಾರ್ಗಾದಿತ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಏಕಮೇವ, ಪರಮಾತ್ಮನ ಸರ್ವಸತ್ತ್ವ ಶರಣ್ಯನ ಪೂರ್ಣಪ್ರಜ್ಞೆ ಮತ್ತು ಜೀವನವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಜ್ಞೆ ಮತ್ತು ಜೀವನ ಇವೆರಡೂ ಅಮೃತತ್ವದ ಸೂತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಮಾವಿಷ್ಟವಾಗಿವೆ. ಕರ್ಮವಿಲ್ಲದೆ ಜ್ಞಾನ ಅಪೂರ್ಣವಾದುದು. ತಪಸ್ಸಿನಿಂದ ಚಿತ್ತ ಸಿದ್ಧಿಸುತ್ತದೆ, ಪ್ರಜ್ಞೆ ಪ್ರಾಣ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ. ಸೂರ್ಯನು

+ ೧೭ ನಾಯು ಅಹಿಲನು. ಅಮೃತ ಜೀವನು. ಅದರೆ ಶರೀರಕ್ಕೆ ಭಸ್ಮವೇ ಕೊನೆ ಓಂ ಕೃತವೆ [ಸಂಕಲ್ಪನೆ], ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ನೆನೆ, ಮಾಡಿದ್ದನ್ನೆಲ್ಲ ನೆನೆ.

೧೮ ಹೇ ಅಗ್ನಿ ದೇವನೇ, ಅಭಿವ್ಯಕ್ತವಾದ ಎಲ್ಲ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಬಲ್ಲಿ ನೀನು ಒಳ್ಳೆಯ ದಾರಿಯಿಂದ ನಮ್ಮನ್ನು ಅನಂದದತ್ತ ಕರೆದೊಯ್ಯ, ಶಾಪದ ವಕ್ರವಿಲೋಭನವನ್ನು ನಮ್ಮಿಂದ ದೂರವಾಗಿಸು. ನಾವು ನಿನಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾದ ವಿನತಿಯ ವಚನವನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇವೆ.

೧ ಸೂರ್ಯ ದ್ವಾರೇಣ—ಮುಂಡಕ ಉಪನಿಷತ್ತು | ೨.೧೧.

ದಿವ್ಯ ಪ್ರಕಾಶಕ್ಕೆ ಪ್ರತೀಕವಾಗಿರುವಂತೆ, ಅಗ್ನಿ ಪ್ರಾಚೀನ ಋಷಿಗಳಿಗೆ ದಿವ್ಯ ಶಕ್ತಿ ಅಥವಾ ಪ್ರಜ್ಞಾಂತರ್ಗತ ಸಂಕಲ್ಪವಾಗಿತ್ತು. ಅಗ್ನಿಗೆ ಮಾಡಿದ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಸೂರ್ಯನನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾಡಿದ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ.

ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸಂಕಲ್ಪ

ಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಹೇಗೋ ಹಾಗೆ ಕರ್ಮದಲ್ಲಿ ಏಕತೆಯ ನಿಜವಾದ ಅಡಿಗಲ್ಲು. ಭೇದವನ್ನು ನಿಯಮ ವೆಂದು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ತನ್ನ ಅಹಂತೆಯ ಪರಿಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ತನ್ನನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ವ್ಯಕ್ತಿ ತನ್ನ ಕ್ರಿಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಮರ್ತ್ಯನೂ, ಅಸ್ಪಷ್ಟಚಿತ್ತನೂ ಅಜ್ಞನೂ ಆಗಿರುತ್ತಾನೆ. ತನ್ನ ಸಾಧ್ಯಸಾಧನಗಳಲ್ಲಿ ಅವನು ಕಾಮನೆ, ವಿಚಾರರೂಢಿ, ಅಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಅವಚೇತನೆಯ ಪ್ರೇರಣೆ ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚಿಂದರೆ ಒಡೆದುಹೋದ, ಅಂಶನಾತ್ರವಾದ ಮತ್ತು ಚಲಿಸುತ್ತಿರುವ ಬೆಳಕಿನಿಂದ ನಿಯಾಮಿತನಾಗಿ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾದ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಕಿರಣಗಳಿಂದ ಅವನು ಬದುಕುತ್ತಾನೆ, ಸೂರ್ಯನ ಪೂರ್ಣಪ್ರಭೆಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲ. ಅವನ ಜ್ಞಾನವು ವಾಸ್ತವಿಕತೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಕುಚಿತ, ವ್ಯಕ್ತಿನಿಷ್ಠತೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸಂಕುಚಿತ, ಎರಡರಲ್ಲಿಯೂ ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿಯ ಸಮಗ್ರಜ್ಞಾನ, ಸಮಗ್ರಕಾರ್ಯ, ಸಮಗ್ರಸಂಕಲ್ಪದೊಡನೆ ಒಂದಾಗದೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವನ ಕರ್ಮವು ಪ್ರೇರಣೆ-ದಿಗ್ದರ್ಶನಗಳಲ್ಲಿ ವಕ್ರವೂ ಅನೇಕ ಶಾಖೆಯುಳ್ಳದೂ, ಅನಿಶ್ಚಯಾತ್ಮಕವೂ ಚಂಚಲವೂ ಆಗಿರುತ್ತದೆ; ಅದು ಅಸತ್ಯಗಳ ನಡುವೆ ಸತ್ಯವನ್ನು ಹುಡುಕಿ ತೆಗೆಯಲು ಚಡಪಡಿಸುತ್ತದೆ, ಚೂರುಗಳನ್ನು ತೂರಾಡಿ ತೇವೆ ಹಚ್ಚಿ ಇಡಿಯದನ್ನು ಭರ್ತಿಮಾಡುತ್ತದೆ, ಸಂಯಾದುದನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಲು ಪ್ರಮಾದ ಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಪಗಳಲ್ಲಿ ತಡವರಿಸುತ್ತದೆ. ಏಕಾಂತದೃಷ್ಟಿಯಾಗಲಿ ಸಮಗ್ರದೃಷ್ಟಿಯಾಗಲಿ ಇಲ್ಲದೆ, ವಿಶ್ವಸಂಕಲ್ಪದ ಸಮಗ್ರತೆಯಾಗಲಿ ವಿಶ್ವಾತೀತದ ಏಕಾಗ್ರತೆಯಾಗಲಿ ಇಲ್ಲದೆ, ಸತ್ಯ ಇಲ್ಲವೆ ಅಮೃತತ್ವದ ಕಡೆಗೆ ವ್ಯಕ್ತಿ ಸಂಕಲ್ಪವು ಸಂಯಾದ ಇಲ್ಲವೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾದ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಸರಳವಾಗಿ ನಡೆಯಲಾರದು. ಅದರ ಅಹಂಕಾರ ಅಜ್ಞಾನಗಳು ಯಾವ ಶಕ್ತಿಗಳಕೂಡ ಸಮರಸವಾಗಲು ತಡೆಯುವವೋ ಆ ಶಕ್ತಿಗಳ ಆಘಾತಕ್ಕೆ ಎದೆತೆರೆದು, ಕಾಮವಶವಾಗಿ ಅದು ಸಂಕಷ್ಟ ಮತ್ತು ಸುಳ್ಳು ಎಂಬ ಅಜ್ಞಾನದ ಅವಳಿ ಜವಳಿಗಳಿಗೆ ವಶವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ದಿವ್ಯವಾದ ಸತ್ಯ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯ ಇದಿಲ್ಲದೆ, ಅದಕ್ಕೆ ದಿವ್ಯ ಸೌಖ್ಯವೂ ದೊರೆಯಲಾರದು.

ಅಗ್ನಿ-ದಿವ್ಯ ಸಂಕಲ್ಪ

ನಮ್ಮ ಭೌತಿಕ ಮನದ ಮತ್ತು ಬುದ್ಧಿಯ ಎಲ್ಲ ಸುಳ್ಳುಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಅದರ ಹಿಂದೆ ತನ್ನ ನಸುಕಿನಿಂದ ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿ ಸತ್ಯದ ಪೂರ್ಣ ಉದಯವನ್ನು ಅಣಿಗೊಳಿಸುವ ಬೆಳಕಿರುವಂತೆ, ನಮ್ಮ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಮಾದ, ಪಾಪ, ತಡವರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಅದರ ಹಿಂದೆ ಗುಪ್ತವಾದ ಸಂಕಲ್ಪವೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಅದು ಪ್ರೀತಿ-ಸಾಮರಸ್ಯಗಳತ್ತ ಒಲಿದಿರುತ್ತದೆ, ತಾನೆತ್ತ ಹೊರಟಿರುವೆನೆಂಬುದು ಅದಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತಿದ್ದು ಶಾಖೋಪಶಾಖೆ ಯಾಗಿರುವ ನಮ್ಮ ವಕ್ರಗತಿಗಳನ್ನು ಸರಲ ಮಾರ್ಗದ ಕಡೆಗೆ ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಿ ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸುತ್ತದೆ. ಅವುಗಳ ಪರಿಶ್ರಮ ಮತ್ತು ಸಾಧನೆಯ ಕೊನೆಯ ಪರಿಣಾಮವೇ ಆ ದಾರಿ. ಈ ಸಂಕಲ್ಪ ಮತ್ತು ಆ ಪ್ರಕಾಶ ಇವು ಅಮೃತತ್ವಕ್ಕೆ ಪೂರ್ವಭಾಗಿಯಾಗಿ ಹೊತಹೊಮ್ಮಬೇಕು.

ಈ ಸಂಕಲ್ಪವೇ ಅಗ್ನಿ. ಅಗ್ನಿ ಋಗ್ವೇದದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿಂದಲೇ ಈ ಉಪನಿಷತ್ತಿನ ಕೊನೆಯ ಪದ್ಯವನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಅಗ್ನಿ ಇದು ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ದಿವ್ಯಸಂಕಲ್ಪದ ಜ್ವಾಲೆ ಅಥವಾ ಸತ್ತೆಯ ಶಕ್ತಿ. ಮರ್ತ್ಯರಲ್ಲಿ ಅನುರ್ತ್ಯ, ಪ್ರಯಾಣದ ಪ್ರಮುಖ, ನಮ್ಮನ್ನು ದಾರಿಗುಂಟ ಕರೆ

ದೊಯ್ಯುವ ದಿವ್ಯ ಕುದುರೆ, ಸರಳತೆಯನ್ನು ಅರಿತಿರುವ, ಅದು ಮತ್ತು ಸತ್ಯ ತಾನೇ ಅಗಿರುವ 'ವಕ್ರತೆಯ ಮಗು' ಎಂದು ಅವನನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಜಗತ್ತಿನ ವ್ಯಾಪಾರಗಳಲ್ಲಿ ಅವನು ಅಡಗಿದ್ದು ಅವನನ್ನು ಹಿಡಿಯುವುದು ಕಷ್ಟ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಆ ವ್ಯಾಪಾರಗಳೆಲ್ಲ ಕಾನೂ - ಅಹಂಕಾರಗಳಿಂದ ಸುಳ್ಳುಗೊಳಿಸಲಾಗಿವೆ. ಅದನ್ನವನು ವಿರೋಧಿಸಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವತೆ (ವೈಶ್ವಾನರ) ಯಾಗಿ ಹೊರಪಡುತ್ತಾನೆ. ಈ ವಿಶ್ವ ಶಕ್ತಿ ಅಥವಾ ವೈಶ್ವಾನರನು, ತನ್ನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ದೇವತೆಗಳನ್ನೂ ಎಲ್ಲ ಲೋಕಗಳನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡು, ಎಲ್ಲ ವಿಶ್ವವ್ಯಾಪಾರಗಳನ್ನೂ ಆಧರಿಸಿ, ಕೊನೆಗೆ ದೇವತ್ವ, ಅಮೃತತ್ವವನ್ನು ಪೂರ್ತಿಗೊಳಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅವನು ದಿವ್ಯ ಕರ್ಮದ ಕರ್ಮಿ. ಈ ಪ್ರತೀಕಗಳು ಉಪನಿಷತ್ತಿನ ಕೊನೆಯ ಎರಡು ಪದ್ಯಗಳ ಅರ್ಥವನ್ನು ನಿರೂಪಿಸುತ್ತವೆ.

ಅಮೃತವಾದ ಜೀವನ ತತ್ವ

ಸಂಕಲ್ಪ ಮತ್ತು ಪ್ರಕಾರಗಳು ಜೀವನವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಹೊರಪಡುತ್ತವೆ. ವಾಯು ಅಥವಾ ಮಾತರಿಶ್ವನು ಜೀವನತತ್ವಸ್ವರೂಪನು ದೂರದ ಮತ್ತು ಎತ್ತರದ ಪರಮಲೋಕದಲ್ಲಿಯೂ ಸೂರ್ಯನಿಂದ ಅಗ್ನಿಯನ್ನು ತರುತ್ತಾನೆ. ಇಲ್ಲಿಯ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ತನ್ನದೇ ಆದ ಆವಿಷ್ಕಾರಕ್ಕಾಗಿ ಸಿದ್ಧನಾದ ಜೀವನವು ಋತಸತ್ಯದಿಂದ ದಿವ್ಯಸಂಕಲ್ಪವನ್ನು ಮೈಮನಸ್ಸುಗಳ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಳಗಿಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಅಗ್ನಿಯು ಜೀವನ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಭೋಗಿಸಿ ನುಂಗಿ, ವಿಚಾರಶಕ್ತಿಗಳಾಗುವ ಜೀವನದ ನಾಡೀ ಶಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಅಂದರೆ ಮರುತರನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತದೆ. ಅಗ್ನಿಯಿಂದ ಉದ್ಭೂತವಾಗಿ ಅವು ನಮ್ಮ ಜೀವನ ಬಲಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಅವರ ಋಷಿಯಾಗಿ ಅಂದರೆ ಸತ್ಯ ನ್ಯಾಯಗಳ ಲೋಕವಾದ ಪ್ರಕಾರಮಯ ಚಿತ್ತಸ್ವರೂಪಿಯಾದ ಇಂದ್ರನ ಕರ್ಮಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧತೆ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಇಂದ್ರ ವೃತ್ತನನ್ನು ಕೊಚ್ಚುತ್ತಾನೆ, ಕತ್ತಲೆಯ ಮುಸುಕನ್ನು ತೆಗೆಯಿಸುತ್ತಾನೆ, ಸೂರ್ಯನು ನಮ್ಮ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಉದಯವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ ಮತ್ತು ಸತ್ಯದ ರಶ್ಮಿಗಳಿಂದ ಅದರಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಏಕರೂಪ ತಾನೆ. ಸೂರ್ಯನು ಸೃಷ್ಟಿಕಾರ ಅಥವಾ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಕಾರ. ಈ ಮರ್ತ್ಯಲೋಕದಲ್ಲಿ ಅಮೃತತ್ವದ ಲೋಕವನ್ನು ಇಲ್ಲಿವೆ ಅವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಆವಿಷ್ಕರಿಸಿ, ಅಹಂಕಾರ, ಪಾಪ-ತಾಪಗಳ ದುಸ್ಸುಪ್ಪವನ್ನು ಚೆದುರಿಸಿ, ಜೀವನವನ್ನು ಅಮೃತತ್ವ, ಶಿವತತ್ವ, ಪರಮಾನಂದದಲ್ಲಿ ಪರಿವರ್ತಿಸುವ ಸಾವಿತ್ರಿ ಅವನು. ವೈದಿಕ ದೇವತೆಗಳು ದೇವತ್ವದತ್ತ, ಹೊರಹೊಮ್ಮಿ, ಏರಿ, ತನ್ನನ್ನು ಎತ್ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಮನುಷ್ಯ ಜೀವನದ ಸಾಂಕೇತಿಕ ಕಥೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಾಣ, ಶರೀರ, ಕರ್ಮ, ಸಂಕಲ್ಪ ಇವು ನಮ್ಮ ಮೂಲ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು. ಜಡವು ನಮಗೆ ಶರೀರವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆ; ಅದರ ಅದು ಚಲನದ ತಾತ್ಪರ್ಯಕವಾದ ಗ್ರಂಥ ಮಾತ್ರ. ಪ್ರಾಣತತ್ವದಿಂದ ನಿರ್ಮಿತವಾದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷನಾಗಿರುವ ಪುರುಷನು ವಾಸವಾಗಿರುವ ಸ್ಥಳವದು. ಒಮ್ಮೆ ಅದನ್ನು ಪ್ರಾಣ ತತ್ವವು ಕಳೆದೊಗೆದರೆ, ಅದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಭಸ್ಮವೇ ಅದರ ಕೊನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಶರೀರವೆಂದರೆ ನಾವಿಲ್ಲ, ಅದು ಹೊರಗಿನ ಒಂದು ಉಪಕರಣ, ಸಾಧನ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಜಡವು ಅಸ್ಪಷ್ಟತೆ, ಭೇದ, ಜನನ-ಮರಣ, ಘಟನೆ-ವಿಘಟನೆಗಳ ತತ್ವವಾಗಿದೆ. ಮರಣದ ಪ್ರತಿಸ್ಥಾನವೆ ಅದು. ಅಮರನಾದ ಮನುಷ್ಯನು ಶರೀರದೊಂದಿಗೆ ತಾದಾತ್ಮ್ಯ ಹೊಂದಿಕೊಂಡು.

ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯ ಪ್ರಾಣ ತತ್ವವು ಉಳಿಯುತ್ತದೆ. ಅದು ಅಮೃತವಾದ ಉಸಿರು (ಅನಿಲಂ ಅಮೃತಂ) ಅಥವಾ ಆ ಪದವು ನಿಜವಾಗಿ ಅರ್ಥ ಕೊಡುವಂತೆ ಜನ್ಮ ಮರಣಗಳಿಗೆ ಮೇಲಾದ ಸಕ್ರಿಯ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಶಕ್ತಿ. ಮೊದಲ ನೋಟಕ್ಕೆ ಹುಟ್ಟುವಾಳುಗಳು ಪ್ರಾಣದ ವಿಶೇಷಣಗಳೆಂದು ತೋರಬಹುದು, ಆದರೆ ಅದು ಸತ್ಯ

ನಲ್ಲ. ಅವು ಜಡದ, ಶರೀರದ, ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು. ಪ್ರಾಣ ತತ್ವವು ಶರೀರದ ರಚನೆ-ವಿನಾಶಗಳಲ್ಲಿ ರಚಿತವಾಗುವುದೂ ಇಲ್ಲ, ವಿನಾಶವಾಗುವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಅದು ಹಾಗಿದ್ದರೆ, ವ್ಯಕ್ತಿ ಜೀವನದ ಸಾತತ್ಯವಿರುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ, ಎಲ್ಲವೂ ಮರಣ ಸಮಯಕ್ಕೆ ರೂಪ ರಹಿತವಾದದ್ದರಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿರುಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿತ್ತು. ಪ್ರಾಣವು ಶರೀರವನ್ನು ರಚಿಸುತ್ತದೆ, ಶರೀರದಿಂದ ಅದು ರಚಿತವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಅನುಕ್ರಮಬದ್ಧವಾದ ಶರೀರ ಜೀವನಗಳ ಸಾತತ್ಯವನ್ನು ಅದರ ದಾರದ ಮೇಲೆ ಪ್ರೋಣಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ, ಯಾಕಂದರೆ ಅದು ಸ್ವತಃ ಅಮೃತವಾಗಿದೆ. ವಿನಾಶಿಯಾದ ಶರೀರದೊಡನೆ ಅದು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದಾಗಿ ಮಾನಸಿಕ ಸತ್ತೆಯನ್ನು, ಮನೋಗತ ಪುರುಷನನ್ನು ಜನ್ಮಯಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ಸಾಗಿಸುತ್ತದೆ.

ಸಂಕಲ್ಪ ಮತ್ತು ಸ್ಮೃತಿ

ಈ ಯಾತ್ರೆ ಜನ್ಮದಿಂದ ಜನ್ಮಕ್ಕೆ ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಸಲಾದ ಕಾರ್ಯಮಾಲಿಕೆಗಳಿಂದಲೂ ಬೇರೆ ಅವಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಜೀವನದ ಮುಕ್ಯಂತರಗಳಿಂದಲೂ ಕೂಡಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ರಾಣತತ್ವವು ಅವನ್ನು ಪ್ರೋಫಿಸುತ್ತದೆ; ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ರೂಪಗೊಳ್ಳುವ ರಚನಾತ್ಮಕ ಶಕ್ತಿಯ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಅದು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅವುಗಳ ಅಧಿಷ್ಠಾತ್ವದೇವತೆ ಪ್ರಾಣತತ್ವವಲ್ಲ, ಅದು ಸಂಕಲ್ಪ, ಸಂಕಲ್ಪವೆಂದರೆ ಕ್ರತು, ಕೃತಿಯ ಹಿಂದಿರುವ ಪ್ರಭಾವಿಯಾದ ಶಕ್ತಿ. ಅದು ಚೇತನಾಸ್ವರೂಪದ್ದಾಗಿರುತ್ತದೆ; ಅದು ಚೇತನೆಯ ಶಕ್ತಿ. ಮತ್ತು ಎಲ್ಲ ರೂಪಗಳಲ್ಲಿದ್ದ ರೂ.ಸಚೇತನ, ಅವಚೇತನ, ಅತಿಚೇತನ-ಪ್ರಾಣಿಕ, ಶಾರೀರಿಕ, ಮಾನಸಿಕ ಯಾವುದೇ ಇರಲಿ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿದಾಗ ಮಾತ್ರ ಅದು ತನ್ನ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಾಲಿಡುತ್ತದೆ. ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಗುರಿಯ ಕಡೆಗೆ ಅವನ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಜೋಡಣೆ ಮಾಡಿ ಸಹೇತುಕವಾಗಿ ದಾರಿತೋರಿಸಲೆಂದು ಅದು ಸ್ಮೃತಿಯೆಂಬ ಮಾನಸಿಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಬಳಸುತ್ತದೆ.

ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿ ಮನೋಗತ ಸಂಕಲ್ಪದಿಂದ ಚೇತನೆಯ ಉಪಯೋಗವು ಅಪೂರ್ಣವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಯಾಕಂದರೆ ಸ್ಮೃತಿ ಮರ್ಯಾದಿತವಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಕರ್ಮವು ಚಿದುಂದಂಥದೂ ಗೆರಿಹಾಕಿರುವಂಥದೂ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಯಾಕಂದರೆ ಕಾಲಪ್ರವಾಹದಲ್ಲಿ ನಾವು ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ಘಂಟೆಯಿಂದ ಘಂಟೆಗೆ ಬದುಕಿರುತ್ತೇವೆ ಹೀಗೆ ಬದುಕುವಾಗ ನಮ್ಮ ಮನಸೆಳೆಯುವುದನ್ನು ಅಥವಾ ಆಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಅಹಂಕೃತ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಉಪಯುಕ್ತವೆನಿಸುವುದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಗಟ್ಟಿ ಹಿಡಿಯುತ್ತೇವೆ.

ನಾವು ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ನಾವಿರುತ್ತೇವೆ, ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ನಾವು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲಾರಿವು. ಆದರೆ ನಾವು ಮರೆತುಹೋದ ಹಿಂದಿನ ಕರ್ಮಗಳ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿರುತ್ತೇವೆ. ಇದು ಯಾಕಂದರೆ ಆತ್ಮದಲ್ಲಿ ಇದ್ದು ಕಾರ್ಯಪ್ರವಾಹವನ್ನು ಹಿಂದೆ ನಿಂತು ನೋಡುವುದರ ಬದಲು ನಾವು ನಮ್ಮ ಕರ್ಮ ಮತ್ತು ಅದರ ಫಲಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುತ್ತೇವೆ. ಈಶ,ನಿಜವಾದ ಕ್ರತು, ಕರ್ಮಗಳಿಂದ ಹಿಂದೆ ಸರಿದು ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಅಂತೇ ಅವು ಅವುಗಳ ಈಶವಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಅವುಗಳಿಂದ ಬದ್ಧರಾಗಿರುವದಿಲ್ಲ.

ಬರೀ ಪ್ರೇರಣೆಯ ಮತ್ತು ಸ್ವರಚನೆಯ ಶಕ್ತಿಯಾಗದೆ, ಅಗುವಿಕೆಯನ್ನು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಒಳಗುಮಾಡಿ ಅದರ ಅರಿವನ್ನು ಪಡೆದು ಜ್ಞಾನದ ಮತ್ತು ಸ್ಪಷ್ಟತೆಯ ಶಕ್ತಿಯಾಗುವುದಕ್ಕಾಗಿ, 'ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ನೆನೆ, ನೆನೆ ಎಂದು ಈ ಉಪನಿಷತ್ತು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಕ್ರತುವನ್ನು ಆವಾಹನಿಸುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಅದು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನಿಜವಾದ ಕ್ರತುವಿನ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ ಸಹೇತುಕವಾದ ನಿಯಂತ್ರಣದಿಂದ ಜನ್ಮಚಕ್ರದ ಸೂತ್ರ ಬದ್ಧತೆಯ ಮೇಲೆ ಅಧಿಷ್ಠಾನವಾಗುತ್ತದೆ. ಜನ್ಮದಿಂದ ಜನ್ಮಕ್ಕೆ ಗಾಳಿಗಳಿಂದ ಹೇಗೋ ಹಾಗೆ ವಕ್ರಪಥಗಳಲ್ಲಿ ಒಯ್ಯಲ್ಪಡುವುದರ

ಬದಲು ಅದು ಕ್ರಮಬದ್ಧ ಪಂಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಚ್ಚು ನೇರವಾಗಿ ಸಾಗಲು ಸಮರ್ಥವಾಗುವದು, ಅಮೃತ ಅನಂದದತ್ತ ಸರಳ ಪಥದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಾಶಸಹಿತವಾಗಿ ನಡೆಯುವ ಸಂಪೂರ್ಣ ಜಾಗೃತ ಸಂಕಲ್ಪವಾಗುವ ವರೆಗೆ ವರ್ಧಿಸುತ್ತಿರುವ ಜ್ಞಾನ ದಿಗ್ವರ್ಧಕಗಳ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಜನ್ಮಕ್ಕೆ ಜನ್ಮವನ್ನು ಜೋಡಿಸುವುದು. ಈಗ ದಿವ್ಯ ಸಂಕಲ್ಪದ ಪ್ರತಿನಿಧಿ ಮಾತ್ರವಾದ ಮಾನಸಿಕ ಸಂಕಲ್ಪವು, ಕ್ರತುವು, ದಿವ್ಯಸಂಕಲ್ಪ ಅಂದರೆ ಅಗ್ನಿ ಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಸಂಕಲ್ಪ ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನ

ದಿವ್ಯಸಂಕಲ್ಪದ ಮಹತ್ವಾಂಶವೆಂದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಚೇತನೆ (ಪ್ರಜ್ಞೆ), ಶಕ್ತಿ, ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಶಕ್ತಿಗಳು ಒಂದೇ ಅಗಿರುತ್ತವೆ. ಎಲ್ಲ ಅವಿಷ್ಕಾರಗಳು ಅದಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತು. ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ಜನ್ಮತಾಳುವ ವಸ್ತುಗಳೆಲ್ಲ ಅದಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತು. ಎಲ್ಲ ಜನ್ಮಗಳ ಯಥಾರ್ಥಜ್ಞಾನವಿರುವ ಜಾತವೇದಸ ಅದು. ಅವುಗಳ ಜೀವನಧರ್ಮ, ಇತರ ಜನ್ಮಗಳಕೂಡ ಸಂಬಂಧ, ಉದ್ದೇಶ ಮತ್ತು ಪದ್ಧತಿ, ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಮತ್ತು ಗುರಿ, ಎಲ್ಲದರೊಡನೆ ಐಕ್ಯ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲದರಿಂದ ಭೇದ ಇದ್ದಿಲ್ಲವನ್ನು ಅದು ಅರಿತಿರುತ್ತದೆ. ಈ ದಿವ್ಯಸಂಕಲ್ಪವು ವಿಶ್ವವನ್ನು ನಡೆಸಿರುತ್ತದೆ, ತಾನು ಸೇರಿಸುವ ಎಲ್ಲ ವಸ್ತುಗಳೊಡನೆ ಇದು ಒಂದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದರ ಸತ್ತೆ, ಜ್ಞಾನ, ಕರ್ಮ ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಅಗಲದೆ ಇರುತ್ತವೆ. ಅದು ತಾನು ಇದ್ದದನ್ನು ಅರಿಯುತ್ತದೆ, ತಾನು ಅರಿತದ್ದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತದೆ, ತಾನೇ ಅದಾಗುತ್ತದೆ.

ಅದರ ಅಹಂಕಾರಯುಕ್ತ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಹೊರಪಟ್ಟು ನಡುವೆ ಕೈಹಾಕಲು, ಒಂದು ಕ್ಷೋಭೆ, ಒಂದು ಭೇದ, ಒಂದು ಸುಳ್ಳು ಕರ್ಮ ಪರಿಣಮಿಸುತ್ತದೆ. ಸಂಕಲ್ಪವು ತನ್ನ ಅಂತರ್ಗತ ಹೇತು ಮತ್ತು ಪ್ರಜ್ಞೋದನೆ ಯನ್ನು ಅರಿಯದ ಪ್ರೇರಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ, ಜ್ಞಾನವು ಇಚ್ಛೆ, ಕೃತಿ, ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ತನ್ನವಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ ಅದನ್ನು ವಶೀಕರಿಸಿಕೊಂಡು ರೂಪಿಸುವ ಸಂದಿಗ್ಧ ಮತ್ತು ಅಂಶಿಕವಾದ ಕಿರಣವಾಗುತ್ತದೆ. ನಾವು ನಮ್ಮ ಆತ್ಮವುಳ್ಳವರಾಗಿ (ಆತ್ಮವಾನ್) ಆಗದೆ ಇರುವದರಿಂದ ಹೀಗಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ನಿಜವಾದ ಸತ್ತೆಯನ್ನು ನಮ್ಮದಾಗಿಸದೆ ಅಹಂತೆಯ ಒಡೆಯರಾಗುತ್ತೇವೆ. ನಾವೇನು ಇದ್ದೇವೋ ಅದು ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ; ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದ್ದದ್ದನ್ನು ನಾವು ಜಾರಿಯಲ್ಲಿ ತರಲಾರೆವು. ಯಾಕಂದರೆ ಸತ್ತೆ, ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಒಂದೇ ಚಲನವಾಗಿರುವ ಸಪ್ರಜ್ಞೆ, ಪ್ರಕಾಶಿತ ಮತ್ತು ಸ್ಪಷ್ಟರಾದ ಆತ್ಮದಿಂದ ಸಹಜವಾಗಿ ಸಾಗಿದಾಗಲೇ ಜ್ಞಾನವು ನಿಜವಾಗುತ್ತದೆ, ಕರ್ಮವು ನಿಜವಾದ ಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಸಮರಸವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ದಿವ್ಯ ಸಂಕಲ್ಪದಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಪಣೆ

ಮಾನಸಿಕ ಸಂಕಲ್ಪವು ಅಧಿಕಾರಾಧಿಕವಾಗಿ ದಿವ್ಯ ಸಂಕಲ್ಪಕ್ಕೆ ಸಮೀಪಿಸಿದಂತೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅಗ್ನಿ ಪ್ರಜ್ವಲಿಸಿದಾಗ ಹೀಗೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಮಾಪಾಟು ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಜ್ಞಾನಶಕ್ತಿಗಳು ಕೊನೆಗೆ ನಮ್ಮನ್ನು ವಕ್ರತೆಯಿಂದ ಬಿಡಿಸಿ ಸರಳವಾದ ಅಥವಾ ಒಳ್ಳೆಯ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಕರೆದೊಯ್ಯುತ್ತವೆ. ದಿವ್ಯಜ್ಞಾನ ದೊಡನೆ ಒಂದಾದ ದಿವ್ಯಸಂಕಲ್ಪವು ಸುಖಾತೀತಯ, ಅಮೃತಪದವಿಯತ್ತ ನಮ್ಮನ್ನು ಒಯ್ಯುತ್ತವೆ. ಅಹಂಕಾರದ ದಿಕ್ಕುಶಿಥಿಲಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಸುಳ್ಳು ಆಕರ್ಷಣೆಗಳಿಂದಲೂ ಮುಗ್ಧರಿಕೆಗಳಿಂದಲೂ ಆ ಈ ಸುಳ್ಳು ದಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಮುಟ್ಟುಮಾಡಿ ನಮ್ಮನ್ನು ನುಗ್ಗಿಸಿ ಸೆಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದಿಲ್ಲವನ್ನು ಆ ದಿವ್ಯ ಸಂಕಲ್ಪವು ನಮ್ಮಿಂದ ದೂರವಿರುತ್ತದೆ. ದಿವ್ಯವಾಗಿ ಗೈಯ್ಯಲಾದ ಸಂಕಲ್ಪದಿಂದ ಈ ವಿಷಯಗಳು ಕಳಚಿ ಬೀಳುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಪ್ರಜ್ಞೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆಯಲಾರದಾಗುತ್ತವೆ.

ಈ ಶೋಧನಿಷ್ಠೆ

ಆದ್ದರಿಂದ ಯೋಗ್ಯಕರ್ಮದ ಚಿತ್ತವೆಂದರೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತ ಹೋಗಿ ಕೊನೆಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸೂರ್ಯನ ಉದ್ಭವನವು ತೆರೆದುಕೊಳ್ಳುವ ದಿವ್ಯ ಸಂಕಲ್ಪಕ್ಕೆ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸಮರ್ಪಣ. ತನ್ನ ಪ್ರಜ್ಞೆಯಲ್ಲಿ ಅವಿಷ್ಕೃತವಾದರೂ ಈ ಸಂಕಲ್ಪವು ವೈಯಕ್ತಿಕವಾದುದಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅವನ್ನು ಮೀರಿಸುವ ಪುರುಷನ ಸಂಕಲ್ಪವೆಂದು ಈಶನ ಸಂಕಲ್ಪವೆಂದರೂ ಅದೇ.

ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸ್ವಪ್ರಜ್ಞವಾದ ಸತ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಏಕವೆಂಬುದಾಗಿ ಈಶನ ಜ್ಞಾನ, ವಿಶ್ವಾತ್ಮ, ವಿಶ್ವಾ ತೀತನೆಂದು ಸಂಪೂರ್ಣ ಸ್ವಪ್ರಜ್ಞಕರ್ಮದಲ್ಲಿ ಈಶನಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಪಣ, ಇವೆರಡು ಅಮೃತತ್ವದ ದ್ವಾರಗಳಿಗೆ, ದಿವ್ಯಮಹಾದ್ವಾರಗಳಿಗೆ ಬೀಗದ ಕೈಗಳು.

ಎರಡೂ ಕೂಡಿದ್ದರ ಸ್ವರೂಪವೆಂದರೆ ಪ್ರಕಾಶಿತವಾದ ಭಕ್ತಿ. ಅದು ಮಾನವ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ದೇವ ನನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ, ಆಕಾಂಕ್ಷಿಸುತ್ತದೆ, ಸಿದ್ಧಿಸುತ್ತದೆ.

ಸಮಾರೋಪ

ಮೂರನೆಯ ಚಲನದ ವಿಷಯವಾದ ಅಮೃತತ್ವವನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ದ್ವಿವಿಧ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಮನೋವಿಜ್ಞಾನರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಲ್ವನೆಯ ಚಲನವು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಅದು ಹೇಗೆಂದರೆ, ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಸತ್ಯ, ಆನಂದಗಳ ಅವಸ್ಥೆ ಪಾಗೂ ಸ್ವಪ್ರಕಾರವಾದ ಏಕಮೇವ ವಸ್ತುವಿನ ತಾದಾತ್ಮ್ಯದಲ್ಲಿ ಶರಯವಸಾನವಾಗು ವಂಥ ಮರಣೋತ್ತರ ಜ್ಯೋತಿರ್ಲೋಕಗಳು. ಅದೇ ಸಮಯಕ್ಕೆ ವೈದಿಕ ಸಂಕೇತಗಳ ಮರೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡ ನೆಯ ಚಲನದ ವಿಷಯವಾದ ಆತ್ಮಜ್ಞಾನದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಮತ್ತು ಆತ್ಮದೊಡನೆ ಮತ್ತು ಅದರಲ್ಲಿ ಸಂಭೂತಿಗ ಳೊಡನೆ ಐಕ್ಯ ಇವನ್ನು ಮೊದಲನೆಯ ಚಲನದಲ್ಲಿ ಒತ್ತಿಹೇಳಲಾದ ಮುಕ್ತ ಕರ್ಮವನ್ನೂ ವಿಶೇಷೀಕರಿಸುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಅದು ಈ ಉಪನಿಷತ್ತಿಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಸಮಾರೋಪ ಮತ್ತು ಪೂರ್ತತೆ ಆಗಿರುತ್ತದೆ.

(ಈ ಲೇಖನದ ೩ ನೆಯ ಭಾಗವು ಕಳೆದ ವರ್ಷದ 'ಸಮರ್ಪಣ'ದಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚಾಗಿದೆ)

—ರಂ. ೫೬. ಮುಗಳಿ

Impersonal (God) = ನಿರ್ವ್ಯಕ್ತಿಕ, ನಿರ್ಗುಣ
 Conscious soul = ಸಚೇತನ ಪುರುಷ
 Becoming = ಸಂಭೂತಿ, ಆಗಮಿಕೆ.
 Self-existent = ಸ್ವಯಂಭು.
 Personal (God) = ಸತ್ಯಕ್ರೀಕ, ಸಗುಣ.
 Conception = ವಿಭಾವನ, ವಿಚಾರ.
 Existence, Being = ಸತ್ಯ.
 Abstract = ಅಮೂರ್ತ.
 Consient = ಚಿತ್ಪುರುಷ.
 Immutable = ಅವಿಕಾರ್ಯ.
 Self-Conscious, Absolute = ಆತ್ಮಪ್ರಜ್ಞ, ಕೇವಲತೆ.
 Irruption = ಅಭಿಯೋಗ.
 Interpenetration = ಅನುಪ್ರವೇಶ.
 Dynamism = ಗತಿಶೀಲತೆ.
 Evolution = ವಿವರ್ತನ, ವಿಕಾಸ.

Involution = ನಿವರ್ತನ.
 Objective = ವಸ್ತುಗತ, ವಸ್ತು.
 Subjective = ಆತ್ಮನಿಷ್ಠ, ಆತ್ಮ-ಕೇಂದ್ರೀಯ.
 Individualisation = ವ್ಯಕ್ತೀಕರಣ.
 Transcendence = ಅತೀತತೆ, ವಿಶ್ವಾತೀತತೆ, ಪರಾತ್ಪರತೆ.
 Self-possession = ಸ್ವಸ್ಥತೆ.
 Intuition = ಬೋಧ, ಸ್ಫುರಿತಜ್ಞಾನ.
 Self-conscious = ಸ್ವಪ್ರಜ್ಞ.
 Triune = ತ್ರಿದಲ, ಮುಪ್ಪರಿ.
 Triple = ಮೂರರಗುಂಪು, ತ್ರಯ.
 State of Consciousness = ಪ್ರಜ್ಞಾವಸ್ಥೆ.
 Truth-Consciousness = ಮತುಚೇತನ.
 Conscious = ಸಚೇತನ.
 Sub-Conscious = ಅವಚೇತನ.
 Super-Conscient = ಅತಿಚೇತನ.

ಶ್ರೀ ಆರವಿಂದರು ಬಂಗಾಲಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಒಂದು ಕತೆ.

ಸ್ವಪ್ನ

ಕತ್ತಲೆಯ ಕೋಣೆಯೊಳಗೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಒಬ್ಬ ಬಡ ಮನುಷ್ಯನು ತನ್ನ ಶೋಚನೀಯ ಅವಸ್ಥೆಯನ್ನೂ, ಪರಮೇಶ್ವರ ರಾಜ್ಯದ ಅನ್ಯಾಯ-ಅವಿಚಾರಗಳ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನೂ ಆಲೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಅಭಿಮಾನವಶನಾಗಿ ಆ ಬಡವನು ಎಣಿಸತೊಡಗಿದ್ದೇನೆಂದರೆ— “ಜನರು ಕರ್ಮದ ಹೆಸರು ಮುಂದೆ ಮಾಡಿ ಪರಮೇಶ್ವರನ ಒಳ್ಳೆಯ ಹೆಸರನ್ನು ಉಳಿಸಬೇಕೆನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಹಿಂದಿನ ಜನ್ಮದ ಪಾಪದಿಂದ ನನಗಿಂಥ ದುರ್ದೈವಿಯುಂಟಾಗಿದ್ದರೆ, ನಾನು ಅಷ್ಟೊಂದು ಪಾಪಿಯಾಗಿದ್ದರೆ ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿಯೂ ಈ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಸಹ ನನ್ನ ಮನದೊಳಗೆ ಪಾಪವಿಚಾರದ ಪ್ರವಾಹವು ಈಗಲೂ ಹರಿಯುತ್ತಿತ್ತು! ಅಷ್ಟೊಂದು ಘೋರ ಪಾತಕಿಯಾದ ಮನವು ಒಂದು ದಿನದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಲವಾಗಬಲ್ಲದೇ? ಆ ಅಟ್ಟಿದ ಮನೆಯ ನವಕೋಟಿ ನಾರಾಯಣನನ್ನು ನೋಡು. ಅವನ ಧನಧಾನ್ಯ, ಬೆಳ್ಳಿಬಂಗಾರ, ಆಳು-ತೊತ್ತು ನೋಡು. ಕರ್ಮಫಲವು ಸತ್ಯವಿದ್ದರೆ ಹಿಂದಿನ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಅವನು ಜಗದ್ವಿಖ್ಯಾತನಾದ ಒಬ್ಬ ಸಾಧುವಾಗಲಿ ಮಹಾತ್ಮನಾಗಲಿ ಇದ್ದದ್ದು ನಿಜ. ಆದರೆ ಅದಿಲ್ಲ! ಈ ಜನ್ಮದಲ್ಲಾದರೋ ಅದರ ಯಾವ ಚಿಹ್ನವೂ ಕಾಣಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅವನಂಥ ನಿಮ್ಮರ ನೀಚನಾದ ದುಷ್ಟನು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿಯೇ ಇಲ್ಲ. ಇಲ್ಲ! ಕರ್ಮವಾದವು ಪರಮೇಶ್ವರನ ತಕ್ಕ ವಿಧಿಯಾಗಿದೆ. ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಧೈರ್ಯಕೊಡುವ ಒಂದು ನೆವ ಮಾತ್ರವಾಗಿದೆ. ಶಾಮಸುಂದರನು ಮಹಾ ಚತುರ ಚೂಡಾಮಣಿ ಆಗಿದ್ದಾನೆ. ನನ್ನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು ಸಿಗಲೊಲ್ಲನು. ಅದರಲ್ಲಿಯೇ ಅವನ ಕುಶಲತೆಯಿದೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಒಳಿತಾಗಿ ಏಟುಹಾಕಿ ಅವನ ಸರ್ವಜನತೆಯನ್ನು ದೂರಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದನು”

ಆ ಬಡಮನುಷ್ಯನು ಹೀಗೆ ಎಣಿಸುತ್ತಿರಲು ಒಮ್ಮೆಲೆ ಆತನ ಕತ್ತಲು ಮನೆಯು ಅತಿಶಯ ಜಾಜ್ಜಲ್ಯವಾದ ಬೆಳಕಿನ ತೆರೆಯಲ್ಲಿ ತೇಲಿ ಹೋದಂತೆ ತೋರಿತು. ಮತ್ತು ಆ ಬೆಳಕಿನ ತೆರೆಯು ಅಂಧಕಾರದಲ್ಲಿ ಕೂಡಲೇ ಲೀನವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟದ್ದನ್ನೂ ಅವನು ನೋಡಿದನು. ಹಾಗೂ ತನ್ನೆದುರಿಗೆ ಒಬ್ಬ ಸುಂದರನಾದ ಕೃಷ್ಣವರ್ಣದ ಬಾಲಕನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ದೀಪ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ನಿಂತಿದ್ದಾನೆ. ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ಮುಗುಳು ನಗುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಆದರೆ ಏನೂ ಮಾತಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆತನ ತಲೆಯ ಮೇಲಿನ ನವಿಲುಗರೆಯನ್ನೂ ಕಾಲೊಳಗಿನ ನೇವುರವನ್ನೂ ನೋಡಿ, ಶಾಮಸುಂದರನು ತನ್ನ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕುವ ಸಲುವಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದಾನೆಂದು ಆ ಬಡವನು ಬಗೆದನು, ಆದರೆ ಆತನಿಗೆ ಮುಂದೇನೂ ತಿಳಿಯಲೊಲ್ಲದು. ಆತನ ಕಾಲು ಬೀಳಬೇಕೆಂದು ಒಂದುಸಾರೆ ಮನದಲ್ಲಿ ಬಂದಿತು. ಆದರೆ ಬಾಲಕನ ನಗೆಮುಖವನ್ನು ಕಂಡು ಯಾವ ಪ್ರಕಾರದಿಂದಲೂ ತಲೆವಾಗುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯುಂಟಾಗಲಿಲ್ಲ. ಕಡೆಗೆ ಆತನ ಬಾಯಿಂದ— “ಎಲಾ! ಬಾಲಕೃಷ್ಣಾ, ನೀನೇತಕ್ಕೆ ಬಂದಿ?” ಎಂಬ ಮಾತು ಹೊರಬಿದ್ದಿತು.

ಬಾಲಕನು ನಕ್ಕು ಮರುನುಡಿದುದೇನೆಂದರೆ— ಏಕೆ? ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ಕರೆಯಲಿಲ್ಲವೇ? ನನ್ನನ್ನು ಬಾರಕೋಲಿನಿಂದ ಧಳಿಸಬೇಕೆಂಬ ಪ್ರಬಲವಾಸನೆಯು ಇದೇ ಈಗ ನನ್ನ ಮನದಲ್ಲಿ ಇರಲಿಲ್ಲವೇ? ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಬಂದು ನಾನು ನಿನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದೇನೆ. ಎದ್ದು ನಿಂತು ಬಾರಕೋಲಿನಿಂದ ಧಳಿಸಲು ಆರಂಭಿಸು!”

ಆದನ್ನು ಕೇಳಿ ಆ ಒಡವನು ಮತ್ತಿಷ್ಟು ಆಪ್ತತಿಭನಾದನು, ಪರಮೇಶ್ವರನ ಮೇಲೆ ಬಾರಿತ್ತುವ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದ್ದರ ಸಲುವಾಗಿ ಆತನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಅನುತಾಪವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇಷ್ಟೊಂದು ಚೆಲುವ ನಾದ ಬಾಲಕನ ಮೇಲೆ ಪ್ರೀತಿ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಆತನ ಮೈಗೆ ಕೈ ಹಚ್ಚುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲವೆಂದು ತೋರಿತು. ಬಾಲಕನು ಮತ್ತೆ ನುಡಿದದ್ದೇನೆಂದರೆ— “ ನೋಡು. ಹರಿಮೋಹನ, ಯಾರು ನನಗಿಂಜದೆ ನನ್ನನ್ನು ಗೆಳೆಯನಂತೆ ಕಾಣುವರೋ, ಗೆಳೆತನಭಾವದಿಂದ ಅಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವರೋ, ನನ್ನೊಡನೆ ಆಡಲಿಚ್ಛಿಸುವರೋ ಅವರು ನನಗೆ ಬಹಳ ಪ್ರೀತಿಯವರು. ನಾನು ಆಟದಸಲುವಾಗಿಯೇ ಜಗತ್ತನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಿರುವೆನು. ಈ ಆಟದಲ್ಲಿ ಯೋಗ್ಯರಾದ ಸಂಗಡಿಗರನ್ನು ನಾನು ಯಾವಾಗಲೂ ಹುಡುಕುತ್ತಿರುವೆನು. ಆದರೆ ಆಣಾ ಅಂಥ ಸಂಗಡಿಗರು ಎಲ್ಲಿ ಸಿಗುವರು? ಎಲ್ಲರೂ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಸಿಟ್ಟುಗುತ್ತಾರೆ ನನ್ನೊಡನೆ ಜಗಳಾಡುತ್ತಾರೆ. ದಾನ-ಮಾನ, ಮುಕ್ತಿ-ಭಕ್ತಿ ಏನೇನೋ ಬೇಡುತ್ತಾರೆ ತಿಳಿಯದು. ಆದರೆ ಅದಿಲ್ಲ? ನನಗಾದರೋ ಏನೂ ಬೇಡುವುದಿಲ್ಲ! ಅವರು ಬೇಡುವುದನ್ನು ನಾನು ಅವರಿಗೆ ಕೊಡಬಲ್ಲೆ. ಏನು ಮಾಡಲಿ! ಅವರನ್ನು ಸಂತುಷ್ಟ ರನ್ನಾದರೂ ಮಾಡಲೇ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅವರು ನನ್ನ ಜೀವಿತನ್ನುವವರಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ನೀನು ಏನು ಬೇಡುತ್ತಿರೋ ನೋಡೋಣ. ಅಸಂತುಷ್ಟನಾದ ಮೇಲೆ ಏಟು ತಿನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ನೀನಿಗೊಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯ ಬೇಕು! ಈ ಅಭಿಲಾಷೆಯನ್ನು ಪೂರ್ತಿಗೊಳಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ಕರೆದಿರುವ. ಇರಲಿ. ನಾನು ನಿನ್ನ ಬಾರಕೋಲಿನ ಏಟು ತಿನ್ನುವುದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಬಂದಿರುವೆನು — ಯೇ ಯಥಾ ಮಾಂ ಪ್ರಪದ್ಯಂತೇ ತಾಂ ತಥ್ಯವ ಭಜಾಮ್ಯಹಂ. ಅಹುದು. ಭಳಿಸುವ ಮೊದಲು ನೀನು ನನ್ನ ಬಾಯಿಂದೇನಾದರೂ ಕೇಳಬೇಕೆನ್ನುವಿಯಾದರೆ. ನಾನು ನೀನಿಗೆ ನನ್ನ ರಚನೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಡುವೆನು. ಏನು? ನೀನಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಗೆಯೇ? ”

ಹರಿ ಮೋಹನನು ಕೇಳಿದನು— “ ನೀನು ಹಾಗೆ ಮಾಡಬಲ್ಲೆಯಾ? ನೀನು ಬಹಳ ವಟುವಟಿಸು ಬಲ್ಲೆಯೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ನಿನ್ನಂಥ ಚಿಕ್ಕ ಬಾಲಕನು ನನಗೇನಾದರೂ ಪಾಠ ಕಲಿಸಬಲ್ಲನೆಂದು ನಾನು ಹೇಗೆ ನಂಬಲಿ? ”

ಬಾಲಕನೂ ಮತ್ತೆಯೂ ನಕ್ಕು ನುಡಿದನು— “ ಒಳ್ಳೆಯದು ಬಾ. ನೋಡು. ನಾನದನ್ನು ಮಾಡ ಬಲ್ಲೆನೋ— ಇಲ್ಲವೋ! ”

ಇಷ್ಟು ನುಡಿದು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಹರಿ ಮೋಹನನ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಕೈಯಿಟ್ಟನು. ಒಮ್ಮೆಲೆ ಆ ಬಡವನ ಸಮಸ್ತ ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಮಿಂಚಿನ ಹೊಳೆ ಹರಿಯತೊಡಗಿತು. ಮೂಲಾಧಾರದಲ್ಲಿ ಸುಷ್ಪವಾದ ಕುಂಡಲಿನೀ ಶಕ್ತಿಯು ಅಗ್ನಿಮಯ ಸರ್ಪಿಣಿಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಗರ್ಜಿಸುತ್ತ, ಆತನ ಬ್ರಹ್ಮರಂಧ್ರಕ್ಕೆ ನೆಗೆದು ಬಂದಿತು. ಆತನ ಮೆದುಳು ಪ್ರಾಣ ಶಕ್ತಿಯ ತರಂಗದಿಂದ ತುಂಬಿ ತುಳುಕಿತು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅವನಿಗೆ ತೋರಿಸಿಕೊಡಲಾದುದೇನೆಂದರೆ— ನಾಲ್ಕೂ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿಯೂ ಮನೆ ಗೋಡೆಗಳೆಲ್ಲ ದೂರ ಓಡತೊಡಗಿವೆ. ನಾಮ ರೂಪಮಯವಾದ ಜಗತ್ತು ಅವನನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟು ಅನಂತದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿ ಹೋಗಿವೆ. ಹರಿ ಮೋಹನನು ಬಾಹ್ಯಜ್ಞಾನ ಶೂನ್ಯನಾಗಿ ಬಿಟ್ಟನು. ಅವನು ತಿರುಗಿ ಚೇತರಿಸಿದಾಗ, ತಾನು ಅದಾವುದೋ ಅಪರಿಚಿತರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬಾಲಕನೊಡನೆ ನಿಂತುಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ತನ್ನ ಎದುರಿಗೆ ಗೋಣ ಮೇಲೆ ಕೈಯಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಗಾಡೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತ ಒಬ್ಬ ವಯೋವೃದ್ಧ ಪುರಷನು ಗಾಢವಾದ ಚಿಂತೆಯಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದ್ದಾನೆ. ಆ ಘೋರವಾದ ಚಿಂತೆಯಿಂದ ವಿಕೃತವೂ ಹೃದಯ ವಿದಾರಕವಾದ ನಿರಾಶೆಯಿಂದ ಮಲಿನವೂ ಆದ ಆತನ ಮುಖವನ್ನು ನೋಡಿ, ಇವನೇ ತನ್ನೊಂದಿಗಿರುವ ಶವಾದೆ— ಶಾರಾದಪಿ ಮುದುಕನಾದ ನವಕೋಟಿ ನಾರಾಯಣನೆಂದು

ನಂಬುವುದಕ್ಕೆ ಹರಿ ಮೋಹನನಿಗೆ ಇಚ್ಛೆಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಭಯ ಭೀತನಾಗಿ ಅವನು ಬಾಲಕನಿಗೆ ಕೇಳಿದ್ದೇನೆಂದರೆ— “ ಎಲೈ, ಬಾಲಕೃಷ್ಣಾ ನೀನು ಇದನ್ನೇನು ಮಾಡಿದಿ ? ಕತ್ತಲು ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಕಳ್ಳ ರಂತೆ ಹೆರಸರ ಮನೆಯನ್ನು ಹೊಕ್ಕು ಬಂದೆವೇ ? ಮೋಲೀಸರು ಬಂದು ನಮ್ಮನ್ನು ಹಿಡಿಯುವರಲ್ಲದೆ ಹೊಡೆದು ಬಡೆದು ನಮ್ಮಿಬ್ಬರ ಪಾಣ ತಕ್ಕೊಳ್ಳುವರು. ನವಕೋಟಿ ನಾರಾಯಣನ ಪ್ರತಾಪವು ನಿನಗೆ ಗೊತ್ತಲ್ಲವೇ ? ”

ಬಾಲಕನು ನಕ್ಕು ನುಡಿದದ್ದೇನೆಂದರೆ— “ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಕಳವು ನನ್ನ ಹಳೆಯ ಕಾಯಕ. ಮೋಲೀಸರೊಡನೆ ನನ್ನ ಪೂರ್ಣ ಸಂಬಂಧವಿದೆ. ನೀನು ಅಂಜಬೇಡ. ಇನ್ನು ನಿನಗೆ ನಾನು ನಿನಗೆ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಮುದುಕನ ಮನಸ್ಸಿನೊಳಗೆ ಏನು ನಡೆದಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ನೋಡು. ನವಕೋಟಿಯ ಪ್ರತಾಪವಂತೂ ನಿನಗೆ ಗೊತ್ತೇ ಆದೆ. ಆದರೆ ನನ್ನ ಪ್ರತಾಪವನ್ನೂ ಒಂದಿಷ್ಟು ನೋಡು. ”

ಆಗ ಹರಿಮೋಹನನು ಮುದುಕನಾದ ನವಕೋಟಿಯ ಮನಸ್ಸನ್ನು ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಥನಾದನು. ಅವನಿಗೆ ಕಾಣಿಸಿದ್ದೇನೆಂದರೆ—ಆ ಮುದುಕನ ಧನ್ಯಾಧ್ಯ ನಗರವು ನಾನಾವು ಕಾರದ ಆಕ್ರಮಣಗಳಿಂದ ಹಾಳಾಗಿ ಹೋಗತೊಡಗಿದೆ. ಅತನ ತೀಕ್ಷ್ಣವೂ ಓಜಸ್ವಿನಿಯೂ ಆದ ಬುದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಅವೆಷ್ಟೋ ಭೀಷಣವಾದ ಮೂರ್ತಿಗಳೂ, ನಿಶಾಚಿ ರಾಕ್ಷಸಗಳೂ, ಪ್ರವೇಶಿಸಿ, ಅವನ ಸುಖವನ್ನು ಕಸುಗೊಳ್ಳುತ್ತಿವೆ. ಮುದುಕನು ತನ್ನ ಪೀತಿಯವನಾದ ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಕಿರಿಯ ಮಗನೊಡನೆ ಕಲಹವಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಅವನನ್ನು ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹಾಕಲಾಗಿದೆ. ಇನ್ನು ಅವನು, ಮುಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕರೆಯ ಮಗನನ್ನು ಕಳಕೊಂಡು ಶೋಕದಿಂದ ಮರಣಾತುರನಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ಆದರೂ ಸಿಟ್ಟು, ಗರ್ವ, ಹಠ ಇವು ಅವನ ಹೃದಯದ್ವಾರದಲ್ಲಿ ಸರಸಳೆ ಬಿಗಿದು ಅಚ್ಚುಗಾವಲು ಮಾಡುತ್ತಿವೆ. ಪ್ರೇಮಿಯು ಆ ಬಾಗಿಲಿನಿಂದ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿಯಿದೆ ಅವನ ಮಗಳ ಹೆಸರಿಗೆ ದುಶ್ಚರಿತ್ರಳೆನಿಸುವಂಥ ಕಲಂಕಹತ್ತಿದೆ. ಮುದುಕನು ತನ್ನ ಮುದ್ದು ಕುಪರಿಯನ್ನು ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಡೂಡಿ, ಬಳಿಕ ಆಕೆಯ ಸಲುವಾಗಿ ಅಳುತ್ತಲಿದ್ದಾನೆ. ತನ್ನ ಕನ್ನಿಕೆಯು ನಿರ್ದೋಷಿಯೆಂಬುದನ್ನು ಆ ಮುದುಕನು ಬಲ್ಲನು. ಆದರೆ ಸಮಾಜದ ಭಯ, ಲೋಕಲಜ್ಜೆ, ಅಹಂಕಾರ ಹಾಗೂ ಸ್ವಾರ್ಥಗಳು ಸ್ನೇಹವನ್ನು ದಬ್ಬಿಟ್ಟಿವೆ. ಆದು ಅರಳುವುದಕ್ಕೆ ಸುಸಂಧಿಯನ್ನೇ ಕೊಡಲೊಲ್ಲವು. ಸಾವಿರಾರು ಪಾಪಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ದಾರಿಗೆತರುವ ಸಾಹಸವಾಗಲಿ ಬಲವಾಗಲಿ ಅವನಲ್ಲಿಲ್ಲ. ನಡು ನಡುವೆ ವೃತ್ತವಿನ ಹಾಗೂ ಪರಲೋಕದ ಚಿಂತೆಯು ಮುದುಕನಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಕಠೋರವಾದ ಭೀಕರತೆಯನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ ಹರಿಮೋಹನನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆಂದರೆ—ಸಾಯುವ ಚಿಂತೆಯ ತೆರೆಯ ಹಿಂದಿನಿಂದ ವಿಕರಾಳನಾದ ಯಮದೂತನು ಮುದುಕನನ್ನು ಇಣಕಿಣಕಿ ನೋಡತೊಡಗಿದ್ದಾನೆ. ಹಾಗೂ ಅವನ ಬಾಗಿಲ ಕದವನ್ನು ಕಟಕಟಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಬಾಗಿಲ ಕದವು ಕಟಕಟೆವೆಂಬ ಸಪ್ತಳ ಮಾಡಿದಾಗಲೊಮ್ಮೆ ಮುದುಕನ ಅಂತರಾತ್ಮವು ಭಯದಿಂದ ವ್ಯಾಕುಲವಾಗಿ ಚೀತ್ಕಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಆ ಭಯಂಕರವಾದ ದೃಶ್ಯವನ್ನು ಕಂಡು ಹರಿಮೋಹನನು ಭಯಭೀತನಾದನು. ಹಾಗೂ ಅವನು ಬಾಲಕನ ಕಡೆಗೆ ನೋಡಿ—“ಎಲೈ ಬಾಲಕೃಷ್ಣಾ ಇದೇನು ? ಮುದುಕನು ಪರಮ ಸುಖಿಯೆಂದು ನಾನೆಣಿಸಿದ್ದೆನು.” ಎಂದು ನುಡಿದನು.

ಬಾಲಕನು ಹೇಳಿದನು.— “ಇದೇ ನನ್ನ ಪ್ರತಾಪ. ಹೇಳು ಯಾರ ಪ್ರತಾಪವು ಹಿಂದು ? ಈ ಕೀರಿಯ ನವಕೋಟಿ ನಾರಾಯಣನದೋ-ವೈಕುಂಠವಾಸಿಯಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನದೋ ? ಹರಿಮೋಹನ ನೋಡು!

ಇಲ್ಲಿಯೂ ನನ್ನ ಪೋಲೀಸರಿದ್ದಾರೆ. ಕಾವಲಿದೆ, ಸರಕಾರವಿದೆ, ಕಟ್ಟಿಗೆಯಿದೆ, ವಿಚಾರಣೆಯಿದೆ. ನಾನು ಸಹ ರಾಜನಾಗಿ ಅಟಿವಾಡಬಲ್ಲೆನು. ಈ ಆಟವು ನಿನಗೆ ಸರಿಯೆನಿಸುವದೇ?”

ಹರಿಮೋಹನನು ಕೇಳಿದನು—“ಇಲ್ಲವಪ್ಪ! ಇದು ಬಹು ಅನಿಷ್ಟವಾದ ಆಟ. ನಿನಗೆ ಈ ಆಟವು ಒಳ್ಳೆಯದೆನಿಸುವದೇ?”

ಬಾಲಕನು ನಕ್ಕು ಮರು ನುಡಿದಿದ್ದೇನೆಂದರೆ— ಎಲ್ಲ ಆಟಗಳಿಗೂ ನನ್ನ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಿದೆ. ಬಾರಕೋಲಿನಿಂದ ಹೊಡೆಯುವ ಆಟಕ್ಕೂ ನನ್ನ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಿದೆ. ಹೊಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಆಟಕ್ಕೂ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಿದೆ.” ಆ ಮೇಲೆ ಅವನು ಮತ್ತೆ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆಂದರೆ— “ನೋಡು, ಹರಿ ಮೋಹನಾ, ನೀನು ಬರಿಯ ಹೊರಮಗ್ಗಲನ್ನಷ್ಟೇ ನೋಡುತ್ತೀ. ಒಳಗನ್ನು ನೋಡುವ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ದೃಷ್ಟಿಯು ನಿನ್ನಲ್ಲಿಲ್ಲವೋ ವಿಶಾಸಗೊಂಡಿಲ್ಲ. ಅಂತೆಯೇ ನೀನು ದುಃಖಿಯೆಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀ. ನವಕೋಟಿಯು ಸುಖಿಯೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೀ. ಆ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಯಾವ ಪಾರ್ಥಿವ ವಸ್ತುವಿನ ಕೊರತೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ಆದರೂ ಆ ಕೋಟ್ಯಧೀಶನು ನಿನಗಿಂತ ಅದಿಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ದುಃಖವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ! ಹೀಗೇಕೆ ಆಗುತ್ತದೆ? ಇದನ್ನು ಹೇಳಬಲ್ಲೆಯಾ ನೀನು? ಒಬ್ಬರೆ—ಮನದ ಅವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಸುಖವದೆ. ಮನದ ಅವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿಯೇ ದುಃಖವಿದೆ. ಸುಖದುಃಖಗಳು ಮನಸ್ಸಿನ ವಿಕಾರ ಮಾತ್ರ. ಯಾರ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಏನು ಇಲ್ಲವೋ ವಿಪತ್ಯೇ ಯಾರ ಸಂಪತ್ತೋ ಅವರು ಇಚ್ಛಿಸಿದರೆ ಆ ವಿಪತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಸಹ ಪರಮ ಸುಖಿಗಳಾಗಬಲ್ಲರು. ಇನ್ನು ನೋಡು. ಯಾವ ಪ್ರಕಾರ ನೀನು ನೀರಸವಾದ ಪುಣ್ಯದಲ್ಲಿ ದಿನ ಕಳೆಯುತ್ತ ಸುಖವನ್ನು ಪಡೆಯದೆ ಕೇವಲ ದುಃಖದ ಚಿಂತೆಯನ್ನೇ ಮಾಡುವಿಯೋ ಅದೇ ಪ್ರಕಾರ ಅವನು ಸಹ ನೀರಸವಾದ ಪಾಪದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ದಿನಗಳನ್ನು ಕಳೆಯುತ್ತ ಕೇವಲ ದುಃಖದ ಚಿಂತೆಯನ್ನೇ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಪುಣ್ಯದಿಂದ ಕೇವಲ ಕ್ಷಣಿಕ ಸುಖವೂ ಪಾಪದಿಂದ ಕೇವಲ ಕ್ಷಣಿಕ ದುಃಖವೂ ಇಲ್ಲವೆ ಪುಣ್ಯದಿಂದ ಕೇವಲ ಕ್ಷಣಿಕ ದುಃಖವೂ ಪಾಪದಿಂದ ಕೇವಲ ಕ್ಷಣಿಕ ಸುಖವೂ ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ. ಈ ದ್ವಂದ್ವಗಳಲ್ಲಿ ಆನಂದವಿಲ್ಲ. ಆನಂದದಾಗದ ಕಾಂತಿಯಾದರೋ ನನ್ನ ಬಳಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಯಾರು ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಬರುವರೋ, ನನ್ನ ಪ್ರೇಮಪಾಶದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿ ನಡೆಯುವರೋ, ನನ್ನನ್ನು ಪಡೆಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಧನ ಮಾಡುವರೋ, ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಬಲಿಷ್ಠ-ಜುಲಿಮಾಡುವರೋ ಆತ್ಮಾಚಾರ ಮಾಡುವರೋ ಅವರು ನನ್ನ ಆನಂದದ ಕಾಂತಿಯನ್ನು ಕೈವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವರು.

ಹರಿಮೋಹನನು ತುಂಬ ತತ್ಪರತೆಯೊಡನೆ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಮಾತು ಕೇಳತೊಡಗಿದನು. ಬಾಲಕನು ಮತ್ತೆಯೂ ನುಡಿದುದೇನೆಂದರೆ—“ಹರಿಮೋಹನ, ಇಲ್ಲಿ ನೋಡು. ಬಾಡಿ ಬತ್ತಿದ ಪುಣ್ಯವು ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ನೀರಸವಾಗಿದೆ. ಪುನಃ ಆ ಸಂಸ್ಕಾರದ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕೊಡುವುದೂ, ಆ ತತ್ತ್ವವಾದ ಆಹಂಕಾರವನ್ನು ಗೆದಿಯುವುದೂ ನಿನಗೆ ಬಿಗಿಯಾಗಿ ಕುಳಿತಿದೆ. ಅದೇ ಪ್ರಕಾರ ಪಾಪವು ಸಹ ಆ ಮುದುಕನ ಹತ್ತಿರ ನೀರಸವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಪುನಃ ಆ ಸಂಸ್ಕಾರದ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಅವನು ಬಿಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾರನು, ಹಾಗೂ ಈ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ನರಕದ ಸಂಕಟವನ್ನು ಭೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಪುಣ್ಯ ಬಂಧನವೆನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಆಜ್ಞಾನದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ ಸಂಸ್ಕಾರವು ಈ ಬಂಧನದಲ್ಲಿ ಹಗ್ಗದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಮುದುಕನ ನರಕ ಸಂಕಟವು ಬಹಳೇ ಶುಭಾವಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ. ಅದರಿಂದ ಅವನಿಗೆ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯೂ ಮಂಗಲವೂ ದೊರಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ.

ಹರಿಮೋಹನನು ಈವರೆಗೆ ಗಮ್ಯಗಡದಾಗಿ ಬಾಲಕನ ಮಾತು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದನು. ಬಳಿಕ ಆತನು ನುಡಿದುದೇನೆಂದರೆ—“ಪ್ರಿಯ ಬಾಲಕೃಷ್ಣಾ, ನಿನ್ನ ಮಾತು ಬಹಳ ಹಿರಿಯವು. ಆದರೆ ಅವುಗಳಿಂದ ನನಗೆ ಸಮಾಧಾನವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಸುಖದುಃಖಗಳು ಮನದ ವಿಕಾರಗಳು ಆದರೆ ಬಾಹ್ಯ ಅವಸ್ಥೆಯೇ ಅವಕ್ಕೆ ವಾಸ್ತ

ವಿಕ ಕಾರಣವು. ವಿಚಾರಿಸಿ ನೋಡು. ಹಸಿವೆಯ ಕಿಚ್ಚಿನಿಂದ ಪ್ರಾಣವು ಯಾವಾಗ ಭಟಪಟಿಸುವದೋ ಅವಾಗ ಅದಾವನು ಪರಮಸುಖಿಯಾಗಬಲ್ಲನು? ರೋಗ ಇಲ್ಲವೆ ಸಂಕಟದಿಂದ ಶರೀರವು ಯಾವಾಗ ಕಾತ ರಗೊಳ್ಳುವದೋ ಅವಾಗ ಅದಾವನು ನಿನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಆಲೋಚಿಸಬಲ್ಲನು ?

“ಬಾ. ಹರಿವೋಹನ, ಆದನ್ನೂ ನಿನಗೆ ತೋರಿಸುವೆನು” ಎಂದು ಬಾಲಕನಾಡಿದನು:-

ಆ ಮೇಲೆ ಬಾಲಕನು ಹರಿವೋಹನನ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಮತ್ತೆ ತನ್ನ ಕೈಯಿಟ್ಟನು. ಕೈತಗಲಿದ್ದು ತಿಳಿದ ಕೂಡಲೇ ಹರಿವೋಹನನಿಗೆ ಕಾಣಿಸಿದ್ದೇನೆಂದರೆ-ನಮಕೋಟಿ ನಾರಾಯಣನ ಮನೆಯ ಗುರುತು ಒಂದಿಷ್ಟು ಉಳಿ ದಿಲ್ಲ. ಅವನದರಿಗೆ ಯಾವುದೋ ನಿರ್ಜನವೂ ಸುರಮ್ಯವೂ ಆದ ಸರ್ವತದ ವಾಯುಸೇವಿತ ತಿಖರದ ಮೇಲೆ ಒಬ್ಬ ಸನ್ಯಾಸಿಯು ಆಸನ ಹಾಕಿ ಧ್ಯಾನಮಗ್ನನಾದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದಾನೆ. ಅವನ ಅಡಿಗಳ ಕೆಳಗೆ ಒಂದು ಪ್ರಕಾಂಡವಾದ ಹುಲಿಯು ಪ್ರಹರಿಯಂತೆ ಒರಗಿದೆ. ಹುಲಿಯನ್ನು ಕಂಡು ಹರಿವೋಹನನ ಕಾಲು ಮುಂದು ವರೆಯದೆ ತಡೆದು ನಿಂತವು. ಆದರೆ ಬಾಲಕನು ಆತನನ್ನು ಎದುರಿಸುವ ಸನ್ಯಾಸಿಯ ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಹೋದನು. ಬಾಲಕನೊಂದಿಗೆ ಜಗ್ಗು ಬೀಳುವುದು ಶಕ್ಯವಿಲ್ಲವಾದ ಕಾರಣ ಹರಿವೋಹನನು ಕೈಸಾಗದವನಾಗಿ ಹೋಗಬೇ ಕಾಯಿತು. “ಹರಿವೋಹನಾ, ನೋಡು” ಎಂದು ಬಾಲಕನು ಹೇಳಿದನು.

ಹರಿವೋಹನನು ನೋಡಿದನು. ಏನೆಂದರೆ-ಸನ್ಯಾಸಿಯ ಮನಸ್ಸು ತನ್ನ ಕಣ್ಣೆದುರಿಗೆ ತೆರೆದಿಟ್ಟು ಒಂದು ಹೊತ್ತಿಗೆಯಂತೆ ಬಿದ್ದುಕೊಂಡಿದೆ. ಆ ಹೊತ್ತಿಗೆಯ ಪ್ರತಿ ಒಂದು ಒಲೆಯ ಮೇಲೆ ತ್ರೀಕೃಷ್ಣನಾಮವನ್ನು ಸಾವಿರ ಸಾರೆ ಬರೆದಿದೆ. ಸನ್ಯಾಸಿಯು ನಿರ್ವಿಕಲ್ಪ ಸಮಾಧಿಯ ಸಿಂಹದ್ವಾರವನ್ನು ಅತಿಕ್ರಮಿಸಿ ಸೂರ್ಯನ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ತ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಚೋತೆಗೆ ಆಲಿವಾದತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಅವನು ಇನ್ನೂ ನೋಡಿದ್ದೇನೆಂದರೆ- ಸನ್ಯಾಸಿಯು ಕೆಲವು ದಿನಗಳಿಂದ ಆನ್ನು ನೀರುಗಳಲ್ಲದೆ ಜೀವಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಹಾಗೂ ಕಳೆದ ಎರಡು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಹಸಿವೆ-ನೀರ ಡಿಕೆಗಳಿಂದ ಅವನ ಶರೀರಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಹರಿವೋಹನನು ಕೇಳಿದನು — “ಎಲೈ ಬಾಲಕೃಷ್ಣಾ ಇದು ಏನು ? ಆ ಮಹಾತ್ಮನು ನಿನ್ನನ್ನು ಇಷ್ಟೊಂದು ಪ್ರೇಮಿಸುತ್ತಿದ್ದ ರೂ ಆ ಹಸಿವೆ ನೀರಡಿಕೆಗಳ ಪೀಡೆಗೆ ಒಳಗಾಗಿರುವವನಲ್ಲ. ನಿನಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಬುದ್ಧಿ ಸಹ ಇಲ್ಲವೇ ? ವ್ಯಾಘ್ರಗಳಿಂದ ತುಂಬಿದ ಈ ನಿರ್ಜನವಾದ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಈತನಿಗೆ ಯಾರು ಆಹಾರ ಕೊಡುವರು ? ”

ಬಾಲಕನು ಹೇಳಿದನು— “ನಾನು ಕೊಡುವೆನು. ಆದರೆ ಇನ್ನೊಂದು ಚಮತ್ಕಾರ ನೋಡು ? ”

ಹರಿವೋಹನನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆಂದರೆ-ಹುಲಿಯು ನಿಂತುಕೊಂಡು ತನ್ನ ಸಂಜದ ಹೊಡತದಿಂದ ಬಳಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಹುತ್ತವನ್ನು ಕೆದರಿ ಬಿಟ್ಟಿತು. ಇನ್ನೇನು ? ಆ ಮಣ್ಣಿನ ಡಿಗ್ಗೆ ಯೋಳಿಂದ ಸಾವಿರಾರು ಗೊರ ಲಿಗಳು ಹೊರಬಿದ್ದು, ಕಿಡಿಕಿಡಿಯಾಗಿ ಸನ್ಯಾಸಿಯ ಮುಖವನ್ನೇರಿ ಅವನನ್ನು ಕಡಿಯತೊಡಗಿದವು. ಸನ್ಯಾ ಸಿಯು ಅದೇ ಅವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಕುಳಿತಿದ್ದಾನೆ; ಧ್ಯಾನಮಗ್ನ, ನಿಶ್ಚಲ, ಅಚಲ! ಆಗ ಬಾಲಕನು ಸನ್ಯಾ ಸಿಯ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಅತಿ ಮಧುರ ಸ್ವರದಲ್ಲಿ ಕೂಗಿದನು.— “ಗಿಳಿಯಾ!” ಸನ್ಯಾಸಿಯು ಕಣ್ಣಿರಿದನು. ಮೊದಮೊದಲು ಅವನು ಆ ಮೋಹ ಜ್ವಾಲಾಮಯವಾದ ದರ್ಶನದ ಅನುಭವ ಪಡೆಯಲಿಲ್ಲ ಇನ್ನೂ ವರೆಗೂ ಅವನ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಅದೇ ವಿಶ್ವವಾಂಛಿತ, ಚಿತ್ತಾಪಹಾರಕ ಕೊಳಲು ಉಲಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ವೃಂದಾವನದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ರಾಧೆಯ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಉಲಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಹಾಗೆ. ಸಾವಿರಾರು ಗೊರಲಿಗಳು ಕಡಿದದ್ದರಿಂದ ಆತನ ಲಕ್ಷ್ಮ್ಯವು ಆ ಮೇಲೆ ಶರೀರದ ಕಡೆಗೆ ಹರಿಯಿತು. ಸನ್ಯಾಸಿ ತನ್ನ ಆಸನ ಬಿಟ್ಟು ಅಲುಗಲಿಲ್ಲ. ಅಶ್ವರ್ಯಚಕಿತನಾಗಿ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅಂದಕೊಳ್ಳತೊಡಗಿದನು— “ಇದೇನು? ಹೀಗೆ ಹಿಂದೆಂದೂ ಆಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಓಹೋ! ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು

ನನ್ನೊಡನೆ ಇದೇನೋ ಅಟವಾಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಕ್ಷುಲ್ಲಕವಾದ ಗೊರಲಿಗಳ ಸಮೂಹದ ವೇಷದಲ್ಲಿ ನನ್ನನ್ನು ಕಡಿಯತೊಡಗಿದ್ದಾನೆ.” ಗೊರಲಿಗಳ ಕಡಿತದ ಕಾಟವಿಗ ಸನ್ಯಾಸಿಯ ಬುದ್ಧಿಯವರಿಗೆ ತಲುಪಲಾರದೆಂಬುದನ್ನು ಹರಿವೋಹನನು ಕಂಡನು. ಪ್ರತಿ ಒಂದು ಕಡಿತದಲ್ಲಿ ತೀವ್ರವಾದ ಶಾರೀರಿಕ ಅನಂದವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತ, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಾಮವನ್ನು ಉಚ್ಚರಿಸುತ್ತ, ಅತ್ಯಂತ ಅನಂದಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಚಪ್ಪಾಳೆ ಬಾರಿಸುತ್ತ ಅವನು ಕುಣಿಯತೊಡಗಿದ್ದನು. ಗೊರಲಿಗಳು ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಓಡಿ ಹೋದವು. ಹರಿವೋಹನನು ಅಶ್ಚರ್ಯ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ —“ಅಲಲಾ! ಮುದ್ದು ನೋಹನಾ ಇದೇನು ಮಾಯೆ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದನು.

ಬಾಲಕನು ಚಪ್ಪಾಳೆ ಬಾರಿಸಿ, ಒಂದು ಕಾಲ ಮೇಲೆ ಎರಡು ಸಾರೆ ಸುತ್ತವರೆದು ಕುಣಿದನು. ಜೇಷ್ಠ ಮಾಡಿ ನಕ್ಕನು. ಹಾಗೂ ಏನು ಹೇಳಿದನೆಂದರೆ —“ಈ ಜಗತ್ತಿನ ಒಬ್ಬನೇ ಒಬ್ಬನಾದ ಗೌಳಿಗ ನಾನೇ! ಈ ಮೋಡಿಯನ್ನು ನೀನು ತಿಳಿಯಲಾರೆ. ಇದು ನನ್ನ ಪರಮ ರಹಸ್ಯ. ನೋಡು! ಸಂಕಟದಲ್ಲಿ ಸಹ ಸನ್ಯಾಸಿಯು ನನ್ನನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಬಲ್ಲನಾದರೆ! ಇನ್ನೂ ನೋಡು!”

ಸನ್ಯಾಸಿಯು ಪುನಃ ಪ್ರಕೃತಿಸ್ವರೂಪ ಕುಳಿತನು. ಅವನ ಶರೀರವಿಗ ಹಸಿವೆ-ನೀರಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸತೊಡಗಿತು. ಆದರೆ ಹರಿವೋಹನನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆಂದರೆ—ಸನ್ಯಾಸಿಯ ಬುದ್ಧಿಯು ಆ ಶಾರೀರಿಕ ವಿಕಾರವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಅವನು ಅದರಿಂದ ವಿಕೃತಗೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಲಿಪ್ತನೂ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಅದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಬೆಟ್ಟದ ಮೇಲಿಂದ, ಕೊಳಲನ್ನು ಮೂದಲಿಸುವ ಸ್ವರದಿಂದ ಯಾರೋ “ಗೆಳೆಯಾ” ಎಂದು ಕೂಗಿದರು. ಹರಿವೋಹನನು ಬೆಚ್ಚಿ ಬಿದ್ದನು. ಕೊಳಲು ಮೂದಲಿಸುವ ಈ ಸ್ವರವು ಶಾಮಸುಂದರನದೇ ಆಗಿದೆ. ಆ ಬಳಿಕ ಅವನು ಇನ್ನೇನು ಕಂಡನೆಂದರೆ—ಬೆಟ್ಟದ ಬಂಡೆಗಲ್ಲಿನ ಹಿಂದಿನಿಂದ ಒಬ್ಬ ಕೃಷ್ಣವರ್ಣದ ಬಾಲಕನು ಬಟ್ಟಲಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮವಾದ ಆಹಾರವನ್ನೂ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನೂ ತಕ್ಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಹರಿವೋಹನನು ಹತಬುದ್ಧಿಯಾಗಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಕಡೆಗೆ ನೋಡತೊಡಗಿದನು. ಬಾಲಕನು ಅವನ ಹತ್ತಿರ ನಿಂತಿದ್ದಾನೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಬರುತ್ತಿರುವ ಬಾಲಕನು ಸಹ ಏನೇನೂ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಮೆಯಿಲ್ಲದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೇ ಆಗಿದ್ದಾನೆ ಎರಡನೇ ಬಾಲಕನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಸನ್ಯಾಸಿಗೆ ಬೆಳಕು ತೋರಿಸಿ—“ನೋಡು! ಏನು ತಂದಿದ್ದೇನೆ ? ” ಎಂದು ಕೇಳಿದನು.

ಸನ್ಯಾಸಿಯು ನಕ್ಕು—“ಬಂದೆಯಾ ? ಇಷ್ಟು ದಿನಗಳ ವರೆಗೆ ಹಸಿವೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇರಿಸಿದೆಯಾ ? ಕಡೆಗೆ ಈಗ ಬಂದೆ. ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ನನ್ನೊಡನೆ ಉಣ್ಣು” ಎಂದನು.

ಸನ್ಯಾಸಿಯೂ ಬಾಲಕನೂ ಆ ಬಟ್ಟಲಿನಲ್ಲಿನ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ತಿನ್ನತೊಡಗಿದರು. ಅವರವರಲ್ಲಿ ಇಸುಗೊಳ್ಳುವುದೂ ಕಸುಗೊಳ್ಳುವುದೂ ನಡೆಯಿತು. ಆಹಾರವು ಮುಗಿದ ಬಳಿಕ ಬಾಲಕನು ಬಟ್ಟಲು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕತ್ತಲಲ್ಲಿ ಕಾಣದಾಗಿ ಹೋದನು.

ಹರಿವೋಹನನು ತುಸು ಏನೋ ಕೇಳುವದಕ್ಕಿದ್ದನು. ಒಮ್ಮೆಲೆ ಅವನಿಗೆ ಕಂಡು ಬಂದುದೇನೆಂದರೆ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಈಗ ಅಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಸನ್ಯಾಸಿಯೂ ಈಗ ಅಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಹುಲಿಯಿಲ್ಲ. ಬೆಟ್ಟವಿಲ್ಲ. ಈಗ ಅವನು ಒಬ್ಬ ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯನ ಓಣಿಯಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಅವನಲ್ಲಿ ಪ್ರಗಾಢವಾದ ಧನಧಾನ್ಯ ಸಂಗ್ರಹವಿದೆ. ಅವನಿಗೆ ಹೆಂಡತಿಯಿದ್ದಾಳೆ. ಪರಿವಾರವಿದೆ. ದಿನಾಲೂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೂ ಭಿಕ್ಷುಕರಿಗೂ ದಾನ ಕೊಡುತ್ತಾನೆ. ಮೂರೂ ಹೊತ್ತು ಸಂಧ್ಯಾವಂದನೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತವಾದ ಆಚಾರ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಪ್ರಯತ್ನ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಪಾಲಿಸುತ್ತ ರಘುನಂದನನು ತೋರಿಸಿದ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಅರ್ಚಿಸಿತ

ಅದರ್ಶಸ್ವಾಮಿ, ಅದರ್ಶ ಪುತ್ರನಾಗಿ ಜೀವನಯಾಸನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಆದರೆ ಇನ್ನೊಂದು ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಅವನು ಭಯಭೀತನಾಗಿ ನೋಡಿದ್ದೇನೆಂದರೆ ಯಾವ ಜನರು ಈ ಭದ್ರವಾದ ಕೇರಿಯಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿರುವರೋ ಅವರೊಳಗೆ ಲೇಶ ಮಾತ್ರವೂ ಸದ್ಭಾವವಾಗಲಿ ಅನಂದವಾಗಲಿ ಇಲ್ಲ. ಆ ಜನರು ಯಂತ್ರದಂತೆ ಬಾಹ್ಯಾಚಾರವನ್ನು ಪಾಲಿಸುವದೇ ಪುಣ್ಯವೆಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಜೀವನದಿಂದ ಹರಿಮೋಹನನಿಗೆ ಮೊದಲಿಗೆ ಅದೆಷ್ಟು ಅನಂದವಾಗಿದ್ದೋ, ಅದರಷ್ಟೇ ಸಂಕಟವು ಈಗಾಗತೊಡಗಿತು. ಅವನಿಗೆ ಭಯಂಕರವಾದ ನೀರಡಿಕೆಯಾಯಿತೆಂದು ತಿಳಿಯಿತು. ಆದರೆ ಅವನಿಗೆ ನೀರು ಸಿಗುವದಿಲ್ಲ. ಅವನು ಹುಡುಗನಂತಿರಬೇಕೆಂದು ಅಲ್ಲಿಂದ ಅವನು ಬೇರೊಂದೂರಿಗೆ ಓಡಿ ಹೋದನು. ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಎತ್ತರವಾದ ಉಪ್ಪುರಿಗೆಯ ಮುಂದೆ ಕೆಕ್ಕರಿಂದ ಜನಜಂಗುಳಿಯ ಹಾಗೂ ಅವನಿಂದ ಕೊಡಲಾಗುವ ಆಶೀರ್ವಾದದ ಕೋಲಾಹಲವು ಕೇಳಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಹರಿಮೋಹನನು ಆ ಜನ ಸಮೂಹದ ಸನಿಹಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದರೆ ನವಕೋಟಿ ನಾರಾಯಣನು ಮೊಗಸಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಜನರಿಗೆ ಎರಡೂ ಕೈಗಳಿಂದ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಅಲ್ಲಿಂದ ಯಾರೂ ನಿರಾಶರಾಗಿ ತಿರುಗಿ ಹೋಗುವದಿಲ್ಲ. ಹರಿಮೋಹನನು ಹಾಸ್ಯಮಾಡಿ ನಕ್ಕನು. ಅವನು—“ಇದೆಂಥ ಸ್ವಪ್ನ? ನವಕೋಟಿ ನಾರಾಯಣ! ಹಾಗೂ ದಾಸ!! ಅಶ್ಚರ್ಯ!!” ಎಂದುಕೊಂಡನು. ಆ ತರುವಾಯ ಅವನು ನವಕೋಟಿಯ ಮನವನ್ನು ನೋಡಿದನು. ಅವನ ನೆನಪಿಗೆ ಬಂದುದೇನೆಂದರೆ—ನವಕೋಟಿ ನಾರಾಯಣನ ಮನದಲ್ಲಿ ಲೋಭ, ಈರ್ಷ್ಯ, ಕಾಮ, ಸ್ವಾರ್ಥ ಮೊದಲಾದ ಸಾವಿರ ಪ್ರಕಾರದ ಆತ್ಮಸ್ತಿಗಳೂ, ಕುಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳೂ ಧೈರ್ಯವೆಂದು ಕೂಗಾಡುತ್ತಿವೆ. ಪುಣ್ಯದ ಸಲುವಾಗಿ, ಯಶಸ್ಸಿನ ಸಲುವಾಗಿ, ಗರ್ವವಶನಾಗಿ ನವಕೋಟಿಯು ಆ ಭಾವಗಳನ್ನು ಆತ್ಮಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಅಡೆತು ಗೋರಿಗೊಳಿಸಿದ್ದಾನೆ? ಆದರೆ ಆ ಭಾವಗಳು ಅವನ ಚಿತ್ತದಿಂದ ದೂರವಾಗಲಿಲ್ಲವು. ಅದೇ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಹರಿಮೋಹನನನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಯಾರೋ ಬೇಗ ಬೇಗನೆ ಪರಲೋಕದಲ್ಲಿ ತಿರುಗಾಡಿಸಿ ತಂದರು. ಹಿಂದುಗಳ ನರಕ, ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ನರ ನರಕ, ಮುಸಲ್ಮಾನರ ನರಕ, ಯೂನಾನಿಗಳ ನರಕ, ಹಿಂದುಗಳ ಸ್ವರ್ಗ, ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ನರ ಸ್ವರ್ಗ, ಮುಸಲ್ಮಾನರ ಸ್ವರ್ಗ, ಯೂನಾನಿಗಳ ಸ್ವರ್ಗ—ಅವೆಷ್ಟು ನರಕಗಳನ್ನೂ ಅವೆಷ್ಟು ಸ್ವರ್ಗಗಳನ್ನೂ ಹರಿಮೋಹನನು ನೋಡಿ ಬಂದನೋ ತಿಳಿಯದು. ಆ ಬಳಿಕ ಅವನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆಂದರೆ—ಅವನು ತನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ತನ್ನ ಪೂರ್ವವಂಚಿತ ಹರಕು ಚಾಪೆ ಮತ್ತು ತನ್ನ ಅದೇ ಕೊಳಕು ಬಟ್ಟೆಯ ಸುಪ್ಪತ್ತಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಹಾಗೂ ಅವನ ಮುಂದೆಯೇ ಶಂಖಸುಂದರನು ನಿಂತುಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ ಬಾಲಕನು ಅಂದುದೇನೆಂದರೆ— ರಾತ್ರಿ ಬಹಳ ಆಯಿತು. ನಾನು ಮನೆಗೆ ಮರಳದಿದ್ದರೆ ನನ್ನ ಮನೆಯವರು ನನ್ನನ್ನು ಗದರಿಸುವರು. ಬಡಿಯುವರು. ಅದ್ದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಮೌನವಾಗಿ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿಲ್ಲ. ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿ ಇಷ್ಟೇ ಹೇಳುವೆನು—ನೀನು ನೋಡಿದ ಸ್ವರ್ಗನರಕಗಳೆಲ್ಲ ಸ್ವಪ್ನ ಜಗತ್ತಿನ ಕಲ್ಪನೆಯಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದವುಗಳಾಗಿವೆ. ಮನುಷ್ಯನು ಸತ್ತ ಬಳಿಕ ಸ್ವರ್ಗ ಹಾಗೂ ನರಕಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ತನ್ನ ಕಳೆದ ಜನ್ಮದ ಭಾವಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಭೋಗಿಸುತ್ತಾನೆ. ನೀನು ಪೂರ್ವ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಪುಣ್ಯವಂತನಾಗಿದ್ದಿ. ಆದರೆ ಆ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಹೃದಯದೊಳಗೆ ಪ್ರೇಮಕ್ಕೆ ಸ್ಥಾನ ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲ. ನೀನು ಈಶ್ವರನನ್ನು ಪ್ರೇಮಿಸಲಿಲ್ಲ ಮನುಷ್ಯರನ್ನೂ ಪ್ರೇಮಿಸಲಿಲ್ಲ. ಅದ್ದರಿಂದ ಪ್ರಾಣತ್ಯಾಗಮಾಡಿದ ಬಳಿಕ ಸ್ವಪ್ನ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ, ಒಳ್ಳೆಯ ಮನುಷ್ಯರ ಆ ಕೇರಿಯಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸಿ, ಪೂರ್ವ ಜೀವನದ ಭಾವಗಳನ್ನು ನೀನು ಭೋಗಿಸಹತ್ತಿರುವಿ. ಭೋಗಿಸಿ ಭೋಗಿಸಿ ಆ ಭಾವವಿಂದ ನೀನು ಬೇಸರಗೊಂಡಿರುವಿ ನಿನ್ನ ಪ್ರಾಣವು ವ್ಯಾಕುಲಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ. ಹಾಗೂ ನೀನು ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರವಂಟು ಹುಡುಗ ತುಂಬಿದ ನರಕದಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡತೊಡಗಿರುವೆ. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಜೀವನದ ಪುಣ್ಯ ಫಲಗಳನ್ನು ಭೋಗಿಸಿಯಾದ ಬಳಿಕ ತಿರುಗಿ ನಿನ್ನ ಜನ್ಮವಾಯಿತು. ಆ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕ ಪುಟ್ಟ ನೈಮಿತ್ತಿಕ ದಾನಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟು ನೀರಸವಾದ ಬಾಹ್ಯ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ದೂರಬಿಟ್ಟು, ಯಾರ ಕೊರತೆಯನ್ನಾದರೂ ದೂರ ಗೊಳಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ನೀನು ಏನೂ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ

ನಿನಗೆ ಇಷ್ಟೊಂದು ಕೊರತೆಗಳಿವೆ. ಇನ್ನೂ ಸಹ ನೀನು ಅದಾವ ನೀರಸ ಪುಣ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವೆಯೋ ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ— ಕೇವಲ ಸ್ವಸ್ಥ ಜಗತ್ತಿನ ಭೋಗದಿಂದ ಪಾಪ ಪುಣ್ಯಗಳು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕ್ಷಯಿಸುವದಿಲ್ಲ. ಕರ್ಮ ಫಲಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಯ ಮೇಲೆ ಭೋಗಿಸುವದರಿಂದಲೇ ಅವು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕ್ಷಯಿಸುತ್ತವೆ. ನವಕೋಟಿಯು ಕಳೆದ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ದಾನಶೂರ ಕರ್ಣನಾಗಿದ್ದನು. ಸಾವಿರಾರು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಆಶೀರ್ವಾದದಿಂದ ಈ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಕೋಟ್ಯಧೀಶನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಅವನಿಗೆ ಯಾವ ವಸ್ತುವಿನ ಅಭಾವವೂ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವನ ಚಿತ್ತವು ಶುದ್ಧವಾಗಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ಅತ್ಯಪವಾದ ಕುಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ಪಾಪ ಕರ್ಮಗಳಿಂದ ಅವನು ಈಗ ತೃಪ್ತಪಡಿಸಲು ಅಣಿಯಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಕರ್ಮವಾದವು ತಿಳಿಯಿತೇ ? ಅದು ಬಹುಮಾನವೂ ಅಲ್ಲ, ದಂಡನೆಯೂ ಅಲ್ಲ. ಅದು ಅಮಂಗಳದಿಂದ ಮಂಗಳದ ಸೃಷ್ಟಿ. ಹಾಗೂ ಮಂಗಳದಿಂದ ಅಮಂಗಳದ ಸೃಷ್ಟಿ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಕಟ್ಟಳೆ. ಪಾಪವು ಆಶುಭವಾದುದು. ಅದರಿಂದ ದುಃಖವು ಕುಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಪುಣ್ಯವು ಶುಭವಾದುದು. ಅದರಿಂದ ಸುಖವು ಹುಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಈ ಅವಸ್ಥೆಯು ಚಿತ್ತ ಶುದ್ಧಿಯ ಸಲುವಾಗಿ, ಆಶುಭದ ವಿನಾಶಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ನೋಡು ಹರಿ ಮೋಹನ, ಸೃಷ್ಟಿಯು ನನ್ನ ವಿಚಿತ್ರ ಪೂರ್ಣವಾದ ಜಗತ್ತಿನ ಒಂದು ಸಣ್ಣಗಿನ ಅಂಶಮಾತ್ರವಾಗಿದೆ. ಹಾಗೂ ಕರ್ಮದಿಂದ ಆಶುಭವನ್ನು ನಾಶಗೊಳಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ನೀನು ಅಲ್ಲಿ ಜನ್ಮಗ್ರಹಣ ಮಾಡುತ್ತೀ. ಹಾಗೂ ಮತ್ತೆ ಯಾವಾಗ ಪಾಪ ಪುಣ್ಯಗಳ ಕೈಯೊಳಗಿಂದ ಉಳಿದು ಪ್ರೇಮರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪದಾರ್ಪಣಮಾಡುವಿಯೋ ಆವಾಗ ಈ ಕಾರ್ಯದಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಯುಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಮುಂದಿನ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ನೀನು ಸಹ ಬಿಡುಗಡೆ ಹೊಂದುವಿ. ನಾನು ನನ್ನ ಸ್ತ್ರೀಯ ಭಗಿನಿ ಯಾದ ಶಕ್ತಿ ಹಾಗೂ ಅವಳ ಒಡನಾಡಿಯಾದ ವಿದ್ಯಾ ಇವರನ್ನು ನಿನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಕಳಿಸುವೆನು. ಆದರೆ ನೋಡು ಒಂದು ಕಟ್ಟು ಆದೆ. ಏನಂದರೆ— ನಿನ್ನನ್ನು ನನ್ನ ಆಟದಲ್ಲಿ ಜೊತೆಗಾರ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವೆನು. ಮುಕ್ತಿ ಬೇಡಲಾಗದು. ಒಪ್ಪಿಗೆಯೇ ? ”

ಹರಿ ಮೋಹನನು ನುಡಿದನು. — “ ಎಲೈ ಬಾಲಕೃಷ್ಣಾ, ನೀನು ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಮಹಾ ಉಪಕಾರ ಮಾಡಿದಿ; ನಿನ್ನನ್ನು ತೊಡೆಯ ಮೇಲೆ ತಕ್ಕೊಂಡು ಪ್ರೇಮಿಸಬೇಕೆಂಬ ಇಚ್ಛೆ ಬಹಳ ಆಗುತ್ತದೆ. ಈ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ನನಗಿನ್ನು ಯಾವ ಉಪಾಸನೆಯೂ ಉಳಿದಿಲ್ಲವೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ”

“ ಹರಿ ಮೋಹನ, ಒಂದಿಷ್ಟು ತಿಳಿಯಿತೇ ? ” ಎಂದು ಬಾಲಕನು ನಗುತ್ತ ನುಡಿದನು

ಹರಿ ಮೋಹನನು ಮರು ನುಡಿದನು— “ ತಿಳಿಯುವದಿಲ್ಲವೇಕೆ ? ” ಬಳಿಕ ತುಸು ಯೋಚಿಸಿ ಕೇಳಿದನು — “ ಎಲೈ ಬಾಲಕೃಷ್ಣಾ, ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ಮತ್ತೆ ಮೋಸಗೊಳಿಸಿದಿ. ಆಶುಭವನ್ನು ನೀನೇತಕ್ಕೆ ಸೃಷ್ಟಿಸಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ವಿವರಿಸಲೇ ಇಲ್ಲ. ” ಎನ್ನುತ್ತ ಅವನು ಬಾಲಕನ ಕೈ ಹಿಡಕೊಂಡನು. ಅವನಿಂದ ತನ್ನ ಕೈ ಬಿಡಿಸಿಕೊಂಡು ಅವನನ್ನು ಗದರಿಸುತ್ತ ಬಾಲಕನು ನುಡಿದನು— “ ದೂರ ಸರಿ ಇನ್ನು ಒಂದು ಗಳಿಗೆಯಲ್ಲಿಯೇ ನನ್ನ ಸಮಸ್ತ ರಹಸ್ಯವನ್ನೆಲ್ಲ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆನ್ನುತ್ತೀಯಾ ? ” ಎಂದವನೇ ಬಾಲಕನು ದೀಪವನ್ನು ತಟ್ಟನೆ ಅರಿಸಿ ಬಿಟ್ಟನು ಹಾಗೂ ಹರಿಮೋಹನನಿಂದ ತುಸು ದೂರ ಓಡಿಹೋಗಿ ನಗುತ್ತ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆಂದರೆ— “ ನೋಡು ಹರಿ ಮೋಹನಾ, ಬಾರಕೋಲಿನಿಂದ ಬಾರಿಸುವದನ್ನಂತೂ ನೀನು ಒಮ್ಮೆಲೆ ಮರೆತು ಬಿಟ್ಟಿ. ನಾನು ನಿನ್ನ ತೊಡೆಯ ಮೇಲೆ ಎತಕ್ಕೆ ಕುಳಿತು ಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಗೊತ್ತೇ ? ಯಾವುದೋ ನಿನ್ನ ಬಾಹ್ಯ ದುಃಖದಿಂದ ಕ್ರುದ್ಧನಾಗಿ ನನ್ನನ್ನು ಒಳತಾಗಿ ಥಳಿಸಲಾರೆಯಾ ? ನಿನ್ನ ಮೇಲೆ ನನ್ನ ವಿಶ್ವಾಸವು ಎಷ್ಟೂ ಇಲ್ಲ ”

ಹರಿಮೋಹನನು ಕತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಕೈ ಚಾಚಿದನು. ಬಾಲಕನು ಇನ್ನಿಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ದೂರ ಓಡಿ ಹೋಗಿ ಹೇಳಿದನು—“ಇಲ್ಲ, ಈ ಸುಖವನ್ನು ನಾನು ನಿನ್ನ ಇನ್ನೊಂದು ಜನ್ಮದ ಸಲುವಾಗಿ ಉಳಿಸಿ ಬಿಡುವೆನು. ಒಳ್ಳೆದು. ಇನ್ನು ಬರುವೆನು”

ಇಷ್ಟು ಮಾತಾಡಿ ಆ ಕಗ್ಗತ್ತಲೆಯ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಬಾಲಕನು ಅದಿಲ್ಲಿ ಅದೃಶ್ಯನಾದನೋ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಹರಿಮೋಹನನು ಆತನ ನೇವುರ ದನಿಯನ್ನು ಕೇಳುತ್ತ ಕೇಳುತ್ತ ಎಚ್ಚತ್ತನು. ಎದ್ದು ಕುಳಿತು ಅವನು ಎಣಿಸತೊಡಗಿದ್ದೇನಂದರೆ—“ಇದೆಂಥ ಸ್ವಪ್ನ ಕಂಡೆನು! ನರಕನೋಡಿದನು, ಸ್ವರ್ಗ ನೋಡಿದನು. ಹಾಗೂ ಪರಮೇಶ್ವರನನ್ನು ಸಣ್ಣ ಬಾಲಕನೆಂದು ತಿಳಿದು ಗದರಿಸಿದನು, ಬೆದರಿಸಿದನು. ಬಹು ದೊಡ್ಡ ಪಾಪ ಮಾಡಿದನು. ಆದರೆ ಏನೇ ಅಗಲೊಲ್ಲದೇಕೆ, ಪ್ರಾಣದಲ್ಲಿ ಅಭೂತಪೂರ್ವವಾದ ಅದೊಂದು ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.”

ಬಳಿಕ ಹರಿಮೋಹನನು ಆ ಕೃಷ್ಣವರ್ಣದ ಬಾಲಕನ ಮೋಹಿನೀ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸತೊಡಗಿದನು. ಹಾಗೂ ನಡುನಡುವೆ “ಅದೆಷ್ಟು ಸುಂದರ! ಅದೆಷ್ಟು ಸುಂದರ!!” ಅನ್ನ ತೊಡಗಿದನು.

ಕನ್ನಡಿಸಿದವರು
—ಸಿಂಹಿ ಲಿಂಗಣ್ಣ

ಪ್ರಜ್ಞೆಯುಳ್ಳವರಾಗಿರಿ. ಹಗಲಿನಂತೆ ಇರುವಳನ ಬಗೆಗೂ ಪ್ರಜ್ಞೆಯುಳ್ಳವರಾಗಿರಿ. ಮೊದಲಿಗೆ ನೀವು ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕು. ಆ ಬಳಿಕ ನಿಯಂತ್ರಣ; ಸ್ವಸ್ಥಗಳ ಸ್ಮರಣೆ ನಿಮಗಿದ್ದರೆ ಈ ಅನುಭವವು ನಿಮಗಿರಬಹುದು: ಅದಾವುದೆಂದರೆ, ಸ್ವಸ್ಥ ಬೀಳುತ್ತಿರುವಾಗಲೇ ನಿಮಗೆ, ಇದು ಸ್ವಸ್ಥವಿದೆಯೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗುವುದು; ಇದು ಭೌತಿಕ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಲಾರದ ಒಂದು ಅನುಭವವಿದೆಯೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗುವುದು. ಒಮ್ಮೆ ಯಾವಾಗ ನಿಮಗೆ ಈ ಮಾತು ಗೊತ್ತಾಯಿತೋ, ಆಗ ಜಡ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಹೇಗೋ ಹಾಗೆಯೇ ನೀವು ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಮಾಡಬಲ್ಲಿರಿ. ಸ್ವಸ್ಥ ಬೀಳುತ್ತಿರುವಾಗಲೇ ನೀವು ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಜ್ಞಾಯುಕ್ತ (ಸಜ್ಜ) ಸಂಕಲ್ಪ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಿಸಿ ನಿಮ್ಮ ಸ್ವಸ್ಥಾನುಭವಗಳ ದಿಶೆಯನ್ನೇ ಬದಲಿಸಬಲ್ಲಿರಿ.

— ೫೭ ಮಾತೆಯವರು

ಸ ತ್ರ

(The Advent, ಎಪ್ರಿಲ್, ೧೯೫೩ ರ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ೫೬ ಅರವಿಂದರ ಹಳೆಯ ಬರಹವೊಂದರ ಅನುವಾದ)

ಸತ್ಯವೆಂದರೇನು? ಎಂದು ಪೈಲೇಟ (Pilate) ನು ಸತ್ಯದ ಮಹಾಪರಾಕ್ರಮೀ ದೂತನಿಂದ ಎದುರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಾಗ ಕೇಳಿದನು: ನಿಜವಾಗಿ ಚೇಷ್ಟೆಗಾಗಿ ಅಲ್ಲ, ಮೇಲ್ಬುದ್ಧಿಯ ಅಲ್ಪಭಾವದಿಂದ ಅಲ್ಲ, ಆದರೆ ಯಾರು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು, ಯಾವ ಶಬ್ದಗಳ ಅರ್ಥವು ಕಳೆದು ಹೋಗಿದೆಯೋ, (ಅಂಥವುಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯದೇ) ಉಪಯೋಗಿಸುವರೋ ಮತ್ತು ಅನುಭವದ ಒರೆಗಲ್ಲಿಗೆ ಹಚ್ಚಿದಾಗ ಅಸತ್ಯಾಲ್ಪಿತವೆಂದು ಸಿದ್ಧವಾಗುವ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಅದರ್ಶಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನಿಡುವರೋ, ಅಂಥವರ ಸಲುವಾಗಿ ನಿರ್ಮೋಹಿತ ಜೀವಿಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುವ ಅಸಹನತೆಯ ಭಾವದಿಂದ ಕ್ರೈಸ್ತನಿಂದ ಮುಖ ತಿರುಗಿಸುತ್ತ ಕೇಳಿದ್ದು. ಸತ್ಯವು ಯಾವುದು? ಯಾವ ಬಿಸಿಲ್ಲದುದರೆಯ ಬೆನ್ನು ಇಷ್ಟು ದಿವಸ ಹತ್ತಿರುವರೋ, ಯಾವದನ್ನು ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ಗ್ರಹಿಸುವುದು ಇಷ್ಟು ಅಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆಯೋ, ಯಾವ ಸತ್ಯದ ಸಲುವಾಗಿ ಒಬ್ಬ ತರುಣ, ಸುಂದರ, ಕಲಾಸಂಪನ್ನ ವಾಗ್ವಿಯಾದ ಮತ್ತು ಜನರಿಂದ ಬಹುವೋದಿಸಿದ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನು, ಅದರ ಸಲುವಾಗಿ ತನ್ನ ದೇಹವನ್ನೇ ಧಾರೆಯಾಗಿ ಅರೆದ್ದು ಕೊಡುವದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿದನು? ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಮತ್ತು ಘಟನೆಗಳು ಆರೋಮನ ಗವ್ವನರಸ ಅರ್ಥಭೃಣ, ಅರ್ಥವಿಷಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸುವದಿಲ್ಲವೇ? ದೂತನು ಕ್ರಾಸಿನಮೇಲೆ ಕೊಲ್ಲಲ್ಪಟ್ಟನು, ಆದರೆ ಅವನು ತಂದ ಸತ್ಯದ ಸಂದೇಶದ ಗತಿ ಏನಾಯಿತು? ಅದರ ಅಧಿಕೃತ ಅನುಯಾಯಿಗಳಿಗೂ ಕೂಡ ಅದು ತಿಳಿದಿಲ್ಲವೆಂದು, ಕ್ರೈಸ್ತನಿಗೆ ಸ್ವತಃ ಹೊಳೆದಿತ್ತು. ಒಂದು ಶತಮಾನದವರೆಗೆ ಅದು ಒಂದು ದಿವ್ಯ ಬಿಸಿಲ್ಲದುದರೆಯಾಗಿತ್ತು. ಮತ್ತದರ ಸಲುವಾಗಿ ಸಹಸ್ರಾರು ಸ್ತ್ರೀ ಪುರುಷರು ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಿಂದ ಬಂಧನ, ಯಾತನೆ, ಮರಣವನ್ನು ಸಹಿಸಿ ಕ್ರೈಸ್ತನ ರಾಜ್ಯವು ಪೃಥ್ವಿಯ ಮೇಲೆ ನೆಲೆಸಬೇಕೆಂದು ಮತ್ತು ಸುಖಸಮಾಧಾನದಿಂದ ಎಲ್ಲ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ನಲಿಯಬೇಕೆಂದು ಹುತಾತ್ಮರಾದರು. ಆದರೆ ರಾಜ್ಯವು ಬಂದದ್ದು ಕ್ರೈಸ್ತನದಲ್ಲ, ಕೊಸ್ಕರಂಟಿನದ, ಹಿಲ್ಲಬ್ರಾಂಡನದ, ಆಲೆಕ್ಸಾಂಡರ ಬೋರ್ಜಿಯಾನದ. ಮುಂದೆ ಹದಿಮೂರು ಶತಮಾನಗಳ ವರೆಗೆ ಸಂದೇಶವು-ಯಾವದಿತ್ತು? ಅದು ಅಂಧಾನುಕರಣ, ಅಸತ್ಯ, ಪೀಡೆ, ಮತ್ತು ವಂಚನೆಯ ಆಧಾರ, ಸ್ವಾರ್ಥ ಅಧಿಕಾರದ ಪುರಸ್ಕರ್ತಾ, ಮತ್ತು ಯಾವ ಸಮಾಜ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕ್ರೈಸ್ತನು ಸರ್ವಥಾ ಬಿಂಡಿಸಿದನೋ ಅಂಥ ಸಮಾಜದ ಮೂಲ ತಳಹದಿಯಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿಲ್ಲವೇ? ಯೇಸುವು ಕ್ರಾಸಿನ ಮೇಲೆ ಸತ್ತನು, ಯಾರ ಲಾಭ ಸಮಾಧಾನಕ್ಕಾಗಿ? ಅವನನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವದಕ್ಕೆ ಒಂದುಗೂಡಿದ, ನಾಸ್ತಿಕ ಮುಖ್ಯ ಮಠಾಧಿಪತಿಯಾದ ಸಾದುಸೀ, ಸ್ವಾರ್ಥಸುಖಪ್ರಿಯ ಉತ್ಸಾಹಿಯಾದ ಇಸ್ರೇಲಿ ವಂಚಕ ಮತ್ತು ಪರಪೀಡಕನಾದ ಫಾರಿಸೀ, ಮತ್ತು ಕ್ಯೂರ, ಅತ್ಯಸಾಧಕ, ನಿರ್ದಯನಾದ ಸೈನಿಕ ರೋಮನ, ಇವರ ಸಲುವಾಗಿಯೋ ಏನೋ ಎಂದು ಕಾಣುವುದು. ಇಷ್ಟು ಶೋಚನೀಯ ಗತಿಯ ನಂತರ, ಇಂದು ಅದರ ಕೊನೆಯ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ, ಕ್ರೈಸ್ತನ ಸತ್ಯವು ಜಗತ್ತಿನ ಅಧುನಿಕ ಬೌದ್ಧಿಕ ವಿಕಾಸದಲ್ಲಿ, ಅದೊಂದು ಶೈಶವಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಮಾನವನ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಸಹಾಯಕಾರಕವಾಗಿ, ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಅಸಾಯಕಾರಕವಾಗಿ ಮನರಂಜಿಸಿದ ಒಂದು ಭ್ರಮೆ ಅಥವಾ ಅಂಧಶ್ರದ್ಧೆಯೆಂದು ಕೊನೆಯಾಗಿ ತ್ಯಜಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಈ ಇತಿಹಾಸವು ಅತಿ ಎದ್ದು ಕಾಣುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗತ ಶಬ್ದ

ಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆದಿರುವದರಿಂದ, ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಎಲ್ಲ ಸಂದೇಶಗಳ ಪ್ರತಿರೂಪವಾಗದಿದ್ದರೂ, ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಸತ್ಯವೂ ಅನುಭವಿಸಿದ ಗತಿಯನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗಾದರೂ ಚಿತ್ರಿಸುತ್ತದೆ. ಯಾವ ವಿಚಾರವು ಅತಿ ದೀರ್ಘಕಾಲದ ಮತ್ತು ನಿರ್ದಯ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ವರೆಗೆ ಸುಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಇಳಿದು ನಿಂತಿದೆ? ಯಾವ ಆದರ್ಶವು ಕಾಲದ ಬೆರಗಿನಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಉಳಿದಿದೆ? ಮಾನವ ಜನಾಂಗವು ಐವತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಮೇಲೆ ಮೊದಲು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡ ಬಹುಶಃ ಎಲ್ಲ ವಿಚಾರ ವಿಶ್ವಾಸಗಳನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸುವದರಲ್ಲಿಯೇ ತೊಡಗಿಲ್ಲವೇ? ಮತ್ತು ಈಗ ಆ ನಿರಾಕರಣೆಯು ಹೈತುಕವಾದ ಅಥವಾ ಭೌತಿಕವಾದದ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಾರ್ಯ ಸಮರ್ಥ ಉಪಯುಕ್ತ ರೂಪವನ್ನು ಯಾವಾಗ ಪಡೆಯಿತೋ, ಮಾನವ ಜನಾಂಗವು ಪುನಃ ತನ್ನ ನಿರಾಕರಣೆಯನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಿ ಪುನಃ ತನ್ನ ಪೂರ್ವ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳನ್ನು ಈ ಸಲ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಂಶಯ ದಿಂದ—ಮಂಡಿಸಹತ್ತಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಪೈಲೇಟಿನ ಅವಿಶ್ವಾಸವು ಮಾನವನ ಪುನರಾವೃತ್ತಿಯ ಅನುಭವದ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನಿಜಾಂಶವಿದ್ದಂತೆ ಕಾಣುವದು. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಸತ್ಯವೆಂಬ ಒಂದು ವಸ್ತು ಇದೆಯೋ? ಅಂದರೆ ಯಾವ ಕಾರ್ಯೋಪಯೋಗೀ ಸ್ಥಿರವಾದ ಭೌತಿಕ ರೂಪಗಳ ಸತ್ಯವಿದೆಯೋ, ಯಾವ ಸತ್ಯದಿಂದ ನಾವು ನಮ್ಮ ಜೀವನವನ್ನು ಸಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವೆವೋ, ಮರಣದ, ಜನ್ಮದ, ಹಸಿವೆ, ಕಾಮದ, ದುಃಖದ, ಸುಖದ, ವ್ಯಾಪಾರದ, ಧನಾರ್ಜನೆಯ, ಸಂತೋಷದ, ಬಾಧೆಯ, ಮಹಾತ್ಮಾಕಾಂಕ್ಷೆಯ, ಯಶಾಪಯಶದ, ಸ್ಥೂಲ ಜಾಗತಿಕ ನೈಜದ ಆಚೆ, ಸತ್ಯವೆಂಬ ಒಂದು ವಸ್ತು ಇದೆಯೋ? ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯ ಅತ್ಯುನ್ನತವಾದ ವೇದಾಂತದ ಮತದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲ ವಸ್ತುಗಳು ಮಾಯೆಯೆಂದು ಸಾರಿಲ್ಲವೇ? ಮತ್ತು ಮಾಯೆಯು ಒಂದು ಭ್ರಮೆಯಾದರೆ, ವಿಚಾರ ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ವಂಚನೆಯಾದರೆ, (ಅರ್ನಿವಿಚಾರೀಯ ಅಸ್ತಿತ್ವ ವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು); ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸತ್ಯವೂ ಇರಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ; ಯಾವ ಅರ್ನಿವಿಚಾರೀಯ ಸತ್ಯವು ನಮ್ಮ ಅವಗಾಹನೆಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ, ಮತ್ತು ಯಾವುದನ್ನು ಬಾಧಿಸಿ, ತರ್ಕಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವೆನಿಸದ ಸಮಂಜಸ ಕಾಣಿಸುವ ತತ್ವವನ್ನನುಸರಿಸಿ, ಅದೂ ಒಂದು ನಿತ್ಯ ಶೂನ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಸಾಕಲ್ಯ ಸಂಸ್ಕಾರ ವೆಂದು ಮಂಡಿಸಿ, ಅರ್ನಿವಿಚಾರೀಯ ಸತ್ಯದ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಅಲ್ಲಗಳೆಯುವರು. ಆದರೂ ಮನುಷ್ಯನ ಪ್ರಕೃತಿ ಸ್ವಭಾವದ ಯೋಜನೆಯೇ ಹೀಗಿದೆ: ಸತ್ಯದ ಪ್ರಾಪ್ತಿ ಆಗಲಿ ಬಡಲಿ ಅವನು ಅದರ ಬೆನ್ನು ಹತ್ತೇ ತೀರಬೇಕು; ಅವನಲ್ಲಿ ಪ್ರಬಲವಾದ ಗುಪ್ತವಾದ ಯಾವದೋ ವೃತ್ತಿಯು, ಯಾವುದು ಅವನ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಆಧಾರ ಸಾರಭೂತವಾಗಿದೆಯೋ, ಅದು ಅವನಿಗೆ ಅಸತ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಮಾಧಾನ ಪಡೆಯುವದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿ ರೋಧಿಸುವದು; ಅವನು ಅದನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಿದ ಕೂಡಲೇ ಅಥವಾ ಅದು ಅಸತ್ಯವೆಂದು ನಂಬಿದ ಕೂಡಲೇ, ಅದನ್ನು ತ್ಯಜಿಸುವನು, ಮತ್ತು ಮುಂದು ಬೀಳಹತ್ತುವದು. ಅದನ್ನು ತ್ಯಜಿಸುವದರಲ್ಲಿಯೇ ಅವನು ದೃಢಪಟ್ಟರೆ, ಅದು ಉಳಿಯಲಾರದು. ನೀನೇ ಆದು ಇತ್ತು, ಇಂದು ಆದು ಮುಗಿದಿರುವದನ್ನು ನೋಡುವೆವು, ನಾಳೆ ಅದನ್ನು ನೋಡ ಹೋಗುವೆವು. ಮತ್ತು ಅದು ಇನ್ನಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಂಡುಬರುವದು. ಅದು ಪ್ರಕೃತಿ ಯಲ್ಲಿ ಪುನಃ ಲಯವಾಗಿದೆ; ಯಾವುದರಿಂದ ಅದರ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗಿತೋ ಅದರಲ್ಲಿ ಅದು ಒಂದು ಗೂಡಿತು. ಯಾಕಂದರೆ ಶ್ರದ್ಧೆಯೇ ಪ್ರಜ್ಞೆಯಲ್ಲಿಯ ಎಲ್ಲ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಕಾರಣವು; ಮತ್ತು ಯಾವುದರಲ್ಲಿ ಶ್ರದ್ಧೆ ಇಡುವ ದಿಲ್ಲವೋ, ಅದರ ಅಸ್ತಿತ್ವವು ಅಂತ ಹೊಂದುವದು, ಇಲ್ಲಿಯೇ ಆಗಲಿ ಅಥವಾ ಇತರ ಎಲ್ಲಿಯೇ ಆಗಲಿ, “ನ ಜೈವಾನಾತ್ರ ನೋ ಇಹ” ಈ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಆಗಲಿ ಇತರ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಆಗಲಿ ಅದು ಇಲ್ಲ. ಈ ಅತ್ಯಗತ್ಯ ಮತ್ತು ಮಹತ್ವದ ಅಪಶ್ಯುತತೆಯ ಮೇಲಿಂದ ಯುಕ್ತಿಗೆ ಯಾವ ವಿರೋಧವಿಲ್ಲದೇ ಸತ್ಯವು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಇದೆ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲವೂ ಭ್ರಮೆ ಅಲ್ಲವೆಂದು ಊಹಿಸಬಹುದು. ಅಂದಮೇಲೆ ಸತ್ಯವು ಯಾವಾಗಲೂ ನಮ್ಮಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು, ನಮ್ಮನ್ನು ವಿಭ್ರಮ ಮತ್ತು ತಿರಸ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಗುರಿಮಾಡಿದರೆ, ಅದರ ಕಾರಣವು ಸತ್ಯದ ಸ್ವರೂ ಪದ ಏಷಯವಾಗಿ ನಾವು ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ವಿಚಾರವನ್ನೇ ಮಾಡಿಲ್ಲವೆಂದೂ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಗ್ರಹಿಸುವದಕ್ಕೆ

ಯೋಗ್ಯವಾದ ಉಪಾಯಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಂಡಿಲ್ಲವೆಂದೂ ಆಗಿಲ್ಲವೇ? ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು, ಬುದ್ಧನ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳ ಜಗತ್ತನ್ನು ಬದಿಗಿಡೋಣ, ಶಂಕರನ ಮಾಯಾವಾದವನ್ನೂ, ಪುನಃ ಕೈಗೆ ಸಿಗುವಂತೆ ಕಟ್ಟಿ ಮನದ ಒಂದು ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಆಚೆಗಿರಿಸೋಣ, ಮತ್ತು ಪುರಾತನ ವೇದಾಂತದ ಆರಂಭದಿಂದ, “ಓಂ ತತ್ ಸತ್” ಅದೇ (ಬ್ರಹ್ಮವೇ) ಇರುವ ವಸ್ತು, ಮತ್ತು “ಸರ್ವಂ ಖಲ್ವಿದಂ ಬ್ರಹ್ಮ” ನಿಜವಾಗಿಯೂ, ಇದೆಲ್ಲವೂ, ಯಾವುದರ ಅರಿವು ಎಚ್ಚರಿಕೆ ನಮಗಿದೆಯೋ, ಬ್ರಹ್ಮವೇ, ಅಲ್ಲಿಂದ ನಮ್ಮ ವಿವೇಚನೆಯನ್ನು ಸುರುವು ಮಾಡೋಣ. ಈ ವಿವೇಚನೆಯಿಂದ ಮರಳಿ ಬರುವಾಗ ಮತ್ತು ಮಾಯೆಯ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ ನಮ್ಮ ತಿಳುವಳಿಕೆಯು ಹೆಚ್ಚು ಆಳವಾಗಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ, ಮತ್ತು ಸತ್ಯದ ಸ್ವರೂಪ ಸ್ವಭಾವ ಗುಣಗಳ ಶೋಧ ಭೋಧವಾಗಿ, ಪೈಲೇಟನ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರವೂ ದೊರಕಿದ್ದು ಕಂಡು ಬರಬಹುದು.

ನಾನು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಮೂಲಸತ್ಯದ ವಿಷಯವಾಗಿ, ವಸ್ತುಗಳ ಸತ್ಯದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಅಲ್ಲದೆ ಕೇವಲ ಸಾಮಾನ್ಯ ಘಟನೆಯ ನೈಜದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಅಲ್ಲ ಅಥವಾ ಸಾಮಾನ್ಯದ ಜ್ಞಾನವು ಮೂಲ ಸತ್ಯದ ಶೋಧಕ್ಕೆ ತಳಹದಿಯಾಗಿ ಆಗಲಿ, ಸಹಾಯವಾಗಿ ಆಗಲಿ ಪರಣಿಮಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅದರ ವಿಷಯವಾಗಿ ಯಾವದೇ ಒಂದು ವಿಧವಾದ ಸಂಪರ್ಕವು ನನಗೆ ಅಸಮಾಧಾನವನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡುವುದು ಎಂಬ ಘಟನೆಯ ನೈಜತೆಗೆ ಅದರಷ್ಟಕ್ಕೇ ಯಾವ ಮಹತ್ವವೂ ಇಲ್ಲ, ಅದರೇ ದುಃಖದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಎಷ್ಟು ಬೆಳಕಿಗೆ ತಂದು ತೋರಿಸುವದೋ ಅದರಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವ ವಿದೆ; ದುಃಖದ ಮೂಲ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಅದರ ಉದ್ದೇಶ ಮತ್ತು ಸ್ವಭಾವ ಗುಣ, ಇದೇ ಮೂಲ ಸತ್ಯವನ್ನು ಯಾವದೇ ಸಂಪರ್ಕದ ಉತ್ತೇಜನೋತ್ತರ ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಹುಡುಕುವುದು. ಇಷ್ಟಾಗಿ ಈ ದುಃಖದ ತತ್ವವು ಸಂಪರ್ಕದ ಮತ್ತು ಸಂವೇದನೆಯ ಮೂಲ ಸತ್ಯದ ಒಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಂಗವು, ಉದಾಹರಣೆಯು ಅಥವಾ ಪರಿಣಾಮವು, ಅದುದರಿಂದ ಅದು (ದುಃಖದ ತತ್ವವು) ಇದರಷ್ಟು ಮೂಲಭೂತವಾದದ್ದಲ್ಲ. ಈ ಸಂವೇದನೆಯ ಮೂಲ ಸತ್ಯವೇ, ಅದನ್ನು ನಾವು ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಲಕ್ಷಣ, ಉತ್ಪತ್ತಿ, ಉದ್ದೇಶದ ಸತ್ಯದೊಡನೆ ಹೋಲಿಸಿ ನೋಡಿದಾಗ ಒಂದು ಅಂಗತತ್ವವೆಂದೇ ಕಂಡು ಬರುವುದು, ಯಾಕಂದರೆ ಸಂವೇದನೆ ಮತ್ತು ಸಂಪರ್ಕ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಅಂಗಭೂತ ವಿಶಿಷ್ಟ ಪರಿಣಾಮ ಮಾತ್ರ, ಇದರಿಂದ ಎಲ್ಲದರ ಮೂಲ ಸತ್ಯವು ಯಾವುದು ಎಂಬುದು ನನಗೆ ತಿಳಿಯುವುದು, ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ನಾವು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಮತ್ತು ಸರಿಯಾಗಿಯೂ ಅರಿತುಕೊಂಡರೆ, ಉಳಿದ ಎಲ್ಲವೂ ಸಕ್ಕತ್ ಪ್ರಕಟವಾಗಿ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಗೋಚರಿಸುವವೆಂದು, ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ನೋಡಿದರೆ ತಾನೇ ಹೋಳಿಯುವುದು. “ತಸ್ಮಿನ್ ವಿಜ್ಞಾತೇ ಸರ್ವಂ ವಿಜ್ಞಾತಂ” ಅದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಎಲ್ಲವೂ ತಿಳಿಯುವುದು. ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವಜರಿಗೆ ಈ ಎಲ್ಲ ಜ್ಞಾನದ ಮೂಲ ಸತ್ಯದ ಐಕ್ಯತೆಯು ಗೋಚರಿಸಿತ್ತು, ಹೊಳಿದಿತ್ತು, ಮತ್ತು ಅವರ “ಸತ್”ನ್ನು ಮೊದಲು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಯತ್ನಿಸಿದರು; ‘ಸತ್’ ತಿಳಿದ ಕೂಡಲೆ ಅದರ ಅಂಗಭೂತವಾದ ವಿವಿಧ ತತ್ವಗಳು, ನಿಯಮಗಳು, ಲಕ್ಷಣಗಳು, ಸಾಮಾನ್ಯ ಪರಿಣಾಮಗಳು ತಮ್ಮ ಗುಪ್ತವನ್ನು, ರಹಸ್ಯವನ್ನು, ವ್ಯಕ್ತಮಾಡುವವೆಂದು ಅವರಿಗೆ ಧೃಢವಿಶ್ವಾಸವಿತ್ತು. ಆಧುನಿಕರು ಬೇರೊಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವರು, ಅದರದೂ ಒಂದು ಸತ್ಯವಿದೆ. ಅವರ ವಿಚಾರವು ಈ ರೀತಿ. ಅಸ್ತಿತ್ವವು ಒಂದಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಸಾಮಾನ್ಯದ ಜ್ಞಾನವು ಮೂಲಸತ್ಯದ ಐಕ್ಯತೆಗೆ ಒಯ್ದು ಮುಟ್ಟಿಸಬೇಕೆಂದು, ಅದುದರಿಂದ ಅವರು ಕೆಳಗೆ ಸುರುಮಾಡಿ ಮೇಲೆ ಮೇಲೆ ಹತ್ತುವ ಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡುವರು. ಇದು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾದ ಆದರೆ ಸುರಕ್ಷಿತವಾದ ಪ್ರಗತಿ ಪಥವೆಂದು ಕಲ್ಪಿಸಬಹುದು. “ಗುಡ್ಡದ ಪೊದರಿನಲ್ಲಿಯ ಚಿಕ್ಕ ಹೂವೇ” ಎಂದು ಒಂದು ಸುಂದರ ಶುಷ್ಕವನ್ನು ನೋಡಿ ಈ ಕವಿತೆಯ ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ಟಿಪ್ಪಣಿಸಲು ಉದ್ಗಾರ ತೆಗೆಯುವನು. ಅವನ ವಿಚಾರವು ಉತ್ತಮವೇ ಆಗಿದೆ, ಆದರೆ ಕವಿತೆ ಮಾತ್ರ ಅತಿ ಕ್ಲಿಷ್ಟ ಕನಿಷ್ಟವಾದದ್ದು, “ನೀನು ಯಾರೆಂಬದನ್ನು ತಿಳಿದು

ಕೊಳ್ಳುವುದು ನನಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ, ದೇವರು ಯಾರು, ಮನುಷ್ಯನು ಯಾರು ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಅರಿತು ಕೊಳ್ಳುವೆನು.” ನಿಸ್ಸಂದೇಹವಾಗಿ, ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಉದ್ಭವಿಸುವುದು, ದೇವರನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳದೆ ಹೋವನ್ನು, ಅಂದರೆ ಅವರ ಕೇವಲ ನಾಮರೂಪ ಮತ್ತು ನಾಮರೂಪದ ವಿಶೇಷ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಅದರ ಅಪರ ಸತ್ಯವನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳುವುದು ನಮಗೆ ಏನಿವಾಗಿಯೂ ಶಕ್ಯವಿದೆಯೋ? ವಿಜ್ಞಾನದ ಸಹಾಯದಿಂದ ನಾವು ರೂಪವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು, ವಿಮರ್ಶಿಸಬಹುದು, ನಾಮವನ್ನು ತತ್ವಜ್ಞಾನದ ಸಹಾಯದಿಂದ ಅರಿಯಬಹುದು, ಅದರ ಸ್ವರೂಪ? ಸ್ವರೂಪದ ಜ್ಞಾನ, ಜ್ಞಾನದ ಸಂಪೂರ್ಣತೆಗೆ ಮೂರನೆಯ ಇನ್ನೊಂದು ಉಪಕರಣ ಉಪಾಯದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆಯೆಂದು ಕಂಡು ಬರುವುದು. ಇಂದ್ರಿಯಗಳೂ ಮತ್ತು ಬುದ್ಧಿಯು, ಸೂಕ್ಷ್ಮದರ್ಶಕ ದೂರದರ್ಶಕ ಉಪಕರಣಗಳ ಸಹಾಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೂ, ಅದನ್ನು ನಮಗೆ ತೋರಿಸಲಾರವು. “ನಸಂದ್ಯತೆ ತಿಷ್ಠತಿ ರೂಪಮಸ್ಯ”, ಅದರ ರೂಪವು ದೃಷ್ಟಿಯು ನಿಲುಕಿನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಮನಸ್ಸು ಮತ್ತು ವಾಕ್, ನಮ್ಮನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಲಿಕ್ಕೆ ಅವನೇ ಇಲ್ಲ, “ನವಾಗ” ಗಚ್ಛತಿ ನೋಮನೋ? ಶಂಕರನ ಉದಾತ್ತತಾತ್ವಿಕ ತರ್ಕವೂ ಒಂದು ಆ ಕೊನೆಯ ದಿವ್ಯ ದರ್ಶನದಿಂದ ದೂರೇ ಉಳಿಯುವುದು. “ನಾಸ್ಯ ತರ್ಕೇನ ಮತಿರ್ ಅಪನೇಯಾ”, ಇದರ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರವನ್ನು ಪ್ರಜ್ಞೆಯಲ್ಲಿ ತರ್ಕ ದಿಂದ ಪಡೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಆಗುವದಿಲ್ಲ ಈ ಎಲ್ಲ ವಿವಿಧ ಅಡಚಣೆ ಅಸಡ್ಡೆ ಅಭ್ಯಂತರಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಪ್ರಬಲವಾದ ಕಾರಣವಿದೆ. ಅದಂದರೆ, “ಸತ್”, ಅಥವಾ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಸತ್ಯ” ಅಥವಾ “ಬ್ರಹ್ಮವನ್”, ಯಾವುದು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಇದ್ದು ಕೊಂಡು ಅವುಗಳ ನಾಮರೂಪವನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿಯುತ್ತದೋ, ಆ ಸತ್ಯವು ಅತಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿದ್ದು ನಾಮರೂಪಗಳ ವಿಮರ್ಶೆ ಮತ್ತು ತಿಳುವಳಿಕೆಯ ಮೇರೆಯ ಅಚ್ಚಿಗೆ ಇದೆ. “ಅಣೋರಣೇಯಾತ್ ಅತರ್ಕ್ಯಂ ಅಣು ಪ್ರಮಾಣಾತ್” ಅದು ಜಡ ಪ್ರಾಕೃತ ಅಣುವಿನ ಸೂಕ್ಷ್ಮತೆಗಿಂತಲೂ ಅತಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿರುವದರಿಂದ, ನಾಮರೂಪಾತ್ಮಕ ತತ್ವಗಳ ಅವಲೋಕನದಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನೇ ಪ್ರಮಾಣವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಇದರ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಅನುಮಾನಿಸಲಿಕ್ಕಾಗಲಿ, ತರ್ಕಿಸಲಿಕ್ಕಾಗಲಿ, ಕಲ್ಪಿಸಲಿಕ್ಕಾಗಲಿ ಆಗದು. ಈ ಸತ್ಯವನ್ನು ಬಹು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ತತ್ವಜ್ಞಾನಿಗಳು ವೇದಾಂತಿಗಳೇ ಆಗಲಿ ವೇದಾಂತೇತರರೇ ಆಗಲಿ ಸಹಜ ಮರೆಯುವರು; ಆದರೆ ಶ್ರುತಿಯು ಅದನ್ನು ಒತ್ತಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವುದು.

ಅದರೂ ಮಾನವ ವರ್ಗವು ಸಾವಿರಾರು ವರುಷಗಳಿಂದ ಶ್ರುತಿಯು ನಿಷೇಧಿಸಿದ ಉಪಾಯಗಳಿಂದಲೇ ಆ ಸತ್ಯವನ್ನು ಹುಡುಕುವದಕ್ಕೆ ಹಠದಿಂದ ಮತ್ತು ಅವೇಶದಿಂದ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಇಂಥ ಪ್ರಮಾದವು ಮನುಷ್ಯನ (ಪ್ರಜ್ಞೆಗೆ) ಬುದ್ಧಿಗೆ ಸಹಜ ಮತ್ತು ಅನಿವಾರನಾದದ್ದು. ಯಾಕಂದರೆ ಮಾನವ ನಲ್ಲಿಯ ದಿವ್ಯತೇಜವು ಪ್ರಕಾಶ ಮತ್ತು ಆನಂದದ ಸ್ಥಿತಿಯಿಂದ ಈ ಕತ್ತಲೆಯ ಸಂಧಿ ಪ್ರಕಾಶ ಅರ್ಥ ಪ್ರಕಾಶದಲ್ಲಿ ಜಡವಸ್ತುವಿನ ಕತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿ, ಪ್ರಾಣ ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಸಂಧಿಪ್ರಕಾಶದಲ್ಲಿ, ಮನಸಿನ ಆರಮರೆ ಅರ್ಥ ಪ್ರಕಾಶದಲ್ಲಿ, ಇಳಿದು ಬಂದಿದೆ, ಮತ್ತು ಅವನ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಪ್ರಬಲ ಒತ್ತಾಯವು ಯಾವ ಪ್ರಕಾಶದಿಂದ ಅವನು ಬಿದ್ದು ಬಂದಿರುವನೋ ಅದರ ಕಡೆಗೇ ಅವನಲ್ಲಿ ಅತಿ ತೀವ್ರವಾದ ಆವೇಕ್ಷೆಯನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಕಾಣದೇ ತನ್ನನ್ನು ಸಾವಧಾನತೆಯಿಂದ ಪೂರ್ಣ ಶುದ್ಧನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು “ಧೀರ” (ಶಾಂತಿ ಮತ್ತು ವಿವೇಕ)ತನವಿ ಅಲ್ಲದೇ, ಉತ್ಸಾಹದ ಭರದಲ್ಲಿ ಅವನು ನಿಯಮಿತ ಅಲ್ಪೋಪಯೋಗಿ ಇತರ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಿ ಅವುಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಈ ಪರಮ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಪೂರ್ಣ ಪ್ರಕಾಶದ ಪುನರುಪಲಬ್ಧಿ ಮತ್ತು ತನ್ಮೂಲಕ ಆ ಪೂರ್ಣ ಪ್ರಕಾಶದಲ್ಲಿಯೇ ಮಾತ್ರ ಯಾವುದು ವಾಸ ಮಾಡುತ್ತದೋ ಅದನ್ನು ಅಂದರೆ ಪೂರ್ಣ ಮತ್ತು ಅಕ್ಷಯ ಆನಂದವನ್ನು ಪುನಃ ಘಟಿಸುವುದು ಸಾಧಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ಅವುಗಳ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಮೀರಿ ಜಗ್ಗಿ ಎಳೆದಾಡುವುದು ಸಹಜವೇ. ಜ್ಞಾನದ ಅಂಗಗಳ ಈ ದುರುಪ

ಯೋಗದಿಂದ ಮೂರು ನಿಷಿದ್ಧ ಮಾನವ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಹುಟ್ಟುವೆ, ಮತ್ತೀ ನಿಷೇಧದ ದೋಷಕ್ಕೆ ತಪ್ಪಜ್ಞಾನ, ಧರ್ಮ ಮತ್ತು ವಿಜ್ಞಾನ ಇವು ಎಲ್ಲವೂ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಗುರಿಯಾಗಿವೆ, ಮತಾಭಿಮಾನಿಗಳ ವಾದವಿನಾದಾತ್ಮಕ ತಾರ್ಕಿಕ ತಪ್ಪಜ್ಞಾನ, ಮಠಗಳ ಸಂಪ್ರದಾಯಾಭಿಮಾನ, ಮತ್ತು ಪ್ರಯೋಗಶಾಲೆಗಳ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ತಪ್ಪಜ್ಞಾನ. ತಪ್ಪಜ್ಞಾನ, ಧರ್ಮ ಮತ್ತು ವಿಜ್ಞಾನ, ಪ್ರತಿ ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಸ್ವತಂತ್ರ ಭೂಮಿಕೆ ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರ ಇದೆ; ಮತ್ತು ಇವೊಂದೊಂದೂ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಅವನ ಸಹಜವಾದ ಮೂಲ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಯಾದ, ಅವನು “ಸತ್” “ಬ್ರಹ್ಮ” ದ, ಬಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ತಿಳಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ನಡೆಸಿದ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿ, ಸಹಾಯವನ್ನು ಮಾಡಬಲ್ಲವು. ತಪ್ಪಜ್ಞಾನದ ಕಾರ್ಯವು “ಸತ್”ದ ನಿತ್ಯ ವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ಸಂಕೀರ್ಣವಾಗಿ ಮಂಡಿಸುವದರಲ್ಲಿದೆ, ಧರ್ಮದ ಕಾರ್ಯವು “ಸತ್”ದ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಭಾವ ಮತ್ತು ವ್ಯವಹಾರ ಕುಲಲಿತೆಯಿಂದ ಸಾಧಿಸುವದರಲ್ಲಿದೆ, ವಿಜ್ಞಾನದ ಕಾರ್ಯವು “ಸತ್”ದ ವಿಶಿಷ್ಟ ರೂಪ ಮತ್ತು ಗತಿಗಳನ್ನು ಅವಲೋಕನಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ವಿಸರ್ಜನಾತ್ಮಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸ್ಥಾಪಿಸುವದರಲ್ಲಿದೆ. ಇವು ಒಂದೊಂದಕ್ಕೂ ಮೂರರ ಪರಸ್ಪರ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ, ಮತ್ತು ಅದು ಹಾಗೇ ಇರಬೇಕು, ಮತ್ತು ಯಾವು ಅವುಗಳ ಯೋಗ್ಯ ಸ್ಥಾನ, ಮಿತಿ ಮತ್ತು ಭೂಮಿಕೆಯ ಮೇರೆಯ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ತಿಳಿದು ಕೊಂಡಿರುವರೋ ಅಂಥವರು ತಮ್ಮ ಒಕ್ಕಟ್ಟಿನ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ಮಾನವನಿಗೆ ಈಗ ಸಾಧ್ಯವಾದ ಪೂರ್ಣತೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುವದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಮಾಡಬಹುದು, ಆದರೆ ಒಂದು ತರಹದ ಭೌದ್ಧಿಕ ಭೂಮಿತ್ವದಿಂದ, ಅವರು ಒಬ್ಬರಿನ್ನೊಬ್ಬರ ಭೂಮಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸದಾ ದಾಳಿಗಾರರಾಗಿ, ಒಬ್ಬರಿನ್ನೊಬ್ಬರ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಅಲ್ಲಗಳೆಯುತ್ತ, ಯಾವಲಾಭವು ಯಾರಿಗೂ ಇಲ್ಲದೆ ಕಾಲ ಕಾಲಾಂತರದಿಂದಲೂ ಪರಸ್ಪರ ಜಗಳವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡಿರುವರು. ಮತ್ತು ಒಬ್ಬರಿನ್ನೊಬ್ಬರ ಭೂಮಿಕೆಯನ್ನು ಅನಧಿಕೃತವಾಗಿ ಆಕ್ರಮಿಸಿದ ಮೇಲೆ, ಅವರು ತಮಗೆ ಮೂವರಿಗೂ ಅಶಕ್ಯವಾದ ಜ್ಞಾನವನ್ನು—ಅಂದರೆ ಜಗತ್ತಿನ ನಿಜ ಸ್ವರೂಪದ, “ಸತ್”ದ ಗುಪ್ತ ಸತ್ಯವನ್ನು. “ಬ್ರಹ್ಮ” ದ “ಉತ್ತಮಮಾ ರಹಸ್ಯಂ”ದ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಕಸಿದು ಕೊಳ್ಳುವ ಹಠವನ್ನು ತಾಳುವರು. ಈ ಪ್ರಮಾದವು ಈ ಪ್ರಮೋಹವು ಈ ವಿರುದ್ಧ ಸ್ವಭಾವ ಮತ್ತು ಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನು ಅನಧಿಕೃತವಾಗಿ ಬೆರಿಸುವ ಸಂಕರವು ಕಲಿಯ ಶಾಪವು, ಮತ್ತು ಅದರಿಂದಲೇ ಎಲ್ಲ ಅಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಬಹಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ, ಒಂದು ಜನಾಂಗವಾಗಿ ನಾವು ಅಂಧಕಾರದ ದುಃಖದಿಂದ ಪಾರಾಗಿ ಪ್ರಕಾಶದಲ್ಲಿ ಅನಂದದಲ್ಲಿ ಪ್ರನೇಶಮಾಡುವದಕ್ಕೆ ಅನುಭವಿಸುವ ಕಷ್ಟ ಎಡರು ತೊಡರುಗಳು ಸಂಭವಿಸುವವು. ಕಲಿ ಕಲಿ ಅದು ಒಂದು ಭಾಗವು, ಬಹು ದೊಡ್ಡ ಭಾಗವು, ಕಲಿಯ ಅವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಘೋರ ಸ್ಥಿತಿಯು.

ಹಿಂದುಸ್ತಾನವು ಯಾವಾಗಲೂ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದೆ. ಬೌದ್ಧಧರ್ಮದ ವಿಮೋಹದ ಪ್ರಚಾರದ ನಂತರ ವಿಶೇಷ ಅಷ್ಟೊಂದು ಯಶಸ್ಸಿಲ್ಲದೇ—ಈ ಮೂರನ್ನೂ ಅವುಗಳ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಇಡುವದು, ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನತೆಯಲ್ಲಿಯೂ ವಿಜ್ಞಾನದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಿಂದ, ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿದ್ದರೂ, ಅವುಗಳ ನಡುವೆ ಪರಸ್ಪರ ಸಾಮ್ಯತೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವದಕ್ಕಾಗಿ ಇಲ್ಲಿವೆ ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ಸಮತೆಯನ್ನು ಪುನಃ ಸ್ಥಾಪಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ಯತ್ನಿಸಿದೆ. ಇಂಥ ಪ್ರಯತ್ನದ ಅವಿನಾಶ ಸ್ವಾರಸ್ಯ ಮತ್ತು ಸರ್ವಾಗ ಪೂರ್ಣ ಉದಾಹರಣೆ ಎಂದರೆ ಗೀತೆ ಆಗಿದೆ. ಪ್ರಮೋಹದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಅದರ ಮುಚ್ಚುಮರೆ ಇಲ್ಲದ ಶಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ನೋಡಬೇಕೆಂದರೆ ಮತ್ತು ನಾವು ರೋಗದ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಅದರ ನಿವಾರಣೆಯ ಶಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸದೆ, ಅದನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವದಾಗಲಿ ನಿರಾಸಮಾಡುವದಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಅಮೇಲೆ ಅದರ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯುವದಾಗಲಿ, ಹೀಗೆ ಮಾಡದೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ—ಹಾಗೆ ಮಾಡುವದಾದರೆ ನಾವು ಯುರೋಪ ಖಂಡದ ಬೌದ್ಧಿಕ ಇತಿಹಾಸದ ಕಡೆಗೆ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು. ನಿಜವಾಗಿ ನೋಡಿದರೆ, ಈ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಸುಹೃದ್ವದ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಕ ಕಾಲಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಕ್ರೈಸ್ತ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಮೊದಲಿನ ಗ್ರೀಕ—ರೋಮನ

ತತ್ವಜ್ಞಾನ ವಿಶಾಸದ ಕಾಲ, ಮತ್ತು ಇನ್ನೂ ಮುಗಿಯದಿದ್ದ ಆಧುನಿಕ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಕಾಲ. ಮೊದಲ ನೆಯದರಲ್ಲಿ ನಾವು ಧರ್ಮದ ಅತಿಕ್ರಮಣದ ಬಗ್ಗೆ ತತ್ವಜ್ಞಾನದ (ತನ್ನ ರಕ್ಷಣೆಯ ಸೆರಗಿನಲ್ಲಿ ವಿಜ್ಞಾನ ವನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು) ವಿರೋಧಿ ಅಕ್ಷೇಪಣೆ ಪ್ರತಿಕ್ಷೇಪಣೆಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತೇವೆ. ಮತ್ತು, ಅದರಿಂದ (ಧರ್ಮದ ಅತಿಕ್ರಮಣದಿಂದ) ಮುಕ್ತವಾದಮೇಲೆ, ತತ್ವಜ್ಞಾನವು ಧರ್ಮಸ್ಥಾನವು ತನ್ನ ಪವಿತ್ರ ಅಧಿಕಾರವೆಂದು ಅತಿಕ್ರಮಣ ಮಾಡುವದನ್ನು ನೋಡುತ್ತೇವೆ. ಆಧುನಿಕ ಯುಗದಲ್ಲಿ ವಿಜ್ಞಾನವು ಪ್ರೌಢ ವಾಗಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿ, ತತ್ವಜ್ಞಾನವನ್ನು ಧರ್ಮದ ವಿರೋಧದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಬೆನ್ನಹಿಂದೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಮೊದಲು ತನ್ನನ್ನು ಮುಕ್ತಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವದು, ತದನಂತರ ಧರ್ಮವನ್ನು ಅಲ್ಲಗಳೆಯುವದಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಅದರ ಸ್ಥಾನ ವನ್ನು ಅತಿಕ್ರಮಿಸುವದಾಗಲಿ, ಮತ್ತು ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಅಂತಿಮ ಜಯವೆಂದು, ತನ್ನ (ಈ ಪೂರ್ವ) ಉದಾತ್ತ ಸಹಕಾರಿ ಮಿತ್ರನಾದ ತತ್ವಜ್ಞಾನದ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿ ಅವನನ್ನೂ ಕೆಳಗೆ ಹೊಡೆದು ಕೆಡವಿ ಅವನ ಜಾಗೆಯನ್ನೂ ಅತಿಕ್ರಮಿಸುವದನ್ನು ನೋಡುತ್ತೇವೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ವಿಜ್ಞಾನವು ಧರ್ಮವನ್ನು ಅಲ್ಲಗಳೆದು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದ್ದೇ ತಾರ್ಕಿಕ ತತ್ವಜ್ಞಾನವನ್ನು ತುಚ್ಛೀಕರಿಸಿದೆ. ವಿಜ್ಞಾನವು ದೇವರು ಒಂದು ಅತಿ ಅಸಂಸ್ಕೃತ ಕಲ್ಪನೆ, ಸ್ವಪ್ನ ಮತ್ತು ಭಯ ಮತ್ತು ಅಲೆಗಳ ಕಟ್ಟುಕಥೆಯೆಂದು ಸಾರಿ, ಅನಂತ (ಸತ್ಯ) ದೊಡನೆ ಸಂಯೋ ಗವನ್ನು ಮಾಡುವ ನಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಿದ್ದೇ, ತಾರ್ಕಿಕ ತತ್ವಜ್ಞಾನವು ಅಂತಃಕರಣದಲ್ಲಿಯ ಕಲ್ಪನಾ ವಿಚಾರಶಕ್ತಿಯ ಭ್ರಮೆಯೆಂದೂ, ತರ್ಕದ ಅಸತ್ಯ ಅತಿವರ್ಧನೆಯೆಂದೂ ಸಾರಿ, ಯಾವದೇ ವಸ್ತು ವಿನ ತಾರ್ಕಿಕ ತತ್ವಜ್ಞಾನದ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಅಥವಾ ಇತರ ಯಾವ ವಸ್ತುವಿನ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಪ್ರಯೋಗ ನಾಲಿಕೆ, (ಟೆಸ್ಟಟೂಬು), ಛೇದನ ಶಸ್ತ್ರ, ಸೂಕ್ಷ್ಮದರ್ಶಕ ಮತ್ತು ದೂರದರ್ಶಕ ಯಂತ್ರಗಳ ಪರೀಕ್ಷೆ ಸಹಾ ಯದಿಂದ ನಿರ್ಣಯಿಸಲಿಕ್ಕಾಗಲಿ ಅನುಮಾನಿಸಲಿಕ್ಕಾಗಲಿ ಆಗುವದಿಲ್ಲವೋ ಅಂಥ ವಸ್ತುವಿನ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿ ಒಪ್ಪುವ ನಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಅಷ್ಟೇ ನಿರಾಕರಿಸಿದೆ. ಆದರೂ ತಾನು ಮಾತ್ರ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಮೂಲಸ್ಥಿತಿಯ ಬಗ್ಗೆ, ಮತ್ತು ಅದರ ಸಾಮಾನ್ಯಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧದ ಬಗ್ಗೆ, 'ಭೌತಿಕವಸ್ತು, ಪ್ರಾಣ, ಮನಸ್ಸು ಮತ್ತು ಜೀವನದ (ಆತ್ಮದ) ಬಗ್ಗೆ ತನ್ನ ಅಂಥಕಲ್ಪನೆಯ ಕುದುರೆಯನ್ನು ಓಡಿಸಿ ವದಕ್ಕೆ ಹಿಂದು ಮುಂದೆ ನೋಡಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಸದ್ಯದ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಎರಡೂ ಅತಿ ಮಹ ತ್ವದ ಅತಿಕ್ರಮಣದಿಂದ ಆದ ಫಲವೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡುವದೇ ಅವಶ್ಯವಾದದ್ದು. ತತ್ವಜ್ಞಾನದ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಅತಿಕ್ರಮಿಸಿದ ಫಲವೆಂದರೆ, ಮಾನವ ಜನಾಂಗವು ಒಂದು ಅಪ್ರಖ್ಯಾತ ಯಹೂದಿ ಧರ್ಮದ ಮತದಲ್ಲಿ ಮಿತಿಯಿಲ್ಲದ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಯಿಂದ, ಭಾವೋದ್ರೇಕದ ವಿಮುಕ್ತ ಭಾವದಿಂದ ನಂಬಿಗೆಯನ್ನಿಟ್ಟು, ಅದನ್ನೆ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ, ಕೆಲಕಾಲ ನಮಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವೆನಿಸುವ, ಅದರ ಎಲ್ಲ ಧಾರ್ಮಿಕ ಅಪಕೃತ್ಯಗಳನ್ನೂ, ಅತಿ ಘೋರವಾದವುಗಳನ್ನೂ ಕೂಡಾ, ಒಪ್ಪಿತು. ಯಾಕೆ? ಪುನಃ ಜಡ ಮಣ್ಣಿನಿಗಿಂತಲೂ ಉಚ್ಚವಾದ ಒಂದು ತತ್ವದಲ್ಲಿ ನಂಬುವದಕ್ಕೆ, ದೇವರೊಡನೆ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಬೆಳೆಸುವದಕ್ಕೆ ಅಪ್ರಣೆ ಅವ ಕಾಶಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವದಕ್ಕಾಗಿ ಹಿಂದಿನ ತತ್ವಜ್ಞಾನದ ಜಾಗೃತ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯು ಹೈವೇಶಿಯಾಕೊಡನೆ ಅಲೆಕ್ಸಾಂಡ್ರಿಯಾದ ರಕ್ತ ವರ್ಣಿತ ಓಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಜರಿದು ಹರಿದು ಹಾಕಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಧರ್ಮವು ಅದರ (ತತ್ವಜ್ಞಾನದ) ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಅತಿಕ್ರಮಿಸಿತು. ಮತ್ತು ಅತಿ ಸುಕರವಾಗಿ ಮತ್ತು ಅತಿ ಮೂರ್ಖತನದಿಂದ ದಿವ್ಯದ ಸ್ಥೂಲ-ಪರಮರ್ಶನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಸ್ಥೂಲದಲ್ಲಿದ್ದಿವ್ಯದ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಬಗ್ಗೆ (ಇವೆರಡೂ ಕ್ರೈಸ್ತನ ರಕ್ತ ಮತ್ತು ಶರೀರ: "ಸುಧೆಯು ನನ್ನ ರಕ್ತ, ರೋಟ್ಟಿಯು ನನ್ನ ದೇಹ" ಎಂಬ ಕ್ರೈಸ್ತನ ನುಡಿಯನ್ನು ಅವ ಲಂಬಿಸಿ ಕಲ್ಪಿಸಿದ ವಿಪರ್ಯಾಸ) ಮತ್ತು ಇನ್ನೇನೋ ನಿಷ್ಫಲ ಷಂಭ ಗೂಢ ಕಲ್ಪಿತ ರಹಸ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಪ್ರವಚನ ನಡೆಸಹತ್ತಿತು. ತತ್ವಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟ ಮಟ್ಟಿಗಿದ್ದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವೆಂದರೆ ಅದು ತನ್ನ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುವದಲ್ಲ, ಆದರೆ ವಿಜ್ಞಾನದ ಕಾರ್ಯ; ಅದುದರಿಂದ ಅಧ್ಯಾಯಿಗಳು ತರ್ಕದಿಂದಲೂ

ಪೂರ್ವಗೃಹೀತ ಶಬ್ದ ಚಾಲನೆಯ ಆಪ್ತದಿಂದಲೂ ಯಾವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಯೋಗ್ಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಿರೀಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ವಿಭಜನದಿಂದ ವಾಕ್ಯ ನಿರ್ಣಯಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೋ ಅಂಥವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅತಿ ವಿಸ್ತೃತವಾದ ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕಿತು. ಯಾಕಂದರೆ ಧರ್ಮವು, ಮಧ್ಯಕಾಲದ ಧರ್ಮವು, ಈ ಭೂಮಿಕೆಯ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸಲಿಲ್ಲ; ಅದಕ್ಕೆ ವಿಜ್ಞಾನದ ಸತ್ಯದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದ್ದಿಲ್ಲ, ಅನಿಸಲಿಲ್ಲ; ಹೇಗೆ ಜಾಕೋಬಿನ್ ರಿಪಬ್ಲಿಕ್‌ಗೆ ರಸಾಯನ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಅನಿಸಲಿಲ್ಲವೋ; ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ವಿಜ್ಞಾನದ ತಲೆ ಎದ್ದದ್ದು ಎಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಕಂಡುಬಂದಿತೋ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಕಡಿದೇ ಹಾಕಿತು. ಎಲ್ಲ ಅನ್ಯಾಯವು-ನುತ್ತು ಅದರ ಅರ್ಥವು ಮೂಲತಃ ಸತ್ಯದ “ಸತ್ಯಂ,” “ಋತಂ,” ಎ ನಿರಾಕರಣೆಯೇ-ನುತ್ತುದು ತನ್ನ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ತಾನೇ ತಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ, ಅಥವಾ ಧರ್ಮದ ಶಬ್ದಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ದೇವರ ಶಾಪ, ದೇವರ ಕೋಪ, ಬಂಧನ ವಿಮೋಚನೆಯನ್ನು ಪಡೆದ ವಿಜ್ಞಾನವು, ತನ್ನ ನೋಡದುದಲ್ಲ ಪಡೆದ ಘಟೋದ್ಭವ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ, ಇಂದು ತನ್ನ ಹಿಂದಿನ ಪೀಡಕರಾದ, ಧರ್ಮ ಮತ್ತು ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನ, ಇವರ ಮೇಲಿನ ಸೇಡನ್ನು, ಅವರ ಗುಡಿಗಳನ್ನು ಮುರಿದು, ಅವರ ದೇವರನ್ನು ಮತ್ತು ದೈವ ಸತ್ಯದ ಪ್ರವರ್ತಕರನ್ನು ಜರಿದು, ಕೊನೆಗೆ ಅವಕ್ಕೆ ಆಸ್ತಿತ್ವವೇ ಉಳಿಯದಂತೆ ಯತ್ನಿಸಿ, ತನ್ನ ಸೇಡನ್ನು ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ. ಅದು ಗ್ರೀಕ್-ರೋಮದ ವಿಕಾಸದ ಫಲ, ಮತ್ತು ವಿಜ್ಞಾನ ವಿಕಾಸದ ಫಲವು. ಆಧುನಿಕ ವಿಕಾಸದ, ಭೌತಿಕವಾದಿಯ ಪ್ರಜ್ವಲಿತ ಯಶಸ್ಸಿನ ಮತ್ತು ಅಂಥ ಬುದ್ಧಿಯ ಫಲವು ಏನಾಗಬಹುದು? ಅದರ ಕೊನೆಯ ಪೂರ್ಣ ಇತಿಯನ್ನು ನೋಡುವುದು ಇಷ್ಟು ಬೇಗ ಸಾಧ್ಯವಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ರೂಪುಗೊಳ್ಳುವ ರೇಷೆಗಳು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಏಳುತ್ತವೆ, ಮುಸುಕು ಮುಸುಕಾದ ಪರ್ವತಗಳು ಕಾಣುತ್ತಿವೆ. ಗುಪ್ತ ತತ್ತ್ವ ಜ್ಞಾನವು ರಹಸ್ಯವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತ, ಮಧ್ಯಯುಗದಲ್ಲಿ ವಿಜ್ಞಾನವು ಹೇಗೆ ಬಲವನ್ನು ಪಡೆಯಿತೋ ಹಾಗೆಯೇ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಲಿದೆ. ಪ್ರಬಲ ಅತಿಬಲ ಮತ್ತು ಗುಪ್ತರೂಪಗಳು ಪೂರ್ವದಿಂದ ಎದ್ದೇಳುತ್ತಲಿವೆ, ಮತ್ತು ತಮ ತಮಗಾಗಿ ಕೋಟಿ ಕೋಟಿ ಗಳನ್ನು ಮತ-ಮತಾಂತರಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಲಿವೆ, ಮಧ್ಯಮ ಬುದ್ಧಿಯವರಲ್ಲಿ ಪ್ರಸರಿಸುತ್ತ ಉತ್ತಮ ಬುದ್ಧಿಯವರನ್ನೂ ಕೂಡ ಬಲೆಹಾಕಿವೆ,— ಆಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ರೂಪಗಳು, ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಜ್ಞಾನದ, ಮಾನಸಿಕ ಸಂಜ್ಞಾನದ, ಅಂತಃಕರಣ ಪರಿಶೋಧನ ನವಹಿಂದುತ್ವದ, ನವಬೌದ್ಧರ, ನವಮಹಮ್ಮದೀಯರ, ನವ ಕ್ರೈಸ್ತರ. (ಆಸ್ಪಷ್ಟ ರೂಪಗಳು) ಕಂಡುಬರುತ್ತಲಿವೆ. ಏಸಿಸಿನ ಆಚರಣೆಗಳು, ಸಿದ್ಧರು ಮತ್ತು ಪರಮಾರ್ಥ ಪ್ರಕಾಶಕರು, ಸೇಂಟಿ ಪಾಲ ಮತ್ತು ಮೋಪನ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆಯಿಂದ ಕಳೆದುಕೊಂಡ ಯಶವನ್ನು, ಇಂದಿನ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಪುನರ್ಜನ್ಮ ತಾಳಿ ತಮ್ಮ ಸಂತ್ಯಸ್ತಿಯನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಲಿವೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಕೆಲವು ಭೌತಿಕತೆಯ ಕಟ್ಟಡದ ಹೊರಗೋಡೆಗಳು ಬೀಳಲಾಗಿವೆ, ಹೋರಾಟವು ಹೆಚ್ಚಿಚ್ಚು ಉತ್ಕಟ ಮತ್ತು ಸ್ಥಿರವಾಗುತ್ತಲಿದೆ, ರಕ್ಷಣೆಯು ಅತರ್ಕವಾಗುತ್ತಲಿದೆ, ಕ್ರೋಧವು ಕಡಿಮೆಯಾಗದಿದ್ದರೂ ಕಡಿಮೆಯಾದ ಅಭಿಮಾನದಿಂದ, ತಿರಸ್ಕಾರ, ಸಿಡ್ಡು, ಅಸಹನತೆಯಿಂದ; ದಾಳಿಗಾರರು ತಮ್ಮ ಅನುಯಾಯಿಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತಿರುವರು, ತಮ್ಮ ಭದ್ರ ಕೋಟಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತಿರುವರು. ಇದಕ್ಕೂ ವಿಸ್ತೃತವಾದ ಮತ್ತು ಉನ್ನತ ವಾದ ಸತ್ಯವು ಮಧ್ಯಬರದಿದ್ದರೆ, ಹಳೆಯ ಮೋಹಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೇ ಹೊಸದನ್ನು ಇನ್ನೊಂದು ಹೊಸ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಆಕ್ರಮಿಸಬಹುದೋ ಏನೋ? ಒಹುರೇ ಯಾವುದೋ ಅಂತರಂಗ ಸಂಘವು ಅಥವಾ ಉಚ್ಚವಾಹಕರ ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಮಂಡಲವು ಕೆಲವೇ ಶತಮಾನಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಲೋಕದ ಮತ್ತು ಪರಲೋಕದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಏನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು, ಯಾವ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಂಬಂಧ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ದೇವತೆಗಳೊಡನೆ ನಮಗೆ ನಡೆಸುವ ದಕ್ಕೆ ಅಪ್ಪಣೆ ಇದೆ, ಮತ್ತು ಯಾವ ವಿಭೂತಿ ಪ್ರಭಾವಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಯಾವ ದೀಕ್ಷಾ ಸಿದ್ಧರನ್ನು ನಾವು ಭಜಿಸಬಹುದು, ಪೂಜಿಸಬಹುದು, ಎಂಬುದನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬಹುದು. ಯಾರು ಉಂಟುಬಲ್ಲರು? ಸ್ಪಿರ್ಥ್ ಫೀಲ್ಡ್‌ನ ಅಗ್ನಿಯು ಕ್ಷುದ್ರ ಆಸ್ಥಿಕರನ್ನು ನರಕದಿಂದ ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡುವಕ್ಕಾಗಿ ಇನ್ನೂ ಪುನಃ ಪ್ರಜ್ವಲಿಸಬಹುದು.

ಇವು ಕೇವಲ ಅಸಂಬಂಧ ಕಲ್ಪನಾ ತರಂಗಗಳಲ್ಲ. ಮಾನವನ ಇತಿಹಾಸವು, ಮತ್ತು ಮಾನವನ ಸ್ವಭಾವದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಮತ್ತು ತರ್ಕಬಾಹ್ಯವಾದ ಶಕ್ತಿಗಳು, ಅವುಗಳ ಸಂಭವದ ವಿಷಯವಾಗಿ ನಮಗೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು, ಕನಿಷ್ಠ ಅವು ಮುದ್ರಣಾಲಯ ಮತ್ತು ವಿಜ್ಞಾನದ ಸ್ಫುಟೋಕ್ತಿಗಳಿದ್ದರೂ ಪೂರ್ಣ ಅಸಂಭವವಲ್ಲವೆಂದು ಸೂಚಿಸಬೇಕು. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಶಾಲೆ ಕಾಲೇಜುಗಳು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳು ಇರುವಾಗ, ಇಷ್ಟೊಂದು ವಿದ್ಯೆಯ ಪ್ರಸಾರವಾಗುತ್ತಿರುವಾಗ, ಪುನಃ ಸುಜ್ಞಾನದ ಪ್ರಕಾಶವು ಮುಸುಕು ಹಿಡಿಯಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಅತಿ ತುಚ್ಛ ಜನರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆಯವರ ಮನರಂಜನೆಯನ್ನು ದೆವ್ವ ದೇವತೆಗಳು ಮಾಡಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಷಯಗಳು ಸಾಧ್ಯವೆಂದು. ನಾವು ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಅವು ಯಾಕೆ ಸಾಧ್ಯವೆಂಬುದನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಬೇಕು. ಈ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿದೆ. ಯಾಕಂದರೆ; ತತ್ವಜ್ಞಾನವು, ಅತಿ ಉನ್ನತ ಮತ್ತು ಪ್ರಕಾಶಮಯವಾಗಿದ್ದರೂ ಸ್ವಪುರಸ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಸಂಕುಚಿತವಾಗುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತಲಿದೆ, ಮತ್ತು ವಿಜ್ಞಾನವು ಬಹು ಸ್ಥಿರ ಶಾಂತ ನಿಜಾವಲೋಕನ ಮತ್ತು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿದ್ದರೂ, ಸೀಮಾಬದ್ಧ ಮತ್ತು ಗರ್ವಾಂಧ ದೃಷ್ಟಿಯುಕ್ತವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅವೆರಡೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಪ್ರೌಢಿಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಸ್ಫುಟವಾದ ಮತ್ತು ನಿರಸವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ, ಧರ್ಮವು ತನ್ನ ಪ್ರೌಢಿಯಲ್ಲದ ಆದರೆ ಉತ್ಕಟವಾದ, ಸ್ಫುಟವಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಉತ್ಸಾಹಯುಕ್ತವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡತೋರಿ, ಹಾಗೆ ಸ್ವಮತಾಭಿಮಾನ ಮತ್ತು ಪರಾಸಹಿಷ್ಣುತೆಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿರುವವು; ಮತ್ತು ಅವು ವಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಉಚ್ಚಮಾನವ ಭೂಮಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಜನಸಾಮಾನ್ಯವು ಇನ್ನೂ ಸಹಜ ಆರಾಮ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕಾಣುವದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಪ್ರಯತ್ನವಿಲ್ಲದೇ ಅಲ್ಲಿ ಇರಲಿಕ್ಕೂ ಆಗುವದಿಲ್ಲ, ಶ್ರಮವಿಲ್ಲದೇ ಅಲ್ಲಿ ಉಸಿರಾಡಿಸಲಿಕ್ಕೂ ಆಗುವದಿಲ್ಲ. ಅವೆರಡೂ ಮನುಷ್ಯನು ತನ್ನ ಹೃದಯ ಮತ್ತು ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಬುದ್ಧಿಗಾಗಿ ತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿ, ತನ್ನ ಪೂರ್ಣ ಮಾನವ್ಯತೆಯನ್ನು ಅಲ್ಲಗಳೆದು, ಭಾವರಹಿತವಾಗಿ ನಿರಸವಾಗಿ ಅವನು ಜೀವಿಸಬೇಕೆಂದು ಆಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತವೆ. ಅವನು ಸ್ವತಂತ್ರ ಶ್ವಾಸೋಚ್ಚ್ವಾಸವಿಲ್ಲದೇ ಜೀವಿಸಬೇಕೆಂದು ಇಚ್ಛಿಸುವಷ್ಟು ಮೂರ್ಖತನದ್ದೇ ಇದು. ನಾವು ವಾಸಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುವ ಈ ಮನೋಲೋಕವು, ಸೂರ್ಯನ ಉಷ್ಣತೆಯು ಕಡಿಮೆಯಾದರೆ ಮನುಷ್ಯನ ಜೀವನವು ಹೇಗಾಗುವದೋ, ಹಾಗೆ ಪೃಥ್ವಿಯು ಶೀತವಾಗುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತ ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿಯ ಹವೆಯು ನಮ್ಮ ಸುಖ ಸಮಾಧಾನಕ್ಕೆ ಸಾಲದಷ್ಟು ವಿರಳವಾಗಿದೆ. ಅವನು ಇಂತಹ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಇದ್ದೇತೀರಬೇಕು, ಅದರಿಂದ ಅವನ ಮಾನಸಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಉತ್ಸಾಹ ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಉಪಯೋಗವಿಲ್ಲ. ಅವನು ಅಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕಾದದ್ದೇ ಏನೋ, ನಾನಂತೂ ಹಾಗೆ ತಿಳಿಯುವದಿಲ್ಲ, ಆದರೆ ಅವನಿಗೆ ಅದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅಥವಾ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಒಬ್ಬನಲ್ಲಿರಬಹುದು - ಒಬ್ಬಂಟಿಗನಿಗೆ ಎಲ್ಲವೂ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ - ಆದರೆ ಮಾನವ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಅದು ಶಕ್ಯವಲ್ಲ. ಈ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಪೂರೈಸಲಿಕ್ಕಾಗದು, ಯಾಕಂದರೆ ಅದು ಪ್ರಕೃತಿ ಸೃಜಾವನನ್ನೇ ಅಲ್ಲಗಳೆಯುತ್ತದೆ, ಮಹಾ ಮಾತೆಯ ನಿಷೇಧ ಸಾಧಕವಾಗಿದೆ, ಮತ್ತವಳ ಸನಾತನ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಒಂದು ಕಡಿತಳು ಶುಷ್ಕ ತಾರ್ಕಿಕ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳಿಂದ ತುಂಬಬೇಕೆನ್ನುತ್ತದೆ, ಅದು ವಸ್ತುಗಳ ಸತ್ಯವನ್ನು, ಸತ್ಯವನ್ನೂ ಋತವನ್ನೂ ನಿರಾಕರಿಸುತ್ತದೆ, ಮತ್ತು ಅದರಲ್ಲಿಯೇ ಹಲ ತೊಟ್ಟರೆ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತ ರೂಪ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ತಾನೇ ತಂದು ಕೊಳ್ಳುವದು. ತತ್ವಜ್ಞಾನವು ಮತ್ತು ವಿಜ್ಞಾನವು ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಅಪಾಯವಾಗದಂತೆ ತಮಗೂ ಅಪಾಯವಾಗದಂತೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವದಾದರೆ, ಮನುಷ್ಯನು ಒಂದುವಿಧ ವೃತ್ತಿಗಳ ಸಂಕಲಜೀವಿ ಮತ್ತು ಅವನ ಎಲ್ಲ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿಗಳೂ ಅಂಗಾಂಗಗಳೂ ತಮ್ಮ ಕ್ರಿಯಾ ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೆ ಸ್ಥಾನವನ್ನೂ ಮತ್ತು ತೃಪ್ತಿಯನ್ನೂ, ಆಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅವನ ಸ್ವಭಾವ ಮತ್ತು ದೈವವೇ ಅವನು. “ಆಪ್ತಕಾಮ” ನಾಗಬೇಕು, ಆತಾ ಸಂತ್ಯಸ್ತನಾಗಬೇಕು, ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿಯೂ ಜನಾಂಗದಲ್ಲಿಯೂ, -ಆರ್ಥಾತ್ ಯಾವಾಗಲೂ “ಸತ್ಯಂ” “ಋತಂ” ದ ಅನುಮತಿಯಂತೆ, ಮತ್ತದೇ “ಸುಖಂ” ಮತ್ತು “ಸುಂದರಂ” ವಿನಹ

ಅನಿಯಂತ್ರಿತವಾಗಿ ಸ್ವೈರೇಚ್ಛೆಯಿಂದಲ್ಲ. ಬಾಧ್ಯಧರ್ಮವು ಬಂದು ಸಮತೆಯನ್ನು ಕೆಡಿಸಿ ಅನೇಕ ಅಪಚಾರಗಳಿಗೆ ಎಡೆಕೊಡುವ ಮೊದಲು, ಪುರಾತನ ಹಿಂದುತ್ತದ ಮಹಿಮೆಯು ಈ ಮೂಲ ಸತ್ಯವನ್ನು ತತ್ಪ್ರತಃ ಮಾನ್ಯಮಾಡಿ, ದೇವರನ್ನು ಅಲ್ಲಗಳೆಯದೆ, ಪೂರ್ಣವೇ ಆಗಲಿ ಅಪೂರ್ಣವೇ ಆಗಲಿ ಯಶಸ್ವಿನಿಂದ, ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಅದರದರ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಸಹಜ ಐಕ್ಯತೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇ ಆಗಿದೆ.

— ರಾ. ಕೃ. ನಾಳವೇಕರ

ಮನದ ಗರ್ಭಾಲಯದಲ್ಲಿ ಕೊನೆಯಿರದ ಶಾಂತಿ, ನೆಲೆಗಡದ ನೀರವತೆಯನ್ನು ನೆಲಸಲೆತ್ತಿಸುವದು ಸಾಧನೆ ಮಾರ್ಗದ ಮೊದಲ ಮಾತು. ಇದಿಲ್ಲದೆ ಅನುಭೂತಿ ಸ್ವರ್ಯ ಕೈಸೇರವು.

ಮೊದಮೊದಲು ಶಾಂತಿ ಸ್ಥಿರತೆಗಳು ನೆಲೆಯಾಗಿ ನಿಲ್ಲಲಾರವು. ಅವು ಬಂದು ಹೋಗುವವು. ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಲೂರಿ ನಿಲ್ಲಬೇಕಾದರೆ ಬಹಳ ಮೂತ್ತು ಹಿಡಿಯುವದು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅಧೀರತೆಗೇಡೆಗೊಡದೆ ಮಾಡುವದನ್ನು ಮನಮುಟ್ಟಿ, ಗಟ್ಟಿಮುಟ್ಟಾಗಿ ಹಿಡಿ.

ಶಾಂತಿ ಹಾಗೂ ಸ್ಥಿರತೆಗಳ ಆಚೆಗೆ ನೀನೇನಾದರೂ ಅಶಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಿನ್ನ ಅಂತಃಪುರುಷನ ಪೂರ್ಣ ಉದ್ಘಾಟನೆಯಾಗಲಿ. ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಭಾಗವತ ಶಕ್ತಿಯ ಅರಿವು ನಿನಗಾಗಲಿ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನೀನು ಸತ್ಯದೊಡನೆ ಅತ್ಯಂತ ತೀವ್ರತೆಯೊಡನೆ ಇನಿತೂ ಅಧೀರನಾಗದೆ ಅಭೀಷ್ಟೆಯುಳ್ಳವನಾದರೆ ಸಫಲನಾಗುವಿ.

ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಮಹಾಶಕ್ತಿಗಳಿವೆ. ನೀರವತೆ ಮತ್ತು ಮಾತು. ನೀರವತೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಅಡೆಗೊಳಿಸಿದರೆ ಮಾತು ಹುಟ್ಟಿಸುವದು. ನೀರವತೆ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡುವದು. ಮಾತು ಕಾರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರೇರಣೆಮಾಡುವದು.

ಯೋಗಿಯ ಜ್ಞಾನ ಸಾಮಾನ್ಯ ಕಾಮನಾ ಪರಿಚಾಲಿತ ಜ್ಞಾನವಲ್ಲ. ಅದು ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಲ್ಲ. ಅದು ಬುದ್ಧಿಯ ಮೇರೆಯನ್ನು ಮೀರಿ ತಥ್ಯದ ಬೆನ್ನಾಸರಿ ನಿಂದ ಸಾಗಿದೆ. ಯೋಗಿ ಈಶ್ವರನ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಶೀಲಿಯನ್ನು ಅರಿಯುತ್ತಾನೆ.

— ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರು

ಸಾಧಕನು ಸದಾಕಾಲ ನೆನಪಿಡಬೇಕಾದುದು

(ನವೆಂಬರ್ ೧೯೨೮ ರಲ್ಲಿ ೫೭ ಅರವಿಂದರು ಆಶ್ರಮದ ಸಾಧಕರೊಬ್ಬರಿಗೆ ಬರೆದ ಒಂದು ದೀರ್ಘ ಪತ್ರದ ಒಂದು ಭಾಗದ ಅನುವಾದ. ಪತ್ರದ ಪೂರ್ಣ ಪಾಠವನ್ನು (Letters of Sri Aurobindo) (Fourth Series) Pages 490-501 ಇಲ್ಲಿ ನೋಡಬಹುದು.)

ನಿರ್ಜಾಯಕ ಆಯ್ಕೆ

ಈ ಯೋಗವನ್ನು ಅದರ ವಿಷಯವಾಗಿ ತೀವ್ರ ಹಾಗೂ ಪೂರ್ಣ ಶೃದ್ಧಿಯುಳ್ಳವರು ಮತ್ತು ಪರ ಮಾತ್ಮನೊಂದಿಗೆ ತಾದಾತ್ಮ್ಯಹೊಂದಿ ಅವನಲ್ಲಿಯೇ ತಮ್ಮನ್ನು ಕಾಣುವದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಾಗಿ ತಮ್ಮ ಅಲ್ಪ ಮಾನವ ಅಹಂಕಾರವನ್ನೂ ಅದರ ಪ್ರಭಾವವನ್ನೂ ಕಿತ್ತೆಸೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಉತ್ಸುಕರಾಗಿರುವವರು ಮಾತ್ರ ಕೊನೆ ಮುಟ್ಟುವ ವರೆಗೆ ಆಚರಿಸಬಲ್ಲರು. ಅಲಸ್ಯತನದಿಂದಾಗಲಿ ತಕ್ಕ ಗಾಂಭೀರ್ಯವಿಲ್ಲದೆಯಾಗಲೀ ಇದನ್ನು ನಡೆಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಯಾರಿಂದರೆ, ಈ ಕಾರ್ಯವು ಅತ್ಯಂತ ಘನವಾದುದೂ ಗಹನವಾದುದೂ ಆಗಿದೆ. ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಶತ್ರುಶಕ್ತಿಗಳು ತಮಗೆ ದೊರೆಯಬಹುದಾದ ಅತ್ಯಲ್ಪ ಆಸ್ವದದ ಅಥವಾ ಅತಿಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ ಸಮ್ಮತಿಯ ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಹೊಂಚು ಹಾಕಿ ಕುಳಿತಿರುತ್ತವೆ; ಮತ್ತು ಈ ಯೋಗದ ಸಾಧನೆಗೆ ಅತಿ ತೀವ್ರವಾದ ಅಭಿಪ್ರೇಯೋ ಅವಿರತವಾದ ತಪಶ್ಚರ್ಯೆಯೂ ಅವಶ್ಯವಾಗಿವೆ. ಯಾವ ಭಾವನೆ, ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ಮನುಷ್ಯಸ್ವಭಾವವೆಂದು ತಿಳಿದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸಮರ್ಥಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆಯೋ, ಅಂಥ ಮಾನವೀಯ ಅರ್ಥ ಪ್ರವೃತ್ತಿ, ನೆವ, ಹಾಗೂ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಬುದ್ಧಿ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಮನ್ನಿಸುವುದೂ, ಮಾನವೀ-ಮನೋವಿಚಾರಗಳನ್ನು ವಿವೇಕ ಶೂನ್ಯ ಹಟದಿಂದ ವಾದಿಸುವುದೂ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಈ ಯೋಗವು ಸಾಧಿಸಲಾರದು.

ಈ ಅಜ್ಞಾನ ಜನಿತ ಕೀಳು ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ದೈವೀ ಸತ್ಯದೊಡನೆಯಾಗಲಿ, ಅಷ್ಟೇ ಏಕೆ, ಸಾಧನ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಹ್ಯವೆನಿಸುವ ಅಪೂರ್ಣ ಸತ್ಯದೊಡನೆಯಾಗಲಿ ಸರಿಸಮವೆಂದು ನೀವು ಗಣಿಸಲುದ್ಯುಕ್ತ ರಾದುದೇ ಅದರೆ ಈ ಯೋಗವು ಸಾಧ್ಯವಾಗದು.

ನೀವು ನಿಮ್ಮ ಈ ಹಳೆಯ ಜೀವ ಹಾಗೂ ಅದರ ಮನ-ಪ್ರಾಣ-ಶರೀರಗಳ ರುಚಿ-ರೂಢಿ-ರಚನೆಗಳಿಗೆ ಬಿಡದೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡರೂ ಅದು ಸಾಧಿಸದು; ಈ ಯೋಗಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನೂ ತನ್ನ ಹಿಂದಿನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟು, ಸರ್ವ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಉನ್ನತೋನ್ನತ ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಅಂತಸ್ತಿನ ಮೇಲೆ ಅಧಿಸ್ಥಿತನಾಗಿ, ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಲೂ ಕಾರ್ಯ ವೆಸಗುತ್ತಲೂ ಜೀವಿಸುತ್ತಲೂ ಇರಬೇಕು. ನಿಮ್ಮ ಮಾನವ-ಮನಸ್ಸು ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣಮಯ ಅಹಂಕಾರಗಳಿಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ 'ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ'ವನ್ನು ಕೊಡಲು ಹಟತೊಟ್ಟರೆ ಇದು ನಿಮ್ಮಿಂದ ಆಗದು. ಸಾಮಾನ್ಯ ಜೀವನವನ್ನು ಯಾವನೊಬ್ಬನು ಸಾಗಿಸುವವರೆಗೆ, ಅವನು ಇಚ್ಛಿಸಿದರೆ, ಮಾನವಜೀವಿಯ ಅಂಗೋಪಾಂಗಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಅವನುಗಳ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗುವದಕ್ಕೂ ತಡೆಯುವಂತೆ ವಿಹರಿಸುವದಕ್ಕೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಹೊಣೆಯ ಮೇಲೆ ಆಸ್ವದ ದೊರೆಯಬಹುದು. ಅದರೆ, ಯಾವಯೋಗ ಸದ್ಧತಿಯ ಸಮಗ್ರ ಹೃದಯವೇ ದಿವ್ಯ ಶಕ್ತಿಗೆ ಸಮರ್ಪಣವಾಗಿದೆಯೋ ಮತ್ತು ಈ ಮಾನವ ಸಂಗತಿ

ಗಳ ಬದಲು ಅವುಗಳ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಮಹೋನ್ನತ ಸತ್ಯದ ನಿಯಮ-ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು ನೆಲೆಸುವುದು ಯಾವ ಯೋಗದ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆಯೋ, ಅಂಥ ಯೋಗಪಥದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಆ ಬಳಿಕವೂ ಈ ತರಹದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಪೇಕ್ಷಿಸುವದೊಂದರೆ, ಅಜ್ಞಾನ ಪ್ರವೃತ್ತಿವಾದ ವಿಶ್ವಶಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಅಧೀನವಾದಂತೆಯೇ ಸರಿ; ಹಾಗೆ ಮಾಡುವದೊಂದರೆ ಕುರುಡು ವಿರೋಧಾಭಾಸಕ್ಕೊಳಗಾಗಿ ಇಬ್ಬಗೆಯ ಅಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಜೀವನವನ್ನು ನಡೆಸುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕೇಳಿದಂತಾಗುವದು.

ಈ ಯೋಗದ ಮೂಲ ತತ್ವ ಹಾಗೂ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುವ, ಅಲ್ಲಗಳೆಯುವ ಹಾಗೂ ನೀರಲ್ಲಿ ನೋಡುವ, ಅಜ್ಞಾನಶಕ್ತಿಗಳ, ಕೇಂದ್ರ, ಸಾಧನ, ಅಥವಾ ವಕ್ತಾರರಾಗಿ, ಈ ಯೋಗ ಸಾಧಕರೇಬವರು ಪರಿಣಮಿಸಿದಲ್ಲಿ ಈ ಯೋಗವು ಎಳ್ಳುಷ್ಣ್ಯ ಸಾಧಿಸಲಾರದು. ಒಂದುಕಡೆಗೆ, ಅತಿಮಾನಸ ತತ್ವದ ಸಿದ್ಧಿಯಿದೆ; ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಮೀರಿಸಿ, ಇಳಿದು ಬರುವ ಅತಿಮಾನಸದ ದೈವೀಶಕ್ತಿಯಿದೆ; ಇದುವರೆಗೆ ಪೃಥ್ವಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಧಿತವಾದ ಗಂಭೀರ ಸತ್ಯಗಳನ್ನು ಮಿಕ್ಕುವ ಮಹೋನ್ನತತರ ಋತದ ದೀಪ್ತಿ-ಶಕ್ತಿಗಳಿವೆ; ಅಂತೆಯೇ ಅದು ಹೃದ್ರಮಾನವ ಮನಸ್ಸೂ ಅದರ ತರ್ಕಬುದ್ಧಿಯೂ ಶಾಶ್ವತ ಸತ್ಯಗಳೆಂದು ಬಗೆದುದುರ ಆಚೆಯದು; ಅಂತೆಯೇ ಅದು ತನ್ನ ಮರ್ಯಾದಿತವಾದ ಉಪಕರಣಗಳಿಂದ ಆ ಶಾಶ್ವತ ಸತ್ಯಗಳ ಸ್ವರೂಪ ರೀತಿ ವಿಶಾಸಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಲಾರದು. ಸ್ಥೂಲವಾಗಿಯಾದರೂ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲಾರದು; ತನ್ನ ಅಪ್ರಬುದ್ಧ ಪ್ರಮಾಣಗಳಿಂದ ನಿರ್ಣಯಿಸಲಾಗದು. ಆ ತತ್ವವು ಯಾವ ವಿರೋಧವನ್ನೂ ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ ಭೌತಿಕ ಜೀವಕೋಟಿಯಲ್ಲಿ, ದೈಹಿಕ ಪ್ರಜ್ಞೆಯಲ್ಲಿ ಇಳಿದು ಬಂದು ಪ್ರಕಟವಾಗಲು ಹವಣಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಇನ್ನೊಂದೆಡೆಗೆ, ತನ್ನ ಜೊಳ್ಳು ದುರಹಂಕಾರ, ಅಜ್ಞಾನ, ಅಪ್ರವೃತ್ತಿ, ಮೂಢತನ ಅಥವಾ ಯೋಗ್ಯತಾಹೀನ ಅವಿಧೇಯತೆಗಳ ಪರಿವಾರವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ತನ್ನ ಆಳಿಕೆಯನ್ನೇ ಮುಂದೆ ಸಾಗಿಸ ಬಯಸುವ ಕೆಳದರ್ಜೆಯ ಪ್ರಾಣಶಕ್ತಿ ಇರುವದು; ಅದು ಅತಿಮಾನಸ ಅಥವಾ ಅತಿಮಾನಸ ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಹಾಗೂ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನೂ ನಿಜವಾದ ಶಕ್ಯತೆಯನ್ನೂ ನಂಬಲಿಲ್ಲವದು; ಅಪ್ಪೇ ಅಲ್ಲ, ಅದಕ್ಕೂ ಮುಂದೆಹೋಗಿ, ಅತಿಮಾನಸ ತತ್ವವಿದ್ದು ದೇ ಅದರ ಅದುತನ್ನ ಕೀಳುಮಟ್ಟಕ್ಕೇ ಸರಿಹೊಂದಬೇಕೆಂಬ ಮೂಢತನದ ಅಪೇಕ್ಷೆಯನ್ನೂ ಆ ಅಧಃಪ್ರಕೃತಿ ಭಾವವು ಮುಂಚಾಚುವದು; ಹಾಗೂ ಅತಿಮಾನಸದ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಸಟೆಯೆಂದು ತೋರುವ ಸಕಲವನ್ನೂ ಅತ್ಯಾಸೆಯಿಂದ ಬಾಚಿಕೊಳ್ಳುವುದೂ ಈ ಅಧಃಪ್ರಕೃತಿಭಾವವು ಪರಮಾತ್ಮನ ಸಾನ್ನಿಧ್ಯವನ್ನು ಲಿದು 'ಅತಿಮಾನಸದ ಅವತರಣವು ಅಶಕ್ಯವೆಂದು ಅರಿತಿರುವದಾದುದರಿಂದ ಪರಮಾತ್ಮನ ಸಾನ್ನಿಧ್ಯವನ್ನೇ ನಿರಾಕರಿಸುವದು. ತನ್ನ ವಿಚಾರ, ನಿರ್ಣಯ, ಅಭಿಲಾಷ, ಸಹಜಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳನ್ನೇ ಉಚ್ಚ ಸ್ವರ ದಿಂದ ಘೋಷಿಸುತ್ತಲೂ, ಅವು ಪ್ರತಿಫಟನೆಗೊಡಾದರೆ ತನ್ನ ಸುತ್ತಲೂ ಸಂಶಯ, ನಿರಾಕರಣೆ ನಿಂದಾ ಪರ ಟೀಕೆ, ಬಂಡುಗಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ಅವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಪ್ರತೀಕಾರ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಎತ್ತೆತ್ತಲೂ ಹರಡುವದು.

ಇವೇ ಎರಡು ಈಗ ಎದುರಾಗಿರುವ ಸಂಗತಿಗಳಿದ್ದು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದನ್ನು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಆಯ್ದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುವದು.

ಯಾಕಂದರೆ ಈ ವಿರೋಧವು, ದೈವೀಸತ್ಯದ ಅವತರಣಕ್ಕೆ ಈರೀತಿ ವಿಫಲ ವಿಘ್ನವನ್ನೊಡ್ಡುವದೂ ಅಡೆತಡೆಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುವದೂ, ಕೊನೆವರೆಗೆ ನಡೆಯದು. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನೂ ಒಂದಿಲ್ಲಿಂದ್ನ ಪಕ್ಷವನ್ನು—ಸತ್ಯದ ಪಕ್ಷವನ್ನೋ ಅಥವಾ ಅದರ ವಿರುದ್ಧ ಪಕ್ಷವನ್ನೋ—ಸೇರಲೇ ಬೇಕಾಗುವದು. ಅತಿಮಾನಸ ಸಿದ್ಧಿಯು ಕೆಳತರಗತಿಯ ಅಜ್ಞಾನದೊಡನೆ ಏಕಸಮಯಾವಚ್ಛೇದವಾಗಿ ಇರಲಾರದು; ಅದು ಇಬ್ಬಗೆಯ ಮನೋಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಒಂದೇಸವನೆ ಪಡೆಯುವ ತೃಪ್ತಿಯೊಡನೆ ಎಂದೆಂದಿಗೂ ಮೇಳೈಸುವುದಿಲ್ಲ.

—ವಸಂತ ಕುಲಕರ್ಣಿ

ಮಾನವ ಐಕ್ಯದ ಆದರ್ಶ

೩ ಅರವಿಂದರ “The Ideal of Human Unity” (ಮಾನವ ಐಕ್ಯದ ಆದರ್ಶ) ಎಂಬ ಲೇಖನವೊಂದು ಆರ್ಯ ಮಾಸಿಕದಲ್ಲಿ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ೧೯೧೫-ಜೂಲೈ ೧೯೧೮ ರ ವರೆಗೆ ಕ್ರಮಶಃ ಪ್ರಕಟವಾಯಿತು. ೧೯೧೫ ರಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಿತವಾಯಿತು. ಇಂದಿನ ಜಾಗತಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳ ಅತಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಲೋಕನವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಈ ಗ್ರಂಥದ ಮಹತ್ವದ ಮುನ್ನುಡಿಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಇಲ್ಲಿ ಅನುವಾದಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಮಾನವ ಐಕ್ಯದ ಆದರ್ಶ — ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದು ಮುಗಿಸುತ್ತಿರುವಾಗಲೇ ಪ್ರಜೆಗಳೂ ರಾಜ್ಯಕರ್ತರೂ ಕೂಡಿ ಒಂದು ಜಾಗತಿಕ ರಾಜ್ಯದಾಡಳಿತ ಕ್ರಮದ ಪ್ರಸ್ಥಾಪನೆಯ ಅವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದುದು ಕಂಡುಬಂದಿತು. ಅದರೇ ಆಗ ಅದು ವಾದ ವಿವೇಚನೆಗಳ ವಿಚಾರಗಳಿಗಷ್ಟೇ ಒಳಗಾಗಿದ್ದಿಲ್ಲದೆ, ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ವ್ಯಾಪಕಾರಿಕ ರೂಪವನ್ನು ಇನ್ನೂ ತಾಳಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ದಿನ ಅದು ಪ್ರಕಟವಾಗಲೇ ಬೇಕಿತ್ತು. ಕೊನೆಗೊಮ್ಮೆ ವಿರಾಟ್ ಸ್ವರೂಪದಿಂದ ಅದರ ಪ್ರಾರಂಭವು ಆಯಿತು. ರಾಷ್ಟ್ರಸಂಘ (League of Nations) ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಅದರ ರೂಪವು ಮುಂದೆ ಬಂದಿತು. ಅದರ ಹುಟ್ಟು ಅಷ್ಟು ಸೊಗಸಾದದ್ದಾಗಲೀ, ಅದರ ರಚನೆ ಅಷ್ಟು ಪ್ರತಿಭಾ ಸಂಪನ್ನವಾದುದಾಗಲೀ, ಅಥವಾ ಬಹುಕಾಲದ ತಾಳಿಕೆಯಾಗಲೀ ಯಶಃಪೂರ್ಣವಾದ ಬಾಳಿಕೆಯಾಗಲೀ ಉಳ್ಳ ಜೀವನಕ್ರಮವುಳ್ಳದಾಗಿಯೂ ಅದು ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅಂಥದೊಂದು ಸಂಘಟಿತವಾದ ಪ್ರಯತ್ನವು ಕಾರ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ಇಳಿದು ಕೆಲಕಾಲವಾದರೂ ಕರ್ಮನಿರತವಾಗಿದ್ದಿತೆಂದರೆ ಅದೊಂದು ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣವಾದ ಘಟನೆಯೆಂದೇ ತಿಳಿಯಬೇಕಾಗುವುದಲ್ಲದೆ, ಜಗತ್ತಿನ ಇತಿಹಾಸದೊಳಗೆ ಒಂದು ಹೊಸ ಯುಗದ ಪ್ರಾರಂಭವೆಂದು ಮನ್ನಿಸಬೇಕಾಗುವುದು. ಈ ಪ್ರಾರಂಭವೆಂದರೆ, ಒಂದುವೇಳೆ ಅದು ಅಯಶಸ್ವಿಯಾದರೂ ಮಾನವತೆಯ ಭವಿಷ್ಯತ್ತಿನ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯಾಗುವವರೆಗೆ ಪರಿಣಾಮ ರಹಿತವಾಗಿ ತಡೆಯಲಾಗದ ಕಾರ್ಯ ಪ್ರವರ್ತನೆಯಾಗಿರುವುದು. ಆ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯಾದರೋ, ಅವ್ಯಾಹತವಾಗಿ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರುವ ಅವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹಾಗೂ ವಿನಾಶಗಳ ಬಗೆಗೆ ಅನ್ಯೇ ಸೀಮಿತವಾಗಿದ್ದರೆ, ಮಾನವ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನೇ ವಿಧ್ವಂಸ ಮಾಡುವ ವೃತ್ತಿಗಳನ್ನಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕೂ ಮುಂದೆ ಹೋಗಿ ಮಾನವ ಜಾತಿಯ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆವೆಂದು ವರ್ಣಿಸಬಹುದಾದ ಘೋರ ಪರಿಣಾಮವನ್ನೂ ತಡೆಯುವಂತಹುದಿರಬೇಕು. ಹೀಗಿದ್ದುದರಿಂದ, ರಾಷ್ಟ್ರಸಂಘವು ಕಣ್ಮರೆಯಾದರೂ ಸಂಯುಕ್ತ ರಾಷ್ಟ್ರ ಸಮಿತಿಯು (United Nations Organization) ಏರ್ಪಟ್ಟಿತು. ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಅದು ಇಂದು ಅತಿ ಪ್ರಬಲವಾಗಿ ನಿಂತುಕೊಂಡು ಜಗತ್ತಿನ ಭವಿಷ್ಯತ್ತಿನ ಬಗೆಗೆ ಇರುವ ಅಮೋಘವಾದ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿ ಸುರಕ್ಷಿತವಾದ ಶಾಶ್ವತಿಯನ್ನೂ ಯಶಸ್ಸನ್ನೂ ಸಂಪಾದಿಸಲು ಹೆಣಗಾಡುತ್ತಿರುವುದು.

ಇದೊಂದು ಮಹತ್ವದ ಘಟನೆ. ಪ್ರಕೃತಿಯು ವಿಧಿನಿಯತವಾದ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಜಗದಗಲವೂ ಕಾರ್ಯೋನ್ಮುಖವಾದ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳ ಪ್ರತಿಫಲವು ಅದು. ಮಾನವೀ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿಯೇ ಅವಿರತವಾದ ಕೊರತೆಗಳು, ಅದರ ಎಡವುತ್ತಿರುವ ಮನೋವೃತ್ತಿ, ತಡೆಗಟ್ಟುವ ಪ್ರತಿಕೂಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ, ಇವೆಲ್ಲವುಗಳಿಂದ ಈ ಮಹಾಸಾಹಸವು ಕೆಲಕಾಲದವರೆಗೆ ತಡೆಯಲ್ಪಡುವುದಾದರೂ, ಈ ಘಟನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಮುಂದಾಗ

ತಕ್ಕುದರ ನಿಶ್ಚಿತ ರೂಪವು ಹುಡುಗಿರುವುದು. ಅದರ ಮಾರ್ಗದ ಮೇಲಿನ ಎಲ್ಲಮಾರ್ಪಟನೆಗಳೂ ಅದನ್ನು ದೂರ ಕರಿಸುವ ಯಾವ ಸಂಘಟನೆಗಳೂ ಅದರ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಪರಾವರ್ತನೆಗೊಳಿಸಲು ಸಮರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲ ಮುಂಬರುವ ದುರ್ಘಟನೆ-ಸಂಘಟನೆಗಳಾದರೂ ಮಾನವೀ ಜನಾಂಗದ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಹಾಗೂ ಅದರ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕವಾದ ಈ ಸಾಕಸವನ್ನು ಮುರಿಯಲಾರವು. ಭಯಂಕರವಾದ ಎರಡು ಜಾಗತಿಕ ಮಹಾಯುದ್ಧಗಳು ಜಗತ್ತಿನ ರಾಜಕೀಯ ಸೀಮಾರೇಷೆಗಳನ್ನೇ ಬದಲಿಸಿ ಬಿಟ್ಟಿರುವುದಲ್ಲದೆ ಹಲವು ಜಾಗತಿಕ ಕ್ರಾಂತಿಗಳಿಗೆ ಕಾರಣೀಭೂತವಾಗಿರುವವು. ಹಾಗೂ ಜಗತ್ತಿನ ಭವಿಷ್ಯವನ್ನೇ ಬದಲಿಸುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಭಾವಿಸುವುದು. ಇನ್ನೂ ಭಯಂಕರವಾದ ಮೂರನೆಯದೊಂದು ಮಹಾಯುದ್ಧವು ವಿಚಿತ್ರತಮವಾದ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ವಿನಾಶಿಕೆಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡು ಜಗತ್ತನ್ನೇ ಸಂಹಾರ ಮಾಡುವೆನೆಂದು ಬೆದರಿಸುತ್ತಿರುವುದು. ಜಗತ್ತಿನ ಸಕಲ ಸಂಪತ್ತನ್ನೂ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನೂ ವಿಧ್ವಂಸಮಾಡುವ ಹವಣಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅದು ಇರುವುದು. ಇದರಿಂದ ಶಾಂತತೆಯಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಚ್ಛನ್ನ ಯುದ್ಧ (cold war) ದ ಭೀತಿಜ್ವರವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ, ರಾಷ್ಟ್ರ-ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಂದೇಹ-ದ್ವೇಷಗಳ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಅದು ಹುಟ್ಟಿಸಿದೆ. ಆದರೆ ಆ ಎರಡೂ ಮಹಾಯುದ್ಧಗಳು ಜಾಗತಿಕ ಐಕ್ಯವನ್ನು ಪುರಸ್ಕರಿಸುವ ಸಮಿತಿಯೊಂದನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಬಗೆಗೆ ಯಾವ ವ್ಯತ್ಯಯವನ್ನೂ ಮಾಡಿರುವುದಿಲ್ಲ; ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಅವುಗಳಿಂದ ಅಂಥ ಸಮಿತಿಯ ಸ್ಥಾಪನೆ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಆಗಲು ಸಹಾಯವಾಗಿದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರಸಂಘವು ಮೊದಲನೆಯ ಮಹಾಯುದ್ಧದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ರೂಪುಗೊಂಡಿತು; ಸಂಯುಕ್ತ ರಾಷ್ಟ್ರ ಸಮಿತಿಯು ಎರಡನೆಯ ಮಹಾಯುದ್ಧದಿಂದಿಂದುಂಟಾದ ಸಂಘರ್ಷದ ಫಲವು. ಕೆಲವರು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಂತೆ ಮೂರನೆಯ ಮಹಾಯುದ್ಧವು ಅನಿವಾರ್ಯವೇ ಆಗಿದ್ದರೆ, ಅದೊಂದು ಈ ಜಾಗತಿಕ ಸುಗಮಕಾರ್ಯದೊಳಗಿನ ಕೊನೆಯ ಮಹತ್ವದ ಫಲವಾಗಬಹುದು. ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಪರಸ್ಪರ ವಿರೋಧಿಯಾದುದೆಂದು ಕಂಡುಬಂದರೂ ಭಯಂಕರವಾದ ಅಂಥ ಸಾಧನವನ್ನು ತನ್ನ ಉದ್ದೇಶದ ಸಾಫಲ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಕೃತಿಯು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿಯೂ ಯೋಗದಲ್ಲಿಯೂ ಇದನ್ನೇ ನಾವು ಕಾಣಬಹುದು. ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಪರಿಪೂರ್ಣತೆಗೆ ಅಡ್ಡಬರುವ ಎಷ್ಟೋ ಮಾನಸಿಕ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ಮೊದಲು ನಾವು ಉತ್ತೇಜನಗೊಳಿಸಿದ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ಸಾಧನೆ ಪ್ರಗತಿ ಹೊಂದುತ್ತ ಹೋಗುವಂತೆ ಅವುಗಳನ್ನು ನಾವು ಉನ್ನತಗೊಳಿಸುವೆವಷ್ಟೆ? ಯಾಕೆಂದರೆ, ಮೊದಲು ಅವು ಸುಪ್ತವಾಗಿದ್ದರೂ ಅವುಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತೊಗೆಯದಿದ್ದರೆ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಅವು ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಉನ್ನತಿಗೆ ಮಾರಕವಾಗುವವು. ತನ್ನ ಪವಿತ್ರವಾದ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಈಡೇರಿಸುವಾಗ ತನಗೆ ಪ್ರತಿಕೂಲವಾಗುವ ಯಾವತ್ತು ಜಾಗತಿಕ ಶಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಕೃತಿಯು ಹಾಗೆಯೇ ಉತ್ತೇಜನಗೊಳಿಸಿ ಅವುಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲ ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು. ನಾವು ಇದನ್ನು ಜಗತ್ತಿನ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವೆವು. ಇಂದಿಗೂ ಅದನ್ನು ಪ್ರಕೃತಿಯು ಕೈಕೊಂಡ ಮಹಾಕಾರ್ಯದಷ್ಟೇ ಮಹತ್ವಾಗಿ ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಆ ಪ್ರತಿಕೂಲತೆಗಳು ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತನ ಹಾಗೂ ಅವನ ಸಂಚಲನ ಶಕ್ತಿಯ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಪ್ರತಿಬಂಧಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತಮ್ಮನ್ನೇ ಪ್ರತಿಕೂಲತೆಗೇಡು ಮಾಡುತ್ತಿರುವೆವೆಂಬುದನ್ನೂ ಮನಗಾಣಬಹುದು.

ಅದುದರಿಂದ ಇಂದಿನ ತನಕ ಸಾಧಿಸಿದ್ದುದರ ವಿಷಯವಾಗಿಯೂ ಮುಂದೆ ಸಾಧಿಸಬೇಕಾದದ್ದು ದರವಿಷಯವಾಗಿಯೂ ನಾವು ಆಶಾಭರಿತವಾದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಬಹುದು. ಈ ಆಶೆ-ಆಶೋತ್ತರಗಳು ಈಗಾಗಲೇ ಸಾಧಿಸಿದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ವಿಧ್ವಂಸಗೊಳಿಸಲೆಳಸುವ ವಿನಾಶಕ ವೃತ್ತಿಗಳನ್ನೂ ದೃಶ್ಯವನ್ನು ಕಂಡು ಕುರುಡಾಗುವ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ. ಸದ್ಯದ ನಿಜಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಸಂಯುಕ್ತ ರಾಷ್ಟ್ರ ಸಮಿತಿಯ ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳೂ ಲೋಕ ದೋಷಗಳೂ ಅದು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಅಪರಾಧಗಳೂ, ಇವೆಲ್ಲವುಗಳ ಮೇಲಿಂದ ಅದರ ಕೊನೆಯ

ಯಶಸ್ಸಿನ ಬಗೆಗೆ ಎಷ್ಟೋ ಜನರು ಸಾಶಂಕಿತರಾಗಿರುವರಲ್ಲದೆ, ಅದರ ಕಾರ್ಯದ ವಿಷಯವಾಗಿಯೂ ತುಂಬ ನಿರಾಶಾಭರಿತರಾಗಿರುವರು. ಈ ನಿರಾಶೆಯಲ್ಲಿ ಸಹಭಾಗಿಯಾಗುವುದೆಂದರೆ ಜಾಣತನದ ಸಂಗತಿಯಲ್ಲ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಅಂಥ ಮನೋವೃತ್ತಿಯು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬಹುದಾದ ಪರಿಣಾಮವು ಸಕ್ಕದ್ದ ಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದಂಟಾಗುವ ದುಷ್ಟಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಮಾತ್ರ ನಾವು ಮರೆಯುವಂತಿಲ್ಲ. ಮುಂದಿನ ಜನಾಂಗವು ಇಂದಿನ ತಪ್ಪು-ತಡೆಗಳಿಗೂ, ಜಾಣತನವಿಲ್ಲದ ಧೈಯ-ಧೋರಣೆಗಳಿಗೂ ಇಂದಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಧುರೀಣರನ್ನೇ ಹೋಣೆ ಗಾರರೆಂದು ಭಾವಿಸುವುದೆಂಬುದನ್ನು ಮರೆಯಲಾಗದು. ಸಮಿತಿಯ ಘಟನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸಂಘಟನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಕಂಡುಬರುವ ಲೋಪ ದೋಷಗಳನ್ನು ಕೂಡಲೇ ತೊಡೆದು ಹಾಕಬೇಕು; ಇಲ್ಲವೆ ಸಾವಕಾಶವಾಗಿಯೂ ಜಾಗ ರೂಕತೆಯಿಂದಲೂ ದೂರವಾಡಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಮಾಡಲು ಹಟಮಾರಿತನದ ವಿರೋಧವಿದ್ದರೆ, ಘಟನೆಯನ್ನು ಮುರಿಯದಂತೆ ಅದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುವ ಯೋಜನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಪರಿಪೂರ್ಣತೆಯ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ತ್ವರಿತ ವಾಗಿಯೂ ಸುಲಭವಾಗಿಯೂ ಸಾಧಿಸುವುದು ಅಸಾಧ್ಯವಾಗಿದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ಕೈಕೊಂಡೇ ಶೀರಬೇಕು. ಹಾಗು ಜಗತ್ತಿನೊಳಗಿನ ನಿರಾಶೆಯ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಹೇಗಾದರೂ ಇಲ್ಲದಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಮಾನವ ಪ್ರಕೃತಿಯಾಗಲೀ ಇಚ್ಛಾಶಕ್ತಿಯಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಯಾವದಾದರೊಂದು ಅಕಸ್ಮಿಕವಾದ ಉತ್ಕಾಂತಿ ಯುಕ್ತವಾದ ಪ್ರಗತಿಯಾಗಲೀ ಮಾನವ ನಿಯತಿಯ ಇನ್ನೂ ಮಹತ್ವದ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ತೆರೆದ ಹೊರತು, ಮಾನವತೆಗೆ ಇದಕ್ಕಿಂತ ಬೇರೆ ಯಾವ ದಾರಿಯೂ ಈಗ ಇರುವುದಿಲ್ಲ.

ರಾಷ್ಟ್ರ ಸಂಘವೆಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಮುಂದೆ ಬಂದ ಜಾಗತಿಕ ಏಕೈಕದ ಮೊತ್ತ ಮೊದಲನೆಯ ರೂಪವು ತನ್ನನ್ನೇ ದುರ್ಬಲಗೊಳಿಸಿದ ಸರ್ವಾನುಮತದಂಥ ದೋಷಪೂರಿತವಾಗಿದ್ದು ಮುನ್ನಿಜ. ಆದರೆ ಮುಖ್ಯ ವಾದ ದೋಷವು ಅದರ ಹುಟ್ಟಿನಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದಿತಲ್ಲದೆ ಅಗಿನ ಜಾಗತಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯೂ ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಕೂಲ ವಾಗಿದ್ದಿತು. ರಾಷ್ಟ್ರಸಂಘವು ಪ್ರಬಲವಾದ ರೊಡ್ಡ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಸಂಘವಾಗಿತ್ತು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ರಾಷ್ಟ್ರವೂ ಎಷ್ಟೋ ಚಿಕ್ಕ ಪುಟ್ಟ ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಬೆಂಬಲದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಹಿತವನ್ನೇ ರಾಷ್ಟ್ರಸಂಘದ ಮುಂದೆ ಸಾಧಿಸುತ್ತಿದ್ದವಲ್ಲದೆ, ಅದೊಂದು ಜಗತ್ತಿನ ಹಿತವನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ಸಂಘವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ರಾಜಕೀಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಂತೂ ಅವುಗಳ ಕಾರಸ್ಥಾನ, ಗೊಂದಲಗಳಾಗಲಿ, ಅಥವಾ ಅವು ಮಾಡಿದ ಒಪ್ಪಂದ ಕರಾರುಗಳಾಗಲಿ ಈಡೇರಲಿಲ್ಲ. ಸಂಯುಕ್ತ ರಾಷ್ಟ್ರಸಮಿತಿಯ ಘಟನೆಯಲ್ಲಿಯಾದರೋ ಈ ದೋಷಗಳಿಂದ ದೂರಾಗುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ತಾತ್ವಿಕವಾಗಿ ಮಾಡಲಾಗಿರುವುದಾದರೂ ಆ ಪ್ರಯತ್ನವು ಅಷ್ಟೊಂದು ಸಮರ್ಪಕ ವಾಗಿಯೂ ಯಶಃಪೂರ್ಣವಾಗಿಯೂ ಮಾರ್ಪಡಲಿಲ್ಲ. ಭದ್ರತಾ ಮಂಡಳದಲ್ಲಿ (Security council) ಒಳಪಟ್ಟ ಪಂಚಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಮೂಲಕ ಹಳೆಯ ಸಂಘದ ದ್ವೇಷಿತವು ಉಳಿದಂತಾಗಿರುವುದಲ್ಲದೆ, ನಿಷೇಧಾಧಿಕಾರ (veto) ಯೋಜನೆಯ ಮೂಲಕ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಮುಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ದೃಢವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವಂತೆ ಆಗಿರುವುದು. ದ್ವಿತೀಯ ಮಹಾಯುದ್ಧದಿಂದ ನಿರ್ಮಿತವಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ವ್ಯಾವಹಾರಿಕವಾಗಿ ಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿಬಂದುದು ಯೋಗ್ಯವೆನಿಸಿದರೂ, ಹೊಸದಾಗಿ ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಜಾಗತಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಉದ್ದೇಶ ಸಫಲತೆಯ ಧೈಯದಲ್ಲಿ ಅದೊಂದು ತೊಡಕಾಗಿರುವುದಲ್ಲದೆ, ಜಾಗತಿಕ ಪ್ರಗತಿಯ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿಯೂ ಅದು ಸಹಾಯಕವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ದೋಷವನ್ನು ಕಿತ್ತೊಗೆಯಬೇಕೆಂಬ ತೀವ್ರಗಾಮಿಯಾದ ಹಾಗೂ ಅಮೂಲಾಗ್ರವಾದ ಪ್ರಯತ್ನವು ಒಮ್ಮೆಲೇ ಇಡಿಯ ಕಟ್ಟಡವನ್ನೇ ಕುಸಿಯುವಂತೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡದೆ ಇದ್ದಂತೆಯೇ ಮುಂದುವರಿಸುವುದು ಇದ್ದ ಬೇನೆ ಇರಗೊಟ್ಟಂತೆಯೇ ಯಾವ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಯಿಂದ ಈ ಮಹಾ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗಿದ್ದರೂ ಅದು ಬಯಲಾಗಿ ಜಗತ್ತಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಕಷ್ಟಾತ್ ಕಷ್ಟತರವಾಗಿ ಉಪಾಯರಹಿತವಾಗಿಯೂ ಪರಿಣಮಿಸಬಹುದು. ಹೊಸ ವಿಪತ್ತಿಗೊಳಗಾಗಿ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಕುಸಿದು ಹೋದ

ದಾದರೆ, ಹೊಸ ಘಟನೆಯಿಂದೊಡಗೂಡಿದ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿವಾಗಿ ಬರಬಹುದು. ಅಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಕೆಲವು ಅರಿವುಗಳು ಕೂಡಿ ಬಂದದ್ದಾದರೆ, ನಿಜವಾಗಿಯೇ ಅಂಥ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಅಸ್ತಿತ್ವವೆತ್ತಿ ಬರಬಹುದು. ಈ ಸಲ ಅದು ಅಂಥ ಯಾವ ಅರಿವುಗಳನ್ನೂ ಒಳಗೊಳ್ಳಲಾರದೆಂಬ ನಿರ್ಧಾರದಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಭದ್ರವಾಗಿ ತನ್ನ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಕಾಣಿಸುವುದು. ಆದರೆ ಎರಡು ಮಹಾವಿಪತ್ತುಗಳನ್ನು ದಾಟಿ ಏಷ್ಯೋ ಆಫ್ರಿಕಾದಿಗಳನ್ನು ದುರಿಸಿಕೊಂಡು ನಡೆಯಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದ ಅಂತರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಮೂರನೆಯದೊಂದು ಅನಿಷ್ಟವನ್ನು ಎದುರಿಸಿದ ಮೇಲೆಯೇ ಹಾಗಾಗಬಹುದು. ಅಂಥ ಕಠಿಣ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದದ್ದಾದರೆ, ಪ್ರಕೃತಿಯು ತಾನಾಗಿಯೇ ಮುಂದೆ ಮಾಡಿದ ತೊಡಕುಗಳನ್ನು ಕೊನೆಯದಾಗಿ ತೊಡೆದುಹಾಕಿ ತನ್ನ ಮೂಲೋದ್ದೇಶವನ್ನು ಸಫಲಗೊಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಕ್ಷೇತ್ರಫಲ, ಸೈನಿಕಶಕ್ತಿ ಇವಾವುಗಳಿಗೂ ಇಂಬುಗೊಡದ ಹಾಗೂ ಸಮತ್ಯವೇ ಮುಖ್ಯ ತತ್ವವಾಗಿ ಉಳ್ಳ ಜಾಗತಿಕ ರಾಜ್ಯ (world state) ದ ಸ್ಥಾಪನೆಯು ಅವಶ್ಯಕವಾಗುವುದು. ಹೊಸದೊಂದು ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾನೂನಿನಿಂದ ಎಲ್ಲ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಸಮರಸತೆಯುಂಟಾಗುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ನಿಜವಾದ ನ್ಯಾಯ, ಮೂಲಭೂತವಾದ ಸಮಾನತೆ, ಹಕ್ಕುಬಾಧ್ಯತೆಗಳ ಹಾಗೂ ಅಭಿರುಚಿಗಳ ಸಂಕಲನ—ಇವು ಈ ಜಾಗತಿಕ ರಾಜ್ಯದ ಅಧಿಷ್ಠಾನವಾಗಿದ್ದು ಅದರ ಕಟ್ಟಡದ ಮೂಲಸ್ತಂಭಗಳಾಗಿರಬೇಕು.

ನಿಜವಾದ ಅಪಾಯವು ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಯುಕ್ತ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಸಂಘಟನೆಯೊಳಗಿನ ಯಾವದೇ ಪ್ರಕಾರದ ದೋಷದಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿರದೆ, ಜಗತ್ತಿನ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಇಬ್ಬಗೆಯ ವಿಚಾರ ಪ್ರಣಾಲಿಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಕೊಂಡಿರುವುದರಲ್ಲಿಯೇ ಅಡಕವಾಗಿರುವುದು. ಯಾಕೆಂದರೆ, ಬೋಲೈವಿಕ ರಚನೆಯೊಳಗೆ ಪ್ರಾರಂಭವಿಸಿದ ಕಮ್ಯುನಿಷಂ ಸದ್ಭಾವತೆಯು ಯಾವುದೊಂದು ಉತ್ಪಾಂಶವು ಫಲವಾಗಿರದೆ, ಅದೊಂದು ರಕ್ತಪಾತಪ್ರವಾಹಪೂರಿತವಾದ ಕ್ರಾಂತಿಯಿಂದ ಒಡಮೂಡಿ, ವರ್ಗಶಲಹಗಳ ತಳಹದಿಯ ಮೇಲೆ ನಿಂತುಕೊಂಡು ಅಂದರೆ, ದುಡ್ಡಿನೆಯ ವರ್ಗವನ್ನು ಕೂಡ ಉಳಿದವರನ್ನೆಲ್ಲ ನಾನುಶೇಷವಾಗಿ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಅಧಿಕಾರರಾಜ್ಯವೆಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಪ್ರಬಲವಾದ ಚಿಕ್ಕ ಸ್ವತಂತ್ರ ಅಳಿಗಳ ಒಳಗಾಗಿ, ಪೋಲೀಸರ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ವಂತೆ ಹೊರಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳೊಂದಿಗೆ ಕೋರಾಟ ಹೂಡಿ, ಈ ಹೊಸ ಸದ್ಭಾವತೆಯು ಹಳೆಯ ಸದ್ಭಾವತೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ನಿರ್ಮೂಲ ಮಾಡುವ ಏನಹ ಶಾಂತಿ ದೊರೆಯಲಾರದೆಂಬ ವಿಚಾರಸರಣಿಯಿಂದ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಭೀತಿಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ, ಅನವರತವಾದ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ತೊಡಗುವ ಉದ್ಯೋಗ ಹೂಡಿ, ಜಗತ್ತಿನೊಳಗಿನ ಎಲ್ಲ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿದ್ದರೂ, ಬಹಳಷ್ಟು ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಈ ಸದ್ಭಾವತೆಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ವರೆಗೆ ಈ ಹೋರಾಟವು ಹಾಗೇ ಸಾಗಬೇಕಾಗಿರುವುದು. ಆದರೆ ಅದರ ಪ್ರಾರಂಭದ ತೀವ್ರತೆಯು ಕಾಲಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ಹಳೆಯ ವಿಚಾರ ಪ್ರಣಾಲಿಗಳೊಂದಿಗೆ ತಾನೂ ನೆರೆಹೊರೆಯಲ್ಲಿ ಅಪಾಯಕರವಲ್ಲದಂತೆ ನೆಲೆಸಬಹುದೆಂಬ ಪ್ರಜ್ಞೆ ತಲೆದೋರುವುದು ಉಚಿತವಾಗಿರುವುದು. ಹಾಗಾಗುವುದೂ ಅವಶ್ಯವಿದೆ. ಆದರೆ ಅಂಥ ತೀವ್ರತೆ ಇನ್ನೂ ಉಳಿದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೆಂದರೆ, ತಮ್ಮ ಹೊಸ ವಿಚಾರ ಪ್ರಣಾಲಿಯಿಂದ ಜಗತ್ತಿನ ಸ್ವಾಧೀನತೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕೆಂಬ ಹವ್ಯಾಸ ಅದಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಇದೆ. ಅಂತೆಯೇ ಸರಸ್ವರ ವಿರೋಧಿಗಳು ಸೈನಿಕಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋರಾಟವನ್ನೇ ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದಲ್ಲದೆ, ನೆರೆಹೊರೆಯಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಪ್ರಜೆಗಳ ಕ್ಷೇಮ ಪರಿಪಾಲನೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರಲಾರದವಾಗಿವೆ. ಇಂಥ ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನಿವಾರಿಸಿದರೆ, ಈ ಎರಡು ತತ್ವಪ್ರಣಾಲಿಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಕ್ಷೇಮದಿಂದ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯಬಹುದು. ಅಂದರೆ ಸಾಮ್ಯವಾದವನ್ನೊಳಗೊಂಡ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಒಂದುಕಡೆ, ಭಂಡವಳಶಾಹಿಯ ಮೇಲೆ ನಡೆಯುವ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆಯಾಗಿ ಸ್ನೇಹದಿಂದಲೂ ಸೌಹಾರ್ದತೆಯಿಂದಲೂ ಕೂಡಿದ ಸಂಬಂಧವನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಜಾಗತಿಕ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನೇ ಗುರಿಯಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸಾಗುವುದು ಶಕ್ಯವಿದೆ. ಜಾಗತಿಕ ರಾಷ್ಟ್ರವು (world state) ನಿರ್ಮಾಣ

ನಾದಾಗ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕಳಿಸಿ, ಅಂಥ ಮೈತ್ರಿ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುವ ಶಕ್ಯತೆಯಿದೆ. ಸಂಯುಕ್ತರಾಷ್ಟ್ರ ಸಮಿತಿಯು ಸಾಧಿಸಬೇಕಾದ ಕೊನೆಯ ಕಾರ್ಯವೂ ಅದರ ಧ್ಯೇಯವೂ ಇದೇ ಆಗಿರುವುದು. ಸದ್ಯದ ಈ ಸಂಘಟನೆ ಕೊನೆಯ ಹೆಜ್ಜೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಅಪೂರ್ಣವಾದ ಅದರ ಪ್ರಾರಂಭವು ಮಾತ್ರ ಅದು; ಜಾಗತಿಕ ರಾಷ್ಟ್ರ ನಿರ್ಮಿತಿಯ ಪ್ರಾರಂಭವೂ ಅದೇ ಆಗಿರುವುದು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಜಗತ್ತಿನೊಳಗಿನ ಎಲ್ಲ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಒತ್ತಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿಚಾರ ಪ್ರವಾಹವನ್ನು ಪ್ರವಹಿಸುವ ಕೊನೆಯ ಸಂಘಟನೆಯಾಗಬೇಕಾಗಿರುವುದು.

ಸದ್ಯದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇದೊಂದು ಆಶಾವಾದವೆಂದು ಅನಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ನಿರಾಶಾವಾದಿಗಳು ಮೂರನೆಯದೊಂದು ಮಹಾಯುದ್ಧದಿಂದ ಒದಗಬಹುದೆಂದು ಎಣಿಸುವ ಮಾನವ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಮಹಾ ವಿನಾಶಕ್ಕೆಂತೆ ಅದಿಷ್ಟೋ ಸಾಮ್ಯವಾಗಿರುವುದು. ತನ್ನದೇ ಆದ ತಪ್ಪುಗಳಿಂದಾಗಲೀ, ನಿರರ್ಥಕ ಭಯಂಕರ ವಾದ ಉತ್ಪತ್ತಿಗಳಿಂದಾಗಲೀ ಒದಗುವ ವಿನಾಶಗಳಿಂದ ಪಾರಾಗುವ ರೂಢಿಯು ಮಾನವ ಜಾತಿಗೆ ಇದೆ. ಹಾಗಲ್ಲ ದಿದ್ದರೆ ಅದರ ದೀರ್ಘವಾದ ಇತಿಹಾಸವೂ ಸಂತತವಾದ ಉಳಿಗಾಲವೂ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಸ್ವಭಾವದ ಶುದ್ಧ ಜಡವಾದ ದಿಂದೊಡಗೂಡಿದ ಸ್ವಸಂಜನಿತವಾದ ಆಕಸ್ಮಿಕ ಘಟನೆಯಿಂದೆನ್ನ ಬೇಕಾಗಿರುವುದು. ಮಾನವನು ಸದ್ಯ ತಾನೇ ಮುಂದಾಳುವಾಗಿದ್ದ ಉತ್ಪ್ರಾಂತಿಯನ್ನು (ಕೆಲಮಟ್ಟಿಗೆ ಅವನು ಅದರ ಪ್ರಗತಿಯ ಪುರೋಗಾಮಿಯೂ ಹೌದು) ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಮುಂದೆ ಸಾಗಿಸಬೇಕಾದರೆ, ಸದ್ಯದ ಅಂತರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೀವನದ ವಿಘಟನೆಗಳಿಂದ ಅವನು ಮುನ್ನುಗ್ಗಬೇಕಾಗಿರುವುದಲ್ಲದೆ, ಸಂಘಟಿತವಾದ ಸಂಯುಕ್ತ ಕಾರ್ಯದ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಬೇ ಕಾಗಿರುವುದು. ಯಾವದೊಂದು ಪ್ರಕಾರದ ಜಾಗತಿಕ ರಾಜ್ಯದ ಯೋಜನೆಯನ್ನು-ಸಂಯುಕ್ತ, ಕೇಂದ್ರೀಕೃತ, ಅರ್ಥ ಸಂಯುಕ್ತ, ಅಥವಾ ಸಮ್ನಿಶ್ರ ವಿರಲಿ-ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿರುವುದು. ಯಾವದೇ ಸಂಕುಚಿತವಾದ ಅಥವಾ ಬಿಗುವಿಲ್ಲದ ಯೋಜನೆ ಯಾವ ಪ್ರಯೋಜನಕ್ಕೂ ಬರಲಾರದು. ಅಂದರೆಯೆ, ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ ವಿಚಾರ ಪ್ರಣಾಲಿಯು ನ್ಯಾಯ ಸಮ್ಮತವೆಂದು ಒಪ್ಪಿಗೆಯಾಗಿರುವುದು. ಮತ್ತು ಜರುಗುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಸಂಗಗಳ ಮೇಲಿಂದ ಮುಂದೇನಾಗಬಹುದೆಂಬದನ್ನೂ, ಮಾನವ ಜನಾಂಗಗಳ ಭಾವೀ ಇತಿಹಾಸದ ಪ್ರಮುಖವಾದ ರೂಪವನ್ನೂ ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಸಾರಬಹುದು.

ಉತ್ಪ್ರಾಂತಿಪ್ರದವಾದ ಪ್ರಕೃತಿಯು ಮಾನವತೆಯ ಮುಂದೊಡ್ಡಿದ ಸದ್ಯದ ಪ್ರಶ್ನೆಯೆಂದರೆ: ಪದ್ಧತಿಯೆಂದೇ ಹೇಳಬಹುದಾದರೆ, ಉತ್ಪ್ರಾಂತಿ-ಪ್ರತಿಪ್ರಾಂತಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಸದ್ಯದ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪದ್ಧತಿಯ ಬದಲಾಗಿ ಜಗತ್ತಿನೊಳಗಿನ ಎಲ್ಲ ಜನಾಂಗಗಳ ಸಾಮಾನ್ಯ ಹಿತಸಂಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡಲು ಅರ್ಹ ವಾದ ಹಾಗು ಐಕ್ಯವನ್ನು ಸಾಧಿಸಬಲ್ಲ ಒಂದು ನಿಜವಾದ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗಬಾರ ದೇಕೆ? ಎಂಬುದು. ಹೊರಗಿನ ಆಕ್ರಮಣಗಳಿಂದ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಬಿರಿಯುತ್ತಿರುವ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ನಡೆಸಿದ ಹೋರಾಟವು ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ಕಂಗೊಳಿಸಿದ ಮಾನವತೆಯ ಮೊದಲ ಪ್ರತಿಭೆ. ಒಂದು ಪ್ರಕಾರದ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಹಾಗು ಭದ್ರತೆ ಇರಬೇಕೆಂದು ಹಲವು ಜನಾಂಗಗಳು ಕೆಲವು ಒಪ್ಪಂದಗಳಿಗೊಳಪಟ್ಟು ನಡೆಯತೊಡಗಿರುವು. ಅವುಗಳಿಗೆಯೆ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾನೂನುಗಳ ಮೊದಲ ಮೆಟ್ಟಿಲುಗಳೆಂದೆನ್ನಬಹುದು. ರಾಜ್ಯ-ರಾಜ್ಯ ಗಳೊಳಗೆ ದ್ವೇಷಾಸೂಯೆಗಳೂ ಜಗಳ ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಯುದ್ಧಗಳೂ ರಕ್ತಪಾತ, ಬಂಡಾಯ, ಕೆಲವು ಸಲ ಭೂಗೋಲದ ಬಹುಭಾಗವನ್ನೇ ಒಂದೆಡೆಗೆ ವಿದ್ವಂಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೂ, ಮತ್ತೊಂದೆಡೆಗೆ ಆ ಕಾನೂನುಗಳ ಅಮಲು ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಮಾನವ ಜನಾಂಗದ ಅಂತರಾಳದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿ ಅದನ್ನಾಳುವ ದೈವತವು ಮಾನವನ ಮನಸ್ಸು-ಹೃದಯಗಳಲ್ಲಿ ಹಳೆಯ ಅಸಮಾಧಾನಕಾರಕವಾದ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಅಳಿಯಿಸಿ, ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಶಾಶ್ವತ

ಶಾಂತಿ ಹಾಗೂ ಶುಭ ಜೀವನವನ್ನು ಪ್ರಸ್ಥಾಪಿಸಲು ತರ್ಕಶುದ್ಧವಾಗಿ ಸಂಭವನೀಯವಾದ ಜಾಗತಿಕ ಜೀವನದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವ ಹೊಸ ವಿಚಾರ, ಹೊಸ ಆಶೆಯನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಿರುವುದು. ಕೆಲವೇ ಜನರಿಂದ ಬಯಸಲಾಗಿದ್ದು, ಬಹುದಿನಗಳವರೆಗೂ ಬಲು ಉದಾತ್ತವಾದ ರಮ್ಯಕಲ್ಪನೆಯಾಗಿ ತೋರುತ್ತಿದ್ದ ಈ ಮಾನವ ಐಕ್ಯದ ಗುರಿಯು ಮೊತ್ತ ಮೊದಲನೆಯ ಸಲವೇ ಒಂದು ನಿಜಸ್ಥಿತಿಯಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದ್ದಾಗಿದೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಶಾಂತಿ ಮತ್ತು ಸಮನ್ವಯಗಳಿಗಾಗಿ ಗಟ್ಟಿಯಾದ ಒಂದು ಅಡಿಗಲ್ಲನ್ನು ಅದು ನಿರ್ಮಿಸಬಹುದು. ಮಾನವನ ಅತ್ಯುಚ್ಛವಾದ ಸ್ವಸ್ಥ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಕ್ಕೂ, ಜನಾಂಗದ ಪರಿಪೂರ್ಣತೆ, ಪೂರ್ಣತೆ ಪಡೆದ ಸಮಾಜ, ಹಾಗೂ ಮಾನವನ ಆತ್ಮಹಾಗು ಮಾನವೀ ಸ್ವಭಾವಗಳ ಉಚ್ಚತರ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗಿಯಾದ ಉತ್ಕ್ರಾಂತಿಗಾಗಿ ಮೂ ತಡೆಯಿಲ್ಲದ ಅವಕಾಶವನ್ನೂ ಅದು ನಿರ್ಮಿಸಬಹುದು. ಇಂದಿನ ಮಾನವರಿಗೂ, ಹೆಚ್ಚಿಂದರೆ, ಮುಂದಿನ ಮಾನವರಿಗೂ ಇದರ ಉತ್ತರವನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕಾಗುವುದು. ಯಾಕೆಂದರೆ, ಬಹುಕಾಲದವರೆಗೆ ಮುಂದೂಡು ವುದಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಬಹು ಕಾಲದ ವರೆಗೆ ಸಾಗಿದ ಅಪಜಯದಿಂದಾಗಲೀ, ಅಧಿಕತರವಾದ ವಿಪತ್ತು ಗಳಿಗೆ ದಾರಿ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಂತಾಗುವುದಲ್ಲದೆ, ದೀರ್ಘವಾದ ಹಾಗೂ ವಿಪ್ಲವಕ ಪರಿಣಾಮಗಳು ಒದಗಿ ಬಂದು ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನೇ ಅವು ಅತೀವ ಬಿಗಿಯಾಗಿಯೂ ಅಸಾಧ್ಯವಾಗಿಯೂ ಮಾಡಿಬಿಡುವುವು. ಅದೊಂದು ಸದೃಶ ಜಾಗತಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನೇ ಅಲ್ಲ, ಯಾವತ್ತೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನೇ ಅಸಾಧ್ಯವಾದ ರಿತಿಯಲ್ಲಿ ಕೊನೆಗೊಳ್ಳಿಸ ಬಹುದು. ಆ ಮಹಾ ವಿಪ್ಲವದ ನಡುವುಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಿಗಿಯಾದ ಹಾಗೂ ಅನಿಶ್ಚಿತ ರೋಪವಿಂದ ಕೂಡಿದ ಹೊಸತೊಂದು ಕ್ರಮವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬೇಕಾಗುವುದು. ಹಾಗು ಉತ್ತಮವಾದ ಮಾನವತೆಯನ್ನಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಮಹತ್ವದ ಅಧಿಮಾನವ ಜನಾಂಗವನ್ನಾಗಲೀ ಸಂವರ್ಧಿಸುವ ಯಾವುದೊಂದು ದಾರಿಯನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿದಾಗಲೀ ಹೆಚ್ಚು ಯಶಸ್ವಿಯಾದ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಸಂಭವವನ್ನು ಸಾರಬಹುದು.

ಇಲ್ಲಿ ಉದ್ಭವಿಸುವ ಮುಖ್ಯವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಯೆಂದರೆ, ಮಾನವತೆಗೆ ತನ್ನ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜೀವನಕ್ಕಾಗಿ ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಇಲ್ಲಿಯ ತನಕ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿರುವ ಅತಿದೊಡ್ಡ ದಾದ ಭಾಗವೆಂದರೆ ರಾಷ್ಟ್ರವಷ್ಟು? ಅದೇ ಕೊನೆಯೇ? ಅಥವಾ ಭೂಗೋಲದೊಳಗಿನ ಹಲವು ರಾಷ್ಟ್ರಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳಬಹುದಾದ ಹಾಗೂ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾದ ಬೃಹತ್ತರರಾಷ್ಟ್ರಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಬಹುದೇ? ಎಂಬುದು. ಹಾಗೆ ಬೃಹತ್ತರ ನಿರ್ಮಿತಿಯ ಮನಃಪ್ರವೃತ್ತಿಯೂ, ಅಧಿಕಾಧಿಕ ಅಧಿರಾಷ್ಟ್ರನಿರ್ಮಾಣಗಳ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಯೂ ಇದ್ದಿರಲಿಲ್ಲ ವೆಂತಲ್ಲ. ಮಾನವಜನಾಂಗದ ಜೀವನದೊಳಗಿನ ಶಾಶ್ವತವಾದ ಮನೋವೃತ್ತಿಯೇ ಹಾಗಿರುವುದು. ಆದರೆ ಅದು ಧರಿಸಿರುವ ರೂಪ ಮಾತ್ರ ಭಿನ್ನವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು. ಅದೆಂದರೆ, ಬಲಿಷ್ಠವಾದ ರಾಷ್ಟ್ರವು ಇತರ ರಾಷ್ಟ್ರ ಗಳ ಅಧಿಪತ್ಯವನ್ನು ವಹಿಸುವುದು; ಅದರ ಭೂಭಾಗಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನ ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು; ಅಲ್ಲಿಯು ಪ್ರಜೆ ಗಳನ್ನು ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸುವುದು; ಅಸರ ಮಾಲು-ಮತ್ತೆಯನ್ನು ಅಪಹರಿಸುವುದು. ಅಲ್ಲದೆ ಅಳರಸರ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಸತ್ತಾಧೀನರಾದ ಪ್ರಜೆಗಳು ಸ್ವೀಕಾರಮಾಡುವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳೂ ಹೇರಳವಾಗಿ ದೊರೆ ಯುವವು. ರೋಮ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವು ಈ ಬಗೆಯ ಪ್ರಯತ್ನದ ಉತ್ತಮವಾದ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿರುವುದು. ಮಾನವ ಐಕ್ಯದ ಮೊದಲ ಚಿತ್ರವೆಂದಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಅಂಥ ಚಿತ್ರದ ಅಪೂರ್ಣವಾದ ಸೂಚನೆಯೆಂಬಾಗಲೀ ನಾವು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದಾದರೆ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ರಾಜನೈತಿಕ ಹಾಗೂ ಕಾರಭಾರದ ತಂತ್ರದೊಳಗಿನ ಐಕ್ಯ ವನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಗ್ರೀಸ-ರೋಮಗಳ ಐಕ್ಯದಿಂದ ಜೀವನ. ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳು ಒಂದಾದ ಬಗೆಯು ಒಂದು ಭೌಗೋ ಲಿಕ ಚತುಃಸೀಮೆಯೊಳಗೆ ಅದು ಸುಸಾಧ್ಯವೆಂಬುದರ ತೀರ ಸಮೀಪದ ಪ್ರತೀತಿಯಾಗಿರುವುದು. ಇದೇ ಪ್ರಕಾರದ ಇತರ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಿಂದಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಎಷ್ಟೋ ಬಗೆಯಿಂದ ಮಾನವೇತಿಕಾಸ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಆಗಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದ್ದರೂ, ಅವು ಕೆಲವೊಂದು ಶತಮಾನಗಳನ್ನಲ್ಲದೆ ಬಹುಕಾಲ ತಾಳಿರು

ವುದ್ದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗಿಸಲಾದ ಪದ್ಧತಿಯು ತೀರ ತಪ್ಪು. ಅಲ್ಲದೆ ಮಾನವಜನಾಂಗದ ಜೈತನ್ಯಕ್ಕೂ ಅನುಚೂನವಾದ ಉತ್ಪ್ರಾಂತಿಗೂ ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಜೀವನದ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳಿಗೂ ಅಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶವಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ಪ್ರಗತಿಯು ಕುಂಠಿತವಾಯಿತಲ್ಲದೆ ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಕೆಡಲಾರಂಭಿಸಿತು. ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಸಮೂಹವು ರಾಷ್ಟ್ರವು ಒಳಗೊಳ್ಳಬಹುದಾದ ಅಜ್ಞೇಯವಾದ ಜೈತನ್ಯ ಮತ್ತು ತಾಳಿಕೆಯ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಅಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ಜರ್ನುನಿ ಹಾಗೂ ಚೀನಗಳನ್ನು ಅಂಧ ದೊಡ್ಡರಾಷ್ಟ್ರಗಳೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಷ್ಟು ದೊಡ್ಡವಾದುವು. ಅವೂ ಕೂಡ ಅಧಿರಾಷ್ಟ್ರದ ರೂಪಗಳಲ್ಲ. ಹಾಗೂ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಸಮೂಹಗಳೆಂದು ಅವುಗಳನ್ನು ಗಣಿಸುವಂತೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡವಾದ ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಐಕ್ಯದಿಂದ ಬಾಳಬೇಕೆಂಬ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯು ಮೊದಲಿನಿಂದಲೇ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದ್ದರೂ, ಅದಿಲ್ಲ ಪರಿಣಾಮರಹಿತವಾದ ಪಿಫಲಪ್ರಯತ್ನವಲ್ಲದೆ ಅದರಿಂದ ಯಾವ ಪ್ರಗತಿಯೂ ಸಾಧಿಸಲಿಲ್ಲ. ಸಕಲ ಜಗತ್ತಿನ ಆಡಳಿತವು ಹೊಸಪ್ರಯತ್ನವು ಕಾರ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ಒರಬೇರಾದರೆ ಅದು ಕೊಂಡು ಹೊಸ ಸಾಧನೆಯುಂಟಾಗುವುದು. ಅಥವಾ ಯಾವದೋಂದು ಹೊಸ ರೀತಿಯಿಂದ ಜಗತ್ತಿನೊಳಗಿನ ಯಾವತ್ತೂ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಸಂಘರ್ಷವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಹೊಸಪ್ರಯತ್ನವು ಬೇಕು. ಒಂದೇಗಿರಿಯುಳ್ಳ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಯಶಸ್ವಿಯಾದ ಒಂದುಗೂಡುವಿಕೆಯಿಂದಲೂ, ಕಮ್ಯೂನಿಸ್ಟ್ ರವಿಯಾದಂತೆ ಪ್ರಬಲವಾದ ಒಬ್ಬರ ಅಧಿಪತ್ಯಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗುವುದರಿಂದಲೂ ಇಂಥದೊಂದು ಪಿಚಾರಪ್ರಣಾಲಿಯ ಯಶಸ್ಸು ಕೆಲವೇ ದಿನ ಬಾಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಅದು ಬಹುಕಾಲ ಬಾಳಬಹುದಾದ ಜಾಗತಿಕ ರಾಜ್ಯದ ಮಾತ್ರಿಯನ್ನು ಕೊಡಲಾರದು; ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಅದು ಅನೇಕ್ಷಣೀಯವೂ ಅಲ್ಲ. ಬೇರೆ ವಿಧದ ವಿಚಾರಗಳು ರೂಪುಗೊಳ್ಳುವ ಬಗೆಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳು ಅಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬಂದು ಎಂದಾದರೂ ಅದು ನೆಲಸುವವಾಗಬಹುದು; ಇಲ್ಲಿನಾದರೆ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಕ್ರಾಂತಿಯಾಗಿ ಅದನ್ನು ಕಣ್ಮರೆಯಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಹೇಳುವುದೆಂದರೆ, ಅಂಥ ಎಂಥದೇ ಸಿ ತಿಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಬೇಕಾಗುವುದು. ಅಂದರಿಯ, ಏಕಕೇಂದ್ರಿತವಾದುದಿಲ್ಲ, ಇಲ್ಲವೆ ಇನ್ನೂ ಸಂವರ್ಧನಾತ್ಮಕ ವೆನ್ನಿ ರಿ (ಯಾಕೆಂದರೆ ಏಕಕೇಂದ್ರಿತವಾದಾಗ ಅದರ ಮುಂದಿನ ಪ್ರಗತಿಯು ಕಟ್ಟುಗಬಹುದು) ಅಥವಾ ಸ್ವತಂತ್ರ ರಾಜ್ಯಗಳದೇ ಸಂಘವೆನ್ನಿ ರಿ, ಅದು ಸುವರ್ಧನದಿಂದ ಬಹುಕಾಲ ಬಾಳಬಹುದಾದ ಜಾಗತಿಕ ಆಡಳಿತದ ಬಾಗಿಲನ್ನು ತೆರೆಯುವುದು.

ಮಾನವ ಐಕ್ಯತೆಯ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ನಾವು ತಳೆದ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳ ಹಾಗೂ ನಿಷ್ಕರ್ಷೆಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ ಹೊಸದಾಗಿ ಹೇಳುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯೇನೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದಾಗ್ಯೂ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಪುನರ್ವಿಮರ್ಶಿಸಬಹುದು, ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ: ಒಂದೇ ಒಂದು ಜನಾಂಗವಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವಾಗಲೀ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಅಧಿಪತ್ಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾರದು ಎಂದು ಮೊದಲು ಬಗೆಯಲಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅದೇನೂ ಅಸಾಧ್ಯವಾದುದಲ್ಲ. ಯಾಕೆಂದರೆ, ಅಂಥದೊಂದು ಶಕ್ಯತೆಯು ನಮಗೆ ಕಂಗೊಳಿಸಿ ಇದೀಗ ಮಾಯವಾಗಿರುವುದು. ಪ್ರಬಲವಾದೊಂದು ರಾಷ್ಟ್ರವು ಉಳಿದ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳೊಡನೆ ಗೆಲಿತನವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿ ಪ್ರಚಲಿತವಾದ ತನ್ನ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಜಗತ್ತನ್ನೇ ಆಳಲು ಹವಣಿಸಬಹುದು. ವಿಜ್ಞಾನದ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಈ ಹವಣಿಕೆ, ಸ್ವಲ್ಪವೇ ಅವಧಿಯ ವರೆಗೆ ಆಗಲಿಲ್ಲದೇಕೆ, ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿಯಾಗಬಹುದು. ಜಗತ್ತನ್ನೇ ಧ್ವಂಸಮಾಡಲೆಳೆಸುವ ಇಂಥ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಶೋಧಗಳ ಉಪಯೋಗವನ್ನು ನೈಸರ್ಗಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರದಿಂದ ಪರಾವೃತ್ತಗೊಳಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನೂ ಸುಜ್ಞರ್ಮಿಗಳೊಳ್ಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಮಾನವ ಪ್ರಜ್ಞೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಅಂಥದೊಂದು ತೀರವಳಿಕೆಯು ಬಾರದ ವಿನಹ ಇಂಥ ಪ್ರಯತ್ನವೆಲ್ಲವೂ ವಿಫಲವಾಗುವುದಲ್ಲದೆ, ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ರಹಸ್ಯಸ್ಥೋಟವಾಗಿ ವಿಶ್ವಮೇಧವು ಮುಂದುವರಿಯಬಹುದು. ಕಳೆದ ಮಹಾಯುದ್ಧದ ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ, ಹಾಗೇನೂ ಆಗುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ವಾದಿಸಬಹುದು. ಯಾಕೆಂದರೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ವಿಧ್ವಂಸಕವಾದ ಎದುರಾಳಿಯು ಹತಪ್ರಜ್ಞನಾಗಿ ತನ್ನ

ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಚಾತುರ್ಯವನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ಅನಕಾಶವಿಲ್ಲದೆ ಹೇಳಿ ಹೆಸರಿಲ್ಲದೆ ಬಿದ್ದು ಹೋದನು. ಕೂಡಲಿ ನ ಎಳೆಯಷ್ಟು ಯಶಸ್ವೀನೋ ಅವರಿಗೂ ದೊರೆಯಿತು, ಅದೇನೋ ಸುದ್ದಿವಸ್ತು. ಜಗತ್ತಿಗೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಲಭಿಸಬಹುದೆಂದು ದೃಢವಿಶ್ವಾಸವಿಡಲು ಬರುವಂತಿತ್ತು. ಜಗತ್ತಿನ ಕಲ್ಯಾಣವನ್ನು ಅವೇಕ್ಷಿಸುವ ಮುಖಂಡರು ಇದನ್ನು ಜ್ಞಾಪಕದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಅದರ ನಿವಾರಣೋಪಾಯಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳುವುದು ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿರುವುದು.

ಈ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಸೂಚಿಸಲಾದ ಒಂದು ಶಕ್ಯತೆಯೆಂದರೆ: ಸಂಯುಕ್ತ ಯುರೋಪು ಹಾಗೂ ಅಮೇರಿಕೆಯನ್ನೇ ತ್ವರದಲ್ಲಿ ಸಂಘಟಿತವಾಗಬಹುದಾದ ಒಂದು ಸಂಯುಕ್ತ ರಾಷ್ಟ್ರಸಂಸ್ಥೆ. ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಲೇ ಸುವ ಏತಿಯದ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಅದಕ್ಕೆ ಸಹಕರಿಸಬಹುದೆಂಬ ಪ್ರಬಲವಾದ ಅಪೇಕ್ಷೆ. ಹೀಗಾಗುವುದು ಶಕ್ಯವಾದರೆ ಜಾಗತಿಕ ಐಕ್ಯದ ಸಂಘಟನೆಗೆ ಅದೊಂದು ಪ್ರಮುಖವಾದ ಮೈಲುಗಲ್ಲೆನಿಸಬಹುದು. ಈ ಸೂಚನೆ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ಇಳಿಯತೊಡಗಿದೆ. ಉತ್ತರ-ದಕ್ಷಿಣ ಅಮೇರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಅದರ ಪ್ರಾದುರ್ಭಾವವು ಅರಳತೊಡಗಿದೆ. ಯುರೋಪದ ಸಂಯುಕ್ತ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಸಂಘಟಿತ ಪ್ರಯತ್ನವೂ ನಡೆದಿದೆ. ಆದರೆ ಪಶ್ಚಿಮ ಯುರೋಪ ಹಾಗೂ ರಶಿಯಗಳೊಳಗಿನ ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ವಿರುದ್ಧವಾದ ರಾಜಕೀಯ ತತ್ವಪ್ರಣಾಲಿಗಳ ಮೂಲಕ ಈ ಘಟನೆ ಅಷ್ಟೊಂದು ಸುಲಭವಾಗಿ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಂತೆ ತೋರುವುದಿಲ್ಲ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನಡೆದ 'ಘಟನೆಗಳಿಂದ ಎರಡು ಸಂಗತಿಗಳು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಕಂಡು ಬರುವಂತಿವೆ. ಮೊದಲನೆಯದೆಂದರೆ, ರಶಿಯಾ ಹಾಗೂ ಕೆಂಪು ಚೀನಗಳು ತಮ್ಮ ರಾಜಕೀಯ ಹಾಗೂ ನೈನಿಕ ಸಾಧನೆಯ ಮೂಲಕ ಯುರೋಪ ಏತಿಯಗಳ ವಿಪುಲ ಜನಾಂಗಗಳನ್ನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿಗೆ ಸೆಳೆಯುತ್ತಿರುವವು. ಇದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಕಂಡುಬರುವುದು ಇತರ ಜನಾಂಗಗಳ ಸಂಘಟನೆ; ಕೆಲವೆಂಬ ಛಾಂಡವಲವಾದಿ ಕೆಲವೆಂಬದಿಂದ ಸೌಮ್ಯ ಸಾಮ್ಯವಾದಿಗಳಾಗಿರುವರು. ವಿಚಾರ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹಾಗೂ ವ್ಯಕ್ತಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವೂ ಇರಬೇಕೆಂಬ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಸ್ವತಂತ್ರತೆಯ ಕಲ್ಪನೆಗೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡಿರುವವರು ಅಮೇರಿಕೆಯೊಳಗಿನ ಲ್ಯಾಟಿನ್ ಜನಾಂಗವು ಹೀಗೆ ಅಮೇರಿಕೆಯ ಸಂಘಟನೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವುದು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಅವರ ಈ ಪ್ರಯತ್ನವು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಅಧಿಸತ್ಯವನ್ನು ಕೈಕೊಂಡು ಇತರ ಯುರೋಪದ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳೊಡನೆ ಸಂಘರ್ಷವನ್ನು ತಂದೊಡ್ಡಬಹುದು. ಆದರೆ ಅದೊಂದು ಪ್ರಬಲವಾದ ಸಂಘರ್ಷವೆನಿಸಲಾರದು. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣಜುಟ್ಟ ಕದನಗಳು ತಲೆದೋರಬಹುದು. ಅವುಗಳನ್ನು ಸಂಯುಕ್ತ ರಾಷ್ಟ್ರ ಸಂಘವು ಸುಲಭವಾಗಿ ಬಗೆಹರಿಸಬಹುದು. ಹಾಗೂ ಸಂಘಟನೆಯ ದಾರಿಯನ್ನು ಸುಗಮವಾಗಿ ಮಾಡಬಹುದು. ಆದರೆ ಕಮ್ಯುನಿಸ್ಟ್ ಚೀನದ ಮೂಲಕವಾಗಿ ಏತಿಯದಲ್ಲಿ ಬಗೆ ಹಸರಿಲಾಗದ ತೊಡಕು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿರುವುದು. ಇಡೀ ಉತ್ತರ ಏತಿಯವನ್ನೇ ಅದು ನುಂಗಬಹುದು. ರಶಿಯದೊಡನೆ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ನೈಋತ್ಯ-ಏಶಿಯಾ ಹಾಗೂ ಔರೇಷ್ಯಗಳಿಗೆ ಅದು ಧಕ್ಕೆ ಕೊಡಬಹುದು. ಹಾಗೂ ಭಾರತದ ಭದ್ರತೆಗೂ ಅದರ ರಾಜಕೀಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಂಪರೆಗೂ ವಿಘಾತಕವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಬಹುದು. ಒಟ್ಟಿನ ವೇಲೆ ಏತಿಯದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಪ್ರಬಲ ಭಾಗಗಳಾಗಿ ಅವು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮೊಳಗೇ ಭೇದವಾದ ಸಂಘರ್ಷಗಳೆಲ್ಲವಾಗಿ ಪ್ರಬಲವಾದ ಜಾಗತಿಕ ತೊಡಕಿಗೆ ಕಾರಣೀಭೂತವಾಗುವವು. ಅವುಗಳ ಪರಸ್ಪರ ವಿರುದ್ಧ ತತ್ವಪ್ರಣಾಲಿಗಳ ಮೂಲಕ ಜಾಗತಿಕ ಐಕ್ಯದ ಸಂಘಟನೆಯು ಬಹುದೂರ ತಳ್ಳಿದಂತಾಗಬಹುದು. ಮೂರು ಇಲ್ಲವೆ ನಾಲ್ಕು ಭೂಖಂಡಗಳ ಸಂಘಟನೆಗಳು ಒಂದಾಗಿ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಜಾಗತಿಕ ಸಂಘಟನೆ ಪ್ರಬಲವಾಗಬೇಕೆಂಬ ವಿಚಾರಪ್ರಣಾಲಿಯು ಇದರಿಂದಾಗಿ ನಿರ್ನಾಮವಾಗುವುದಲ್ಲದೆ, ಬಲವತ್ತರವಾದ ಘರ್ಷಣದ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಅನ್ಯವಹಾರ್ಯವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುವುದು.

ಸಾಮ್ಯವಾದವು ಎಲ್ಲ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪಸರಿಸಬಹುದೆಂದು ಒಂದುಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅನಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಹಾಗಾದರೆ ಅದರ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಲಕ್ಷಣವಾದ ಅವಿಭಕ್ತ ಶಕ್ತಿಯು ರಾಷ್ಟ್ರ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳೊಳಗಿನ ವಿಭಕ್ತೀಕರಣ

ವನ್ನು ತಡೆದುನಿಲ್ಲಿಸಿ, ಆರ್ಥಿಕಕ್ಷೇತ್ರದೊಳಗಿನ ಮೇಲಾಟವನ್ನು ತಡೆಯುವುದರಿಂದ ಯಾವದೇ ಪ್ರಕಾರದ ಹೋರಾಟವು ತಲೆದೋರದಂತೆ ಮಾಡಿ, ಜಾಗತಿಕ ಐಕ್ಯವನ್ನು ಸುಸಂಭಾವ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುವುದೆಂದು ಗಣಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ವಿವಿಧ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ತಲೆದೋರುತ್ತಿದ್ದ ವಿಪುಲವಾದ ಶಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಸಮ್ಯವಾದವು ಒಮ್ಮೆಲೆ ಎದುರಿಸುವಷ್ಟು ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಸಾಮ್ಯವಾದವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅಲ್ಲಿಯ ಸನಾತನವೃತ್ತಿಗಳು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅಳಿದು ಹೋಗದಿದ್ದು ದರಿಂದ ಆ ಅವಿಭಕ್ತ ಶಕ್ತಿಯು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆಯೇ ಎಲ್ಲ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಏಕಕಾಲಕ್ಕೆ ಒಂದೇ ಸವನೆ ಸಾಮ್ಯವಾದವು ಹಬ್ಬುವಂತೆಯೂ ತೋರಲಿಲ್ಲ. ಕಮ್ಯೂನಿಷ್ಠ ಮತ್ತು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸುವ ಸಾಮ್ಯತರದ ಸಾಮ್ಯವಾದಗಳೊಳಗೂ ಘರ್ಷಣವುಂಟಾಗಿ ಜಾಗತಿಕ ಐಕ್ಯವು ಮುಂದೆ ಬೀಳುವ ಶಕ್ಯತೆಯು ಮಾತ್ರ ಕಂಡು ಬರಹತ್ತಿತು. ಕಮ್ಯೂನಿಷ್ಠರೂ ತತ್ವವು ವ್ಯಕ್ತಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೆ ವಿಘಾತಕವಾಗಿರುವುದೆಂದಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಅಪಾಯಕರವಾದುದೆಂದಾಗಲೀ ಎಣಿಸಬಾರದು. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿಯ ವರೆಗೆ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಅನವರತವಾದ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೊಂಡ ಕಮ್ಯೂನಿಷ್ಠರೂ ಸದ್ವಿತ್ತಿಯು ನಿಜವಾದ ಕಮ್ಯೂನಿಷ್ಠರೂ ಅಲ್ಲವೇ ಅಲ್ಲ; ಅದೊಂದು ಅಪೂರ್ವವಾದ ನಿಷ್ಕರತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಾಮ್ಯವಾದವು. ಆದರೆ ಸಾಮ್ಯವಾದವು ಮಾರ್ಕ್ಸನ ವಲಯದಿಂದ ಬಿಡಿಸಿಕೊಂಡು ನಿಷ್ಕರತೆಯಿಂದ ರಹಿತವಾದ ರೂಪಗಳನ್ನು ತಾಳಬಹುದು; ಹಾಗೂ ಅದು ಇಡೀ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲೆಲ್ಲ ಹಬ್ಬುವದೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಾರದು. ಯಾಕೆಂದರೆ ಅತಿಪ್ರಾಚ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿ ಕೊಂಡಂತೆ ಭಾಂಡವಲವಾದ ಹಾಗೂ ಸಾಮ್ಯವಾದ; ಇವೆರಡೂ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿರುವುದು ಸಂಭವನೀಯ ವೆಂದು ತೋರುವುದು. ಆಮೇರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹಾಗೂ ಭಾಂಡವಲತಾಹಿಗಳು ಪ್ರಬಲವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುವನಲ್ಲದೆ, ಕಮ್ಯೂನಿಷ್ಠರೂ ವಿಷಯವಾಗಿ ತೀವ್ರವಾದ ವಿರೋಧವು ಕಂಡುಬರುವುದು. ಏಶಿಯಾದಲ್ಲಿ ತಲೆಯೆತ್ತುತ್ತಿದ್ದ ಕಮ್ಯೂನಿಷ್ಠರೂ ಸದ್ಯದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಗೆಯೇ ಮುಂದುವರಿದ ಇಡೀ ಬಂಡವನ್ನೇ ಪಾದಾಕ್ರಾಂತವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬಹುದೆಂಬುದು ಸಂಭವನೀಯವೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಎಂದಿಗೂ ಸಮಂಜಸವಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಬೇಕಾದರೆ ಪರಸ್ಪರ ವಿರೋಧಿಯಾದ ಎರಡು ಶಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಳಿ ಯಲೇ ಬೇಕು. ಅಂದರೆಯ ಇನ್ನೊಂದು ಬದುಕಬಹುದು. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಎರಡೂ ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಉಳಿಯು ವಂತೆ ಮಾಡುವ ಮೂರನೆಯದೊಂದು ಪಂಚಾಯತಿಯ ಸಂಸ್ಥೆ ತಲೆದೋರಬೇಕು. ಆ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಮೂಲಕ ವಾಗಿ ಯಾವ ಪ್ರಕಾರದ ಕದನಗಳಿಗೂ ಅವಕಾಶ ದೊರಕದಂತೆ ಅವುಗಳೊಳಗಿನ ತಂಟೆ ತಕರಾರುಗಳು ಬಗೆಹರಿಯುವ ವಿವಾಡ ಅಗಿರಬೇಕು. ಇಂಥ ಸಂಸ್ಥೆಯೆಂದರೆ, ರಾಷ್ಟ್ರಸಂಘ (League of Nations) ಹಾಗೂ ಸಂಯುಕ್ತ ರಾಷ್ಟ್ರಸಮಿತಿ (U. N. O.) ಇವುಗಳ ಉತ್ತರದಾಯಿಯೇ ಆಗಿರಬೇಕು. ಹಾಗೂ ಅವುಗಳು ತೋರಿಸಿದ ದಾರಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಅದು ಸಾಗುತ್ತಿರಬೇಕು. ತಮ್ಮ ತತ್ವಪ್ರಣಾಲಿ ಹಾಗೂ ಘೋಷಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಅಭಿನ್ನತೆಯಿದ್ದರೂ ಏಶಿಯಾ ಆಮೇರಿಕೆಗಳು ಹೇಗೆ ಸಂಯುಕ್ತ ರಾಷ್ಟ್ರ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದು ಅದನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲ ಮಾಡುವ ಗೊಡವೆಗೆ ಹೋಗದೆ ತಮ್ಮ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಸಾಗಿಸುವವೋ, ಹಾಗೆಯೇ ಈ ಮೂರನೆಯ ಸಮಿತಿಯು ಅಂಥದೊಂದು ಅವಶ್ಯಕತೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹಾಗೂ ಅಪ್ರತಿಮವಾದ ಪ್ರಯೋಜಕತೆಯ ಮೂಲಕ ತನ್ನ ಅನವರತವಾದ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಪಾತ್ರವಾಗಿರುವುದು ಇವೇ ಶಕ್ತಿಗಳು ಇದೇ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಗುವುದಲ್ಲದೆ ಜಾಗತಿಕ ಐಕ್ಯತೆಯು ಆಗಲೂ ಶಕ್ಯತೆಯು ಅಳವಡವಿಲ್ಲ ಬರುವುದು. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಜನಾಂಗದ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಅಡಚಣೆಗಳೂ ಹಾಗೂ ಅದರ ಆತ್ಮರಕ್ಷಣೆಯ ಅವಶ್ಯಕತೆಯೂ ಸಮಸ್ಯೆಯೂ ಬಗೆಹರಿಸಿದಂತಾಗಿ, ಅದರ ಅಪರಿಹಾರ್ಯತೆಯನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದಂತಾಗುವುದು

ಆದುದರಿಂದ ಸಂಯುಕ್ತ ರಾಷ್ಟ್ರ ಸಂಘದ ನಿರ್ಮಾಣವಾದಂದಿನಿಂದ ಸಂಭವಿಸಿದ ಸಂಗತಿಗಳ ಮೇಲಿಂದ ಜಾಗತಿಕ ಐಕ್ಯದ ಕೊನೆಯ ಯಶಸ್ವಿತೆಯ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ನಾವು ಉದಾಹರಿಸಬೇಕಾದ

ಯಾವ ಘಟನೆಯೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ತೊಡಕು-ತೊಂದರೆಗಳು ಇರತಕ್ಕುವೇ. ಘರ್ಷಣವೂ ತಲೆಮೋರಬಹುದು. ಅದೇಕೆ? ಗುಡ್ಡದಂಥ ಸಂಘರ್ಷವೂ ಎದುರಾಗಿ ಅದರ ಉದ್ದೇಶವನ್ನೇ ತಲೆ ಕೆಳಗಾಗಿ ಮಾಡಬಹುದು. ಆದರೆ ಜನಾಂಗದ ಭವಿತವ್ಯತೆಯೇ ವಿಫಲವಾಗಿರುವುದೆಂಬ ಮನವರಿಕೆಯುಳ್ಳವರ ವಿನಹ ಯಾರೂ ಅದರಿಂದ ಪೂರ್ಣವಾದ ವಿಫಲತೆಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲಾಗದು. ಪ್ರಕೃತಿಯು ಮಹತ್ವದ ಸಂಘಟನೆಯತ್ತ ಸಾಗುತ್ತಿರುವುದೆಂದೂ, ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಮಹತ್ವಮವಾದ ಹಾಗೂ ಜಗತ್ತಿನ ಜನಾಂಗಗಳ ಅಂತಿಮ ಐಕ್ಯದ ಅದರ್ಶವನ್ನು ಸಾಧಿಸುವದರಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವುದೆಂದೂ ನಾವು ಹೇಳುತ್ತಿರುವ ಸಿದ್ಧಾಂತಕ್ಕೆ ಯಾವ ಬಾಧೆಯೂ ತಟ್ಟಲಾರದು. ಮಾನವ ಜನಾಂಗವು ಇದನ್ನೇ ಬಯಸುತ್ತಿರುವುದು. ಇದಕ್ಕೈದುರಾಗುವ ತೊಡಕು. ತೊಂದರೆಗಳು, ಘರ್ಷಣ ಸಂಘರ್ಷಗಳು, ಅದರ ಸಂಭವವನ್ನು ಮುಂದೂಡಬಹುದೇ ಹೊರತು ಅಸಂಭವವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲಾರವು. ಇಲ್ಲವೆಂದರೆ, ಮಾನವ ಜನಾಂಗದ ನಾಶವೇ ತದ್ವಿರದವಾದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಬಹುದು. ವಿಜ್ಞಾನದ ವಿವಿಧ ಶೋಧನೆಗಳು ಎಷ್ಟೇ ವಿನಾಶಕಾರಿಯೆಂದು ಕಂಡುಬಂದರೂ ಅಂತಿಮ ಶಾಂತಿಯನ್ನೂ ಮಾನವ ಕಲ್ಯಾಣವನ್ನೂ ಪುರಸ್ಕರಿಸುತ್ತಿರುವವು. ಮತ್ತಾವುದೂ ನಮ್ಮ ನೆರವಿಗೆ ಅನುವಾಗದಿದ್ದರೂ ಉತ್ಕೃಷ್ಟಶಕ್ತಿಯೂ, ಮತ್ತಾವ ಅಂತಃಶಕ್ತಿಯಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಪ್ರಕೃತಿಯೆಂದು ನಾವು ಸಂಬೋಧಿಸುತ್ತಿರುವ ವಿಶ್ವಶಕ್ತಿಯೂ, ಮಾನವ ಜನಾಂಗವನ್ನು ಒಂದು ಹೆಜ್ಜೆ ಮುಂದೆ ನುಗ್ಗಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಖಂಡಿತ. ಅದೊಂದು ಮಾನವ ಜನಾಂಗದ ಅತ್ಯರಕ್ಷಣೆಯ ಮುಂದಿನ ಹೆಜ್ಜೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ, ಅದರ ಅವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು ನಾವು ಕಂಡುಕೊಂಡಿರುವೆವಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಅದು ಸಾಧಿಸಬೇಕಾದುದರ ಕಲ್ಪನೆಯೂ ಇದೀಗಲೇ ಜನ್ಮವೆತ್ತಿದೆ; ಆದರೆ ದೇಹವು ರೂಪುಗೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿರುವುದೆಂಬುದೇ ಅದರ ಇಂದಿನ ಕೂಗು. ಈ ನವಸೃಷ್ಟಿಯ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿರುವ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನೂ ಸಂಭವನೀಯತೆಗಳನ್ನೂ, ರೂಪಾವಲಿಗಳನ್ನೂ ಈ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ನಾವು ವಿವೇಚಿಸಿರುವೆವು. ಪೂರ್ವಗ್ರಹರಹಿತವಾದ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸಂಬಂಧವಿರದ ಹಾಗೂ ಪಕ್ಷಪಾತವಿರಹಿತವಾದ ವಿವೇಚನೆಗಳನ್ನು ಈ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿರತವಾದ ಶಕ್ತಿಗಳ ಹಾಗೂ ಅವುಗಳು ಸಾಧಿಸಬಹುದಾದ ಪರಿಣಾಮಗಳ ಬಗೆಗೆ ಮುಂದಿರುವುದು ಈ ಪ್ರಬಂಧದ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದ್ದಿತು. ಉಳಿದುದೆಲ್ಲವೂ ಮಾನವತೆಯ ಬೌದ್ಧಿಕ ಹಾಗೂ ನೈತಿಕ ಶಕ್ತಿಯ ಮೇಲೆಯೇ ಮುಂದಿನ ಕಾರ್ಯದ ಸಾಧನೆಯು ಅವಲಂಬಿಸಿರುವುದು.

ಒಟ್ಟಿನ ಮೇಲೆ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ, ಜಗತ್ತಿನೊಳಗಿನ ಅತಿ ದಾರುಣವಾದ ಹಾಗೂ ಧೈರ್ಯವನ್ನೇ ಕುಂದಿಸುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಲಕ್ಷ್ಯಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೂ ಜಾಗತಿಕ ಐಕ್ಯದ ವಿಷಯವಾಗಿ ನಾವು ತಳೆದ ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಯಾವ ಅಭ್ಯಂತರವೂ ಕಂಡುಬರಲಾರದು. ಪ್ರಕೃತಿಯ ಮುನ್ನೋಟವೂ, ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಒತ್ತಾಯವೂ, ಮಾನವ ಜನಾಂಗದ ಇಂದಿನ ಹಾಗೂ ಮುಂದಿನ ಅವಶ್ಯಕತೆಯೂ ಅದನ್ನು ಅಪರಿಹಾರ್ಯವೆಂದೇ ಸಾರುವವು. ಅದರ ಅಂತಿಮ ಪರಿಣಾಮವೆಂದರೆ ಜಾಗತಿಕ ರಾಷ್ಟ್ರ (World State) ದ ಪ್ರಸ್ಥಾಪನೆ. ಹಾಗೂ ಅದರ ಅತೀವ ಇಷ್ಟವಾದ ರೂಪವೆಂದರೆ ಸ್ವಂತತ್ರ ರಾಜ್ಯಗಳ ಸಂಯುಕ್ತ ಸಂಘಟನೆ. ಅದರೊಳಗೆ ಯಾವದೇ ಬಗೆಯ ಪಾರತಂತ್ರ್ಯ ಬಲಾತ್ಕಾರಪೂರ್ವಕವಾದ ಉಚ್ಚನೀಚತೆ, ಹಾಗೂ ಪರಾಧೀನತೆ ಇವುಗಳಿಗೆ ಸ್ಥಾನವಿರಲಾರದು. ಆ ಸಂಘಟನೆಯೊಳಗೆ ಕೆಲವರಿಗೆ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾದ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಲಭಿಸಬಹುದಾದರೂ, ಯಾರಿಗೂ ಸಮಾನ ದರ್ಜೆಯನ್ನು ಅಲ್ಲಗಳೆಯಲಾಗದು. ಇಂಥ ಸಂಯುಕ್ತ ಸಂಘಟನೆಯೇ ಬಲು ಇಷ್ಟವಾದುದಾಗಿರುವುದು. ಉಳಿದ ಯಾವತ್ತು ವಿಷಯಗಳು ಮುಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನವಲಂಬಿಸಿ ಅವುಗಳ ವಿಚಾರ-ವಿಮರ್ಶೆಗಳ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸಿರುವವು. ಈ ಪ್ರಕಾರದ ಜಾಗತಿಕ ಐಕ್ಯವು ಬಹುಕಾಲ ಬಾಳಿ ಅದಕ್ಕೊಂದು ಶಾಶ್ವತ ರೂಪವು ಬರುವುದು. ಈ ಜಗತ್ತೇ ಪರಿವರ್ತನೀಲವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ನಡುನಡೆನೆ ಅದಕ್ಕೆ ತಡೆ-ತೊಂದರೆಗಳು ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ತಲೆದೋರಬಹುದು. ಒಮ್ಮೆ

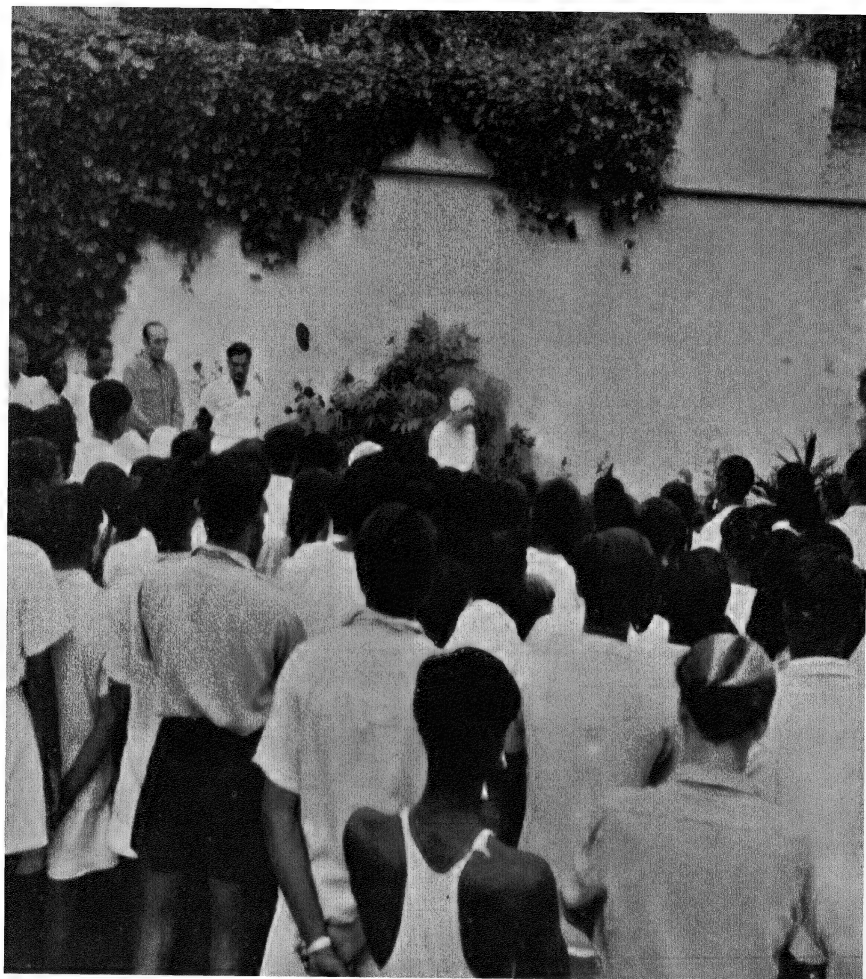
ಸುಸಂಘಟಿತವಾದ ಘಟನೆಯಿಂದ ಕ್ರಾಂತಿಗೀಡಾಗಿ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಹೊಸ ವಿಚಾರಗಳೂ ತಲೆದೋರಬಹುದು. ಮಾನವತೆಯು ಪ್ರಗತಿಯೊಂದಿದಂತೆ ಆ ಜಾಗತಿಕ ಸಂಘಟನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಪರಿವರ್ತನೆಗಳು ಅವಶ್ಯಕವೆನಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಸದ್ಯದ ಅನಿಶ್ಚಿತವಾದ ಹಾಗೂ ವಿನಾಶಕರವಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಮಾನವ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ನಿರ್ಭೀತಿಪ್ರದವಾದ ಪ್ರಗತಿಯ ಅಶಾಂತಕರವನ್ನು ಮೂಡಿಸುವುದು ಪರಮಾವಶ್ಯಕವಾಗಿರುವುದು. ಮಾನವ ಐಕ್ಯದ ಆದರ್ಶವು ಸಾಧಿಸಲಾಗದ ಆದರ್ಶವಾಗಿ ಉಳಿಯದೆ ಸುಸಾಧ್ಯವಾದ ಸಂಗತಿಯಾಗಬೇಕಲ್ಲದೆ, ಅದರ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯು ಸಂಯುಕ್ತ ಮಾನವ ಜನಾಂಗದ ಕೈಯೊಳಗಿನ ಕನ್ನಡಿಯಂತಾಗಬೇಕು. ಅದರ ಮುಂದಿನ ಭವಿಷ್ಯವಂತೂ ದೇವತೆಗಳ ನಡದಲ್ಲಿಯೇ ಇದೆ; ಹಾಗೂ ಮಾನವ ಜನಾಂಗದ ಅವಿರತವಾದ ಅಸ್ತಿತ್ವವು ಆ ದೇವತೆಗಳ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯೆನಿಸಿದರೆ ಅದನ್ನು ಅವರ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಅಧಿಪತ್ಯಕ್ಕೆಯೇ ಸಂತತವಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಸಿಬಿಡಬಹುದು.

— ಸದಾನಂದ ನಾಯಕ

ವಾಸನೆಯೇ ಎಲ್ಲಬಗೆಯ ದುಃಖಕ್ಕೂ ನಿರಾತೆಗೂ ಕಷ್ಟಕ್ಕೂ ಮೂಲಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ವಾಸನೆಯ ಹಂಬಲದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಉದ್ರೇಕಕಾರಕ ಸುಖಸಂತ್ಸಿಪ್ತಿ ತೋರಿ ಬರುವದೇನೋ ನಿಜ. ಆದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಮಾನವನು ಸದಾ ಹಿಗ್ಗಿಹಿಪ್ಪೆಯಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತಾನೆ. ಯಾಕಂದರೆ ಈ ಕೃಪೆಯ ಹಂಬಲದ ಬೆಂಬತ್ತಿ ಹೊರಟಾಗ ದಡಿಮೆ, ಹಸಿವೆ, ತಳಮಳ, ಕೂಡಲೆ ದಣಿಮೆಕೊಳ್ಳುವ ದೌರ್ಬಲ್ಯ, ಅಲ್ಪಶ್ವಭಾವ, ಅತ್ಯಸ್ತಿ, ಪಡೆದ ಫಲಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅಸಮಾಧಾನ, ಅಮಾಹತವಾದ ವಿಘಾತಕ ಉದ್ರೇಕ, ತಾಪ, ಉದ್ವಿಗ್ನತೆ, ಆಶಾಂತಿ ಇವೆಲ್ಲ ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ.

ಜಗತ್ತನ್ನು ಸ್ವಾರ್ಥಿನ ಪಡಿಸಿಕೊಂಡ ಅದನ್ನು ಉಪಭೋಗಿಸ ಬೇಕೆಂಬ ಆತ್ಮನ ಮುಖ್ಯ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯ ದೈವಿ ಆನಂದ ಕ್ಷೋಭಕರವೇ ಇದೆ. ಆದರೆ ಕೇವಲ ಆತ್ಮಾಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ರತ ವಾಗಿರುವದೆಂದರೆ ದೈವಿ ಆನಂದವನ್ನು ಮಾನಸಿಕ ಹಾಗೂ ದೈಹಿಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಧಃಪಾತಕ್ಕೆ ಎಳೆದಂತೆಯೇ ಸರಿ.

— ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರು

Students' Prayer

Make of us the hero warriors we aspire to become.
May we fight successfully the great battle of the future
that is to be born against the past that seeks to endure;
so that the new things may manifest and we be ready
to receive them.

THE MOTHER

ಪ್ರಾರ್ಥನೆ-ಸಂದೇಶಗಳು

೧೯೫೩

(ಸಮರ್ಪಣದ ಮೂರನೆಯ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ವರುಷಾರಂಭದ (೧೯೪೬-೧೯೫೨) ಸಂದೇಶಗಳನ್ನು ಕುರಿತ ವಿವೇಚನೆಯನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ೧೯೨೨ ರಿಂದ ೧೯೩೩ ರ ವರೆಗಿನ ಸಂದೇಶಗಳ ಸಂಗ್ರಹವು ಅಶ್ರಮದಿಂದ ಚಿಕ್ಕ ಹೊತ್ತಿಗೆಯಾಗಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದೆ. ವರುಷಾರಂಭದ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಗಳಲ್ಲಿ ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ದಿನಾಚರಣೆಯ ಪ್ರಸಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ-ಸಂದೇಶಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವುದುಂಟು. ೧೯೫೩ ನೇಯ ವರುಷದಲ್ಲಿ ಇದುವರೆಗೆ ಪ್ರಕಟವಾದವುಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ, ಕನ್ನಡಿಸಿ ಈ ಬರಹದಲ್ಲಿ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ.)

೧-೧-೫೩

ಪ್ರಭುವೇ ನೀನು ನಮಗೆ ಹೇಳಿದುದು ಹೀಗೆ: ಧೈರ್ಯಗಡಬೇಡ; ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿಹಿಡಿ. ಏನೆಲ್ಲವೂ ಅಳಿಯುತಿದೆಯೆಂದು ತೋರುನಾಗಲೇ ಎಲ್ಲವೂ ಉಳಿದು ಬರುತಿಹುದು.

೨೧-೨-೧೯೫೩

ಮಾತೆಯತ್ತ ಹೊರಳಿದವರೆಲ್ಲ ನನ್ನ ಯೋಗವನಾಚರಿಸುತ್ತಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸ್ವಂತ ಪ್ರಯತ್ನವೊಂದರಿಂದಲೆಪೂರ್ಣಯೋಗಸಾಧ್ಯವಲ್ಲ. ವ್ಯಕ್ತಿಪ್ರಯತ್ನದಿ ಎಲ್ಲವನು ಸಾಧಿಸುವೆನೆನ್ನುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಯಾವ ಮಾನವಸ್ವಾಭೆಯೂ ಅದನ್ನು ಹಾಗೆ ಸಾಧಿಸಲಾರ. ಹೀಗಿದ್ದರೆ, ಮಾದಬೇಕಾದುದೇನು? ಇಂತಿದೆಯೆಂದು ತನ್ನನ್ನು ಮಹಾ ಮಾತೆಯ ಹಸ್ತಕೆ ಒಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಸೇನೆ, ಭಕ್ತಿ, ಅಭೀಷ್ಟೆಗಳಿಂದ ತನ್ನನೇ ಅರಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆಗ ಮಹಾಮಾತೆ ತನ್ನ ಬೆಳಕಿನಿಂದ, ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸಾಧನೆ ಕೈಗೊಡುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವಳು. ದೊಡ್ಡ ಪೂರ್ಣಯೋಗಿಯಾಗುವೆನೆಂಬ ಮಹಾತ್ಮಾ ಕಾಂಕ್ಷೆಯೂ ತರವಲ್ಲ. ಅತಿನಾಸನಿಕ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಲೆಂದು ಹೊರಟು ತಾನಾವ ಹಂತದಲ್ಲಿಲ್ಲೇನೆ, ಎಂದು ಕೇಳಹೊರಡುವುದೂ ತಪ್ಪು.

ಮಹಾಮಾತೆಗಾಗಿ ಭಕ್ತಿಯನುಸರಿಸಿ ತನ್ನನೇ ಸಮರ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಆಕೆ ಮಾಡಿದಂತಾಗುವೆನೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಉಚಿತಮನೋಭಾವ. ಉಳಿದೆಲ್ಲವನು ನಿರ್ಣಯಿಸುವ ಪರಿವರ್ತನೆಗೈವ ಹೊಣೆ ಮಾತೆಗೇ ಸೇರಿದುದು.

೨೯-೩-೫೩

ಮಹಾಮಾತೆಗಾಗಿ ಹಾಗೂ ಅವರೊಂದಿಗಿನ ಏಕತೆಗಾಗಿ ನಿನ್ನನು ತೆರೆದುಕೋ. ಅವರ ಸ್ಪರ್ಶವು ನಿನ್ನನು ಪರಿಪೂರ್ಣತೆಗಾಗಿ ರೂಪಿಸುವಂತೆ ನಿನ್ನನು ಮೆದುವುಗೊಳಿಸು.

೪-೪-೫೩

ಬೆಳಗಿನ ಸಮಯ ಬರುವ ವರೆಗೆ ಅಚಲವಾಗಿರುವುದು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿರುವುದು ಇದುವೇ ನೀನೆಸಗಬೇಕಾದ ಕಾರ್ಯ.

೧೪-೪-೫೩

ನಿನ್ನ ಹಾಗು ದೈವೀ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಆಶೆಗಳನ್ನು ದೇವನು ಪೂರೈಸಲಿ, ಎಂಬ ಭಾವನಿರಕೂಡದು ಆದರೆ ಅವುಗಳಿಂದ ನಿನ್ನನು ಮೇಲಕ್ಕೆತ್ತಿ ಅಧ್ಯಾತ್ಮದ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸಂಭಾವ್ಯಗಳಿಗೆ ನಿನ್ನನು ತಲೆಸೆಸುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ದೈವೀ ಸಂಬಂಧನಿರಬೇಕು. ಹಾಗಾಗುವುದಾದರೆ ನೀನು ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ತಾಯಿಯೊಂದಿಗೆ ಒಡಗೂಡುವೆ ಇದರ ಫಲವಾಗಿ ಬಾಹ್ಯ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಆ ಐಕ್ಯ ತಲೆದೋರುವುದು. ನಿನ್ನ ಪ್ರಾಣಮಯ ಆಶೆಗಳ ಸಂತುಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆಶೆಗಳು ಪೂರೈಸುವುದರಿಂದ ಆಶೆಗಳ ಪ್ರಚೋದನೆಯೇ ಬಲಿಯುವುದು. ಅದರಿಂದಾಗಿ ನೀನು ಸಾಮಾನ್ಯ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಪ್ರಜ್ಞಾಬ್ಧಿಗೊಂದಲದಲ್ಲಿ, ಅಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿ ಬೀಳುವಿ ಅಂತರಂಗದ ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ, ಸಮರ್ಪಣೆಯಿಂದ ಮಹಾತಾಯಿಯ ಶಾಂತಿ, ಶಕ್ತಿಗಳು ಒಳಗಿನಿಂದ ಕಾರ್ಯೋನ್ಮುಖವಾಗುವವು. ಆ ಮೂಲಕ ನಿನ್ನ ಪ್ರಾಣಮಯ ಸ್ವಭಾವವನ್ನು ಬದಲಿಸುವುದರಿಂದ ನೀನಿಗೆ ಅಂತರಂಗದ ಬಾಹ್ಯದ ಐಕ್ಯ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದು. ಇದನ್ನು ಮರೆತಾಗಿ ನೀನು ತಪ್ಪುವಿ, ದುಃಖಿಯಾಗುವಿ ಇದನ್ನು ನೆನಪಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡಾಗ ತೊಡಕುಗಳ ಬಂಧನವು ಕ್ರಮಶಃ ಕಡಿದುಯಾಗುತ್ತಿ ನೀನು ಪ್ರಗತಿ ಹೊಂದುವಿ.

೧೪-೪-೫೩

ದೈವೀ ಮಾತೆಯೆ, ನಿನ್ನಿಚ್ಛೆಗೆ ಪೂರ್ತಿಯಾದ ಸಮರ್ಪಣವನು; ನಿನ್ನ ಕಾರ್ಯಕೆಂದು ಹೆಚ್ಚು ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗಿ ನಾವು ಮುಡುಕಾಗುವುದನ್ನು ದಯಪಾಲಿಸು. ತಾಯೀ ಹೆಚ್ಚು ಸ್ಥಿರವೂ, ಆಳವೂ, ಪೂರ್ಣವೂ ಆದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಿನೊಂದಿಗೆ ಗಾಢವಾಗಿ ನಾವು ಒಡಗೂಡುವಂತೆ ದಯಪಾಲಿಸು. ನಮ್ಮನು ನಿನಗೆ ತಕ್ಕವರಾದ ಸೇವಕರಾಗುವಂತೆ ನಮ್ಮನು ರೂಪುಗೊಳಿಸು. ನಮ್ಮ ಅಹಂಕಾರವನ್ನು ಅಳಿಸು; ಹ್ವಲ್ಲಕವಾದ ಹೆಮ್ಮೆ, ಆಶೆಬುರುಕತನ, ಅಂಧಕಾರ ಇವುಗಳನ್ನು ಹೊಡೆದೋಡಿಸು. ದೈವೀ ಪ್ರೇಮದ ಜ್ವಾಲೆ ನಮ್ಮನು ಆವರಿಸಲಿ, ಈ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನಾವು ನಿನ್ನ ಪ್ರಕಾಶವಾಹಕರಾಗಲಿ.

೧೫-೪-೫೩

ಎಲ್ಲರೂ ನೆನಪಿಡಬೇಕಾದ ಮಾತೊಂದಿದೆ. ಅದೆಂದರೆ ಯೋಗ, ಸಾಧನ, ಮಹಾ ತಾಯಿಯ ಜೈತನ್ಯದ ದೈವೀ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವುದು ಇವುಗಳ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೇ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಮಾಡುವುದು. ತನ್ನ ಮನಸ್ಸು, ಅದರ ವಿಚಾರ ಲಹರಿ ಇವುಗಳಿಗನುಗುಣವಾಗಿಯೇ ಎಲ್ಲವೂ ನಡೆಯಬೇಕೆನ್ನುವ ಹಟವಾಗಲಿ, ತನ್ನ ಪ್ರಾಣಮಯ ಭಾವನೆ, ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳ ಅಂಕೆಗೊಳಗಾಗುವುದಾಗಲಿ ನಮ್ಮ ಜೀವನದ ನಿಯಮವಾಗಬಾರದು. ಮಾನವನು ಇವುಗಳಿಂದ ಸಿಡಿದು ನಿಲ್ಲಬೇಕು; ನಿರ್ಲಿಪ್ತನಾಗಬೇಕು. ಇವುಗಳ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಅಂತರಂಗದಾಳದಿಂದ ಹೊರ ಹೊಮ್ಮುವ ಅಂತರಾತ್ಮ, ಮೇಲಿನಿಂದ ಇಳಿದುಬರುವ ಸತ್ಯಜ್ಞಾನ ಇವುಗಳಿಗೆ ಎಡೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಮನಸ್ಸು, ಹೃದಯಗಳು ಶರಣಾಗತವಾಗದ ಹೊರತು ಇದು ನಡಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ತಾನು ಸತ್ಯ, ಉಚಿತ ನ್ಯಾಯವೆಂದು ತಿಳಿದಿರುವ ಅಜ್ಞಾನದ ಬಗೆಗಿರುವ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ತೊರೆಯದೆ ಇರುವಾಗಲೂ ಇದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ತೊಂದರೆಗಳೆಲ್ಲ ಇದರಿಂದಲೇ ಉದ್ಭವಿಸುತ್ತಿವೆ. ಆದನು ಜಯಿಸಿ

ಹಾಗಲೇ ಜೀವನದ, ಕ್ರಿಯೆಯ ಸಮರಸದ ಅಸ್ತಿವಾರ ಹಾಗೂ ಮಹಾ ತಾಯಿ ಯೊಂದಿಗೆ ವೃದ್ಧಿಗತವಾಗುತ್ತಿರುವ ಐಕ್ಯ ಇವುಗಳ ಇಂದಿನ ತೊಡಕು, ತೊಂದರೆಗಳ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನೆ ಪಡೆಯುವವು.

೧೬ - ೧೦ - ೨೩

(i) ಒಳಗಿನದೊಂದು ಪಕ್ಷವಾಗಿದೆ; ಇಲ್ಲವೆ ಪಕ್ಷವಾಗ ಹತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಹೊರಗೆಬಂಧಿತ ವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೋರಾಟ ನಡೆದಿದೆ. ಈ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ (ಯುರೋಪಿನ ಕಂದ ಕದ ಯುದ್ಧದ ತರಹ) ಎರಡೂ ಪಕ್ಷಗಳು ಒಡೆದು ಕಾಣುವಂತಹ ಮುನ್ನಡೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದಂತಿಲ್ಲ. ಜದದ ಪ್ರತಿರೋಧವನ್ನು ಅಲಕ್ಷಿಸುತ್ತ ಆಸ್ತಕತ್ತಿ ಮುನ್ನುಗ್ಗುತ್ತಿದೆ; ಪ್ರತಿ ಅಂಗುಲಕ್ಕಾಗಿ ಕಾದಾಡುತ್ತಿದೆ. ಪ್ರತ್ಯಾಘಾತಗಳನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಗೊಳಿಸುತ್ತಿದೆ; ಆಂತರಿಕ ಶಕ್ತಿ, ಆನಂದಗಳಿರದಿದ್ದರೆ ಈ ಕಾರ್ಯ ಶ್ರಮದಾಯಕವೂ ಜಿಗುಪ್ಸೆ ತರುವಂತಹದೂ ಆಗಿಹೋರುವುದು. ಆದರೆ ಜ್ಞಾನದ ಕಣ್ಣು ಇದರಾಚೆಗೆ ದೃಷ್ಟಿಚೆಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಒಂದು ವಿಲಂಬಿತ ಘಟನೆಯಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ.

(ii) ಯಾವುದೂ ವಸ್ತುಗಳ ಸ್ಥಿತಿಶೀಲತೆಯನ್ನು ಅಘಾತಕ್ಕೀಡುಮಾಡುವಂತೆ ಕಾಣುವ ದಿಲ್ಲ. ಹೊರಗೆ ಕಾರ್ಯ ಪ್ರವೃತ್ತವೆಂದು ಹೋರುವದಲ್ಲ ಕತ್ತಲೆಯ, ಗದ್ದಲದ ಪ್ರಪ್ಪುಬ್ಬ ಸ್ಥಿತಿಯಂತಿದ್ದು ಅದರಿಂದ ಏನೊಂದೂ ರೂಪುಗೊಳ್ಳುತ್ತಿಲ್ಲ, ಪ್ರಕಾಶ ಮಾನು ನಾದುದೇನೂ ಹೊರಹೊಮ್ಮುತ್ತಿಲ್ಲ. ಜಗತ್ತಿನ ಏಕಮೇವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿದು. ಮೇಲ್ಪು ಗಕ್ಕೆ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಅಂಟಿಕೊಂಡಿರುವ ಮೇಲುಪದವಿನಲ್ಲಿ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಪಡೆಯುವಂತಿದ್ದ ಉಳಿಯ ಜಗತ್ತಿನ ತೋರಿಕೆಯ ರೂಪದ ಗಲಭೆಯ ಚಿತ್ರವಿದು.

೧೮.೧೦.೨೩

ದೇವನ ಯೋಧನೇ, ವೀರನಾಯಕನೆ, ದುಃಖ, ನಾಚಿಕೆ, ನೋವು ನಿನಗೆಲ್ಲ. ನಿನ್ನ ಜೀವನವೆಲ್ಲ ಕಣ್ಣು ಕುಕ್ಕಿಸುವ ಹಿರಿಮೆ. ನಿನ್ನ ಕೃತಿಗಳೆಲ್ಲ ಮುಡಿಪು. ಗೆಲುವು ನಿನ್ನ ದಿವ್ಯ ಪರಿವರ್ತನ ಸೋಲು ನಿನ್ನ ಗೆಲುವು.

ನೀನು ಮುಕ್ತನಾಗಿರುವಾಗ ಕೈಗಳಿಂದ, ಕೂಗಿನಿಂದ, ಮೆದುಳುಗಳಿಂದ—ಎಲ್ಲಬಗೆಯ ಆಯುಧಗಳಿಂದ ಕಾದಾಡು. ವೈರಿಯ ಕತ್ತಲೆಯ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಬಂಧಿತನಾಗಿದ್ದರೆ, ಅವನಿಂದಾದ ಚಿಹ್ನಾಬಂಧನ ನಿನ್ನನ್ನು ಮೌನಗೊಳಿಸಿದ್ದರೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಆಕ್ರಮಿಸುವ ನಿನ್ನ ಮೌನಶೀಲ ಆತ್ಮದಿಂದ, ವ್ಯಾಪ್ತಿಸೀಲ ಇಚ್ಛಾಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಹೋರಾಡು. ನಿನ್ನ ದೇಹದ ಅಂತವಾದಾಗ ಃತ್ಸವ್ಯಾಪಕ ದೇವನಿಂದ ನಿನ್ನಲ್ಲಿಗೆ ಇಳಿದು ಬಂದ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಹೋರಾಡು.

ಸಾಗರದ ಅಳದಲ್ಲಿ ಪ್ರಪ್ಪುಬ್ಬತೆಯಿಲ್ಲ ಹೊರಗೆ ಹರ್ಷಪೂರಿತ ಅಬ್ಬರ, ದಡದತ್ತ ಸಾಗಿದ ಓಟ ಇವುಗಳಿವೆ. ಅದರಂತೆಯೇ ಅಸ್ತವ್ಯಸ್ತಗೊಳಿಸುವ ಕರ್ಮಮಧ್ಯದ ಮುಕ್ತ ಆತ್ಮನಿದ್ದಾನೆ. ಆತ್ಮಕ್ರಿಯಾಶೀಲವಲ್ಲ. ಆತ್ಮದಿಂದ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಮೆಟ್ಟಿ ನಿಲ್ಲುವ ಕ್ರಿಯೆ ಉಸಿರಿನಂತೆ ತಾನೇ ತಾನಾಗಿ ಹೊರ ಹೊಮ್ಮುತ್ತಿದೆ.

(ಪ್ರಥಮ ಮಹಾಯುದ್ಧದಕಾಲಕ್ಕೆ ಮಾತೆಯವರಿಗೆ ಶ್ರೀಅರವಿಂದರು ಬರೆದ ಈ ನುಡಿಗಳು ಇಂದು ನಿಜವಾಗಿವೆ.)

೨೩-೧೦-೫೩

ಅವಳು ತನ್ನ ಪಾಪ ಸ್ವರ್ಪದಿಂದ ಜೀವನದ ಗಾಯನವನ್ನು ಮಾರಿಸಲೆಂದು, ಮಾನವನ ಪ್ರಕಾರಗುಂದಿದ ಆತ್ಮದ ಮೇಲಿನ ಭವ್ಯಹೊದಿಕೆಯನ್ನು ಒಡೆಯಲೆಂದು ನಸ್ತುಗಳು ಹುದುಗಿದ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಅವಳ ಜ್ಯೋತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಲೆಂದು, ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲವೂ ಮೂಕನಾಣಿಯಿಂದ ಅವಳನ್ನೇ ಕರೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇಹದ ಏನೆಲ್ಲವೂ ಒಂದುದಿನ ಅವಳ ಸವಿಯ ನಿಲಯವಾಗುವುದು.

ಎಲ್ಲ ವಿಭಿನ್ನತೆಗಳು ಅವಳ ಸಮನ್ವಯವನೆ ಸಜ್ಜು ಗೊಳಿಸುವವು.

ನಮ್ಮ ಅರಿವುಗಳೆಲ್ಲ ಅವಳತ್ತರಕ್ಕೆ ಏರುವವು ನಮ್ಮ ವಿಕಾರಗಳು ಅವಳತ್ತ ಅಂಟಿಗಾಲಿಡುವವು. ಅವಳ ಅದ್ಭುತ ಭಾವಾತಿರೇಕದಲಿ ನಾವು ನೆಲೆಸುವೆವು. ಅವಳ ದೃಢಸ್ವರ್ಪ ನಮ್ಮ ನೋವುಗಳನೆ ಹರ್ಷಾತಿರೇಕವಾಗಿ ಮಾರ್ಪಡಿಸುವದು.

ನಮ್ಮಾತ್ಮ ಅವಳೊಂದಿಗೆ ಏಕಾತ್ಮವಾಗುವದು ನಮ್ಮ ಜೀವನವು ಅವಳ ಪತ್ರಿಸ್ವಂದನದಲಿ ಸಾರ್ಥಕತೆ ಪಡೆಯುವುದು.

ಅದೋ, ಮೇಲೆ ಅವಳ ಅಮಿನಾದ, ಸ್ತಬ್ಧವಾದ, ದಿವ್ಯಾನಂದ ಕೇಳಿಗೆ ದೈವೀ ಅಸ್ಪುಗಿಯ ಅದ್ಭುತ ಪಸರಿಸಿವೆ.

ಸಾವಿತ್ರಿಯಿಂದ

(ಇಂತಿವು ಈ ನರಪ ಪುಕಟವಾದ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಸಂದೇಶಗಳು ಇವುಗಳ ಪ್ರಕಟವಾಗುವ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಹಾಗೂ ವಿಶೇಷ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಇಂತಿವೆ:)

ಹೊಸವರುಷದ ದಿನ (೧-ಜನವರಿ); ಮಾತೆಯವರ ಹುಟ್ಟು ದಿನ (೨೨-ಫೆಬ್ರವರಿ); ಮಾತೆಯವರು ಮೊದಲನೆಯ ಶ್ರೀಚರವಿಂದರನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಿದ ದಿನ (೨೯-ಫೆಬ್ರವರಿ); ಮಾತೆಯವರು ಪಾಂಡಿಚೇರಿಯಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದ ದಿನ (೨೪-ಏಪ್ರಿಲ್); ಶ್ರೀಚರವಿಂದರ ಹುಟ್ಟು ದಿನ (೧೫-ಜುಲೈ); ಶ್ರೀಚರವಿಂದರ ಸಿದ್ಧಿಯ ದಿನ (೨೪-ನವೆಂಬರ್); ಶ್ರೀಚರವಿಂದರ ಪರಿನಿರ್ವಾಣದ ದಿನ (೫-ಡಿಸೆಂಬರ್) ಇದಲ್ಲದೆ ದೇವರ ಇತ್ಯಾದಿ ದಬ್ಬದ ಪೂಜೆಯ ದಿನಗಳು.

ಶ್ರೀಚರವಿಂದರು ಭೌತಿಕ ಶರೀರವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನಂತರವೂ ಅವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಅವರೇ ಹಿಂದೆ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿಸಿದ ಉಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಸಂದರ್ಭೋಚಿತವಾಗಿ ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ದಿವ್ಯಾನುಭವದ ಶ್ರೀಚರವಿಂದರ ವಾಣಿ ಇಂದಿಗೂ ಹೊಸದೇ ಆಗಿ ತೋರುವುದು. ಆದರ ಮೂಲ ಬರಹದ ಅಕ್ಷರಗಳ ಪ್ರತಿ ಯನ್ನೂ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಒದಗಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅವರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನವು ತಮಗೆ ತಪ್ಪು ಹೋಗಿದೆಯೆಂದು ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಭಾವಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಆಂತರಿಕ ಪ್ರೇರಣೆ, ಮಾರ್ಗದರ್ಶನಗಳಂತೂ ಸರಿ. ಅಲ್ಲದೆ ಹಿಂದೆ ಉಸುರಿದ ನಾಣಿಯೂ ಇಂದು ಸಂದರ್ಭೋಚಿತವಾಗುವುದು.

ಈ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ-ಸಂದೇಶಗಳು ನವೀನ ಬೆಳಕನ್ನು, ಆವಶ್ಯಕ ಸಾಂತ್ವನವನ್ನು, ನವಜೀತನವನ್ನು ತರುತ್ತಿವೆ. ಬಗೆಬಗೆಯ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಮನೋಭಾವ ತಲೆದೋರಿದಾಗ ಆಗಾಗ ಹೊರಹೊಮ್ಮುವ ಈ ಅಮೃತ ಸೇಚನವು ದೈವೀ ಜೀವನದತ್ತ ನಮ್ಮನ್ನು ಎಳೆಯುವವು. ನಮ್ಮ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕ ದೀವಿಗೆಗಳಿವು.)

-ಸ. ಸ ಮಾಳವಾಡ

ಶ್ರೀ ಮಾತೆಯವರ ಸ್ವನಿವೇದನ

(ಕೆಳಗಿನ ಲೇಖನವು Advent, Feb. 1952 ದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಂಪಾದಕೀಯವಾಗಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀ ಮಾತೆಯವರು 1951ರಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿದ ಪ್ರಸಂಗೋಕ್ತಿಯನ್ನು ಅಧರಿಸಿದೆ)

ಎರಡು ಸಂಗತಿಗಳುಂಟು, ಅವುಗಳ ಬಗೆಗೆ ಗೊಂದಲ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ಅವಾವೆಂದರೆ, ಓರ್ವ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಇರುವಿಕೆ ಹಾಗೂ ಅಚರಣೆ; ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಸತ್ವತಃ ಇರುವದೇನು ಹಾಗೂ ಬಾಹ್ಯ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡುವದೇನು; ಅವು ತೀರ ಬೇರೆ ಬೇರೆಯೇ ಆಗಿವೆ. ನಾನು ಏನಿರುವೆನೆಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಬಲ್ಲೆ; ಮತ್ತು ಯಾರು ಏನೇ ತಿಳಿಯಲಿ, ಅಥವಾ ಏನೇ ಅನ್ನಲಿ, ಅಥವಾ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಅದೇನೇ ಘಟಿಸಲಿ, ಸತ್ಯವೆಂಬುದು ಅಬಾಧಿತವಾಗಿ, ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರ ಹೊಂದದೆ, ಇದ್ದುದು ಇದ್ದಂತೆಯೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಸತ್ಯವು ತನಗೆ ತಾನು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ತಂದು ಕೊಳ್ಳದಂತೆಯೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಲೋಕದ ನಿರಾಕರಣವಾಗಲಿ, ದೃಢೀಕರಣವಾಗಲಿ, ಅದರ ನೈಜ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹಿಗ್ಗಿಸುವದೂ ಇಲ್ಲ ತಗ್ಗಿಸುವದೂ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಾನೇನು ಇರುವೆನೋ ಅದು ಇದ್ದುದಾಗಿ, ಕಾರ್ಯತಃ ಏನು ಮಾಡುತ್ತೇನೆಯೋ ಅದು ಬೇರೆ ಪ್ರಶ್ನೆ; ಯಾವ ಅವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ, ಯಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಗತಿಗಳು ಉಂಟು ಎಂಬುದರ ಮೇಲೂ, ಯಾವುದರಲ್ಲಿ ಯಾವುದರ ಮುಖಾಂತರ ನಾನು ಕಾರ್ಯ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ ಎಂಬುದರ ಮೇಲೂ ನನ್ನ ಕ್ರಿಯಾ ವಿಧಾನವು ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ ನಾನು ತರ ಬಯಸುವ ಸತ್ಯ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ನಾನು ಬಲ್ಲೆನು. ಆದರೆ ಅದು ಈ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರಕಟಗೊಳ್ಳುವದು ಎಂಬುದು ಈ ಜಗತ್ತನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ. ನಾನು ತಂದದ್ದನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ಗ್ರಹಣಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಸಂಕಲ್ಪ ಶಕ್ತಿ ಈ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಇರಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕು. ಅದಿಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ ನಾನು ಅತ್ಯುಚ್ಛವಾದ ಸಾರ್ವಭೌಮ ಸತ್ಯವನ್ನು ತಂದರು ಸಹ, ಅದನ್ನು ಗುರುತಿಸದ, ಅಥವಾ ಗ್ರಹಿಸದ ಜೀತನೆಗೆ ಅದು ಸರ್ವಶಃ ಇಲ್ಲದಂತೆಯೇ ಸರಿ. ಈ ಬಗೆಯ ತಿಥಿಲ ಜೀತನವನ್ನೇ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡ ಸತ್ತ್ವಕ್ಕೆ ಅದರಿಂದ ಲವಲೇಶವೂ ಲಾಭವಾಗದು.

ನೀವೆನ್ನುವಿರಿ, ನಾನು ತರುವ ಸತ್ಯವು ಸರ್ವಶ್ರೇಷ್ಠವೂ ಸರ್ವಸಮರ್ಥವೂ ಆದ್ದದ್ದಾಗಿದ್ದರೆ, ಅದನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಲು ಜಗತ್ತಿಗೆ ಒತ್ತಾಯ ಪಡಿಸುವದಿಲ್ಲ, ಜಗತ್ತಿನ ಪ್ರತಿ ರೋಧವನ್ನೇಕೆ ಅದು ಭಂಗಪಡಿಸಲಾರದು, ಜಗತ್ತು ನಿರಾಕರಿಸುತ್ತಿರುವ ಕಲ್ಯಾಣವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ಹಾಗೆ ಮಾನವನನ್ನೇಕೆ ಬಲವಂತ ಪಡಿಸುವದಿಲ್ಲ ಎಂದು. ಆದರೆ ಜಗದುತ್ಪತ್ತಿಯೇ ಆ ರೀತಿಯಲ್ಲಾಗಲಿಲ್ಲ, ಅಥವಾ ಅದು ಸಾಗಿರುವದಾಗಲಿ, ಅದರ ಬೆಳೆವಣಿಗೆಯಾಗಲಿ ಆ ಬಗೆಯಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವೇ ಸೃಷ್ಟಿಯಮೂಲ; ಜೀತನದಲ್ಲಿ ಅನಿರ್ಬಂಧಿತವಾಗಿ ಆಯ್ದದೇ ಈ ಸ್ಥೂಲ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗಿ ಹರವಿಕೊಂಡಿದೆ. ಈ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವೇ ಅದರ ಮೂಲ ಭೂತ ಸಹಜ ಸ್ವಭಾವವಾಗಿದೆ. ಜಗತ್ತು ಪರಮ ಸತ್ಯವನ್ನು ತನ್ನ ಸರ್ವ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕಲ್ಯಾಣವನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅದು ತನ್ನ ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯ ಸ್ವಾನಂದದಲ್ಲಿಯೇ ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತದೆ; ಮತ್ತು ಒಂದು ವೇಳೆ ಅದು ಪನಃ ಆ ಸತ್ಯವನ್ನೂ ಆ ಕಲ್ಯಾಣವನ್ನೂ ಗುರುತಿಸದ್ದೇ ಆದರೆ, ಅದೇ ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯ ಸ್ವಾನಂದದಲ್ಲಿಯೇ ಅದು ಹಾಗೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕು. ತಪ್ಪುತ್ತ ಸಾಗಿದ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಸತ್ಪಥದ ಮೇಲೆ ಬರಲು ಅಜ್ಞಾಪಿಸಿದರೆ ಮತ್ತು ಅದು

ಹಾಗೆ ತತ್ತ್ವಜ್ಞ ಬಂದು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾದರೆ ಇಂದ್ರಜಾಲದಿಂದ ಸಂಗತಿಗಳು ಕ್ಷಣಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ನಡೆದು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾದರೆ, ಜಗತ್ತು ಎಂಬುದೊಂದು ಪದಾರ್ಥವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಗೊಳಿಸುವದರ ಔಚಿತ್ಯವೇ ಇಲ್ಲದಂತಾಗುವದು. ಸೃಷ್ಟಿಯೆಂದರೆ ವೃದ್ಧಿಕ್ರಮದ ಒಂದು ಲೀಲೆ. ದಿಕ್ಕಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರಮೇಣವಾಗಿ, ಮೆಟ್ಟಲು ಮೆಟ್ಟಲುಗಳ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಸಾಗಿದ ಒಂದು ಯಾತ್ರೆ ಈ ಸೃಷ್ಟಿ. ಈ ಯಾತ್ರೆಯು, ತನ್ನ ಮೂಲ ಉಗಮ ಸ್ಥಾನದಿಂದ ದೂರದೂರ ಹೋಗಿ ಮತ್ತೆ ಮರಳಿ ತನ್ನ ಉಗಮಾಭಿಮುಖವಾಗಿ ಸಾಗಿದಂತಹ ಯಾತ್ರೆ. ಈ ತತ್ತ್ವಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ನಿಂತುಕೊಂಡಿದೆ ಈ ಸೃಷ್ಟಿಯು. ಈ ವ್ಯವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಬಲಾತ್ಕಾರವೆಂಬುದಿಲ್ಲ; ಜಗತ್ಕಾರಣಗಳಾದ ಯಾವುದೇ ಭೌತ ತತ್ತ್ವಗಳ ಮೇಲೆ ಬಲಾತ್ಕಾರವಿಲ್ಲ; ಆದರೆ, ಅಂದರೆ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಕ್ರಿಯಾ ವಿಧಾನವು ಸಹಜವಾಗಿದೆ, ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿದೆ; ಇದರ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಇದು ಹೀಗೆಯೇ ಸಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕು. ಎಂಬ ಬಲಾತ್ಕಾರವೂ ಇಲ್ಲ. ಹೊರಗಿನಿಂದ ಬಂದ ಆದೇಶಗಳನ್ನು ಸಾಲಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ನಿರ್ಬಂಧವಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಬಲಪ್ರಯೋಗವು ನಡೆದದ್ದೇ ಆದರೆ ಅದು ಸೃಷ್ಟಿಯ ಭಂದೋಗತಿಯನ್ನೇ ಹದಗೆಡಿಸಿ ಬಿಡುತ್ತದೆ.

ಆದರೂ ಬಲುಮೆಯೆಂಬುದು ಉಂಟು. ಆ ಬಲುಮೆ ಸ್ವಂತದ ಪ್ರಕೃತಿಗತವಾದಂತಹದು; ಒಂದು ಬಗೆಯ ಗುಪ್ತ ಒತ್ತಡದ ಮೂಲಕ, ಎಲ್ಲ ಸಂಕಷ್ಟ ಆತಂಕಗಳನ್ನು ದಾಟುತ್ತ, ಅದು ಸುನೀ ತಾನು ಹುಟ್ಟಿ ಬಂದ ಮೂಲ ಮೆಟ್ಟಿಗೆ ತನ್ನನ್ನು ಒಯ್ಯಲು ಹವಣಿಸುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಭಗವಂತನ ಅನುಗ್ರಹವು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಮಾಡಬಲ್ಲದು ಮತ್ತು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದಾಗ, ಭಗವದನುಗ್ರಹವು ಈ ಮರಳುವಿಕೆಯ ಮತ್ತು ಈ ಗುರುತಿ ಸುವಿಕೆಯ ವಿಧಾನವನ್ನು ಕೇವಲ ದ್ರುತಗೊಳಿಸುವದು ಎಂದಲ್ಲದೆ, ಅದರರ್ಥ ಇದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಅಲ್ಲ, ಕಡಿಮೆಯೂ ಅಲ್ಲ. ಆದರೆ ಪಯಣಿಗನಾದ ಆತ್ಮನಲ್ಲಿ ಪ್ರಜ್ಞಾ ಪೂರ್ಣ ಸಹಕಾರವು ಜಾಗ್ರತವಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕು. ಪ್ರಾರಂಭದಿಂದಲೇ ಆತ್ಮನ ಒಪ್ಪಿಗೆಬೇಕು, ಎಡಬಿಡದೆ ಅವಿಚ್ಛಿನ್ನವಾಗಿ ಸುನರ-ಜ್ಞೇವನ ಹೊಂದುತ್ತಿರುವ ಅನುರಕ್ತಿಬೇಕು. ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿಯೂ ಸೂಕ್ಷ್ಮತರ, ಉಚ್ಚತರ ಸ್ತರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಈಗಾಗಲೇ ಕಾರ್ಯರತವಾಗಿರುವ, -ಆದೇಕೆ ಎಂದಿನಿಂದಲೂ ಕಾರ್ಯರತವಾಗಿರುವ-, ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಇದೇ ಈ ಅನುರಕ್ತಿ, ಈ ಸಂಲಗ್ನತೆಯೇ ಪ್ರಕಟಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ; ಇಲ್ಲವೆ ಕನಿಷ್ಠ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಆ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಅದು ಹೊರಗಿನ ಸ್ಥೂಲ ಸ್ತರದ ಮೇಲೆ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಗೊಳಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ, ಇದೇ ಆ ಲೀಲೆಯ ಪರಿಪಾಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಸ್ಥಿತಿ ವಿಶೇಷದ ಪರಿಸ್ಥಾನವನ್ನೇ ಆನುಸರಿಸಿ ಈ ಲೀಲೆ ಸಾಗಿದೆ. ಎಚ್ಚರಿಕೆ ತಿಳುವಳಿಕೆಗಳಿಂದ ತಾನಾಗಿ ಒಪ್ಪಿ ಸಹಕರಿಸುವಂತಹ ಶರೀರಗಳ ಮುಖಾಂತರ, ಭಗವದನುಗ್ರಹವು ಅವತರಿಸುತ್ತದೆ. ಹಾಗೂ ಕಾರ್ಯ ಪ್ರವೃತ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಇವರು ಸ್ವತಃ ಆ ಕಾರ್ಯರತ ಶಕ್ತಿಯ ಅಂಗೋಪಾಂಗವಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ.

ನಾನು ತರುವ ಸತ್ಯವು ಪೃಥ್ವಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡು ಮೈದಾಳಿ ನಿಲ್ಲುವದು. ಯಾಕೆಂದರೆ, ಅದು ಈ ಪೃಥ್ವಿಯ ಹಾಗೂ ವಿಶ್ವದ ಅನಿವಾರ್ಯವಾದ ಬ್ರಹ್ಮ ಸಂಕಲ್ಪವಾಗಿದೆ ಕಾಲಮಾನದ ಪ್ರಶ್ನೆಯು ಅಷ್ಟೊಂದು ಸಮಂಜಸವಾದದ್ದಲ್ಲ. ಪ್ರಕಟಗೊಳ್ಳುವದೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿರುವ ಸತ್ಯವು ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈಗಾಗಲೇ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿಯೇ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡು ಬಿಟ್ಟಿದೆ, ಆಯತ್ತವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿದೆ, ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ ಹೊಂದಿಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಕಾಲಮಾನದ ಪ್ರಶ್ನೆಯೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನವುಂಟು, ಕಾಲಾತೀತವಾಗಿರುವ ಅಥವಾ ಸನಾತನವಾಗಿರುವ ಚೈತನ್ಯ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ. ಆ ಕಾಲಾತೀತ ಸ್ಥಿತಿ, ಮತ್ತು ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಈ ಭೂತಲದಲ್ಲಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದ ಕಾಲ ಮರ್ಯಾದೆಯ ಸ್ಥಿತಿ, ಇವುಗಳ ನಡುವೆ ಒಂದು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ, ಒಂದು ಪರಿವರ್ತನ ಲೀಲೆ ನಡೆದಿದೆ. ಅವುಗಳ ನಡುವಿದ್ದ ಅಂತರದ ಪ್ರಮಾಣವು ಆತ್ಮತ ಸಾಪೇಕ್ಷವಾದದ್ದಾಗಿದೆ, ಅಂದರೆ ಬೇರೆ ಸಂಗತಿಗಳ ಮೇಲೆ ಅದು ಅವಲಂಬಿಸಿದಂತಹದಾಗಿದೆ; ಆಳೆಯ ಹೊರಟ ಚೇತನದ ಸಾಪೇಕ್ಷತೆಯು ಅದು; ಪ್ರತಿ

ೞೀ ಮಾತೆಯವರ ಸ್ವನಿವೇದನೆ

ಯೊಂದು ಜೀತನವು ತಾನು ತಂದ ಅಳತೆಗೋಲಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಆ ಅಂತರವು ದೀರ್ಘವೋ ಹ್ರಸ್ವವೋ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅದೇನು ಸಮಸ್ಯೆಯ ಮುಖ್ಯಾಂಶವಲ್ಲ; ಸಾರ ಭೂತ ಅಂಶವೆಂದರೆ, ಸತ್ಯವು ಕಾರ್ಯ ಪ್ರವೃತ್ತವಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಅದು ಮೂರ್ತ ಸ್ವರೂಪದ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಇಷ್ಟೇ, ಅದನ್ನು ಕಾಣುವ ಕಣ್ಣು ಬೇಕು. ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸುವ ಆತ್ಮ ಸತ್ತ್ವ ಬೇಕು.

— ನಾರಾಯಣ ಸಂಗಮ

ಈ ನಿಶ್ಚವು ಆಸ್ತವ್ಯಸ್ತತೆಯಿಂದ ತುಂಬಿ ತುಳುಕುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಬೆಳಕು ಕತ್ತಲೆಗಳುಂಟು. ಸತ್ಯ ಮಿಥ್ಯೆಗಳುಂಟು, ಜನನ ಮರಣಗಳುಂಟು, ರಾಗದ್ವೇಷಗಳುಂಟು. ಈ ದ್ವಂದ್ವಗಳು ಒಂದರಲ್ಲೊಂದು ಹಾಸು ಹೊಕ್ಕಾಗಿ ಹೆಣೆದುಹೋಗಿವೆ. ಇವುಗಳ ಈ ಬಿಗಿಯಿಲ್ಲದೆಯೆ ಬೆಸುಗೆಯನ್ನು ಬಿಡಿಸುವದೆಂದರೆ ಅದೊಂದು ಭೀಕರ ನಿಷ್ಕರಾಣ ಸಂಗ್ರಾಮವೇ. ಈ ದ್ವಂದ್ವವು ಚಿತ್ತವ್ಯಾಪಿಯಾಗಿ ಅವರಿರುವದರಿಂದ ಸಂಗ್ರಾಮವು ಇನ್ನೂ ತೀಕ್ಷ್ಣವಾಗುವದು. ಈ ಹೋರಾಟವು ವಿಜ್ಞಾನಮಯ ಕೋಶದಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನಪಿಪಾಸೆಯಾಗಿ, ಅಧಿಕಾರಲಾಲನೆಯಾಗಿ, ವಿಜಯಾಕಾಂಕ್ಷೆಯಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುವದು. ಈ ಹೋರಾಟವು ಗುಪ್ತವೂ ವೇದನಾಯುಕ್ತವೂ ಆಗಿರುವದಲ್ಲದೆ ಇದು ಫಲಹೀನ ಸಂಗ್ರಾಮವಾದ ಕಾರಣ ಅತ್ಯಂತ ಕ್ರೂರವಾಗಿಯೂ ತೋರುವದು. ಆದರೆ ಭಾವಾತೀತ, ಸಂವೇದನಾತೀತ, ಕಲ್ಪನಾತೀತವಾಗಿರುವ ಮನೋಮಯ ಲೋಕದ ಆಚೆಗಿನ ದಿವ್ಯ ಚಿನ್ಮಯ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಈ ಸಕಲ ಕೋಲಾಹಲದ ತೊಡಕು ಮಿಂಡಿತ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುವದು.

—ೞೀ ಮಾತೆಯವರು

ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿದ್ಯಾಕೇಂದ್ರ

— ೧ —

(ಇದೀಗ ರೂಪುಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ೀ ಅರವಿಂದ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವನ್ನು ಕುರಿತು ೀ ಮಾತೆಯವರು ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ
The Bulletin of Physical Education ಕ್ರೈಮಾಸಿಕದಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಮೂರು ಲೇಖನಗಳ ಅನುವಾದವನ್ನು ಈಗ
ಕೊಡಲಾಗಿದೆ.)

ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಮಾನವರು ವಾಸಿಸುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯು ಅವರವರ ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ವಿದ್ಯಮಾನಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಆ ಪ್ರಜ್ಞೆಯಲ್ಲಿ ಪಲ್ಲಟವಾಗದೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಬದಲಿಸುವ ಯತ್ನವು ಒಂದು ಭ್ರಾಂತಿಯಂತೆ ವ್ಯರ್ಥ. ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿವರ್ತನೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ, ಮಾನವ ಜೀವನದ ವಿವಿಧ ಅಂಗಗಳಾದ ಆರ್ಥಿಕ, ರಾಜಕೀಯ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ಸಾಂಪತ್ತಿಕ, ಪ್ರೈವೇಟ್ ಆಥವಾ ನೈರ್ವಲ್ಯ ಸಂಬಂಧವಾದ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಏನು ಮಾಡಬಹುದು, ಹಾಗೂ ಏನು ಮಾಡುವುದು ಅಗತ್ಯವಿದೆ ಎಂಬುದರ ಆರಿವು ಯಾರಿಗೆ ಆಗಿದೆಯೋ, ಅಂಥವರೆಲ್ಲರೂ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ವಿಶೇಷ ತರದಲ್ಲಿ ವರ್ಧಿಸಿಕೊಂಡು ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಉನ್ನತತರ ಅಂತಸ್ತುಗಳೊಡನೆ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಿಸಿಕೊಂಡ ಜನರೇ ಆಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರ ಕಲ್ಪನೆಗಳೆಲ್ಲ ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ತತ್ವಾತ್ಮಕವಾಗಿಯೇ ಉಳಿದು ಹೋದುವಲ್ಲದೆ, ಅವುಗಳನ್ನು ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ತರವುಬಿಟ್ಟು ಕೈಬಿಟ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನವು ನಡೆದಾಗ ಅದು ಯಾವಾಗಲೂ ಬೇಗನೆ ಆಗಲಿ, ತಡವಾಗಿ ಆಗಲಿ, ಅತಿ ಅಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಮುಗಿತಾಯ್ತೋ ಅದು ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ ಮಾನವನ ಪ್ರಜ್ಞೆಯಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗದೆ ಯಾವ ಮಾರ್ಗವೂ ಸಂಘಟನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಅಮೂಲಾಗ್ರವಾದ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರವಾಗುವುದು ಶಕ್ಯವಿಲ್ಲ. ನವ ಮನ್ವಂತರದ ಪ್ರಾರಂಭವನ್ನು ಸಾರುವ ಪ್ರವಾದಿಗಳನ್ನೇಕರು ಆಗಿ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಧರ್ಮಗಳೂ ಆದಿಷ್ಟೋ ಹುಟ್ಟಿವೆ. ಬಹು ಸಲ ಅವುಗಳ ಆರಂಭವೂ ಒಳ್ಳೆ ಆರಾಜನಕವಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಮಾನವತೆಯು ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ನಿಜವಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿತವಾಗಿ ರಲಿಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ ಕ್ರಮಶಃ ಮಾನವ ಸ್ವಭಾವಜನ್ಯ ಪುರಾತನ ದೋಷಗಳೆಲ್ಲ ಪುನಃ ಮೂಡಿ ಬಂದು ಅಷ್ಟೊಂದು ಅಲಿ ಉತ್ಸಾಹಗಳಿಂದ ಹೊರಡುವ ಮುನ್ನ ತಾನಿದ್ದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿಯೇ ಇನ್ನೂ ವರೆಗೂ ತಾನಿರುವ ದನ್ನು ಮಾನವನು ಕಂಡುಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಮಾನವೀ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಬಯಸುವ ಯತ್ನಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಪರಸ್ಪರ ವಿರೋಧಿಯಾಗಿ ತೋರುವ ಎರಡು ಒಲವುಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಅವರೇ ಅವೆರಡೂ ವಿರೋಧಿಯಾಗದೆ ಪೂರಕವಾಗಬೇಕಾದ ಹಾಗೂ ಸಹಕಾರ್ಯದಿಂದ ಪ್ರಗತಿಪರವಾಗಬೇಕಾದ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳಾಗಿವೆ. ಸಂಮೂಹಿಕ ಸಂಘಟನೆಯ ದಾರಿಯಿಂದ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾದ ಮಾನವೀ ಐಕ್ಯವನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಸಾಕುಬುದ್ಧ್ಯ ಕ್ತವಾದುದೇ ಮೊದಲನೆಯ ಪ್ರವೃತ್ತಿ. ಎಲ್ಲ ಪ್ರಗತಿಯೂ ಮೊದಲಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿಯಿಂದ ಸಾಧಿತವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಸಾರಿ ಹೇಳಿ ಅವನ ಅನಿರ್ಬಂಧವಿಕಾಸಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನೊದಗಿಸುವುದೇ ಅಗತ್ಯವೆಂದು ತಿಳಿಯುವುದೇ ಎರಡನೆಯ ಪ್ರವೃತ್ತಿ. ಎರಡೂ ಹಾದಿಗಳೂ ಸಮವಾಗಿ ಸತ್ಯವೂ ಅವಶ್ಯಕವೂ ಆಗಿವೆ; ನಮ್ಮ ಯತ್ನವು ಇವೆರಡೂ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿಯೂ ನಡೆಯಬೇಕು. ಸಾಮೂಹಿಕ ಪ್ರಗತಿ, ವೈಯಕ್ತಿಕ ಪ್ರಗತಿಗಳೆರಡೂ

ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿದ್ಯಾಕೇಂದ್ರ

ಪರಸ್ಪರಾವಲಂಬಿಗಳಾಗಿವೆ. ವ್ಯಕ್ತಿಯ ವಿಕಾಸವು ಕೈಗೊಂಡು ಮೊದಲೇ ಸಮಷ್ಟಿಯ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ತುಸು ಪೂರೈ ಭಾವಿಯಾದ ಪ್ರಗತಿಯಾಗಿರುವುದು ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇವೆರಡೂ ರೀತಿಯ ಪ್ರಗತಿಗಳು ಏಕ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಮಾರ್ಗ ಶೋಧನೆ ನಡೆಯಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕವಾದ ಈ ಕೊರತೆಯನ್ನು ಪೂರೈಸುವದಕ್ಕೇಂದೇ ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರು ತಮ್ಮ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಕೇಂದ್ರದ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿದರು. ಹೀಗಾದಲ್ಲಿ ಮಾನವ ಜನಾಂಗದ ಉತ್ತಮೋತ್ತಮರು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿ ಮಾನವೀ ಐಕ್ಯವನ್ನು ಅಧಿಕಾಧಿಕವಾಗಿ ಸಾಧಿಸುವಂತೆ ಅವರು ಕಾರ್ಯಪ್ರವೃತ್ತ ವಾಗಲು ಶಕ್ತರಾಗುವರು. ಅದೇ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಪೃಥ್ವಿಯನ್ನು ಪರಿವರ್ತಿಸಲು ಅವತರಿಸಿರುವ ನವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಧಾರಣ ಮಾಡಲು ಅವರು ಸಮರ್ಥರಾಗುವರು. ಈ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಕೇಂದ್ರವನ್ನು ಸಂಘಟಿಸುವುದಕ್ಕೆ ತಳಹದಿಯಾಗಿಯೂ ಅಲ್ಲಿಯ ಅಭ್ಯಾಸದ ಯೋಜನೆಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕವಾಗಿಯೂ ಕೆಲವು ಸ್ಥೂಲ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದು ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಬಹುದು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಬಹುಶಃ ಎಲ್ಲವೂ ಈ ಮೊದಲೇ ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರ ವಿವಿಧ ಲೇಖನಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಪತ್ರಿಕೆ (Bulletin of Physical Education) ಯಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕಿಂತ ಪೂರೈದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ಶಿಕ್ಷಣ ವಿಷಯಕ ಲೇಖನ ಮಾಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ವಿವೇಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ.

ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಅತಿ ಮಹತ್ವದ ವಿಚಾರವಾವುದೆಂದರೆ ಮಾನವ ಕುಲದ ಐಕ್ಯವು ಏಕರೂಪತೆಯಿಂದಾಗಲಿ ಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಹೇರಿ ಆಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದರಿಂದಾಗಲಿ ಸಾಧಿಸಲಿಡಲಾರದು. ತಾಳಿ ಬಾಳಬಹುದಾದದ್ದೂ, ವ್ಯಾಪಕವೂ, ಪ್ರಗತಿಪರವೂ ಆದ ಐಕ್ಯವು ಕೇವಲ ಎಲ್ಲ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಸಮನ್ವಯಿತ ಸಂಘಟನೆಯಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾಗಬಲ್ಲದು. ಅಂಥ ಸಂಘಟನೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ರಾಷ್ಟ್ರವೂ ತನ್ನ ಪ್ರತಿಭಾ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಸಮಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಕಾರ್ಯಭಾಗವನ್ನು ಪಾಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದು ಬಾಳುವಂತಿರಬೇಕು. ಇಂಥ ಸಮನ್ವಯವೂ ಸಹ, ಅದು ಜಾಗೃತವಾಗಿ ಉಳಿಯಬೇಕೆಂದಿದ್ದರೆ, ಆ ಸಮನ್ವಯದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ಒಲವುಗಳೂ—ಪರಸ್ಪರ ಅತ್ಯಂತ ವಿರೋಧಿಗಳೆಂದು ಕಾಣುವ ವಿಚಾರಗಳು ಕೂಡ—ಸುವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ, ಒಂದು ಅತ್ಯಂತ ಉನ್ನತವೂ ವಿಶಾಲವೂ ಆದ ಕೇಂದ್ರ ಕಲ್ಪನೆಯ ಸುತ್ತಲೂ ವಿರಾಜಮಾನವಾಗಬೇಕು. ನಾಳಿನ ನವೀನ ಮಾನವತೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವ ಶಕ್ತಿಧಾರಣೆಗೆ ತಕ್ಕವನಾಗಲು ಮಾನವನಿಗೆ ಅವಶ್ಯವಿರುವ ಎಲ್ಲ ಜೀವನ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದೇ ಆ ಕಲ್ಪನೆಯಾಗಿದೆ.

ಸ್ಪರ್ಧೆಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹನೆ, ಅಗ್ರಸ್ಥಾನಕ್ಕಾಗಿ ಹಂತೋರಿಯುವಿಕೆ, ಮತ್ತು ಆಧಿಪತ್ಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಸೆಣೆಸುವಿಕೆ, ಇವೆಲ್ಲವೂ ಅಳಿದು ಹೋಗಿ ಅವುಗಳ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಸಾಮರಸ್ಯವುಳ್ಳ ಸಂಘಟನೆಗೈಯುವ ನಿರ್ಧಾರ, ದೂರದರ್ಶಿಯೂ ಪರಿಣಾಮಕಾರಕವೂ ಆದ ಸಹಕಾರಿತ್ವಗಳು ರೂಪುಗೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಇದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಚಿಕ್ಕಂದಿನಿಂದ ಬಾಲಕರು ಕೇವಲ ಆ ವಿಚಾರ ಮಾತ್ರವನ್ನಲ್ಲ, ಆದರ ಅಚರಣೆಯನ್ನೂ ಅರಿತು ರೂಢಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆದುದರಿಂದ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಕೇಂದ್ರವು ಎಲ್ಲ ದೇಶಗಳಿಂದ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರವೇಶಕೊಡುವ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಲಿ, ಅವರವರ ಮಾತೃಭಾಷೆಯ ಮೂಲಕ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕೊಡಲಾಗುವದೆಂಬ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಲಿ, ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವೆನಿಸದೆ, ಪೃಥ್ವಿಯ ಮೇಲಿನ ವಿವಿಧ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಉಪಲಬ್ಧವಾಗುವಂತೆ ನಿರೂಪಿತವಾಗುವುದರಿಂದ ಅದು ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾ ಕೇಂದ್ರವಾಗುವುದು,

ಇನ್ನು ಆಯಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳು ಸಹ ಬುದ್ಧಿ ಪ್ರಧಾನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ, ಕಲ್ಪನೆ, ತತ್ವಗಳು, ಮೂಲ ಸೂತ್ರಗಳು ಮತ್ತು ಭಾಷೆಗಳ ಮೂಲಕವಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿಯ ಸಜೀವವಾದ ರೂಢಿ ಮತ್ತು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಗಳ, ಚಿತ್ರ, ಸಂಗೀತ, ಶಿಲ್ಪ, ವಾಸ್ತು, ಅಲಂಕಾರ ಮೊದಲಾದ ಕಲೆಗಳ ಸಕಲ ರೂಪಗಳ ಹಾಗೂ ಸ್ಥೂಲದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ-ಸೃಷ್ಟಿಸಾಂದರ್ಭ, ಉದಾಹರಣೆ, ಆಟನೋಟ, ಉದ್ಯಮ, ಮತ್ತು ಆಹಾರಗಳ ಮೂಲಕವಾಗಿಯೂ ಲಭ್ಯವಾಗುವವು. ಆದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಪ್ರಕಾರದ ಜಾಗತಿಕ ಪ್ರದರ್ಶನವನ್ನೇ ಸಂಘಟಿಸಬೇಕಾಗುವದು. ಅದರಲ್ಲಿ ಸಮಸ್ತ ದೇಶಗಳೂ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿಯೂ ಸಜೀವವಾಗಿಯೂ ಪ್ರತಿನಿಧಿತವಾಗುವವು. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯುಳ್ಳ ಪ್ರತಿ ಜನಾಂಗವೂ ಆ ದೇಶದ ರೂಢಿಗಳನ್ನು ಆತ್ಯಧಿಕವಾಗಿ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುವ ಮಾದರಿಯ ಮೇಲೆ ಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವದು. ಅದರಲ್ಲಿ ಆ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಹಾಗೂ ಸಿದ್ಧ ಹುಟ್ಟುವಳಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಅದರ ಬುಗ್ಗಿಕಾಶಲ್ಯ, ಕಲಾತ್ಮಿಕತೆ, ಹಾಗೂ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಒಲವುಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಇರಿಸಲಾಗುವದು. ಒಂದೊಂದು ರಾಷ್ಟ್ರವೂ ಈ ಬಗೆಯಾಗಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಮನ್ವಯ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯೋದ್ಯುಕ್ತವಾದ ಶೃದ್ಧಿವಹಿಸಿ ತನ್ನ ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಕವಾದ ಮಂದಿರದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಿ ಸಹಕಾರಿಯಾಗುವದು ಅವಶ್ಯಕತೆಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಚಿಕ್ಕದಾಗಲೀ ದೊಡ್ಡದಾಗಲೀ ಪಸತಿಗೃಹವೂ ಒಂದೇ ಜನಾಂಗದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ವಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಏರ್ಪಡಿಸಲ್ಪಡಬಹುದು. ಅಂದರೆ ಆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಏಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ತಮ್ಮ ಜನ್ಮಭೂಮಿಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ವಿಶೇಷದ ಆಸ್ವಾದವು ದೊರೆಯುವದಲ್ಲದೆ ಈ ವಿದ್ಯಾ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ವೃದ್ಧಿಯ ಮೇಲಿನ ಇತರ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ಪರಿಚಯಾತ್ಮಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ಲಾಭವೂ ದೊರೆಯುವದು. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಣವು ಶಾಲೆಯ ಬೆಂಚುಗಳ ಮೇಲೆ ಕೇವಲ ತಾತ್ವಿಕವಾಗಿ ಪಡೆಯುವದಾಗಿ ಉಳಿಯದೆ, ಬಾಳಿನ ಎಲ್ಲ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನೂ ಗೊಂಡು, ವ್ಯವಹಾರತಃ ನಿಜವಾದ ಶಿಕ್ಷಣವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುವದು.

ಸಂಯೋಜನೆಯ ಸ್ಥೂಲ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಇಲ್ಲಿ ರೇಖಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅದರ ಪ್ರಯೋಗದ ವಿವರಗಳನ್ನು ಅವು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ರೂಪುಗೊಂಡಂತೆ ಕ್ರಮಶಃ ಇದೇ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗುವದು.

ಆದುದರಿಂದ ಮೊದಲನೆಯ ಗುರಿಯು, ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಮೂಲ ಪ್ರತಿಭೆಯ ಅರಿವು ಉಂಟಾಗುವಂತೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದು, ಅದೇ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ಉಳಿದ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಜೀವನ ರೀತಿಯ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಅವರು ಅವುಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ವೃದ್ಧಿಯ ಮೇಲಿರುವ ಸಕಲದೇಶಗಳ ಜೀವನದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಏಕಪ್ರಕಾರವಾದ ಅದರ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ತಳೆಯುವಂತೆ ಮಾಡುವುದೂ ಆಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ನಿಜವಾಗಿ ಬಾಳ ಬದುಕಬೇಕೆಂದಿರುವ ಯಾವದೇ ಜಾಗತಿಕ ಸಂಯೋಜನೆಗೆ ವ್ಯಕ್ತಿ-ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರ-ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಹಾಗೂ ಅದರ ಭಾವಗಳು ತಳೆಹದಿಯಾಗಬೇಕು. ಮಾನವನು ತಾನೊಂದು ಸಿಲುಕಿರುವ ಅಸ್ತವ್ಯಸ್ತತೆಯ ಪರಿತಾಪಕರ ಪಂಕ್ತದ ಆಳದಿಂದ ಉದ್ಧೃತನಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಏಕ ಪದ್ಧತಿಯ ಸಂಘಟನೆಯೂ, ಸಹೃದ ಸಹಕಾರವೂ ಏಕೈಕವಾದ ಮಾರ್ಗವಾಗಿದೆ. ಈ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಈ ಗುರಿ, ಈ ಭಾವನೆಯನ್ನಯ ಮಾನವ ಜನಾಂಗದ ಸಕಲ ಸಮಸ್ಯೆಗಳೂ ಅಭ್ಯಸಿಸಲ್ಪಡುವವು; ಹಾಗೂ ಆ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಪರಿಹಾರವನ್ನೂ ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರು ತಮ್ಮ ಲೇಖನಗಳಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿದ ಅತಿಮಾನವ ಪ್ರಜ್ಞಾ ಜ್ಯೋತಿ ಮೂಲಕವಾಗಿ ಸೂಚಿಸಲಾಗುವದು.

‘ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿದ್ಯಾ ಕೇಂದ್ರ’ದಲ್ಲಿ ಕೊಡಲಾಗುವ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಯಾವ ತತ್ವಗಳ ಮೇಲೆ ಆಧರಿಸಲಾಗುವುದೋ ಆ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸುತ್ತ ಜಾಗತಿಕ ಸ್ವರಮೇಳದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಯೋಗ್ಯ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಲಂಕರಿಸಿ ಪ್ರತಿ ಜನಾಂಗವೂ ತನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ನೆರವೇರಿಸುವುದು ಅವಶ್ಯವೆಂದು ಸೂಚಿಸಲಾಗಿತ್ತು.

ಆದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ರಾಷ್ಟ್ರವೂ ತನ್ನ ಸ್ಥಾನವನ್ನು, ತನ್ನ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆ ಮತ್ತು ಲೋಭಗಳ ಮೂಲಕ ನಿರಂಕುಶವಾಗಿ ತಾನೇ ಅರಿಸಬಹುದೆಂದು ಮಾತ್ರ ಇದರಿಂದ ವಿದಿತವಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಯಾವದೇ ದೇಶದ ಅಂತರಿಕ ಧೈಯವು ಬಾಹ್ಯ ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಅಹಂಕಾರ ಹಾಗೂ ಅಜ್ಞಾನಪ್ರೇರಿತ ರುಚಿಯನ್ನು ನುಸುರಿಸಿ ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ನಿರ್ದಯಿಸತಕ್ಕ ಮಾತಲ್ಲ; ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದುದೇ ಆದರೆ ಕೇವಲ ರಾಷ್ಟ್ರರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ನಡುವಿನ ಕಲಹಕ್ಕೆ ಹೊಸ ಫೇತ್ರವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟಂತಾಗಿ, ಆ ವಿರಸವು ಕದಾಚಿತ್ ಇನ್ನಷ್ಟು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿ ಬೆಳೆದು ಬಂದೀತು.

ವ್ಯಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಅವನ ನಿಜವಾದ ಜೀವಾಳವು, ಅವನ ಧೈಯವನ್ನು ಪ್ರಕಾಶವಾಗಿಯೋ ರಹಸ್ಯವಾಗಿಯೋ ರೂಪಿಸುತ್ತ, ಅವನೊಳಗಿನ ಹೃತ್ಪುರುಷನೇ ಅಗಿರುವಂತೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೂ ಅದರ ನಿಜವಾದ ಆತ್ಮರೂಪಿಯಾಗಿ ಒಬ್ಬ ಹೃತ್ಪುರುಷನಿದ್ದು ಅತನೇ ಅದರ ಆಗುಹೋಗುಗಳನ್ನು ತೆರೆಯ ಮರೆಯಿಂದ ಎರಳ ಹೊಯ್ಯುತ್ತಿರುವನು. ಅತನೇ ದೇಶದ ಆತ್ಮ, ದೇಶದ ಪ್ರತಿಭೆ, ಜನತೆಯ ಕೆಚ್ಚು, ಜನಾಂಗದ ಅಭಿವ್ಯಯ ಕೇಂದ್ರ, ನಾಡಿನ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಸುಂದರವೂ ಉದಾರವೂ, ಘನವೂ ಉದಾತ್ತವೂ ಅದ ಎಲ್ಲದರ ಮೂಲ ಸೆಲೆ. ನಿಜವಾದ ದೇಶಭಕ್ತರಿಗೆ ಆ ಆತ್ಮದ ಸಾನ್ನಿಧ್ಯವು ಒಂದು ಅನುಭವ ವೇದ್ಯವಾದ ಸತ್ಯಸಂಗತಿ. ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಈ ಹೃತ್ಪುರುಷನನ್ನು [ದೇಶದ ಅಂತರಾತ್ಮನನ್ನು] ದೇವಾಂಶವೆಂದೆಣಿಸಲಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ನಾಡನ್ನು ಸತ್ಯವಾಗಿ ಪ್ರೀತಿಸುವವರೆಲ್ಲರೂ ಆ ದೇವತಾಂಶವನ್ನು ‘ಭಾರತ ಮಾತೆ’ಯೆಂದು ಸಂಬೋಧಿಸುತ್ತಾರೆ; ಮತ್ತು ಅನುದಿನವೂ ಆ ಮಾತೆಯನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರದ ಕಲ್ಯಾಣ ಚಿಂತನೆಗಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತಾರೆ ಆಕೆಯೇ ದೇಶದ ನಿಜವಾದ ಧೈಯದ ಪ್ರತೀಕ, ನಾಡಿನ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಉದ್ದೇಶ ಹಾಗೂ ಅದರ್ಶಗಳು ಮೈವೆತ್ತ ಮೂರ್ತಿಯಾಗಿ ದ್ದಾಳೆ.

ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ವಿಚಾರವಂತರೂ, ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಒಲವುಳ್ಳ ಗಣ್ಯರೂ ಆ “ಭಾರತಮಾತೆ”ಯೆಂದರೆ ಜಗದಂಬಿಯ ಒಂದು ರೂಪವೆಂದೇ ತಿಳಿಯುವರೆಂಬುದು ಮುಂದೆ ಕೊಡುವ “ದುರ್ಗಾ ಸ್ತೋತ್ರ”ದಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುವುದು.

ದುರ್ಗಾ ಸ್ತೋತ್ರ

ದುರ್ಗಾ ಮಾತೆಯೇ! ನೀನು ಸಿಂಹವಾಹಿನಿ, ಸರ್ವಶಕ್ತಿದಾಹಿನಿ, ಮಾತೆ, ಶಿವಪ್ರಿಯೆ! ನಿನ್ನ ಶಕ್ತ್ಯಂಶಜಾತರಾದ ಭಾರತದ ಯುವಕರಾದ ನಾವು ನಿನ್ನ ದೇಗುಲದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತಿರುವೆವು. ಕೇಳು ಮಾತೆಯೇ, ಭೂಮಿಗೆ ಇಳಿದು ಬಂದು ಈ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಾಶಗೊಳ್ಳು.

ದುರ್ಗಾಮಾತೆಯೇ! ಯುಗಯುಗದಲ್ಲಿ ಮಾನವಶರೀರದಲ್ಲಿ ಅವತರಿಸಿ ಬಂದು ಜನ್ಮ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ನಿನ್ನ ಕಾರ್ಯವನ್ನೇ ಮಾಡಿ ಅನಂದಧಾಮಕ್ಕೆ ಮರಳುವೆವು ಈ ಬಾರಿಯೂ ನಿನ್ನ ಕಾರ್ಯಕ್ಕಾಗಿಯೇ ವ್ರತಿಗಳು ನಾವು. ಕೇಳು ಮಾತೆಯೇ, ಭೂಮಿಗೆ ಇಳಿದು ಬಂದು ನಮಗೆ ನೆರವನ್ನು ನೀಡು.

ದುರ್ಗಾ ಮಾತೆಯೇ ನೀನು ಸಿಂಹವಾಹಿನಿ, ತ್ರಿಶೂಲಧಾರಿಣಿ, ತೊಟ್ಟ ಕವಚದಿಂದ ಸುಂದರಶರೀರ, ಜಯದಾಯಿನಿ. ಭಾರತವು ನಿನ್ನ ಪ್ರತಿಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿದೆ. ನಿನ್ನ ಆ ಮಂಗಳಮಯಿ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ನೋಡಲು ಉತ್ಸುಕವಾಗಿದೆ. ಕೇಳು ಮಾತೆಯೇ, ಭೂಮಿಗೆ ಇಳಿದು ಬಂದು ಈ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಾಶಗೊಳ್ಳು.

ದುರ್ಗಾ ಮಾತೆಯೇ! ನೀನು ಬಲದಾಯಿನಿ, ಪ್ರೇಮದಾಯಿನಿ, ಜ್ಞಾನದಾಯಿನಿ, ಶಕ್ತಿ ಸ್ವರೂಪಿಣಿ, ಭೀಮ, ಸೌಮ್ಯ-ರೌದ್ರ ರೂಪಿಣಿ! ಜೀವನ ಸಂಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ, ಭಾರತ ಸಂಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ, ನಿನ್ನಿಂದ ಪ್ರೇರಿತರಾದ ಯೋಧರು ನಾವು; ಮಾತೆಯೇ, ಪ್ರಾಣ-ಮನಗಳಿಗೆ ಅಸುರರ ಶಕ್ತಿ-ಉದ್ಯಮಗಳನ್ನು ನೀಡು. ಮಾತೆಯೇ, ಹೃದಯ-ಬುದ್ಧಿಗಳಿಗೆ ದೇವತೆಗಳ ಶೀಲ ಜ್ಞಾನಗಳನ್ನು ನೀಡು.

ದುರ್ಗಾಮಾತೆಯೇ! ಜಗತ್ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಭಾರತ ಜನಾಂಗವು ನಿಬಿಡ ತಿಮಿರದಿಂದ ಆಚ್ಚೆನ್ನುವಾಗಿತ್ತು. ಮಾತೆಯಾದ ನೀನು ಗಗನತಲದಲ್ಲಿ ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ಉದಯಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವೆ. ನಿನ್ನ ಸ್ಪರ್ಶಿಯ ಶರೀರದೊಳಗಿಂದ ತಿಮಿರವಿನಾಶಿಯಾದ ಪ್ರಭೆಯು ಉಷ್ಣಪ್ರಕಾಶರೂಪದಲ್ಲಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮುತ್ತಿದೆ. ನಿನ್ನ ಆ ಪ್ರಕಾಶವನ್ನು ವಿಸ್ತಾರಗೊಳಿಸು. ಮಾತೆಯೇ ತಿಮಿರವನ್ನು ವಿನಾಶಗೊಳಿಸು.

ದುರ್ಗಾಮಾತೆಯೇ! ಶ್ಯಾಮಲೆಯಾದ ನೀನು ಸರ್ವಸೌಂದರ್ಯಾಲಂಕೃತಳು. ಜ್ಞಾನ-ಪ್ರೇಮ-ಶಕ್ತಿಗಳ ಅಧಾರವಾದ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಸತ್ತ್ವವೇ ಉಂಟು. ಇಷ್ಟು ದಿನ ಭಾರತವು ಆತ್ಮರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಇಂದು ಭಾರತದ ಭಾರವನ್ನು ಹೊತ್ತು ಯುವಕಗಣವು ಅಣಿಯಾಗಿ ನಿಂತಿದೆ. ಮಾತೆಯೇ, ನೀನು ಬಂದು ಪ್ರಕಾಶಗೊಳ್ಳು.

ದುರ್ಗಾಮಾತೆಯೇ! ನಾವು ನಿನ್ನ ಸಂತಾನ. ನಿನ್ನ ಪ್ರಸಾದದಿಂದ, ನಿನ್ನ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಮಹತ್ಕಾರ್ಯದ ಮಹದ್ಭಾರಕ್ಕಾಗಿ ಉಪಯುಕ್ತರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡು. ಜ್ಞೇದ್ರತೆಯನ್ನು ನಾಶಗೊಳಿಸು, ಸ್ವಾರ್ಥವನ್ನು ನಾಶಗೊಳಿಸು, ಭಯವನ್ನು ನಾಶಗೊಳಿಸು.

ದುರ್ಗಾಮಾತೆಯೇ! ನೀನು ಕಾಲೀರೂಪಿಣಿ, ನೃಮುಂಡಮಾಲಿನಿ, ದಿಗಂಬರಿ, ಕೃಪಾಣಿಪಾಣಿ, ದೇವಿ ಅಸುರವಿನಾಶಿನಿ! ನಿನ್ನ ಕ್ರೂರ ಗರ್ಜನೆಯಿಂದ ಅಂತಃಕರ್ಮ ರಿಪುಗಳನ್ನು ನಾಶಗೊಳಿಸು.

ನಮ್ಮ ಒಳದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ರಿಪುವೂ ಉಳಿಯದಿರಲಿ. ನಮ್ಮ ಹೃದಯವು ವಿಮಲವಾಗಲಿ. ಇದುವೇ ನಮ್ಮ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾತೆಯೇ, ನೀನು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಾಶಗೊಳ್ಳು.

ದುರ್ಗಾಮಾತೆಯೆ ! ಭಾರತವು ಇಂದು ಸ್ವಾರ್ಥ-ಭಯ- ಪೈದ್ರತೆಗಳಿಂದಾಗಿ ಸಾಯುತ್ತಿದೆ. ನಮ್ಮನ್ನು ಮಹಂತರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡು, ಮಹತ್- ಪ್ರಯಾಸಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡು. ಉದಾರ ಚೇತರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡು. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಅಲ್ಪಾಶೆ ಅಳಿಯಲಿ, ನಿಶ್ಲೇಷತೆ ನೆನಿಸಲಿ, ಅಲಸ್ಯವು ದೂರವಾಗಲಿ; ನಾನಾರೂ ಭಯಭೀತರಾಗದಿರಲಿ.

ದುರ್ಗಾಮಾತೆಯೆ ! ಯೋಗ್ಯಶಕ್ತಿಯನ್ನು ವಿಸ್ತಾರಗೊಳಿಸು. ನಾವು ನಿನ್ನ ಪ್ರಿಯ ಅರೈಕೆ ಸಂತಾನ. ಲುಪ್ತವಾಗಿ ಹೋದ ವಿದ್ಯೆ, ಶಿಲ, ಮೇಧಾಶಕ್ತಿ, ಭಕ್ತಿ-ಶ್ರದ್ಧೆ, ತಪಸ್ಸು, ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯೆ, ಸತ್ಯಜ್ಞಾನ- ಇವುಗಳನ್ನು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಪ್ರಕಾಶಗೊಳಿಸಿ ಜಗತ್ತಿಗಾಗಿ ಅವುಗಳನ್ನು ನೀಡುವಂತೆ ಮಾಡು ದುರ್ಗತಿನಾಶಿನಿಯಾದ ಜಗದಂಬೆಯೇ ಮಾನವಕುಲದ ಸಾಹಾಯಕ್ಕಾಗಿ ನೀನು ಪ್ರಕಾಶಗೊಳ್ಳು.

ದುರ್ಗಾಮಾತೆಯೆ ! ಅಂತಸ್ಥ ರಿಪುಗಳನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿ ಬಾಹ್ಯ ಬಾಧೆ- ವಿಘ್ನಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲಗೊಳಿಸು. ಬಲಶಾಲಿಯೂ ಪರಾಕ್ರಮಿಯೂ ಉನ್ನತಚೇತನೂ ಆದ ಭಾರತ ಜನಾಂಗವು ಏಕತ್ವ- ಪ್ರೇಮಗಳಿಂದಲೂ ಸತ್ಯ- ಶಕ್ತಿಗಳಿಂದಲೂ ಶಿಲ್ಪ- ಸಾಹಿತ್ಯಗಳಿಂದಲೂ ವಿಕ್ರಮಜ್ಞಾನಗಳಿಂದಲೂ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯನ್ನು ಪಡೆದು, ತನ್ನ ಪವಿತ್ರ ಕಾನನಗಳಲ್ಲಿ, ಫಲದ್ರೂಪ ಘೋಷಗಳಲ್ಲಿ ಗಗನ-ಸಹಚರ ಪವರ್ತಗಳಲ್ಲಿ, ಪೂತಸಲಿಲ ನದೀ ತೀರಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಬಾಳಿ ಬದುಕಲಿ ಮಾತೃಚರಣಗಳಲ್ಲಿ ಇದುವೇ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾತೆಯೇ, ನೀನು ಪ್ರಕಾಶಗೊಳ್ಳು.

ದುರ್ಗಾಮಾತೆಯೆ ! ನಮ್ಮ ಶರೀರಗಳಲ್ಲಿ ಯೋಗಬಲದಿಂದ ಪ್ರವೇಶಿಸು ನಾವು ನಿನ್ನ ಯಂತ್ರಗಳಾಗುವೆವು ನಿನ್ನ ಅಶುಭವಿನಾಶಿ ಖಡ್ಗವಾಗುವೆವು. ಅಜ್ಞಾನವಿನಾಶಿ ಪ್ರದೀಪವಾಗುವೆವು ನಿನ್ನ ಮಕ್ಕಳ ಈ ಆಶೆಯನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸು ಒಳಗಿದ್ದ ನಿಯಂತರಳಾಗಿ ಯಂತ್ರವನ್ನು ನಡೆಯಿಸು ಅಶುಭದ ಹಂತಾರಳಾಗಿ ಖಡ್ಗವನ್ನು ತಿರುಹು, ಜ್ಞಾನದೀಪ್ತಿ ಪ್ರಕಾಶನಿಯಾಗಿ ದೀವಟಿಗೆಯನ್ನು ಹಿಡಿದೆತ್ತು ಮಾತೆಯೇ, ಪ್ರಕಾಶಗೊಳ್ಳು,

ದುರ್ಗಾಮಾತೆಯೆ ! ಒಮ್ಮೆ ನಿನ್ನನ್ನು ಪಡೆದೆವೆಂದರೆ ಇನ್ನೆಂದು ನಿನ್ನ ವಿಸರ್ಜನೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಶ್ರದ್ಧೆ- ಭಕ್ತಿ- ಪ್ರೇಮಗಳ ಪಾಶದಿಂದ ನಿನ್ನನ್ನು ಕಟ್ಟುವೆವು. ಮಾತೆಯೇ ಬಂದು ಬಿಡು, ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಣ- ಮನ- ಶರೀರಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಾಶಗೊಳ್ಳು.

ನೀರವಾರ್ಗ ಪ್ರದರ್ಶಿನಿಯಾದ ಮಾತೆಯೇ, ಬಂದುಬಿಡು. ಇನ್ನೆಂದೂ ನಿನ್ನ ವಿಸರ್ಜನೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ನಮ್ಮ ಅಖಿಲ ಜೀವನವೂ ಅನವಚ್ಛಿನ್ನ ದುರ್ಗಾಪೂಜೆ. ನಮ್ಮ ಸರ್ವ ಕಾರ್ಯವೂ ಅವಿರತ ಪವಿತ್ರ ಪ್ರೇಮಮಯ ಶಕ್ತಿಮಯ ಮಾತೃಸೇವಾ ವ್ರತವಾಗಲಿ. ಮಾತೆಯೇ, ಇದುವೇ ನಮ್ಮ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ. ಭೂಮಿಗೆ ಇಳಿದು ಬಂದು ಈ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಾಶಗೊಳ್ಳು,

ಬೇರೆ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಆಯಾ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಅಂತರ್ಯಮಿಯಾದ ಹೃತ್ಪುರುಷನ ಬಗೆಗೆ ಇದೇ ರೀತಿಯ ಭಕ್ತಿಯು, ಅದರ ಮಹೋನ್ನತ ಆದರ್ಶದ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಧನವಾಗುವ ಇವೇ ರೀತಿಯ ಅಭಿಪ್ರೇಯ; ರಾಷ್ಟ್ರದ ಆತ್ಮತೊಡನೆ ತಾದಾತ್ಮ್ಯಹೊಂದಿ ಆದರ ನಿಷವಾದ ಸ್ವಭಾವ, ಭಗವತ್ ಸಂಕಲ್ಪಿತ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನರಿಯುವಂತೆ ಪ್ರೇರಿಸುವ ಪ್ರಗತಿ-ಪರಿಸೂಕ್ಷಿತಗಳ ವಿಷಯವಾಗತೀವು ಉತ್ಸುಕತೆಯೂ ಪ್ರಕಟವಾಗಿ ಅಕ್ಕಿಕ್ಕಿ ಘಟನಾ ಪರಂಪರೆಯ ಇತಿಹಾಸದ ಎಲ್ಲೆಡೆಯನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ರಾಷ್ಟ್ರವೂ ಜೈತನ್ಯಯುಕ್ತವೂ, ಅಮೃತ ಜೀವನ ಉಳ್ಳದ್ದೂ ಆದುದನ್ನು ಕಾಣಬಯಸುತ್ತೇವೆ.

(ಹೊಸದಾಗಿ ಬರುವವರಿಗೆ ಸಲಹೆ)

ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಕೇಂದ್ರವು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸಂಘಟಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ನಿಯೋಜಿತ ಹೊಸ ಕಟ್ಟಡಗಳ ನಕಾಶೆಗಳು ಸಿದ್ಧವಾಗಿವೆ. ಆದರೆ ಅವು ರಚಿಸಲ್ಪಡುವವರಿಗೆ, ವಾಚನಾಲಯ, ಗ್ರಂಥಾಲಯ, ಕೆಲವು ವರ್ಗಗಳೇ ಮೊದಲಾದ ಹಲವು ಶಾಖೆಗಳನ್ನು, ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಕೆಡವಬೇಕಾದ ಹಳೆಯ ಕಟ್ಟಡಗಳಲ್ಲಿಯೇ ತೆರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಈ ದೇಶದ ಹವಾಮಾನ, ರೀತಿ-ನೀತಿಗಳಿಗೆ ಅನುಚಿತರಾಗಿರುವ ವಿದೇಶೀಯ ರನ್ನೊಳಗೊಂಡು, ಅನೇಕರು ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರೂ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೂ ಈಗಾಗಲೇ ಬರತೊಡಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಆ ಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಇದೇ ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲು ಬರುತ್ತಿದ್ದು ಅದರ ಜೀವನ, ರೀತಿ ಛವಾ ಪ್ರಭಾವಗಳನ್ನು ಅರಿತಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಬರುವವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಸೇವೆಗೈಯಲೆಂದೋ, ಕಲಿಯಲೆಂದೋ, ಮಾನಸಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಿಂದ ಯುಕ್ತರಾಗಿದ್ದರೆ, ಇನ್ನು ಕೆಲವರು, ಯೋಗವನ್ನು ಆಚರಿಸುವ (ದೇವನನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಮತ್ತು ಪರಮಾತ್ಮನೊಂದಿಗೆ ಐಕ್ಯ ಸಾಧಿಸುವ) ಆಶೆಯುಳ್ಳವರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಬೇರೆ ಹಲವರು ಇಹದಲ್ಲಿಯೇ ಭಗವತ್ ಸಾಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗುವ ಇಚ್ಛೆಯುಳ್ಳವರಾಗಿ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಎಲ್ಲರೂ, ಆತ್ಮ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರದಿಗಾಗಿ ಮುನ್ನಡೆಸಲೇಬೇಕು ಹೃತ್ತುರೂಪನ ಬಲವತ್ತರವಾದ ಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದ ಬರುವರು. ಅವರು ತಮ್ಮ ಹೃತ್ತುರೂಪನನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಅವನ ಆಜ್ಞಾನುಸಾರಿಯಾದ ಪ್ರಜ್ಞೆಯುಳ್ಳವರಾಗಿ ಬರುತ್ತಾರೆ. ವ್ಯಕ್ತಿಗಳೊಡನೆ ಮತ್ತು ಸಮೂಹಗಳೊಡನೆ ಅವರು ಹೃತ್ತುರೂಪನ ಮುಖಾಂತರವೇ ವ್ಯವಹರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅವರಿಗೆ ಚೆನ್ನವಾಗಿಯೂ ಅಂದವಾಗಿಯೂ ತೋರುತ್ತದೆ. ಅವರ ಆರೋಗ್ಯ ಸುಧಾರಿಸುತ್ತದೆ. ಅವರ ಪ್ರಜ್ಞೆ ನಿರ್ಮಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರು ಸೌಖ್ಯ ಶಾಂತಿ ಸುರಕ್ಷಿತತೆಗಳ ಅನುಭವ ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಪರಾಕಾಷ್ಠೆಯನ್ನು ಪಡೆದಂತೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಶಾಂತಿ ಪೂರೈಕೆ ಮತ್ತು ಅನಂದವನ್ನು ಹೃತ್ತುರೂಪನ ಮುಖಾಂತರ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿರಲು, ಅವು ಅವರಿಗೆ ಎಲ್ಲಿಯೆಲ್ಲಿಯೂ, ಎಲ್ಲ ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲರಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಣುತ್ತವೆ. ಅದುದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪ್ತವಿದ್ದು ಸಕಲವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ ನಿಜವಾದ ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ತಮ್ಮನ್ನು ತೆರಿದಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವರು ಅವರಿಗೆ ಸಹಜವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಬಗೆಯ ಉನ್ನತೀಕರಣ ಭಾವವು ಇರುವವರಿಗೆ ಆ ಶಾಂತಿ ಆ ಪೂರೈಕೆ ಮತ್ತು ಆ ಅನಂದಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳ ಒಡನಾಡಿಕಳಾದ ಪ್ರಗತಿ, ಆರೋಗ್ಯ, ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯಗಳು ಶಾರೀರಿಕ ಸ್ತರದಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ವಲ್ಪತಃ, ಪ್ರಸನ್ನತೆಗಳು ಪ್ರಾಣದಲ್ಲಿಯೂ, ಸುಸ್ಪಷ್ಟತೆಗಳಿಗೆ ವಿಶಾಲತೆಗಳು ಮಾನಸದಲ್ಲಿಯೂ ಮತ್ತು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಭದ್ರತೆ ಸಮಾನತೆಗಳೂ ಅವರಲ್ಲಿ ನೆಲೆಯಾಗುವುವು. ಆದರೆ ಮಾನಸ ಮಾತ್ರವೇ ತನ್ನ ಹೃತ್ತುರೂಪನೊಂದಿಗೆ ಸದಾಕಾಲ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನುಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದು ಕಠಿಣ ಕೆಲಸವಾಗಿರುವುದು. ಆತನು ಇಲ್ಲಿ ಕೆಲಕಾಲವಿರತೊಡಗಿ ಸ್ವಾಯಂಕನಾದ ಬಳಿಕ ಹೊಸ ಅನುಭವದ ನಾವೀನ್ಯತೆಯು ಆಳಿಯುವುದು. ಹಳೆಯ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವು ಪುನಃ ಮೇಲೆದ್ದು ಬರುವುದು ಅದರ ಸಂಗಡ ಅವರ ಪರಿವಾರವಾದ ಹಳೇ ರೂಢಿಗಳು ಬೇಕು ಬೇಡುಗಳು, ಚಿಕ್ಕ ಪುಟ್ಟ ಹುಟ್ಟುಗಳು, ನ್ಯೂನತೆಗಳು ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ತಿಳಿವಳಿಕೆಗಳು ಇವೆಲ್ಲ ಮರುಕಳಿಸುವುವು. ಶಾಂತಿಯು ಅಶಾಂತತೆಗೆ ಎಡೆ ಕೊಡುವುದು, ಅನಂದವು ಅದೃಶ್ಯವಾಗುವುದು ಅಂಥ ಕುರುಡಾಗುವುದು. ಅಲ್ಲದೆ ತಾನು ಬೇರೆ ಎಲ್ಲ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ದ್ವಂದ್ವೀಯ ಪನಃ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಅದುದರಿಂದ ಈ ಸ್ಥಾನವೂ ಉಳಿದಿಲ್ಲ ಸ್ಥಳಗಳಂತೆಯೇ ಇದೆಯೆಂಬ ಭಾವನೆ ಕ್ರಮೇಣ ಬರತೊಡಗುವುದು. ಸಾಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಸಂಗತಿಗಳತ್ತ ಗಮನವನ್ನೀಯದೆ ಇನ್ನೂ ಅಗಬೇಕಾಗಿರುವ ವಿಷಯವಾಗಿಯೇ ಅವನು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಅಥವಾ ಕೇವಲವಾಗಿ ಲಕ್ಷ್ಯ ಕೊಡ ತೊಡಗುವನು. ಅವನು ದುಕ್ಕಿತ್ತನೂ ಅಸಂತುಷ್ಟನೂ, ಅಗ ತನ್ನ ತಪ್ಪನ್ನು ಕಾಣದೆ ಪರದೋಷಣೆಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸುವನು. ಸುಖ ಸಾಧನಗಳ ಅಭಾವ, ತಾಳಲಾಗದ ಹವಾಮಾನ, ಅಪಚನವಾಗುವ ಅಯೋಗ್ಯ ಆಹಾರ, ಇತ್ಯಾದಿ ಹಲವಾ

ರರ ಬಗ್ಗೆ ಕುರು ಕುರಿಸುವನು. “ ಯೋಗ ಸಾಧನಕ್ಕೆ ದೇಹವು ಅನಿವಾರ್ಯವಾದ ಅಧಾರವಾಗಿದೆ, ಅದನ್ನು ಅಲಕ್ಷಿಸಬಾರದು. ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶೇಷ ಜಾಗರೂಕತೆ ವಹಿಸಬೇಕು. ” ಎಂಬ ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರ ಉಪದೇಶವನ್ನು ನಂಬಿಸಿ ಶಾರೀರಿಕ ಪ್ರಜ್ಞೆಯು ಅದರ ಮೇಲೆಯೇ ಏಕಾಗ್ರವಾಗಿ ಅದನ್ನು ಸಂತುಷ್ಟ ಪಡಿಸುವ ವ್ಯಾಪಕಾರಕತೆ; ಅಸುಭಾವ್ಯವಾದ — ಗುರಿಯನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಮಾರ್ಗ ತೋರಿಸ ತೊಡಗುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಕೆಲವೊಂದು ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಷ್ಟೂ ಅದು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಬೇಡುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಶಾರೀರಿಕ ಜೀತನವು ಅಜ್ಞಾನಾ ದೃಷ್ಟಿಹೀನವೂ ಇರುವುದು. ಅದರಲ್ಲಿ ಆಸತ್ಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳೂ, ಸೂರ್ಯ ಭಾವಿತ ವಿಚಾರಗಳೂ, ಅವಿಚಾರಿತ ನಿರ್ಧಾರಗಳೂ, ಒಲವುಗಳೂ ತುಂಬಿವೆ. ತಾನೇ ತಾನಾಗಿ ಅದು ದೇಹವನ್ನು ನಡೆಸಲಾರದು. ಇದಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯವಿರುವ ಜ್ಞಾನವೂ ಯೋಗ್ಯವಾದುದನ್ನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಗೈಯುವ ಸ್ವಲ್ಪ ಅಂತರಕ ನೋಟವೂ ಚೈತ್ಯ ಪ್ರಜ್ಞೆಗೆ ಮಾತ್ರವೇ ಇರುತ್ತದೆ.

ಹಾಗಾದರೆ ಇಂಥ ಅವಸ್ಥೆಗೆ ಪರಿಹಾರವೇನು? ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಷಮರ್ತಲದಲ್ಲಿ ಸತ್ತುತ್ತಲಿರುವೆವು; ಈ ತೊಡಕಿನ ಮೂಲವೆಲ್ಲ ಹೃತ್ ಪುರುಷನೊಡನೆ ಸಂಬಂಧ ಪಡೆದುದರಲ್ಲಿ ಇದ್ದು ಮತ್ತು ಹೃತ್ ಜೀವಿಯೇ ಆ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಶೋಧಿಸಬಲ್ಲದ್ದಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದೇ ಒಂದು ಉಪಾಯವಿದೆ. ಎಚ್ಚರದಿಂದಿರಿ, ಹೃತ್ ಜೀವಿಗೆ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಅಂಟಿಕೊಳ್ಳಿರಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ನುಸುಳಿಗೊಡಬೇಡಿರಿ. ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಯಾವ ಅಂಶಕ್ಕೂ ನಿಮ್ಮ ಮತ್ತು ಅದರ ನಡುವೆ ಬರಗೊಡ ಬೇಡಿರಿ ಉಳಿದೆಲ್ಲ ಸೂಚನೆಗಳಿಗೆ ಕಿವಿಮುಚ್ಚಿ. ಬದಿರಾಗಿರಿ. ನಿಮ್ಮ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ಕೇವಲ ಹೃತ್ ಜೀವಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಇಡಿರಿ.

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹೃತ್ ಜೀವಿಯ ಅರಿವು ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಉಂಟಾಗದಂತೆ ಅವನು ಪ್ರಾಣ, ದೇಹಗಳ, ಆಕರ್ಷಣೆ ಕಾರ್ಯಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತನಾಗುವುದರ ಕಡೆಗೆ ಒಲವುಳ್ಳವನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಜಗತ್ತಿನಿಂದ ದೂರ ಸರಿಯಬೇಕು. ಮತ್ತು ಭಗವತ ಚಿಂತನೆಯ ಅನಂದದಲ್ಲಿ ಮಗ್ನನಾಗಬೇಕು. ಭಗವಂತನ ಸದೈವ ಸಂಪರ್ಕದ ಶಾಂತಿಯ ಅನುಭೂತಿಯಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕು. ಎಂದು ಅವನು ಬಯಸುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಯೋಗದ ಅನುಯಾಯಿಗಳ ನಿಲುವು ಇದಕ್ಕೆ ವಿಪರೀತವಾಗಿದೆ. ತಮ್ಮ ಹೃತ್ ಜೀವಿಯನ್ನು ಶೋಧಿಸಿ ಅದರೊಂದಿಗೆ ಏಕೈಕವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದ ನಂತರ, ಹೃತ್ ಜೀವಿಯು ತನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಶಾರೀರಿಕ ಜೀವಿಯ ಕಡೆಗೆ ಹೊರಳಿಸಬೇಕೆಂದೂ, ಮತ್ತು ಹೃತ್ ಪುರುಷನಿಗೆ ಸಹಜವಾದ ಭಗವತ್ ಸಂಪರ್ಕದಿಂದ ಮೂಡಿ ಬಂದ ಪ್ರಜ್ಞೆಯು ದೈಹಿಕ ಜೀವಿಯ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಮಾಡಿ ದೈವೀಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ಸಾಮರಸ್ಯವನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಿ ವ್ಯಕ್ತ ಪಡಿಸಲು ಸಮರ್ಥನಾಗುವಂತೆ ದೇಹವನ್ನು ಅದು ಪರಿವರ್ತನಗೊಳಿಸಬೇಕೆಂದೂ ಅವರು ಬಯಸುತ್ತಾರೆ.

ಇದುವೇ ನಮ್ಮ ಇಲ್ಲಿಯ ಪ್ರಯತ್ನಗಳ ಗುರಿಯಾಗಿದೆ. ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿದ್ಯಾ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿಯ ವ್ಯಾಸಂಗಗಳ ಪರಿಣತಿಯೂ ಇದೇ ಆಗುವದು.

ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ವಿಶ್ವ ವಿದ್ಯಾ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ಬಂದು ಸೇರುವವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ನಾನು ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಸಾರಿ ಹೇಳುವೆ; ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಯ ಕ್ರಮದ ಯೋಜನೆಯನ್ನೂ ನೀವು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಯಾವ ಮಹತ್ತರ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಬಂದಿರುವಿರೋ ಅದನ್ನೂ ಎಂದು ಮರೆಯ ಬೇಡಿರಿ. ಆದರೆ ಆ ಬಳಿಕವೂ ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಿೂರಿಯೂ ನಿಮ್ಮ ಪಾಲಿಗೆ ಕ್ಷಿತಿಜವು ಅಂಥಕಾರ ಮಯವಾದರೆ, ಮತ್ತು ಅಲೆ ಅನಂದಗಳು ಅಡಗಿ ನಿಮ್ಮ ಉತ್ಸಾಹವು ಕುಂದತೊಡಗಿದರೆ ಆಗ ನೀವು ನಿಮ್ಮ ಹೃತ್ ಜೀವಿಯಿಂದ ದೂರಾಗಿರುವುದಕ್ಕೂ ಮತ್ತು ಅದರ ಅದರ್ಶದ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಕಳೆದು ಕೊಂಡಿರುವುದಕ್ಕೂ ಖಚಿತ ಸೂಚನೆ ಆದಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿ. ಅಂದರೆ ಸುತ್ತು ಮುತ್ತಲಿನ ಜನರ ಮತ್ತು ಪದಾರ್ಥಗಳ ಮೇಲೆ ದೋಷಾರೋಪಣೆ ಮಾಡುವ, ತನ್ನೈಹಿಕ ನಿರರ್ಥಕವಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ತೊಡಕು ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ನೀವೇ ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ತಪ್ಪು ನಿಮ್ಮಿಂದಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ.

—ನಂತರ ಕುಲಕರ್ಣಿ

“ಮಾತೃ ವಾಣಿ”

(೨: ಮಾತೆಯವರ ದಿವ್ಯ ನುಡಿಗಳ ಎರಡನೆಯ ಸಂಗ್ರಹವನ್ನು ಪದ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ಕೂಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದೆ
ಮೂಲ ಗದ್ಯದ ಸೂತ್ರಬದ್ಧ ಶೈಲಿಯನ್ನು ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೆ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಾದರೂ
ಬಿಂಬಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವಾಗಿದೆ)

ದೇವನನ್ನೆ ಪ್ರೇಮಿಸುವನೆ
ನಿತ್ಯ ಸುಖಿಯೆಂಬರು ।
ದೇವನವನ ಜೊತೆಯೊಳಿಹನು
ಕ್ಷಣವು ಬಿಡದೆ ಆಸರು ॥

ಮಾನವ ಪ್ರೀತಿಯೊಳಿಹಿದಿ ನಂಜಿನ
ಕಹಿಯನು ಭವತುತ್ತು ।
ತಾನದು ಈಶಪ್ರೇಮವು ಕೆಡಿಸದು
ಆಶೆಯ ಮುಡಿ ಮುತ್ತು ॥

ಈಶಪ್ರೇಮನೊಂದನೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ
ಅವಲಂಬಿಸು ನೀನು ।
ಈಶಪ್ರೇಮವ ಪಡೆದರೆ ಮಾನವ
ಪ್ರೀತಿಯ ಪಾಡೇನು ॥

ಎಷ್ಟಿದೆ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಅಭೀಷ್ಟೆಯೆಂಬುದು
ಅಷ್ಟದು ನಂಬಿಕೆ ಪ್ರಮಾಣವೆನಿವುದು ।
ಅದಕ್ಕೋ ಗೊಡುತ್ತಿದೆ ದಿವ್ಯ ಪ್ರೇಮ
ಅದಕೆನಿಸುತ್ತಿದೆ ಸಹಜದ ಧರ್ಮ ॥

ಪೂರ್ಣ ವರಳುವದೆಲ್ಲಿ ದಿವ್ಯಪ್ರೇಮನದು ತಾನೆಂದಿಗೆ ?
ಪೂರ್ಣ ಹಿಗ್ಗಿನ ಚಿತ್ತದಾಳದ ಶಾಂತಿಯಲಿ ಆ ಜಿಂದಿಗೆ ॥
ರುದ್ಧವಾಗಿಹ ಸತತವಾಗಿಹ ಏಕತೆಯ ಸವಿನುಡಿಯಲಿ
ಬದ್ಧವಾಗದೆ ಬೆಳೆದು ಬರುವದು ದಿವ್ಯಪ್ರೇಮವು ಭರದಲಿ ॥

ಸತ್ಯ ಪ್ರೇಮದಾತ್ಮಾರ್ಪಣಗಳು ಕರೆದೊಯ್ಯುವು ಚಾಂಗು
ನಿತ್ಯದ ವೇಗವ ಮಿಕ್ಕುತ ದಿವ್ಯತೆಯೆಡೆಗೋಡುವು ಪಾಂಗು ॥
ಕಷ್ಟದ ಸಾಧನೆಯೆನಿಸುವ ಆ ತಪಕೆಂತಲು ಬಲು ಬೇಗ ।
ಇಷ್ಟದ ಗುರಿ ಕೈಗೂಡಿಸಲೊಂದೇ ನಮಗಿದೆ ಹಿರಿಮಾರ್ಗ ॥

ಹೃದಯಕೇಂದ್ರದಾ ಪ್ರಜ್ಞೆಯೊಳಿದ್ದರೆ
ಬಿಡದೆ ನಮ್ಮ ಸಂಕಲ್ಪ ಶಕ್ತಿಯದು
ಗಡನೆ ದೇವ ಸಂಕಲ್ಪದೊಡನೆ ಒಡ
ಗೂಡಿ ನಿಲ್ಲುವದು ಮುಂದೆ ಮತ್ತೆ ಈ —

ನಮ್ಮ ಪ್ರಕೃತಿ ರೂಪಾಂತರಗೊಳ್ಳಲು
ಸುಮ್ಮನೆ ದಿವ್ಯ ಪ್ರೇಮವ ಪಡೆವರೆ
ನಮ್ಮಲವನು ಸುಸ್ಥಿರಗೊಳಿಸುವರೆ
ಒಮ್ಮೆಲೆ ತಕ್ಕವರಾಗುವೆನ್ನ ॥

ಮಾತೃವಾಳ

ಒಳಗಿನ ಒಳಗಿನ ಗುಡಿಯೊಳಗೆ
ಇಳಿ ಇಳಿ ಆಳದ ಗುಡಿಯೊಳಗೆ
ಅಲ್ಲಿಯ ಕಾಣುವೆ ನನ್ನನ್ನು
ನಿಲ್ಲದೆ ಹಿಡಿ ಈ ಯುಕ್ತಿಯನು ||

ಮೊದಲ ಹೆಜ್ಜೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಶಾಂತಿಸಿರಿ
ಅದಕೆ ಜೋಡು ಆ ಚಿತ್ತಸಮತೆ ಸರಿ ||

ಉತ್ತಮವಾದುದ ಮೂಡುವ ಪಾತ್ರಕೆ
ಎಲ್ಲಿದೆ ಗುರಿ ಗೊತ್ತು ?
ಚಿತ್ತಕೆ ಶಾಂತಿ ನಿನ್ನ ಬೃತಿಯಿರುವೆಡೆ
ಸಿದ್ಧಿಸುತಿದೆ ಮೊತ್ತು ||

ಆಳವಾದ ಸ್ಥಿರತೆ ಶಾಂತಿ ಕಾದು ಕುಳಿತಿದೆ
ಎಳು ! ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳು ! ನಿನ್ನ ತೆರೆದಿಡೆನುತಿದೆ ||

ಸುತ್ತುವರಿದು ನಿಂತಿರುವ ಬಾಹ್ಯ ಸ್ಥಿತಿ
ಒತ್ತಿಕೆಡಹಿ ನಿಲ್ಲುವುದೆ ಅದರ ಗತಿ ||
ಹೊರಳಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ - ಒಳಗು ಶಾಂತಿವಡೆ
ಮೆರೆವುದಾರಿಗೊಂದೆಂದು ನಿಲುವದೆ ||

ತೆರೆದಿಡು ನಿನ್ನೊಳ ಹೊರಗೂ ಕಾರ್ಯವ
ಮೂಡುವ ಚೈತನ್ಯಕೆ ಮೊದಲು |
ಸ್ಥಿರ ಚಿತ್ತವ ತಳೆ ಶಾಂತಿಯಲಿರು ನೀ
ಸಾಧಿಸುವಷ್ಟಾದರು ಮಿಗಿಲು ||

ಸತತ ಶಾಂತ ನಿರ್ವಿಕಾರ ಸ್ಥಿರಮನದವನಾದರೆ
ಪೂರ್ಣ ಸತ್ಯವಂತಿಕೆಯಾ ತಿಳಿಯ ದಾರಿ ಸಂದರೆ ||
ದಿವ್ಯ ಶಕ್ತಿ ತಾನೆ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡದಿಲ್ಲದಿರುವದೆ?
ನಿನ್ನದಾದ ಚೇತನದಲಿ ಬೇಗ ಇಳಿಯದಿರುವದೆ ?

ದೈವೀ ಪ್ರಜ್ಞೆಯು ನಮ್ಮನ್ನು
ಯಾವಾಗಲೂ ತಾ ಮಿಡಿಯುತ್ತಿದೆ ||
ರೂಪಾಂತರಿಸಲು ಮಿಡಿಯುತ್ತಿದೆ
ಆ ಪಾಡನು ಅದು ನಿನ್ನೊಳಗೆ ||
ಕೈಗೂಡಿಸಬಿಡು ತಿಳಿದಂತೆ
ಆಗದರೆಡೆ ತೆರೆದಿಡು ನಿನ್ನನ್ನು ||

ದಿವ್ಯ ಪ್ರಕಾಶಕೆ ಅಂತಃಕರಣವ ನೆರೆ
ನನಗದು ಕೊಡಮಾಡು |
ಯಾವ ಕಟ್ಟು-ಕಟ್ಟಿಕೆಯೂ ಬೇಡ
ಗೂಡಿಕೈ ತಾನೆ ಬಹುದು ||

ಕೇಳುತ್ತಿಹೆ ಬದಲಾವಣೆಯೊಂದನೆ
ನನಗದು ಕೊಡಮಾಡು |
ಚೇತನ ಜ್ಞಾನಗಳಿಲ್ಲದ ಹ್ವಲ್ಲಕ
ಹಂಕಾರವೆ ನೋಡು ||

ಈ ಬಲಿದಾನಕೆ ದೊರೆಯುವ ಲಾಭಕೆ
ಸಾಟಿಯಾವುದುಂಟು ?
ಅನುಪಮವಾಗಿಹ ಅದ್ಭುತ ಫಲಗಳು
ಇದರಲಿ ನೂರೊಂಟು

ನಿನ್ನ ಮನಸು ತೀರ ಚಲನವಲನ ನಡೆಸುತ್ತಿರುವುದು
ನನ್ನ ಇಚ್ಛೆ ಸಹಜ ನಿನಗೆ ದಾರಿ ತೋರುತ್ತಿರುವುದು ||
ನಿನ್ನ ಮನಸು ಅಡ್ಡ ಬಂದು ದಾರಿಬಿಡಿಸುತ್ತಿರುವುದು
ಇನ್ನ ದಿವ್ಯರಕ್ತ ಕೂಡ ನಿನ್ನ ತೊರೆದು ಬಿಡುವುದು ||

ನೆಲೆಗೊಳಿಸಿದು ನಿನ್ನೀ ದೇಹದ

ಹಿರಿ ಶಾಂತಿಯ ಸ್ಥೈರ್ಯವನು |
ಒಲಿದೀವು ಅಸ್ವಸ್ಥನ ತಡೆ-
ಮಾಡುವ ಬಲು ಬಲವನ್ನು ||

ಮುಂದುವರಿದಭೀಷ್ಟೆಯು
ತಂದು ಕೊಡುವ ಪಾಪಿಯು ||

ಶ್ರದ್ಧೆಯ ತೀವ್ರತೆ ಮೊದಲಿರಬೇಕು
ಗದ್ದುಗೆ ನಿಶ್ಚಲ ನಿಲುವೆಯು ಬೇಕು
ಇವನವಲಂಬಿಸಿ ನಡೆದಿಹುದೆಲ್ಲಾ
ಇವ ಮರೆತರೆ ತಾನುಳಿಯುವದಿಲ್ಲ.

ಅಭೀಷ್ಟೆ ಅಚಲವಾದರೆ
ಪ್ರಯತ್ನ ತಾಳ್ಮೆವಡೆದರೆ
ಕೊನೆಗೆ ಗೆಲುವು ಕಟ್ಟಿದೆ
ನಿನಗೆ ಮೀಸಲಿಟ್ಟಿದೆ ||

ನಡೆಸುವ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯೆಲ್ಲವು
ತಡೆ ಮಾಡುವ ತಾಳ್ಮೆ ಮತ್ತೆ ಸ್ಥಿರತೆಗಳಿಂದ ||
ಕೂಡವಂದಿಲ್ಲೆಯು ವ್ಯಾಪಿಸಿ
ಸಡಿ ಫಲಗಳ ನೀಡುತ್ತಿರುವ ನಿಶ್ಚಯದಿಂದ ||

ತಾಳ್ಮೆಯೊಡನೆ ಸಾವಧಾನಿಯಾಗು
ಎಲ್ಲವು ಸರಿಗೊಳ್ಳುವದದು ಹೋಗು ||

ಏತರಲ್ಲಿ ಬೇಕು ಹೇಳು ಪೂರ್ಣ ನಂಬಿಗೆ ?
ದೇವನು ಸುರಿಸುವ ಆ ಕೃಪೆಯಲ್ಲಿ
ಹೃದಯದಿ ನೆಲೆಸಿದ ಸಂಕಲ್ಪದಲಿ
ಜೀವಿತದಾ ಬಹು ಧಾವತಿಗಳಲಿ

ನಂಬಿಗೆಯಿಟ್ಟುರೆ ನಡೆವವಗೆ
ಇಂಬಾಗುವದೈ ತಾ ಕಡೆಗೆ ||

ತನ್ನ ಕಾಲಕೆ ಬರುವುದೆಲ್ಲವು ತಾಳು ನೀ ಚಂಚಲಿಸದೆ
ಇನ್ನಳಿದ ತಾನೆಲ್ಲ ಸರಿ ಹೊಂದುವದು ನಿಶ್ಚಯ ತಪ್ಪದೆ ||

ಅಂಜಬೇಡ ! ಅಂಜಬೇಡ ! ಏತಕಾಗಿ ಹೆದರಿಕೆ ?
ಅಂಜುಗುಳಿಯೆ! ನಿನ್ನ ಶ್ರದ್ಧೆ ಪೊರೆಯುತ್ತಿಹುದು ಏತಕೆ?

ಕೇಳದಿರುವುದೆ ಒಳ್ಳಿತನ್ನವೆ-
ನಾತ್ಮ ವಿಷಯದ ಭಾಷಣ |
ಹೆರಂಗದು ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲವು
ತನ್ನ ಮಾರ್ಗವೆ ಭಾಷಣ ||

ನೀ ಮಾಡುತ್ತಿಹ ಕಾರ್ಯದ ನಿಲುವೆಯು
ಮೇಲೆಲ್ಲವು ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ |
ಸರಿ ನಿಲುವೆಯ ಕಾರ್ಯವ ನೀ ಗೈದರೆ
ನಿಶ್ಚಯ ನನ್ನೆಡೆ ತರುತಲಿದೆ ||

ಮಾತೃವಾಣಿ

ದುಡುಮೆಗೇಕೆ ಚಿಂತೆ ಇಷ್ಟು ?

ದುಡುಮೆಯಚಲವಾದರಷ್ಟು

ದುಡುಮೆ ಶಾಂತವಾದರಷ್ಟು

ಅದು ಅವ್ಯರ್ಥವೆನಿಪುದು ||

ನಿನ್ನೀ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಾ ವಿಸ್-

ಯದಿ ದೂರಿರುವುದೆ ಸಾಡು |

ನಿನ್ನಯ ಜೀವನಕದು ಸಾಮಾನ್ಯದ

ನಿಯಮವೆ ಆಗಲಿ ನೋಡು ||

ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆ ಬರುತ್ತಿಹುದೇಕೆ ?

ಸುತ್ತಿನ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ ಕಾರಣವಹುದೆ ?

ಹಿರಿಕಿರಿ ಘಟನೆಗಳಿಂದಲೆ ಬಾಧೆ ?

ತೊಂದರೆಗಿವು ಕಾರಣಗಳೆ ಅಲ್ಲ

ಒಳಗಿನ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ನೆಲೆ ಮೂಲ ||

ಅದು ತಪ್ಪಲು ತೊಂದರೆ ತಾ ಬಂದು

ಹೆದರಿಸಿ ತಡೆಗೈವವು ಮುಂಬಂದು ||

ಕಾರ್ಯದಿ ಅಪಶ್ರುತಿ ಬಂದಿಹ ಕಾರಣ

ಹಂಕಾರವು ಆಕಾಂಕ್ಷೆಯ ಪೂರಣ

ಮೊದಲಿಗೆ ತಳೆದಿಹ ಕಾರ್ಯದ ಭಾವನ

ಗುರುತಿಸಿ ಸರಿಗೊಳಿಸುವ ಆ ಧೋರಣ

ಹೆರರಲಿ ಬೇಡೈ ನಿನ್ನನು ಮೊದಲಿಗೆ

ಸರಿಗೊಳಿಸುತ್ತನು ಮಾರ್ಗವದು ನಿನಗೆ ||

ನಿನ್ನ ಶ್ರದ್ಧೆಯನು ಸ್ಥಿರವಾಗಿರಿಸು

ನಿನ್ನ ಹೃದಯ ತೆರೆದನ್ನೆಡೆಗಿರಿಸು

ಸಣ್ಣ ದೊಡ್ಡ ಗಂಡಾಂತರ ಕೂಡ

ನಿನ್ನ ಶ್ರದ್ಧೆ ಪರಿಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಲು

ಸಿದ್ಧವಾಗಿ ಬಿಡದಲಣೆಗೊಳ್ಳುವವು

ಬದ್ಧವಾಗಿ ಕೈಗೂಡಿಸಲಿಹವು ||

ಹೇಳುವೆನೊಂದುಪದೇಶವನು

ಕೇಳಿಕೊ ಮರೆಯದೆ ಮೊದಲದನು ||

ಅನುವಾಗದಿರಲು ತಳಮಳಕೆ

ತಾ ನೋಡಿ ಹೋಗುವುದು ಕೆಲಕೆ ||

ತಳಮಳವು ಪ್ರಗತಿಗೆಳ್ಳನಿತು

ಬೇಕಿಲ್ಲವೆಣಿಸು ನೀ ಕುಳಿತು

ಉಲ್ಲಾಸ ಪೂರ್ಣ ಸ್ಥಿರಚಿತ್ತ

ಸಮತೆಯನು ತಳೆದರದು ಮೊತ್ತ

ಅದ್ಭುತದ ಪ್ರಗತಿಯದರಿಂದೇ

ಸಾಧಿಸುವದು ತಿಳಿ ನಿಶ್ಚಯದೇ ||

ಪ್ರಗತಿಗೆ ಸಾಧನವೆಂದುಪಯೋಗಿಸು

ಮೊದಲಿಗೆ ಮಾಡಿದ ತಪ್ಪನ್ನ

ಜಾಗ್ರತೆಗೊಂಡಾ ತಪ್ಪನು ತಿದ್ದುವ

ಪರಿಯರಿತಿರುವಾ ಮೇಲೇನು ||

ಹಿಂದಿನ ತಪ್ಪುಗಳೆಲ್ಲವು ತಪ್ಪುಗ

ಳೆಂದಿಬಿಡವು ಕಾರಣವಳಿದು

ಮುಂದೆವೆ ತಪ್ಪುಗಳಾಗಲು ಬಾರದು

ಮಂಡಿತವೆಂದುಕೊ ನೀ ತಿಳಿದು ||

ಇರಬೇಕಾಗಿಹ ಸ್ಥಿತಿಯಿಲ್ಲದಿರೆ
ಚಿಂತಿಸಿ ಫಲವೇನು ?
ಸ್ಥಿರ ವಿಶ್ವಾಸವೆ ಶಕ್ತಿಯ ಮೂಲವು
ಮಾರ್ಪಡುವದು ತಾನು ||

ಸಾಧಿಸಬೇಕಾಗಿರುವುದು ಏನದು
ಈ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ?
ಅದನೆಣಿಸಲು ಈ ಬಾಹ್ಯದ ಹ್ವಲ್ಲಕ
ಸಂಗತಿಗೇನೆಲ್ಲೇ ?

ಹ್ವಲ್ಲಕ ದೇಹದ ಪೀಡೆಗಳನ್ನು
ತೀವ್ರ ಪ್ರಗತಿಯ ದಾರಿಯಲವನು
ಬಳಸುತ್ತಿರು. ಪೀಡೆಗಳಾಮೂಘ
ಅನಚೇತನದಲ್ಲಿದೆ ಅನುಕೂಲ ||

ಚೇತನಗೂಡಿದ ಸಂಕಲ್ಪದಲಿ
ಅನಚೇತನದಾ ಅಳಕಿಳಿ
ಅಲ್ಲಿಯ ಚೇತನ ಜಡಗಳೆಲ್ಲ
ದೈವೀ ರಾಜ್ಯವ ಸ್ಥಾಪಿಸು ಸಲ್ಲ ||

ಸಾಧಕನುಣ್ಣಲಿ ದೇಹದ ಹ್ವುಧೆಗೆ
ಸೇವಿಸಕೂಡದು ಆಶೆಯ ತೃಪ್ತಿಗೆ ||

ಅನ್ನ ದಾಸೆಯಿಂದ ಮತ್ತೆ ಮೋಹದಿಂದ
ಜವ್ವೆಗಿರುವ ತೀವ್ರದಾ ಚಪಲತೆಯಿಂದ ||
ಮುಕ್ತನಾದ ಒಳಗು ನಿಲುವೆಯೊಂದೆ ಬೇಕು
ಅರೆಹೊಟ್ಟೆಯ ಉಟವನ್ನು ಮೊದಲು ಸಾಕು ||
ಕೂಳಿಲ್ಲದ ಒಡಲು ಬೇಡ ಅತ್ತ ನೂಕು
ದೇಹಬಲಕೆ ಬಿಳಿಗೆ ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯಕನ್ನ ಬೇಕು ||
ಆಶೆಯಿಂದ ಬೇಡ ಮೋಹದಿಂದ ಅಣ್ಣ
ಉಣ್ಣ ಬೇಡ ಲೇಸು ಅಲ್ಲ ಯೋಗಕನ್ನ ||

ದೇಹದ ಸದ್ಯ ಸ್ಥಿತಿಯಲಿ ನಿದ್ರೆಯು
ಬೇಕದು ಅನಿವಾರ್ಯ |
ನಿದ್ರೆಯು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಚೇತನಗೊಳ್ಳಲು
ಯಂತ್ರಣದಾ ಕಾರ್ಯ ||

ಅನಚೇತನದಾ ಮೇಲೆಯೆ ನಡೆಯಲಿ
ಬೆಳೆಯುತ ದಿನ ದಿನಕೆ |
ಚೇತನಗೊಂಡಾ ನಿದ್ರೆಯು ಯೋಗದ
ದಾರಿಯಭ್ಯುದಯಕೆ ||

ನಿದ್ರೆ ಚೇತನಗೊಳ್ಳಲಾರದು
ಕಡಿಮೆಯನ್ನವನುಂಡರೆ
ದೇಹ ತಣಿಯದು ಮತ್ತೆ ಚೇತನ
ಹೆಚ್ಚಲಾರದು ಕಂಡರೆ ||

ಬೆರೆಯ ಬಲ್ಲನು ಆಳವಾಗಿಹ
ಭಾಗದೊಂದಿಗೆ ತನ್ನಲಿ
ಗಾಢವಾಗಿಹ ಒಳ್ಳೆ ನಿದ್ರೆಯ
ಮುಸುಕಿನಾ ಸಮರಸದಲಿ ||

ಸೂಕ್ತವಾಣಿ -

ಆಗಬೇಕು ! ಆಗಬೇಕು ! ಆಗಲಿಕ್ಕೆ ಆಗಬೇಕು !!
 ಆಗಲಿಹುದು- ಆಗಬಹುದು. ಹಿಂದಿನಿಂದ ತಿಳಿಯಬೇಕು.
 ಹತ್ತುದಿಶೆಗು ಹರಡಿ ನಿಲ್ಲಬೇಕು ಶಾಂತಿ ತೂಗಿ-
 ಮೊತ್ತದಾ ಅಚಂಚಲತೆಯು ಇಳಿಯಲಾಳವಾಗಿ
 ಮತ್ತೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಗೊಳ್ಳಬೇಕು ಗಪ್ಪುಗಾರು ಆಗಿ
 ಅತ್ತಲಿತ್ತ ಅಲುಗದಂಥ ಸ್ಥಿರತೆ ನಿಲಲಿ ಮಾಗಿ
 ನಿತ್ಯ ನಿರಂತರವು ಬೆಳೆವ ಶ್ರದ್ಧೆ ಮೊಳೆತು ಬೀಗಿ
 ಅತ್ತ ಪರಮನೆಡೆಗೆ ಓಡಬೇಕು ಕರೆದು ಕೂಗಿ
 ಆಗಬೇಕು ! ಆಗಬೇಕು !! ಆಗಲಿಕ್ಕೆ ಆಗಬೇಕು !!!
 ಆಗಲಿಹುದು- ಆಗಬಹುದು ಹಿಂದಿನಿಂದ ತಿಳಿಯಬೇಕು !

“ ವಿಜಯಬೇಕು ! ನಮಗೆ ಮಹಾ ವಿಜಯಬೇಕು ” ಎನ್ನುವರೆ
 ವಿಜಯಗಳಲಿ ತೀರ ಮಹಾ ವಿಜಯ ಯಾವುದರಿತರಿ ? ||
 ಅನ್ಯರನ್ನು ಆಳುವುದಕ್ಕೆ ವಿಜಯವೆನ್ನಲಾರದೆ
 ತನ್ನ ತಾನು ಆಳುವುದೇ ಮಹಾ ವಿಜಯವೆನಿಸದೆ ? ||
 ಹಿರಿಯ ವಿಜಯವಿದುವೆ ಬದುಕಿನೆಲ್ಲ ಸುಖದ ದಾರಿಗೆ
 ಸ್ಥಿರತೆಯಿತ್ತು ನೆಲೆಸಗೊಡುವ ನೆಲೆಯು ಸುಖದ ಬೇರಿಗೆ ||

ನಿಶ್ಚಿತವಾದಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಪ್ರಗತಿಯು ನಮ್ಮಲ್ಲಾಗಿರುವುದು
 ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿಯು ದೇವನ ಶತ್ರುಗಳೆಲ್ಲಾ ಅಡಗಿಕೊಂಡು ||
 ಹೊಂಚಿ ಕುಳಿತು ಹಂಚಿಕೆ ಹಾಕುತ್ತಿಹರಾಗ ಕುನಸನಿಟ್ಟು
 ಸಂಚುಗೂಡಿ ನಮ್ಮಂತರಾತ್ಮನನು ಗಾಸಿಗೊಳಿಸಲೆಷ್ಟು ||
 ಕಷ್ಟ ಪಟ್ಟು ಕೈಸೋತು ನಿಂತರೂ ಚೇಷ್ಟೆ ಮಾತ್ರ ಬಿಡದೆ
 ನಷ್ಟಗೊಳಿಸಲೆಳಸುವವು ದೇಹವನು ತಂತ್ರವೆಲ್ಲ ಬರಿದೆ ||
 ಸರ್ವಯತ್ನ ನಿರ್ವೀರ್ಯಗೊಳ್ಳುವವು ಗಟ್ಟಿಯಾದ ಮಾತು
 ಸರ್ವ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಪರಮಾತ್ಮಕೃಪೆಯು ನಮ್ಮೊಡನೆ ಕೂಡಿ ನಿಂತು
 ಕಾಣದಂತೆ ಕೈನೀಡಿ ಕಾಯುತಿರೆ ಯಾವ ಹಗೆಯ ದಾಳಿ ?
 ಪ್ರಾಣವನ್ನು ಪಣಕಿಟ್ಟು ಕಾದಿದರು ಕೊನೆಗೆ ಸೋಲು ಪಾಳಿ ||

ಬೆಳಕು ಎಳ್ಳನಿತಿಲ್ಲದಿಹ ಈ ಜಡದ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಸೋಲಿಸಿ
 ಗಳಿಸಿಕೊಂಡಿಹ ಗೆಲುವುಗಳ ಗುಟ್ಟಿನು ತಿಳಿ ಬಹು ಯೋಚಿಸಿ
 ಮುಂದೆ ಬರಲಿಹ ಹಿರಿಯ ಗೆಲುವದು ದಿಟವು ದಿಟ ನೀವೆನ್ನಿರಿ
 ಇಂದೆ ಸೂಚನೆ ಮಾಡಿ ತಿಳಿಸುವ ಚಿಹ್ನೆವೆಂದೇ ನಂಬಿರಿ ||

ಸಮರ್ಪಣೆ

ಹೊಟ್ಟೆಯುರಿಯದೊಂದು ಮತ್ತೆ ಅದಕೆ ಬೆನ್ನಿಗಾಸರೆ
ಸೊಟ್ಟು ಸುಳ್ಳುನಿಂದೆ ಹೀಗೆ ಎರಡು ಇಹವು ದೂಸರೆ ||
ಬಲವಿಹೀನತನದ ಮತ್ತೆ ಕೀಳುತನದ ಫಲಗಳು
ಬೆಳೆಸುತಿಹವು ವ್ಯಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಹೀನ ಗುಣಗಳು ||
ಅವಕೆ ಕೋಪಗೊಳದೆ ಕರುಣೆ ಪಡೆವುದೊಂದು ಕಾಣಿಕೆ
ಅವಕೆ ಅನಾಸಕ್ತರಾಗಿ ನಿಂತರೊಂದು ಹೂಣಿಕೆ ||
ಚಲಿಸದಂಥ ನಿಶ್ಚಿತತೆಯ ಹಿಗ್ಗಿನೆಳೆಯ ಕಟ್ಟಿತ
ನೆಲೆಸಬೇಕು ನಿತ್ಯ ನಾವು ಅದರ ತಳವ ಮುಟ್ಟಿತ ||

ಸೂಕ್ಷ್ಮಕಿಂತ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ ಲೋಕವೊಂದು ಅಲ್ಲಿದೆ
ಅಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು ಶ್ರೇಷ್ಠ ಚಿತ್ರಕಲೆಯನ್ನಲ್ಲಿದೆ ||
ಎಲ್ಲ ನಾಟ್ಯ, ಸೊಗಸುವಾತು, ಚಲನಚಿತ್ರದಂಶವ
ಎಲ್ಲ ಮೂಲ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ನೀಡುವಂಥ ಅಂಶವ ||
ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲದಷ್ಟು ಗ್ರಂಥಕಾರರಲ್ಲಿಯಿಂದಲೇ
ತಕ್ಕುದಾದ ಪ್ರತಿಭೆ ಪಡೆದು ತರುವರವರಿಗದೆ ನೆಲೆ ||

ಮುಸುಕಿದಹಂಕಾರವೆಂಬ ಕಾರು ಮೋಡ ಪಡೆಯನು
ಹೊಸಗುತೋಡಿಸಲೇ ದಿವ್ಯ ಇಚ್ಛೆಯೆಂಬ ಸೂರ್ಯನು ||

ಸುಳ್ಳು ಸತ್ಯಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲೆರಡು ಹಾದಿ
ಬಲ್ಲವನು ಬಾಯಿ ಮತ್ತೆ ಲೆಕ್ಕಣಿಕೆಯ ಮೋಡಿ ||
ತೀರ ಚಿಕ್ಕ ಸುಳ್ಳನ್ನೊಂದು ನುಡಿದು, ಬರೆದು ತೋರಲು
ಯಾರು ನಂಬಬಹುದು ಸತ್ಯಸಿದ್ಧದೂತರಾಗಲು ||
ಅಲ್ಪವಾದರೇನು ಆ ಅವಾಸ್ತವವನ್ನು ಬೆರೆಸದೆ
ಸ್ವಲ್ಪವತಿಶಯೋಕ್ತಿಯಿಂದ ವ್ಯಕ್ತಿಗೊಳಿಸಲಾರದೆ ||
ನುಡಿದುದನ್ನ ಕಲಿಯಬೇಕು ಸತ್ಯಸಿದ್ಧ ಸೇವಕ
ಬಿಡದೆ ಬರೆಯುತಿರಲು ಬೇಕು ಸತ್ಯದಂಶಪಾನಕ

ಆಶ್ರಮದೊಳಗಿನ ಬಾಲಕರಿಗಾಗಿ

ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಮೇಲ್ಛುಬವಾಗಿ ಸಾಗಿದ ಒಂದು ಉತ್ಕ್ರಾಂತಿ ಕ್ರಮವಿದೆ, ಅದು ಶಿಲೆಯಿಂದ ವನಸ್ಪತಿಗೆ, ವನಸ್ಪತಿಯಿಂದ ಪಶುವಿಗೆ ಹಾಗೂ ಪಶುವಿನಿಂದ ಮಾನವನಿಗೆ ಈ ಕ್ರಮದಿಂದ ಏರುತ್ತ ಸಾಗುತ್ತದೆ. ಮೇಲ್ಛುಬವಾಗಿ ಸಾಗಿದ ಈ ಉತ್ಕ್ರಾಂತಿಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಈ ಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಕೊನೆಯ ಹಂತವಾಗಿ ನಿಂತಿರುವ ಮಾನವನು ತಾನೇ ಆ ವಿಕಾಸೋನ್ನತಿಯ ಅಂತಿಮ ಅವಸ್ಥೆಯೆಂದೂ, ತನಗಿಂತಲೂ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದುದು ಈ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಯಾವುದೂ ಇರಲಾರದೆಂದೂ ಬಗೆಯುತ್ತಿರುವನು. ಆದರೆ ಅವನ ಈ ತಿಳುವಳಿಕೆ ತಪ್ಪಾಗಿದೆ. ಅವನ ಶಾರೀರಿಕ ಸ್ವಭಾವದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅವನು ಇನ್ನೂ ಪಶುವೇ—ವಿಚಾರಮಾಡುವ ಹಾಗೂ ಮಾತನಾಡುವ ಒಂದು ಪಶು; ಪ್ರಮುಖವಾದ ತನ್ನ ರೂಢಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅವನು ಇನ್ನೂ ಪಶುವೇ. ಸೃಷ್ಟಿಯು ಇಂಥ ಪರಿಪೂರ್ಣತೆಯನ್ನು ಹೊಂದದ ಫಲದಿಂದ ತೃಪ್ತಿಯೊಂದುವುದು ಅಸಾಧ್ಯವೆಂಬುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಆದ ಪಶುವಿಗಿಂತ ಮಾನವನು ಉತ್ಕೃಷ್ಟನಾಗಿರುವಂತೆ, ಮಾನವನಿಗೂ ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾದ ಜೀವಿಯೊಂದನ್ನು ಸೃಷಿಸುವ ಹವಣಿಕೆಯಲ್ಲಿರುವುದು. ಆ ಜೀವಿಯು ಬಾಹ್ಯ ಆಕಾರದಲ್ಲಿ ಮಾನವನಂತೆ ಇರಬಹುದಾದರೂ ಅದರ ಪ್ರಜ್ಞೆಯು ಬುದ್ಧಿಯ ಹಾಗೂ ಅಜ್ಞಾನದ ಒಗೆಗೆ ಇರುವ ಅದರ ದಾಸ್ಯದ ಪಾತಳಿಗಿಂತ ಅತಿಶಯ ಉಚ್ಚ ಶ್ರೇಣಿಯದಾಗುವುದು.

ಶ್ರೀಆರವಿಂದರು ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಬಂದುದು ಈ ಸತ್ಯವನ್ನು ಮಾನವನಿಗೆ ಬೋಧಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ. ಮಾನವನು ವಿಕಾಸಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಪರಿವರ್ತನಶೀಲವಾದ ಒಂದು ಮಾನಸಿಕ ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಅವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿರುವನೆಂದೂ, ಹೊಸ ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಒಡಗೂಡಿದವನಾಗಿರುವನೆಂದೂ ಅವರು ಸಾರುವವರು. ಅದು ಸತ್ಯ-ಚೈತನ್ಯ. ಸಂಪೂರ್ಣ ಸಾಮರಸ್ಯಮಯವೂ, ಶಿವಮಯವೂ, ಸುಂದರವೂ, ಸುಖಮಯವೂ ಹಾಗೂ ಚೈತನ್ಯಪೂರ್ಣವೂ ಆದ ಜೀವನವನ್ನು ಸಾಗಿಸಲು ಅದು ಸಮರ್ಥವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದು. ಅತಿಮಾನಸಚೈತನ್ಯವೆಂದು ಸಂಬೋಧಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಈ ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ಥಾಪಿಸಲಿಕ್ಕಾಗಿ, ತಮ್ಮ ಸುತ್ತುಮುತ್ತ ನೆರೆದವರು ಆ ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ನೆರವಾಗಲಿಕ್ಕಾಗಿ ಶ್ರೀಆರವಿಂದರು ತಮ್ಮ ಜೀವಮಾನವನ್ನೆಲ್ಲ ಅರ್ಪಿಸಿದರು.

ಅತಿ ಚಿಕ್ಕ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನೀವು ಈ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವುದು ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಮಹಾಭಾಗ್ಯ. ನಿಮ್ಮದು ಇನ್ನೂ ಮೃದು ಮನಸ್ಸು. ಅದನ್ನು ಈ ಹೊಸ ಆದರ್ಶಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗುವಂತೆ ಮನೆಯಗೊಟ್ಟು ನೀವು ಹೊಸ ಜನಾಂಗದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾಗಬಲ್ಲೀರಿ. ಇಲ್ಲಿ ಈ ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮೊಳಗೆ ಈ ಅತಿಮಾನಸಚೈತನ್ಯವು ಮೊಳಕೆ ತನ್ನ ನಿಯಮಾನುಸಾರವಾಗಿ ಬೆಳೆಯಲನುಗುಣವಾದ ಪರಿಸರ, ಪ್ರಭಾವ, ಶಿಕ್ಷಣ ಹಾಗೂ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ನಿದರ್ಶನ ಇವೆಲ್ಲವುಗಳ ನೆರವಿನಿಂದ ಬೆಳೆಯಬಹುದಾದ ಅನುಕೂಲತೆಗಳು ನಿಮಗೆ ಲಭಿಸಿವೆ.

ಇನ್ನು ಮೇಲೆ, ಎಲ್ಲವೂ ನಿಮ್ಮ ಇಚ್ಛೆ ಹಾಗೂ ಋಜುತೆಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ. ನಿಮ್ಮ ಇಚ್ಛೆ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಾನವನಾಗಿ ಉಳಿಯಬಾರದು ಎಂದು ಇದ್ದರೆ, ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಕೇವಲ ಉತ್ಕೃಷ್ಟತೆ ಹೊಂದಿದ ಪಶುಗಳಾಗಿ ಬಾಳಬಾರದು ಎಂದು ಇದ್ದರೆ, ಹಾಗೂ ನಿಮ್ಮ ಇಚ್ಛೆ ಶ್ರೀಅರವಿಂದರ ಅತಿಮಾನಸಚೈತನ್ಯದ ಆದರ್ಶವನ್ನು ಪಡೆದ ಹೊಸಮಾನವರಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿ ಹೊಸಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಹೊಸದಾದ ಹಾಗೂ ಉಚ್ಚತಮವಾದ ಜೀವನವನ್ನು ಸಾಗಿಸಬೇಕೆಂದಿದ್ದರೆ, ನಿಮಗೆ ಇಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಧೈರ್ಯಸಾಧನೆಗೆ ಅನುಕೂಲವಾದ ಸಕಲ ಸಹಾಯವು ದೊರಕುವುದು. ಅಶ್ವಮವಾಸದಿಂದ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸಫಲತೆಯನ್ನು ನೀವು ಪಡೆಯುವಿರಲ್ಲದೆ, ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಸಜೀವ ಆದರ್ಶಗಳಾಗುವಿರಿ.

೨೪ ಜುಲೈ ೧೯೫೧.

— ಶ್ರೀ ಮಾತೆಯವರು

ಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಗಂಟೆ ಕೂಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಪ್ರಗತಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ಸೂಚಿಯಲ್ಲ. ಧ್ಯಾನಮಗ್ನತೆಗೆ ಯಾವ ಪ್ರಕಾರದ್ದೂ ಪ್ರಯಾಸವೆನ್ನಿಸಕೂಡದು. ಈ ಅವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದಾಗಲೇ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಪ್ರಗತಿ ಪಥದಲ್ಲಿ ಮುಂದರಿದಂತೆ ಈ ಅವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದಾಗ ಧ್ಯಾನವನ್ನುಳಿದು ಹೊರಬರುವದೇ ದುಸ್ತರವಾಗಿ ಅದಕ್ಕೋಸುಗ ತುಂಬ ಪ್ರಯಾಸಪಡಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಉಂಟಾಗುವದು. ಭಗವಂತನ ಚಿಂತನವನ್ನು ತೊರೆದು ಸಾಧಾರಣ ಜೀತನದ ಜೊತೆಗೆ ಇಳಿದು ಬರುವದು ಕಠಿಣವಾಗಿ ಬಿಡುವದು. ಭಗವಂತನಲ್ಲಿರುವ ಏಕಾಗ್ರತೆಯು ನಿಮ್ಮ ಜೀವನದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಎನ್ನಿಸಿದಾಗ, ಇದನ್ನುಳಿದು ನೀವು ಬದುಕುವುದೇ ಅಸಾಧ್ಯವೆಂದು ತೋರಿದಾಗ, ಹಾಗೂ ಈ ಅವಸ್ಥೆಯು ಹಗಲಿರುಳೂ ತಾನಾಗಿ ಉಂಟಾಗತೊಡಗಿದಾಗ ಮಾತ್ರ ನೀವು ಅದಾವುದೇ ಬಗೆಯ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿರಲೊಲ್ಲರೇಕೆ-ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯು ನಿಶ್ಚಿತರೂಪದಲ್ಲಿ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯತಕ್ಕದ್ದು. ಅಗಲೇ ನಿಜವಾದ ಉನ್ನತಿಯನ್ನು ನೀವು ಸಾಧಿಸಿದಂತೆ, ನೀವು ಬೇಕಾದರೆ ಧ್ಯಾನಹೆಚ್ಚಿ ಕುಳಿರಬಹುದು, ಮಲಗಬಹುದು, ತಿರುಗಬಹುದು, ಕೆಲಸ ಯೋಗಸೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಆದರೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಗಮನಿಸಬೇಕಾದದ್ದು ನಿಮ್ಮ ಚಿತ್ತವೃತ್ತಿಯ ನಿರೋಧ. ಭಗವಂತನ ನಿತ್ಯಜ್ಞಾನವೇ ಸರ್ವದಾ ಸ್ಥಾಯಿಯಾಗಿರುವದು. ಅತ್ಯವಶ್ಯ.

— ಶ್ರೀ ಮಾತೆಯವರು

ಮಹಾಪ್ರಸ್ಥಾನ

ಅಗೋ ಜೀವಸ್ಥೋಟಿ ಆ ಸೋಮವಾರದಾ ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ
ಅಕಾಶಗಂಗೆ ಅಭಿಷೇಕ ಮಾಡಿ ಕೈಲಾಸ ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ
ಮಧು-ವೇದವಾಣಿ, ಮಧು-ರಾಜರಾಣಿ-ನಕ್ಷತ್ರಪುಂಜ ಕರೆಯಿ
ಹಿಂಕಾರದೆಯೆ ರ್ಪುಂಕರಿಸಿದಂತೆ ನವ ಜೀವರಾಶಿ ಮೊರೆಯೆ ||

ಪಾತಾಳ-ಶೇಷ-ಮಸ್ತಕದ ಮಣಿಯೆ ಇಗೋ ಸ್ವರ್ಣ ಗರುಡನಾಗಿ
ದಿಗ್ಗಂತಿ-ನಾಗ ನೆಗೆದಂತೆ ಮೇಗೆ ವಾರದದ ಹಂಸವಾಗಿ
ಯೋಗೇಶನಿಂದ ಧನುಧಾರಿಯಲ್ಲಿ ಅನಿಮೇಷಭೇದವಾಯ್ತು
ಸುರವ್ಯಾಧ ನಮನದಾದರ್ಶವಾದ ಮೃಗಶೀರ್ಷ ವೇಧವಾಯ್ತು ||

ನಾರಾಯಣಾಸ್ತ್ರ ಎಸೆದಂತೆ ಮೆರೆಯೆ ವಿಜ್ಞಾನ-ಚಕ್ರದಲ್ಲಿ
ನವನೀತ ತೇಲೆ ಘನಮನದ ಮೇಲೆ ಸುರಮಧನ ತಕ್ರದಲ್ಲಿ
ಸಾವಿತ್ರ ಮಂತ್ರ ಯಮತಂತ್ರವನ್ನೆ ಸಂಯಮಿಸಿ ಅಮಲವಾಗಿ
ನಚಿಕೇತ ಅಗ್ನಿ ವಿಚಿಕೇತಿಸಿತ್ತು ನವಕಮಲ ಕಮಲವಾಗಿ ||

ಅದಿತ್ಯಶಕ್ತಿ ಚಂದ್ರಮನ ಹೊಂದಿ ಕೌಮುದಿಯೆ ಭ್ರಮಿಸುವಂತೆ
ಸಾವಿರದಸೂರ್ಯ ನಕ್ಷತ್ರರಾಗಿ ತಮವನ್ನೆ ಶಮಿಸುವಂತೆ
ಶ್ರದ್ಧೆಯಲಿ ಶಿರವು, ಋತಸತ್ಯದರಿವು ಎದೆಯೋಗ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ
ಮಾಸೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಬರುತಿಹವು ಚಿಂದ ತಿವ ಪಕ್ಷಿ ಪಕ್ಷಿಯಾಗಿ ||

ಕಳೇನರದ ನೀರಲ್ಲಿ ಶಾರದೆಯ ದೀಪ್ತಿ ತೊಳಗುತಿಹುದು
ಹಣತೆ ತುಂಬ ನೇಹದಲಿ ನಗೆಯ ಹೂ-ಬತ್ತಿ ಬೆಳಗುತಿಹುದು
ಎದೆಯ ಹಾಲಿನಲಿ ಬಗೆಯ ಸಕ್ಕರೆಯ ಹರಳು ಕರಗುತಿಹುದು
ತೇಜದಲ್ಲಿ ತಮ ಶಮಿಸಿ ಸೋಮರಸಿಕತೆಯೊಳೊರಗುತಿಹುದು ||

ದುರ್ಬಲತೆ ಸುಳ್ಳು, ಹುಸಿಯಾಸೆ ಜೊಳ್ಳು, ಸಾವೊಂದು ಪೊಳ್ಳುಬದುಕು
ಬಯಲಾಯ್ತು ಬಸಿರು, ಒಲವಾಯ್ತು ಹಸಿರು, ಕುಸುರಾಯ್ತು ಅದಕು ಇದಕು
ನವಧರ್ಮ ಮೇಘ ಘನ ಘೋಷಗೊಂಡು ಅವತರಿಸೆ ದೇವವೃಷ್ಟಿ
ಸುಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಮೊಗದೋರಲುಂಟು ಅನಂದದೊಂದು ಸೃಷ್ಟಿ ||

ಆ ಜ್ಞಾನದಾಚೆ ವಿಜ್ಞಾನದುದಯವಿದೆ ಗಂಟೆ ಬಾರಿಸಿತ್ತು
ಚಾತುರ್ಥಸರ್ಗ ನೈಸರ್ಗ ಮಾರ್ಗ ಡಂಗುರವ ಸಾರಿಸಿತ್ತು

ನೆರೆತೆರೆಯಲುಂಟು ಸೌಂದರ್ಯ ಸತ್ಯ ಸಜ್ಜನಿಕೆ ಇರುವ ನೆಲೆಯು
ಸಿರಿಮನದ ವೈಭವದಿ ಮುಗಿಯಲಿಲ್ಲ ಈಶ್ವರನ ಸೃಷ್ಟಿಕಲೆಯು ||

ಓ ಎಂತು ಬಂತೋ ಜಡದಿಂದ ಪ್ರಾಣ ಉದ್ಭವ್ಯ ಸ್ವೇದವಾಗಿ
ತರುಮರವು ಆಗಿ ಕ್ರಿಮಿಕೀಟವಾಗಿ ಪಶುಪಕ್ಷಿ ಭೇದವಾಗಿ
ಪಾಶವಿಕ್ರಂಧಿ ಬಿಡಿಸಿತ್ತು ಎಂತೋ ಮಾನವ್ಯದೊಂದು ರೀತಿ
ಮಾನವನ ಹೃದಯವನೆ ಯೋಗಿಗೊಳಿಸಿ ಬರಲಿಹುದು ದೇವಜಾತಿ ||

ಈ ದೇಹವಿರಲಿ ಇಗೊ ಬರುವೆ ಅಮೃತ-ಹೃತ್ಯಲಸಾಣಿಯಾಗಿ
ಬಾಹುಲಿಯ ಕ್ಷೇತ್ರ ಸಿಡಿಲೆಂದು ಮೊರೆಯೆ ಆಕಾಶವಾಣಿಯಾಗಿ
ಅಹ ಅರುಣ ಕಿರಣ ಅವರಣ ಹರಿವ ಸುಸ್ಥಿತಿ ಕನಕದಂತೆ
ಅಗೊ ಎದ್ದ ಗಿದ್ದ ಪುಷಿರಾಜತೇಜ ವೈದೇಹ ಜನಕ ನಂತೆ ||

ತಾಪಾರ್ತಜನಕೆ ನೆರಳಾಗಿ ನೀಡಿ ನಟವೃತ್ತನಾದ ಜೀವ
ತತ್ ಬ್ರಹ್ಮದಲ್ಲಿ ಬೇರ್ಬಿಟ್ಟ ಇಳಿದ ಅಶ್ವತ್ಥದಂಥ ಭಾವ
ಧೀಪ್ರಳಯ ಜಲದಿ ತೇಲಾಡುತಿಹುದು ಅರಳೆಲೆಯಲೇನೊ ಒಂದು
ತಾನಾಗಿ ನಾಳೆ ನವಜೀವ ಕೋಟಿಯೆನೆ ಮೆರೆಯಲಿಹುದು ಬಂದು ||

ನವಜನ್ಮಯಜ್ಞ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಯ್ತು, ಅಜ್ಞಾನವಾಯ್ತು ಹವಿಯು
ಅನಭೃತದ ಸ್ನಾನ ಈ ದೇಹದಾನ, ಗೃಹಮುಕ್ತನಾದ ರವಿಯು
ಪುಷ್ಕರಿಣಿಯಲ್ಲಿ ಅರವಿಂದ ತತ್ತ್ವ ಸೋಪಾನಗೊಳಿಸಿ ಸಾರ್ಥ
ಶ್ರೀರೂಪೆಯವರ ಗುರುಪಾದವಾದವೋ ವಿಶ್ವಯೋಗ-ತೀರ್ಥ ||

ಅರವಿಂದವೆಂಬ ಬರಿ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಸೌಗಂಧ ತುಂಬಿ ಬಹುದು
ಚಾರಿತ್ರ್ಯವನ್ನು ನೆನೆಸಿದರೆ ಸಾಕು ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ ಬಿಂಬಿಸುವದು
ಆ ಒಂದೆ ರಾತ್ರಿಯಲಿ ಬಯಲು ತುಂಬಿತೋ ಪಾರಿಜಾತ-ಕೀರ್ತಿ
ಈ ವಿಶ್ವದೊಡನೆ ಒಂದಾಗಿ ನಿಂತಿತೋ ಆ ವಿರಾಟ ಮೂರ್ತಿ ||

ಪಾರ್ಥಿವದ ಗರ್ಭ ಭೇದಿಸುತ ಬಂತು ಅರ್ಭಕನ ಧೈನಿಯು ಒಂದು —
“ವಾಮನನ ಮುಂದಿನಾ ವಾಮದೇವ ಕ್ರಮಯೋಗದಿಂದ ಇಂದು
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಕಂಸರನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿ ಮುಂದೆ ನಡೆದಿ
ಅಮವಾಸೆ ಕಳೆದು ಚತುರ್ದಶಿಯ ತಳೆದು ಪಾರ್ಥವೆಯ ಹಾದಿ ಹಿಡಿದೆ”

*

*

*

ಹನ್ನೆರಡುಕಾಲ ಹದಿಮೂರ ಮಾಡಿ ಪ್ರಜ್ಞಾನ ಬಿಂಬವಾಗಿ
ಮಹಮನೆಯ ನೆಲೆಗೆ ವಿಜ್ಞಾನ ಕಲೆಗೆ ಕೈದೀಪಗಂಬವಾಗಿ
ಅಂಬಿಕೆಯ ಬಸಿರ ನಂಬಿಕೆಯ ಬೊಂಬೆ ಸುಜ್ಞಾನ ಪಿಂಡವಾಗಿ
ಭಗವಂತ ದತ್ತ ಚಾತುರ್ಯ ಪಾದಕರ್ಪಿತ ಉದಂಡವಾಗಿ

*

*

*

ಮಹಾಶ್ವಸ್ಥಾನ

ಕಾಳಿ ಗಾಳಿಯಲಿ ಗಾಡಿಯೇರಲಿರೆ
ಗಾಲಿ ತಿರುಗುತಿಹವು.
ಕಾಲ ಕಾಲಕೂ ಕಾಲ ತಾಲದಲಿ
ಗೆಜ್ಜೆ ಮಿರುಗುತಿಹವು.

ಪ್ರಾರ್ಥಕೋಟೆ ಬೆಳುಮಿನ ಮಂಚುತಿವೆ
ಬಂಸಿನೊಡಲಿನಲ್ಲಿ.
ಅಬ್ಬಕೋಟೆ ಬಾಳೆಮೀನ ನೋಡುತಿವೆ
ಬದುಕುಗಡಲಿನಲ್ಲಿ.

ತುಂಬಿ ನೋರೆದು ಪರಮೆಯನು ಕರೆಯುತಿದೆ
ತುಂಬು ಬಾಳೆಗಾಗಿ
ಪರಮಜೀವನದ ಜೇನ ಕೂಡಿಸಲು
ಇಂದು ನಾಳೆಗಾಗಿ.

ಠಾವು ಠಾವು ಇವು ಹೂವು ನೋಡು ಈ
ನಾವು ನೀವು ಕೂಡ.
ಹೂ ಹೂವು ಇದರ ರಸರಸವು ಬೆರೆಯೆ ಮಧು-
ಪಾಕವಹುದು ನೋಡ.

ಹಾದಿ ಕಾಣದಲಿ ಹಾದಿ ತೆರೆಯುತಿದೆ
ಹಕ್ಕಿ ಹಕ್ಕಿಗಾಗಿ.
ಕೂಗಿ ಕರೆಯುತಿದೆ ಕುಣಿದು ಒರೆಯುತಿದೆ
ಸಾಕ್ಷಿ ಪಕ್ಷಿಗಾಗಿ

ಇದು ಯಾವ ಗೀತಿ ನನರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಭಯ-
ಭೀತಿ ತೋರೆದು ಬಂತು
ಉಂದಿಯಾಗಿ ನವನಾಟ್ಯ ನಡೆಸಿರಲು
ವಿಶ್ವನಟನೆ ನಿಂತು.

— ಅಂಬಿಕಾತನಯದತ್ತ

ಹಗಲ ಕನಸು

ಹಗಲ ಮೂರನೆ ಜಾಮು. ಆದ್ದೇ ಮಳೆ ಸಲಿಸುತ್ತಿರೆ,
ಮೊಳಗಾಡೆ ಮೋಡ, ಮಿಶ್ರನೆ ಮಿಂಚು ಮಿನುಗಿ,
ಹಗಲಿನಿರುಳಾಗೆ, ಹಲವೆಣಿಸಿ ಹಂಬಲಿಸುತ್ತಿರೆ,
ಕುಳಿತಲ್ಲೆ ಕುಸಿತಲ್ಲೆ ಕಣ್ತಾಗಿದನಗೆ
ಕಾಣಿಸಿತಗೋ ವಸುಧೆ ಏಕವಾರಾಶಿಸಿದೆ,^೧
ಆಗಸವ ಮುಟ್ಟಿ ಹತ್ತಂಗುಲವೆ ಕೆಳಗೆ;
ಒಂದುಳಿಯದೊಲು ಚರಾಚರವೆಲ್ಲ ನಾಶಿಸಿದೆ —
ಬಿದಿಗೆಯ ಬಿಡುವಿನನಿತಿ ಬೆಳಕದನು ಬೆಳಗೆ,
ಕಾಣಿಸಿತು ಆ ಜಲಾಘದೊಳೊಂದು ಲಘು ಶೃಂಗ^೨
ವದರ ಮೇಲೊಬ್ಬ ನಿಂದಿಹ ಪ್ರತಿಚ್ಛಾಯೆ;
ನೀರಿನೇಕಾಂತ ನೀರವದೊಳಾ ನೀಸಂಗ^೩
ನಾರು? ಬೆನ್ನಿಕ್ಕಿ ನಿಟ್ಟಿಪನೇನು ಕಾಯೆ?
ಕಾಣಿಸಿತು ಎತ್ತಣೆಂದಲೊ ತೇಲಿ ಬರುವೊಂದು
ಆಲದೆಲೆ; ಅದರೊಳಹ ಹಸುಳೆಯನು ಕಾಣ
ಲಾತ ಮೊಗದಿರುಹುವುದೆ ಅರವಿಂದ ಋಷಿಯೆಂದು
ಕಾಣಿಸಿತು. ನೀರುಕ್ಕಿ ಋಷಿನಿಂದ ತಾಣ
ಕೈದಿತಲೆ. ಕೂಸನವನೆತ್ತೆ ಕೈಚಾಚಿ,
ಮಗುವೊಳೊಮ್ಮೆ^೪ ಮಾಯ್ದನು ಮಾಯೆಯಾಚಿ.

ಗೋವಿಂದ ಪೈ

೧ ಒಂದೇ ಸಮುದ್ರವಾಗಿದೆ. ೨ ಪರ್ವತದ ಶಿಖರ. ೩ ಒಬ್ಬಂಟಿಗ.

೪ ಒಂದು ಮೆಯ್ಯಾಗಿ, ಒಂದಾಗಿ.

ದಿವ್ಯಜೀವನ ದರ್ಶನ

"I shall manifest again in a supramental
body built in the supramental way"

—Sri Aurobindo

೧

ಮಾನಸೋತ್ತರ ಶಕ್ತಿ ಸಿದ್ಧಿಯೊ-
ಳಿಗೆ ಅವತರಿಸುವ ವರೇಣ್ಯನೆ,
ಕೋಟಿ ಸೂರ್ಯ ಪ್ರಕಾಶದನುಪಮಃ
ಸತ್ಯ ಜ್ಞಾನದ ಸುಪ್ರತಿಸ್ಥನೆ! ೧

೨

ಮಾನವತೆಯುತ್ಪಾಂಶಿಯಲಿ ಅತಿ-
ಮಾನವತೆಯನುಗೊಳಿಸುತ್ತಿರುವುದು;
ಸತ್ಯ-ಸೌಂದರ್ಯದ ಪ್ರಕಾಶದ
ಪರಮ ಆನಂದವನು ಪಡೆವುದು!

೩

ದೇವಲೋಕದ ದಿವ್ಯ ತೇಜವು
ಮಾನವತೆಯೊಳಗಿಳಿಯುತ್ತಿರುವುದು;
ಮನುಜ ದೇವತೆಯಾಗಿ ಬಾಳುವ
ದಿವ್ಯ ಜೀವನವರಳುತ್ತಿರುವುದು!

೪

ತೊರೆದು ದೇಹವ ಪೂರ್ಣಯೋಗದೊ-
ಳಾತ್ಮ ಸಾಧನ ಸಿದ್ಧ ಪುರುಷನು
ಪಡೆದು ಲೋಕೋತ್ತರದ ಸಿದ್ಧಿಯು
ದಿವ್ಯ ಮಾನವನಾಗಿ ಬರುವನು!

೫

ಮಾನಸೋತ್ತರ ಸೂರ್ಯ ಪ್ರಭೆಯೊಳು
ಪೃಥಿವಿ ಭಳ ಭಳ ಹೊಳಪ ಪಡೆವುದು,
ಮಾನವತೆಯರವಿಂದವರಳುತ
ಬೆಳಕ ಬಾಳಿನ ಸುರಭಿ ಪರಿವುದು !!

— ಸ. ನಾ.

ಮೀರಾ ಮಾತೆ

ನಡೆದು ಬಂದೆಯಾ ಎನ್ನ ಕಿವಿಯ ಮಂದಿರಕೆ |
ಮಾತೆ ಮೀರಾ ಇಂದು ಹೃದಯ ಮಂದಿರಕೆ ||

ಬಾ ತಾಯಿ ಅಳವಡಿಸು ಏಸು ದಿನ ಕಾದಿದ್ದೆ
ಈ ನಿನ್ನ ಬರುವಿಕೆಯ ದಾರಿಯತ್ತ
ಅಂದು ಕಂಡಾಗಿಂದ ಮನ ಬಯಸಿ ಎದೆತೆರೆದು
ನಿನ್ನೆ ಡೆಗೆ ಧಾವಿಸಿದೆ ನೋಡದತ್ತ

ಅಂದು ಇಂದಿಗು ಏಸು ವರುಷಗಳು ಕಳೆದವೋ
ಮೊದಮೊದಲು ಕವಿತ್ತು ಅಂಧಕಾರ
ಹೃದಯಸುಮವರಳಿತೋ ಶಾಂತಿಸೂರ್ಯನ ಕಂಡು
ಕಡೆಗೊಮ್ಮೆ ಚದುರಿತೋ ಅಂಧಕಾರ

* * *

ಮನಮೆಚ್ಚಿ ಬೆನ್ನಟ್ಟಿ ಓಡುತ್ತೋಡುತ್ತ ಹಿಡಿಯೆ
ಕೈನೀಡಿ ಮುಖತೋಲಿ ಮತ್ತೆ ನುಸುಳಿ
ಈಗ ನೀನೇ ಬಂದು ಹೃತ್‌ಕಮಲದೊಳು ನಿಂದು
ಶಾಂತಿರಸ ತುಂಬುತಿದೆ ಏಕೆ ಮರಳಿ

ಏನು ಬೇಡಲಿ ತಾಯಿ ನಿನಗೆ ತಿಳಿಯದೆ ಎನ್ನ
ಮನದ ಇಂಗಿತ ಮತ್ತೆ ಬೇರೆಯುಂಟೇ
ನಿನ್ನ ನೆಲೆ ಎನ್ನಲ್ಲಿ ತಳವೂರಿ ಎನ್ನ ನೀ
ನಿನ್ನ ಮಗುವಾಗಿರಿಸು ಸಾಕು ತಂಟೆ

* * *

ಇನ್ನು ಭಯವೆನಗಿಲ್ಲ ಮಾತೆ ಮೀರಾ ಎನ್ನ
ಕೈ ಹಿಡಿದು ನಡಿಸುವಳು ಮುಂದು ಮುಂದೆ
ಎಂಥತ ಕಗ್ಗಿಲ್ಲ ಮುಳ್ಳು ಬೇಲಿಗಳಿಲ್ಲ
ಮಾಯವಾಗುತ್ತಿಹವು ಹಿಂದು ಹಿಂದೆ

ಮೀರಾ ಮಾತೆ

ಜಗಕೆ ಒಬ್ಬಕೆ ಜನನಿ ಎನ್ನ ಮೀರಾ ಮಾತೆ
ಅವಳ ಸರಿಸಮ ಇನ್ನು ಬೇರೆ ಇಲ್ಲ
ಅವಳ ತಿಳನೆಗೆ ಎನ್ನ ದಾರಿದ್ರ್ಯವು ಮುನ್ನ
ಕಾಳರಾತ್ರಿಯ ಭಯವು ಇನ್ನು ಇಲ್ಲ

ಅವಳ ಕರುಣೆಯೆ ಎನ್ನ ಬಾಳ ಸೊತ್ತಾಗಿಹುದು
ಅಲ್ಲಿ ಕಾಣಲು ಸಿಗದು ಹಿರಿದು ಕಿರಿದು
ಮನಬಿಟ್ಟೆ ಎದೆಯರಳ ಭಕ್ತಿಗೈಯನು ನೀಡಿ
ನಿಲ್ಲುವದೆ ಅವಳದುರು ಜಗದಿ ಹಿರಿದು

ಬಾ ಬಂಧು ಬಾ ಭಗಿನಿ ಭಯವೇಕೆ ನಿಮಗಿನ್ನು
ಒಟ್ಟಾಗಿ ಹೇಳೋಣ ಮಾತೃವಾಣಿ
ಜಡಜಗವೆ ಹುಚ್ಚಾಗಿ ತನ್ನನ್ನೆ ಮರೆತಿರಲು
ಎಚ್ಚರಿಸಿ ಹಾಡೋಣ ದಿವ್ಯವಾಣಿ

*

*

*

ಹತ್ತಿರದಿ ಯಾರಿಲ್ಲವೆಂಬ ಕಳವಳವೇಕೆ
ತಾಯಿ ಮೀರಾ ತೀರ ಸನಿಹದಲೆ ಇರಲು
ನಿನ್ನ ಮನಮಂದಿರದ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿಯೆ ನಿಂದು
ಹೃದಯಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ಇಣುಕುತಿಹಳು

ಹೃದಯಮಂದಿರ ತೆರೆದು ಭಕ್ತಿಗದ್ದುಗೆ ಇಟ್ಟು
ಪಾವಿತ್ರ ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಮಾಲೆಕಟ್ಟು
ಆಶೆ-ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳ ಚೆಂಗುಲಾಬಿಯನಿಟ್ಟು
ಅವಳ ಪಾದಕೆ ಎರಗು ಮೋಹಬಿಟ್ಟು

ಇನ್ನು ಕಳವಳವೇಕೆ ಮಾತೆ ನಿನ್ನೊಳಗಿರಲು
ಒಳಗು ಹೊರಗೂ ಒಂದೆ ಎಂದೆ ಅರಿತು
ಹಗಲು ಇರುಳೂ ಒಂದೆನಾಡಿ ಅವಳೆಡೆ ನೋಡು
ಅಲ್ಲಿ ಹೊಳೆವುದು ದಾರಿ ಅನವರತವು

—ಹ. ಮ. ಬಬಲೇಶ್ವರ

ಶ್ರೀ ಮಹಾ ತಾಯಿಯವರಿಗೆ

ಜನನಿ ನಿಮ್ಮ ಚರಣ ಕಮಲ
ಗಳಲಿ ಭ್ರಮರನಾಗಿ ಬರುವೆ !
ಸರುವವನ್ನು ತೊರೆದು ನಿಮ್ಮ
ಚರಣ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಇರುವೆ

||೧||

ಸ್ತಿಯೊಳಾರು ಇಲ್ಲವಮ್ಮ
ಹಿತರು ಎನಗೆ ನಿಮ್ಮನುಳಿದು
ಗತಿಯು ನೀವೆ ಮತಿಯು ನೀವೆ
ಹಿತರು ನೀವೆ ಎನಗೆ ಅಮ್ಮ

||೨||

ಒಲುಮೆಗಾಗಿ ತೊಳಲಿ ಬಳಲಿ
ಹಲವು ಕಡೆಗೆ ಅಲಿದು ಅಲಿದು
ಎಲ್ಲ ನೆಲೆಯ ಕಾಣದಾಗ
ಹೊಲಬುಗೆಟ್ಟು ಹೋದನಮ್ಮ

||೩||

ಒಲವುದಪ್ಪಿ ದಲಿತನಾಗಿ
ಅಲಿಯುತಿದರ್ ಸಮಯದಲ್ಲಿ
ಒಲವ ನೀಡಿ ಬಲವ ನೀಡಿ
ನೆಲೆಯನ್ನಿತ್ತಿರಮ್ಮ ಎನಗೆ

||೪||

ನಿಮ್ಮ ನೆಲೆಯೆ ಪರಮ ನೆಲೆಯು
ನಿಮ್ಮ ನೆಲೆಯೆ ಸರುವ ನೆಲೆಯು
ನಿಮ್ಮ ನೆಲೆಯೆ ಹಿರಿಯ ನೆಲೆಯು
ನಿಮ್ಮ ನೆಲೆಯೆ ಚರಮ ನೆಲೆಯು

||೫||

ನಿಮ್ಮ ನೆಲೆಯ ಪಡೆಯಲಾವ
ಘೋರ ತಪವು ಜಪವು ಬೇಡ
ಪೂರ್ಣ ಭಾವದಿಂದ ನಿಮಗೆ
ಶರಣು ಬಂದರದುವೆ ಸಾಧ್ಯ

||೬||

ಆದರೇನು ? ಶರಣಭಾವ
ಬರಲು ನಿಮ್ಮ ಕೃಪೆಯೇ ಬೇಕು
ನಿಮ್ಮ ಕೃಪೆಯ ಸೋಂಕಿನಿಂದ
ಎನ್ನ ಬಾಳು ಬೆಳಗಿತಮ್ಮ

||೭||

ಜಾತಿ ನೀತಿ ದೇಶ ಧರ್ಮ-
ದೊಳ್ಳ ಭಲಗಳನ್ನು ಮರೆತು
ವಾಸಿಸುವೆನು ಅಮ್ಮ ನಿಮ್ಮ
ಪಾದಧೂಳಿಯಲ್ಲಿ ಬೆರೆತು

||೮||

(೧೯೪೫ ರ ಜುಲಾಯ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಅಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಶಾಶ್ವತ
ವಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ಬಗ್ಗೆ ಶ್ರೀ ಮಹಾಕಾಯವನರಿಂದ ಬಂದ
ಕೃಪಾಪತ್ರವನ್ನು ಓದಿ ಉದ್ಘೋಷಿಸಿದ ಭಾವವೇ ಇಲ್ಲಿ ಪಡೆದೊಡಿದೆ)

ಆದಮು ಸಾಹೇಬ

ನವೋದಯದ ಭಾಗ್ಯ

ಭೂಮಧ್ಯ ಸಾಗರದೊಳುತ್ತರದ ತೀರದೊಳು
ಉತ್ತರೋತ್ತರ ಗತಿಯ ಪ್ರತಿಭೆ ತಾ ತಲೆದೋರೆ,
ದಾಂತೆ-ದಾವಿನ್ನಿಯರು ಹೊಸಬಾಳ ಸೃಜಿಸುತ್ತಿರೆ
ರೋಮಾಂಚಿತವು ರೋಮ* ವೆನೆ ರೋಮ ರೋಮದೊಳು -

ಯವನ ಜ್ಞಾನೋದಧಿಯ ನವನಿಧಿಯ ತೇಜವನು
ನವಯುಗದ ರವಿಯಾಂತು ನವರುಚಿರತೆಯ ತಳೆದು
ಮಧ್ಯಯುಗಯಾಮುನಿಯ ಜವನಿಕೆಯ ಕಳೆದೊಗಿದು
ಐರೋಪ್ಯ ಗಗನದ ನವೋದಯವ ಬೆಳಗಿದನು.

ಭಾರತ ನವೋದಯದ ಬ್ರಾಹ್ಮೀ ಮಹೂರ್ತವದು
ರಾಮೋಹನ ರವವು; ಪರಮಹಂಸನ ಪರಮ
ಪ್ರಭೆಯು ತಾನುಸೆಯಹುದು; ಅರುಣೋದಯವು ದಯಾ
ನಂದನಿಂದಾದುದೈ; ಭೂಸುರದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ-
ಭಾಷ್ಯರನು ಗಾಂಧಿಯೈ; ಅರವಿಂದರರಳಿಸುವ
ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಸಾವಿತ್ರಾಜ್ಯ ಭಾರತದ ಭಾಗ್ಯವೈ!!

* ರೋಮರಾಜ್ಯ

ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರ ಸಂದೇಶ

[ಈ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿಯೆ “ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರ ಸಂದೇಶ” “ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿಶ್ವ ವಿದ್ಯಾಲಯ ಕೇಂದ್ರ” - ಈ ಎರಡು ಲೇಖನಗಳು ಅಶ್ರಮದವರು ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವ “ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರ ಸಂದೇಶ ಹಾಗೂ ಅಶ್ರಮ” ಎಂಬ ಚಿಕ್ಕ ಪುಸ್ತಕವು ಒಂದನೆಯ ಮತ್ತು ಮೂರನೆಯ ಲೇಖನಗಳ ಅನುವಾದಗಳಾಗಿವೆ. ಅಶ್ರಮದವನ್ನು ಕುರಿತ ಎರಡನೆಯ ಲೇಖನ ಅನುವಾದವನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಸಮರ್ಪಣದ ೩ ನೆಯ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ.]

ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರ ಸಂದೇಶವು ಅತಿ ಸರಳ, ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಸ್ವತಃ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಅವರು ಹೇಳುವುದೆಲ್ಲದರ ಒಟ್ಟು ಅರ್ಥವೆಂದರೆ, ಮಾನವನು ಜೀತನದಲ್ಲಿ ವಿಕಾಸಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವನು; ಕೇವಲ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲದೆ ಸಾಮೂಹಿಕ ಅಂದರೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಸಹ ಪೂರ್ಣ ಹಾಗೂ ಸಮಗ್ರ ಜೀತನವನ್ನು ಪಡೆಯುವವರೆಗೆ ಅವನು ಬೆಳೆಯಬೇಕು. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ, ಜೀತನದ ವಿಕಾಸವೇ ಜೀವನದ ಪರಮ ರಹಸ್ಯ, ಸೃಷ್ಟಿಯ ವಿಕಾಸದ ಸರ್ವ ತಂತ್ರ ಸಾಧನ.

ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರು ವಿಕಾಸದಲ್ಲಿ ಶ್ರದ್ಧೆಯುಳ್ಳವರು. ಅವರ ಪ್ರಕಾರ ಸೃಷ್ಟಿಗೆ ಒಂದು ಉದ್ದೇಶವುಂಟು. ಹಾಗೂ ಮಾನವನು ಒಂದು ಗುರಿಯತ್ತ ಸಾಗುತ್ತಿರುವನು. ಅದು ವಿಕಾಸದ ಹೊರತು ಬೇರೆಯಲ್ಲ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವೂ ಜಡವಾಗಿತ್ತು, ನಿರ್ಜೀವವಾಗಿತ್ತು. ಒಂದು ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಜಡದಿಂದ ಪ್ರಾಣವು ಹೊರಹೊಮ್ಮಿತು; ಯಾವುದು ನಿರ್ಜೀವವಾಗಿತ್ತೋ ಅಥವಾ ಹಾಗೆ ತೋರುತ್ತಿತ್ತೋ ಅದು ಸಜೀವವಾಯಿತು. ಹೀಗೆ ಸಸ್ಯಜಗತ್ತು ಉತ್ಪನ್ನವಾಯಿತು-ಜೀತನದ ಪ್ರಥಮ ಚಲನವಾಯಿತು; ಅಸ್ಪಷ್ಟವಾದ, ಕುರುಡಾದ, ಪ್ರಾಯಶಃ ಆಚೀತನವಾದ ಅದರೂ ಹೊಸದಾಗಿ ಪಡೆದುಕೊಂಡ, ಅಥವಾ ಜಾಗೃತವಾದ ಒಂದು ಸ್ಪಂದನದಿಂದ ಪ್ರೇರಿತವಾದ ಜೀತನವದು. ಆ ತರುವಾಯ ಪುನಃ ಗರ್ಭಧಾರಣೆ, ಪರಿಪಾಕಾವಸ್ಥೆ. ಆ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಮನದ ಅಂಕುರ, ಪ್ರಥಮ ಸಜೀತನ ಜೀತನ. ಹೀಗೆ ಪಶುವಿನ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಯಿತು. ಇಲ್ಲಿ ಜೀತನವು ಹೆಚ್ಚು ಸ್ಪಷ್ಟವೂ ಸ್ವತಂತ್ರವೂ ಆಗಿದೆ; ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ರೂಪವನ್ನು ತಳೆದಿದೆ. ಅದು ಸಹಜ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯಾಗಿ ಅಥವಾ ಸಂವೇದನ ಶಕ್ತಿಯಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದೆ. ಮೇಲಿನ ಸ್ತರಗಳಲ್ಲಿ ಅದು ಸ್ವಯಂಸ್ಫೂರ್ತ ವಿಚಾರಶಕ್ತಿಯ ರೇಖೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಇಂದ್ರಿಯ ರಚಿತ ಮನೋವೃತ್ತಿಯು ಕಳೆದು ವಿಶುದ್ಧ ಮನವು ಮೂಡಿ ಬಂದಿತು, ಅಂದರೆ ವಿಚಾರ ಮನನಗಳು ಉದಿಸಿದವು. ಹಾಗೂ ಮಾನವನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷನಾದನು. ಮಾನವ ಜೀತನದ ಹೆಗ್ಗುರುತೆಂದರೆ, ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಎಚ್ಚರಗೊಂಡ ಜೀತನ, ತನ್ನನ್ನು ತಾನೆ ಅನಲೋಕಿಸಬಲ್ಲ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವುಳ್ಳ ಜೀತನ.

ಜೀತನದ ವಿಕಾಸಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಹಂತಗಳು ಇಂತಿವೆ; ಅವುಗಳನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಬಹುದು ಹಾಗೂ ಅವು ಪ್ರಾಯಶಃ ಎಲ್ಲರಿಂದ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿವೆ. ಇಷ್ಟೇ, ಶ್ರೀಅರವಿಂದರು ಈ ಚಲನೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ನಿರ್ಣಾಯಕ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುವರು. ಒಂದು: ಜಡ,ಪ್ರಾಣ,ಮನ,ಬುದ್ಧಿ ಇವು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ

ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲ; ಎಲ್ಲಿಂದ ಬರುವವೋ ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದೆ, ಹಿಂದಿನದಕ್ಕೆ ಸಂಖ್ಯೆ ಕೂಡಿಸಿ ಒಂದರ ತರುವಾಯ ಒಂದು ಬರುವ ತತ್ತ್ವಗಳಲ್ಲ. ಹಾಗಲ್ಲ, ಏಕೆಂದರೆ ಶೂನ್ಯದಿಂದ ಏನೂ ಸಂಭವಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರಾಣವು ಜಡದಿಂದ ಹೊರಬಂದಿದ್ದರೆ, ಪ್ರಾಣವು ಜಡದಲ್ಲಿ ಗುಪ್ತವಾಗಿದ್ದಿತೆಂದೇ; ಜಡವು ರಹಸ್ಯವಾಗಿ ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಆಶ್ರಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿತ್ತು, ಪ್ರಾಣಭರಿತವಾಗಿತ್ತು. ಯಾವುದು ನಿವರ್ತನವಾಗಿರುವುದೋ ಅದು ಮಾತ್ರ ಪ್ರಕಟವಾಗಬಲ್ಲದು. ಹಾಗೇ, ಮನವು ಪ್ರಾಣದಿಂದ ಹೊರಬಂದಿದ್ದರೆ, ಮನವು ಪ್ರಾಣದಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿತ್ತೆಂದೇ. ಮತ್ತೆ ಪ್ರಾಣಿಕ ಮನವು ವಿಶುದ್ಧ ಬುದ್ಧಿ ಹಾಗೂ ಜೀತನಗಳಾಗಿ ಅರಳಿತು. ಏಕೆಂದರೆ ಅವೂ ಅವರ ರಹಸ್ಯ ಸ್ವಭಾವದಲ್ಲಿದ್ದವು. ಎಂದೇ ಪ್ರಾಣದ, ಜಡದ, ರಹಸ್ಯ ಸ್ವಭಾವವೂ ಕೂಡ. ಹೀಗೆ ನೇಲು ಕೀಳು ತತ್ತ್ವಗಳ ಸರಪಳಿಯು ಒಡೆಯಲು ಬಾರದಂತೆ ಹೊಂದಿಸಲಾಗಿದೆ. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಈ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸುವ ಸತ್ಯ ವೆಂದರೆ ಜೀತನವೇ, - ಪ್ರಕಟವಿರಲಿ, ಅಪ್ರಕಟವಿರಲಿ. ಜೀವನದ ಬುಡದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿರುವುದೆಂದರೆ, ಅದರ ಮೂಲವಸ್ತುವೆಂದರೆ ಜೀತನ. ಜೀತನವು ಅಜೀತನವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದ್ದೇ ಜಡ, ಬೇರೆ ಅಲ್ಲ; ಹಾಗೂ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಇಡೀ ಯೋಜನೆ, ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ-ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಆ ಜೀತನದ ಅಧಿಕಾರಿಕ ಪ್ರಕಟನೆ ಅವಿಷ್ಕಾರಗಳೇ ಆಗಿವೆ. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಮತ್ತೊಂದು ಲಕ್ಷಣವೆಂದರೆ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ ಜೀತನವು ಮೇಲೇರುವುದಲ್ಲದೆ ಹಿಮ್ಮೊಗವಾಗುವುದು, ಅಂದರೆ ಸಾಧಿಸಿದ ಮಟ್ಟವು ಅದರ ಹಿಂದಿನ ಮಟ್ಟಗಳತ್ತ ಮರಳಿ ಹೊರಳಿ ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಬೀರಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಶಕ್ಯವಿದ್ದಷ್ಟು ತನ್ನ ಜೀವನ ಧರ್ಮ ರೀತಿಗಳಂತೆ ರೂಪಿಸುವುದು. ಜಡದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣವು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಾಗ, ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಜಡಜೀವನವಿತ್ತೋ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣದ ಅಧೀನದಲ್ಲಿ ಬಂದ ಜಡವು ನಿರ್ಜೀವ ಜಡಕ್ಕಿಂತ ಬೇರೊಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪರ್ತಿಸಿತು; ಸರ್ಜನ ವಸ್ತುವು ನಿರ್ಜೀವ ವಸ್ತುಗಳ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಿನ ಯಾಂತ್ರಿಕ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗೇ, ಮನದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಪ್ರಾಣದ ಕ್ರಿಯೆಯು ಬೇರೆ, ಕೇವಲ ಪ್ರಾಣದ ಕ್ರಿಯೆಯು ಬೇರೆ. ಪ್ರಾಣಮನಗಳಿಗೆ ಇಂಬುಗೊಟ್ಟ ಶರೀರವು, ಪ್ರಾಣಮನಗಳಾಗಿಯೇ ಅರಳಿದ ಶರೀರವು ಚಲಿಸುವ ಕೃತ್ರಿಗ್ಯಯುತ ರೀತಿಯೇ ಬೇರೆ, ಜಡ ಶರೀರದ ಅಥವಾ ಪ್ರಾಣವನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಶರೀರದ ರೀತಿಯೇ ಬೇರೆ. ಮಾನವನ ಬುದ್ಧಿ ತರ್ಕಗಳು ಅವನ ಪ್ರಾಣಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳನ್ನೂ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನೂ ಅವನ ತಾರೀರಿಕ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನೂ ಪ್ರಕಾರಗಳನ್ನೂ ಸಹ ಪರಿವರ್ತಿಸಿವೆ ಅಥವಾ ಪರಿವರ್ತಿಸಲನುವಾಗಿದೆ. ಬುದ್ಧಿಪೂರ್ವಕ ನಿಯಂತ್ರಣ, ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಣ ಶರೀರಗಳ ಪುನರ್ರಚನೆಗಳೇ ಮಾನವ ಜೀತನದ ಅಂತಃಸತ್ಯ, ಅವನ ಸ್ವಭಾವದ ಪ್ರೇರಣೆ; ಕೇವಲ ಪ್ರಾಣದ ಸ್ವಯಂ ಸ್ಫೂರ್ತ ತಾಟಸ್ಥ್ಯಗತಿಯಾಗಲಿ ಜಡ ಅಸ್ತಿವಾರದ ಯಾಂತ್ರಿಕ ಚಕ್ರಗತಿಯಾಗಲಿ ಅಲ್ಲ. ಜಡ, ಪ್ರಾಣ ಮನ ಗಳೆಂಬ ಜೀತನದ ಈ ಮೂರು ಮುಖ್ಯ ಸೀಮೆ ಅಥವಾ ಸ್ತರಗಳನ್ನು ಮಾನವನು ತನ್ನೊಳಗೆ ಸಮಾವೇಶ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ತನ್ನ ಜೀತನೆಯ ಬುದ್ಧಿಯ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಅಭ್ಯಸಿಸಿ, ಸುವಿದಿತ ಭೌತವಿಜ್ಞಾನ (Physics) ಜೀವವಿಜ್ಞಾನ (Biology) ಮನೋವಿಜ್ಞಾನ (Psychology) ಗಳೆಂಬಂತೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ ಏರ್ಪಡಿಸಿ ವರ್ಗೀಕರಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರು ಹೇಳುವಂತೆ ವಿಕಾಸವು ಮುಂದೆ ಮುಂದೆ ಸಾಗುತ್ತದೆ, ಮನದ ಮೇಲೇರುತ್ತದೆ, ಅವರು ಅತಿನಾನವವೆಂದು ಕರೆಯುವ ಮತ್ತೊಂದು ಜೀತನಾಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಮುಟ್ಟುತ್ತದೆ ಹೀಗೆ ಪಾರ್ಥಿವ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೊಸ ಬಗೆಯು, ಮಾದರಿಯು ಪ್ರಕಟಗೊಳ್ಳುವುದು; ಜೀತನದ ಒಂದು ವಿಶೇಷ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲತೆಯು ತೋರಿಬರುವುದು ಹಾಗೂ ಈ ನವಜೀತನವನ್ನೇ ಸಾರ್ವಭೌಮ ತತ್ತ್ವವಾಗಿ ಉಳ್ಳ ಒಂದು ಹೊಸ ಜನಾಂಗ ಅಥವಾ ಜಾತಿಯು ಪೃಥ್ವಿಯಲ್ಲಿ ತಲೆದೋರುವುದು. ಶಿಲೆ ಖನಿಜಗಳಿಂದ ಸಸಿಯು ಉದ್ಭವಿಸಿತು, ಸಸಿಯಿಂದ ಪಶು ಉದ್ಭವಿಸಿತು. ಪಶುವಿನಿಂದ ಮಾನವನು ಉದ್ಭವಿಸಿರುವನು. ಹಾಗೂ ಮಾನವನಿಂದ ಅತಿನಾನವನನು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಉದ್ಭವಿಸುವನು.

ಮಾನಸಿಕ ಭೂಮಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ನೆಲೆಗೊಂಡು, ತರ್ಕ ಹಾಗೂ ಮಾನಸಿಕ ಬುದ್ಧಿಗಳ ಪ್ರಮಾಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಬಿದ್ದು, ನಾವು ಭಾವೀ ಚೇತನೆಯ ಬಗೆಯನ್ನು ಊಹಿಸಿ ತಿಳಿಯುವುದು ಸುಲಭವಲ್ಲ—ತನ್ನ ತರುವಾಯ ಬಂದ ಮಾನವನ ಆಗಮನವನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಮಂಗನಿಗೆ ಕಠಿಣವಾದ ಹಾಗೆ. ಆದರೆ ಮಾನಸಿಕ ಚೇತನದ ಇಂದಿನ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಮೇಲಿನ ಸ್ತರವ ಹಲವು ವಿಶೇಷ ಚಿಹ್ನೆಗಳು, ಆರಂಭಾವಸ್ಥೆಯ ಅಥವಾ ಹೋಳು ಮೋಳುವ ಚಲನೆಗಳು ಗೋಚರಿಸುವವು. ಮಂಗನಿಗೆ ವಿಚಾರ ಹಾಗೂ ತರ್ಕಗಳ ನಮನೋಟವಿಲ್ಲದಿರಲಿಲ್ಲ. ಮಾನವನ ಏಕಮಾತ್ರ ಸ್ವತ್ತೆಂದು ತೋರುವ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತರ್ಕಿಸುವ ಸಹಜ ರಕ್ತಿಯಾದರೂ ಮಂಗನಲ್ಲಿರದಿರಲಿಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ, ನಾವು ಅಂತರ್ಜ್ಞಾನ (Intuition) ಎಂದು ಕರೆಯುವ ಒಂದು ಚಲನವಿದೆ. ಅದು ತರ್ಕದಿಂದ ತೀರವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ. ವೈಜ್ಞಾನಿಕರೂ ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರೂ ತಾವು ಹೊಸದಾಗಿ ಕಂಡು ಹಿಡಿದ ನಿರ್ಮಿಸಿದ ವಸ್ತುವಿಷಯಗಳು ಈ ಅಂತರ್ಜ್ಞಾನದ ಪ್ರಸಾದವೆಂದು ಕೃತಜ್ಞತೆಯಿಂದ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಾನವೀ ಚೇತನಕ್ಕೆ ಲಭ್ಯವಾಗದ ಸೌಂದರ್ಯ-ಸತ್ಯ ಲೋಕವನ್ನು ಕವಿಕಲಾವಿದರಿಗೆ ತೋರಿಸಿ ಕೊಡುವ ಮತ್ತೊಂದು ಅಂಥ ಚಲನವಿರುವುದು.—ಅದೇ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ಅಥವಾ ಪ್ರೇರಣೆ (Inspiration). ವಿಕಾಸದ ಏಳೆಯ ವೇಲೆಟ್ಟೆಲ್ಲ ನಿಂತ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ, —ಅನುಭಾವಿಗಳು, ಜ್ಞಾನಿಗಳು—ಪ್ರಕಾಶನೆಯವಾದ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಾನುಭವದ ಮುಖಾಂತರ ಸತ್ಯವನ್ನು ಕಾಣುವರು, ನೇರವಾಗಿ ಸಡೆಯುವರು. ಇದೇ ಶ್ರುತಿ (Revelation) ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಾನವರ ಸೀಮೆಯಲ್ಲಿ ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ನಡೆಯುವ ಚೇತನದ ಈ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಚೇತನದ ಒಂದು ಉನ್ನತತರ ರೀತಿಯ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗಳೇ ಸರಿ; ಮಾನವೀ ಚೇತನದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ವೇಶಿಸುವ ತಾರ್ಕಿಕ ಬುದ್ಧಿಯ ಇಲ್ಲವೆ ವಿಚಾರದ ಫಲವಲ್ಲ, ಲೀಲೆಯಲ್ಲ.

ಆದರೆ ಇದೀಗ ಈ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಬೇರೊಂದೆಡೆಯಿಂದ ಹೊಳೆದ ಮಿಂಚುನೋಟಗಳಾಗಿರುವವು ಹಾಗೂ ಮಾನವನಿಗೆ ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ಅಧಿಕಾರವಾಗಲಿ ನಿಯಂತ್ರಣ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಾಗಲಿ ಇಲ್ಲ. ಅವು ರೂಢಿಯ ಸಚೇತನ ಇಚ್ಛೆಗೆ ಅತೀತವಾಗಿವೆ. ಮನಬಂದಂತೆ ಅವು ಬಂದುಹೋಗುವವು,—ಮತ್ತೊಂದು ಲೋಕದ ಸಂತುಷ್ಟ ಅತಿಥಿಗಳಂತೆ. ಅವು ನಮ್ಮ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಲಕ್ಷಿಸುವುದಿಲ್ಲ, ನಮ್ಮ ಆಜ್ಞಾನವರ್ತಿಗಳಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ, ಇವುಗಳೆಲ್ಲಾ ಯಾವ ಚೇತನದ ಪ್ರಧಾನ ಸೂಚನೆಗಳೋ, ದೂರದ ಪ್ರತಿಧ್ವನಿಗಳೋ ಅಂಥ ಚೇತನವನ್ನು ಅತಿಮಾನಸವು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸಡೆದಿರುವುದು. ಮಾನವನು ತನ್ನ ಮನದ ಮೇಲೇರಿ ಅತಿಮಾನಸ ಚೇತನದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದಾಗ ಅತಿಮಾನವನ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗುವುದು.

ಒಂದು ಸಂಗತಿಯನ್ನು ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಬೇಕು; ಅದೇನೆಂದರೆ, ಮಾನವನು ತನ್ನನ್ನು ತಾನು ಪ್ರಜ್ಞಾಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ವಿರುದ್ಧನೆಂದೂ ಅತಿಮಾನವತ್ವವನ್ನು ಹೊರಗೆಡುಹುವನೆಂದೂ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಲಾಗಿದೆ; ಇದು ಸಚೇತನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿರಬೇಕು, ಜಾಗರೂಕ ಇಚ್ಛೆಯ ಪರಿಶ್ರಮವಾಗಿರಬೇಕು. ಈ ಹೊಸ ಸಂಕ್ರಮಣವು ತನ್ನೊಡನೆ ತಂದ ಮಹತ್ತರ ಅಂತರವೇ ಇದು. ಇಲ್ಲಿಯ ವರೆಗೆ ವಿಕಾಸವು ಸ್ವತಃಸ್ಫೂರ್ತ ಹಾಗೂ ನೋಡಲು ಅಚೇತನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿತ್ತು. ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ವಸ್ತುಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನಡೆಯುವಂತೆ ವಿಕಾಸವಾದರೂ ಮನದವಾಗಿ ಅಜಾಗರೂಕವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಮಾನವನು ಪಶುವಿನಿಂದ ಉದ್ಭವಿಸಿದನು; ಒಂದು ದಿನ ಅವನು ತನ್ನನ್ನು ಮಾನವನನ್ನಾಗಿ ಸಹಜವಾಗಿ ಕಂಡನು,—ಯಾವ ಪ್ರಜ್ಞಾಪೂರ್ವಕ ಪ್ರಯತ್ನವಿಲ್ಲದೆಯೇ, ಪರಿವರ್ತನೆಗೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತಿರುವ ಪಶುವಿಗೆ ಆ ಪರಿವರ್ತನೆಯ ಪೂರ್ವಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದೆಯೇ.

ಹೀಗೆ ಪಶುವು ಸಹ ವನಸ್ಪತಿಮೂಲದಿಂದ ತನ್ನ ಕೌತಾಂರಿಯದೆ ಸಹಜವಾಗಿ ಹೊರಬಂದಿತು; ನಿಶ್ಚೇಷ್ಟ ನಿರ್ಜೀವ ಜಡದಿಂದ ವನಸ್ಪತಿಯಾದರೂ ಹುಟ್ಟಿಬಂದಿತು. ಆದರೆ ಇದೀಗ ಮಾನವತ್ವದ ದೆಸೆಯಲ್ಲಿ ಚೇತನವು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಜಾಗೃತವಾಗಿದೆ, ತನ್ನ ಪ್ರತೀತಿಯುಳ್ಳದ್ದಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಅದರ ಇನ್ನು ಮುಂದಿನ ಉತ್ಕರ್ಷವು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಸಚೇತನವಾಗಿಯೇ ಆಗಬೇಕು. ಇನ್ನೂ ಅಧಿಕವಾಗಿ ಸಚೇತನವಾಗಬೇಕು. ಬುದ್ಧಿಪೂರ್ವಕ ಮಾಡಿದ ಪರಿಶ್ರಮದ ಫಲವಾಗಬೇಕು. ಇದು ಸ್ವಪರಿವರ್ತನೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಪದ್ಧತಿಯಿದೆ, ಒಂದು ವಿಧಾನವಿದೆ ತನ್ನದೇ ಆದ ಪೂರ್ಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದೆ. ಚೇತನದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯೇ, ಅದರ ಸಾಧನ-ಸಂಸ್ಕಾರ-ಪರಿವರ್ತನೆಯೇ ಎಲ್ಲ ಸಾರ್ಥಕವಾದ ವಿದ್ಯೆಯ ಮೂಲೋದ್ದೇಶ; ಯೋಗದಿಂದ ಲಕ್ಷಿತವಾದ ಅನುಭಾವಿಯ ಆಂತರಿಕ ಸಂಯಮ ಪದ್ಧತಿಯೇ ಅವರ ಪರಾಕಾಷ್ಠೆ, ಅದರ ಪರಮ ಪರಿಣತಿ.

ಹಾಗಾದರೆ ಚೇತನದ ಅತಿಮಾನಸೀಕರಣವೇ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಲಕ್ಷ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಗುರಿ. ಮಾನವನು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿರುವುದೂ ಅದೇ ನಿಮಿತ್ತವಾಗಿ ವಿಕಾಸದ ಮುನ್ನಡೆಯಲ್ಲಿ ಪೃಥ್ವಿ ಹಾಗೂ ಮಾನವನು ಮುಂದೆ ಇಡುವ ಹೆಜ್ಜೆಯೇ ಇದಾಗಿದೆ. ಮಾನವನು ಒಂದು ಅತಿ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಅವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತಾನೆ. ಎರಡು ಗೋಲಾರ್ಧಗಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸುವ ರೇಖೆಯೇ ಅವನು. ಅವು ಚೇತನದ ಎರಡು ಬಗೆಗಳು, ಎರಡು ನಮೂನೆಯ ಸೃಷ್ಟಿ. ನಾನು ಈಗಾಗಲೇ ನಿವೇದಿಸಿರುವಂತೆ, ಮಾನವನ ವರೆಗೆ ವಿಕಾಸವು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ, ಸ್ವಯಂಸ್ಫೂರ್ತ, ವಿಚಾರರಹಿತ, ಹಾಗೂ ಅಚೇತನವಾಗಿರುವುದು. ಮಾನವನನ್ನು ಮೊದಲನಾಡಿದ ಅದು ಸಚೇತನವಾಗಿರುವುದು, ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವುದು, ಇಚ್ಛಾಪ್ರೇರಿತವಾಗಿರುವುದು. ತೆರೆಯ ಮರೆಯಲ್ಲಿ ಅಜ್ಞಾನದಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯ ವರೆಗೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದುದು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಪ್ರಕಟವಾಗಿ ಪೂರ್ಣ ಜ್ಞಾನದಿಂದ ನಡೆಯುವುದು. ಇದರ ತೀರ ಮೊದಲನೆಯ ಪರಿಣಾಮವೆಂದರೆ ಕಾಲಾವಧಿಯನ್ನು ಹ್ರಸ್ವಗೊಳಿಸುವುದು. ಸಚೇತನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ವೇಗವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು, ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಶತಕಗಳೋ ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲಮಾನವೋ ಹಿಡಿಯಬಹುದಾದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಅಥವಾ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ದಶಕಗಳಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಸಾಮೀಪ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವುದು; ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಅನೇಕ ಜನ್ಮಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಧಿಸಬಹುದಾದ ವಿಕಾಸವನ್ನು ಮಾನವನಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಜನ್ಮದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಪ್ತಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ಇನ್ನೊಂದು ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಪರಿಣಾಮವೆಂದರೆ ಅತಿಮಾನಸವು ಸ್ಥಾಪಿತವಾದಾಗ ಅಜ್ಞಾನವು ಉಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ; ಜ್ಯೋತಿ-ಜ್ಞಾನಗಳು ಎಲ್ಲೆಡೆಯೂ ಸಸರಿಸುವುವು. ಮನೋರಾಜ್ಯದ ಶರ್ಯಂತವೂ, - ಅವರ ಅತ್ಯುನ್ನತ ಶ್ರೇಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಹ-ನನಗೆ ಕಂಡುಬರುವುದು ಬೆಳಕು ಕತ್ತಲೆಗಳ ಮಿಶ್ರಣ, ಜ್ಞಾನ ಅಜ್ಞಾನಗಳ ಮಿಶ್ರಣ; ಸಂಶಯ, ಅನಿಶ್ಚಿತತೆ, ಅಪೂರ್ಣ ಗ್ರಹಿಕೆಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಭಾಗವು ಸದಾ ಉಳಿಯುವುದು; ತಡಕಾಟ, ಪ್ರಯೋಗಮಾಡಿ ನೋಡುವುದೂ ಉಳಿಯುವುದು. ಬಹಳವೆಂದರೆ, ಮಹಾಂಧಕಾರದಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಡಿಮೆ ಕತ್ತಲಿನತ್ತ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಸಾಗುವನು. ಅತಿಮಾನಸದ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಅದಿಲ್ಲ ಒದಲಾಗುವುದು; ಅತಿಮಾನವನು ಸದಾ ತುಂಬು ಹಗಲಲ್ಲಿ, ಅತ್ಯುನ್ನತ ಚೇತನದಲ್ಲಿ, ಪರಿಪೂರ್ಣ ಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ವಿಹರಿಸುವನು. ಇಂದಿನ ಮಾನವ-ಚೇತನದಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಗತವಾಗಿರುವ ದ್ವಂದ್ವ-ಭೇದಗಳಿಂದ ಪರಿಮಿತಗೊಳ್ಳದೆ ಅವನು ಬೆಳಕಿನಿಂದ ಬೆಳಕಿನತ್ತ, ವಿದ್ಯೆಯಿಂದ ವಿದ್ಯೆಯತ್ತ ಧಾವಿಸುವನು. ಮಾನವನು ಅತಿಮಾನಸ ಶಿಖರವನ್ನು ಒಮ್ಮೆಲೆ ಮುಟ್ಟಿದೆ ಇರಬಹುದು; ಏಕೆಂದರೆ ಅಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಶ್ರೇಣಿಗಳಿವೆ. ಪರಂಜ್ಯೋತಿಯು ತನ್ನ ಇಚ್ಛೆಯಂತೆ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡ ಮಿತಿಗಳಿವೆ. ಪೂರ್ಣಜೀವಿಯ ಅಷ್ಟು ಕೇವಲವಲ್ಲದ ರೂಪರಚನೆಗಳಿವೆ. ತನ್ನ ಸ್ವಭಾವದ ಸಿರಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಹಾಗೂ ಪೃಥ್ವಿಯ ಮೇಲೆ ಜ್ಯೋತಿರ್ಮಯ

ಜೀವನದ ಇತರ ವರ್ಗಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಮಾನವನು ಇವುಗಳ ಮೂಲಕ ಹಾದುಹೋಗಬೇಕು. ಈ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರು ಅಧಿಮಾನಸ (Overmind) ಹಾಗು ಜ್ಯೋತಿರ್ಮನ (Mind of Light) ಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿರುವರು. ಆದರೆ ಇವೂ ಸಹ ಮಾನಸಿಕ ನಸುಬೆಳಕಿನ ಸೆರಗಿನಾಚೆ ಇರುವವು. ಇವು ಜ್ಯೋತಿಯ ವಲಯಗಳು, ಅತಿಮಾನಸದ ಸ್ವಂತ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು.

ಈ ಸೆರಗಿನಾಚೆಯ ಅತಿಮಾನಸ ಚೇತನದ ಮುಖ್ಯ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸುವುದು ಅಪ್ರಸ್ತುತವಾಗಲಾರದು. ನೊಂದಲನೆಯದಾಗಿ ಅದು ಪೂರ್ಣ ಜ್ಞಾನದ ನೆಲೆ ಹಾಗು ಜ್ಞಾನಸಾಧನವೇ ಆಗಿದೆ. ಈ ಜ್ಞಾನವು ಅನಮಾನ ತರ್ಕಗಳ ಪರಿಣಾಮವಲ್ಲ; ಅದು ಅನುಕೂಲ ಪ್ರತಿಕೂಲ ವಾದಗಳ ತುಲನೆ ಮಾಡಿ, ಅನಿಶ್ಚಿತ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳಿಂದ ಸರಾಸರಿ ಸಂಭವಿಸಬಹುದಾದುದನ್ನು ಗೊತ್ತುಪಡಿಸುವುದಲ್ಲ; ಅದು ನೇರವಾದುದು, ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾದುದು, ನಿಶ್ಚಿತವಾದುದು, ಕೇವಲವಾದುದು ಜ್ಞಾನವು ಇಲ್ಲಿ ತಾದಾತ್ಮ್ಯದಿಂದ ಲಭಿಸುವುದು. ಜ್ಞಾತೃ-ಜ್ಞೇಯಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಒಂದೇ. ಆದ್ದರಿಂದ ಜ್ಞಾತವಾದದ್ದು ಆತ್ಮಜ್ಞಾನವೇ ಆಗಿರುವುದು. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಇಚ್ಛೆಯೂ ಸಹ ಪ್ರಯತ್ನವಾಗಲಿ, ಹೋಗಾಟ ಹೋರಾಟವಾಗಲಿ ಅಲ್ಲ. ಚೇತನದ ಸ್ವರಕ್ತಿಯ ಸ್ವಯಂಸ್ಫೂರ್ತ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ. ಇಚ್ಛಿಸುವುದೆಂದರೆ ಕಾರ್ಯತಃ ಸಾಧಿಸುವುದೇ; ಅನಿವಾರ್ಯ ಸತ್ಯವನ್ನೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಇಚ್ಛಿಸುವನು. ಏಕೆಂದರೆ ಜ್ಞಾನ-ಇಚ್ಛೆಗಳೂ ಸಹ ಏಕವೇ. ಮೂರನೆಯದಾಗಿ, ಅದು ಪೂರ್ಣ ಅನಂದದ ಒಂದು ಸ್ಥಿತಿ ಏಕೆಂದರೆ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ದುಃಖಾಶ್ರಯಗಳ ಕಣಿವೆಯನ್ನು ದಾಟಿ ಅನಿರ್ವಚನೀಯ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿರುವನು. ಅನಂದವೇ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಮೂಲವೆಂದೂ, ಜೀವನದ ಸತ್ಯವು ಅನಂದದ ಪರವಶತೆಯಲ್ಲಿ ಭದ್ರವಾಗಿ ಹಿಡಿಯಲ್ಪಟ್ಟಿದೆಯೆಂದೂ ಅವನು ಮನಗಂಡಿರುವನು.

ಬೇರೆ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಇದು ಸಾರವತ್ ವೇದಾಂತ ಸಿದ್ಧವಾದ ಸತ್-ಚಿತ್-ಅನಂದ ಸ್ಥಿತಿಯೇ ಆದರೆ ಇದು ವ್ಯಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತವಾಗಿ ಜಗಜ್ಜೀವನದ ಅಸ್ತಿತ್ವಗಳ ಆಧಾರ ಸತ್ಯವಾಗಿ ಉಪಯುಕ್ತ ವಾಗಿದೆ. ಆ ಜೀವನ ತನ್ನ ಧರ್ಮದಂತೆ, ಪರಮ ಶಾಸನದಂತೆ ಅಸ್ತಿತ್ವಗಳ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ರೂಪ ರೀತಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗು ಅವುಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಪ್ರಕಟವಾಗಲೂ ಮೈದಾಳಲೂ ಹವಣಿಸುವುದು ಇದೇ. ಇವೆರಡೆಗೆ ಈ ರಹಸ್ಯದ ಇನ್ನು ಮುಂದಿನ ತತ್ವಗಳ ವಿವೇಚನೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಮಾಡುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಒಂದು ವಿವರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ನಾವು ಮುಗಿಸುವೆವು. ಬರುತ್ತಿರುವುದೆಂದು ಅಥವಾ ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿ ಬರಲಿರುವುದೆಂದು ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರು ಕಾಣುವ ಈ ಉಚ್ಚಾಯದ ಸೆಗೆ, ಭೂತಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಾವದೇ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ, ವಲಯದಲ್ಲಿ ಉಚ್ಚ ಜೀವನವನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ನಡೆದಿರುವ ಮಾನವಪ್ರಯತ್ನಗಳೆಲ್ಲಾ ಪೋಷಕವಾಗಿರುವವು. ಮೇಲಿಂದಮೇಲೆ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದುದುಂಟು, — ಮಾನವ ಸ್ವಭಾವಕ್ಕೆ ಉಪಾಯವಿಲ್ಲ. ಮಾನವನ ಸಹಜಸ್ವಭಾವ ಜೀವನವನ್ನು — ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸಂಭವವಿಷಯದ ಸೃಷ್ಟಿಯಿಂದ — ಸ್ವಲ್ಪ ಸುಧಾರಿಸ ಬಹುದಾದರೂ ಅವನ ಪಾರ್ಥವ ಸ್ವಭಾವವನ್ನು ಕಳಂಕಕ್ಕೆ ಒಳಪಡಿಸಿದ ಅಜ್ಞಾನ ಅಚೇತನಗಳ ಮೂಲ ದೋಷವನ್ನು ಶಾಶ್ವತವಾಗಿಯಾಗಲಿ ಅಮೂಲಾಗ್ರವಾಗಿಯಾಗಲಿ ಗುಣಪಡಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸುಧಾರಕರು, ಆದರ್ಶವಾದಿಗಳು, ಸಂತರು, ಜ್ಞಾನಿಗಳು, ಈ ಕೆಡುಕನ್ನು ಕಂಡು ಎದುರಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿರುವರು — ಕೆಲವರು ಅದನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲಮಾಡಲು, ಉಳಿದವರು ಉಪಾಯದಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು; ಆದರೂ ಅದು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಉಳಿದಿದೆ, ಎಂದಿನಂತೆ ಉಗ್ರವಾಗಿ, ಯಾವ ಪರಿಣಾಮವೂ ಆಗಿರದಂತೆ. ಒಂದು ಮಾತೆಂದರೆ, ಅಶುಭವನ್ನು ಅದರ ವಿರುದ್ಧವಾದ ಶುಭದಿಂದ ಗೆಲ್ಲಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದೆ. ಆದರೆ ಅದು ಎಂಥ ಶುಭವೆಂದರೆ, ಅಶುಭವು ಯಾವ ಚೇತನದ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಸೇರಿದೆಯೋ ಅದೇ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಶುಭವು. ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ

ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ನಾವು ಜಗತ್ತನ್ನು ಮನಶಕ್ತಿಯಿಂದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೊಳಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಆ ಮನವು ಉಚ್ಚಮನವಾಗಿರಬಹುದು. ಅಥವಾ ಅತ್ಯುನ್ನತ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಮನವೇ ಆಗಿರಬಹುದು. ನಮ್ಮ ಅತಿ ಒಳಗಿನ ತಂತುಗಳ ವರೆಗೆ ಹಬ್ಬಿರುವ, ನಮ್ಮ ಅನ್ನಮಯ ಕೋಶವನ್ನೇ ಜಡ ಅಜೀತನವನ್ನೇ ಅವರಿಸಿರುವ, ರೋಗದ ಮೂಲ ಪರಿಹಾರವಾಗಬೇಕಾದರೆ, ನಾವು ಜೀತನದ ಉಗಮವನ್ನೇ ಮೊರೆಹೋಗಬೇಕು. ಪ್ರತಿಭಾನ್ವಿತ ಋತಚಿತ್ತವನ್ನೇ (Truth-Consciousness) ಮೇಲೇರಿ ಪಡೆಯಬೇಕು. ಅತಿಮಾನಸವೊಂದೇ ಪೃಥ್ವಿಯನ್ನು ಪರಿವರ್ತಿಸಬಲ್ಲದು, ಪಾರ್ಥಿವ ಜೀವನವನ್ನು ರೂಪಾಂತರಿಸಬಲ್ಲದು. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ, ಹಿಂದಿನ ಪ್ರಯತ್ನಗಳೆಲ್ಲಾ ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿಲ್ಲ. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಮಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಮಾನವ ಜೀವನದ ಹಾಗು ಜೀತನದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಬೇಕು ಸೋಸಿಕೊಂಡು ವ್ಯಾಪಿಸಿದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೆ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿಯಾಗಲಿ ಅವು ಪೂರ್ವಸಿದ್ಧತೆ-ಪ್ರಥಮ. ಆಧಾರಗಳಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿವೆ. ಇದ್ದ ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ರಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ, ಕ್ಷೋಭೆ ಅದಲುಬದಲುಗಳಾದವು, - ಇತರ ಶಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರೇರಣೆಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶಮಾಡಿಕೊಡಲು. ಏನಿಲ್ಲವೆಂದರೂ ಕನಿಷ್ಠ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಅದರ ಸಾಧ್ಯತೆಯು ಸ್ಥಾಪಿತವಾಯಿತು.

ನಾವು ತಿಳಿಸಿದಂತೆ ಎಷ್ಟೇ ಉಜ್ವಲವಾದರೂ, ಜಯಪ್ರದವಾದರೂ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸಾಫಲ್ಯತೆ ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರ ಗುರಿಯಲ್ಲ. ಹಾಗು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಒಂದೇ ಒಂದು ಅಂಗದ ಎಷ್ಟೇ ಆಗಾಧವಾದ ಉನ್ನತವಾದ ಪೂರ್ಣತೆಯಾಗಲಿ ಅವರ ಉದ್ದೇಶವಲ್ಲ. ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರು ಇಡೀ ಮಾನವನನ್ನು, ಇಡೀ ಸಮಾಜವನ್ನು ತಮ್ಮ ಪ್ರೇಮಾಲಿಂಗನದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡರು. ಪೃಥ್ವಿಯಲ್ಲಿ ಸಮಾಜದೊಳಗೆ ಸಾರ್ಥಕಗೊಂಡ ಜೀವನ, - ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದಷ್ಟು ಅತ್ಯುನ್ನತ ಹಾಗು ಪರಿಪೂರ್ಣವಾದ ಜೀವನ ಕೇವಲ ಸಾಧ್ಯಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಅದರೆ ಮಾನವನಿಗೆ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಲಭಿಸತಕ್ಕದ್ದು - ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಅವರು ತಪಗೈದರು. ಮಾನವನ ಮನ-ಬುದ್ಧಿ, ಅವನ ಪ್ರಾಣ-ಶಕ್ತಿ, ಅವನ ಶರೀರ-ಯಂತ್ರಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ವಹಿಸಿಕೊಂಡು ನಿಮ್ಮ ರಚನೆಯ ಕಳಂಕವನ್ನು ಶುದ್ಧಗೊಳಿಸಿ, ಅತಿಮಾನಸ ಸತ್ಯ-ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಪಡಿಯಚ್ಚಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಪುನರ್ನಿರ್ಮಿಸಲಾಯಿತು.

ಕೇವಲ ಸತ್ಯ, ಜ್ಞಾನ, ಶಕ್ತಿ ಆನಂದಗಳಿಂದ ತುಂಬಿದ ಪರತತ್ವವನ್ನು ತನ್ನ ಎಲ್ಲ ಅಂಗಾಂಗಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಚಲನೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ವ್ಯಕ್ತಮಾಡುವ ಹಾಗು ರೂಪುಗೊಡುವ ಪೂರ್ಣ ಸಮಗ್ರ ಉತ್ತಮ ಜೀವಿಯೇ ಮಾನವನು. ಇದು ಅವನ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಜೀವನವಾಗಿದ್ದು, ಅವನ ಸಾಮೂಹಿಕ ಅಥವಾ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜೀವನವು ಸಹ ಅದೇ ಮಾದರಿಯನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದು. ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಆತ್ಮದರ್ಶನವನ್ನು ಪಡೆದ ಹಾಗು ಅಂತರಂಗ ನಿಶ್ಚಿತ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಕಂಡ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ನವಸಮಾಜವು ಸಮರಸ ಹಾಗು ಏಕೀಕೃತವಾದ ಸಮಾಜವಾಗಿರುವುದು. ಅದರ ಘಟಕಗಳಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ತಮ್ಮ ಆತ್ಮದಲ್ಲಿಯೇ ವಾಸಸ್ಥರಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರಲ್ಲಿಯೂ ವಾಸಿಸುವರು, ಹಾಗು ಎಲ್ಲರಲ್ಲಿ ವಾಸಸ್ಥರಾಗಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ತಮ್ಮ ಆತ್ಮದಲ್ಲಿಯೇ ವಾಸಿಸುವರು. ಇದೇ ಪ್ರಕಾರ ಇಂಥ ಸಮಾಜಗಳ ಸಮುದಾಯವು—ಈಗಾಗಲೇ ಭವಿಷ್ಯತ್ ಸೂಚಕ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಸಂಘ ಎಂದು ಕರೆಯಲಟ್ಟ ಸಮುದಾಯವು—ಸ್ವಭಾವತಃ ಸಮರಸವಾಗಿ ಐಕ್ಯಗೊಂಡ ದ್ವಾಗುವುದು, ಏಕೀಕೃತ ಸಮಾಜವಾಗುವುದು. ಏಕೆಂದರೆ ಈ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಘಟಕಗಳು ತಮ್ಮ ಒಟ್ಟು ಜೀವನದ ಮುಖಾಂತರ ಒಂದೊಂದೂ ತನ್ನ ವಿಶಿಷ್ಟರೀತಿಯಲ್ಲಿ ದೈವಪ್ರಜ್ಞೆಯ ದಿವ್ಯಜೀತನ (Divine Consciousness) ದ ಯಶಸ್ಸನ್ನೂ ಮಹತ್ವನ್ನೂ ಪ್ರಕಟಿಸುವವು.

ಪಾರ್ಥಿವ ಜೀವನದ ಈ ಜಗದಗಲ ಪುನರ್ಘಟನೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರು ಭಾರತಕ್ಕೆ ಮಹತ್ವವಾದ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿರುವರು—ಒಂದು ಪ್ರಬಲವಾದ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯನ್ನೂ ಭಾರವಾದ ಹೊಣೆಯನ್ನೂ ಹೊರಿಸಿರುವರು. ಅವರು ಭಾರತವನ್ನು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಜೀತನದ ಭಂಡಾರವೆಂದೂ, ವೇದದಲ್ಲಿ ಉಕ್ತವಾದಂತೆ ಸತ್ಯದ ಸಂರಕ್ಷಕ ದೇವತೆಯೆಂದೂ ಭಾವಿಸುವರು. ಹಾಗೂ ಜಾಗತಿಕ ಏಕೀಕರಣದ ನವಯುಗದಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರಪುರುಷನು ಹಳೆಯ ಲೋಕದ ರಚನೆಗಳನ್ನು ಭೇದಿಸುವ ಆಯುಧವಾಗಿ ಮುಂಬರುವ ಸೃಷ್ಟಿ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವನೆಂದೂ ಅವರು ತಿಳಿಯುವರು.

— ಸಲಿನಿಕಾಂತ ಗುಪ್ತ,
ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ,
ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದಾಶ್ರಮ, ಪಾಂಡಿಚೇರಿ
(ಅನು: ೨, ವೆಂಕಪ್ಪ ಶಾಸ್ತ್ರಿ)

ಕಂಡೆ

ಕಣ್ಣಿನಿಂದ ಕಂಡೆ ನಾ ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಕಂಡೆ.

೧

ಈ ವಿಶ್ವಮೂಲ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಲೋಲ ಉದ್ವಂಡ ಚಂಡ
ಶುಭ ಶಾಂತ ಕಾಂತ ನಲ್ ಬೆಳಕನೊಂದ ಕಂಡೆ.

೨

ಕಣ್ಣಿತ್ತಿದಡೆಗೆ ಕಣ್ಣಕಂಡ ಕಡೆಗೆ ಕಣ್ಣತೆರೆದ ಗಳಿಗೆ
ಕಣ್ಣ ಮುಚ್ಚಿ ಒಳಗೆ ನಲ್ ಬೆಳಕನೊಂದ ಕಂಡೆ.

೩

ಮನ ಹೊರಳಿದಲ್ಲಿ ತಿಳಿವರಳಿದಲ್ಲಿ ಚಿತ್ ತೆರಳಿದಲ್ಲಿ
ಸತ್-ಕರುಳಿನಲ್ಲಿ ಆನಂದ ಬೆಳಕ ಕಂಡೆ

೪

ಜಗ ಜೀವಜಾತ ಸಕಲಕ್ಕು ಕಣ್ಣು ಪ್ರತಿಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ
ತುಂತುಂಬಿ ಬೆಳಗುವಾ ದಿವ್ಯ ಬೆಳಕ ಕಂಡೆ.

೫

ತೋರುವುದು ಬೆಳಕು ತೋರಿಸುವುದೂನು ಆ ದಿವ್ಯ ಬೆಳಕೆ
ಎನಿಸುತಲೆ ಹೃದಯ ತುಳುಕುತಲೆ ತುಂಬಿ ಕಂಡೆ.

—ದತ್ತಮೂರ್ತಿ

ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಕೇಂದ್ರ ಅದರ ಉದ್ದೇಶ-ಧ್ಯೇಯಗಳು

ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಹಾಯ ಬೆಂಬಲಗಳನ್ನು ಆಪೇಕ್ಷಿಸಲು ಅರ್ಹವಾಗುವಂತಹ ವಿಶೇಷ ಮಹತ್ವವು, ಸೂಚಿತವಾದ ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಾವುದಿದೆ? ಅದರ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವೇನು? ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಅನೇಕರು ಕೇಳಬಹುದು. ಇದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರವು ಆಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಅಂಗವಾಗಿ ಬೆಳೆದಿರುವ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತಿರುವ ಜೀವನದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ದೊರೆಯಬಲ್ಲದು.

ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸಾಧಕನ ಅಂತರಿಕ ಜೀವನದ ತಳಹದಿಯ ಮೇಲೆ ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದು ಬಂದಿರುವ ಸಾಂಘಿಕ ಜೀವನವನ್ನು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ, ಮಾನಸಿಕ ಮತ್ತು ಶಾರೀರಿಕ ಎಂದು ಮೂರು ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಅಭ್ಯಸಿಸಬಹುದು. ಆತ್ಮಿಕ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಾಧಾನ್ಯವನ್ನುತ್ತ ಅಂತರ್ಮುಖ ಜೀವನದಿಂದ ಬಹುಮುಖ ಜೀವನದಿಡೆಗೆ ಸಾಗುವ ಹಾಗೂ ಆತ್ಮಜೀವನದ ಆಳದಲ್ಲಿ ಒಳಹೋಗುವದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನವನ್ನು ಮಾಡುವದು ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರ ಆತ್ಮತೇಜಸ್ಸಿನಿಂದ ವೈತಂಭದ ಮಾತೆಯ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಸಾನ್ನಿಧ್ಯವು ಪರಮಾತ್ಮ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರದ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಯ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ವಿಕಾಸಕ್ಕೆ ಮೋಷಕವಾದ ಸನ್ನಿವೇಶವನ್ನು ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿಸಿದೆ. ಆತ್ಮದ ಉನ್ನತಿಗೆ ಮನಸ್ಸು ಸಮೀಪದ ಸಾಧನ. ಪ್ರಯತ್ನ ಇಲ್ಲಿಯ ಜೀವನದ ರೀತಿನೀತಿಗಳ ಫಲಿತಾಂಶಗಳು ಬೌದ್ಧಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ, ಹಾಗೂ ಸೌಂದರ್ಯೋಪಾಸಕ ರಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು, ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತಿವೆ. ಗುರು ಅರವಿಂದರ ದಿವ್ಯ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಗದ್ಯಪದ್ಯ ಘೋಷಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಪ್ರಕಾರ ಬೆಳೆದು ಬಂದಿದೆ. ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕತೆಗಳ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಅತಿ ಮೌಲಿಕ ಸಂಶೋಧನೆಯ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ವಿಶೇಷತಃ ವೇದ ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳ ಸಂಶೋಧನೆಯು ಉಲ್ಲೇಖನೀಯವಾಗಿದೆ. ವೇದಕಾಲದ ವೇದಾಗಮ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಗೋಚರವಾಗುವ ಅನುಭಾವ ಹಾಗೂ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಪದ್ಧತಿಯ ಕಾವ್ಯ ವಿಕಾಸದ ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನೂ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನಡೆಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಸಾಹಿತ್ಯಕ ಹಾಗೂ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಯನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ಮುಂದುವರಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆಯಲ್ಲದೆ ನಮ್ಮ ನಾಡಿನ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಮಹತ್ವದ ಮುಖ್ಯ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಅದರ ಪರಿಣಾಮಾತ್ಮಕ ಯೋಗಗಳು ಕಂಡು ಬಂದಿವೆ. ಇದರಂತೆಯೇ ಸಂಸ್ಕೃತದಂತಹ ಅಭಿಜಾತ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅದರ ಪ್ರತಿಬಿಂಬವು ಬಿದ್ದಿದೆ. ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಹತ್ತಾರು ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಈ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರುವ ಕಾರ್ಯದ ಅಲ್ಪಾಂಶವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಬೀರುತ್ತವೆ. ಸ್ಫೂರ್ತಿಯ ಹೊಸ ಹೊಸ ಉಗಮಗಳ ಅನುಭವವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಿರುವ ನೂರಾರು ತರುಣ ಹಾಗೂ ವೃದ್ಧ ಕಲಾವಂತರು ಇಲ್ಲಿರುವರು. ಹಾಗೆಯೇ ತಮ್ಮ ಕಂಠಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಕೈಬೆರಳುಗಳ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಹರಿದಾಡುತ್ತಿರುವ ಹೊಸ ಹೊಸ ರಾಗತಾನಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವ ಕೃತೂಹಲವುಳ್ಳ ಅಭಿಜ್ಞ ಸಂಗೀತಗಾರೂ ಇರುವರು. ಆತ್ಮಕಾಂತಿಗೇ ಯೋಗ್ಯ ಆವಾಸವಾಗುವಂತೆ ಅಂದರೆ

ದೇಹವನ್ನು ದೇಗುಲವಾಗಿಸುವಂತೆ ಸಂಚಾರಾತ್ಮಕ ದೇಹವನ್ನು ಸುಂದರವಾಗಿ ವಿಕಸಿತಗೊಳಿಸಲು ಹೆಚ್ಚಿನ ದಕ್ಷತೆ ಪುತ್ರಮಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ವಹಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆತ್ಮವು ತನ್ನ ಈ ಮೂಲಭೂತವಾದ ಉಪಕರಣವನ್ನು ಕುರಿತು ಅನೇಕ್ಷಿಸುವ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆ ಚಾಪಲ್ಯ ಮುಂತಾದವುಗಳು ದೇಹದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗುವಂತೆ ಯೋಗ್ಯ ಕರಣ ವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವ ದಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಬಿಂಬಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಈ ಎಲ್ಲ ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ಜೀವನದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಆಚೆಗೆ ಒಂದು ದಿವ್ಯ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಶಕ್ತಿಯುಂಟು. ಅದುವೇ ಲೋಕಗುರು ಪೂಜ್ಯ ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರಿಂದ ಈ ಲೋಕಕ್ಕೆ ತರಲಾದ ಮತ್ತು ಮಾತೆಯಿಂದ ಪರಿ ಪೂರ್ಣವನ್ನಿಗೆ ಒಯ್ಯಬೇಕಾಗಿರುವ ಪರಮೋಚ್ಚ ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಜ್ವಲಂತೀಜಸ್ಸು, ಅಶ್ರಮದಲ್ಲಿರುವದಕ್ಕೆಲ್ಲ ಮಹತ್ವವು ಬಂದಿರುವದು ಅದರಿಂದಲೇ. ಸದ್ಯದ ಲೇಖಕನಿಗೆ ಮೊದಮೊದಲು ಸಾವಿರಾರು ಕಾಗದಗಳ ರಾಶಿ ಯಲ್ಲಿ ತನಗೆ ಬೇಕಾದ ಕಾಗದದ ಮೇಲೆಯೇ ತನ್ನ ಬೆರಳು ಬೀಳುವದು ವಿಸ್ಮಯಕರವಾಗಿ ತೋರಿತು. ಪುನಃ ಪುನಃ ಹೀಗೆಯೇ ಅನೇಕ ಸಲ ಅಗಲಾರಂಭಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಇದು ಆಕಸ್ಮಿಕವೆಂಬ ವಿಚಾರವು ನಿರಾಕೃತವಾಯ್ತು. ಏಳಿಕ ಸ್ವಯಂಚಾಲಕ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಅಥವಾ ಮನೋವ್ಯಾಪಾರವಿದೆಂದು ಗುರುತಿಸಬೇಕಾಯ್ತು. ಹಾಗೆಯೇ ಉತ್ತಮ ಸ್ಮರಣ ಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳವನೆಂಬ ಖ್ಯಾತಿಯಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ನೂರಾರು ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಅವುಗಳ ವಿವರಗಳೊಂದಿಗೆ ನೆನಪಿಡುವ ಶಕ್ತಿಯು ತನ್ನಲ್ಲಿರುವದೆಂಬದನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿದನು. ಅಶ್ರಮದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಶಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಅಶ್ರಮವಾಸಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಹು ಜನರಿಗೂ ಈ ಒಗಟು ಅನುಭವವಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಉನ್ನತ ಮನೋವ್ಯಾಪಾರಗಳ ಯೋಗ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವ ಸಮೀಚೀನ ಸನ್ನಿವೇಶವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವದವಶ್ಯವೆಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಲು ಮಾತ್ರ ಈ ದೃಷ್ಟಾಂತಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ್ದೇನೆ.

ಅನೇಕಾನೇಕ ಸ್ತ್ರೀ-ಪುರುಷರ ಜೀವನದ ಸಂಪೂರ್ಣ ವಿಕಾಸದ ಅನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿರುವ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ಮೇಲೆ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾಯಿತು ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರು ನೀಡಿದ ಸ್ಪೂರ್ತಿ ಹಾಗೂ ಅವರು ತೋರಿದ ಆದರ್ಶಗಳ ಸಾಧನೆಗಾಗಿ ಸ್ತ್ರೀ ಪುರುಷರಿಗೆ ಇಂಥ ಸಂಸ್ಥೆಯು ವಿಶೇಷ ಉಪಯುಕ್ತವೆನಿಸಬಹುದು. ಅಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಇಂಥ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಅಂಕುರವಾಗಿ ೧೦೦ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡುವ ಶಾಲೆಯು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಎಳೆ ವಯಸ್ಸಿನ ಬಾಲ ಬಾಲಿಕೆಯರೂ ಇರುವರು. ಕೆಲ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರ ಆಶೀರ್ವಾದ ಬಲದಿಂದ ತಾಯಿಯವರು ಈ ಶಾಲೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಈ ಶಾಲೆ ಎಂದರೆ ತಮ್ಮ ಸಂದೇಶವನ್ನು ಬೀರುವ ಹೊಸ ಸಾಧನದ ನಿರ್ಮಾಣವೆಂದು ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರು ಭಾವಿಸಿದರು. ಎಳೆ ಮಕ್ಕಳು ಇಂಥ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯುವದು ತಾಯಿಯವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಮೆಚ್ಚಿಗೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಎಳೆ ಮಕ್ಕಳ ಮನಸ್ಸು ತಿಳಿಯಾದುದಾಗಿದ್ದು ಇಚ್ಛಿತ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಬಿಂಬಿಸಲು ಅರಿಕೆಗೊಳಿಸಲು ತಕ್ಕದಾಗಿರುವದೆಂಬುದೇ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ. ಈ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಯೋಗ, ಆಧ್ಯಾತ್ಮ ಅಥವಾ ನೀತಿಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಪ್ರಯತ್ನಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಕಲಿಸುವದಿಲ್ಲ. ಅದೇ ಮಕ್ಕಳು ಅಶ್ರಮದ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿರುವದರಿಂದ ಇವುಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿಯೇ ಗ್ರಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವು ಮತ್ತು ಆತ್ಮ-ಪರಮಾತ್ಮರ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಭೀತಿ, ಭಯಗಳಿಗೂ ಒಳಗಾಗದೆ ಸ್ವಭಾವ ಸಿದ್ಧವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆತ್ಮವಿಜ್ಞಾನದ ಗುಟ್ಟನ್ನು ಅರಿಯುವವು.

ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿಯೆ ಆಭ್ಯಾಸ ಕ್ರಮವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ಕಲಿಸಬೇಕಾದ ವಿಷಯ, ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕ, ಪರೀಕ್ಷೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಪದ್ಧತಿ ಎಲ್ಲವೂ ಇರುವವು. ಆದರೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ಪ್ರೀತಿಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ

ಹೆಚ್ಚು ಆಸ್ಥೆ ಹುಟ್ಟಿ ಅವನ್ನು ಕಲಿಯುವಂತೆ ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಡಲಾಗುವುದು. ಇದರಿಂದ ಒಬ್ಬನೇ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು ೪ನೆಯ ಇಯತ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಇತಿಹಾಸವನ್ನೂ ೨ನೇ ಇಯತ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಗಣಿತವನ್ನೂ ಕಲಿಯುತ್ತಿರಬಹುದು. ಯಾವದೇ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಉಳಿದ ಕಾರಣದಿಂದ ಇತರ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಕುಂಠಿತಗೊಳಿಸಲಾಗುವದಿಲ್ಲ ಶಿಕ್ಷಣ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಸುಡಿತರು ಹೇಳುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವಾಗಿ ಎಳೆ ವಯಸ್ಸಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಕಲಿತುಕೊಳ್ಳುವ ಅಪಾರವಾದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿದೆ ಎಂಬುದು ಇಲ್ಲಿಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಂದ ಮನಗಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಯುವ ಒತ್ತಾಯ ಅವರ ಮೇಲೆ ಹೇರಲಾಗದು. ಇದು ಮಾತ್ರ ನಿಜ. ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿರುವ ಯಾವ ಬಾಲಕ-ಬಾಲಿಕೆಯನ್ನೇ ನೋಡಿರಿ. ಇಂಗ್ಲೀಷ್, ಫ್ರೆಂಚ್, ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿ ಅಲ್ಲದೆ ಆ ಬಾಲಕನ ಮಾತೃಭಾಷೆಯಾದ ಬಂಗಾಲಿ, ಅಥವಾ ಗುಜರಾತಿ ಅಲ್ಲದೆ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷೆಯಾದ ತಮಿಳು ಇಷ್ಟು ಭಾಷೆಗಳ ಜ್ಞಾನವಿರುವುದು ಕಂಡು ಬರುವುದು. ಎಳೆ ಮಕ್ಕಳು ಘೋರೋಗಾಘಿ, ಚಿತ್ರಕಲೆ ಇವುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಹೆಚ್ಚು ಮನಸ್ಸು ಹಾಕುವವು. ಕೆಲವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳತ್ತ ಗಮನ ಕೊಡುವುದೂ ಉಂಟು. ಇಂಥ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಆಶ್ರಮದ ಬಡಗಿ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಅವಶ್ಯಕ ಜ್ಞಾನ ಪಡೆಯುವ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಇಂಥ ವಿಷಯಗಳು ಅಭ್ಯಾಸಕ್ರಮದಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಆಸ್ಥೆ ತೋರಿದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಡಲಾಗುವುದು.

ಶಾಲೆಯನ್ನು ನಡೆಸುವ ಘೋರಣದ ಬಗ್ಗೆ ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರ ಕೆಳಗಿನ ಶಬ್ದಗಳನ್ನೇ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದ ತತ್ತ್ವಗಳೆಂದು ಅಂಗೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ :

“ಎಲ್ಲ ಎಳೆ ಮಕ್ಕಳು ಮನೋರಂಜಕ ಕತೆಗಳನ್ನು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಕೇಳುವವರೂ ವೀರ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅದರ ಭಾವವುಳ್ಳವರೂ ದೇಶಪ್ರೇಮಿಗಳೂ ಆಗಿರುವರು. ಬಾಲಕನಲ್ಲಿರುವ ಈ ಗುಣಗಳ ವಿಕಾಸ ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರೆ ಅವನಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದೆ ಅವನು ತನ್ನ ದೇಶದ ಸರ್ವೀಸ ಇತಿಹಾಸದ ಎಲ್ಲ ಅಂಗಗಳನ್ನೂ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವನು. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಬಾಲಕನು ಚಿಕ್ಕಪ್ಪ, ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವ ಕುತೂಹಲವುಳ್ಳವ, ಸಂಪೀಡಕ, ರೋರದ ಅಂಗಾಂಗಗಳ ಜ್ಞಾನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಹಾತೊರೆಯುವ ಸ್ವಭಾವದವ ಆಗಿರುವನು. ಅವನಲ್ಲಿರುವ ಈ ಗುಣಗಳನ್ನು ವಿಕಾಸಗೊಳಿಸುವುದರಿಂದ ಬಾಲಕನು ತನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದೆ ಶ್ರೇಷ್ಠ ವಿಜ್ಞಾನಿಯ ಮಾನಸಿಕ ಒಲವಿನ ಮೂಲತತ್ತ್ವಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವನು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮಗುವಿಗೂ ಅವಿ-ತವಾದ ಜ್ಞಾನಾಸಕ್ತಿ ಇರುವುದು. ಅದನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಯ ಜ್ಞಾನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವತ್ತ ನಿರ್ಧಾನವಾಗಿ ಹೊರಳಿಸಿದರೆ ಅವನಲ್ಲಿ ಜಗತ್ತಿನ ಹಾಗೂ ತನ್ನ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಆಸಕ್ತಿ ಹುಟ್ಟುವುದು.

ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಬಾಲಕನಲ್ಲಿಯೂ ಅನುಕರಣಶಕ್ತಿ ಹಾಗೂ ಕಲ್ಪನಾ ಶಕ್ತಿ ಇರುವುದು. ಅದನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಲು ಕಲಿಸುವುದರಿಂದ ಅವನು ಒಳ್ಳೇ ಕಲಾವಿದನಾಗುವನು

ಈಗ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಿರುವ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಕೇಂದ್ರವು ಈಗಿರುವ ಶಾಲೆಯ ತಳಹದಿಯ ಮೇಲೆಯೇ ರೂಪುಗೊಂಡು ನಿಲ್ಲುವುದು. ಎಲ್ಲ ದೇಶಗಳ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವರ್ಣ, ಜನಾಂಗಗಳ ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷರು ಇಲ್ಲಿ ಇದುವ ತಮಗೆ ಆಸ್ಥೆಯಿದ್ದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಗತಿ ಹೊಂದಲು ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಆದರೆ ಜೀವನದ ವಿಕಾಸವು ಅಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಗುರಿ. ಸಾಧಿಸುವ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಾಗಿ ಈ ಪ್ರಗತಿಯು ಇರಬೇಕೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಿದೆ. ವಿವಿಧ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನಾರ್ಜನೆಯ ಸೌಲಭ್ಯ ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು. ವಿಜ್ಞಾನ, ತಾಂತ್ರಿಕ ವಿಜ್ಞಾನ, ಸಮಾಜ ಶಾಸ್ತ್ರ, ಮೊದಲಾದ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪಾರಂಗತರಾಗುವ ಶಿಕ್ಷಣದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಲಾಗುವುದು ಇದು ಅಲ್ಲದೆ

ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಸಾಧನದ ಇಚ್ಛೆ ಇದ್ದವರಿಗೆ ಸಾಧನ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ, ಸಾಧಕನಿಗತ್ಯವಾದ ಸಂಸ್ಕಾರ ಇವನ್ನು ನೀಡಲಾಗುವದು.

ಮನಸ್ಸನ್ನೂ ಅದರ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನೂ ಜ್ಞಾನಾರ್ಜನೆಗಾಗಿ ಸಾಧನಗಳೆಂದು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ವಾತಾವರಣವಿರುವದರಿಂದ ಜಗತ್ತಿನ ಹಾಗೂ ವಿಜ್ಞಾನದ ಜ್ಞಾನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಉಳಿದ ಜ್ಞಾನೇಂದ್ರಿಯಗಳ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವದೂ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗುವದು.

ಈಗಾಗಲೇ ಐದು ಭೂಮಿಂಡಗಳಿಂದ ಬಂದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯುತ್ತಿರುವರು. ಅನೇಕ ದೇಶಗಳಿಂದ ಈ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಇಚ್ಛೆ ಇದ್ದವರು ತಿಳಿಸಿದ್ದೂ ಉಂಟು. ಶಿಕ್ಷಣವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಮಾತೃಭಾಷೆಯ ಮೂಲಕವೇ ದೊರೆಯುವದು.

ಈ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವು ಆಧುನಿಕ ಸಾಕರ್ಯಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಗುರುಕುಲ ಪದ್ಧತಿಯದಾಗಿರುವದು.

ಇಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ದೇಶಗಳ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಒಂದು ಗುಂಪು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಜೀವಿಸುವ ಅವಕಾಶವೂ ಇದೆ. ಅದರೂ ಇಂಥ ಪ್ರತ್ಯೇಕತೆಯು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜೀವನಕ್ಕೆ ವಿಸಂಗತವೆನಿಸದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುವದು. ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಸ್ತು ಸಂಗ್ರಹಾಲಯವನ್ನೊಂದು ವಿರ್ಪಡಿಸುವ ಯೋಜನೆಯೂ ಇದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೂ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರೂ ಹಿಂದಿನ ಮತ್ತು ಇಂದಿನ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿ ಸುನ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ದೇಶದ ಕಲಾವಿದರು ತನ್ನ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಕಲಾಜೀವನದ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಡುವಂಥ ಕಲಾಕೃತಿಗಳನ್ನು ಈ ವಸ್ತು ಸಂಗ್ರಹಾಲಯದಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸುವ ವಿರ್ಪಾಡು ಮಾಡಲಾಗುವದು.

ಈ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಸ್ಥಾಪನೆಯ ಹಾಗೂ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದ ಸಂಪೂರ್ಣ ಹೊಣೆಯು ಮಹಾಮಹಿಮರೂ ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರಿಗಾಗಿ ೩೦ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಈ ಆಶ್ರಮವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದವರೂ ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರ ಧೈಯಗಳನ್ನು ಕೃತಿಗಳಿಸುವ ರೀತಿಯನ್ನು ಬಲ್ಲವರೂ ಆದ ಮಾತೆಯವರಿಗೇ ಸೇರಿದೆ. ಇದು ಹೊರಗಿನ ಜನರ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದಂತಹ ಸ್ವಾಯತ್ತ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗುವದು. ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಡುವ ಸ್ಥಳದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭುತ್ವವಿದ್ದ ಸರಕಾರದಲ್ಲಿಯೂ ಬದಲಾವಣೆಯಿಂದಾಗಲಿ ಇಲ್ಲವೆ ಇತರ ರಾಜಕೀಯ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರಗಳಿಂದಾಗಲಿ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಅಬಾಧಿತವಾಗಿದ್ದು ಈ ಮಾತು ಅದರ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವದು.

ಇಲ್ಲಿಯ ಜೀವನ ಕ್ರಮವು ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರ ಕಲ್ಪನೆಯಲ್ಲಿದ್ದಂತೆಯೇ ಸಾಗುವದು. ಅದು ಅಮೇರಿಕನ್ ಅಥವಾ ಯುರೋಪಿಯನ್, ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ಇಲ್ಲವೆ ಪೂರ್ವಾತ್ಮ ಈ ಎಲ್ಲ ಜೀವನಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಉತ್ತಮಾಂಶಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡಿರುವದೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಇದು ಅಲ್ಲದೆ ಇಲ್ಲಿ ೪೦ ವರ್ಷಗಳ ವರೆಗೆ ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರು ಅಭೂತಪೂರ್ವವಾದ ಏಕಾಂತನಾಸದಿಂದ ಕಂಡು ಹಿಡಿದ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಸಂಪೂರ್ಣ ಏಕಾಂತದ ಧೈಯ ಸಾಧನೆಯ ಗುರಿಯನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸಾಗುವದು ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಮನುಷ್ಯ ಮನುಷ್ಯರಲ್ಲಿ ಸೌಹಾರ್ದ ಬೆಳೆಯುವದರಿಂದಲೇ ಮಾನವ ಕೋಟಿಯು ಒಂದೆಂಬ ಅದರ್ಶ ಸಾಧನೆಯ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧಿಸುವದೆಂದೂ ಈ ಗುರಿಯನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡೇ ಜೀವನದ ವಿವಿಧ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದೆಂದೂ ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರು ಬೋಧಿಸಿರುವರು.

೧೬ ಅರವಿಂದ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಕೇಂದ್ರ

ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ವ್ಯಾಪಾರಿ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕೊಡಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. “ನಾನು ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಮಾರುವುದಿಲ್ಲ” ಎಂದು ಮಾತಾಡುವವರು ಹೇಳಿರುವರು. ಈ ವಿಚಾರವು ವ್ಯಾವಹಾರಿಕವಾಗುವಂತೆ ನೋಡಿ ಕೊಳ್ಳುವುದು ಜಗತ್ತಿನ ಮಹಾನುಭಾವರು ನೀಡುವ ಸಹಾಯವನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ. ಸಾರ್ವಜನಿಕರು ಇದರಲ್ಲಿ ಸಹಕರಿಸಿ ಸಹಾಯ ನೀಡಬೇಕೆಂದು ನಾವು ಬಿನ್ನವಿಸಿಕೊಂಡಿರುವೆವು. ಈ ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಸಹಾನುಭೂತಿ ಹಾಗೂ ಸದಯಾಂತಃಕರಣವಿದ್ದವರೆಲ್ಲರನ್ನೂ ನಾವು ಸಹಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವೆವು. ಇದರಲ್ಲಿ ನಾವು ಭಿಕ್ಷಾಪಾತ್ರೆಯನ್ನು ಅವರ ಮುಂದೆ ಒಡ್ಡುವ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಕೇಳುತ್ತಿರದೆ ಹೊಸ ತತ್ತ್ವದ ತಳಹದಿಯ ಮೇಲೆ ಸಮಾಜವನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮೊಡನೆ ಕೂಡಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಸಹಕಾರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಶಕ್ತಿಗುಚಿತವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಸಹಕಾರಿಗಳಿಗೆ ನೆರವು ನೀಡಬೇಕೆಂಬ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಕೇಳುತ್ತಿರುವೆವು.

ಎಂ. ಪಿ. ಪಂಡಿತ,

ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಕೇಂದ್ರ ನಿಧಿ ಸಮಿತಿ, ಪಾಂಡಿಚೆರಿ.

(ಅನು-ಪ್ರಲ್ಪದ ನರೇಗಲ್ಲ)

—ಕವಿತೆ—

ಇಂದು ನನಗೆ ಆಗದು ನೀಗದು ಎಂದು ತೋರಿದ್ದು ಮುಂದೆ ಅದೇ ನನಗೆ ಆಗುವದು ನೀಗುವದು ಎಂಬುದರ ಮುಂಗುರುತು. ಆಗದು ನೀಗದು ಎಂಬುದರ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಆಗುವದು ನೀಗುವದು ಎಂಬುದರ ಅಂಕುರಗಳಿವೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಈ ಸ್ಥೂಲ ವಿಶ್ವದ ಉತ್ಪತ್ತಿಯು ಒಂದು ವಿರೋಧಾಭಾಸವೆಂದೂ ಅಸಂಭವನೀಯವೆಂದೂ ತೋರಿದಾಗಲೇ ಅನಂತನು ಅದನ್ನು ತನ್ನ ಸತ್ವದಿಂದ ನಿರ್ಮಿಸಿದನು.

ಆಗದು ನೀಗದು ಎಂಬುದು ಕೈಗೆ ನಿಲುಕದ ಸಂಭಾವ್ಯಗಳ ಮಹಾ ನಿಧಿಯಾಗಿದೆ. ಈ ಅವಶ್ಯಕತೆಯು ಮುಂದಿನ ಉನ್ನತಾ ವಸ್ಥೆಯನ್ನೂ ನಡೆಯಬೇಕಾದ ದಾರಿಯನ್ನೂ ಮರೆಮಾಚುತ್ತದಷ್ಟೇ.

—ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರು

ಯೋಗ ಸಾಧನೆಗೆ ಎರಡು ದಾರಿಗಳು ಒಂದು ತಪೋಮಾರ್ಗ, ಇನ್ನೊಂದು ಸಮರ್ಪಣ ಮಾರ್ಗ. ತಪೋಮಾರ್ಗವು ಕಠೋರವಿದೆ. ಆ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ನೀನು ನಿನ್ನ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸಿರಬೇಕು. ನಿನ್ನ ಆಳವರಿತು ಮುಂದುವರಿಯಬೇಕು. ನಿನ್ನ ಶಕ್ತಿಯ ಮೇರೆಗೆ ದಾರಿ ಸಾಗುತ್ತದೆ; ಫಲ ದೊರಕುತ್ತದೆ. ಈ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹಿಂತಿರುಗಿ ಬೀಳುವ ಭಯ ಹೆಚ್ಚು. ಬಿದ್ದಿಯಾದರೆ ಏಳುವದು ಜಡ.

—ಶ್ರೀ ಮಾತೆಯವರು

ಪೂರೈಯೋಗದ ಸ್ವರೂಪ

(೨) ನಾಡಾಯೋಗ ಪ್ರಸಾದ “ಬಿಂದು” ಅವರಿಂದ ಹಿಂದಿಯಲ್ಲಿ ರಚಿತವಾದ “ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದ ಪೂರೈಯೋಗ” ಎಂಬ ಗ್ರಂಥದ ಎರಡನೆಯ ಪ್ರಕರಣದ ಅನುವಾದ. ಮೊದಲನೆಯ ಪ್ರಕರಣವಾದ “ಪೂರೈಯೋಗ ಕೀ ಪ್ರಧಾನ ಪ್ರಕ್ರಿಯಾ” ಈಗಾಗಲೇ ಸಮರ್ಪಣದ ಮೊದಲನೆಯ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದೆ.)

ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರ ಪೂರೈಯೋಗವನ್ನು ಕೆಲವೇ ಮಟ್ಟಗಳ ಮೇಲೆ ಬರೆದು ತಿಳುಹಿಸುವುದೆಂದರೆ ಸಾಗರದ ನೀರನ್ನು ಕೊಡದಲ್ಲಿ ತುಂಬಿ ತೋರಿಸಲು ಯತ್ನಿಸಿದಂತೆಯೇ ಸರಿ. ಆದರೆ ನಾನಿಲ್ಲಿ ಆ ಪೂರೈಯೋಗದ ಮುಖ್ಯ ಭಾಗದ ಮೇಲೆ ತುಸು ತಿಳುವಳಿಕೆಯುಂಟಾಗುವಂತೆ ಹೇಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲು ಈ ಯೋಗವು ಹೇಗೆ ಎಲ್ಲ ಅಂಶಗಳಿಂದಲೂ ಪೂರೈವಿರುವದೆಂಬದನ್ನು ಹೇಳಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುವೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಯೋಗದಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದೊಂದು ಅಂಗದ ಪರಿಪೂರ್ಣತೆಯ ಸಿದ್ಧಿಗಾಗಿ ಹೇಣಗಲಾತ್ತದೆ. ಅದೇ ಒಂದು ಭಾವದ ಪೂರ್ಣಗಾಗಿಯೇ- ಪರಿಪೂರ್ಣತೆಗಾಗಿಯೇ- ಉಳಿದೆಲ್ಲ ಅಂಗಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಉಳಿದ ಅಂಗಗಳ ವಿಕಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನೇ ಮಾಡಲಾಗುವದಿಲ್ಲ; ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನೇ ಕೊಡಲಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ, ಹಠಯೋಗವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳೋಣ; ಇದರಲ್ಲಿ ಶರೀರ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣಗಳನ್ನು ಶುದ್ಧ ಮತ್ತು ಸಿದ್ಧವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಚಿತ್ತ, ಮನಸ್ಸು, ಬುದ್ಧಿಗಳು ವಿಕಸಿತವಾಗುವಂತೆ ಯಾವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳೇ ನಡೆಯುವದಿಲ್ಲ. ವೇದಾಂತಿಗಳು “ಪುರುಷ” ನನ್ನೇ ಲಕ್ಷಿಸುತ್ತಾರೆ. ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ತಾಂತ್ರಿಕರು ಶಕ್ತಿಯನ್ನೇ ಲಕ್ಷಿಸಿ ಪುರುಷನನ್ನು ಮರೆತು ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರ ಪೂರೈಯೋಗದಲ್ಲಿ ಜೀವನದ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಅಂಗಗಳನ್ನು ವಿಕಸಿತಗೊಳಿಸಿ ಅದನ್ನು ಪ್ರಭುವಿಗೆ ಉಪಯುಕ್ತವೂ ಪಾತ್ರವೂ ಆಗುವಂತೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಶರೀರದ ಒಳಗೆ ಅಥವಾ ಹೊರಗೆ, ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಸೂಕ್ಷ್ಮೈಕ್ಯಂತ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ ಭಾಗವೂ ಕೂಡ ಉಳಿಯದಂತೆ ಪ್ರಭುವಿನ ನಿರಾಸಕ್ಕೆ ತಕ್ಕದಾಗುವಂತೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಇದೇ ಈ ಪೂರೈಯೋಗದ ಮೈಲಕ್ಷಣ. ಅಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಕಾರದ ಯೋಗಗಳ, ಅದರಂತೆ ಅವುಗಳ ಮೂಲತತ್ವಗಳ ಸುಂದರ ಸಮನ್ವಯವೇ ಈ ಪೂರೈಯೋಗವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಂದಕ್ಕೂ ಇದರಲ್ಲಿ ಉಪಯುಕ್ತ ಸ್ಥಾನ ದೊರಕುತ್ತದೆ.

ಈಗ ಆ ಪೂರೈಯೋಗದಲ್ಲಿ ಉಳಿದ ಯೋಗಗಳ ಸಮಾವೇಶವೆಂತಾಗುವದೆಂಬದರ ವರ್ಣನೆಯನ್ನು ಕೆಳಗೆ ನೋಡಬಹುದು.

ಈ ಪೂರೈಯೋಗದಲ್ಲಿ ಹಠಯೋಗದ ಸಾರವನ್ನು, ಹಠಯೋಗಿಗಳ ಕಲ್ಪನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಮೂಡದಂತಹ ವಿಸ್ತೃತವಾದ ರೂಪವನ್ನು ನಾವು ಕಾಣಬಹುದು. ಶರೀರ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣಗಳ ಮೇಲೆ ಒಡಿತನವನ್ನು ಗಳಿಸಿ ಆ ದಾರಿಯಿಂದ ಭಗವಾತನ ಸ್ವರೂಪ ಪಡೆಯಬೇಕೆಂಬುದೇ ಹಠಯೋಗಿಗಳ ಉದ್ದೇಶ, ಗುರಿ

ಹೊರಗುತ್ತದೆ. ಅವರು ಇಲ್ಲಿಯ ವರೆಗೆ ಯಾವ ಸಿದ್ಧಿಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿರುವರೋ ಅವುಗಳ ಪರಿಣಾಮವು ಹೀಗಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅದೊಂದರೆ ಅವರು ತಮ್ಮ ಜೀವನವನ್ನು ಒಂದು ಕಾಲಪರಿಮಿತಿಯ ವರೆಗೆ ಪರಿವರ್ಧಿಸಲು ಶಕ್ತರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಪೂರ್ಣ ಯೋಗದಲ್ಲಿ ಹಠಯೋಗದ ಮುಖ್ಯಾಂಗವಾದ ಶರೀರಮೇಳಿಗೆ ಕೂಡ, ಅದು ಅಚೇತನವಿದ್ದರೂ, ಅದರಲ್ಲಿ ಭಾಗವತ ಚೈತನ್ಯದ ಅವತರಣವಾಗಿ ಅದೊಂದು ರೀತಿಯಿಂದ ರೂಪಾಂತರ ಪಡೆದು ಜರಾನ್ಯಾಧಿ ಮೃತ್ಯು ಮುಖಗಳಿಂದ ಅದು ಮುಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಮನಸ್ಸು ಮತ್ತು ಬುದ್ಧಿಗಳನ್ನು " ದಿವ್ಯ " ವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದು ಸಹಜವೆನಿಸಿದರೂ ಕಲ್ಪಿನಂತೆ ಜಡವಾದ ಈ ಶರೀರವನ್ನೂ ಭಗವಂತನದ ನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದು ಮತ್ತು ಅದರಲ್ಲಿ ಭಗವಂತನ ದಿವ್ಯ ಚೇತನವು ಅವತರಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು. ಹಾಗೂ ಭಗವಂತನು ನಿತ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ನಿವಾಸಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು ಸಹಜವಾದ ಹಾಗೂ ಸರಳವಾದ ವಿಷಯವಲ್ಲ. ಪೂರ್ಣ ಯೋಗದ ಸಾಧಕನಿಗೆ ಹಠಯೋಗಿಯಂತೆ ಅತ್ಯಂತ ಕಷ್ಟಕರವಾದ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಅನು ಸರಿಸುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿಲ್ಲ. ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನ ಆಸನಗಳ ಸಾಧನೆ ಮಾಡುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ಅವನಿಗೆ ಕೇವಲ ಅಂತರಾತ್ಮನ ಅಭಿಷ್ಠೆಯೋಡನೆ ಶರೀರದ ಸಹಯೋಗ ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಡುವುದು ಮಾತ್ರ ಅವಶ್ಯ. ಹಾಗಾದೊಡನೆ ಶರೀರವೂ ತನ್ನ ಜಡತ್ವವನ್ನು ತೊರೆದು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಶುದ್ಧವೂ ಮತ್ತು ಉಪಯುಕ್ತವೂ ಆಗುವುದು.

ರಾಜಯೋಗಿಯು, ಯಮ, ನಿಯಮ, ಆಸನ, ಪ್ರಾಣಾಯಾಮ, ಪ್ರತ್ಯಾಹಾರ, ಧ್ಯಾನ, ಧಾರಣ ಸಮಾಧಿಗಳ ದಾರಿಯಿಂದ ಮನವನ್ನು ಶಾಂತಗೊಳಿಸಿ ಮೇಲೇಕ್ಕೇರುತ್ತಾನೆ. ಮತ್ತು ಸಮಾಧಿಯ ಅವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಅವನು ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಪ್ರಾಪ್ತ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಇದೇ ಅವನನ್ನು ಮುಕ್ತಿಯ ವರೆಗೂ ಮುಟ್ಟಿಸುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಸಿದ್ಧಿ ಪಡೆದ ಯೋಗಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ, ಕೆಲವೇಳೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಕಾಮ ಕ್ರೋಧ ಮೊದಲಾದ ವಿಕಾರಗಳು ಮೇಲೇಳುತ್ತವೆ. ಹಾಗೂ ಆಗ ಅವರು ತಮ್ಮ ಶಾಂತಿಯನ್ನೇ ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ರಾಜ ಯೋಗಿಯು ನೈತಿಕ ಬಲದ ಮೇಲೆಯೇ ಬಹಳ ಜೋರು ಕೊಡುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಪೂರ್ಣ ಯೋಗದ ಸಾಧಕನು ಅದರಲ್ಲಿ (ನೈತಿಕ ಬಲದಲ್ಲಿ) ಅಷ್ಟು ಮೇಳೆಯನ್ನು ಕಳೆದು ಕೊಳ್ಳುವದಿಲ್ಲ. ಅವನ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಚಲನವಲ ನವೂ ತನ್ನೊಳಗಿನ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕತೆಯ ವಿಕಾಸವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿಯೇ ರತವಿರುತ್ತದೆ. ಅವನ ಸದ್ಭಕ್ತರಾದ ಅರಂಭವೂ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕತೆಯಿಂದಲೇ. ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕತೆಯು ವಿಕಸಿತವಾಗುತ್ತ ನಡೆದಂತೆಲ್ಲ ನೈತಿಕತೆಯು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ರೂಪದಲ್ಲಿ ತಂತಾನೇ ಬಂದು ಬಿಡುತ್ತದೆ. ಯಾರು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕತೆಯನ್ನು ಪ್ರಾಪ್ತ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿ ಠುವರೋ ಅವರು ಎಂದೆಂದೂ ದುಃಖೀಲರಾಗುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನೈತಿಕತೆಯ ಮೇಲೆಯೇ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕತೆಯು ನಿರ್ದರವಾಗಿರುವದಿಲ್ಲ. ಮನದ ಶಾಂತಿ, ಚಿತ್ತದ ಸ್ಥಿರತೆ, ಪ್ರಾಣದ ಏಕಾಗ್ರತೆ, ಹೃದಯದ ತನ್ನ ಯತೆ ಹಾಗೂ ಶರೀರದ ಸಮಸ್ತ ವಿಕಾರಗಳಿಂದ ನಿಷ್ಕೃತಿ ಇವೇ ಪೂರ್ಣ ಯೋಗದ ಆಧಾರ ಭೂಮಿಯಾಗಿವೆ. ಇಂತಹ ಶಾಂತಿಯು ನಿಶ್ಚಲ ಆಧಾರವೇ ಈ ಪೂರ್ಣ ಯೋಗದ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸ್ಥಾಯಿತ್ವಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯಕವಾದ್ದೆಂದು ಒಪ್ಪಲಾಗಿದೆ. ಮನಸಿನ ಭಾವಗಳು, ಭಾವನೆಗಳು, ವಾಸನೆಗಳು ಚಿಂತೆಗಳು ಮತ್ತು ವಿಚಾರಗಳು ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಅದುಮಿ ಹಿಡಿದು ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಪ್ರಾಪ್ತ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸಾಧನೆಯ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಕ್ರಮ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಈ ಸ್ಥಿತಿಯು (ಶಾಂತಿ) ತನ್ನಂತಾನೇ ಬಂದು ಬಿಡುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಇದು ಶಾಂತಿ ಸಾಧಕನ ಸ್ವಭಾವದ ಒಂದು ಅಂಗವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಶುದ್ಧ, ಶಾಂತ, ನಿಶ್ಚಲ, ನಿರವ ಆಧಾರದಿಂದಲೇ ಮೇಲಿನ ಭಾಗವತ ಅನಂದ ಪ್ರೇಮ ಜ್ಞಾನಗಳ ಅವತರಣವು ಸಹಜ ಸುಲಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಸ್ಥಾಯಿಯಾಗಿ ನಿಲ್ಲಲು ಶಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ರಾಜ ಯೋಗದ ಸುಂದರ ಸಮಾವೇಶವೂ ಈ ಪೂರ್ಣ ಯೋಗದಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ಕರ್ಮಯೋಗವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳೋಣ. ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರು ಕರ್ಮಯೋಗಕ್ಕೆ ಕೊಡುವಷ್ಟು ಮಹತ್ವವನ್ನು ಉಳಿದ ಯಾವ ಯೋಗಗಳಿಗೂ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಸಂಸಾರವು ಭಗವಂತನ ಲೀಲಾ ಕ್ಷೇತ್ರವೆಂದು ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಭಗವಂತನು ಅಣ್ಣಾರೇಣುಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿದ್ದು ಅವನ ಬಯಕೆಯು ಏರುದ್ದವಾಗಿ ಒಂದು ಎಲೆಯೂ ಅಲುಗಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ವೇಳೆ ನಾವು ಈ ಕರ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರದಿಂದ ನಿವೃತ್ತರಾಗಿ ಈ ಪೂರೈ ಯೋಗದ ಯೋಗಿಗಳಾಗಬೇಕೆಂದರೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲವೆಂದರೆ ತಿಲಮಾತ್ರವೂ ಅತ್ಯುಕ್ತಿಯಾಗಲಾರದು. ಪೂರೈ ಯೋಗದಲ್ಲಿ ಕರ್ಮಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟು ಮಹತ್ವವನ್ನು ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಅದರಿಂದ ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರ ಉದ್ದೇಶವು ಜಗತ್ಯಾಗ, ಜೀವನತ್ಯಾಗ, ಮತ್ತು ಕರ್ಮತ್ಯಾಗವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯ ಜಾತಿಯಲ್ಲಿ, ಜೀವನದಲ್ಲಿ, ಕರ್ಮದಲ್ಲಿ ಭಗವಂತನನ್ನೇ ಮೂರ್ತಿಮಂತನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದಿರುವದು. ವಾಸನೆ ಮತ್ತು ಅಹಂಕಾರಗಳೇ ಅಜ್ಞಾನದ ಕಠಿಣ ಗ್ರಂಥಿಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ. ವಾಸನೆಯಿಂದ ಮುಕ್ತನಾಗಿ ಫಲಾಸಕ್ತ ರಹಿತನಾಗಿ, ಅಹಂಭಾವ ಶೂನ್ಯನಾಗಿ ಭಗವತ್ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಭಗವತ್ ಯಂತ್ರದಂತೆ ಏಕಮಾತ್ರ ಭಗವಂತನಿಗಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದೇ ಪೂರೈ ಯೋಗದ ಕರ್ಮ ಯೋಗವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಲೋಕಹಿತದ ಜಾತಿಹಿತದ ದೇಶಹಿತದ ಕರ್ಮವು ನಿಷ್ಕಾಮ ಕರ್ಮವೆಂದು ಎಣಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ ಆದರೆ ಯಾವ ಕರ್ಮವು ಅಹಂಕಾರ ಮತ್ತು ವಾಸನೆಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತವಿರುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅದಕ್ಕೆ ಭಗವದ್ಗೀತೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ ಕರ್ಮಯೋಗವೆಂದು ಹೇಳಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾವ ಕರ್ಮದಿಂದ ಅಹಂ ನಿವೃತ್ತಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲವೋ ಹಾಗೂ ಭಗವದರ್ಪಣ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಕರ್ಮವನ್ನು ಮಾಡಲಾಗುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅದು ಯಜ್ಞ ರೂಪ ಕರ್ಮವೆಂದೆಣಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಇಂತಹ ಕರ್ಮದಿಂದ ನಮ್ಮ ಶುದ್ಧಿಯೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಯಾರಾದರೂ ಶುದ್ಧ ಸಿದ್ಧ ಭಾವ ಪೂರಿತರಾಗಿ ಕೇವಲ ನಿಷ್ಕಾಮ ಕರ್ಮವನ್ನೇ ಮಾಡುತ್ತ ಬರುವರೋ ಅಂಥವರು ಮಾತ್ರ ಕರ್ಮಯೋಗದಿಂದ ಅತ್ಮ ಚೈತನ್ಯವನ್ನು ಪ್ರಾಪ್ತ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಮರ್ಥರಾಗುತ್ತಾರೆ.

ಭಕ್ತಿಯೇ ಭಗವಂತನನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲದು. ಭಗವಂತನನ್ನು ಅತಿ ತೀರ ಹತ್ತಿರ ಬರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಶಕ್ತಿಯು ಭಕ್ತಿಯೊಂದರಲ್ಲಿಯೇ ಇರುತ್ತದೆ. "ಜ್ಞಾನವು ಅಜ್ಞಾನಾಲನ ಮಾಡುತ್ತದೆ; ಭಕ್ತಿಯು ಬಾಧ್ಯತೆಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತದೆ." ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ. (Knowledge obeys, Bhakti compels) ಪೂರ್ಣ ಯೋಗದ ಸಾಧಕನು ಜೀವನದಲ್ಲಿಯ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಕೆಲಸವನ್ನು, ಭಗವತ್ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ, ಭಗವಂತನಿಗಿಂದೇ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಅವನು ಭಗವಂತನ ಸ್ಮರಣೆಯನ್ನು ಕ್ಷಣ ಮಾತ್ರವಾದರೂ ತನ್ನ ಸ್ವಲ್ಪ ಪಥದಿಂದ ಅಗಲಗೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿ ಪೂರ್ಣಯೋಗದ ಸಾಧಕನು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೂ ಸದಾ ಸದ್ಭಾವ ಭಗವತ್ ಪೂಜೆಯಲ್ಲಿಯೇ ರತನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ. ಭಗವಂತನನ್ನುಳಿದು ಯಾವ ವಸ್ತುವೂ ಅವನಿಗೆ ತನ್ನದಾಗಿ ಉಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಅವನು ಈ ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿರುವುದೂ ಕೂಡ ಕೇವಲ ಭಗವಂತನಿಗಾಗಿಯೇ ಆಗಿರುವುದು. ಅದರಿಂದ ಅವನ ಸಾಧನೆಯಾದರೂ ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ವಾಸನಾ ರಹಿತವಾಗಿ ಅದರ ಧೈಯವು ತನ್ನ ನಿರ್ವಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಅಥವಾ ಮುಕ್ತಿಗಾಗಿ ಇಲ್ಲವೆ ಮಹಾನ್ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರಾಪ್ತ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಆಗಿದೆ, ಕೇವಲ ಭಗವದ್ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸುವುದೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಅವನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವೆಲ್ಲ ಭಗವಂತನಲ್ಲಿ ಲೀನವಾಗಿರುತ್ತದೆ; ಆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಭಗವಂತನೊಬ್ಬನೇ ತುಂಬಿರುತ್ತಾನೆ. ಅವನ ಜೀವನದ ತುಂಬಿಲ್ಲ; ಭಗವಂತನೇ ಅವನನ್ನು ತನ್ನ ಯಂತ್ರವನ್ನಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ಕಾರ್ಯ ಮಾಡಿಸುತ್ತಾನೆ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಅವನ ಹೃದಯವೆಲ್ಲ ಇಷ್ಟು ಭಗವನ್ಮಯವಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಭಗವತ್ ಸ್ವರ್ಕದ ಅನುಭವವೂ ಕೂಡ (ಏಕಮಯವಾಗುವದರಿಂದ) ಆಗ ಅವನಿಗೆ ತಿಳಿಯದಾಗುತ್ತದೆ. ಸಾಧಕನು ಈ ರೀತಿ

ಭಗವಂತನೊಡನೆ ಅವಿಚ್ಛಿನ್ನವಾಗಿ ಏಕತೆಯ ಅನುಭವವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ. ಇದು ವೈಷ್ಣವರ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಗುಂಗೂ ಪರಕೀಯ ವಸ್ತುವಾಗಿರತದೆ. ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಪೂರ್ಣ ಯೋಗದಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿ ಯೋಗದ ಸಮಾ ಪೇಶವು ಸುಪೂರ್ಣವಾಗಿಯೂ ಓತ ಪ್ರೋತವಾಗಿಯೂ ತುಂಬಿ ಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.

ಪೂರ್ಣಯೋಗದಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನಯೋಗದ ಸಮಾನೇಶವೂ ಹೀಗೆ ಆಗಿರುವೆಂದರೆ, ಮೊದಲು ನಾವು ಅಂತರಾತ್ಮನನ್ನು ಜಾಗೃತಗೊಳಿಸಿ ಅದನ್ನು ಅಜ್ಞಾನ ಸುಷುಪ್ತಿಗಳಿಂದ ಎತ್ತಿ ಉನ್ನತವು ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕಾಗುವುದು. ಆಯಾ ಸಾಧನೆಗಳ ಮೂಲಕ ಕಾಮನೇ ವಾಸನೆ ಮೊದಲಾದವು ಗಳ ಗ್ರಂಥಿಗಳನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿ ಬಿಚ್ಚಿದಂತೆ ಆಗಿ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ಏಕಸಿತವಾಗುವ ಅವಕಾಶವು ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಇವು ಗಳೆಲ್ಲ ಹೊರಗೆ ಬಂದ ಬಂಧಂತೆ ಆತ್ಮ ಪ್ರಕಾಶ ದ್ವಾರದಿಂದ ಬಂಧನಗಳೆಲ್ಲ ಕಳಚಿದಂತಾಗಿ ಮನಸ್ಸು ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣಗಳ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭತ್ಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಅಗ್ರತೆಯು ದೊರೆಯುವದು. ಈ ಪ್ರಕಾರ ನಮ್ಮ ಹೃದಯ ಸಿಂಹಾಸನದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಆತ್ಮನ ಅಧಿಕಾರವು ಪ್ರಸ್ಥಾಪಿತವಾಗುತ್ತ ಬರುವುದು ಹಾಗೂ ಅಲ್ಲಿ ಮೆಲ್ಲ ಮೆಲ್ಲಗೆ ಚೇತರವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುತ್ತ ನಡೆಯುವುದು. ನನ್ನ ಸಾಧನೆಯು ಯಾವ ಮಾರ ವಾಗಿ ನಡೆಯುವುದೋ ಅಲ್ಲಿ ಯಾವದೇ ಕ್ರಮ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅದು ಭಗವದನುಕೂಲವಾಗಿಯೇ ಇರುವು ದೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಿಯೇ ಇದ್ದೇನೆ. ಎಷ್ಟು ಭಗವಂತನ ದ್ವಾರಾ ಪ್ರೇರಿತವಾಗಿ ಬರುವುದರಿಂದ, ಯಾವು ದನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಬೇಕು, ಯಾವುದನ್ನು ನಮ್ಮೊಳಗೆ ಬರಗೊಡಬೇಕು ಎಂಬ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿತವಿರುವ ಅಂತರಾತ್ಮವು, ದೊಡ್ಡ ನೆರವನ್ನೇ ನೀಡುವುದು. ಕೊನೆಗೆ ಈ ಅಂತರಾತ್ಮನೇ ಜೀವಾತ್ಮನೊಡನೆ ಸಮರಸ ವಾಗುತ್ತ ಪರಮಾತ್ಮನ ವರೆಗೆ ಕೊಂಡೊಯ್ಯುವುದು. ಶ್ರೀ ಆಶವಿಂದರು ಒಂದು ಕಡೆಗೆ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. “ಒಂದು ವೇಳೆ ನೀವು ಮನ ಪ್ರಾಣಗಳನ್ನು ಹಿಡಿತದಲ್ಲಿ ತರಲು ಶಕ್ಯವಾದರೆ, ಅನುಭವ ಭಾಂಡಾರವನ್ನು ತುಂಬಿ ಬಿಟ್ಟರೆ, ಶಾರೀರಿಕ ಸಿದ್ಧಿ ದ್ವಾರಾ ಜನರನ್ನು ಚಕಿತಗೊಳಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದರೆ ಆಗ ಅಂತರಾತ್ಮನನ್ನು ಸಾಧನೆಯ ಪ್ರಧಾನ ಅಂಗವಾಗಿ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ನೀವು ಅವಕಾಶವನ್ನೇ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ ವೆಂದೂ, ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ನೀವು ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣವಾದ ಏನನ್ನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲವೆಂದೂ ಆಗುವುದು.” ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಯೋಗದಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನಯೋಗದ ಸಾರವಿದೆ. ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗತನಾಗಿರುವ ಈಶ್ವರನೆಂದು ಹೃದಯ ಸ್ಥಿತನಾದ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರನ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸತ್ತಿಯನ್ನು ಜೀವನದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ಥಾಪಿತವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಈ ಯೋಗದಲ್ಲಿ ತಾಂತ್ರಿಕ ಯೋಗದ ರೂಪವನ್ನೂ ನೋಡಿರಿ. ಶ್ರೀ ಆಶವಿಂದರ ಯೋಗದಲ್ಲಿ ಶಕ್ತಿಯು ಪ್ರಾಣವೆಂದೇ ಒಪ್ಪಲಾಗಿದೆ. ತಾಂತ್ರಿಕಯೋಗದಲ್ಲಿ ತಂತ್ರಮಂತ್ರಗಳ ದ್ವಾರಾ ಸಾಧನೆ ಗೈದು ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕಾಗೃತ ಗೊಳಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಪೂರ್ಣಯೋಗದಲ್ಲಿ ಶಕ್ತಿಯು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿತವಿರುವುದೆಂದು ತಿಳಿದೇ ನಡೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ದಯಾಸುಯಿಯಾದ ತಾಯಿ ಆ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಸಿದ್ಧ ಶುದ್ಧವನ್ನಾಗಮಾಡಿ ಅದನ್ನೊಂದು ಪ್ರಭುವಿನ ಸಂದರ ಯಂತ್ರವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬಯಸುತ್ತಾಳೆ. ಆದರೆ ಮನುಷ್ಯನು ಇದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡದೆ, ಅಂಧಕಾರ ಕೂಪದಿಂದ ಅದನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಬ್ಬಿಸದೆ ಇರುವನು. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಯೋಗ ಸಾಧನೆಯಲ್ಲಿ ಶಕ್ತಿಯೇ ಸತ್ಯ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿರುವುದು. ಹಾಗೂ ಶಕ್ತಿಗೆ ಶರಣು ಹೋಗುವುದು ಈ ಯೋಗದ ಪ್ರಧಾನಾಂಗವಾಗಿರುವುದು. ಈ ಯೋಗದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತಾಯಿಯ ಪಾದ ಕಮಲಗಳಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಪಿತ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಸಾಧನೆಯ ಸರ್ವ ಭಾರವನ್ನು ಆಕೆಯ ಮೇಲೆಯೇ ಒಪ್ಪಿಸಿ ಸಾಧಕನು ನಿಶ್ಚಿತನಾಗಿ ಬಿಡುವನು. ಯಾವನಿಗೆ ತಾಯಿಯ ಪಾದ ಕಮಲಗಳಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿ ಉದ್ಭವಿಸಲಿ

ಲ್ಲವೋ, ಯಾರು ತಾಯಿಯ ಕೃಪೆಯನ್ನು ದೊರಕಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಯೋಗ್ಯರಾಗಲೋ ತಾಯಿಯ ಚರಣಕಮಲಗಳಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಸದ್ವಸ್ತುವನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಲು ಸಿದ್ಧರಾಗಲಿಲ್ಲವೋ, ತಾಯಿಯ ಅಂತಃಕರಣದ ಹೊಸಲಿನಲ್ಲಿ ತಾನೂ ಸಮರಸವಾಗಲು ಸಮರ್ಥನಾಗಲಿಲ್ಲವೋ, ಅವನು ಸುಖರೂಪವಾಗಿ ಈ ಯೋಗಯಾತ್ರೆಯನ್ನು ಮಾಡಲಾರನು. ಹಾಗೆಯೇ ಪ್ರಕೃತಿಯ ದುರ್ದೈವ್ಯ ಮಾಯೆಯನ್ನು ಭೇದಿಸಿ ಆಕೆಯ ದಿವ್ಯಜ್ಯೋತಿಯ ಮಂದಾಕಿನಿಯನ್ನು ತನ್ನ ಸತ್ತೆಯ ಮೇಲೆ ಪ್ರವಹಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಲಾರನು. ಯಾವನಿಗೆ ಮಾತೆಯ ಪದ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ದೃಢ ವಿಶ್ವಾಸವೂ ಮತ್ತು ಆಕೆಯ ಶಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ನಿರ್ದರತೆಯೂ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗಿದೆಯೇ ಅವನಿಗೆ ಈ ವಿಷಯ ಯಾತ್ರೆಯವ ರದಾನವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿರುವುದೆಂದೇ ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಆ ಮೇಲೆ ಅವನಿಗೆ ಕೇವಲ ಅಸೀಮ ಭೈರ, ಉತ್ಕಟವಾದ ತತ್ವರತೆ, ಮತ್ತು ಏಕಾಗ್ರತೆಗಳೊಡನೆ ಕೆಲವು ಸಾರಿ ತ್ವರಿತವಾಗಿಯೂ ಕೆಲವು ಸಾರಿ ಮಂದವಾಗಿಯೂ ನಡೆದು ಪಥ ಕ್ರಮವನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸುವದು ಮಾತ್ರ ಇರುವದು. ಭಯ ಹಾಗೂ ನಿರಾಶೆಗಳನ್ನು ಅವನು ತನ್ನ ಎಡಬಲಕ್ಕೂ ಸುಳಿಯಗೊಡಕೂಡದು. ಯಾರಿಗೆ ಮಾತೆಯ ಪ್ರಸಾದದ ಕಣಿವಾತ್ರವಾದರೂ ದೊರಕಿವೆಯೋ ಅವನಿಗೆ ಪಥಕ್ರಮವನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡ ಬರುವಂಥ ಯಾವ ಬಾಧೆಯೂ ಈ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿದೆ ? ತಾಯಿಯು, ನಮಗೆ ನೆನಪು ನೀಡಲೆಂದು, ನಮ್ಮ ಕೊಗನ್ನು ಕೇಳಲೆಂದು, ನಮ್ಮ ಸಂಕಟಗಳಲ್ಲಿ ತನ್ನ ದಿವ್ಯ ಕೃಪೆಯನ್ನು ಕರುಣಿಸಲು, ಸದಾ ಸಿದ್ಧಳೇ ಇರುವಳು; ಕೇವಲ ದೃಢತೆಯಿಂದ ಆಕೆಯ ಚರಣಗಳನ್ನು ಅಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಮಾತ್ರ ಉಂಟು. ಯಾರು ಆ ತಾಯಿಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಹೃದಯ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಆಕೆಯ ನಿಃಸೀಮ ಭಕ್ತರಾಗಿ ಬಿಡುವರೋ, ಅವರನ್ನು, ಆ ತಾಯಿ ಒಂದು ದಿನ ಮಾನವೀಯತೆಯಿಂದ ಎತ್ತಿ ದಿವ್ಯತೆಯ ಪೀಠದಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ಬಿಡುವಳು.

ಅನುವಾದಕರು—ದೇಸಾಯಿ ದತ್ತಮೂರ್ತಿ

ತಾಪಸ ವೈರಾಗ್ಯವನ್ನೂ ತಾಮಸಿಕವೈರಾಗ್ಯವನ್ನೂ ನಾನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಅತ್ತೇ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದುಂಟು. ಜಗತ್ತು ದಯಪಾಲಿಸಿದ ವರದಾನಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಅಸ್ವಾದಿಸಿ ಆ ಮೇಲೆ ಅವು ನಿರ್ವಾರವೆಂದೂ ತುಟಿಸೂರ್ಣವೆಂದೂ ಅರಿತು ಹೆಚ್ಚಿನ ಗುರಿಯುತ್ಪ ಹೊರಳಿದವನ ವೈರಾಗ್ಯವು ಅಥವಾ ಜೀವನ ಸಂಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಪಾಲಿಸ ಹೋರಾಟವನ್ನು ಎಸಗಿಯೂ ಅತ್ಯಲ್ಪ ಇದಕ್ಕೂ ವಿ.ಗಿರಾದುದು ಬೇಕೆಂದು ಅರಿತವನ ವೈರಾಗ್ಯವು ಸಂಪೂರ್ಣ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿದೆಯಲ್ಲದೆ ಅದು ಯೋಗಕ್ಕೆ ಸಿಂಹದ್ವಾರವಾಗಿದೆ. ಜೀವನವನ್ನೂ ಜಗತ್ತನ್ನೂ ಅಮೂಲಾಗ, ಅಲ್ಲಗಳೆದು ಅನಿರ್ವಚನೀಯನಲ್ಲಿ ಲೀನವಾಗಿ ಬಯಸುವ ವಸ್ತುಗಳೇ ನಾನು ತಾಪಸ ವೈರಾಗ್ಯವೆಂದು ಕರೆದುದು. ಇದನ್ನು ನಾನು ಅತ್ತೇಸಿಸುತ್ತೇನೆ ಯಾಕಂದರೆ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ದೈವತ್ವವನ್ನು ತರುವದೇ ನನ್ನ ಗುರಿಯಾಗಿದೆ. ಅದರ ಈಗಿದ್ದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಸಮಾಧಾನ ಹೆಚ್ಚಿಕೊಂಡಾದರೆ ದೈವತ್ವವನ್ನು ತರುವ ಹವಣಿಕೆಗೆ ಅರ್ಥವೇ ಇಲ್ಲ ಅದ್ದರಿಂದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜೀವನದ ಅತ್ಯಪ್ಪಿಯೆಂದುಂಟಾದ ವೈರಾಗ್ಯವು ನನ್ನ ಯೋಗಕ್ಕೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಗ್ರಾಹ್ಯವಾಗಿದೆ ಯಾಚ್ಛೇ ಅಲ್ಲ; ಅದು ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅನಿವಾರ್ಯವೇ ಆಗಿದೆ.

—ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರು

ಇಂದಿನ ದಾರ್ಶನಿಕರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರ ಸ್ಥಾನ

ಇಂದಿನ ದಾರ್ಶನಿಕರಲ್ಲಿ ಮುಕುಲಿತವಾಗಿರುವ ಅನೇಕ ಭವ್ಯ ಭಾವನೆಗಳು ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರಲ್ಲಿ ಅರಳಿವೆ. ಅವರ ದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಇಹಪರಗಳ ಸಮನ್ವಯ ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾದದ್ದು. ಅವರ ದರ್ಶನವನ್ನು ಪಾರಲೌಕಿಕ (other worldly) ಎಂದಾಗಲಿ ಐಹಿಕ (this worldly) ಎಂದಾಗಲಿ ವರ್ಣಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. 'ಇಹೈವ ಕೈರ್ಜಿತಸ್ಸಗೋಽ ಏಷಾಂ ಸಾಮ್ಯೇ ಸ್ಥಿತಂ ಮನಃ' 'ಕುರ್ವನ್ನೇವೇಹ ಕರ್ಮಾಣಿ ಜೀವಿಷೇತ್ ಶತಂ ಸಮಾಃ' ಎಂಬ ವಾಕ್ಯಗಳು ಶ್ರೀಅರವಿಂದದರ್ಶನದ ಮೂಲ ಸೂತ್ರಗಳು. ಶ್ರೀಅರವಿಂದರ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಇಹ ಪರ ಸಮನ್ವಯ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಎಂದು ಕರೆಯಬಹುದು.

ಪ್ರತಿ ಜೀತನವೂ ಜ್ಞಾನ ಶಕ್ತಿ, ಇಚ್ಛಾಶಕ್ತಿ, ಕ್ರಿಯಾಶಕ್ತಿಗಳ ಸಮನ್ವಯ ಮತ್ತು ಸಾಮರಸ್ಯವೆಂಬುದು ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದದರ್ಶನದ ಮತ್ತೊಂದು ಮೂಲತ್ವ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಾನವನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಪರಿಪುಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಇವೆಲ್ಲ ಅಂಶಗಳನ್ನೂ ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಸಾಧನಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನ, ಭಕ್ತಿ, ಕರ್ಮಗಳ ಪರಿಪಾಕ ಅವಶ್ಯಕ. ಮನುಷ್ಯನ ಮಸ್ತಿಷ್ಕ, ಹೃದಯ, ಹಸ್ತಗಳ ಸಮೀಕರಣ ಶಿಕ್ಷಣದ ಗುರಿಯಾಗಬೇಕೆಂಬುದು ಇದರಿಂದ ಉಗಮವಾದ ತತ್ವ. ಶ್ರೀಅರವಿಂದರ ದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕ ವ್ಯಾಪಕಾರಿಕ ಎಂಬ ದ್ವೈತ ಭಾವಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಪರಮಾರ್ಥವನ್ನೂ ಪರಮಾರ್ಥದಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನೂ ಕಾಣುವುದು ಜೀವನದ ಜಾಣತನ. ಈ ಜಾಣತನವಿಲ್ಲದೆ ಮನುಷ್ಯನು ಮೋಹ ಮುದ್ದರಕ್ಕೆ ಬಲಿಯಾಗುತ್ತಾನೆ. ಈ ಜಾಣತನವಿದ್ದೇ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಪರಿಪುಷ್ಟಿ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಮನುಷ್ಯ ಜೀವನದ ಮುಖ್ಯ ಗುರಿ ಮುಕ್ತಿಪ್ರಾಪ್ತಿ. ಶ್ರೀಅರವಿಂದರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತಿಯೆಂದರೆ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ವಿನಾಶವಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಶೂನ್ಯವೆಂದೂ ನಿರ್ವಾಣವೆಂದೂ ಕೆಲವು ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳು ಕರೆದಿವೆ. 'ಶೂನ್ಯಸಂಪಾದನೆ' ಎಂದರೆ ಮೋಕ್ಷ ಸಂಪಾದನೆ ಎಂಬ ಭಾವವನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಶ್ರೀಅರವಿಂದ ದರ್ಶನದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ 'ಶೂನ್ಯ' ವೆಂದರೆ ವರ್ಣನಾತೀತವಾದದ್ದು, ಅವಾಚ್ಯನಸಗೋಚರವಾದದ್ದು, ಯತೋ ವಾಚೋ ನಿವರ್ತಂತೇ ಅಪ್ರಾಪ್ಯ ಮನಸಾ ಸಹ ಎಂದು ಹೇಳುವಂಥಾದ್ದು. ಬೌದ್ಧ ಸಿದ್ಧಾಂತದಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತಿ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯನ್ನು ನಿರ್ವಾಣಪ್ರಾಪ್ತಿಯೆಂದು ವರ್ಣಿಸಿದೆ. ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಸಿದ್ಧಾಂತದ ಪ್ರಕಾರ, ನಾಗಾರ್ಜುನ ಸಿದ್ಧಾಂತದ ಪ್ರಕಾರ ನಿರ್ವಾಣವೆಂಬುದು ಅತ್ಮನ ಅವರ್ಣನೀಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಸ್ಥಿತಿ. 'ನಿರ್ವಾಣ' ಪದದ ರೂಢಾರ್ಥ 'ಅರಿಸುವುದು' 'ಅಳಿಸುವುದು' ಎಂದಿದೆ. ಹೊತ್ತಿಸಿದ ದೀಪವೊಂದು ನಂದಿ ಹೋಗುವಂತೆ ನಾವು ತೃಷ್ಣಾ ಸಂಗ ಸಮುದ್ರವನಾದ ಅಹಂ ಎಂಬ ನಾವೇ ಹೊತ್ತಿಸಿಕೊಂಡ ದೀಪವನ್ನು ಅಳಿಸುವುದು ನಿರ್ವಾಣದ ಕುರುಹು. ಅಹಂಕಾರದಿಂದ ಮಮಕಾರದ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಮಮಕಾರದಿಂದ ದುಃಖ ಪರಂಪರೆ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಸಂಗಾತ್ ಸಂಜಾಯತೇ ಕಾಮಃ ಕಾಮಾತ್ ಕ್ರೋಧೋಭಿಜಾಯತೇ ಕ್ರೋಧಾತ್ ಭವತಿ ಸಮೋಹಃ ಸಮೋಹಾತ್ ಸ್ಕೃತಿ ವಿಭ್ರಮಃ, ಸ್ಕೃತಿ ಭ್ರಂಶಾತ್ ಒದ್ದಿನಾಶೋ ಬುದ್ಧಿನಾಶಾತ್ ಪ್ರಣಶ್ಯತಿ ಎಂದು ಭಗವದ್ಗೀತೆಯು ಮನುಷ್ಯನ ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಆಗುವ ವಿನಾಶಕ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು

ಸರಸತೆಯನ್ನು ವರ್ಣಿಸುತ್ತದೆ. ನಿರ್ವಾಣವನ್ನು ಶ್ರೀಅರವಿಂದರು 'extinction, not necessarily of all being, but of being as we know it; extinction of ego, desire and egoistic action and mentality' ಎಂದು ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಿರ್ವಾಣವೆಂದರೆ ಅಹಂಭಾವದ ಅವಶೇಷ ಕಿಂಚಿತ್ತೂ ಉಳಿಯದ ಲಯ ಎಂದು ಅವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀಅರವಿಂದರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಮೋಕ್ಷವೆಂದರೆ ಆತ್ಮವಿನಾಶವಲ್ಲ, ಆತ್ಮವಿಕಾಸ. ನಿರ್ವಾಣವೆಂದರೆ ಸ್ವಾರ್ಥದ ವಿನಾಶ ಮತ್ತು ಪರಾರ್ಥದ ಪ್ರಾದುರ್ಭಾವ. ವಿಕಾಸ ಎಂದರೆ ಹೂವು ಅರಳಿದಂತೆ ಅರಳುವದು. ಹೂವು ಮೊಗ್ಗಾಗಿರುವವರೆಗೂ ಇತರರ ಆಘ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಸುವಾಸನೆಯನ್ನು ಹೊರಸೂಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅದು ಅರಳಿದಾಗ ಮಾತ್ರ ಪರಾರ್ಥವಾದ ಸುವಾಸನೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಪರಮೇಶವನ್ನು ಪ್ರಪಂಚದ ಮೇಲೆ ಬೀರುತ್ತದೆ. ಆತ್ಮವಿಕಾಸಮಾಡಿಕೊಂಡ ಮಹಾಯೋಗಿಗಳಿಂದ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಆಗುವ ಉಪಕಾರವೇ ಇದು. ಕುಳಿತಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು, ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಉಳಿದು ತನ್ನ ವ್ಯಕ್ತಿವಿಕಾಸದಿಂದ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಪರಮಳ ಬೀರಿದ ಮಹಾ ಯೋಗಿಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಅರವಿಂದರಿಗೆ ಹಿಂದಾದ ಸ್ಥಾನವಿದೆ. ಮಾನವ ಎಲ್ಲೆಯವರೆಗೆ ತನಗಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಬದುಕುವನೋ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಅವನ ಬಾಳೆಯ ಮೊಗ್ಗು ಮೊಗ್ಗಾಗಿಯೇ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ ಹಾಗೆಯೇ ಬಾಡಿಯೂ ಹೋಗಬಹುದು. ಆದರೆ ಇತರರಿಗಾಗಿ ತಾನು ಬದುಕಲು ಮೊವಲು ಮಾಡಿದರೆ ಅವನ ಜೀವನದ ಮೊಗ್ಗು ಕ್ರಮೇಣ ಅರಳಲು ತೊಡಗುತ್ತದೆ

ಮಾನವನು ತನಗಾಗಿ ತಾನಿರುವ ಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕಾದರೆ ಅದರ ಸಲುವಾಗಿ ಯತ್ನ ಮಾಡುವದು ಅವಶ್ಯಕ. ಆದರೆ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು 'ಪುಣ್ಯ ಪುಣ್ಯ ಫಲವಿ ಚ್ಯುತಿ ಪುಣ್ಯಂ ನೇಚ್ಯುತಿ ಮಾನವಾಃ' ಎಂದು ಹೇಳಿದಂತೆ ಪುಣ್ಯಕರ್ಮವನ್ನೇ ಸಗದೆ ಪುಣ್ಯದ ಫಲವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಬಯಸುವವರು. ಆದರೆ ಇದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಹೇಗೆ ಭೌತ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯ ಕಾರಣ ನಿಯಮವನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೋ ಅದೇರೀತಿ ಚಿತ್ತವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಕಾರ್ಯಕಾರಣನಿಯಮವಿದೆ. ಸಾಧನವಿಲ್ಲದೆ ಸಿದ್ಧಿಯಿಲ್ಲವೆಂಬ ತತ್ತ್ವ ಶ್ರೀಅರವಿಂದರ ದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖಸ್ಥಾನ ಪಡೆದಿದೆ. ಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಪುರುಷ ಪ್ರಯತ್ನ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿರಬೇಕು. ಆದರೆ ಈ ಸಾಧನೆಯಲ್ಲಿ ಇತರ ಸಾಧಕ, ಸಿದ್ಧಪುರುಷರ ನೆರವನ್ನು ಬಯಸುವುದು ತಪ್ಪಲ್ಲ. ಅವರ ಸಹಾಯವನ್ನು ಕೋರುವುದೂ ತಪ್ಪಲ್ಲ. ಸಾಧಕನಿಗೆ ಗುರು ಸಾನ್ನಿಧ್ಯ, ಗುರು ಕೃಪೆ ಅವಶ್ಯಕವೆಂಬುದುಸರಲ್ಲಿಯೂ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ; ಆದರೆ ಗುರು ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕ ಮಾತ್ರ. ತಾನು ಕೋಗುವ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಧಕನು ತನ್ನನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೋರುವನು. ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯದ ಮೋಕ್ಷಕ್ಕೆ ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರ ದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾನವಿಲ್ಲ. ಗುರುಕೃಪೆ ಮತ್ತು ಭಾಗವತ ಅನುಗ್ರಹಗಳು ಪೋಷಕಕಾರಕ ವಾದುವಷ್ಟೇ ಎಂಬುದು ಶ್ರೀಅರವಿಂದರ ಮತ. 'ವಿಮೃಶ್ಯೈತದಶಿಃಪೇಣ ಯಥೇಚ್ಛಸಿ ತಥಾ ಕುರು'ಎನ್ನುವ ಸ್ವತಂತ್ರ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರ ದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಯಥೇಚ್ಛಸ್ಥಾನವಿದೆ. ಅಂಥ ಶ್ರದ್ಧೆಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಎಡೆಯಿಲ್ಲ.

ಸಾಧನ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕ್ರಮವಿದೆ; ಶಿಸ್ತಿದೆ, ಸಂಯಮವಿದೆ, ಶ್ರಮಸಹಿಷ್ಣುತೆಯಿದೆ. ಇದನ್ನು ತಪಸ್ಸು ಎಂದು ಕರೆಯ ಬಹುದು. ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ತಪಸ್ಸೆಂದರೆ ಬರಿಯ ದೇಹ ದಂಡನೆಯಲ್ಲ. ಅನೇಕರ ಭಾವನೆಯಲ್ಲಿ ತಪಸ್ಸೆಂದರೆ ಈ ದೇಹವನ್ನು ಸಡಿಲಡಿಯುವುದೆಂಬ ಅರ್ಥ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಭಾವನೆಯಲ್ಲಿ ಈ ದೇಹ ನಮ್ಮ ಶಕ್ತಮೇತಲೂ ಇದನ್ನು ನಿಶ್ಚಿತ್ಸವಾಗಿ ಕಂಡಷ್ಟೂ ನಾವು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿದಿರುವೆವೆಂದೂ ಒಂದು ಭ್ರಮೆ ಇದೆ. ಈ ಭ್ರಮೆಯನ್ನು ಶ್ರೀಅರವಿಂದರು ಕೋಗಿಲೆಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇವರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಈ ದೇಹ ಧರ್ಮದ ಸಾಧನ. ಇವರು ಕಾಳಿ

ದಾಸನ 'ಶರೀರಮಾಧ್ಯಂ ಖಲು ಧರ್ಮಸಾಧನಂ' ಎಂಬ ತತ್ತ್ವವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಂಬುವರು. ರವೀಂದ್ರನಾಥ ಠಾಕೂರರೂ ಇದೇ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದರು. ಈ ರೀತಿಯ ದೇಹ ಧರ್ಮ ಸಂಬಂಧ ತತ್ತ್ವದಲ್ಲಿ ದೇಹದ ದಂಡನೆಯೇ ಪರಮ ಪ್ರಯೋಜನವಲ್ಲ. ದೇಹವನ್ನು ದುರ್ಬಲಗೊಳಿಸದೆ ಶಕ್ತಿಯುತ ವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅರೋಗ ದೃಢಕಾಯವನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕಾದುದಕ್ಕಾಗಿ ಸಾಧನ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ದೈಹಿಕ ಮತ್ತು ಮಾನಸಿಕ ಶಕ್ತಿಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಕೇಂದ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಬೇಕಾಗುವುದು. ದೈಹಿಕ ದೌರ್ಬಲ್ಯ ಮತ್ತು ಮಾನಸಿಕ ದೌರ್ಬಲ್ಯಗಳು ವಿಲಯಮ್ ಜೇಮ್ಸ್ (William James) ಎಂಬ ಮನಃಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ ಮತ್ತು ದಾರ್ಶನಿಕನು ತನ್ನ 'ವರೈಟೀಸ್ ಆಫ್ ರಿಲಿಜನ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪೀರಿಯನ್ಸ್' (Varieties of Religious Experience) ಎನ್ನುವ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿರುವ "ವ್ಯಾಧಿಗ್ರಸ್ತ ಚೇತನ (Sick soul)" ವನ್ನು ನಿರ್ವಾಣ ಮಾಡುವವು. ಇವಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ದೇಹ ಶಕ್ತಿ ಪ್ರಾಣಶಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಶಕ್ತಿಯ ಪ್ರಾದುರ್ಭವಕ್ಕೆ ವಿನಿಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಕ್ರಮವನ್ನು ಹಠಯೋಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದೆ. ತಪಸ್ಸಿನ ಕ್ರಮವನ್ನೂ ಹಠಯೋಗ ಹೇಳಿಕೊಡುತ್ತದೆ. "ತಪಸ್ಸು ಬರದೇಹ ದಂಡನೆಯಲ್ಲ; ಸೃಷ್ಟಿಸ್ಥಿತಿ ಉಪನಿರ್ವಾಹಕವಾದ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅಂತ್ಯಹಿತವಾದ ದಿವ್ಯಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸಾಧನೆಯಿಂದ ವ್ಯಕ್ತಗೊಳಿಸುವುದು ಮತ್ತು ದೇಹ ತಾಳಿ ಬರುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು" (Tanasya is more than discipline; it is the materialisation in ourselves by spiritual means of the divine energy creative, preservative and destructive) ತಪಸ್ಸು ವಿಷಯಲಂಕಟಿರಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟ. ವಿಷಯವಾಸನೆಗಳಿಗೆ ಗುಲಾಮನಾದವನಿಂದ ಆತ್ಮದ ಧೀರತನ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸ್ವರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಗಳಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಸಾಧಕನನ್ನು ಉಪನಿಷತ್ತು 'ಧೀರ' ನೆಂದು ಕರೆದುದು ಈ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ. ಸಾಧಕನ ಮಾರ್ಗ ಸುಲಭಸಾಧ್ಯವೆಂದು ಯಾರೂ ಭಾವಿಸಬಾರದು. 'ಪುರಸ್ಕೃತ ಧಾರಾ ನಿಶಿತಾ ದುರಭ್ಯಯಾ' ಎಂಬ ಉಪನಿಷತ್ತಿನ ವಾಕ್ಯದ ಭಾವವೇ ಇದು.

ಸಿದ್ಧಿಯ ಪೂರ್ವಭಾವಿಯಾಗಿ ಸಾಧಕನ ಮೊದಲಿನ ಹಂತವಾಗಿ ಏರ್ಪಡಿಸಿರುವ ಕ್ರಮವನ್ನು ಹಠಯೋಗ ಎಂದು ಕರೆಯಬಹುದು. ಆಸನ ಪ್ರಾಣಾಯಾಮಗಳು ಇದರ ಅಂಗಗಳು. ಆಹಾರ ವಿಚಾರ ಶುದ್ಧಿಗಳೂ ಇದರ ಅವಶ್ಯಕ ಅಂಶಗಳು. "ಆಹಾರಶುದ್ಧಿ ಸತ್ತ್ವಶುದ್ಧಿಃ ಸತ್ತ್ವಶುದ್ಧಿ ಧೃವಾ ಸ್ಥುತಿಃ" ಎಂದು ಉಪನಿಷದ್ವಾಕ್ಯ ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ ಮನೋಮಯ ಕೋಶ ವಿಜ್ಞಾನಮಯ ಕೋಶಗಳನ್ನೂ ಶುಭಾಶ್ರಯ ಶುಭಚಿಂತನೆಗಳಿಂದ ನಿರ್ಮಲ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿರುವಂತೆ ಅವುಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಸ್ಥೂಲವಾದ ಅನ್ನಮಯ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣಮಯ ಕೋಶಗಳನ್ನೂ ಪರಿಶುದ್ಧಿ ಗೊಳಿಸುವುದ, ಅವಶ್ಯಕ. ಮನೇಗೆ ದೇವತೆಯೊಂದನ್ನು ಬರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಮನೆಯನ್ನು ಗುಡಿಸಿ ತೊಳೆದು ರಂಗವಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಶುಭವಾದ ತಳಿರು ತೋರಣಗಳಿಂದ ಅಲಂಕಾರ ಮಾಡಿ ಅಣಿ ಮಾಡುವಂತೆ ಪರ ಮಾತ್ಮನ ದಿವ್ಯಜ್ಯೋತಿಯು ನಮ್ಮ ಪಂಚಕೋಶಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಅವುಗಳನ್ನು ತೇಜಃಪುಂಜವಾಗಿ ಮಾಡಲು ಪ್ರೇರೇಶಿಸುವಾಗ ನಮ್ಮ ಕೋಶಗಳನ್ನೂ ಕರ್ಮಗಳಿಂದ ಗುಡಿಸಿ ತೊಳೆದು ಅಲಂಕಾರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅಗಲೇ ನಿಜವಾದ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ದೇವರು ನಮ್ಮ ಮೈಮೇಲೆ ಬಂದಾನು. ಆ ದೇವಾವೇಶಕ್ಕೆ ಒಳ ಗಾದೇವು. ಆ ದೈವ ನಮ್ಮನ್ನು ಹಿಡಿದೀತು. ನಮ್ಮಿಂದ ಅದರ ಸಂಕಲ್ಪಗಳನ್ನು ಈಡೇರಿಸಿಕೊಂಡೀತು. ಇಂತಹ ಸಿದ್ಧತೆಯನ್ನು ನಮಗೆ ಮಾಡಿಕೊಡುವ ಹಠಯೋಗವನ್ನು ಕುರಿತು ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರು ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. "ಅದು ಅನ್ನಮಯ ಪ್ರಾಣಮಯ ಕೋಶಗಳನ್ನು ಪರಿಪೂರ್ಣತೆಯ ಮತ್ತು ಸಿದ್ಧಿಯ ಸಾಧನ ಸಾಮಗ್ರಿಯನ್ನಾಗಿ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಸ್ಥೂಲ ದೇಹವು ಅನ್ನಮಯ ಪ್ರಾಣಮಯ ಕೋಶಗಳ

ಅವಿನಾಭೂತ ಸಂಗಮವಾಗಿದೆ. ಮಾನವನಲ್ಲಿ ಇವುಗಳ ಸಾಮರಸ್ಯವು ನೈಸರ್ಗಿಕ ಶಕ್ತಿಗಳ ಚಲನವಲನಗಳ ಅಧಾರವಾಗಿದೆ. ಮಾನವನ ನೈಸರ್ಗಿಕವಾದ ಬಾಳಿಗೆ ಪ್ರಕೃತಿದತ್ತವಾದ ಈ ಸಮರ್ಥತೆ ಸಾಮರಸ್ಯಗಳು ಸಾಕು. ಆದರೆ ಹಠಯೋಗಿಗೆ ಇದಿಷ್ಟೇ ಸಾಲದು. ಅಗಾಧವಾದ ಪರಿವೃಷ್ಟವಾದ ಮತ್ತೊಂದು ದಿವ್ಯ ಜೀತನವು ಈ ದೀಹ ಪ್ರಾಣಗಳ ಮೂಲಕ ಹರಿದು ಬರಲು, ಆ ಪ್ರಚಂಡ ಶಕ್ತಿಯ ಉದ್ವೇಗವನ್ನು ತಾನು ಶಿಥಿಲವಾಗದಂತೆ ಸಹಿಸಲು ಬೇಕಾದ ದಾರ್ಢ್ಯವನ್ನು ದೀಹ ಪ್ರಾಣಗಳಿಗೆ ಹಠಯೋಗ ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಈ ಸಾಧನ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಆಸನ, ಪ್ರಾಣಾಯಾಮಗಳು ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾದ ಅಂಗಗಳು.

ಯೋಗ ಎಂದರೆ ಒಂದುಗೂಡುವುದು ಎಂದರ್ಥ. ಆದರೆ ಎರಡು ಬಾಹ್ಯಪದಾರ್ಥಗಳು ಒಂದು ಗೂಡುವ ಪ್ರಸಂಗ ಅಧ್ಯಾತ್ಮದಲ್ಲಿ ಆಸಂಗತ. ತನ್ನಲ್ಲಿಯೇ ಅಂತರ್ಹಿತವಾದ ಪರಮಾತ್ಮನೊಡನೆ ಸೇರುವುದು ಯೋಗ. ಇದರಿಂದಲೇ ಯೋಗಿಯು ಧ್ಯಾನಪರನಾಗುತ್ತಾನೆ, ಅಂತರ್ಮುಖಿಯಾಗುತ್ತಾನೆ. ಬಹಿರ್ಮುಖವಾದ ಇಂದ್ರಿಯಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚುತ್ತಾನೆ. ಅಂತರಿಂದ್ರಿಯ ಗ್ರಹಣದಲ್ಲಿ ನಿರತನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಇಂತಹ ಧ್ಯಾನದಿಂದ ಮಾತ್ರ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಕಾಣಬಲ್ಲೆವು, 'ದಿವ್ಯಂ ದದಾಮಿ ತೇ ಚಕ್ಷುಃ ಪಶ್ಯ ಮೇ ಯೋಗಮೈಶ್ವರಂ' ಎಂದು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಅರ್ಜುನನಿಗೆ ಅನುಗ್ರಹಿಸಿದ ಚಕ್ಷುಸ್ಸು ಚರ್ಮಚಕ್ಷುಸ್ಸು ಅಲ್ಲ, ತರ್ಕ ದೃಷ್ಟಿಯೂ ಅಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಉಂಟಾದ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಬೇರೊಂದು ಮಾತಿನಿಂದ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಬೇಕು. ಬೌದ್ಧ ದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪಾರಮಿಹವೆಂದು ಇದಕ್ಕೆ ಹೆಸರು ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಈ ರೀತಿಯ ವಿಶೇಷ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ತರ್ಕದಿಂದ ಪಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ಉಪನಿಷತ್ತು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ನೈಷಾ ತರ್ಕೇಣ ಮತಿ ಮಾಸನೇಯಾ ! ಶ್ರೀಅರವಿಂದರು ಈ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಅತೀಂದ್ರಿಯ ಮಾತ್ರವಾದದ್ದೆಂದು ವರ್ಣಿಸದೆ 'ಮಾನಸಾತೀತ' (Supra-mental) ವಾದದ್ದೆಂದು ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನಸಾತೀತವಾದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಇದು ಯಾವ ಮನುಷ್ಯನಿಗೂ ಅತೀತವಾದ ಜ್ಞಾನ ಅಥವಾ ಅನುಭೂತಿ ಎಂದು ಭಾವಿಸಬಾರದು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಯಶ್ವಿ ಸುವ ಪ್ರತಿ ಮಾನವನಿಗೂ ನಿಲಕಬಲ್ಲ ಅನುಭವ ಇದು ಎಂದು ಶ್ರೀಅರವಿಂದರು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ಜ್ಞಾನಾನುಭವವನ್ನು ಪಡೆದ ಮಾನವನು ಮಾನವತ್ವದ ಹೊಸ್ತಿಲನ್ನು ದಾಟಿ ಮಾನವಾತೀತ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬರುತ್ತಾನೆ. ದೇವಾಂಶ ಸಂಭೂತನಾದವನು ದೇವನೇ ಆಗಬಲ್ಲನು. ಇವನು ದೇವನಾದಾಗಲೇ ದೇವನೊಡನೆ ಸಾಯುಜ್ಯ ಪಡೆಯಬಲ್ಲನು. ಪೂರ್ಣದಿಂದ ಮಾತ್ರವೇ ಪೂರ್ಣವನ್ನು ಪಡೆಯಬಲ್ಲನು.

ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದ ದರ್ಶನಕ್ಕೆನೈಶಿಷ್ಟ್ಯವಾದ ತತ್ತ್ವಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ಮುಖ್ಯವಾದ ತತ್ತ್ವ 'ಅತಿ ಮಾನವ' ತತ್ತ್ವ. ಕೆಲವು ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ದಾರ್ಶನಿಕರಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ 'ಅತಿ ಮಾನವ' ಆದರ್ಶಕ್ಕೂ ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರ 'ಅತಿಮಾನವ' ಆದರ್ಶಕ್ಕೂ ಅಜಗಜಾಂತರ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ ಎಂಬುವುದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಬೇಕಾದುದು ಅಗತ್ಯ. ನೀಟೈ ಎಂಬ ಜರ್ಮನಿಯ ತತ್ತ್ವಜ್ಞ 'ಅತಿಮಾನವ' ವಾದವನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟನು. ನೀಟೈ ಶಕ್ತಿ ಉಪಾಸಕ. ಈ ಶಕ್ತಿ ಯಾವ ರೀತಿಯದ್ದೆಂದು ಅವನ ದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನೀಟೈಯ 'ಅತಿಮಾನವ' ರಾಜಕ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯುಳ್ಳವನು. ಅಹಂಕಾರ ಭೂಯಿಷ್ಯನಾದವನು. 'ಆಢ್ಯೋಭಿ ಜನವಾನಸ್ತು ಕೋನೋಸ್ತಿ ಸದೃಶೋ ಮಯಾ' ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕವನು. ಇವನಿಗೆ ಇತರರಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುವ ವಾಪ ಪುಣ್ಯ, ನೀತಿ ಅನೀತಿಗಳು ಅಂಟಲಾರವು. ಇವೆರಡನ್ನೂ ದಾಟಿದವನು. (Beyond good and evil) ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ತನ್ನ ದಾಸರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯುಳ್ಳವನು. ಇಂತಹ ರಾಜಕ ಶಕ್ತಿ ಸಿದ್ಧಾಂತಕ್ಕೆ ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರ ದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರ 'ಅತಿಮಾನವ' ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ಸ್ಥಿತಪ್ರಜ್ಞ, ಲೋಕ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಬಾಳತಕ್ಕವನು. ಸ್ವಾರ್ಥಕ್ಕಾಗಿ ಕಾರುಣ್ಯಗಳು

ಇವನಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನ ಗುಣಗಳು. ಇವನು ದುರ್ಬಲನಲ್ಲ, ಮಹಾ ಶಕ್ತಿ. ಆದರೆ ಈ ಶಕ್ತಿ ಅತ್ಯಲ್ಪ, ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಶಕ್ತಿ, ತ್ಯಾಗದಿಂದ ತಪಸ್ಸಿನಿಂದ ಉತ್ಪನ್ನವಾದ ಶಕ್ತಿ, ಇದರ ತೇಜಸ್ಸು ಇವನ ಶಾಂತ ಮುಖ ಮುದ್ರೆಯಲ್ಲಿ ತೇಜಃಪುಂಜವಾದ ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳಗುತ್ತದೆ. ಕಾಂಚನವರ್ಣ ಸದೃಶವಾದ ಇವನ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಮಿಂಚಿನಂತೆ ಹೊಳೆಯುತ್ತದೆ. ಇವನ ತಪಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಎರಕ ಹುಯ್ದ ಹಿರಣ್ಮಯ ಪಾತ್ರೆಯಂತೆ ಅತ್ಯಂತ ಈ ದೇಹಪಾತ್ರೆ ಪ್ರಕಾಶಿಸುತ್ತದೆ. ಇವನ ಕರಣಾಕರಟಾಕಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರವಾದ ಜೀವ ಜಂತುಗಳೆಲ್ಲವೂ ಇವನ ದಯಾ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಮಾನ ಸಹಾನುಭೂತಿಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತವೆ. ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರ 'ಅತಿಮಾನವ' ಬಲಿಷ್ಠ, ಗರಿಷ್ಠ, ಶ್ರೇಷ್ಠ. ಈ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆ ಇವನಿಗೆ ಬಂದದ್ದು ಕಲ್ಮಷ ರಹಿತವಾದ ಅನುಷ್ಠಾನದಿಂದ, ರಾಗ ದ್ವೇಷ ರಹಿತವಾದ ಮಾನವ ಪ್ರೇಮದಿಂದ, ಅಹಂಕಾರ ರಾಹಿತ್ಯದಿಂದ, ಪ್ರಪತ್ತಿ ನಿವೃತ್ತಿಯಿಂದ ಎಂದು ಛಾವಿಸಬೇಕು. ಇವನ ಬಲ ಬ್ರಹ್ಮತೇಜಸ್ಸಿನಿಂದ ಉತ್ಪನ್ನವಾದ ಬಲ, 'ನಾಯಮಾತ್ಮಾ ಬಲಹೀನೇನ ಲಭ್ಯಃ' ಎಂದು ಉಪನಿಷತ್ತು ಹೇಳಿದಾಗ ಈ ಅತ್ಯಬಲವನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಯದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹೇಳಿದ ಮಾತು ಗಳೆಂದು ಛಾವಿಸಬೇಕು. 'ನಾಯಮಾತ್ಮಾ ಪ್ರವಚನೇನ ಲಭ್ಯೋ ನ ಮೇಧಯಾ ನ ಬಹುನಾ ಶ್ರುತೇನ' ಎಂಬ ಉಪನಿಷದ್ವಾಕ್ಯಾನುಸಾರವಾದದ್ದು ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರ ತರ್ಕಾತೀತವಾದ ಯೋಗದರ್ಶನ.

ಶ್ರೀಅರವಿಂದರು ತನ್ನ ಪೂರ್ಣ ಸಮನ್ವಯ ಯೋಗದಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸೂತ್ರಗಳ ನೈಲ್ಯ ಮನೋಹರವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಣೆದಿದ್ದಾರೆ ಈ ದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಚ್ಯ ಪ್ರತಿಚ್ಯಗಳ ಪ್ರಾಚೀನ ಆರ್ವಾಚೀನಗಳ ಸಾಮರಸ್ಯವನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಇಂದಿನ ಏಕಪಕ್ಷದ ಮಾನವವಾದ (Humanism), ಒದ್ದಿ ವಾದ (Rationalism), ಮಾರ್ಕ್ಸವಾದ (Marxism), ಪ್ರಯೋಜನವಾದ (Utilitarianism), ಫಲವಾದ (Pragmatism) ಮತ್ತಿತರ ಚಾರ್ವಾಕಭಾಯಿಯ ವಾದಗಳು ಶ್ರೀಅರವಿಂದ ದರ್ಶನದ ಪೂರ್ವ ಪಕ್ಷಗಳು. ಪಕ್ಷಸಾತಯುತವಾದ, ಸಮನ್ವಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಲ್ಲದ ಈ ವಾದಗಳ ಖಂಡನೆಯನ್ನು ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದರೀತಿ ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರ ದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತೇವೆ.

ನಮ್ಮ ಶತಮಾನದ ದರ್ಶನಗಳ ಘರ್ಷಣೆಯಿಂದ ಎದ್ದ ಮೋಡಗಳ ಹಿಂದೆ ಶ್ರೀಅರವಿಂದರ ದರ್ಶನ ಅಶಾಕೀರಣವನ್ನು ಜಗತ್ತಿನ ಮೇಲೆ ಬೀರಿದೆ. ಇದರ ಪರಿಣಾಮ ವಿಚಾರಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ದೂರ ಪ್ರಸಾರವಾಗಬಲ್ಲದೆಂಬುದು ಕಾಲಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿದೆ. (ಅರವಿಂದ ದರ್ಶನದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವನ್ನೂ ಹಿರಿಮೆಯನ್ನೂ ತಿಳಿಯಲು ತುಲನಾತ್ಮಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅಭ್ಯಸಿಸುವುದು ಅತ್ಯಗತ್ಯ. ವೇಲಿನ ಲೇಖನ ಈ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟ ಉಪಕ್ರಮವಾಗಿದೆ. ಇನ್ನೂ ವಿಶೇಷ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಲಾಗಿದೆ.)

— ಎಂ. ಯಾಮುನಾಚಾರ್ಯ

— ೪೨೨ —

ಭಾರತ ಇತಿಹಾಸ ದರ್ಶನ

“ಹಿಂದುಸ್ಥಾನವನ್ನು ಒಂದು ಅಖಂಡ ರಾಷ್ಟ್ರಮಾಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ಪರಮಾತ್ಮನು ಎರಡು ಸಾವಿರ ವರುಷಗಳಿಂದ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ”

—ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರು (“ಮಾನವ ಐಕ್ಯದ ಆದರ್ಶ”)

ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ಪರಮಾತ್ಮನಿಂದ ಬುದ್ಧ ದೇವರ ವರೆಗಿನ ಎರಡೂವರೆ ಸಾವಿರ ವರುಷಗಳ ಕಾಲವು, ಒಂದು ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಮಯವಾಗಿದ್ದಿತೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ವೇದಗಳ ಸಂಗ್ರಹ, ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳ ಉದಯ ಇವು ಆ ಕಾಲದ ಮಹತ್ವದ ಸಂಗತಿಗಳು. ಜ್ಯೇಷ್ಠಪಾಂಡವನಾದ ಯುಧಿಷ್ಠಿರನಿಗೆ ಧರ್ಮರಾಜನೆಂಬ ಧರ್ಮಾಂಕಿತವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಪರಮಾತ್ಮನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ಧರ್ಮರಾಜ್ಯವು ಸುಮಾರು ಒಂದು ಸಾವಿರ ವರುಷಗಳ ಕಾಲ ನಡೆಯಿತೆಂದು ಪುರಾಣಗಳು ಹೇಳುತ್ತವೆ. ಆ ಮೇಲೆ ಕೈಕಳೆಗಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳೋ, ಮಾಂಡಲಿಕರೋ ಪ್ರಬಲರಾಗುತ್ತ ಬೃಹದನ್ನೊಬ್ಬರು ಸುಟ್ಟದಿಂದ ಉರಳಿಸುತ್ತ, ಹೊಸ ಹೊಸ ವಂಶಗಳ ಆರೋಹಣಕ್ಕೆಗೆಗಳನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದರು ಹೀಗೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಚಿಕ್ಕ ಸುಟ್ಟ ಗಣರಾಜ್ಯಗಳು ತಲೆದೋರಿದ್ದವೆಂದು ತೋರುತ್ತವೆ. ಇದಾಯಿತು ಅಂದಿನ ಇಂದ್ರಶ್ವರ (ಅಥವಾ ದಿವ್ಯ)ನಾತು.

ಪಂಚಪಾಂಡವರಲ್ಲೊಬ್ಬನಾದ ನಕುಲನ ವಂಶವು ಮಗಧ (ಬಿಹಾರ) ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ, ಪಾಟಲೀಪುತ್ರ (ಪಾಟೀಣಾ) ರಾಜಧಾನಿಯಲ್ಲಿ ದ್ವಿತೀಯ ವಂಶದಂತೆಯೇ ಅನೇಕ ಕಾಲ ಆಳಿದ ಬಳಿಕ ಅಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದರ ಹಿಂದೊಂದು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರಾಜವಂಶಗಳು ಆಳಿವವು. ಆಗೊಮ್ಮೆ ಧರ್ಮವು ಈಗಿನಂತೆ ತನ್ನ ಪುರಾತನ ಸತ್ಯಜ್ಞಾನವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಬಾಹ್ಯಕ ಕರ್ಮಕಾಂಡಕ್ಕೆ (ಆಚಾರಕ್ಕೆ) ಬಹಳ ಮಹತ್ವ ಕೊಡುವಂತಹ ವಸ್ತುವಾಗಿದ್ದಿತೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಆಗ ಈ ಬಾಹ್ಯಕ ಆಚಾರಕ್ಕೆ ದಿವ್ಯ ವಿಚಾರದ ಕಳೆಯನ್ನು ಕೊಡುವ ದಕ್ಕಾ ನಿಯಮ ನಿಷ್ಕೆಗಳ ಕರ್ತೋರತೆಗೆ ಕರುಣೆಯ ಮೆರಗು ಕೊಡುವದಕ್ಕೂ, ಎರಡೂವರೆ ಸಾವಿರ ವರುಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಆದೇ ಮಗಧ (ಬಿಹಾರ) ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಪುಣ್ಯಕಾಲಿಯಾದ ಶಿಶುನಾಗ ವಂಶದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಬುದ್ಧ ದೇವರು ಅವತರಿಸಿದರು ಅನೇಕ ಮಹಾ ಪುರುಷರ ತತ್ವಗಳಿಗದಂತೆಯೇ ಬುದ್ಧ ದೇವರ ತತ್ವಕ್ಕೂ ಅವರ ಅನುಯಾಯಿಗಳಿಂದ ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಅರ್ಥ ಮಾಡುವವಕ್ಕೆ ಆಗಲೇ ಆರಂಭವಾಯಿತೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಮುಂದೆ ಪಾಟಲೀಪುತ್ರದಲ್ಲಿಯೇ ಆಳಿದ ಮೌರ್ಯವಂಶದ ಸುಮಿತ್ರಾತನೂ, ಧರ್ಮನಿಷ್ಠನೂ ಆದ ಅಶೋಕ ಮಹಾರಾಜನು ನೆರೆಯಿಸಿದ ಬೌದ್ಧ ಮಹಾ ಸಮ್ಮೇಲನದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪಕ್ಷವವರು ಮುನ್ನಿದು ಸಭೆಯಿಂದ ಎದ್ದು ಹೋದರೆಂದು ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ ಮಾತು ಇದಕ್ಕೊಂದು ಸಾಕ್ಷಿಯಂತಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು ಇಷ್ಟೇ ಏಕೆ? ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದ ಆಶ್ರಮದ ಶ್ರೀ ಮಾತಾಜಿಯವರು ತಮ್ಮದೊಂದು ಗ್ರಂಥ [ವರ್ಡ್ಸ್ ಆಫ್ ದಿ ಮದರ್]ದಲ್ಲಿ “ಸ್ವಯಂ ಶ್ರೀ ಬುದ್ಧ ದೇವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ಅವರ ತತ್ವಕ್ಕೆ ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಅನೇಕ ಶಿಷ್ಯ ಪಂಗಡಗಳಾಗಿದ್ದವು” ಎಂದು ಹೇಳಿರುವರು. ಈ ಭೇದವೇ ಆಗಿನ ಕಾಲದ ರಾಜಕೀಯ ಆರಾಜಕತೆಯಂತೆ (ಅನೇಕಾನೇಕ ಸಣ್ಣ ಸುಟ್ಟ ರಾಜ್ಯಗಳಾಗಿದ್ದವಂತೆ) ಧಾರ್ಮಿಕ ಆರಾಜಕತೆಯಾಗುವದಕ್ಕೂ ಕಾರಣವಾಯಿತೋ ಏನೋ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ಬುದ್ಧದೇವನ ಅನುಯಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಶೂನ್ಯವಾದವನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತಲೂ, ಇನ್ನೂ ಕೆಲವರು ನೀತಿವಾದವನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತಲೂ ಒಬ್ಬರು ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗೆ ಹೀನಯಾನ (ಹೀನಮಾರ್ಗ) ದವರೆಂದು ಹೆಸರಿಡುತ್ತಲೂ ಸಾಗಿದರೆಂದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ತಮ್ಮೊಳಗಿನವರನ್ನೇ ತಾವು ಹೀಯಾಳಿಸ ತೊಡಗಿದವರು, ಇಲ್ಲಿಯ ಮೂಲ ಧರ್ಮವಾದ ಋಷಿಪುಣ್ಯೇತ ವೇದಧರ್ಮವನ್ನು ಬುಡಮುಟ್ಟಿ ಮುಳುಗಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿರಬಹುದೆಂದು ಊಹಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಅಂತೆಯೇ ಅದರ ಮುಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಾವಿರಾರು ವರುಷ ಈ ಎರಡೂ ಧರ್ಮಗಳು ಒಂದರ ಮೇಲೊಂದು, ತಮ್ಮ ಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಕೂಡಿಸಲಿಕ್ಕಾಗಿ, ತಾವು ತಾವು ಉಳಿದುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದವೆಂದು ಇತಿಹಾಸದಿಂದ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ.

ಸ್ವಾಮಿ ಶ್ರೀ ವಿನೇಕಾನಂದರು ವಿಶ್ವಧರ್ಮ ಸಮ್ಮೇಳನಕ್ಕೆಂದು ಆಮೇರಿಕೆಗೆ ಹೋದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಒಂದು ಉಪನ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ, ಅವರು ಇದೇ ಮಾತನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಹೇಗಂದರೆ:—

“ ಕರ್ಮರತೆಗೆ ಬಂದಿದ್ದ ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮವು ಕಾರುಣ್ಯದ ಮೆರುಗನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿತು. ಆದರೆ ಮುಂದುಮುಂದಿನ ಬೌದ್ಧ ಅನುಯಾಯಿಗಳು ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮವನ್ನೇ ಹತ್ತಿಕ್ಕಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಅದು ಚೀನಾ, ಬರ್ಮಾ, ಶಿಲೀಂಜನ ಮೊದಲಾದ ಪರದೇಶಗಳನ್ನು ಸೇರಬೇಕಾಯಿತು ” ಎಂದಂದಿದ್ದಾರೆ.

— ೨ —

ಬುದ್ಧದೇವರಿಂದ ಈಚೆಗಿನ ಈ ಎರಡೂವರೆ ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳೆಂದರೆ ಭರತಖಂಡದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಇದೊಂದು ರಾಜಕೀಯ ಸಮಯವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಧರ್ಮಸಿಂಹ ಅರೋಹಣಮಹಾರಾಜನ ಮುತ್ಸಜ್ಞನಾದ ಸಾಮ್ರಾಟ ಚಂದ್ರಗುಪ್ತನೇ ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ರಾಜ್ಯಗಳಾಗಿ ವಿಭಾಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದ ಭರತ ಖಂಡವನ್ನು ಮೊಟ್ಟಮೊದಲು ಏಕಭತ್ತಾಧಿಪತ್ಯವಾಗಿ ಏರ್ಪಡಿಸಿದ ಅಮರಪುರುಷನು. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹಿಂದು ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ದಂಡೆತ್ತಿ ಬಂದ ಮೊವಲನೆಯ ಪರಕೀಯ ಸಮ್ರಾಟನಾದ ಅಲೆಗ್ಸಾಂಡರನನ್ನು ಹೊಡೆದೋಡಿಸಿ ಇಲ್ಲಿಯ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ ಸಮರ್ಥ ಭಾರತೀಯ ಸಾಮ್ರಾಟನೆಂದರೆ ಈ ಚಂದ್ರಗುಪ್ತಮಹಾ ರಾಜನೇ. ಅರ್ಧಶಾಸ್ತ್ರದ ಅದಿ ಪ್ರವರ್ತಕನೂ, ಮಹಾ ರಾಜತಂತ್ರಕುಲನೂ ಅದ ಬಾಂಧ್ಯನೇ ಈತನ ಮಂತ್ರಿಯು. ಈ ಚಾಣಕ್ಯನ ಸಹಾಯದಿಂದ ಸಾಮ್ರಾಟ ಚಂದ್ರಗುಪ್ತನ ಕಟ್ಟಿದ ಭಾರತ ಚಕ್ರಾಧಿಪತ್ಯದ ಅಂತರ್ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಇಂದಿನ ಮಹಾಮಹಾ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಮುಸಂಘಟಿತ ರಾಷ್ಟ್ರ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ನೆನೆಪಿಗೆ ತರುತ್ತದೆಂದು ಅನೇಕ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಇತಿಹಾಸಕಾರರು ಬೆರಗುಬಟ್ಟು ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಲೆಗ್ಸಾಂಡರನ ಸರದಾರನಾದ ನೆಲ್ಯೂಕಸನು ಸೋತು ಚಂದ್ರಗುಪ್ತನೊಡನೆ ಒಡಂಬಡಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ತನ್ನ ಮಗಳನ್ನು ಆತನಿಗೆ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟನು ಮತ್ತು ತನ್ನ ರಾಯಭಾರಿಯಾದ ಮೆಗಿಸ್ತನೀಸ ನನ್ನು ಈತನ ರಾಜಸಭೆಯಲ್ಲಿ ರಾಯಭಾರಿಯನ್ನಾಗಿ ನೌಗಿ ಇಟ್ಟನು. ಈ ರಾಯಭಾರಿಯು ಒರೆದ ಹಿಂದು ಸ್ಥಾನ ವೃತ್ತಾಂತದಲ್ಲಿ “ಈ ದೇಶದ ಜನರು ಈಶ್ವರ ಪೂಜಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಅರಿಯರು ಮನೆಯ ಬಾಗಿಲು ಗಳಿಗೆ ಕೇಲಿ ಸಹ ಹಾಕುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಒಂಗಾರದ ಅಭರಣವನ್ನು ಒಂದು ಕೋಲಿನ ತುದಿಗೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಕಾಲಿಯಿಂದ ರಾಮೇಶ್ವರದವರೆಗೆ ತಿರುಗಾಡಿದರೂ ಕಳಪಿನ ಭಯವಿಲ್ಲ” ಎಂದು ಮುಂತಾದುದಾಗಿ ಬರೆದ ಸಂವರ್ಣ ವಾಕ್ಯಗಳು ಸಮ್ರಾಟ ಚಂದ್ರಗುಪ್ತನ ಆಳಿಕೆಯ ಘನತೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಮಾಡುವವು.

ಈ ಸಮ್ರಾಟನ ಮೊಮ್ಮಗನಾದ ಧರ್ಮಸಿಂಹ ಅಶೋಕ ಮಹಾರಾಜನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವು ಇನ್ನೂ ಘನತೆಗೆ ಏರಿ ಇಡೀ ಹಿಂದುಸ್ತಾನವಲ್ಲದೆ ಹಿಂದುಸ್ತಾನದ ಹೊರಗೆ ಎರಡೂವರೆ ಸಾವಿರ ಹರದಾರಿಯೊಳಗಿನ ಇಜಿಪ್ತ, ರಶಿಯಾ, ಗ್ರೀಸ ಮೊದಲಾದ ದೇಶಗಳು ಸಹ ಭಾರತದ ಮಿತ್ರ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಾಗಿದ್ದವು.

ಮುಂದೆ ಈ ವಂಶದ ಕೊನೆ ಕೊನೆಯ ಅರಸರನ್ನು ಪಟ್ಟದಿಂದ ತಳ್ಳಿ ಕಣ್ಣು, ಸುಂಗ, ಮೊದಲಾದ ವೈದಿಕ ರಾಜವಂಶಗಳು ಪಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬಂದವು. ಅಶೋಕ ಮಹಾರಾಜನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಬಲ್ಯಹೊಂದಿದ ಬೌದ್ಧಧರ್ಮದ ಮೂಲಕ ಹತ್ತಿಕ್ಕಲ್ಪಟ್ಟ ವೇದಧರ್ಮವು ತನ್ನ ಪೂರ್ವ ವೈಭವವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಪುನಃ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿತೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಸ್ತಾನದ ಹೊರಗೆ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಂಡಿದ್ದ ಗ್ರೀಕರು ಪುನಃ ಪಟ್ಟನ್ನು ಪಂಚಾಬ, ಸಿಂಧಪ್ರಾಂತ ಮೊದಲಾದ ಸೀಮಾಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸ ತೊಡಗಿದರು. ಆಗ ಭಾರತದ ಅಂತಃಶಕ್ತಿಯು ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಬಲವಾಗಿದ್ದಿತಾದ್ದರಿಂದ ಅದು ಪರಕೀಯರಿಗೆ ತನ್ನ ಧರ್ಮದೀಕ್ಷೆಗೊಟ್ಟು ಅವರನ್ನು ತನ್ನೊಳಗೆ ಜೀರ್ಣಿಸಿಕೊಂಡಿತು ಮಿನಾಂಡರನೆಂಬ ಪ್ರಖ್ಯಾತ ಗ್ರೀಕರಾಜನು ಬೌದ್ಧಧರ್ಮವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಮಿಲಿಂದನೆಂಬ ಹೆಸರನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೂ, ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಗ್ರೀಕ ರಾಜನು ವಾಸುದೇವನೆಂಬ ಹೆಸರನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಗರುಡಪಂಚವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದೂ, ಇತಿಹಾಸ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಸಂಗತಿಗಳಾಗಿವೆ. ಆದರೂ ಹಿಂದುಸ್ತಾನದ ಬೆಳೆಯುಳ್ಳ ಭೂಮಿ, ಹಾಗೂ ಅಗಣಿತ ಸಂಪತ್ತಿಗೆ ಮರುಳಾದ ಪರಕೀಯರ ತಂಡಗಳು ಹಾಗೆಯೇ ಒಂದರ ಹಿಂದೊಂದು ಬರಹತ್ತಿದವು. ಹಿಂದುಸ್ತಾನದ ಆಚೆಗೆ ವಾಯವ್ಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಶಕ, ಪಾರಥ್ವ ಸಿಧಿಯನ್ ಪಾರ್ಥಿಯನ್ ಮೊದಲಾದ ಜನಾಂಗಗಳು ನೂರಾರು ವರ್ಷ ದಾಂ ಮೂಡುತ್ತಲೇ ಬಂದವು. ಮೊದಮೊದಲಿಗೆ ಇಲ್ಲಿಯ ಗಣರಾಜ್ಯಗಳು ಆ ತಂಡಗಳನ್ನು ಸೋಲಿಸಿ (ಸಂವತ್) ಎಂಬ ಶಕವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ್ದರೂ, ಕೊನೆಗೆ ಶಕರು ಪ್ರಬಲರಾಗಿ ಕ್ರಿಸ್ತೀಯ ಮೊದಲನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ (ಕ್ರಿ. ಶ. ೭೮) ಏಕ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಮಧುರಾ, ಉಜ್ಜಯಿನಿ ನಾಡಿಕಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು.

ಇನ್ನು ದಕ್ಷಿಣ ಹಿಂದುಸ್ತಾನದ ಪಾತ್ರವು ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು, ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಅಶೋಕ ಮಹಾರಾಜನ ವಂಶವು ಇಳಿಗಾಲಕ್ಕೆ ಬಂದ ಸುಮಾರಿನಲ್ಲಿಯೇ ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿ ಸಾತವಾಹನರೆಂಬ ಪ್ರಖ್ಯಾತರಾದ ಆಂಧ್ರರಾಜರು ಪ್ರಾಬಲ್ಯಕ್ಕೆ ಒಂದರು. ಇವರು ನಾಸಿಕದ ವರಕೀಯ ಶಕರಾಜರನ್ನು ಗೆದ್ದು ಅವರು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ಶಕಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಸಾತವಾಹನ ಶಕ ಅಥವಾ ರಾಲಿವಾಹನ ಶಕವೆಂದು ನಾಮದೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಈ ವಂಶದ ಸುಮಾರು ಮೂವತ್ತು ಜನ ಪ್ರಖ್ಯಾತ ರಾಜರು ಸುಮಾರು ಐದನೂರು ವರುಷಗಳ ವರೆಗೆ ದಕ್ಷಿಣ ಹಿಂದುಸ್ತಾನವನ್ನಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಕೆಲಕಾಲ ಉತ್ತರ ಹಿಂದುಸ್ತಾನದ ಕೆಲಭಾಗವನ್ನು ಸಹ ಆಳಿದರೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದ ಕಣ್ಣು, ಸುಂಗ ಮತ್ತು ಈ ಸಾತವಾಹನರ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ವೇದ ಧರ್ಮದ ಪ್ರಖ್ಯಾತವಾದ ಅನೇಕ ಶ್ರುತಿ, ಸ್ಮೃತಿ ಗ್ರಂಥಗಳು ರಚಿತವಾದವೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

— ೨ —

ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಹಿಂದುಸ್ತಾನದೊಳಗೆ ಪಾಟಲೀಪುತ್ರದಲ್ಲಿಯೇ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಪ್ರಖ್ಯಾತ ಸಮ್ರಾಟನು ಉದಯಿಸಿದನು ಗುಪ್ತವಂಶದ ಸಮುದ್ರಗುಪ್ತ ಮಹಾರಾಯನೇ ಅವನು. ಈತನು ಉತ್ತರ ಹಿಂದುಸ್ತಾನದ ಪರಕೀಯ ರಾಜರನ್ನೆಲ್ಲ ಸದೆ ಒಡದ್ದಲ್ಲದೆ ಇಡೀ ಭರತಖಂಡದ ದೇಶೀಯ ಚಕ್ರ ಪುಟ್ಟ

ಅನೇಕಾನೇಕ ರಾಜರನ್ನು ತನ್ನ ಅಂಕಿತದಲ್ಲಿ ತಂದು ಪುನಃ ಏಕಭತ್ತಾಧಿಪತ್ಯವನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಅಶೋಕನ ಧರ್ಮ ಸ್ತಂಭದ ಮೇಲೆ ತನ್ನ ವಿಜಯಲಿಪಿಯನ್ನು ಬರೆಯಿಸಿದನು. (ಇದು ಈಗ ಅಲ್ಪಾಚಾದದಲ್ಲಿದೆ. ಕ್ರಿ. ಶ. ೩೩೦) ಈತನು ಮಹಾಶೂರ ಧೀರನಿದ್ದಂತೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಗೀತಾದಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮಹಾ ವಿದ್ವಾಂಸನಾಗಿದ್ದನು. ಅದರಂತೆಯೇ ಈತನು ಅತಿಶಯ ಉದಾರ ಹೃದಯನೂ ಆಗಿದ್ದನು.

ಮಥುರಾ, ನಾಟಕಗಳ ರಕರಾಜ್ಯಗಳು ಹೀಗೆ ಸದೆಬಡೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಉಜ್ಜಯಿನಿಯ ಶಕರು ಭಾರತೀಯ ಧರ್ಮವನ್ನೂ, ನಾಮಗಳನ್ನೂ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದವರಾದ್ದರಿಂದಲೇ ಏನೋ (ಅಥವಾ ಉದಾರ ಹೃದಯ ಯಾದ ಸಮ್ರಾಟ ಸಮುದ್ರಗುಪ್ತನೊಡನೆ ಒಡಂಬಡಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡದ್ದರಿಂದಲೋ ಏನೋ) ಗುಪ್ತರೊಡನೆ ರಾಯಭಾರಿ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿಕೊಂಡು ಇನ್ನೂ ಉಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಸಮುದ್ರ ಗುಪ್ತನ ಮಗನೂ, ಭಾರತೀಯರಾದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ನರ ನಾರಿಯರ ನಾಲಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಇಂದಿಗೂ ಮಂಡಿಸಿರುವವನೂ ಆದ ಪರಮ ಪ್ರಖ್ಯಾತನಾದ ವೀರನುರಾಜನು ಉಜ್ಜಯಿನಿಯ ಈ ರಕ ರಾಜರನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸದೆ ಬಡೆದು ಸಿಂಧ, ಸೌರಾಷ್ಟ್ರ, ಮಾಳವಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ತನ್ನ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿ ಉಜ್ಜಯಿನಿಯನ್ನು ತನ್ನ ರಾಜ ಧಾನಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದನು. ಪ್ರಖ್ಯಾತ ಕವಿ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯಾದ ಕಾಳಿದಾಸನು ಈ ವೀರನು ರಾಜನ ಆಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದನು. ಆಗ ಆರ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಪುನಃ ಕಳೆ ಏರಿತು. ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ, ವೈದ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ, ಸಾಹಿತ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ ಮೊದಲಾದ ಅನೇಕ ಭಾರತೀಯ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳೆಲ್ಲ ವೃದ್ಧಿಗತವಾದವು. ಚೀನದ ಯಾತ್ರಿಕ ನಾದ ಫಾಹಿಯನ್ನನು ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಯಾತ್ರೆಗೆ ಬಂದಿದ್ದ ವೀರನುರ ಜನ ಆಳಿಕೆಯ ಬಗೆಗೆ ಹೀಗೆ ಘಂಟಾ ಘೋಷವಾಗಿ ಹೇಳಿರುವನು:— “ಬಹು ದೊಡ್ಡ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಪ್ರಜೆಗಳು ಯಾವ ಅಂಜಿಕೆಯೂ, ಚಿಂತೆಯೂ ಇಲ್ಲದೆ ನಿಶ್ಚಿಂತರಾಗಿ ಬಾಳ ಬದುಕುತ್ತಿದ್ದರು” ಇದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಏನು ಬೇಕು? ಅಂದಿನಿಂದ ಇಂದಿನ ವರೆಗೆ ಸಮಸ್ತ ಭಾರತ ನರ-ನಾರಿಯರ ಹೃದಯವನ್ನೆಲ್ಲ ಆಕರ್ಷಿಸಿದ ಈ ವೀರನು ಮಹಾ ರಾಯನ (ಗುಪ್ತನಂತದ ೨ ನೆಯ ಚಂದ್ರಗುಪ್ತನ) ಮಹಿಮೆಯ ದ್ಯೋತಕವಾಗಿಯೇ ಮುಂದೆ ಕೆಲಕಾಲದ ಮೇಲೆ (ಕ್ರಿಶ್ವೀಯ ಎಂಟೊಂಬತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ) ಉತ್ತರ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಪ್ರಖ್ಯಾತವಾಗಿದ್ದ “ಸಂವತ್” ಎಂಬ ಶಕಕ್ಕೆ “ವೀರನು ಸಂವತ್” ಎಂದು ಹೆಸರು ಕೊಡಲಾಯಿತು, ಮೊದಲು ಅದಕ್ಕೆ “ನಾಳವ ಸಂವತ್” ಎಂದು ಹೆಸರಿದ್ದಿತು.

ಭಾರತ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ವೈಶ್ವಾನರ ಪುರುಷನು ಆಗಲೂ ಪ್ರಜ್ವಲಿತನಾಗಿಯೇ ಇದ್ದನೆಂದು ಹೇಳ ಬಹುದು. ಏಕೆಂದರೆ ಆಗಲೂ ಅದು ಪರಕೀಯರನ್ನು ತನ್ನೊಳಗೆ ಜೀರ್ಣಮಾಡಿ ಕೊಂಡೇ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಿತು. ಹೇಗೆಂದರೆ ಮಥುರೆಯ ಶಕರಾಜ್ಯ ಸ್ಥಾಪಕನಾದ ಕನಿಷ್ಠನನ್ನು ಬೌದ್ಧಧರ್ಮದ ಮಹಾಯಾನ ಶಾಖೆಯವರು (ಬಹುಶಃ ಅಶೋಕ ಮಹಾರಾಜನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮುನಿಸುಗೊಂಡು ಹೋದವರು) ತಮ್ಮ ಮತಕ್ಕೆ ಸೇರಿದು ಕೊಂಡು ಈತನನ್ನು ಅಭಿನವ ಅಶೋಕನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದರು. ಇತ್ತ ಉಜ್ಜಯಿನಿಯ ಶಕರನ್ನು ವೈದಿಕಧರ್ಮ ನುಯಾಯಿಗಳು ತಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಹೊರಳಿಸಿಕೊಂಡು ಅವರ ಚಪ್ಪಣ ಮೊದಲಾದ ವಿಚಿತ್ರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತು ಹಾಕಿ ಅವರಿಗೆ ರುವ್ರದಾಮ, ಶ್ರೀದಾಮ, ಜಯದಾಮ ಮೊದಲಾದ ಭಾರತೀಯ ಹೆಸರುಗಳನ್ನಿಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡಿದರು. ಕಾಲಿದಾಸನಿಗಿಂತ ಮುಂಚಿನ ಪ್ರಖ್ಯಾತ ನಾಟಕಕಾರನಾದ ಭಾಸ ಮಹಾಕವಿಯು ಈ ಶಕರಾಜನ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದು ಕೊಂಡು ರಾಮಾಯಣ ಮಹಾ ಭಾರತಗಳೊಳಗಿನ ಅನೇಕ ಆಖ್ಯಾನ ಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಬರೆದನೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಅದರೂ ಇವರಿಗೆ ತಾವು ಪರಕೀಯ ರಾಜ್ಯ ವಂತದವರೆಂಬ ಕಲ್ಪನೆಯು ಒಳಗೊಳಗೇ ಇದ್ದೇ ಇದ್ದಿತ್ತೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಸ್ವದೇಶದ ಆರ ಸೊತ್ತಿಗೆಗಳು ತಲೆಯೆತ್ತಿದಾಗ ಇವರು ತೋರಿಕೆಗೆ ಅವರ ಕೂಡ ಹೊಂದಿಕೊಂಡವರಂತೆ ತೋರಿಸಿ ಒಳಗೊಳಗೆ

ಅವರನ್ನು ಲೆಕ್ಕಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣಾರ್ಥವಾಗಿ ನಾಶಿಕದ ಶಕ ರಾಜರು ಸಾತವಾಹನರಿಗೆ ಶತ್ರು ವರ್ಗವನ್ನು ಸುದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟು ಮಿತ್ರತ್ವ ಬೆಳೆಸಿದವರಂತೆ ತೋರಿಸಿ ಹಿಂದಿನಿಂದ ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ಅವರ ಕೂಡ ಕಾಲುಕೆದರಿ ಜಗಳತೆಗೆದು ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ನಿಂತರು. ಇದನ್ನರಿತು ಸಾತವಾಹನರು ಕ್ರೌಢರಾಗಿ ನಾಶಿಕದ ಶಕರನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣ ನಿರ್ನಾಮ ಮಾಡಿದ್ದು ಇತಿಹಾಸ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ. ಇವರಂತೆಯೇ ಉಜ್ಜಯಿನಿಯ ಶಕರೂ ಕೂಡ ಸುವಿಖ್ಯಾತ ಗುಪ್ತ ಸಾಮ್ರಾಟ ನಾದ ಸಮ್ರಾಟ ಗುಪ್ತನ ಕೂಡ ಎಷ್ಟೇ ಒಡಂಬಡಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ರಾಯಭಾರಿ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ದ್ದರೂ ಆತನ ಮಗನಾದ ಪುಣ್ಯ ಶ್ಲೋಕ ವಿಕ್ರಮರಾಜನು (೨ ನೆಯ ಚಂದ್ರಗುಪ್ತನು) ಪರಕೀಯರ ಈ ಒಳಗತ್ತನ್ನು ತಿಳಿದೋ ಏನೋ ಉಜ್ಜಯಿನಿಯ ಶಕರನ್ನು ಹೇಳಹೆಸರಿಲ್ಲದಂತೆ ನಿರ್ನಾಮ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟನೆಂಬ ವಿಷಯವನ್ನು ಈ ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ.

ಒಳ್ಳೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ವಿಘ್ನಗಳು ಬಹಳವೆಂಬ ನಾಣ್ಣುಡಿಗನುಸೂಸಿ ಭಾರತದ ಏಕಭತ್ತಾಧಿಪತ್ಯದ ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಒಂದರ ಹಿಂದೊಂದು ಗಂಡಾಂತರಗಳು ಬರುತ್ತಲೇ ಇದ್ದವು. ಗುಪ್ತಸಾಮ್ರಾಟರ ಮುಂದು ಮುಂದಿನ ಅರಸರು ಸ್ವಲ್ಪ ಇಳಕೆಗೆ ಬಂದ ಹಾಗೆಲ್ಲ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪರಕೀಯರ ಆಕ್ರಮಣವು ಮತ್ತೆ ಆರಂಭವೇ ಆಯಿತು. ಚೀನ ಮಂಗೋಲಿಯಗಳ ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿದ್ದ ಹೊಣರಂಬ ಜನಾಂಗದವರು ಭಾರತದ ಭಾಗ್ಯ ಶೋಷಣೆಗೆ ದುರಾಶುಕಟ್ಟು ಹಿಂದುಸ್ತಾನವನ್ನು ಹೊಕ್ಕರು. ಗುಪ್ತ ರಾಜರು ಇವರ ಕೂಡ ಅನೇಕ ವರುಷ ಸತತ ಕಾಡಾಡಿದರು ಆದರೆ ದುರ್ವೈವವಶಾತ್ ಕೊನೆಗೆ ಹೊಣರು ಉತ್ತರ ಹಿಂದುಸ್ತಾನದ ಬಹು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿಯೇ ಬಿಟ್ಟರು. ಈ ವಂಶದ ಶೋರಮಾಣ, ಮಿಹಿರಕುಲ ಮೊದಲಾದ ರಾಜರು ಅರಸೊತ್ತಿಗೆ ಮಾಡುವಷ್ಟರೀತಿಯಾಗಿ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ಪುನಃ ಅವರನ್ನು ತನ್ನ ಜಲರಾಗ್ನಿ ಯಲ್ಲಿ ಪಚನಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಅರಂಭಿಸಿತೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಏಕೆಂದರೆ ಮಿಹಿರ ಕುಲನ ಮಗನು ಪ್ರವರ ಸೇನನೆಂದು ಹಿಂದೂ ಹೆಸರಿನ್ನಿಟ್ಟು ಕೊಂಡನೆಂದು ಕಾಶ್ಮೀರದ ಪ್ರಖ್ಯಾತ ಪುರಾತನ ಗ್ರಂಥವಾದ 'ರಾಜ ತರಂಗಿಣಿ' ಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಗುಪ್ತರು ಕೊನೆಗೆ ಇವರನ್ನೂ ಸೋಲಿಸಿಯೇ ಬಿಟ್ಟರು. ಆದರೂ ಈ ಪರಕೀಯ ದಾಳಿಗಾರರ ಕೂಡ ಗುದ್ದಾಡಿ ಗುದ್ದಾಡಿ ದಣಿದ ಗುಪ್ತವಂಶದ ಅರಸರು ಕೊನೆ ಕೊನೆಗೆ ಮಗಧ ಪ್ರಾಂತದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅರಸರಾಗಿ ಉಳಿದು ಉತ್ತರ ಹಿಂದುಸ್ತಾನವು ಪುನಃ ಚಿಕ್ಕ ಪುಟ್ಟ ರಾಜ್ಯಗಳ ಗೂಡಾಯಿತು.

— ೪ —

ಹಿಂದೂ ವೈದಿಕ ಧರ್ಮವು ಇಳಕೆಗೆ ಬಂದಕೂಡಲೆ ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮವೂ, ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮವು ಇಳಕೆಗೆ ಬಂದ ಕೂಡಲೇ ಹಿಂದೂ ವೈದಿಕ ಧರ್ಮವೂ ತಾವು ತಾವು ಪ್ರಬಲವಾಗಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಲೇ ಇದ್ದ ವೆಂದು ಈ ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿರುವೆನಿಷ್ಟ? ಆದರಂತೆ ಹಿಂದೂ ವೈದಿಕ ಧರ್ಮದ ಪರಮ ಶೋಷಕರಾದ ಈ ಗುಪ್ತರಾಜರೊಳಗಿನ ಕೊನೆ ಕೊನೆಯ ಅರಸರನ್ನು ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮವು ಪುನಃ ತನ್ನೆಡೆಗೆ ಸೆಳೆದುಕೊಂಡಿತು. ಆದರಿಂದ ಪುನಃ ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮದ ನಾಲಂದಾ, ತಕ್ಷಶಿಲಾ ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಖ್ಯಾತ ವಿಶ್ವ ವಿದ್ಯಾಲಯಗಳು ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗಿ ವೈದಿಕ ಧರ್ಮವನ್ನು ಹಿಂದೆ ಹಾಕಿದವು. ಆದರೆ ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಉತ್ತರ ಹಿಂದುಸ್ತಾನದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ವೈದಿಕ ಹಿಂದೂ ಮಹಾಸಾಮ್ರಾಟನು ಕ್ರಿಸ್ತಿಯ ಏಳನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಝಗಿಝಗಿಸಿದನು. ಆತನೇ ಅತಿ ಪ್ರಖ್ಯಾತನಾದ (ಕನೋಜದ) ಹರ್ಷವರ್ಧನನು. ಪ್ರಖ್ಯಾತ ಕವಿಯಾದ ಬಾಣನು ಈತನ ಆಸ್ಥಾನ ಕವಿಯಾಗಿದ್ದನು. ಬಾಣನ ಕಾದಂಬರಿಯು ಬಹುಶಃ ಇವರೊಬ್ಬರ (ಕವಿ ಹಾಗೂ ಶೋಷಕರ)

ಅನೋನ್ಯ ಪ್ರೇಮವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಅತ್ಮ ಚರಿತ್ರವೇ ಆಗಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಪ್ರಖ್ಯಾತ ಇತಿಹಾಸ ಕಾರರಾದ ವಿಸ್ನೇಂಟ್ರಿಥಾರವರು ಸಹ ತಮ್ಮ “ಪುರಾತನ ಭಾರತ ಇತಿಹಾಸ” ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ (Early History of India) ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನೇ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿರುವರು. ಹೀಗೆ ಹರ್ಷವರ್ಧನನು ಇಡೀ ಉತ್ತರ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನವನ್ನೆಲ್ಲ ಪುನಃ ಗೆದ್ದು ಏಕಭತ್ತಾಧಿಪತ್ಯವನ್ನು ತಿರುಗಿ ಮತ್ತೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದನು. ಈತನು ಮಹಾ ಶೂರ ಧೀರನಾಗಿದ್ದುದಲ್ಲದೆ ಸ್ವತಃ ಕವಿಯೂ ಸಾಹಿತಿಯೂ ಸಹ ಆಗಿದ್ದನು. “ರತ್ನಾ ವಳಿ ನಾಟಕವೂ, ನೈವಧ ಕಾವ್ಯ”ವೂ ಈತನ ರಮ್ಯಕೃತಿಗಳು.

ಮೊದಲಿಗೆ ಹರ್ಷವರ್ಧನನು ವೈದಿಕ ಹಿಂದೂ ಧಗ್ತದ ಪೋಷಕನಾಗಿದ್ದನಷ್ಟೆ? ಅದರೆ ಕೊನೆಗೆ ಅಲೋಕಮಹಾರಾಜನಂತೆ ಈತನೂ ಬೌದ್ಧಧರ್ಮವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಐದು ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ತನ್ನ ಬೋಕ್ತವನ್ನೆಲ್ಲ ಎಳೆಸೂಡಿ ಸಹ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ ದಾನಮಾಡಿ ತನ್ನ ವೈರಾಗ್ಯದ ಪರಮ ಶಿಖರವನ್ನು ತೋರಿಸಿದನು. ಆದರೆ ರಾಜ್ಯಭಾರವನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡವರು ಕೇವಲ ಧರ್ಮದ ಅಭಿಲಾಷೆಗೆ ಬಿದ್ದು ಸನ್ಯಾಸಿಗಳಂತೆ ವೈರಾಗ್ಯಶೀಲರಾಗಿ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ತುಚ್ಛವೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ರಾಜರಾಜನವನ್ನು ಅಲಕ್ಷಿಸಿದರೆ ಆ ರಾಜ್ಯ ಉಳಿಯುವದು ಪರಮ ಕಷ್ಟ. ರಾಜಸಿಂಹಾಸನದ ಮೇಲಿತ್ತು ಪ್ರಖರ ಧರ್ಮಾಭಿಲಾಷೆಯುಳ್ಳವರಾಗುವದೆಂದರೆ ಅದು ಜನಕ, ಅಜಾತ ಶತ್ರುಗಳಂತೆ ಅಂದರೆ ಒಳಗೆ ಪೂರ್ಣ ಜ್ಞಾನ, ಹೊರಗೆ ಪೂರ್ಣ ಕರ್ತವ್ಯವಾಲನ, ಈ ತತ್ತ್ವದವರಾಗಿ ಬೇಕೆಂಬುದು ಅನಶ್ಯವೆಂದು ಬೇರೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಹೀಗಿರುವ ರಾಜರೇ ರಾಜರೆಂಬುದು ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ನಿಸ್ಸಂದಿಗ್ಧವಾದ ಮಾತಾಗಿದೆ. ಹೀಗಿದ್ದೂ ರಾಜರು ತಮ್ಮ ವೈಯಕ್ತಿಕ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಉನ್ನತಿಗೆ ಮಹತ್ವ ಕೊಟ್ಟು ಜನತಾಹತವಾದಿಯಾದ ರಾಜ್ಯಯಂತ್ರವನ್ನು ಅದರ ನಿಯಮಗಳಂತೆ ನಡೆಸದಿದ್ದರೆ ಅದು ಶಿಥಿಲವಾಗಿ ಹೋಗುವದೆಂಬುದು ಸಹಜವಾದ ಮಾತಾಗಿದೆ. ಕಾಲಿದಾಸನು ರಘುವಂಶ ಮಹಾಕಾವ್ಯದ ರಾಜನೀತಿಯನ್ನು ಹೇಳುವಾಗ ಧರ್ಮ, ಅರ್ಥ, ಕಾನುಗಳು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಬಾಧಕವಾಗದೆ ಪರಸ್ಪರ ಸಾಧಕವಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಅರ್ಥಾತ್, ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ವ್ಯವಹಾರವೂ, ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ ಧರ್ಮವೂ ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಅಡ್ಡಬರಬಾರದೆಂಬುದೇ ಈ ಮಾತಿನ ತತ್ತ್ವ. ಆದರೆ ಸಮ್ರಾಟ ಹರ್ಷವರ್ಧನನ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವು ಆತನಿಂದಲೇ ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗಿ ಆತನ ತಲೆಮಾರಿಗೇ ಮುಗಿದು ಹೋದದ್ದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಈ ತತ್ತ್ವವನ್ನು ಮರೆತದ್ದೇ ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೆಂದು ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಹಿಂದೆ ಸಮ್ರಾಟ ಅಲೋಕಮಹಾರಾಜನ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವು ಇಳಿಗಾಲಕ್ಕೆ ಬಂದದ್ದಾದರೂ ಇದೇ ಕಾರಣವೇ ಮುಖ್ಯವಾದದ್ದೆಂದು ಬೇರೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.

ಆದರೆ ಈ ಹರ್ಷವರ್ಧನನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಒಂದು ಹೊಸ ಮಾತು ನಡೆಯಿತು. ಅದಾವುದೆಂದರೆ ಉತ್ತರ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನ ಹಾಗೂ ದಕ್ಷಿಣ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಯು ಆಗಿನಿಂದ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಸಾಗುವದಕ್ಕೆ ಆರಂಭವಾಯಿತು. ಆಗ ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿ ಸಮ್ರಾಟನಾದ ಚಾಲುಕ್ಯರ ಎರಡನೆಯ ಪುಲಕೇಶಿಯು ಏಕೈಕ ವೀರನಾಗಿದ್ದನು. ಹರ್ಷವರ್ಧನನು ಆತನನ್ನು ಗೆಲ್ಲಬೇಕೆಂದು ಎಷ್ಟೇ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಿದರೂ ಕೈಸಾಗದೆ ಕೊನೆಗೆ ಪುಲಕೇಶಿಯ ಕೂಡ ಒಪ್ಪಂದಮಾಡಿಕೊಂಡು ನರ್ಮದಾ ನದಿಯನ್ನು ಉತ್ತರ ದಕ್ಷಿಣ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನಗಳ ಸೀಮೆ-ಯಾಗಿ ನಿರ್ಧರಿಸಿ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ತಾನೂ, ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿ ಪುಲಕೇಶಿಯೂ ಆಳಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಣಯವಾಯಿತು.

ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿ ಸಮ್ರಾಟನಾದ ಪುಲಕೇಶಿಯು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಹಿಂದೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಮಹಾಪೋಷಕ ನಾಗಿದ್ದನು. ಆತನು ಅಶ್ವಮೇಧ ಯಜ್ಞವನ್ನು ಮಾಡಿ “ಸತ್ಯಾಶ್ರಯ” (ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ಆಧರ) ನೆಂಬ ಬಿರುದನ್ನು ಧರಿಸಿದ್ದನು. ಒಟ್ಟಾರೆ ಚಾಲುಕ್ಯರು ತಮ್ಮ ಧ್ವಜದ ಮೇಲೆ ವರಾಹ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ್ದು

ಈ ಮಾತಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದೆ. ಮುಳುಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಎತ್ತಿಹಿಡಿದು ಉದ್ಧರಿಸಿದ್ದೇ ವರಾಹಾವತಾರದ ಮಹಾಕಾರ್ಯ. ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಬಹುದು; ಅದಾವುದೆಂದರೆ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ವೈದಿಕ ಹಿಂದೂ ಮತ್ತು ಬೌದ್ಧಧರ್ಮಗಳ ಹೋರಾಟ ನಡೆದಂತೆ ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿ ಜೈನ ಮತ್ತು ಹಿಂದು ಧರ್ಮಗಳ ತಿಕ್ಕಾಟವು ನಡೆದೇ ಇದ್ದಿತು (ಬಹುಶಃ ಜೈನರು ಮೌರ್ಯಚಂದ್ರಗುಪ್ತನ ಕಾಲಕ್ಕೇ ಉತ್ತರಹಿಂದು ಸ್ಥಾನದಿಂದ (೧೨ ವರುಷಗಳ ಬರಗಾಲದ ಮೂಲಕ) ದಕ್ಷಿಣ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬಂದು ನೆಲೆಸಿದ್ದರೆಂದು ಜೈನ ಪುರಾಣಗಳಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.) ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಬೌದ್ಧರು, ನೆಹಿಸಿದ ಪಾತ್ರವನ್ನೇ ಇತ್ತ ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿ ಜೈನರು ನೆಹಿಸಿದರೆಂದು ಅನ್ನಬಹುದು. ಇವರೂ ದೇವರ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ನಾಸ್ತಿಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯದವರಾಗಿದ್ದರು. “ಭರತಖಂಡದ ಅಂತರಾತ್ಮನು ಆಸ್ತಿಕತೆಯ ಪರಮ ಮೂರ್ತಿ ಯಾಗಿರುವದರಿಂದ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾವ ನಾಸ್ತಿಕ ಪಂಗಡಗಳೂ ಬಾಳಿ ಬದುಕಲಾರವು” ಎಂದು ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರ ತತ್ವದ ಪತ್ರಿಕೆಯಾದ “ಮದರಾ ಇಂಡಿಯಾ”ದ ಅಗ್ರಲೇಖನವೊಂದರಲ್ಲಿ ಆಧುನಿಕ ನಾಸ್ತಿಕ ರಾಜಕೀಯ ಪಂಗಡಗಳ ಬಗೆಗೆ ಹೇಳಲಾಗಿದೆಯಲ್ಲದೆ ಈ ದೇಶದ ಪ್ರಮುಖ ರಾಜಕೀಯ ಪಂಗಡಗಳು ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಕತೆಯನ್ನು ಅಲ್ಲಗಳೆಯಬಾರದೆಂದು ಸೂಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಮಾತಿನ ಫಲಿತಾಂಶವನ್ನೇ ಪುರಾತನ ನಾಸ್ತಿಕ ಪಂಗಡಗಳ ಬಗೆಗೂ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಕಾಣುವೆವು.

ತೀರದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿ ಜೋಳರೂ ಪಾಂಡ್ಯರೂ, ಅಶೋಕ ಮಹಾರಾಜನ ಕಾಲಕ್ಕಿಂತಲೂ ಮೊದಲಿನಿಂದಲೇ ಪ್ರಖ್ಯಾತರಾಗಿದ್ದರೆಂಬುದು ಇತಿಹಾಸ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆಯಷ್ಟೆ? ಆದರಲ್ಲಿಯೂ ಪಾಂಡ್ಯರು ತಾವು ಪಾಂಡವರ ವಂಶದವರೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದರೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಜೋಳರಾಜರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಶೈವ, ವೈಷ್ಣವ ಭಗವದ್ಭಕ್ತರು ಉದಿಸಿದ ಕಥೆಯಂತೂ ಸರ್ವಶ್ರುತ. ಆದರೂ ಇತಿಹಾಸ ಕಾಲದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಸಾತವಾಹನರು ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾಗಿ ಉತ್ತರ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನ ಮತ್ತು ಅತಿ ದಕ್ಷಿಣಗಳನ್ನು ಸಂಧಿಸುವ ಮಧ್ಯ ದಕ್ಷಿಣ ಪ್ರದೇಶ (ಈಗಿನ ಕರ್ನಾಟಕ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ, ಆಂಧ್ರ, ಗುಜರಾಥಗಳು) ವನ್ನು ತಮ್ಮ ರಂಗಭೂಮಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆಂಬುದು ಗೊತ್ತಿದ್ದ ಮಾತೇ ಆಗಿದೆ.

ಜೋಳರೂ, ಪಾಂಡ್ಯರೂ ಎಷ್ಟೋ ಪುರಾತನದವರಾಗಿದ್ದರೂ, ಅವರು ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಅತಿ ದಕ್ಷಿಣ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದವರಿದ್ದರೆಂಬುದು ನಿರ್ವಿವಾದವಾದ ಮಾತಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ವಿಂಧ್ಯ, ಸಹ್ಯಾದ್ರಿಗಳ ಸಮೀಪದ ಮಧ್ಯ ದಕ್ಷಿಣ ಪ್ರದೇಶವು ಪುರಾಣ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ದಂಡಕಾರಣ್ಯವಾಗಿದ್ದು ಸಾತವಾಹನರಿಗಿಂತ ಮೊದಲು ಅಲ್ಲಿ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಯಾವುಗಳು ಸಾಗಿದವೋ ಎನ್ನೋ ತಿಳಿಯುವುದು ಕಷ್ಟಕರವಾಗಿದೆ. ಅಗಸ್ತ್ಯರು ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಈಗಿನ ಬಾದಾಮಿಯ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವಾತಾಸಿ ಇಲ್ಲಲಿರಬೇಕು ರಾಕ್ಷಸರು ಅಥವಾ ಕಾಡುಜನರು ಇದ್ದರೆಂದು ಪುರಾಣಗಳಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ರಾಮಾಯಣ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಂತೂ ಹಂಪೆ ಅಥವಾ ಕಿಷ್ಕಿಂಧೆಯು ಕಪಿಗಳೆಂಬ ಕಾಡುಜನರ ವಾಸಸ್ಥಾನವಾಗಿತ್ತೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಮಹಾಭಾರತದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಈ ಮಧ್ಯ ದಕ್ಷಿಣ ಪ್ರದೇಶವು ಕುಂಠಕರಾಜ್ಯವೆಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿತ್ತೆಂದೂ, ಆಗ ಇಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ನೆಲೆಗೊಂಡಿತ್ತೆಂದೂ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಸಾತವಾಹನರ (ಆಂಧ್ರ) ಅನಂತರ ಬನವಾಸಿಯ ಕದಂಬರೇ ಈ ಪ್ರದೇಶದ ಪ್ರಥಮ ಪ್ರಬಲ ರಾಜರೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. (ಗುಪ್ತರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಾಕಾಟಕರು ಉತ್ತರ ಕುಂಠಕವನ್ನು ಆಳುತ್ತಿದ್ದರು.) ಆದರೆ ಕದಂಬರ ಮೂಲಪುರುಷನಾದ ಮಯೂರಶರ್ಮನ ಚಂದ್ರವಳ್ಳಿಯ ಶಿಲಾಶಾಸನದಿಂದ ಆಗ ಅಲ್ಲಿ ಪುನ್ನಾಟ ಮೊದಲಾದ ಅನೇಕ ಚಿಕ್ಕ ಪುಟ್ಟ ರಾಜ್ಯಗಳಿದ್ದವೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಮಧ್ಯ ದಕ್ಷಿಣದ ಚಿಕ್ಕ ಪುಟ್ಟ ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲ

ಅಳುಕಿಸಿ ಮಹಾ-ರಾಷ್ಟ್ರಮಾಡುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು (ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಸಮುದ್ರಗುಪ್ತ ಮಾಡಿದಂತೆ) ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿ ಕದಂಬರ ಮೂಲಪುರುಷನಾದ ಮಯೂರಶರ್ಮನೇ ಮೊದಲಿಗೆ ಮಾಡಿದನೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಮುಂದೆ ಅತಿ ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿ ಚೋಳರೂ, ಮಧ್ಯ ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿ ಚಾಲುಕ್ಯರೂ, ಬಹುಕಾಲ ಮುಖ್ಯಸ್ವಾತ್ವ ವಹಿಸಿದರೆಂದು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಆಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ. ಪಲ್ಲವರು ಇವರಿಬ್ಬರಿಗೆ ಆಡ್ಡೆಗಾಲಾಗಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಇವರಿಬ್ಬರನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕುವ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದರು. ಕೊನೆಗೂ ಚೋಳರೂ ಚಾಲುಕ್ಯರೂ ಕೂಡಿ ಪಲ್ಲವರನ್ನು ಮೂಲೆಗೊತ್ತಿ ತಾವಿಬ್ಬರೂ ಕನ್ಯಾ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಿ ಪರಸ್ಪರ ಐಕ್ಯಹೊಂದಿ ಕ್ರಿಸ್ತೀಯ ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಅಖಂಡ ದಕ್ಷಿಣ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನವನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಚೋಳರಲ್ಲಿ ರಾಜೇಂದ್ರ ಚೋಳನೂ, ಚಾಲುಕ್ಯರಲ್ಲಿ ಕಲ್ಯಾಣದ ವಿಕ್ರಮನೂ ಅತ್ಯಂತ ವೈಭವಶಾಲಿಗಳಾದ ರಾಜರಾಗಿ ದೇಶದ ವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಬಹುಮುಖವಾಗಿ ಸಾಧಿಸಿದರು. ಬಿಲ್ಲಣನೆಂಬ ಕಾವ್ಯೀರದ ಮಹಾಕವಿಯೊಬ್ಬನು ಕಲ್ಯಾಣದ ವಿಕ್ರಮನ ಆಸ್ಥಾನ ಕವಿಯಾಗಿ ಆತನ ಅಮೌಲ್ಯ ಚರಿತ್ರವನ್ನು (ವಿಕ್ರಮಾಂಕ ದೇವಚರಿತ) ಬರೆದು ಆತನ ಅಮರ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಚರಿಗೊಳಿಸಿದನು. ಚೋಳರ ಪ್ರಖ್ಯಾತ ರಾಜನಾದ ರಾಜೇಂದ್ರ ಚೋಳನು ತನ್ನ ದೇಶದ ತುಂಬೆಲ್ಲ ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯತಿಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಉಚಿತ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಮುಟ್ಟಿಸಿ ದೇಶವು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಸುಖವನ್ನು ಉಣ್ಣುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದನೆಂಬುದನ್ನು ನೆನಿಸಿದರೆ ಯಾರ ಹೃದಯವು ಜುಮ್ಮೆನ್ನದು? ಅಲ್ಲದೆ ಚೋಳರು ಜಲ ಸರ್ಯುಟನದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಖ್ಯಾತರೆಂದೆನಿಸಿ ಮಲಯಾ, ಇಂಡೋಚೀನ, ಸುಮಾತ್ರಾ, ಜಾವಾ ಮೊದಲಾದ ಅತಿಪೂರ್ವ ಏಶಿಯಾದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಕೀರ್ತಿಪ್ರಭವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದರೆಂಬುದನ್ನು ನೆನಿಸಿದರೆ ಭಾರತ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ವಿಸ್ತಾರದಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣದವರು ಮಾಡಿದ ಕಾರ್ಯವು ಎಷ್ಟು ಮಹತ್ವದ್ದೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಗೊತ್ತಾಗುವದು. ಅಲ್ಲದೆ ಪಶ್ಚಿಮ ಏಶಿಯಾದ ಕೂಡ ವ್ಯಾಪಾರ ಬೆಳೆಸಿದವರೂ ಇವರೇ. ಹೇಗೆಂದರೆ ಚಾಲುಕ್ಯರ ಒಡ್ಡೋಲಗಳಿಗೆ ಇರಾಣದ ರಾಯಭಾರಿಗಳು ಬಂದಿದ್ದಂತೂ ಅಜಂತಾಚಿತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಇಂದಿಗೂ ಮೂರ್ತಿಮಂತವಾಗಿ ನಿಂತಿದೆ. (ಪಶ್ಚಿಮ ಕರಾವಳಿಯ ಕೂಡ ಫಿನೀಸಿಯನ್ನರ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ವ್ಯಾಪಾರವಿತ್ತು.) [ಪಾಂಡ್ಯರು ಕಟ್ಟಿಸಿದ ಮಧುರೆಯ ಶ್ರೀ ಮೀನಾಕ್ಷಿದೇವಿಯ ದೇವಾಲಯವಂತೂ ದಕ್ಷಿಣ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಮಹಾಕಲಾಕೃತಿಯಾಗಿ ಅವರ ಅತಿ ಪುರಾತನ ವಂಶದ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಸಾರ್ಥಕಗೊಳಿಸಿದೆ.]

ಉತ್ತರ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಹರ್ಷವರ್ಧನನ ಅನಂತರ ಪುನಃ ಅನೇಕ ಕಡೆಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪರಾಕ್ರಮಿ ರಾಜವಂಶಗಳು ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗಿ ಒಂದೊಂದು ಕಾಲಕ್ಕೆ ಒಂದೊಂದು ಪ್ರಬಲವಾಗಿ, ಅವು ಇಡೀ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನವನ್ನೋ ಆಥವಾ ಉತ್ತರ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಬಹು ಭಾಗವನ್ನೋ ಆಳಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದವು. ಉದಾಹರಣಾರ್ಥವಾಗಿ ಕ್ರಿಸ್ತೀಯ ಒಂಬತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಕನ್ಯೋಜದ ಪ್ರತಿಹಾರವಂಶದ ಒಬ್ಬ ಭೋಜ ರಾಜನು ತನ್ನ ನಾಣ್ಯಗಳ ಮೇಲೆ “ಅದಿವರಾಹ” ಎಂಬ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಮುದ್ರಿಸಿ ತಾನು ಭಾರತ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಪುನರುದ್ಧಾರಕನೆಂಬ ಭಾವವನ್ನು ಸೂಚಿತಗೊಳಿಸಿದ್ದನು. ಮತ್ತು ಕ್ರಿಸ್ತೀಯ ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಮಾಳವದಲ್ಲಿ ಧಾರಾನಗರದೊಳಗೆ ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಾಡಿದ ಪ್ರಖ್ಯಾತನಾದ ಭೋಜ ರಾಜನಂತೂ ಬಹಳೇ ವಿದ್ಯಾಪಕ್ಷಪಾತಿಯೂ, ಪ್ರಜಾಹಿತಕಾರಿಯೂ ಆಗಿದ್ದನೆಂಬುದು ಇತಿಹಾಸ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ. ಬಂಗಾಲದಲ್ಲಿ ಪಾಲರಾಜರೂ, ಸೇನರಾಜರೂ, ಪ್ರಖ್ಯಾತರಾಗಿದ್ದು ದಲ್ಲದೆ ಹದಿನೆಂಟು ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲೊಂದಾದ ಭಕ್ತಿರಸದ ಖಣಿಯಾದ ಭಾಗವತ ಪುರಾಣವೂ, ಲಲಿತಸುಂದರ ಶಬ್ದಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಗೀತಗೋವಿಂದ ಕಾವ್ಯವೂ ಈ ಸೇನ ರಾಜರ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ನಿರ್ಮಿತವಾದವೆಂದು ಇತಿಹಾಸವು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ದಿಲ್ಲಿಯ (ಇಂದ್ರ ಪ್ರಸ್ಥದ) ಕೊನೆಯ ಹಿಂದೂ ಅರಸನಾದ ವಿಖ್ಯಾತ ಪೃಥ್ವಿರಾಜನು ಸಹ ಮಹಾಶೂರ ಧೀರನೇ ಆಗಿದ್ದನೆಂಬುದಂತೂ ಸರ್ವಶ್ರುತವೇ ಆಗಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿಯಿಂದ ಮತ್ತೆ ಪರಕೀಯರ ದಾಳಿಗಳ ಆರಂಭವು ಆಗಿಯೇ ಬಿಟ್ಟಿತು. ತಿರುಗಿ ಕೇಳಿದರೆ ಹಿಂದಿನದಕ್ಕಿಂತ ಬಹಳೇ ಉಗ್ರದಾಳಿಗಳು ಆರಂಭವಾದವು ಗಿರುನಿ ಮಹಮ್ಮದ್, ಚಂಗೀಜಖಾನ, ತೈಮೂರಲಂಗ, ನಾದಿರಶಹಾ, ಅಹಮ್ಮದರಹ ಅಬದಾಲಿ ಮೊದಲಾದ ಉಗ್ರದಾಳಿಗಾರರ ಹೊಡೆತದಿಂದ ಭಾರತವು ಕಂಗಟ್ಟು ಪೋಯಿತು. ಆ ಮೂಲಕ ವೈದಿಕ ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದೊಳಗಿನ ಉಪಮತ ಅನೈಕ್ಯವು ಅಳುಕಿ “ನಾವೆಲ್ಲ ಒಂದುಗಳು” ಎಂಬ ಧಾರ್ಮಿಕ ಐಕ್ಯತೆಯ ತಲೆದೋರತೊಡಗಿತು. “ಆಂತರಿಕ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಗಳಿಂದ ಸಾಧಿಸಲಿಕ್ಕಾಗದ ಮಾತನ್ನು ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಪರಮಾತ್ಮನು ಪರಕೀಯರ ಆಕ್ರಮಣದ ಮೂಲಕ ಒಂದು ಅನಾಯಾಸವಾಗಿ ಸಾಧಿಸುತ್ತಿರುತ್ತಾನೆ” ಎಂದು ಶ್ರೀ ಆರವಿಂದರು ತಮ್ಮ ‘ಮಾನವ ಐಕ್ಯದ ಆದರ್ಶ (Ideal of Human Unity)’ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಹೊಸ ದಾಳಿಗಾರರನ್ನು ಎದುರಿಸುವದಕ್ಕೆ ಸಂಗರಾಜ ಮುಂತಾದವರು ಮಾಡಿದ ಐಕ್ಯ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳುಕೂಡ ತಮ್ಮ ಮೈಮೇಲಿನ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮಾತು ನಿನ್ನೆ ಮೊನ್ನಿನ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಚಳವಳಿಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸ್ವರಾಜ್ಯನಿಧಿಗೆ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಸಹ ತಮ್ಮ ಸ್ವಸ್ವವನ್ನು ಸೂರೆಮಾಡಿದರೆಂಬ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ನೆನಪಿಗೆ ತಂದುಕೊಡುವದಿಲ್ಲವೇ? ಮಹಾರಾಣಾ ಪ್ರತಾಪಸಿಂಗ, ಶಿವಾಜಿ ಮಹಾರಾಜರು, ಹರಿಹರ—ಬುಕ್ಕರಾಜರು ಶ್ರೀ ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಗಳು, ಸಮರ್ಥ ಶ್ರೀ ರಾಮ ದಾಸ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಇವರೆಲ್ಲ ಮಹಾಪುರುಷರು ಇದೇ ಸಂಕಟವನ್ನು ಎದುರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಕಟರಾಗಲಿಲ್ಲವೇ? ಇಡೀ ಭಾರತದಲ್ಲೊಂದು ಮಹಾ ಐಕ್ಯದ ನವಚೈತನ್ಯವೇ ಇದರಿಂದ ನಿರ್ಮಾಣವಾಯಿತೆಂಬುದರಲ್ಲಿ ಏನೂ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ.

ಇದಲ್ಲದೆ ದಾಳಿಗಾರರಾಗಿ ಬಂದು, ಪುನಃ ಇಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದ ಈ ಹೊಸವಂಶದ ರಾಜರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮೊಳಗೇ ನಾಲ್ವೈದು ವರ್ಷಗಳೊಳಗೆ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಂತೆ ಮೇಲಿನ ಆರಸರನ್ನು ಅವನ ಕೈ ಕೆಳಗಿನವರು ಪಟ್ಟದಿಂದ ತಳ್ಳಿ ತಾವು ಆರಸರಾಗುತ್ತ ಹೀಗೆ ಅಖಂಡವಾಗಿ ಮೂರು ನೂರು ವರುಷ ಸಾಗಿಬಂದಿತು. ಕೊನೆಗೆ ಹೀಗೆ ಬಂದು ನೆಲೆಸಿದ ಪರಕೀಯರಲ್ಲಿಯೇ ಒಂದು ವಂಶವನ್ನು ಭರತ ಖಂಡವು ತನ್ನ ಅಂತರಾತ್ಮನ ಪರಮ ಪುಣ್ಯ ಪ್ರಕಾಶದ ಕಿರಣಗಳಿಂದ ಎರೆಯಿ ಅದನ್ನೊಂದು ಪಾವನ ವಂಶವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿತು. ಇವೇ ಆ ಘನವಂತರಾದ ಮೊಗಲ ಸಮ್ರಾಟರ ವಂಶವು. ಭಕ್ತಿ ಯುಕ್ತನಾದ ಬಾಹರನೂ, ಕರುಣಾಯುಕ್ತನಾದ ಹುಮಾಯುನನೂ ಸ್ವರ್ವಧರ್ಮ ಸಮನ್ವಯಕಾರಿಯೂ—ಭಗವದ್ಭಕ್ತನೂ—ಜನತಾಪ್ರೇಮಿಯೂ ಆದ ಘನವಂತ ಸಮ್ರಾಟ ಅಕಬರಬಾದಶಹನೂ ಇವರೇ ಮೊದಲಾದ ಮಹಾವಿಭೂತಿಮಾನವ ಪುಣ್ಯ ಪುರುಷರು ಆ ರಾಜ ವಂಶದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರ ಹಿಂದೊಬ್ಬರು ಪಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬಂದು ನಾಲ್ವತ್ತು ನಾಲ್ವತ್ತು ವರುಷ, ಐವತ್ತು ಐವತ್ತು ವರುಷ ಶಾಂತಿಯಿಂದ ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಾಡಿದರು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಆ ರಾಜವಂಶದಲ್ಲಿ ಸಮ್ರಾಟ ಅಕಬರ ಬಾದಶಹ ನೆಂದರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ “ಅಕಬರ” ನೇ ಹೌದು. “ಅಕಬರ” ನೆಂದರೆ “ದೊಡ್ಡವ” ನೆಂದು ಅರ್ಥ. ಆತನು ಅಂಥ ದೊಡ್ಡವನು ಆತನು ಮಹಾವಿಭೂತಿಯೆಂದು ಶ್ರೀ ಆರವಿಂದರೇ ತಮ್ಮದೊಂದು ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹರ್ಷವರ್ಧನನ ಅನಂತರ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪುನಃ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಕಟ್ಟಿದವನೆಂದರೆ ಈ ಪುಣ್ಯವಿಭೂತಿಯಾದ ಅಕಬರ ಬಾದಶಹನು. ಆತನ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವು ಇಡೀ ಉತ್ತರಹಿಂದುಸ್ತಾನವನ್ನು ವ್ಯಾಪಿಸಿದ್ದಿಲ್ಲದೆ ದಕ್ಷಿಣ ಹಿಂದುಸ್ತಾನದ ಬಹುಭಾಗವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿತ್ತು.

ದೇವಭಕ್ತನಾದ ಈ ಸಮ್ರಾಟ ಅಕಬರ ಬಾದಶಹನು ಅಬುಲ್ ಫಜಲ್‌ನಂಥ ಸರ್ವ ಧರ್ಮ ಸಮನ್ವಯಕಾರಿಯಾದ ಮಹಾಘನವಿದ್ವಾಂಸರ ಸಹಾಯದಿಂದ ಹಿಂದು-ಮುಸಲ್ಮಾನರಲ್ಲಿ ಐಕ್ಯವನ್ನು ಸಾಧಿಸುವದಕ್ಕೆ ಸಂಕೂರ್ಣ ಸಕ್ರಿಯ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡಿದನು. ಹಿಂದೂ ವೀರರಿಗೂ ಬುದ್ಧಿಶಾಲಿಗಳಿಗೂ ಯೋಗ್ಯ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಏಕಭಕ್ತಾಧಿಪತ್ಯದ ತಳಹದಿಯನ್ನು ಗಟ್ಟಿಗೊಳಿಸಿದನು. ಈತನ ಮೊಮ್ಮಗನಾದ ಶರಾಜಹಾನನು ಕಟ್ಟಿಸಿದ ದೇವೀಷ್ಠಮಾನವಾದ ಭೂಸ್ವರ್ಗ ದಂತಿರುವ ತಾಜಮಹಾಲ್ ಎಂಬ ಕಟ್ಟಡವು ಈ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಅನುರಂಜಿತಿಯ ಅಗಾಧ ದ್ಯೋತಕವಾಗಿದೆ ಯೆಂಬುದನ್ನು ಸಮಸ್ತ ಜಗತ್ತೇ ಬಲ್ಲದು.

ಈ ಹೊಸದಾಳಿಗಾರರ ಹೊಡೆತವು ದಕ್ಷಿಣ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಮೇಲೆಯೂ, ಬೀಳದೆ ಏನೂ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಾವುದ್ದೀನ ಖಿಲಜಿ, ಹಾಗೂ ಮಲಿಕ್ ಕಾಫೂರ್ ತೊಲಕ ಮಹಮ್ಮದ ಮೊದಲಾದವರೂ ಉತ್ತರ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ತ್ರೈಮೂಲರಂಗ, ಚಂಗೀಜುನ ಮೊದಲಾದ ದಾಳಿಗಾರರಂತೆಯೇ ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿಯೂ ಅತ್ಯುಗ್ರ ದಾಳಿಗಳನ್ನು ನೂಡಿಸರು. ಆದರೆ ಅವರ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಾತ್ಮಕ ಭಾರತದ ಅಂತರಾತ್ಮನ ಜ್ಞಾನದ ಕೆಚ್ಚಿನೊಳಗಿಂದ ಶ್ರೀ ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯ ಸ್ವಾಮಿಗಳೂ, ಉಫ್ ಶ್ರೀ ರಾವ ದಾಸರೂ ಪ್ರಕಟರಾಗಿ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ಪರನಾತ್ಮನು ಅರ್ಜುನನನ್ನು ಯಂತ್ರವಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಹಿಂದೆ ಮೈಸೂರರಾಜ್ಯ ಕಟ್ಟಿದಂತೆ ಮಹಾ ವಿಭೂತಿಗಳು ಹರಿಹರ ಬುಕ್ಕರಾಜರು, ಶಿವಾಜಿ ಮಹಾರಾಜರು ಇವರೇ ಮೊದಲಾದವರನ್ನು ಮುಂದೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ದಕ್ಷಿಣ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಅಲೌಕಿಕ ಮಹಾರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿದರು.

ಶ್ರೀ ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯರು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ವಿಜಯನಗರದ ವಿಜಯ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ವಿಜಯ ದುಂಬುಳಿಯನ್ನು ಐತೋಪ್ರದ ಪ್ರವಾಸಿಗಳಾದ ಬರ್ಮಿಯರ್ ಮೊದಲಾದವರ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಇಂದಿಗೂ ನಾನು ಅಲಿಸ ಬಹುದು. ಅವರು ಬರೆದ ಮಾತುಗಳು ಹೀಗೆ ಇವೆ.—“ವಿಜಯ-ನಗರದಲ್ಲಿ ಅರವತ್ತು ಲಕ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಿದ್ದಿತು. ಅಲ್ಲಿಯ ಮುತ್ತು ರತ್ನಗಳನ್ನು ಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ ಬೈಲಿಗಿಟ್ಟು ಮಾರುತ್ತಿದ್ದರು” ಇಂಥ ವೈಭವದಿಂದ ಎರಡುನೂರು ವರುಷಗಳವರೆಗೆ ತನ್ನ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಪತಾಕೆಯನ್ನು ಮೆರೆಯಿಸಿದ ವಿಜಯನಗರವು ಕೊನೆಗೆ ಪುನಃ ದಾಳಿಗಾರರ ಮಹಾಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ಹೋಯಿತೆಂಬುದು ಭಾರತ ಇತಿಹಾಸ ಪುರುಷನ ಕ್ರಮ ಸ್ತುತಿಯ ಕರುಣ ಕಥೆಯಾಗಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಯಾರು ಅರಿಯರು?

ಆದರೆ ಇದಾದ ಮೇಲೆ ಸರಿಯಾಗಿ ನೂರು ವರುಷಕ್ಕೆ ಇನ್ನೊಂದು ದಕ್ಷಿಣ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವು ಮಿಂಚಿ ನಂತೆ ಮೈದಾಳಿತು. ಅದೇ ವೀರ ಮರಾಠರ ಘನಶೂರ್ಯದ ಮರಾಠಾ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವು ಸಮರ್ಥ ಶ್ರೀ ರಾಮದಾಸ ಸ್ವಾಮಿಗಳೂ, ಮಹಾ ವಿಭೂತಿಗಳಾದ ಶಿವಾಜಿ ಮಹಾರಾಜರೂ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಾರ್ಜುನರಂತೆ ಕೂಡಿ ಕಟ್ಟಿದ ಈ ವಿಜಯೀ ಮರಾಠಾ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಹೊನ್ನ ಕಳವು ಮುಂದೆ ಪೇಶ್ವೆಯರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ದಿಲ್ಲಿ ಪಂಜಾಬಗಳವರೆಗೆ ಬೆಳಕು ಬೀರಿತು. ಆದರೆ ಶಿವಾಜಿ ಮಹಾರಾಜರಿಂದ ಬೆಳಕಿಗೆ ಬಂದ ಈ ವೀರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಜ್ಯೋತಿಯು ಒಮ್ಮೆಲೇ ನಂದಿಯೇ ಹೋಗುವದೋ ಏನೋ ಎನ್ನುವಂಥ ದರ್ಫರ ಸಂದರ್ಭವು ಬದಗದರೂ ಅವರ ತರುವಾಯ ತಕ್ಷಣವೇ ಸುದೈವದಿಂದ ಅವರ ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಧಾನರಾದ ಪೇಶ್ವೆಯರ ಕೈಗೆ ಆ ಇಡೀಗಂಟು ಸಿಕ್ಕಿದ್ದರಿಂದ ಅದು ನಾಶಕ್ಕೆಡಾಗದೆ ತನ್ನ ಅತ್ಯುಜ್ಜಿತಸ್ಥವನ್ನು ಕಾಯ್ದು ಕೊಂಡು ಪುನಃ ಬೆಳೆದು ತನ್ನ ಮಹೋದ್ದೇಶವನ್ನು ಸಂಕೂರ್ಣವಾಗಿ ಸಾರ್ಥಕಗೊಳಿಸಿಕೊಂಡೇ ಬಿಟ್ಟಿತು. ಪುಣೆಯ ಪುಣ್ಯನಗರಿಯಲ್ಲಿ ನೆಟ್ಟ ಅ ನವ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ವೈಕ್ರದ ರಾಜಿಗಳು ಮುಟ್ಟಿ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಗುತ್ತಾಪ್ರೇರ, ಇಂದೂರಗಳವರೆಗೆ ಚಾಚಿ ದಿಲ್ಲಿಗೆ ತಾಕುವದರಲ್ಲಿದ್ದಿತು. ದಿಲ್ಲಿಯು ಪೇಶ್ವೆಯರ ವಶವಾಗದಿದ್ದರೂ

ಪಂಜಾಬದ ವರೆಗೂ ಅವರ ವೀರಗರ್ಜನೆಯು ದುಮದುಮಿಸಿತು. ಇದೇನೂ ಸಣ್ಣ ಮಾತಲ್ಲ. ಹೀಗೆಯೇ ಬಂಗಾಲ ಮೊದಲಾದ ಕಡೆಗೂ ಪ್ರತಾಪರಾಯ ಮೊದಲಾದ ಮಹಾಪುರುಷರು ಯಶಸ್ವಿಯಾದ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಮೇನಾಡದ ಉದಯಸಿಂಗ ಹಾಗೂ ಭೀಷ್ಮಪ್ರತಿಜ್ಞನಾದ ಮಹಾರಾಣಾ ಪ್ರತಾಪಸಿಂಗ ಮೊದಲಾದ ಮಹಾ ವೀರರ ಸಾಹಸಗಳಂತೂ ಸರ್ವಶ್ರುತವಾಗಿವೆ.

— ೬ —

ಹೀಗೆ ಭಾರತೀಯ ವೈದಿಕ ಹಿಂದುಗಳೆಲ್ಲ ತಮ್ಮೊಳಗಿನ ಧಾರ್ಮಿಕ ಅನೈಕ್ಯಗಳನ್ನೆ ಮರೆತು ತಾವೆಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಒಂದು ಧರ್ಮದವರು ಎಂಬ ಉಚ್ಚ ಭಾವಕ್ಕೆ ಬಂದು ಮುಟ್ಟಿದರಷ್ಟೆ? ಆದರೆ ಈ ಹೊಸದಾಗಿ ಬಂದು ನೆಲೆಸಿದ ಪರರಾಜರು ಹಾಗೂ ಅವರ ಸಂಸರ್ಕದಿಂದ ಬೆಳೆದ ಪಂಗಡದವರು ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ವಿಜಾತಿಯವರೆಂದು ಅನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಸಂಗವು ಮಾತ್ರ ತಪ್ಪಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾದರೆ ಏಕಭತ್ತಾದಿವತ್ಯ ಸಾಧಿಸಿದಂತೆ ಹೇಗೆ? ಜಾತಿ ವಿಜಾತಿಯೆಂಬ ಭೇದವನ್ನು ಸಹ ಮರೆತು “ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಭಾರತ ವಾಸಿಗಳು, ಭಾರತೀಯರು” ಎಂಬ ಏಕತೆಯ ಏಕ ಭಾವನೆಯನ್ನು ತಳೆಯಬೇಕಾದ ಸಂದರ್ಭವೊಂದು ಬರಲೇಬೇಕಾಯಿತು. ಈ ಕಾರಣ ಕ್ಯಾಂಗಿಯೋ ಏನೋ ಅನ್ನುವಂತೆ ಆಧುನಿಕ ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳಿಂದ ಸಜ್ಜಿತವಾದ ಬಹು ಪ್ರಬಲವಾದ ಇನ್ನೊಂದು ಪರಕೀಯ ಜನಾಂಗವು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಆಗ ಕಾಲಿಡಲು ಪುನಃ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿತು. ಅದೇ ಐರೋಪ್ಯರಾ ಸದ್ದಿಲ್ಲದ ಸಬಲ ಪ್ರವೇಶ. ಸಮ್ರಾಟನಾದ ಘನವಂತ ಅಕಬರ ಬಾದಶಹನ ಆಳಿಕೆ ಮುಗಿದು ಸರಿಯಾಗಿ ಆತನ ಮಗನ ಆಳಿಕೆ ಆರಂಭವಾಗುವ ಜೊತ್ತಿಗೆ ಇಂಗ್ಲಿಷರು ಹಿಂದುಸ್ತಾನಕ್ಕೆ ಬಂದು ಆತನಿಂದ ಅಂದರೆ ಜಹಾಂಗೀರ ಬಾದಶಹನಿಂದ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುವದಕ್ಕೆ ಸನದನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡರೆಂಬುದು ಇತಿಹಾಸ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ.

“ಆಂತರಿಕ ರಚನೆಗಳಿಂದ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಅಗಬೇಕಾದ ಮಾತು ಅನೇಕ ಕಾಲಕ್ಕೂ ಆಗದೆ ಹೋದಾಗ ಅದನ್ನು ಒಮ್ಮೆಮ್ಮೆ ಪರಮಾತ್ಮನು ಪರಚಕ್ರಗಳ ಸಾಳೆಯಿಂದ ಬಹುಬೇಗನೆ ಸಾಧ್ಯಗೊಳಿಸುವನು” ಎಂದು ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರು “ಮಾನವ ಐಕ್ಯ”ವೆಂಬ ತಮ್ಮ ಮಹಾಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಸಾರುವ ವಿಷಯವು ಭಾರತದ ಈ ಪುನಃ ಪುನಃ ಪುನರುಕ್ತವಾದ ಪರಕೀಯ ದಾಳಿಗಳ ಪರಂಪರೆಯ ಇತಿಹಾಸಕ್ಕೆ ಸಂಸಾರಣವಾಗಿ ಸಮನ್ವಯಿಸುವದೆಂಬುದು ಲಕ್ಷ್ಯದಲ್ಲಿಡಬೇಕಾದ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆಯಲ್ಲವೇ?

ಇಂಗ್ಲಿಷರು ರಾಜ್ಯಗಳಿಸುವದಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿ ಯಾವದೇ ಯುಕ್ತಿ ಪ್ರಯುಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಅವರಿಂದ ನಮಗೆ ಅನೇಕ ಲಾಭಗಳೂ ಆಗದೆ ಏನೂ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಅತಿ ಮುಖ್ಯವಾದ, ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಪರಮಾತ್ಮನು ಅವರನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ತಂದಂಥ ಮಹಾಲಾಭವೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ದೇಶವೊಂದು ಅಖಂಡರಾಷ್ಟ್ರವಾದದ್ದು. “ಇಂಡಿಯಾ” ಎಂದರೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅಭಿಮಾನದ ಒಂದು ಅಖಂಡ ದೇಶ, ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಇಲ್ಲಿಯ ಎಲ್ಲ ಜಾತಿ ಧರ್ಮದವರಿಗೂ ಒಮ್ಮೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಅನಿಸತೊಡಗಿತು. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಇಂಗ್ಲಿಷರಿಂದ ನಮಗಾದ ಇನ್ನುಳಿದ ಲಾಭಗಳೆಂದರೆ ಯಾಂತ್ರಿಕ ವಿದ್ಯೆ, ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ, ಕೈ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಕೂಡುವ ದೈವವಾದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನವಾದ, ವೈದ್ಯ ವಿದ್ಯೆಯ ಬೆಳವಣಿಗೆ, ವ್ಯವಹಾರೋದ್ಯೋಗಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಕಲ್ಪನೆ, ಸಾಹಸಸ್ಮಿಯತೆ, ವಿಚಾರವಾದ ಮೊದಲಾದ ಆಧುನಿಕ ಜಗತ್ತಿನ ಅಗಾಧವಾದ ಮುತ್ತು ಮಾಡಕಗಳು.

ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ನಿಜವೇ. ಆದರೂ ನಮ್ಮವರೇನೂ ಬ್ರಿಟಿಶರಿಗೆ ಸುಮ್ಮನೇ ಅನಾಯಾಸವಾಗಿ ನಮ್ಮ ದೇಶವನ್ನು ಸುಂಗೊಡಲಿಲ್ಲ. ನೆಪೋಲಿಯನ್ನನ ನೆರವು ದೊರಕಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ ದಕ್ಷಿಣದ ಹುಲಿಯಾದ ಟೀಪುಳುಬತ್ತಾನನ ವಿಷಯವೇನು ಕಡಿಮೆ ಅಭಿಮಾನಾಸ್ಪದವಾಗಿದೆಯೆ? ನಾನಾಘಡಣವೀಸನ ಅಗಾಧ ಬುದ್ಧಿ ಚಾತುರ್ಯವು ನಮ್ಮ ಮುಂದಿನ ತಲೆಮಾರುಗಳಿಗೂ ಸಹ ಅನೇಕ ಕಾಲದ ವರೆಗೆ ಕೈದೀವಿಗೆಯಾಗಿ ಉಳಿಯಬಲ್ಲದೆಂಬುದನ್ನು ಯಾರು ಅರಿಯರು? ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದ ಪಂಚಚಕ್ರದ ಕಥೆಗಳು ಇಂದು ಹಳೆಯ ಹೊತ್ತಿಗೆಯೊಳಗಿನ ಬೆಕ್ಕು ನಂಗಳ ಕಥೆಗಳಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿರುವಾಗ ಅಂದಿನ ಆ ರಾಜಕೀಯ ಚಾತುರ್ಯದ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರ ಕಥೆಗಳ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಇಂದು ನಾನಾಘಡಣವೀಸನ ಬುದ್ಧಿ ಚಾತುರ್ಯದ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರಗಳೇ ಸಾಧಿಸಬಲ್ಲವೆಂಬುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅಹುದೆನಿಸುವ ಮಾತು. ಬರೇ ಪುರುಷರಷ್ಟೇ ಏಕೆ? ರ್ಭಾಂಸಿಯ ಲಕ್ಷ್ಮೀಬಾಯಿ, ಕಿತ್ತೂರ ಚೆನ್ನಮ್ಮಾಜಿ ಮೊದಲಾದ ವೀರರಾಣಿಯರೂ ಕೂಡ ಇಂಗ್ಲಿಷರೊಡನೆ ಪುರುಷರಂತೆ ಕಲಿತನದಿಂದ ಕಾದಿ ಕೈಯೊಳಗಿನ ರಸ್ತೆಗಳು ಕೆಳಗೆ ಬಿದ್ದ ಮೇಲೆಯೇ ನಿರುವಾಯರಾಗಿ ತಮ್ಮ ಪುಣ್ಯ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಅವರಿಗೆ ಬರಗೊಟ್ಟರು.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಶರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಸ್ಥಾಪಕನೆಂದು ಹೆಸರುಗಳಿಸಿದ ರಣಶೂರ ಕ್ಲೈವನಿಗೆ ಸಹ ಸ್ಥಾನವೊದಲಾದ ಇತಿಹಾಸ ವಿಖ್ಯಾತವಾದ ಕಾಳಗಗಳಲ್ಲಿ ಏಳು ಕೆರೆಯ ನೀರು ಕುಡಿಸಿದ ಸುರಾಜ ಉದ್ದಾಲನ ಅಭಿಮನ್ಯು ಸದ್ಭವಾದ ವೀರ ಕಥಾನಕವು ಎಷ್ಟು ಕಾಲಕ್ಕಾದರೂ ಮರೆತು ಹೋಗಬಲ್ಲದೆ? ಭಾರತೀಯರು ರಣಹೋರಗಳಲ್ಲಿ ವೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಈ ಕಡುಗಲಿಗಳ, ಕಣ್ಣು ಕುಕ್ಕಿಸುವ ಕಥೆಗಳು ಭಾರತ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಭೂಷಣಪ್ರಾಯವಾಗಿವೆ.

ಕೊನೆಗೆ, ರಾಜ್ಯ ಕಳಕೊಂಡ ಬೇಲೈಯ ನಾನಾಸಾಹೇಬನಿಂದ ದೇಶದಾದ್ಯಂತವಾಗಿ ಹೂಡಲ್ಪಟ್ಟ ಹದಿನೆಂಟುನೂರಾ ಐವತ್ತೇಳರ ಸಿಪಾಯಿಯರ ಬಂಡಾಯವು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಅದೊಂದು ಮಹಾ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಯುದ್ಧವೇ ಆಗಿದ್ದಿತೆಂದು ಇಂದು ಐತಿಹಾಸಿಕರೆಲ್ಲ ಏಕಕಂಠವಾಗಿ ಘೋಷಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಂದಿನ ಆ ಮಹಾ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಅವರ ಹಿರೇಹುದ್ದರಿಗಳು ಗೆದೆಯದಿದ್ದರೂ ಮುಂದಿನ ಗೆಲುವುಗಾರರಿಗೆ ಅವರು ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರಾದ ರೆಂಬ ಮಾತು ತ್ರಿವಾರಸತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಅರ್ಥಾತ್ ಅಂದಿನ ಆ ವೀರ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯು ಆಗ ಎಷ್ಟೂ ಉಳಿಯದಂತೆ ಬತ್ತಿಯೇ ಹೋಯಿತೆಂದೇನೂ ಅಲ್ಲ; ಮುಂದೆ ಕೇವಲ ಇಸ್ಲಾಂ ಖೈದಿ ವರುಷಗಳಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಕ್ರಿಶ್ಚ ಶಕದ ೧೮೮೫ ರಲ್ಲಿ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಪಿತಾಮಹ ದಾದಾಭಾಯಿ ನವರೋಜಿ ಮೊದಲಾದ ಅಧುನಿಕ ಮಣ್ಣು ಪುರುಷರಿಂದ ಮಹಾ ಸ್ವಭಾವಶಾಲಿಯಾದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸು ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು ಅದರ ಮುಂದಿನ, ಸುವರ್ಣಾಕ್ಷರಗಳಿಂದ ಕೆತ್ತಿಸಿದಲು ಯೋಗ್ಯವಾದ ಈ ಅರವತ್ತು ವರುಷಗಳ ಅಮರ ಇತಿಹಾಸವು ಸರ್ವ ಸಣ್ಣ ದೊಡ್ಡವರಿಗಲ್ಲ ವಿವಿಧವೇ ಇದೆ

ಮಹರ್ಷಿ ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರು, ಲೋಕಮಾನ್ಯ ತಿಲಕರು, ಸ್ವಾಮಿ ಶ್ರೀ ವಿವೇಕಾನಂದರು, ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರು, ಪಂಡಿತ ಜವಾಹರಲಾಲ್‌ರು ಇವರೇ ಮೊದಲಾದ ಯುಗಯುಗವಿಖ್ಯಾತ ಮಹಾಪುರುಷರಿಂದ ೧೯೪೭ ನೆಯ ಅಗಷ್ಟ ೧೫ ನೆಯ ಪರಮ ಪವಿತ್ರವಾದ ದಿನಾಂಕದಲ್ಲಿ, ೧೫ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅಖಂಡವಾಗಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಹೆಗಲ ಮೇಲೆ ಹೇರಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಉಕ್ಕಿನ ನೊಗವು ಹೇಳ ಹೆಸರಿಲ್ಲದೆ ಕೆತ್ತಿ ಹೋಯಿತು!!! ಇದನ್ನರಿಯದವರಾರು??? ಇದನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಗ್ಗದವರಾರು!!! ಅಂದಿಗೆ ಸಮಸ್ತ ಭಾರತೀಯರು ಧನ್ಯರು!!!

ಇತ್ತೀಚಿನ ಈ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಾಮೇಧಾವಿಗಳಾದ ಪಂಡಿತ ಜನಾಹರಲಾಲ ನೆಹರು ಅವರೂ, ದಿವಂಗತರಾದ ಉಕ್ಕಿನ ನರಗಳ ವೀರ ವ್ಲಾಭಭಾಯಿ ಪಟೇಲ ಅವರೂ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಾಗೂ ಒಳದೇಶದ ಸ್ವಸ್ತಕ ಸಂಸ್ಥಾನ ನಿರ್ಮೂಲನ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಸಾಧಿಸಿದ ಘನಕಾರ್ಯವು ಜಗತ್ತಿಗೆಲ್ಲ ಎಷ್ಟು ಬೆರಗುಗೊಳಿಸಿದೆ ಎಂಬ ವಿಷಯವು ಪಂಚಖಂಡಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಘಂಟಾಘೋಷವಾಗಿಯೇ ಬಿಟ್ಟಿರುವುದೆಂಬುದನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಬಲ್ಲರು.

ಆದರೆ ಇಂದಿನ ನಮ್ಮ ಇಂಥ ಅವರ್ಣನೀಯ ಚಿರಸ್ಮರಣೀಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ರವಿಯ ಮೇಲೆಯೂ ಕೂಡ ಒಂದು ಕರಾಳ ವದನದ ಕಪ್ಪು ಕಲೆಯು ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ!!! ಎಂದಿನಿಂದಲೂ ಬ್ರಿಟಿಶರು ತಾವು ಉಳಿದುಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕಾಗಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಇಲ್ಲಿ ಒಳಗಿಂದೊಳಗೇ ಜಾತಿ ಭೇದದ ಬೆಂಕಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತಿರುತ್ತಲೇ ಬಂದಿದ್ದರಷ್ಟೆ? ಅವರ ಈ ಕುತಂತ್ರ ಜಾಲದ ಪರಿಣಾಮವು ಭಾರತದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸುದಿನದ ಮೇಲೆಯೂ ಆಗದೆ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ ಯಾವ ಎರಡು ಧರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಏಕತಾನತೆಯನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿಯೇ ಐರೋಪ್ಯರೆಂಬ ಈ ಮೂರನೆಯ ಧರ್ಮದವರ ಪ್ರವೇಶವು ಈಶ ಸಂಕಲ್ಪದಂತೆ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಆಗಿದ್ದಿತೋ ಆ ಆಂಗ್ಲರೇ ಕೊನೆಗೆ ಅವೆರಡು ಧರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಅಭೇದ್ಯವಾದ ಆಡ್ಡ ಗೋಡೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಇಬ್ಬರೂ ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮಂದಿರನ್ನು ದುಃಖಕರವಾದ, ಅನೈಕ್ಯವಾದ, ಭೇದವ, ಭಿನ್ನತೆಯ, ಇಬ್ಬಾಗದ ಕಾಳರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ನೂಕಿದರು!!! ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರು ಅಂದು ವಂಗಭಂಗ ಮಾಡಿದ್ದು; ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಅಂದು ಸಿಂಧ ಬೇರೆ ಮಾಡಿದ್ದು, ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಅಂದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಯ ಹೆಬ್ಬುಲಿಗೇರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದು ವೀರ ಅಲ್ಲಿ ಬಂಧುಗಳನ್ನು ಅವರು ಮೌನ ತಾಳುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದು. ಎಂದಿನಿಂದಲೋ ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಎಸೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕೈಸಾಧಿಸುತ್ತ ಬಂದ ಅಂದಿನ ಅಂಗ್ಲರು ಇಂದು ಸಹ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಅವರ ಮಹಾ ಸುಮಂಗಲ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ದ್ವಿರಾಷ್ಟ್ರವೆಂಬ ಮರೆಯಲಾಗದ ಮಹಾ ಗಾಯವನ್ನು ಮಾಡಿದರು!!!

ಆದರೆ ಇಂದಿನ ಆಧುನಿಕ ಜಗತ್ತಿನ ಮಾನವರಾದ ನಾವು ಈ ಜಾತೀಯ ಭೂತಕ್ಕೆ ಉಪ್ಪು ಹಾಕಗೊಡದೆ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಅಂದರೆ ಇಬ್ಬರೂ ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮಂದಿರು ಒಂದಾಗಲಿಕ್ಕೆ, ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಟೊಂಕಕಟ್ಟಿ ನಿಲ್ಲಲಿಕ್ಕೆಬೇಕು.

ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣ ಪರಮಹಂಸರ ಸರ್ರಧರ್ಮ ಸಮನ್ವಯ, ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರ ಸರ್ರಯೋಗ ಸಮನ್ವಯ, ಮಹಾತ್ಮಾಜಿಯವರ ಸರ್ವಮಾನವ ಸಮಾನತ್ವ ಎಂಬ ತ್ರಿಕಾಲಾಬಾಧಿತ ತತ್ತ್ವಗಳನ್ನು ಮನದಂದು ಸಮಸ್ತ ಭಾರತೀಯರಾದ ನಾವು ಜಾತಿವಿಜಾತಿಯೆಂಬ ಭೇದಭಾವಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ದೂರತಳ್ಳಿ "ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಭಾರತೀಯರು ಭಾರತವೆಂಬ ಉದ್ದಿತೋದಿತ ರಾಷ್ಟ್ರದವರು; ಏಕರಾಷ್ಟ್ರದವರು" ಎಂಬ ಅಖಂಡ ಭಾವನೆಯನ್ನು ತಳೆದಾಗಲೇ ಶ್ರೀಅರವಿಂದರಾತ್ರಮದ ಶ್ರೀಮಹಾಮಾತೆಯವರು ಬೀರಿದ ಈ ಭಾರತಮಾತೆಯ ಭವ್ಯ ಮಂತ್ರವು ಸರ್ರರನುಭವಕ್ಕೆ ಬರುವ ಸುದಿನಗಳು ಸಮಾಪಿಸುವವು. ಆ ದಿವ್ಯಮಂತ್ರವಾವುದೆಂದರೆ:—

"ಓ ನಮ್ಮ ತಾಯಿ, ಹಿಂದದೇಶದ ಆತ್ಮಳೆ, ನಾವು ಯಾವಾಗಲೂ ಮಹದಾದರ್ಶಗಳ ಪಕ್ಷ ವನ್ನು ವಹಿಸಿ 'ನೀನು ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ನಾಯಕಿಯು, ನೀನು ಸಕಲಲೋಕಬಂಧುವು, ನೀನು ಸಕಲಲೋಕ ಸಹಾಯಕು' ಎಂಬ ನಿನ್ನ ನಿಜರೂಪವನ್ನು ಜನಾಂಗಗಳಿಗೆಲ್ಲ ತೋರಿಸಿಕೊಡುವಂತೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಇರಿಸು ತಾಯಿ"

ಇದರ ಜೊತೆಗೆ, ಶ್ರೀಆರವಿಂದರು ಸಾರಿದ ಸಮಸ್ತ ಮಾನವಜಾತಿಯ ಭವ್ಯ ಭವಿತವ್ಯದ ಈ ದಿವ್ಯ ಮಂತ್ರವು ಮಾನವಕೋಟಿಗೆ ಕಣ್ಣು ಕುಕ್ಕಿಸುವ, ದೇದೀಪ್ಯಮಾನವಾದ, ಸೂರ್ಯಪ್ರಕಾಶವಾಗಿ ಪ್ರಜ್ವಲಿಸುವ ಉಜ್ವಲ ದಿವ್ಯಗಳು ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣು ಮುಂದೆ ಕುಣಿಯತೊಡಗುವವು. ಆ ಭವ್ಯ ಮಂತ್ರವಿದು:—

“ಏಕತೆಯ ಒಂದು ಹೊಸ ಭಾವವು ಇಡೀ ಮಾನವ ಜಾತಿಯನ್ನೇ ಆವರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದು”

ಅಂದಿಗೆ ನಾವು ಅಮೇರಿಕಾ, ಇಂಗ್ಲಂಡ್, ಫ್ರಾನ್ಸ್ ಮೊದಲಾದ ಘನರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಮಾಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸಮಾನ ವೈಭವದಿಂದ ಸೇರುವೆವು.

— ಓಂ ಶ್ರೀ ಓಂ —

ಜಗತಃ ಪಿತೃ ನಂದೇ ಪರಮೇಶ್ವರೀ ಪರಮೇಶ್ವರಾ ||

ಜಗತ್ತಿನ ತಾಯಿತಂದೆಗಳಾದ ಶ್ರೀಪರಮೇಶ್ವರ, ಪರಮೇಶ್ವರಿಯರ ಶ್ರೀಚರಣಗಳಲ್ಲಿ ಅನಂತಾನಂತ ಪ್ರಣಾಮಗಳು.

—ಓಂ ಶ್ರೀ ಓಂ —

— ‘ಶಿಶು’ ಮಧುರಚೆನ್ನ, ಹಲಸಂಗಿ.

ಮಹಾಮೌನ ಮುಕ್ತಿ

೧

ಶಬ್ದ ಶಬ್ದಗಳ ಅರ್ಥ ಅರ್ಥದಲಿ ಜೀವಭಾವ ತುಂಬಿ
ಆಬ್ಧಿ ಆಬ್ಧಿಗಳ ಶಬ್ದದಲ್ಲೆ ಹಿಡಿದಿಡುವ ಗುಟ್ಟು ನಂಬಿ
ಶಬ್ದಮೂಲ ಅಕ್ಷರದ ದರ್ಶನವ ಮೌನದಲ್ಲೆ ಕಾಂಬಿ
ಆಬ್ಧಿ ಆಬ್ಧಿಯನೆ ಮೌನದಕ್ಷರದಿ ಅಳೆದು ಬಿಡುವ ಗೊಂಬಿ

೨

ಕಂಡೆ ನಿನ್ನ ಘನ ಮಹಾಮೌನದಾವರಣ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ
ಚಂಡಕಿರಣನೊಲು ವೇಘನೀಲಘನ ಮಹಾ ಬಾಸನಲ್ಲಿ
ಮೌನದಿಂದಲೇ ಅಣು ಮಹತ್ತಿನಲಿ ಮಹತು ಅಣುವಿನಲ್ಲಿ
ಬೆರೆತು ಸಮರಸತೆ ವೇದ್ಯನಾಯ್ತು ಹೃದಯಾಂತರಾಳದಲ್ಲಿ

೩

ಅಣುವಿನಲ್ಲಿ ಅಣು ಮಹತು ಮಹತ್ತಿನಲಿ ನಾಮರಹಿತ ಶಕ್ತಿ
ಕಣದಿ ಕಣದಿ, ಕಣಕಣದ ಮಿಡಿತದಲಿ ಎಚ್ಚರಾಯ್ತು ಭಕ್ತಿ
ಜೀವಜೀತನವು ಆರಳಿ ನಿಂದಿತ್ಯೆ ತೆರೆದು ದೇಹಶುಕ್ತಿ
ತಾನೆ ತನ್ನೊಳಗೆ ಬೆರೆತು ಹೋಯಿತ್ಯೆ ಮಹಾಮೌನಮುಕ್ತಿ.

— ದೇವದತ್ತ

ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರೂ ರಸಶಾಸ್ತ್ರವೂ

೪ ಕಾವ್ಯ ಮತ್ತು ಕಲೆಗಳ ತಂತ್ರ
ಅತಿವಾಸ್ತವ, ಅಧುನಿಕ ಮತ್ತು ಪ್ರೈರಣಿಕ ಕವಿ.

ಕಾವ್ಯ ಅಥವಾ ಪದ್ಯವು ಮಾನವನ ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ವಿಶಾಲ, ಗಂಭೀರ ಮತ್ತು ಉನ್ನತವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಅದು ಮಾನವನ ಇಡಿ ಅಂತಃಕರಣವನ್ನು ಸ್ಪರ್ಶಿಸುತ್ತದೆ. ಸಮಗ್ರ ಜೈತನ್ಯದಿಂದ ಹೊರಡುವುದರಿಂದ ಅದು ಮಾನವ್ಯ ಜೈತನ್ಯ ಅಥವಾ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ರೂಪಾಂತರ ಹೊಂದುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ವಿಚಾರ ಮತ್ತು ಭಾವನೆ, ವಾಸ್ತವ ಸಂಗತಿ ಮತ್ತು ಸ್ಪಷ್ಟ — ಈ ಎಲ್ಲವುಗಳೂ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾನವಿವಿಧ. ಅದಕ್ಕಿರುವ ಒಂದೇ ಒಂದು ಪರಿಮಾಪಕ ಉಪಾಯವೆಂದರೆ, ಆ ಎಲ್ಲವೂ ದರ್ಶನಕ್ಕೆ, ತಾದಾತ್ಮ್ಯಭಾವಜನ್ಯ ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ವಶಪರ್ತಿಯಾಗಿರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಪದ್ಯದ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಅಂಗವನ್ನು ಬಿಡುವುದೆಂದರೆ, ಅದರ ರಚನೆಯಿಂದ ಅಥವಾ ಕಟ್ಟಿನಿಂದ ಹೊರಗಿಡುವುದೆಂದರೆ ಕವಿವಾಗ್ಧಾರಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಕುಂಟಿಸಿದಂತೆಯೇ ಸರಿ. ಅದರ ಅಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೊಂದರ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಿರಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯ ತಂದರೆ ಆ ದರ್ಶನ ಸಾರ್ವಭೌಮಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಪ್ರಕಟವಾಗಲಿರುವ ಒಂದೇ ಒಂದು ಬಗೆಯಾದ ಸುಕುಮಾರ ಸಮಾಹಿತತೆ ಮತ್ತು ಸಮತೋಲಗಳಿಗೆ ಭಂಗವುಂಟು ಮಾಡಿದಂತೆಯೇ ಸರಿ.

ಆದರೆ ತನ್ನ ದರ್ಶನ ವಿರತಧಾರಾವಾಹಿಯಾದಾಗ ಭಾವನಾ ಜೀವನೆನಿಸಿದ ಕವಿ ಹೆಚ್ಚು ಭಾವೋದ್ರೇಕತೆಯಲ್ಲಿ ಮುಳುಗುತ್ತಾನೆ. ಅಭಿಜಾತ ಪದ್ಧತಿಯ ಕವಿ, ಪ್ರೈರಣಿಕ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷದ ಮೇಲೆ ಹಿಡಿತ ತಪ್ಪಿದಾಗ, ವಿಚಾರದ ದೃಢಬಲವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯನ್ನು ತಾಳುತ್ತಾನೆ. ಅತಿವಾಸ್ತವವಾದಿಯು ಅಂತರಿಕ ಜೈತನ್ಯದ ಅಳಗಳನ್ನು ಸಂರೋಧಿಸಿ ಹೊರಟವನು; ಅವನು ಬೌದ್ಧಿಕ ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡಲು ಬಯಸುತ್ತಾನೆ. ಅಧುನಿಕ ಮತದವನು, ಹಾಗಲ್ಲದೆ, ಪದ್ಯವು ಬೌದ್ಧಿಕ ಜೈತನ್ಯದ ಘನಸಾರವೆಂದೂ ಅರ್ಥೋಚ್ಛೇಷಿಕ ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಅತಿಶಯತೆ ವೈಖರಿಯೆಂದೂ ತಿಳಿಯುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಯೋಗ್ಯ ಮಾದರಿಯ ಮಟ್ಟವನ್ನರಿಯಬೇಕಾದರೆ ನಾವು ಕೆಲವು ಮಟ್ಟಿಗೆ ವಿವರವಾಗಿ ಈ ಅಡ್ಡ ದಾರಿಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಕೆಲ ಭಾವನಾಜೀವನರಾದ ಕವಿಗಳು ಕವಿಗೆ ವಿಚಾರಮಾಡುವ ಹಕ್ಕೇ ಇಲ್ಲ, ಅವನ ಕೆಲಸ ಕೇವಲ ನೋಡುವುದು ಮತ್ತು ಅನುಭವಿಸುವುದು, ಇಷ್ಟೇ ಎಂದು ನಂಬಿರುವಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಕವಿಯು ವಿಚಾರದ ಸೊಬಗು, ಬೆಳಕು ಮತ್ತು ಶಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಬಲ್ಲವನಾದರೆ ತತ್ವಜ್ಞಾನವು ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಾಧಾರಣ ಸ್ಥಾನವನ್ನಲ್ಲ — ಅಗ್ರಸ್ಥಾನವನ್ನೇ ಆಕ್ರಮಿಸ ಬಲ್ಲದು ಎಂಬುದನ್ನವರು ಮರೆತುಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ವಿಚಾರ ಮಾಡದಿರುವ ಕವಿಗೆ ಹೇಳುವ ಸಿದ್ಧಾಂತವು ಅತಿಯಾದ ಭಾವನಾಜೀವದೃಷ್ಟಿಯದು. ಅದು 'ಪದ್ಯಕ್ಕೇನಾದರೂ ಅರ್ಥ ಇರಬೇಕೆಂದು ನೀನೇಕೆ ಬಯಸುವೆ?' ಎಂಬ ಅತಿ ವಾಸ್ತವಿಕತನ ಅತಿಶಯವನ್ನು ಒಂದುಕಡೆ ಮುಟ್ಟುತ್ತದೆ. ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಹೌಸ್ಕನ್ನನ ಶುದ್ಧ ಪದ್ಯ ಪ್ರಶಂಸೆಯ ಮಟ್ಟಕ್ಕೇರುತ್ತದೆ. ಅತಿವಾಸ್ತವಿಕತೆಯು

(Surrealism) ಬಾಹ್ಯಜೀತನೆಯಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿಲ್ಲದ ಗಭೀರತರ ವಸ್ತುಸತ್ಯದ ಸಂಶೋಧನೆಗಾಗಿ ಕತ್ತಲಲ್ಲಿ ಕೈತಡಹುವ ಯೂರೋಪಿಯನ್ ಮನದ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಯತ್ನದ ಅಂಗ. ಅಂತರಿಕ ಅಥವಾ ಸ್ವಾಸ್ಥಿಕ ಜೈತನ್ಯವು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಬ ಪ್ರಥಮ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ; ಮತ್ತು ಅತಿವಾಸ್ತವವಾದಿಗಳು ಅದನ್ನು ಒತ್ತಾಯಿಸುತ್ತಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ ಆದರೆ ಎಷ್ಟೋವೇಳೆ ಬಡಿದೆ ಚ್ಚರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುವ ಪ್ರಜ್ಞಾ ಪಟಲಗಳು ಕೆಲ ಅಸ್ಪಷ್ಟ (ಅವಜೀತನೆ) ಮತ್ತು ಅನೇಕಸಲ ಅಷ್ಟು ಸುರಕ್ಷಿತವಲ್ಲ ಎನಿಸುವಂಥವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಬಾಡೀಲರನಲ್ಲಿ ಬರುವ ಭೂತಲೀಲಿಗೂ ಅಂಗ್ಗರ ಅತಿವಾಸ್ತವ ಪದ್ಧತಿಯ ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣುವ ಕೆಲ ವಿರಸಾರಗಳಿಗೂ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದೇ ಕಾರಣ. ಅಸ್ಪಷ್ಟತೆಯೂ ದುರ್ಗಮತೆಯೂ ಯಾವ ಪದ್ಯದ ತಿರುಳೂ ಆಗಲಾರವು, ಯಾವುದರ ಗುರಿ ಅಥವಾ ತತ್ವವೂ ಎನಿಸಲಾರವು ನಿಜವಾದ ಸ್ಪಷ್ಟ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಅರ್ಥವತ್ತಿಯೂ ಸಂಗತ್ಯವೂ ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಇರಲೇ ಬೇಕು. ಆದರೆ ಜಾಗ್ರನ್ಮನವನ್ನೆ ವಲಂಬಿಸಿ ಕೇವಲ ಅದರ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನೂ ತರ್ಕದ ಕಟ್ಟನ್ನೂ ಗ್ರಹಿಸುವವರಿಗೆ ಅದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಅರ್ಥ ಹೀನ ಅಸ್ಪಷ್ಟ ಎನಿಸಿತು ಅಂಥ ಪದ್ಯದ ಗಭೀರತರ ಅರ್ಥವೂ ಅನುಕ್ರಮಿಕತೆಯೂ ಅಂತರ್ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೇನಾತ್ರ ಹೊಳೆದೀತು. ಅಂಥ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಅನುಕ್ರಮಿಕತೆ, ತರ್ಕ, ಕಟ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ. ಆದರದು ತರ್ಕಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಸುಬದ್ಧನಿಯಮಕ್ಕೆ ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿ ಹೊಂದಿರಲಾರದು, ಅಲ್ಲದೆ, ಸ್ವಪ್ನಾನುಕ್ರಮಿಕತೆಯಲ್ಲಿ ಅರಾಜಕ, ಅವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗುವುದು ಕೇವಲ ಅವಜೀತನೆ ಅಥವಾ ಅಧಿಜೀತನೆ. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಗೀತಗಳ ತುಂಡುಗಳನ್ನು ಸಂಕಲಿಸಿದ ಗ್ರಾಮೋಫೋನ್ ರಿಕಾರ್ಡಿನಂತೆ ಅದರ ಅನೇಕ ಭಾವಮುದ್ರೆಗಳು ಅಸಂಬದ್ಧ ಚೂರುಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಜೈವಿಕ ಸ್ಪಷ್ಟಗಳೆಲ್ಲ ಸುಸಂಬದ್ಧವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಅವು ತೋರಕೆಗೆ ಅಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಾಣುವುದು ಅವುಗಳ ತರ್ಕಕ್ರಮ, ನಿಯಮಗತಿ ಭಿನ್ನವಾಗಿರುವುದರಿಂದ. ಅಂತರ್ಜೈವಿಕ ಮತ್ತು ಅಂತರ್ಜೈವಿಕ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಗ್ರಹಿಸುವ ಕನಸುಗಳು ಸಂಪೂರ್ಣ ಸುಸಂಗತವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ನಿಜವಾದ ಪ್ರಾಂತರಿಕ ಜೀತನಾಸ್ಪಷ್ಟಗಳೂ ಇವೆ; ಅವು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಬಹಳ ಸುಂದರವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಹಲವು ಜೈಹೃದಯ ಅಥವಾ ಸಾಂಕೇತಿಕ; ಅವುಗಳ ಸಂಕೇತ ಅಥವಾ ಸಂಜ್ಞೆಗಳ ಅರ್ಥಗ್ರಹಣ ಸೂಚಿಸಿದಾಗ ಮಾತ್ರ ಅವು ಅರ್ಥವಾದಾವು. ಆ ಸ್ಪಷ್ಟಗಳು ಸರಿಯಾದ ಬಗೆಯ ವಾದದಲ್ಲಿ ಅವನ್ನು ಗದ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರಲು ಯಾವ ಕಲ್ಪನಾಶಕ್ತಿಯೂ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಅಂತರಿಕ ಜೈತನ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೋಗುವುದರಿಂದ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಆ ಕವಿಗೆ ಕೂಡ ಕಾವ್ಯಸೃಷ್ಟಿ ಕವಿತಾಶಕ್ತಿಗಳು ಉಂಟಾದಾವು. ಆದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕವಿಯಾಗಲು ಕೇವಲ ಕನಸಿಗನಾದರೆ ಸಾಲದು; ಪ್ರತಿಭೆ, ಸಂಸ್ಕಾರಗಳಿರುವುದು ಅಗತ್ಯ.

ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಮಾತುಗಳಿಂದ ಅತಿವಾಸ್ತವ ಪದ್ಧತಿಯ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಭಾವ, ಪ್ರತಿಮೆ ಮತ್ತು ಪ್ರತೀಕಗಳು ಬೌದ್ಧಿಕ ಪ್ರಜ್ಞೆಯ, ಅದರ ತರ್ಕದ ಅಥವಾ ಅವರ ಪ್ರೈರಣಿಕ ಸಂಬಂಧಗಳ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಅಸ್ಪಷ್ಟ ಅಂತರಿಕ ಗಭೀರಸ್ಥಲ ಅಥವಾ ಮುಸುಕು ಮೂಲೆಯಿಂದ ಮನದ ಮೇಲೆ ಅವು ಬಂದು ಬೀಳುತ್ತವೆ. ಅವಕ್ಕೆ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಸಂಬಂಧಗಳಿರುತ್ತವೆ; ಆದರೆ ಆ ಸಂಬಂಧಗಳು ಬಾಹ್ಯ ಬೌದ್ಧಿಕ ಜೀತನೆಯ ಸಂಬಂಧಗಳಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. “ಅವನ್ನು ಆದಿತ್ಯ ಗ್ರಂಥಿಯಿಂದ ಅವಲೋಕಿಸಬೇಕಲ್ಲದೆ ಬುದ್ಧಿಬಲದಿಂದಲ್ಲ; ಅವುಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಹೋಗಬಾರದು, ಅರ್ಥವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಕು.” (ಪು. ೨೩೨. ಪ. ಮಾ. ೩.) ಅಂತರಿಕ ಆಳಗಳಿಂದ ಆ ಪ್ರಕಾರ ಮಹೇಶ್ವರತ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಬರೆಯಲಾದೀತು, ಉದಾ— ಮ್ಯಾಲಾರ್ಕಿ, ಆದರೆ ಅಂಥ ಕಾವ್ಯ ನಿಜವಾಗಿ ಶಕ್ತವೂ ಸಮಾಧಾಯಕವೂ ಆಗಬೇಕಾದರೆ ಬ್ಲೇಕ್ ಅಥವಾ ಮ್ಯಾಲಾರ್ಕಿಯಂಥ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ವಾಸ್ತವಿಬರಿಯರಬೇಕು; ಜೊತೆಗೆ ಅನುಭವದ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಯೂ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣ

ವಾದ ಲಯವೂ ಇರಬೇಕು (ಪು ೨೩೨, ಪ ಮಾ.೩). ಆದರೆ ಮ್ಯಾಲಾರ್ಮಿಯಷ್ಟು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಮಾಡಿದರೂ ಈ ಪ್ರಕಾರ ನುನ ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಭಾವೆಯನ್ನು ರೂಪಾಂತರಿಸಲು ಯಶಸ್ವಿಯಾದರೆಂದ ಫಲಿತಾಂಶವು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿಯೂ ಚೆಲುವಾಗಿಯೂ ಅರ್ಜ್ಜೇಯವಾಗುವ ಭಯವಿದೆ. ಪ್ರಯತ್ನವು ಸಾಮಾನ್ಯಮಟ್ಟದ್ದಾದಾಗ ಅರ್ಜ್ಜೇಯತೆ, ಅಪ್ರಪ್ತತೆಗಳು ನಮ್ಮನ್ನೆದುರಿಸುವುವು; ಬೇರೆ ಏನೂ ಸಿಗದು. ಒಮ್ಮೆ ಒಬ್ಬ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅಂತರಿಕ ಜೈತನ್ಯಕ್ಕೆ ರರಣಾದನೆಂದರೆ ಮತ್ತು ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಬಲಿಷ್ಠಗೊಳಿಸಿ ಅದು ಕಾವ್ಯವಾಣಿಗೆ ಈಯುವ ನೆರವನ್ನು ಧಕ್ಕಗೊಳಿಸಿದರೆ ಅಗುವುದೇ ಹೀಗೆ.

ಹೌಸ್ಸನ್ನ ನೇನೋ ಶುದ್ಧ ಪದ್ಯವನ್ನು ಪ್ರಶಂಸಿಸುತ್ತಾನೆ; ಆದರೆ ಭಾವನಾರಂಜಕತೆ ಶುದ್ಧ ಪದ್ಯದ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಎಂದು ಅವನು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ ಎನ್ನ ಕೂಡದು. ಅವನು ಭಾವನೆಯನ್ನು ಮಿತಿಮೀರಿ ಪ್ರಶಂಸೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಆದರವನು ಬೌದ್ಧಿಕ ಅರ್ಥವನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸುತ್ತಾನಲ್ಲದೆ, ಶುದ್ಧ ಪದ್ಯ ಅ ಬಗೆ ಚಿಂತೆಹಚ್ಚಿ ಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಉದ್ದೇಶಸೂಚಕವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಪದ್ಯದ ಹೆಸರು ಮತ್ತು ಸ್ವಭಾವಗಳ ಮೇಲಿನ ಅವನ ಭಾಷಣ ಅತನ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಸಾಂಗೋಪಾಂಗವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿಡುತ್ತದೆ. ಒಬ್ಬಿಗೆ ಶುದ್ಧ ಪದ್ಯವು ಅರ್ಥರಹಿತ, ಅಸಂಬದ್ಧ ಪ್ರಲಾಪ ಎಂಬುದು ಅವನ ನಂಬಿಕೆ. ವಿರೋಧಾಭಾಸಿಕವಾಗಿ ಅವನು ಶುದ್ಧ ಪದ್ಯವನ್ನು ಒಣ್ಣಿಸಿದ್ದು ಇಂತಿದೆ: 'ಶುದ್ಧ ಪದ್ಯವೆಂದರೆ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಉದಾತ್ತ ಅಸಂಬದ್ಧ ಪ್ರಲಾಪ; ಅದು ಮಾನಸಿಕ ಮೇಧಾ ಶಕ್ತಿಗೆ ಮೆಚ್ಚಿಗೆಯಾಗುವಂಥದಲ್ಲ; ಆದರದು ಆದಿತ್ಯಗ್ರಂಥಿಗೆ ಬಡಿದು ಜೈವಿಕ ಮತ್ತು ಐಂದ್ರಿಯ ಜೈತನ್ಯಗಳನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸುವುದಲ್ಲದೆ, ಬೌದ್ಧಿಕ ಸಂವೇದನೆಯನ್ನಾಗಲಿ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯನ್ನಾಗಲಿ ಉಂಟು ಮಾಡದು. ಜ್ಞೇಕನ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪದ್ಯಗಳ ವಿವರಣೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಹಾಳುಮಾಡುತ್ತದೆ; ಅವನ್ನು ಹಾಗೆ ಕ್ಷತವಿಕ್ಷತಗೊಳಿಸದಿರುವುದೇ ಲೇಖು !

ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರ ಪ್ರಕಾರ ಹೌಸ್ಸನ್ನನು ಶುದ್ಧಾಶುದ್ಧವೆಂದು ಪದ್ಯವಿಭಾಗ ಮಾಡುವುದು ತಪ್ಪು. ಈ ಬಗೆಯ (ಅಂತರಿಕ ಜೈತನ್ಯಜನ್ಯ) ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಲ್ಪನಾ ವೈಶಾಲ್ಯ ಮತ್ತು ಮನಸ್ಸಿನ ಭಾವಪರ ದೃಷ್ಟಿಯ ತಿರಸ್ಕಾರ, ಅಲ್ಲದೆ ಅದರ ತಾರ್ಕಿಕ ಅನುಕ್ರಮಗಳ ಅಲಕ್ಷ್ಯ-ಇವೇ ಗಣ್ಯ. ಅದು ಉದ್ದೋಧಿಸುವುದು ಮೇಘೋಮನವನ್ನಲ್ಲ, ಕವಿಪ್ರೌಢಿಯನ್ನು ಕೂಡ ಅಲ್ಲ; ಅದರ ಗುರಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಐಂದ್ರಿಯ ಜೈತನ್ಯ, ನರ ನಿಷ್ಠ ಪ್ರಜ್ಞೆ, ಜೈವಿಕ ಜೈತನ್ಯ ಅಥವಾ ಚಿತ್ಕೇಂದ್ರ. 'ಅಸಂಬದ್ಧ ಪ್ರಲಾಪ' ಎಂಬ ಪದವನ್ನು ಬಳಸುವಾಗಲೂ ಹೌಸ್ಸನ್ ತಪ್ಪಿದ್ದಾನೆ. ಶುದ್ಧ ಪದ್ಯವು ಸತ್ಯವೂ ಸಹಜವೂ ಅದುದನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ, — 'ಅಸಂಬದ್ಧ ಸಂಗತಿ'ಯನ್ನಲ್ಲ, ಆದರೆ ನಾವು ಬಲವಾಗಿ ಅನುಭವಿಸುವ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಅಂತರಿಕ ಭಾವನೆಯ ಮಹೋದ್ರೇಚನೆಯನ್ನು; ಆದರೆ ಅಂಥ ಭಾವಗಳನ್ನು ಜಾತಶುದ್ಧವಾದ ಬೌದ್ಧಿಕ ವಿವರಣೆ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಅವುಗಳ ಅರ್ಥ ಹತಪ್ರಾಯವಾಗಿಯೂ ಹೃದಯಂಗಮತೆ ನಷ್ಟವಾಗಿಯೂ ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಹೌಸ್ಸನ್ ಹೇಳುವ ಶುದ್ಧ ಪದ್ಯ ರಚಿಸುವುದು ಕೇವಲ ಸಂವೇದನೆಗಲ್ಲ; ಅದರ ರಸಪುರ್ವವಾಗುವುದು ನಮ್ಮ ಅಂತರ್ಜೀವಿತಕ್ಕೆ. ಆ ಅಂತರ್ಜೀವಿತ ಅಥವಾ "ಜೀವಿತಾತ್ಮವು" ವಿಚಾರ ಪ್ರಜ್ಞೆಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಅಳಗುಳ್ಳದ್ದು; ಅದರ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಆತ್ಮಕ್ಷೋಭೆ ಅಥವಾ ಅನಂದೋದ್ರೇಕ ರೂಪದ್ದು. ಹೌಸ್ಸನ್ ಒತ್ತಿ ಹೇಳುವ ಭೌತಿಕ ಸ್ವಾದನಗಳು ಜೀವಿತದ ಯೌಗಿಕ ಪಟಲಗಳ ಮಡಿಕೆಯೊಳಗಣ ರುಖಿತಕ್ಕೋಭದ ಬಾಷ್ಪ ಪರಿಣಾಮವಷ್ಟೇ. ಹೌಸ್ಸನ್ ತ್ಯಜಿಸಿದ ಮೇಘೋಮಾನದಂಡವು ಬ್ಲೇಕ್ ಮತ್ತು ಇತರ ಸ್ಪಷ್ಟಜೈತನ್ಯಪರ ಲೇಖಕರ ಕೃತಿಗಳ ಅವಲೋಕನದಲ್ಲೂ ತ್ಯಾಜ್ಯವೇ. ಅಂಥ ಆತ್ಮಸಂಭವ ಅಥವಾ ಆತ್ಮಲಿಲ್ಲವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಪದ್ಯವು ಬೌದ್ಧಿಕ ಅರ್ಥವನ್ನು ಬಿಡುವುದು ಅಗತ್ಯವೋ

ಅಲ್ಲವೋ ಎಂಬುದು ಬೇರೆಯ ವಿಷಯ. ಯೌಗಿಕ ಕಾವ್ಯವು ಈ ಶುದ್ಧ ಪದ್ಯಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಅಳವಾಗಿ ಪರಿಣಾಮ ಮಾಡಬಲ್ಲುದು,-ಅದು ಏಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಮನದ ಮತ್ತು ಜೀವಿತಾತ್ಮ ಅಥವಾ ಅಂತರಾತ್ಮನ ಆತ್ಮಾಂತರಕವೂ ಸೂಕ್ಷ್ಮತಮವೂ ಆದ ಮೂಲಗಳನ್ನು ಕಂಡಬಲ್ಲುದು; ಅದು ಸರಿಯಾದ ಬಗೆಯದೇ ಆದರೆ, ಈ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ವಿವರ ಶುದ್ಧ ಚಿತ್ಸುಲವನ್ನು ಮುಟ್ಟಬಲ್ಲುದು. ಈ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಅದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಬಹಿಷ್ಕರಿಸಬೇಕೆಂದಿಲ್ಲ. ತದ್ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ, ಅತ್ಯಂತ ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಕಾವ್ಯವು ಒಂದು ವಿಧದ ಓಜಸ್ಸು, ಋಜುಗತಿ ಮತ್ತು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಅರ್ಥವ್ಯಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಸಹಜತೆಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಯತ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಅದು ಅರ್ಥವಾಗದಿರುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಅದು ಪ್ರಕಟಿಸುವ ಸತ್ಯಗಳು ಅಪರಿಚಿತವಾದುದರಿಂದ ಅಥವಾ ಅವು ಯೌಗಿಕಾನುಭವದ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿರುವುದರಿಂದ; ಹಾಗಲ್ಲದೆ ಅಲ್ಲೇನಾದರೂ ಮಸುಕಾದ ಇಲ್ಲವೆ ಅಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಗಾಂಭೀರ್ಯವಿರುವುದು ಅಥವಾ ವಿಚಾರಮುಕ್ತತೆಯಿರುವುದು ಅದು, ಒಮ್ಮೆ, ಅರ್ಥವಾಗದಿರುವ ಕಾರಣವಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಆಲೋಚಿಸುವುದು ಬೌದ್ಧಿಕವಾಗಿ ಅಲ್ಲ, ಪ್ರೈರಣಿಕ ರೀತಿಯಿಂದ; ಅದು ವ್ಯಕ್ತಗೊಳಿಸುವುದು ಯಾವಾಗಲೂ ಒಂದು ದರ್ಶನವನ್ನು, ಒಂದು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸಂಸ್ಕರಣವನ್ನು ಅಥವಾ ತಾದಾತ್ಮ್ಯಭಾವದಿಂದ ನಿರ್ವಿಕಲ್ಪ ಪದಾರ್ಥದಲ್ಲಿ ಹೊಕ್ಕು ಪಡೆದ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಜ್ಞಾನವನ್ನು. ಮಹಾ ಮಹಾ ಭಾವನಾಪ್ರಧಾನ ಕವಿಗಳು ಸಹ ವಿಚಾರವನ್ನು ಪರಿತ್ಯಜಿಸಿಲ್ಲ. ಅವರು ಆತಿಯಾಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದರು, ಅನಂತ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರು ಎನ್ನಬೇಕು. ಅವರಿಗೆ ಅವರದೇ ಆದ ಜಗದ್ ದರ್ಶನವಿದೆ, ಅದನ್ನವರು ಪ್ರಕಾಶ ಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲ ಬಗೆಗಳಲ್ಲಿ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ತತ್ವಾನುಬೋಧಕ ಪದ್ಯ ಅವರ ಪದ್ಯದಿಂದ ಭಿನ್ನ. ರೊಮಾಂಟಿಕ್ ಅಥವಾ ಇನ್ನಿತರ ಸಾರ್ಥಕ ಕಾವ್ಯದಂತೆ ಪಂಚಸನಾತನ ಶಕ್ತಿಗಳಾದ ಆತ್ಮ, ಜೀವ, ಆನಂದ, ರಸ ಮತ್ತು ಸತ್ಯಗಳ ಸಮಶ್ರುತಿಯ ಅಂಗವಾಗಿ ವಿಚಾರವನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸುತ್ತದ್ದಲ್ಲದೆ ಅದನ್ನು ತ್ಯಜಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅದು “ಒಂದು ಸಕಲ ಸಮಗ್ರ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವತೋಮುಖ ದರ್ಶನವನ್ನು ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಸರ್ವ ಸ್ಥಲಗಳ ಅನುಭವವನ್ನೂ ಅವುಗಳ ಪರಸ್ಪರ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನೂ ವ್ಯಕ್ತ ಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ದರ್ಶನವನ್ನೂ ಅನುಭವವನ್ನೂ ವ್ಯಕ್ತ ಪಡಿಸಲು ಭಾಷೆ, ನುಡಿಕಟ್ಟು. ಯಾವಯಾವುದುಬೇಕೋ ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ಬಹಳ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಬಳಸುತ್ತದೆ; ಆದರೆ ಹಾಗೆ ಬಳಸುವಾಗ ಯಾವುದು ಕವಿಸಹಜ, ಯಾವುದಲ್ಲ, ಎಂಬ ಮಾನಸ ನಿಯಮವನ್ನದು ಗಣಿಸದು. ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಪದಗಳು ಯಾವುದಾದರೊಂದನ್ನು ನೇರವಾಗಿ, ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಮತ್ತು ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಹೇಳಲು ಅನುಕೂಲಿಸಿದರೆ ಅವನ್ನು ಕೂಡ ಬಳಸಲು ಅದು ಹಿಂದುಮುಂದು ನೋಡುವುದಿಲ್ಲ... ಗದ್ಯಸಹಜವೆಂದು ಕಂಡು ಬರುವ ಪದ ಮತ್ತು ಭಾವಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಬೇಲಿಹಾಕುವ ಒಂದು ವಿಧದ ಕವಿತ್ವ ಶಕ್ತಿಯೂ ಅದಕ್ಕಿದೆ. ಆದರೆ ಅವನ್ನು ಯುಕ್ತವಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಹೊರಟರೆ ಪದ್ಯದ ಪ್ರಭಾ ವಿತ್ವವನ್ನೂ ವಿಸ್ತಾರ ಗತಿಯನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ಪರಮಿತಿಯನ್ನು ನ್ಯಾಯವಾದುದೆಂದು ನಾನು ಒಪ್ಪಲಾರೆ” (ಪು. ೪೩, ಪ. ಮಾ. ೨). ಹೀಗೆ ಶುದ್ಧ ಪದ್ಯದ ಪ್ರತ್ಯೇಕತೆಯ ಮತ್ತು ಅದು ಪಕ್ಷಪಾತ ವಹಿಸುವ ‘ಶುದ್ಧ ಕಾವ್ಯಮಯ ವಸ್ತು ಮತ್ತು ಶೈಲಿ’ಗಳ ಕೋಟೆಯನ್ನು ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರು ಭೇದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪದ್ಯದ ವಸ್ತು ಶೈಲಿಗಳ ಈ ಬಗೆಯ ವಿಸ್ತರಣಕ್ಕೆ ಅವರ “ಸಾವಿತ್ರಿಯು” ಒಂದು ಉಜ್ವಲ ಉದಾಹರಣೆ. ರೊಮಾಂಟಿಕ್ ಕವಿಗಳ ಭಾವನಾಮಯತೆಯ ವಾದದ ವಿರುದ್ಧ ಅಧುನಿಕ ಪಂಥದವರು ಬಂಡೆದ್ದುದನ್ನೂ ಆ ವಾದಿಗಳು ವಿಚಾರ ಮತ್ತು ತಾತ್ವಿಕ ವಿವೇಚನೆ ಪದ್ಯಕ್ಕೆ ವರ್ಷವೆಂಬುದನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುವ ಹೊಸಬರನ್ನೂ ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರು ಅಂಗೀಕರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಆದರೆ ಅಧುನಿಕ ಪಂಥಿಯು ತನ್ನ ದಂಗೆಕೋರತನವನ್ನು ಮಿತಿಮೀರಿ ಮುಂದೊಯ್ಯುತ್ತಾನೆ. “ಸಮಕಾಲೀನರಾದ ಅನೇಕ ಕವಿಗಳು ತಮ್ಮ ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ಸಂಸ್ಕೃತವೂ ಪ್ರಯತ್ನ ನಿಷ್ಠವೂ ಆದ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ

ನಿಂಜೆ ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ; ಅಂತರ್ಗತವಾದ ಮೂಲಭೂತ ಅಂತರಾತ್ಮ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯಿಂದಲ್ಲ” ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರು. (ಪ. ೨೨. ಪ. ಮಾ. ೨). “ಇಂದು ಪದ್ಯವೆಂದು ಮುಂದಿಡಲಾಗುವ ಅತ್ಯಸಾಧಾರಣ ರಬ್ಬಿ ಜಾಲವನ್ನು” ಮತ್ತು ಬೌದ್ಧಿಕ ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಸಾರ ಅಲ್ಲಿರಬೇಕೆಂಬ ಹುಚ್ಚು ಅಥವಾ ಜೀವನದ ಸಂವೇದನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವ್ಯಾಮೋಹ ಇವನ್ನು ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರು ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರ ಪ್ರಕಾರ ಆಧುನಿಕ ಪಥ ಹಿಡಿದವನು ಕೇವಲ ಕಾವ್ಯಮಯತೆಯನ್ನು ದೂರವಿಡುವ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿ ಕವಿಯೇ ಅಲ್ಲವಾಗಿ ಹೋದ. “ಅಲಂಕಾರಿಕ ಬರವಣಿಗೆಯನ್ನು ಶೈಲಿ ಮಹಾತ್ಮ್ಯತಾ-ಸೌಂದರ್ಯಗಳನ್ನು ವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸುವನೆಂಬ ನಾಗಾಡಂಬರವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ ದೂರ ಹೋಗುವ ಬಯಕೆಯಲ್ಲಿ ಆತನು ನಿಜ ಕವಿತ್ವದ ಪ್ರಭಾವಿಕತೆ ಮತ್ತು ರಸವತ್ತೆಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕವಾದ ಕಾವ್ಯಶೈಲಿಯನ್ನುಳಿದು ಅಡುಮಾತಿನ ಶೈಲಿಗೆ ಹೊರಳಿ ಬಿಟ್ಟುಡಿಯನ್ನು ಕೂಡ ಬಳಸ ಹೊರಟ; ಅದರಲ್ಲೂ ಕಾವ್ಯದ ಲಯಗತಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಗದ್ಯ ಅಥವಾ ಪದ್ಯಗಂಧಿ ಗದ್ಯಗಳ ಲಯವನ್ನು ಹಿಡಿದು, ಇಲ್ಲವೆ ಲಯವನ್ನೇ ಲಯಮಾಡಿ ಬರೆಯ ಹೊರಟಿದ್ದು ತೀರ ಅಸಮರ್ಪಕ. ಮತ್ತು ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಅತಿ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯವಿತ್ತು ಆತನು ತನ್ನ ಪ್ರೈರಣಿಕ ನೇತ್ರದ ಮೂಲಕ ಕಾಣುವ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ; ಕಾವ್ಯಭವನದಲ್ಲಿ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಅದರ ಆಪ್ತ ಶಾಲೆಯಿಂದ ಹೊರಹೊರಡಿಸಿ ಪದ್ಯವನ್ನು ರುಪ್ಯತೆಗಳೆದು, ಆ ರುಪ್ಯತೆಯ ಪರಿಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಅಪರಿವೃತ್ತ ಅಥವಾ ಕೇವಲ ಅತಿರಯೋಕ್ತಿ ಪರಿವೃತ್ತವಾದ ಚಮತ್ಕಾರೋದ್ದೇಗ ಉಂಟುಮಾಡುವ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಅಭೋಜ್ಯವಿಕ ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಅತ್ಯಂತಿರಾಯಿತ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಅವನು ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ತರಬೇಕಾಯಿತು.” (ಪು. ೪೧, ಪ. ಮಾ. ೨). ಬಹಳ ನೇರವಾದದ್ದನ್ನು ಹೇಳಲು ಹೋಗಿ, ಒಂದೇ ಇದ್ದದ್ದನ್ನು ಇದ್ದ ಹಾಗೇ ಇಡುವುದು ಅಥವಾ ಭಾವ-ಭಾವನೆಗಳ ಹೊದಿಕೆಯಿಲ್ಲದೆ ಯಾವುದಾದರೊಂದರ ನಿಕಟವೂ ಸಾರಭೂತವೂ ಆದ ಸತ್ಯವನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುವುದು, ಅನಶ್ಚಕ ರೂಪಕ ಪ್ರತಿಮೆ ಮತ್ತು ವಿಶೇಷಣಗಳನ್ನು ಬಳಸುವುದು ಮುಂತಾದವುಗಳಿಂದ ಆಧುನಿಕ ಮಾರ್ಗ “ಬರಿ ರುಪ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿನಿರಪೇಕ್ಷವಸ್ತುತತ್ವವನ್ನು, ಅದರಲ್ಲೂ ಬಹಳ ಅತಿರಯೋಕ್ತಿಗೊಳಿಸಿದ ಖಚಿತವಸ್ತುತತ್ವವನ್ನು ಹೇಳುವುದರಲ್ಲಿ ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.” (ಪು. ೨೦, ಪ. ಮಾ. ೩). “ಹಗಲಿನ ಕೆಂಪು ಚೂರುಗಳು, ನೀಲ ಮತ್ತು ಹಸಿರು ಕಾಗದಗಳಿಂದ ಮಾಡಿದ ಗುಡ್ಡಗಳು, ಸೈತಾನ ಸಹಜ ಲೀಲೆ ಮತ್ತು ಅತಿಭೋಗಜನ್ಯ ಜಡತೆ, ಒಂದು ಕರಿ ಆಡು ಕಣ್ಣು ಬಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ತಿರುಗುತ್ತದೆ ಮುಂತಾದ ಪ್ರತಿನಿರೂಪಣೆಗಳು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ವರ್ಣಿತ ವಸ್ತುಗಳ ದೃಷ್ಟಿಯ ಮೂಲಕ ನರಮಂಡಲದ ಮೇಲೆ ಉಂಟಾದ ಅನುಭವ ಮುದ್ರೆಗಳನ್ನೇ ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತವೆ.

ಆಧುನಿಕ ಮಾರ್ಗವು ವದ್ಯದಲ್ಲಿ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಹೊಸ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಲಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರು ಒಪ್ಪುವಂತಿದೆ--ಕೊನೆಯ ಪಕ್ಷ ಮೇಲೆ ವರ್ಣಿಸಿದ ಮಟ್ಟಕ್ಕಿಂತಿ ದಾಗಲಾದರೂ. ಆದರೆ ಈ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಹೃದಯ ಮತ್ತು ಮಾನಸಿಕ ಕಲ್ಪನಾ ಫಲಕದ ಮೇಲೆ ವಸ್ತುಗಳು ಮೂಡಿಸುವ ಅನುಭವ ಮುದ್ರೆಗಳಿಗಿಂತ ಉತ್ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಲೇಬೇಕೆಂಬ ನಿಯಮವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅವರ ಮತ. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಆಧುನಿಕ ಪಂಥದವರ ಪ್ರಯೋಗಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಸಾಧಿಸಲಾಗದ ನಿಜವಾದ ಪ್ರಗತಿಯ ಸಾಧ್ಯತೆಯಿದೆ ಎಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. “ವಸ್ತುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಡಲಾಗುವ ಸಾಲಂಕೃತ ಮಾನಸರಚನೆಗಳಿಂದ ದೂರ ಹೋಗಿ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯ ಗರ್ಭೀರತರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೇರವಾಗಿ ನೋಡಿ ಸ್ವತಃ ವಸ್ತುಗಳ ನಿಕಟ ಸತ್ಯವನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನವೇ” ಆ ಪ್ರಗತಿಯ ಚಿಹ್ನೆ. (ಪು. ೨೨, ಪ. ಮಾ. ೨). ಆದರೆ ಈ ಗುರಿ ಒಂದೇ ಒಂದು ತಂತ್ರದಿಂದ ಸಾಧ್ಯ—ಮತ್ತು ಆಧುನಿಕ ಪದ್ಧತಿಯವನ ತಂತ್ರ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಒಂದು ಸ್ವಾಲ್ಪತ್ಯ, ಅಂಥ ಒಂದು ತಂತ್ರವೆಂದರೆ ಚೈತನೋತ್ತರ ಪ್ರಜ್ಞೆಯದು. ಚೈತನೋತ್ತರ ಪ್ರಜ್ಞೆಯು ತನ್ನದೇ ಆದ ಅಂತರಗೃಹಕ ರೀತಿಯಿಂದ ಈ ಗುರಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಯತ್ನಿಸುತ್ತದೆ.

ಪುನಃ ಆಧುನಿಕ ಪಂಥದವನು “ಬಹುಶಃ ವಿಚಾರ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನೂ ಶೈಲಿಯ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಬುಜುತ್ತುವನ್ನೂ ಸ್ಫುಟಿತ್ವವನ್ನೂ ಕವಿಗೆ ಮತ್ತೆ ದೊರಕಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ” (ಪು. ೪೪, ಪ. ಮಾ. ೩). ಈಗ ತನ್ನದೇ ಆದ ತಂತ್ರವನ್ನೂ ಶೈಲಿಯನ್ನೂ ರಚಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಮತ್ತು ಹಾಗೆ ರಚಿಸಿಕೊಂಬಾಗ ವಿಷಯದ ಹೃದಯವಾದ ಆತ್ಮಸಂಭ್ರಮ ಅಥವಾ ಆನಂದೋದ್ದೀಕವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ಇರಲು ಪ್ರೈರಣಿಕ ಮನದ ಕವಿ ಹೆಚ್ಚು ಸ್ವತಂತ್ರನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಗಾಂಭೀರ್ಯರಹಿತ ಮತ್ತು ಆ ಕಾರಣದಿಂದ ಕಾವ್ಯಾಸಹಜವೆನಿಸಬಹುದಾದ ಪದ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಮೆಗಳ ಪಿರುದ್ಧ ಎತ್ತುವ ಪಾರಂಪರಿಕ ಆಕ್ಷೇಪ ಸರಿಯಾದುದಲ್ಲ. ಪರಿಣಾಮವಿಹಿತ ಅಥವಾ ಹೃದ್ರ ಎನಿಸಿದಾಗ ಮಾತ್ರ ಅದಕ್ಕೆ ಬೆಲೆಯಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆ ಬೇಕಾದರೆ, ಮಹಾಕಾವ್ಯದ ಅಥವಾ ಇನ್ನಿತರ ಉನ್ನತ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ‘ಪುತಗತಿ’ಯನ್ನು ತರಲು ಕಷ್ಟವಾಗುವುದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಈ ಅಕರ್ಷಕ ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡ ಶ್ರೀಆರವಿಂದರು ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಕೂಡ ತರಬಹುದೆಂದು ಸೂಚಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮಿಲ್ಟನ್ನಿನ ‘ಸದ್ದು’ (din), ‘ಗದ್ದಲ’ (hubbub) ಮತ್ತು ಇತರ ಅಂಥ ಸಾಹಸಗಳನ್ನು ಬಹುಶಃ ನೆನೆದು, ಅವರು ಮಿಲ್ಟನ್ನಿನ ಆ ಕಾರ್ಯ ಸಾಧಿಸಬಲ್ಲವನಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಯೆಕಿಗ ಪಂಥದ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ದೃಶ್ಯಪದಾರ್ಥದ ಸ್ಪಷ್ಟಸೂಚನೆ ತರುವುದು ಮತ್ತು ಪದ್ಯಗತಿಯ ಬಗೆಯ ಅರ್ಥವತ್ತಿ ಯನ್ನು ಮೂಡಿಸುವುದು — ಇದೇಗುರಿ.

“ಒಂದು ಚಿತ್ರದ ಸ್ಪರ್ಶಕವಾಗಿ ಪರಿಚಿತ ವಿಲೇಷಣವೊಂದು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅದರ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಈಡೇರಿಸಿತು ಮತ್ತು ‘ಎಷ್ಟೋ ವೇಳೆ ಇನ್ನಾವುದೂ ಅಷ್ಟು ಸಹಜವೂ ಚೈತನ್ಯಪೂರ್ಣವೂ ಎನಿಸದು ಅಥವಾ ಅಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅವಶ್ಯವಾದ ಗತಿಯನ್ನು ಕೊಡಲಾರದು” (ಪು. ೧೦೩-೭, ಪ. ಮಾ ೩). ಯೆಕಿಗ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಲ್ಪಕಾಲಾಂತರದಲ್ಲಿ ‘ವೈಪುಲ್ಯ’ (Immensity) ದಂತಹ ಪದಗಳ ಪುನರುಪಯೋಗವನ್ನು ನಾವು ಆಕ್ಷೇಪಿಸಲಾರೆವು. ಅಭ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಪದಾರ್ಥಗಳೊಡನೆ ವ್ಯವಹರಿಸುವ ಹೊಸಕಾವ್ಯಕ್ಕೆ ಹಳೆಯ ಕ್ರಮದ ಸಮಯಗಳು ಅನ್ವಯಿಸಲಾರವು. ಹೊಸ ಪ್ರಜ್ಞೆಯಿಂದ ಬರೆದ ಹೊಸ ಪದಕಲೆಗೆ ಹೊಸ ತಂತ್ರವೇ ಅವಶ್ಯಕ.

(ಪ್ರಕಟವಾಗಲಿರುವ ‘Sri Aurobindo Memorial Volume’ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥಕ್ಕಾಗಿ ಶ್ರೀ. ಎ. ಕೃ. ಗೋಶಾಕ ಅವರು ಬರೆದ ಆಂಗ್ಲ ಲೇಖನವು ೧೧ ನೆಯ ಭಾಗದ ಅನುವಾದ. ಈ ಲೇಖನವು ೧೪ ಹಾಗೂ ೧೨ನೆಯ ಭಾಗಗಳು ‘ಸಮರ್ಪಣೆ’ ೨ನೆಯ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿಯೂ ೫, ೬, ೭ ನೆಯ ಭಾಗಗಳು ೩ನೆಯ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿಯೂ ಈಗಾಗಲೇ ಅಚ್ಚಾಗಿದೆ).

— ಅನುವಾದಕ: ಬಿ. ಎಚ್. ಶ್ರೀಧರ

ಜಗನ್ಮಾತೆ

ಈ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಸ್ಥಿತಿಲಯಗಳಿಗೆ ಕಾರಣೀಭೂತನೂ, ಪರಾತ್ಪರ ಪುರುಷನೂ ಆದ ಜಗದೀಶ್ವರನನ್ನು ವಿವಿಧ ಜನಾಂಗವನರು ವಿವಿಧ ನಾಮರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ಆರಾಧಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಆರಾಧಿಸುತ್ತಲಿದ್ದಾರೆ. ಆತನೂ ಅವರವರ ಭಾವಕ್ಕೆನುಗುಣವಾಗಿ ಆಯಾ ನಾಮರೂಪಗಳಿಂದ ದರ್ಶನವಿತ್ತ ದೃಷ್ಟಾಂತಗಳೂ ವಿಪುಲವಾಗಿ ದೊರೆಯುತ್ತಲಿವೆ. ಆದರೆ ಜಗದೀಶ್ವರನನ್ನು ಜಗನ್ಮಾತೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಆರಾಧಿಸುವ ಕುರಿತು ಇಲ್ಲಿ ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾಗಿ, ಜಗದೀಶ್ವರನ ಮೂರು ಪ್ರಕಟ ಸ್ವರೂಪಗಳು, ಬ್ರಹ್ಮ-ವಿಷ್ಣು-ರುದ್ರರೆಂಬ ನಾಮಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದು, ಬ್ರಹ್ಮನು ಲೋಕ ಸೃಷ್ಟಾರನೂ, ವಿಷ್ಣು ಪುರಕ್ಷಕನೂ, ರುದ್ರನು ಸಂಹಾರಕನೂ ಎಂಬ ಮಾತು ಸರ್ವವ್ಯುತ್ಪತ್ತಿಯಾದದ್ದು. ಇದೇ ತೆರನಾಗಿ ಜಗದೀಶ್ವರನು ಸೃಷ್ಟಿಯ ಕಾರ್ಯ-ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ಉಪಾಸಕರ ಭಕ್ತಿ-ಭಾವಗಳಿಗನುಸರಿಸಿ, ಅನೇಕ ಸಲ ಅನೇಕ ರೂಪಗಳಿಂದ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡಿದ್ದಾನೆ.

ಜಗದೀಶ್ವರನನ್ನು ವೇದೋಪನಿಷತ್ತುಗಳು ಅಪ್ರಕೃತನೆಂದೂ, ಅನಿರ್ವಚನೀಯನೆಂದೂ ವರ್ಣಿಸಿರುತ್ತವೆ. ಆದರಂತೆಯೇ ಮಹಮ್ಮದೀಯರು ರೂಪರಹಿತನೆಂದೂ, ಅಪರಿಬ್ರಹ್ಮಾಂಡದ ಒಡೆಯ (ಮಾಲಿಕ)ನೆಂದೂ ಒಪ್ಪಿ ಎದೆದುಂಬಿದ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕ್ರೈಸ್ತರು, ದಯಾಘನನಾದ ದೇವನನ್ನು ಸರ್ವ ಲೋಕಗಳ ಪರಮಪಿತನೆಂದು ನಂಬಿ ತಂದೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪೂಜಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಹಿಂದೂ ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಾಂಪ್ರದಾಯದವರು, ಜಗದೀಶ್ವರನನ್ನು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮಹಾಶಕ್ತಿ (ಮಹಾಮಾತೆ)ಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಆರಾಧಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರು ಕೇವಲ ಶಕ್ತಿಯ ಅಥವಾ ಪ್ರಕೃತಿಯ ದಾಸರಾಗಿ ಪುರುಷನನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಿದ ಮಾತು ಪೂರ್ಣತೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಬಹು ದೊಡ್ಡ ಕೊರತೆಯೆಂದೇ ಹೇಳಬೇಕು. ಅದರಂತೆಯೇ ವೇದಾಂತಿಗಳು ಪುರುಷನನ್ನಷ್ಟೇ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನಲ್ಲಗಳಿದಿದ್ದಾರೆ, ಇದೂ ಕೂಡ ಅಷ್ಟೇ ನ್ಯೂನತೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ಎರಡೂ ಸಂಧಿಗಳು ಸತ್ಯದ ಅರ್ಥ-ಅರ್ಥ ಭಾಗವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಸ್ವೀಕರಿಸಿರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಪೂರ್ಣ ದೆಶೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಎರಡನ್ನೂ ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಪುರುಷನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಪ್ರಕೃತಿಯಾಗಲಿ ಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಪುರುಷನಾಗಲಿ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲವೆಂಬುದಕ್ಕೆ ತಿವನು ಶಕ್ತಿಯೆಂದೊಡಗೂಡಿ ಅರ್ಥನಾರ್ಥಿ ನರ್ತಿಸ್ತರನಾದದ್ದು ತುಂಬಾ ಸಾಕ್ಷಿಗೊಡುತ್ತಲಿದೆ.

ಇನ್ನು ಜಗದೀಶ್ವರಿಯ ಅಥವಾ ಜಗನ್ಮಾತೆಯ ಉಪಾಸನೆಯ ಫಲ-ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನರಿಯಲು ನೊಡಲು ಮನೆಯ ತಂದೆ-ತಾಯಿಗಳ ಪ್ರೇಮ-ವಾತ್ಸಲ್ಯಗಳ ಬಗೆಗೆ ಅರಿತರೆ ಸಾಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಇದೇ ನಾತೂ ಜಗತ್ತಿನ ತಂದೆ-ತಾಯಿಗಳಾದ ಜಗದೀಶ್ವರ-ಜಗದೀಶ್ವರಿಯರಿಗೂ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ. ಮಕ್ಕಳು

ತಪ್ಪಿಂದಾದ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ತಂದೆಯ ಮುಂದಾಗಲಿ ಬೇರೆ ಇನ್ನಾರ ಮುಂದಾಗಲಿ ಹೇಳಲಾರರು. ಆದರೆ ತಾಯಿಯ ಮುಂದೆ ಮಾತ್ರ ತೆರೆದ ಹೃದಯದಿಂದ ಏನೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಬಿಚ್ಚಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಸ್ನೇಹಮಯಿಯಾದ ತಾಯಿಯೂ ಕೂಡ, ದಯಾರ್ಥ ಹೃದಯದಿಂದ, ಮಕ್ಕಳ ಯಾವ ದೋಷಗಳನ್ನೂ ಗಣನೆಗೆ ತಾರದೆ, ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಕ್ಷಮಿಸಿ ತಂದೆಯ ಅನುಮತಿಯಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಯೋಗ್ಯ ಕಡೆಗೆ ಸಾಗುವದಕ್ಕೆ ಪೂರ್ಣ ಸಹಾಯವನ್ನೀಯುತ್ತಾಳೆಂಬ ಮಾತು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬಂದಿರಲು ಸಾಕು. ಜಗನ್ಮಾತೆಯು ಕೂಡ ಜಗತ್ತಿನ ಅನುಮತಿಯಿಂದ, ಜಗಜ್ಞಾಲನೆಯ ಪೂರ್ಣ ಹೊಣೆಯನ್ನು ಹೊತ್ತು ಅದರ ಕ್ರಮಗತಿಯ ಕುರಿತು ಅತ್ಯಂತ ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಕರ್ಮಕಾರಿಣಿಯಾಗುತ್ತಾಳೆ. ಈ ಜಗನ್ಮಾತೆಯೆಂದರೆ ಬೇರೆ ಏನೂ ಆಗಿರದೆ ಜಗದೀಶ್ವರನ ಒಂದಂಗವಾದ ಕೃಪಾಶಕ್ತಿಯೇ ಘನೀಭೂತವಾಗಿ ಮೈದಾಳಿ ಬಂದ ಅವನ ಮಹಾ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ಅಂದಬಳಿಕ ಜಗದೀಶ್ವರನನ್ನು ಜಗದೀಶ್ವರಿಯ ಅಥವಾ ಜಗನ್ಮಾತೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಆರಾಧಿಸುವುದು ಯಥಾರ್ಥವೂ, ಸತ್ಯಪರವೂ ಆಗಿದೆಯಷ್ಟೇ?

ಜಗನ್ಮಾತೆಯ ಪರಮ ಕೃಪೆಯಿಂದಲೇ ಪೂರ್ಣಯೋಗದ ಸಿದ್ಧಿಯು ಲಭಿಸಬಲ್ಲದೆಂಬುದನ್ನು ಶ್ರೀಅರವಿಂದರು ತಮ್ಮ (Mother) ಮದರ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥದ ಪ್ರಥಮ ಭೂಮಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದುದು ಹೇಗೆಂದರೆ-

“ಸಾಧಕನ ಅಂತರಿಕ ಕರೆಯು ಮೇಲೆ ಮೇಲೆ ಏಳಬೇಕು. ಮತ್ತು ಮೇಲಿನಿಂದ ಭಗವತೀ ಮಾತೆಯ ಕೃಪೆಯ ಅವತರಣವಾಗಬೇಕು” ಭಗವತಿಯ ಕೃಪೆಯನ್ನು ಅಥವಾ ಭಗವತ್ಪ್ರಾಕ್ಷಾತ್ಪಾರವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಎರಡು ಮಾರ್ಗಗಳಿವೆ. ಒಂದು ತಪಸ್ಸು. ಇನ್ನೊಂದು ಸಮರ್ಪಣೆ. ತಪಸ್ಸಿನ ಮಾರ್ಗವು ಅತಿ ಕಠಿಣವಿದ್ದು ಆ ಮಾರ್ಗದಿಂದ ಎಲ್ಲರೂ ಕೊನೆ ಮುಟ್ಟಲಾರರೆಂಬುದನ್ನು ಬಹುಜನರು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನುಳಿದ ಸಮರ್ಪಣೆಯ ಮಾರ್ಗದಿಂದ ಸಾಗುವದರಲ್ಲಿಯೇ ನಮ್ಮ ಕಲ್ಯಾಣವಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ನಾವು ಯಾವ ಶಕ್ತಿಗೆ ಸಮರ್ಪಿತರಾಗುವೆವೋ-ಆ ಶಕ್ತಿಯೇ, ನಮ್ಮ ಯೋಗ-ಕ್ಷೇಮದ ಭಾರವನ್ನೂ ವಹಿಸಿ ಸದಾ ಕಾರ್ಯಕಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಚರಾಚರ ಜಗತ್ತಿನ ಸೂತ್ರಧಾರಿಣಿಯಾದ ಆದಿ ಶಕ್ತಿಗೇ ನಮ್ಮನ್ನು ನಾವು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟರೆ, ನಮ್ಮದೆನ್ನುವದ್ದೆಲ್ಲವೂ ಸರ್ವತೋಮುಖ-ಸಮೃದ್ಧಿಗಳಿಂದ ತುಂಬಿತುಳುಕುವದರಲ್ಲಿ ಆಶ್ಚರ್ಯವೇನು?

ಹಾಗಾದರೆ, ಬನ್ನಿರಿ! ಬನ್ನಿರಿ!! ಪೂರ್ಣಯೋಗದ ಸಾಧಕರೂ, ಪರಮಾ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಸಂತಾನ ಪರಂಪರೆಯವರೂ ಆದ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಸಕಲ ಸಹಾಯಕಳೂ, ಜಗತ್ಪಾಲಕಳೂ ಆದ ಜಗನ್ಮಾತೆಯ ಶ್ರೀ ಚರಣಗಳಲ್ಲಿ, ನಮ್ಮ ಸಮಗ್ರ ಜೀವನವನ್ನೇ ಒಂದು ಕುಸುಮದೋಪಾದಿಯಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಪಿಸೋಣ.

ಜಯ! ಭಗವತಿ!!

— ಆದಮ ಸಾಹೇಬ,

೧೬ ಅರವಿಂದಾಶ್ರಮ, ಪಾಂಡಿಚೇರಿ.

ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದಾಶ್ರಮದ
ಗೋವಳಕೊಂಡದಲ್ಲಿಯ ತಾವರೆಗೊಳ

ನೋಡು ತಾವರೆಗೊಳವ ಎನಿತು ಚೆಲುವಾಗಿಹುದು.
ಇದಕಿರುವಳೊಬ್ಬ ತಾಯಿ.
ಇದರಾಗು-ಹೋಗುಗಳ, ಬೈಗು-ಬೆಳಗುಗಳಲ್ಲಿ.
ನೋಡಿಕೊಳುವಂಥ ದೇವಿ.
ತಿಳಿಗೊಳದ ತಳದಲ್ಲಿ ತಂದಿಟ್ಟ ಮಡಿಕೆಯಲಿ
ಬೆಳೆದ ತಾವರೆಬಳ್ಳಿ ತನ್ನೆಲೆಯನು
ನೀರಮೇಲ್ ತೇಲ್ ಬಿಟ್ಟು ಸಂತಸದಿ ಕೊನರುತಿದೆ !
ತಿಳಿದೆಯಾ ಅದರ ಹಿಗ್ಗಿನ ನೆಲೆಯನು ?

ಹಳದಿ, ಬಿಳಿ, ನೀಲಿ ನೀರ್ಪೂವುಗಳು ಇಲ್ಲರಳಿ
ದಿನವು ಮುಗಿಯಲು ತಾವು ಸುಖದಿ ಮುಗಿಯುವವು.
ನೀರ ಮೇಲ್ ನಿಂತು ನೀಟಾಗಿ ಬೆಳಕನು ಚೆಲ್ಲಿ
ಮುಚ್ಚಿಕೊಳೆ ಬೇರೆ ಹೂ ಬಳಿಗೆ ಚಿಗಿಯುವವು.
ಯಾವ ಮಾಸವೆ ಇರಲಿ, ಯಾವ ಋತುವೇ ಇರಲಿ
ಎಂದಿಗೂ ಮಾಸದಿಹ ನಗೆಯ ಬೀರಿ
ಮರೆಯಾಗುವವು ನಳಿನ-ನೈದಿಲೆಗಳೆಲ್ಲವೂ
ಕೊಳಲೆಂದು ಬರೆ ಕಾಲಪುರುಷ ಸಾರಿ.

ಮತ್ತಿಲ್ಲಿ ಮೀನಗಳು ಕೆಂಪು ಕರೆ ಬಿಳಿ ಹಳದಿ
ಬೂದಿ, ನೀಲಿಮ ಬಣ್ಣಗಳನು ತಳೆದು
ಸಂತತವು ಸಂತಸದಿ ಲೀಲೆಯಲಿ. ಬಾಳುವವು
ತಿಳಿಗೊಳದ ತೀರ ತಿಳಿ ನೀರಿನಲಿ ಹೊಳೆದು.
ಅವು ಕ್ರೀಡಿಸುವ ಪಥನ, ನಿರ್ಮಿಸುವ ವರ್ತುಲನ,
ಸುಳಿಗಳನ್ನೆಳೆದವನೆ ಭೂಮಿತಜ್ಞ
ಅವು ಒಗೆಯುತಿಹ ಲಾಗ, ಅವು ತಿರುಗುತಿಹ ತಿರುಪು,
ಅವು ಆಡುತಿಹ ಆಟ ಬಲ್ಲವನೆ ಪ್ರಾಜ್ಞ.

೨೩ ಅರವಿಂದಾಶ್ರಮದ ಗೋವಳಕೊಂಡದಲ್ಲಿಯ ತಾವರೆಗೊಳ

ಬಾಲವೇ ಚುಕ್ಕಾಣಿ; ತೇಲುವವು ಈ ಮೀನ :
ಮೇಲ್ ಕೆಳಗೆ, ಎಡಬಲಕೆ ಬೊತೆಗೆ ನಲಿಯುವವು.
ನಿತ್ಯ ನೇಮದಿ ತಮಗೆ ತಿಳಿಸು ತರುತಿಹ ತಾಯಿ.
ಗೆಯ್ಯ ಗುರುತಿಸಿ ಸುತ್ತ ನೆರೆದು ಒಲಿಯುವವು.
ಮೀನಕೆಹ ಆನಂದ-ಶಾಂತಿಗಳ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ?
ಕೊಳವ ರಚಿಸಿದ, ತಿಳಿಸು ಕೊಡುವ, ಕರದಲ್ಲಿ.
ಜೀವ ತಂತಿಯ ಮೀಟ ದಿನದಿನವು ಅತ್ತಿತ್ತ
ಛೇತಣವನವಕೇವ ಮೌನಸ್ವರದಲ್ಲಿ !

ಎರಡು ಕೊಳಗಳ ನಡುವೆ ಒಂದು ಕಾಲುವೆ ಮಾಡಿ
ನೀರ ಸೇತುವೆ ತಾಯಿ ರಚಿಸಿದಳು ನೋಡು !
ಒಂದು ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಮಡಿಲಿನಿಂದ ಇನ್ನೊಂದರೊಳು
ಸಾಗುವೆ: ನಿರಾಯಾಸ ಮೀನಗಳ ಪಾಡು !
ವಿಶ್ವ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಯ ಕುಮಾರರಲ್ಲಿಹ ಗೆಲವು,
ಸುಕುಮಾರಿಯರ ವಿನಯ, ಹಿರಿಯ ಆನಂದ;
ಕ್ಷಣ ಕ್ಷಣಕೆ ಮೀನಗಳ ಬಾಳೊಂದು ಸಂಗೀತ
ಎಣೆಯಾವುದೀ ಕ್ರಮಕೆ : ಛಂದ ಸ್ವಚ್ಛಂದ !

ಲೋಕವನೆ ತಾಯಿ ತಾವರೆಗೊಳವ ಮಾಡಿ
ಮಾನವನ ಮೀನಾವತಾರಕೆಂದು
ಶ್ರಮಿಸುವಳು ನೋಂತು, ನಿಂತು, ಯಾತನೆಯ ಸಹಿಸಿ,
ಜನಜೀವನದಿ ಕಾಂತಿ ಶಾಂತಿ ಬಂದು
ಸಪ್ತಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪ್ತವಡೆದು
ಪ್ರೌಢ ಮಾನವ ಹಿಗ್ಗಿ ಬಾಳಲೆಂದು.
ಗುಪ್ತವೀಣೆಯ ನುಡಿಸು ತಿಹಳು ತಾಯಿ;
ಬಾ, ಗೆಳೆಯ ಆ ಸ್ವರವ ಕೇಳಲೆಂದು !

—ವಿನಾಯಕ

ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೆ ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದ ಸಾಹಿತ್ಯ

—೧೪೨೨—

೧. ಸಮರ್ಪಣ(ಸಂಪುಟ ೧)	೫—೦—೦
೨. ,, (,, ೨)	೩—೦—೦
೩. ,, (,, ೩)	೩—೦—೦
೪. ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರು	೧-೧೨—೦
೫. ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರ ಪತ್ರಗಳು	೦—೮—೦
೬. ಧರ್ಮ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತ್ವ	೧—೮—೦
೭. ಧರ್ಮಕ್ಷೇತ್ರ ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರ	೦—೮—೦
೮. ಯೋಗ ದೀಪ್ತಿ	೧—೦—೦
೯. ಪೂರ್ಣಯೋಗ	೧—೮—೦
೧೦. ಉತ್ತರಪಾಡಾ ಉಪನ್ಯಾಸ	೦—೬—೦
೧೧. ಮಾತೃನಾಥಿ	೧-೮—೦
೧೨. ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದ ದರ್ಶನ	೩—೦—೦
೧೩. ಆಶ್ರಮ ಮತ್ತು ಉಪದೇಶ	೦—೮—೦
೧೪. ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರು	೦-೮—೦
೧೫. ಭಾರತೀಯ ನವಜನ್ಮ	೧—೮—೦
೧೬. ಶಿಕ್ಷಣ: ಶ್ರೀ ತಾಯಿಯವರು	(ಅಚ್ಚಿನಲ್ಲಿ)
೧೭. ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರ ಸಂದೇಶ ಮತ್ತು ಆಶ್ರಮ		(,,)
೧೮. ಮಹಾಯೋಗಿ	(,,)

— ಪುಸ್ತಕಗಳು ಸಿಗುವ ಸ್ಥಳ —

ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದ ಆಶ್ರಮ, ಪಾಂಡಿಚೇರಿ.

ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದ ಮತ್ತು ಶ್ರೀನಾಥಾ ಮಂಡಲ, ದೇಶಪಾಂಡೆ ನಗರ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ.

ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದ ಮಂಡಲ, ಬಿಜಾಪುರ.

ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದ ಗ್ರಂಥಾಲಯ, ಚಡಚಣ, (ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆ)

ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದ ಮಂಡಲ, ಹಲಸಂಗಿ, (ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆ)

ಪುಟ ೧೧೯

ಇಂದಿನ ದಾರ್ಶನಿಕರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರ ಸ್ಥಾನ :

ಕಂಸೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಕೊನೆಯ ಮೂರು ಸಾಲುಗಳು ಲೇಖನದ ಭಾಗವಾಗಿರದೆ ಸಂಪಾದಕರ ಅಡಿಟಿಪ್ಪಣಿಯೆಂದು ತಿಳಿಯತಕ್ಕದ್ದು. ಅಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಿದ ಸಾಹಿತ್ಯವಿಂತಿದೆ.

i) **Sri Aurobindo Mandir Annual, 1, 4, 5, 6, 9, 11** ಸಂಪುಟಗಳಲ್ಲಿ

S. K. Maitra ಇವರು ಬರೆದ ಲೇಖನಗಳು.

Sri Aurobindo and Bergson, Sri Aurobindo and Nikolai Hartman, Sri Aurobindo and Hegel, Sri Aurobindo and Plotinus, Sri Aurobindo and Plato, Sri Aurobindo and Goethe.

೨ನೆಯ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ **Anilbaran Roy** ಇವರು *Sri. Aurobindo and Patanjala* ಹಾಗೂ ೪ನೆಯ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ **Vasant K Dhonde** ಇವರು ಭೌತಿಕವಾದ ಮಾರ್ಕ್ಸ್ ವಾದಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಬರೆದಿರುವರು.

ii) **Bombay Circle, 1ನೆಯ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ (ಪಾ, ನೀಚ್ಚಿ ಮೊದಲಾದವರೊಡನೆ ಹೋಲಿಸಲಾಗಿದ್ದ)**

Sri Aurobindo's Vision of Supermankind ಎಂಬ ಲೇಖನವೂ ೫ನೆಯ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ *Our Yoga and the challenge of Pragmatism* ಎಂಬ ಲೇಖನವೂ ಇವೆ.

iii) **Mother India 1949, May 28, June 11, June 25, July 9, July 23**

ಸಂಚಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ *Materialism Religion of Humanity, Atheism* ಮೊದಲಾದ ವಿವಿಧ ಜೀವನ ತತ್ವಗಳ ವಿವೇಚನೆ ಇದೆ.

